Sven Wimnell 1 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Tillägg till utredningen 5 februari 2016.

http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf

Sven Wimnell 1 april 2016:
Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Tillägg till utredningen 5 februari 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf

Kapitlen 1-8 är här samma som i utredningen den 5 februari, men för att det inte ska bli för många sidor är en del sidor borttagna, det anges med "EJ MED"

I kapitlen finns tillägg och det anges att det är tillägg.

Kapitel 9 är ett nytt kapitel : tillägg efter 8 mars 2016.

Tidningsartiklar se:
Sven Wimnell 2 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Tidningsartiklar och debattartiklar efter 4 februari 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzm.pdf

Sida

12 **Kapitel 1. Samhällsplaneringens problem. Det är kaos i världen. Ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden**

Innehåll:

De som är märkta EJ MED finns på angivna sidor på
http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Sida

13 Samhällsplaneringens problem. Det är kaos i världen.
Ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden

14 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter
18 Utvecklingens krafter.

18 Systemet för mänskliga verksamheter. Delområden

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20
2. Religiösa verksamheter o d.	5
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12
Summa delområden	129

18 **EJ MED** Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.

22 22 politikområden för politiken.
23 Stora tydliga politiska problem och många detaljproblem

39 **EJ MED** De 22 politikområdena och klassifikationssystemets verksamheter.

43 **EJ MED** Systemet för mänskliga verksamheter. Med inlagda politikområden.

24 Den fundamentala påverkanskedjan
26 Politiska och opolitiska planeringar
27 Schema över påverkans- och förändringsproblem
28 Samband mellan huvudområden

54 **EJ MED** Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer

60 **EJ MED** Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB

66 **EJ MED** Några klassifikationssystem

29 Sveriges regeringar under 100 år
31 Makthavare i världen efter andra världskriget

33 **Kapitel 2. Brev och särskilda utredningar.**

33 **Kapitel 3. Läget i Sverige och världen vid årsskiftet 2015-2016. Tidningsartiklar och debattartiklar 27 december 2015 - 4 februari 2016**

Kapitel 2 och 3 är ej med här

se http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Det är svårt att få uppfattningar om det aktuella läget genom att se på riksdagens, regeringens, kommunernas, de politiska partiernas och myndigheternas hemsidor. De är hemlighetsfulla och tycks inte vilja berätta om hur det är. De borgerliga partierna och sverigedemokraterna tycks nu mest vilja avsätta den rödgröna regeringen och inrättar sina informationer efter det.

Det enklaste när man vill veta hur det är tycks vara att läsa Dagens Nyheter. En förteckning över deras senaste artiklar vore bra att ha, men det är svårt attt få tid att göra det.

Sveriges radio och SVT har man inte mycket glädje av, det de säger och visar försvinner i luften och deras hemsidor på nätet är mycket ofullständiga.

34 **Kapitel 4. Utbildning och information.**

Innehåll:

De som är märkta EJ MED finns på angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Sida

35 I det föregående har beskrivits samhällsplaneringens problem. Nu kommer nästa: hur ska man kunna förbättra världen?

36 Människornas levnadsförhållanden
37 Svenska politiker har ett par grundlägande uppgifter
148 **EJ MED** Pseudoteorier jämställs med etablerad vetenskap
151 **EJ MED** Rapport från en skoldag i helvetet
152 **EJ MED** Dick Harrison: Högre utbildning är ett haveri
154 **EJ MED** Många högutbildade vet inte hur EU fungerar
156 **EJ MED** Så skapas vinnare och förlorare i arbetssamhället
38 Grundskolan och gymnasiet

39 Om utbildning i skolan
40 Religion och levnadskunskap
42 Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan
43 **Tillägg i mars 2016 om undervisningen i Religion och levnadskunskap och Samhällskunskap.**

163 **EJ MED** Samhällsinformationens principiella problem
44 Systemet för mänskliga verksamheter

47 Decemberöverenskommelsen, läget i Sverige och världen och om att ge människorna de utbildningar, kunskaper och informationer de behöver.
50 Grundskolan och gymnasiet
52 Universitet och högskolor
54 Biblioteken
58 Placering av dokumenten i bibliotekslokalen

61 **Kapitel 5. Pengar. Skatter, bidrag, hushålls-kostnader o d.**

Innehåll:

De som är märkta EJ MED finns på angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Sida

63 Något om skatte- och bidragshistoria
66 Mer om skatter och bidrag
71 Tillägg om skatter
210 **EJ MED** Matmomsen

73 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen

213 **EJ MED** Hushåll
214 **EJ MED** Hushållsverksamheter. Hemkunskap
216 **EJ MED** Konsumenverket. Koll på pengarna 2014
EJ MED Hushållskostnader 2014
221 **EJ MED** Månadskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer
221 **EJ MED** Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer
222 **EJ MED** Pensionärer 2014
222 **EJ MED** Årskostnader år 2014, pensionärer
223 **EJ MED** 2006-2014. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
227 **EJ MED** Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

76 Fyra förslag
76 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
76 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg
76 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer
77 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll

TILLÄGG. NYA SIDOR:
79 Hushållsverksamheter. Hemkunskap.
81 Månadskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
81 Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
82 Pensionärer 2014.
82 Årskostnader år 2014, pensionärer.

83 Konsumentverkets beräkningar 2016.
88 Månadskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
88 Årskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
89 Pensionärer 2016.
89 Årskostnader år 2016, pensionärer.

90 Flytta hemifrån

91 2006-2014. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
95 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

97 Andra beräkningar av hushållskostnader o d och uppgifter om arbetsmarknad, löner o d samt några förslag. Sammanfattning

105 **Undersökningarna som gäller hushållskostnader o d**
105 **Undersökningar om migration och löner o d**
106 Regeringen. Socialförsäkringar
109 Socialstyrelsen.
110 Flyktingsituationen, socialstyrelsen
111 Ekonomiskt bistånd
113 Försörjningsstöd
114 Riksnormen
116 Ansvariga statsråd
117 Försäkringskassan
118 Bostadsbidrag – barnfamiljer
121 Bostadsbidrag till unga utan barn
123 Centrala studiestödsnämnden
124 Belopp heltidsstudier
125 Sveriges förenade studentkårer
126 SFS Studentbudget 2016

127 **Uundersökningar om migration och löner o d :**
127 Migrationsproblem i regeringen och migrationsverket.
130 Regeringens arbete med flyktingsituationen.
135 Arbetsmarknaden, i regeringen.
138 Borgerliga krav om lag om lön för invandrare och arbetsmarknadsministerns kommentar till det.
143 LOs Kongressrapporten Vägen till full sysselsättning och rättvisare löner.
149 Hotell och restaurangfackets löner för unga o d med låga inkomster.
152 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.
152 Svenska målareförbundet med bl a avtalskrav.
156 Lars Calmfors: Låglönedebattens lågvattenmärke.
158 LO: Ihåligt argument för höga vd-löner.
161 LO: Jämställdhetspolitik handlar om klass och kön.
163 LO: Sveriges Jämställdhetsbarometer 2016.
164 LO: Bara parterna kan hindra utnyttjande av arbetslösa.
166 Arbetsförmedlingen: Subventionerade anställningar - Kartläggning ur ett bransch- och företagsperspektiv.
171 LO-basen dömer ut sänkta lägstalöner för enkla jobb
174 Löfven kan tvingas välja LO eller MP

175 **Kapitel 6. Bostadspolitik och planering av fysiska och sociala miljöer**

Innehåll:

De som är märkta EJ MED finns på angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Sida

232 **EJ MED** Bostadspolitik och välfärd

233 **EJ MED** Sven Wimnell 3 april 2015 + rev sid 27: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar.

235 **EJ MED** Sven Wimnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten.

239 **EJ MED** Sven Wimnell 11 maj 2015: Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska problem. Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m.

176 Om boende, 17 januari 2016. Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015

178 Utrymmesnormerna

178 Antalet lägenheter och personer 2013

179 De föreslagna nya lägenhetstyperna.

181 Sven Wimnell om bostäder och bostadsbyggande
182 Trångboddhet och behov för studenter o d.Nybyggnad och stöd
184 Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar

185 Fysisk planering i Sverige
185 Samhällsplanering. Fysiska och sociala samhällen

255 **EJ MED** Den fysiska översiktsplaneringens framväxt i Sverige

256 **EJ MED** Före 1900. HYGIEN OCH RUTNÄT
260 **EJ MED** 1900-1920. ESTETIK OCH TEKNIK
263 **EJ MED** 1920-1940. FOLKHEM OCH RATIONALITET
267 **EJ MED** 1940-1960. GRANNSKAP OCH PROGNOSER
270 **EJ MED** 1960-1980. MILJONPROGRAM OCH MILJÖHUSHÅLLNING

187 22 politikområden för politiken
188 Planering av fysiska och sociala miljöer
190 Regeringens mål för boende och byggande
192 De sociala miljöerna och beteendena

Tidningsartklar:
284 **EJ MED** Mot okända mål
285 **EJ MED** Polisen måste agera mot antiziganistiska hatbrott

198 **Kapitel 7. Riksdagen. FN. EU. Regeringen. SKL Sveriges kommuner och landsting. Några offentliga utredningar.**

Kapitlet är ej med här, Se angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Innehåll:

Sida

289 Sveriges riksdag

297 Förenta Nationerna, FN
297 Svenska FN-förbundet

300 EU Europeiska unionen

306 Sveriges regering
311 Regeringen inleder arbetet med att genomföra de globala målen

341 SKL. Sveriges kommuner och landsting

342 Regeringsförklaringen den 15 september 2015

352 Budgetpropositionen för 2016

356 Långtidsutredningen 2015
358 Långtidsutredningen 2015. Huvudbetänkande

370 Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design. SOU 2015:88

379 En lång färd mot ett nytt globalt klimatavtal
382 Partiledardebatt i riksdagen 13 januari 2016

199 **Kapitel 8. Något om regeringens politik och de politiska partierna 25 januari - 4 februari 2016, en repetition av förslag och något om politik efter 4 februari 2016.**

Innehåll:

473 **Tidningsartiklar. Debattartiklar. 25 januari - 4 februari 2016**

Följande tidningsartiklar är ej med här, Se angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

473 Efter raset – partitoppar kräver ny S-politik
475 S inte längre största parti
477 Störst, bäst och vacklande
478 SD lovar rösta på borgerligt budgetförslag
479 Löfven KU-anmäls för hanteringen av flyktingkrisen
481 Moderaterna avlossar ett skrämskott
482 Mer pengar ska göra det lättare att utvisa flyktingar
483 S anklagar M för att missbruka KU
484 SSU kräver renodlad S-politik
485 Bostadssamtalen får inte slå mot hushållens ekonomi
487 Kravet från de egna: starta om
491 Ewa Stenberg: Socialdemokratisk kris när partiet förlorar både sitt projekt och sin skicklighet att regera
492 Nya lån på bostaden kan ge hög amortering
494 De med låga inkomster tvingas betala mer med nya reglerna
495 Så ska dödsfall och ohälsa förebyggas i arbetslivet
497 Arbetslöshet står still för utlandsfödda
498 Regeringen öppnar för ändrad flyttskatt
499 Omänskligt att avvisa asylsökande till Ungern

501 Globalisering gör gamla problem nya
502 Inte aktuellt för M att slopa ränteavdragen
504 Krismöte i dag om kärnkraften
505 Anpassa föräldraförsäkringen till det moderna arbetslivet. **Sista tidningsartikeln.**

201 **Regeringen måste föra en politik som är bra för hela folket**

206 **Den 4:e februari**

209 **Det som händer i världen utanför Sverige ger många problem. Tidningsartiklar.**

Följande tidningsartiklar: är ej med här. Se angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Världen
518 Maktlöshetens gnagande ångest
520 En modell för globalt samarbete
522 Förintelsen började i ett modernt samhälle – det kan hända igen

USA
524 Tvåan och trean lyser starkast efter premiären – Fördel Bernie Sanders efter sensationella starten
525 Tvåan och trean lyser starkast efter premiären – För partieliten är Marco Rubio den enda räddningen
527 Sista chansen för flera kandidater
528 Dåliga nyheter för Clinton

Europa
529 Frågan: Hur länge sitter Merkel kvar?
531 Två opålitliga gränsvakter
533 Grekland i fokus för nya lösningar
534 Schengen går på knäna
536 Illusoriska löften om suveränitet
538 Utkast till nytt avtal med EU väntas i dag

Ryssland
539 Experterna oense om Putins styrka

Kina
540 Hoppet lever trots stora ras på börsen
541 Nedgång i Kina riskerar utlösa global finanskris
543 Hårda politiska tag i vägen för fri marknad

Mellanöstern
545 Oenig opposition hotar med bojkott
547 Oppositionen deltar i fredssamtal i Genève
548 Oppositionen välkomnar samtalen
549 Självmordsbomber i Damaskus kan slå mot fredssamtalen
550 Ny internationell hjälp i sikte för palestinierna. **Sista tidnings artikeln**

210 **De sociala miljöerna är det viktigaste**

212 **Kapitel 9. Tillägg efter 8 mars 2016.**

Innehåll:

Sida

212 **Det är kaos och elände i världen.**
216 Utbildningen
217 Så bostäderna
218 Sveriges regering.
218 Statsrådsberedningen.
218 Aktuellt från Statsrådsberedningen
218 Uppdrag: Framtid
219 Kristina Persson är minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete.
220 Vi vill samarbeta om ökat bostadsbyggande
222 Problemet med bostadsbyggandet börjar i politikområdet för hushållsverksamheter.

223 **Hushållsverksamheter. Hemkunskap**
225 Eftersom det inte finns någon minister för hushållsverksamheter blir det statsministerns plikt att sköta det ministerjobbet. Han är mycket upptagen och hans medhjälpare Kristina Persson får då ta hand om politiken för verksamheterna.
225 641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.
226 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
226 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
226 645 Användning av inventarier o d.
226 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).
227 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter.
227 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
227 649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

228 **Bostadpolitiken rymmer många moment.**
228 Regeringen har länsstyrelser som bör användas.
228 Ny indelning av Sverige i 6 regioner
Länsregister Lista över alla län och vilka kommuner de innefattar. Enligt SKL
234 Till statsminister Stefan Löfven 29 februari 2016.
234 Bostadspolitiken.
235 Den politik som behövs efter det man klarlagt bostadsbrist och bostadsbehov.

236 **Mehmet Kaplan**
236 Mehmet Kaplans områden
236 Aktuellt från Mehmet Kaplan
237 Boende och byggande
238 Regeringens bostadspolitik är uppdaterad 1 april 2015 och inte anpassad till läget den 11 mars 2016.
238 Under boende och byggande finns dock hänvisningar av olika slag: Men vad vill regeringen ?

240 **Kartan ritas om – men alla är inte nöjda**
242 Pressinbjudan: Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag angående Sveriges framtida regionala indelning
243 9 mars 2016 Diskussionsunderlag i form av en kartbild

252 **De sex regionerna är lämpliga för regeringens planering av framtiden.**
252 Någon måste ordna med ministrarnas verksamhet med detta.

253 **Ardalan Shekarabi**
253 Ardalan Shekarabis områden
253 Aktuellt från Ardalan Shekarabi.

255 **Tidkriften Plan nr 1 2016. Föreningen för samhällsplanering.**
255 AKUTA LAGEN KRÄVER INTE BARA SNABBA SVAR
256 NYTT & NOTERAT
257 SNABB FÖRÄNDRING AV BOSTADSBEHOVET NORBERGS KOMMUN
261 INTERVJU MED MARTIN SÖDERSTRÖM
263 SVERIGE ÄR VÄRLDSBÄST PÅ BOSTADSBRIST
266 FEL STRATEGI PLACERA UNGAR I KRYMPANDE KOMMUNER

268 **Regionplaneringen och samhällsplaneringens problem.**
273 Nu ska kommunerna pressas att bygga mer
274 Ett effektivt sätt att bygga på

275 Succé för svensk export men hot om Brexit oroar
277 Johan Schück: Konjunkturen vänder nedåt före nästa val

279 Vi behöver reglera vinsterna i välfärden
281 Oenigheten inom industrin hotar svenska avtalsmodellen
283 Högskoleprovet bör betyda mindre för antagningen

286 Säpo: Ryssland vill splittra och manipulera
287 Sårbara system står fortfarande utan skydd
289 Trump ett av de största globala hoten
290 Turkiet är inte lösningen
292 Många frågetecken kring det nya avtalet
295 Framgång för Erdogan – men han spelar ett högt spel
296 Man kan inte bomba bort en idé

303 Naturen kompromissar inte

306 **Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.**
307 Så lärde sig människan att se världen på nytt under 1600-talet
310 Religionen som våldets motsats.
312 Putins svenska brigad
313 Trump, järnröret och suget efter en omvälvning.
315 Sverige bör ha en nollvision för växthusgasutsläpp
317 Världens tuffaste klimatmål - men det saknas analys.
319 Barbro Hedvall: Svenska modellen är inte hotad men ansatt.
320 Bilden av Sverige. Den svenska modellen har aldrig existerat, skriver Åke Ortmark.
321 De tre O:na.
322 Lag om lägre ingångslön splittrar allianspartierna.
323 Nya M slår tillbaka.

325 **Världens och mänsklighetens problem.**
325 I regeringen finns ingen minster för det viktigaste politikområdet: Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, hushållskostnader od

325 Förmögenhetsskatt bör ej införas. Fastghetsskatten bör ej ändras. Förslag (enligt kapitel 5):
326 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
326 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
326 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
326 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
326 Finansmarknadsministern (MP) tycks nu vilja införa amorteringskrav för bostadslån.
Det är en olämplig högerpolitik som gynnar dem med höga inkomster.
Istället för att försämra för alla husägare kan man försämra för dem som har hus med ovanligt högt värde och ovanligt höga ränteavdrag,

327 **Det är vanligt att politiker och makthavare inte har kunskaper om allting,**
För att hjälpa politikerna, och allmänheten, att forma bra politik har forskats fram klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter med 9 huvudområden Det är människornas verksamheter som formar Sveriges och världens framtid.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas.

327 **Religion och levnadskunskap.**

328 Kminalvården
Grundskolan och gymnasiet ger inte tillräckligt bra kunskaper med hänsyn till det som behövs för att klara de vanliga levnadsförhållan-dena och det som behövs för förvärvslivet. Alltför många hamnar därför i kriminalitet som det sedan är svårt att komma ifrån.

Därför behövs förbättringar i grundskolan och gymnasiet och förbätt-ingat i kriminalvården.

Enligt forskare är utanförskapsområden grogrund för extremism. där behövs utbildningar.

328 Kort fängelsestraff ger ofta inte det bästa resultatet
330 Utanförskapsområden grogrund för extremism

332 **Världsplanering och planering av Sverige.**

333 **Slut på utredningen**
333 **Vad häder sedan?**
333 Vi ser en renässans för den demokratiska socialismen
336 Vår mänskliga gemenskap.

338 **Terrorn i Bryssel 22 mars 2016.**
338 De tre går in – sedan sprängs bomberna.
340 Tårar och beslutsamhet efter dåden
341 Michael Winiarski: Ett sällsynt problematiskt läge för Europa
343 Ewa Stenberg: Säkra liv är inte alltid fria liv
345 Löfven: Ännu fler åtgärder krävs.
346 Säpo väljer att inte höja Sveriges hotnivå.
347 Vardagen besegrar terrorn.
349 Diktatorer faller med oljepriset.
350 Jihadismen måste stoppas

352- **Riksdagens snabbprotokoll 2015/16:69 Onsdagen den 24**
443 **februari Kl. 09.00–14.18**

Kapitel 1. Samhällsplaneringens problem. Det är kaos i världen. Ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden.

Innehåll:

De som är märkta EJ MED finns på angivna sidor på
http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Sida

13 Samhällsplaneringens problem. Det är kaos i världen.
Ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden

14 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter
18 Utvecklingens krafter.

18 Systemet för mänskliga verksamheter.

	Delområden
1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20
2. Religiösa verksamheter o d.	5
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12
Summa delområden	129

18 **EJ MED** Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.

22 22 politikområden för politiken.
23 Stora tydliga politiska problem och många detaljproblem

39 **EJ MED** De 22 politikområdena och klassifikationssystemets verksamheter.

43 **EJ MED** Systemet för mänskliga verksamheter. Med inlagda politikområden.

24 Den fundamentala påverkanskedjan
26 Politiska och opolitiska planeringar
27 Schema över påverkans- och förändringsproblem
28 Samband mellan huvudområden

54 **EJ MED** Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer

60 **EJ MED** Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB

66 **EJ MED** Några klassifikationssystem

29 Sveriges regeringar under 100 år
31 Makthavare i världen efter andra världskriget

Samhällsplaneringens problem.
Det är kaos i världen. Ett system för mänskliga verksamheter.

Det är kaos därför att människorna i världen har olika kunskaper och uppfattningar om världen:

Hur kom världen till och hur var den sedan ?	
	Kunskaper och erfarenheter från det förgångna
Hur är den ?	**Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.**
Hur kan den bli?	**Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?**
Hur bör detnbli?	**Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?**

De frågorna ingår i ett forskningsprojekt som med varierande intensitet pågått sedan 1960-talet: "Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter."

Ämnet om samhällsplaneringens problem har utretts i samband med forskarutbildningen i samhällsplanering vid Nordiska Institutet för Samhällsplanering, Nordplan. Intitutet bildades 1968 av de nordiska länderna med plats i Stockholm. Av någon anledning lades det ner efter ett par decennier.

Innan nedläggningen publicerade intitutet dock en rapport, Nordplan meddelande 1986:5, "Sven Wimnell : Samhällsplaneringens problem: ett klassifikationssystem som hjälpmedel." Systemet ordnar samhällsplaneringens problem på ett systematiskt sätt.

Enligt Libris finns rapporten på bibliotek :
Umeå universitetsbibliotek,
Kungl. biblioteket,
Nordregio, Biblioteket,
Riksdagsbiblioteket,
Stockholms universitetsbibliotek, Geobiblioteket,
Lunds universitets bibliotek, Universitetsbiblioteket,
Malmö stadsbibliotek, Informations- och lånecentralen och
Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek, Alnarpsbiblioteket.

När Internet kom till på 1990-talet belystes klassifikationssystemet och samhällsplaneringens problem med hjälp av det som fanns där och 1998 lades Sven Wimnells hemsida, nu **http://wimnell.com** , in på Internet med rubriken "Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter. "

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har ordnats in i 129 verksamhetsområden i nio huvudområden numrerade 1-9. I områdena finns verksamheter som tillsammans formar världens framtid: myndigheter och privata företag och organisationer, arbetare, tjänstemän, filosofer, forskare, lärare, elever, författare, människor av alla slag med alla upptänkliga verksamheter, yrkesverksamheter, fritidsverksamheter, tankeverksamheter o s v.

Redovisningen på hemsidan omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med verksamhetsområden som i första hand ska belysa hur verksamheterna fördelas på de olika områdena. De första åren fylldes de 129 sidorna med sådant, men det visade sig att allt inte kunde

läggas in, det skulle bli för mycket. Därför gjordes särskilda bilagor, vanligen i pdf-format, som fick länkar på de 129 sidorna.

På område 40 förtecknas bilagor som har att göra med klassifikationssystemets utformning. Klassifikationssystemet innebär en samhällsbeskrivning som beskriver de olika verksamheterna, verksamhetsområdena och hur de beror av varandra.

Senare har arbetet mer växlats över till att påverka utvecklingen genom politiken och många bilagor om det har gjorts och finns förtecknade på område 36-39. Många bilagor handlar både om att visa systemets uppbyggnad och att påverka politiken och mycket gäller att bara undersöka verksamheterna i de olika områdena.

Eftersom världen förändras varje dag blir det nödvändigt att ständigt komma med nya utredningar samtidigt som delar av det tidigare framförda måste upprepas.

De särskilda utredningarna/bilagorna finns förtecknade i följande pdf, som också innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.

Sven Wimnell 080203+++: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar ochderas innehåll. (http://wimnell.com/omr40zf.pdf)
I början är dokumenten uppdelade på olika kategorier, men från och med 8 april 2011 (sidan 164) förtecknas de i kronologisk ordning med det senaste sist.

I början på hemsidan förtecknas de senaste utredningarna varvid den senaste finns överst. .

Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.
Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.
Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:
* De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.
* De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.
Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.
Kollektiva viljor. (Politik).
Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).
Handlingar för psyket (informationshandlingar- kulturella handlingar).
Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.

Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ? Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.
Hur är det ? Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
Hur kan det bli ? Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
Hur bör det bli ? Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter. Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av

psykiska och
kroppsliga förhållanden och av deras
fysiska och
sociala miljöer.

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världsförbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskningar, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringsprocesserna ska allas åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personers, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområdena.

Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1 behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knypplar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in t ex ”fotbollsmatcher” eller ”magont”. I ett väl utvecklat nät ska man då få ”träffar” som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1 gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.
I rollen B2 gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om

hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2 är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifikationssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikationssystemet för verksamheter.

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskningar inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resuser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	**20 områden**
2. Religiösa verksamheter o d.	**5 områden**
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	**15 områden**
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	**3 områden**
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	**11 områden**
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	**30 områden**
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	**21 områden**
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	**12 områden**
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	**12 områden**
Summa	**129 områden**

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de härefter följande sidorna.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbild-ning och de som har makt och ledande ställning i verk-samheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter
20 områden:

Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.
5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.
SW 21 Allmän religionsvetenskap.
SW 22/28 Kristna religioner.
SW 29 Icke kristna religioner o d.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.
SW 37 ...om utbildning o d.
SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.
3 områden:

SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.
SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.
11 områden

SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.
SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.
SW 51 Matematik.
SW 52 Astronomi, rymdforskning.
SW 53 Fysik o d.
SW 54 Kemi o d.
SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.
SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.
SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet
SW 58 Botanik.
SW 59 Zoologi.

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
30 områden:

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.
SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter.
SW . 653 Handelsverksamheter.
SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7957 Undervisning o d.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
12 områden:
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.
SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.
SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.
SW 84 Fransk skönlitteratur o d.
SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.
SW 86 Spansk och portuguisisk skönlitteratur o d.
SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.
SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.
SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.
12 områden:
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.
SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.
SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.
SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.
SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.
SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

22 politikområden för politiken

Under årens lopp har innehållet i dominerande politikområden skiftat. Utredningar har visat att dagens politiska problem kan inordnas i 22 politikområden som hvudsakligen stämmer överens med regeringens ministerområden. http://www.regeringen.se

* **Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**
* **Allmänt om regeringens politik.**

* **Utrikes- och världspolitik. Globaliseringen.**
  Politik för en utrikesminister.

* **Europapolitik.**
  Politik för en EU-minister.

* **Demokratiproblem, juridik.**
  Politik för en demokratiminister och en justitieminister.

* **Försvar.**
  Politik för en försvarsminister.

* **Klimat och klimatpolitik**
  Politik för en miljöminister.

* **Transporter.**
  Politik för en infrastrukturminister.

* **Planering av fysiska miljöer.**
  Politik för en plan- och byggminister.

* **Landsbygdspolitik.**
  Politik för en landsbygdsminister.

* **Bistånd.**
  Politik för en biståndsminister.

* **Sjuk- och hälsovård, kemikalier, räddningdtjänst.**
  Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

* **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**
  Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.

* **Barn- och äldreomsorg. Välfärd. Socialtjänst**
  Politik för en barn-och äldreminister med välfärd och socialtjänst o d

* **Utbildning. Forskning.**
  Politik för en utbildningsminister.
* **IT. Information, Konst, kultur, idrott.**
  Politik för en IT-minister och en kultur- och idrottsminister.

* **Jobb.**
  Politik för en arbetsmarknadsminister.

* **Näringar.**
  Politik för en näringsminister.

* **Handel.**
  Politik för en handelsminister.

* **Migration. Integration o d.**
  Politik för en migrationsminister och en integrationsminister.

* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**
  Politik för justitieministerns polis- och kriminalpolitik.

* **Pengar. Skatt, bidrag, finanser, pensioner, försäkringar.**
  Politik för finans-, finansmarknads- och socialförsäkringsministrar.

Alla områdena innehållller stora tydliga politiska problem och många detaljproblem.

När det gäller ordningen mellan områdena har här börjats med området om den politiska ledningen och området för hur man kommer fram till politiska förslag och förmedlar förslagen till väljarna.

Sedan kommer området för hur man ser på världen, världsplaneringen och utrikespolitiken samt hur man ser på Europa.

Efter det kommer problem med demokratin och juridiken, krigs- och försvarsproblem och problemen med klimatet sett som gällande världen och de olika länderna.

Sedan utbredningen över markytan: transporter, planeringen av den fysiska miljön och problem med glesbygden, det som tidigare brukade kallas jordbrukspolitik. Dessa problem kan ses som gällande hela världen och gällande varje land för sig, bland annat Sverige.

Efter dessa områden som kan gälla hela världen kommer området om biståndspolitiken där de föregående problemen är förutsättningar för biståndet.

Sedan kommer områden som mer kan gälla närområden: först område om hälsa, sjukvård och räddning, sedan område om hushållens verksamheter och område om omsorg för grupper som behöver stöd.

Efter detta: område för utbildning, område för information och kultur od, område för jobb och område för näringar och område för handel.

Sedan område för rasism, främlingsfientlighet o d och integration, och område för brott, polis od.

Sist området för pengar. Man kan rimligen inte diskutera pengar förrän man gått igenom alla de tidigare områdena.

Den fundamentala påverkanskedjan

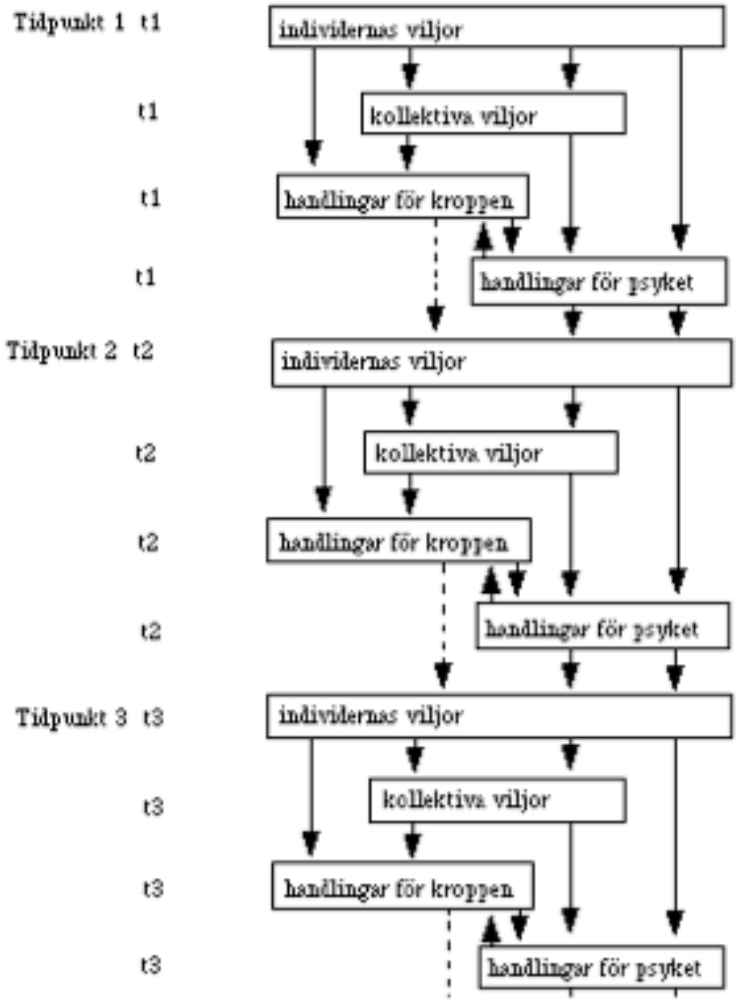

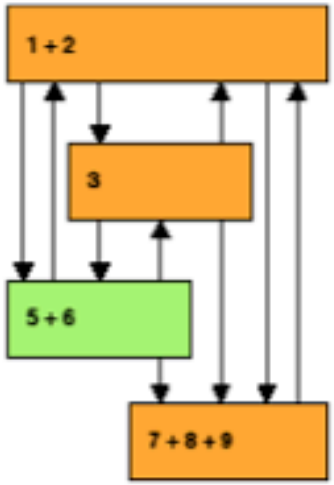

1-2 Filosofiska, psykologiska och religiösa verksamheter.
3 Politiska vetenskaper och politiska verksamheter.
5-6 Naturforskning och teknologiska/ ekonomiska verksamheter.
7-9 Kulturella verksamheter.

4 Bakgrundens med pilarna: Sambandsforskning på samhällsnivå.

Påverkan enligt pilarna sker direkt eller indirekt.

020130

Den fundamentala påverkanskedjan

Det är viktigt att observera den fundamentala påverkanskedjan, där individernas inre verkligheter ger viljor som styr världens utveckling. Viljorna styr de kollektiva politiska viljorna och individernas viljor och de politiska kollektiva viljorna styr tillsammans handlingarna i den yttre verkligheten.

Handlingarna styr dels ekonomiska/teknologiska verksamheter till kroppslig nytta (eller onytta), dels kulturella verksamheter som är informationsverksamheter med olika uttrycksmedel - till psykisk nytta (eller onytta).

De kulturella verksamheterna påverkar individernas inre verkligheter som i sin tur ger upphov till nya viljor, nya kollektiva viljor och och nya ekonomiska och kulturella handlingar.

Vill man förbättra världen måste man se till att individernas inre verkligheter blir lämpliga, vilket kan göras bara med hjälp av lämpliga kulturella verksamheter.

Man kan säga att individernas inre verkligheter och viljor idag på det hela taget är olämpliga, hur ska man då kunna åstadkomma lämpliga kulturella verksamheter? Bland de kulturella verksamheterna finns de offentliga utbildningssystemen (grundskola, gymnasium etc) som genom åratal av förändringar i teorin blivit tämligen bra, i Sverige. I världen för övrigt finns många dåliga utbildningssystem eller inga alls.

Men utbildningssystemen är bara en liten del av alla kulturella verksamheter. Verksamheter som påverkar individenas inre verkligheter och viljor finns också i alla andra kulturella verksamheter: i nöjesindustrin, i reklamindustrin, i tidningar, tidskrifter, radio, TV, video etc, i konst- och designvärlden, överallt. Dessa verksamheter översvämmas av informationer och program som visar livsstilar som inte befrämjar uppkomsten av lämpliga inre verkligheter och lämpliga viljor.

De ekonomiska/teknologiska verksamheterna är beroende av individernas inre verkligheter och viljor och av de kollektiva/politiska viljorna. Det innebär idag fördelning av produktion och konsumtion av varor och tjänster som är mer ojämlik än den behövde vara. Den nuvarande fördelningen är resultat av de bilder av livsstilar som de kulturella verksamheterna förmedlar.

Individernas inre verkligheter och deras viljor, politiken, de ekonomiska verksamheterna och de kulturella verksamheterna bildar alltså fyra stora problemkomplex, som påverkar varandra i ständigt pågående påverkanskedjor.

Komplexen innehåller många skevheter som borde rättas till.

Vill man rätta till skevheterna i de fyra komplexen bör man ha lämpliga värderingar som utgångspunkt. Eftersom hela jordklotet bildar ett enda stort system bör man ha värderingar som gäller överallt. Det som då finns att tillgå är bland annat FNs mänskliga rättigheter och mål med komplement som bl a FNs Millenniedeklaration.

På område 4 i hemsidan http://wimnell.com har sambanden behandlats (första versionen 1999, justering 070208 och 100406 samt en hastig översyn 140410). Observera att område 4 på hemsidan är daterad 100410 och att det finns mycket som har tillkommit sedan dess. Se början på hemsidan.

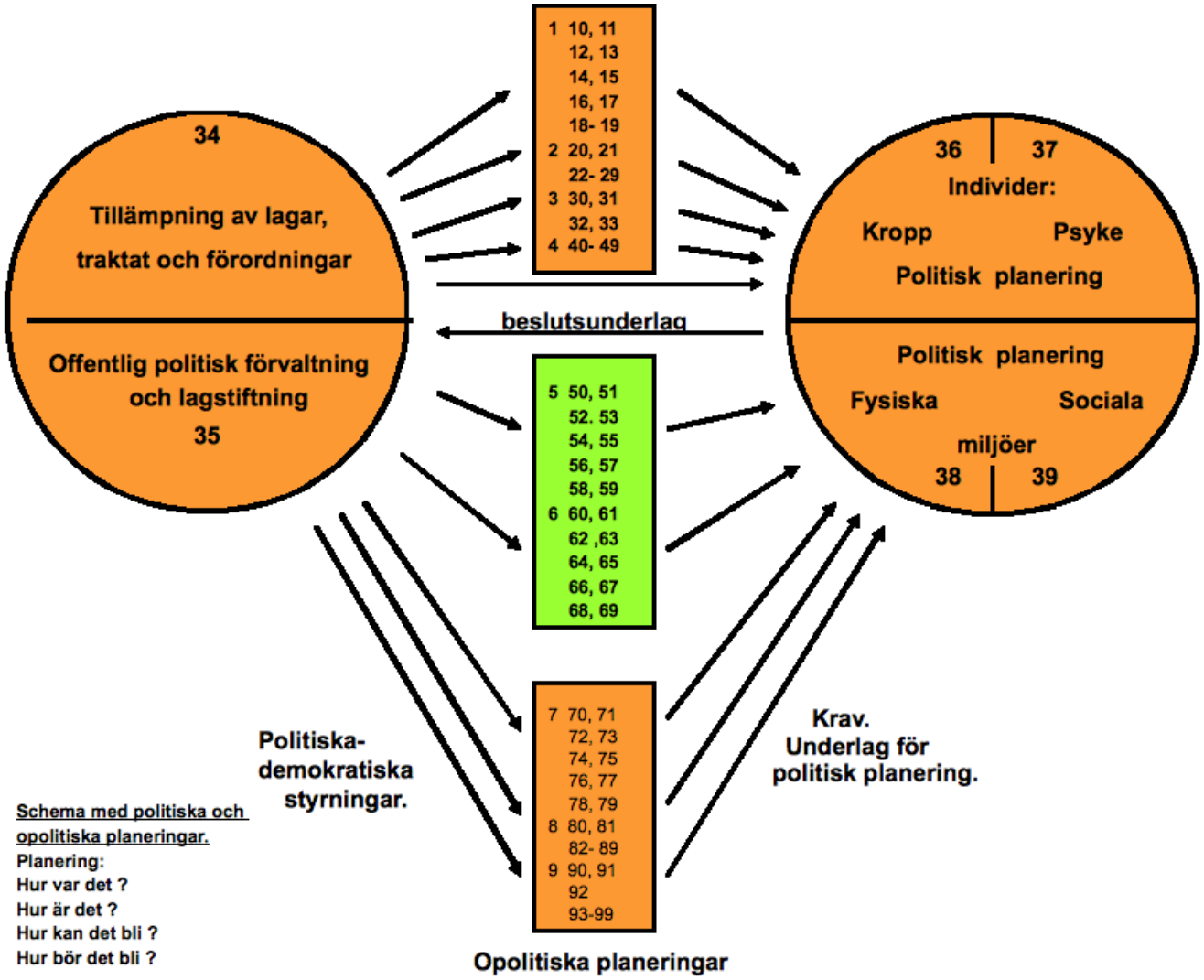

Schema med politiska och opolitiska planeringar.

Planering:
Hur var det ?
Hur är det ?
Hur kan det bli ?
Hur bör det bli ?

Schema över påverkans- och förändringsproblem.

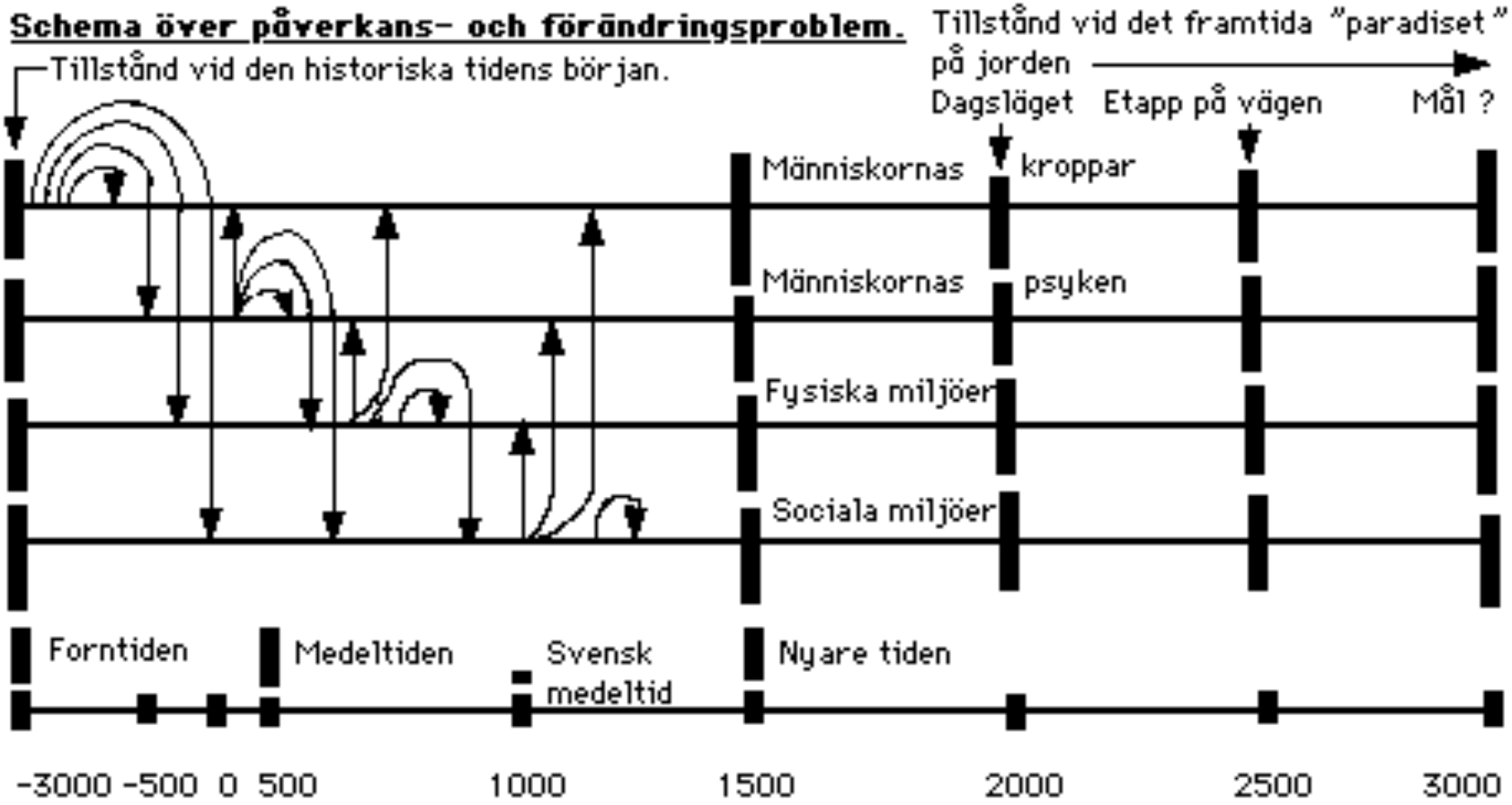

16 pilar med direkta och indirekta påverkansmöjligheter.
Hur kan och bör människorna påverka utvecklingen,

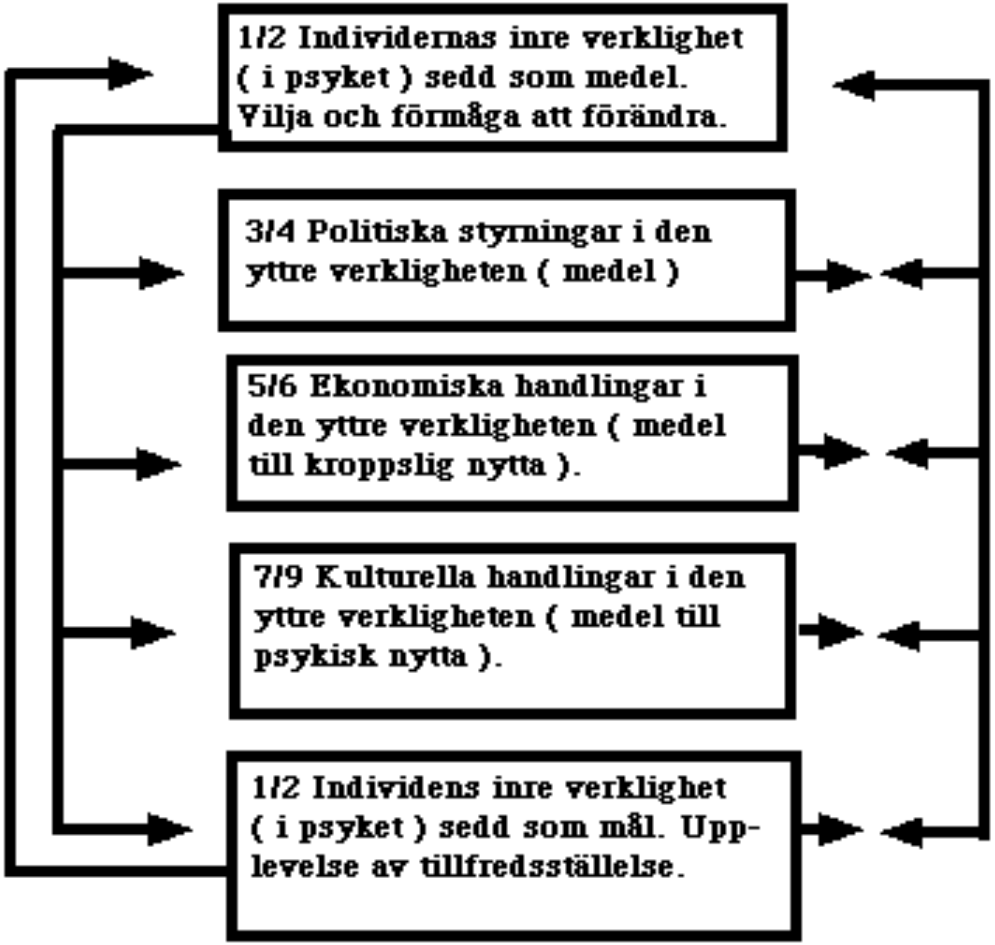
1/2 Individernas inre verklighet (i psyket) sedd som medel. Vilja och förmåga att förändra.
3/4 Politiska styrningar i den yttre verkligheten (medel)
5/6 Ekonomiska handlingar i den yttre verkligheten (medel till kroppslig nytta).
7/9 Kulturella handlingar i den yttre verkligheten (medel till psykisk nytta).
1/2 Individens inre verklighet (i psyket) sedd som mål. Upplevelse av tillfredsställelse.

Sveriges regeringar under 100 år

Nedan finner du en förteckning över de ca 40 olika regeringar som har styrt Sverige under de senaste 1900-talets början.

Årtal Statsminister Typ av regering

1900-09-12
1902-07-0 Fredrik von Otter Borgerlig

1902-07-05
1905-04-13 Erik Gustaf Boström Borgerlig

1905-04-13
1905-08-02 Johan Ramstedt Expeditionsministär

1905-08-02
1905-11-07 Christian Lundeberg Borgerlig samlingsregering

1905-11-07
1906-05-29 Karl Staaff Liberal

1906-05-29
1911-10-07 Arvid Lindman Höger

1911-10-07
1914-02-17 Karl Staaff Liberal

1914-02-17
1917-03-30 Hjalmar Hammarskjöld Höger

1917-03-30
1917-10-19 Carl Swartz Höger

1917-10-19
1920-03-10 Nils Edén Koalition: Liberal, Socialdemokratisk

1920-03-10
1920-10-27 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1920-10-27
1921-02-23 Louis De Geer (dy) Ämbetsmannaministär

1921-02-23
1921-10-13 Oscar von Sydow Ämbetsmannaministär

1921-10-13
1923-04-19 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1923-04-19
1924-10-18 Ernst Trygger Höger

1924-10-18
1925-01-24 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1925-01-24
1926-06-07 Rickard Sandler Socialdemokratisk

1926-06-07
1928-10-02 Carl Gustaf Ekman Koalition: Frisinnad, Liberal

1928-10-02
1930-06-07 Arvid Lindman Höger

1930-06-07
1932-08-06 Carl Gustaf Ekman Frisinnad

1932-08-06
1932-09-24 Felix Hamrin Frisinnad

1932-09-24
1936-06-19 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1936-06-19
1936-09-28 Axel Pehrsson (i Bramstorp) Bondeförbundet

1936-09-28
1939-12-13 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet

1939-12-13
1945-07-31 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet, Folkpartiet och Högern

1945-07-31
1946-10-06 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1946-10-11
1951-10-01 Tage Erlander Socialdemokratisk

1951-10-01
1957-10-31 Tage Erlander Koalition: Socialdemokratiskt, Bondeförbundet

1957-10-31
1969-10-14 Tage Erlander Socialdemokratisk

1969-10-14
1976-10-08 Olof Palme Socialdemokratisk

1976-10-08
1978-10-18 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1978-10-18
1979-10-12 Ola Ullsten Folkpartiet

1979-10-12
1981-05-19 Thorbjörn Fälldin
Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1981-05-19
1982-10-08 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Folkpartiet

1982-10-08
1986-02-28 Olof Palme Socialdemokratisk

1986-03-01
1990-02-26 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1990-02-26
1991-10-04 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1991-10-04
1994-10-07 Carl Bildt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokratiska samhällspartiet

1994-10-07
1996-03-22 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1996-03-22
2006-10-06 Göran Persson Socialdemokratisk

2006-10-06 Fredrik Reinfeldt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet

I september 2014 förlorade de borgerliga valet och en regering Stefan Löfven med socialdemokrater och miljöpartister trädde till.
Den svenska regeringen är beroende av världen utanför.

Makthavare i världen efter andra världskriget.

(010604. Datum och stavning är troligen rätt, men det kan finnas fel i stavningen av namnen.)

Sovjetunionen.
Upphörde 1991.Unionen ersattes av OSS, Oberoende Staters Samvälde, men Ryssland framstår som främste makthavaren.

1917-24 Vladimir Iljitj Lenin. Död i ämbetet.

24-53 Josef Stalin .Död i ämbetet.
53-55 Georgij Malenkov (regeringschef) utmanövrerad 1955+Nikita Chrustjev (förste sekr. i kommunistpartiet).
55-58 Chrusjtjev (k-partiet) + Nikolaj Bulganin (regeringsch, utstött 1958. Död 1975.
58-64 Chrusjtjev (k-sekr.+regch.) Avsatt. Död 1971.
64-77 Alexej Kosygin (reg-ch). Död1980+ Leonid Bresjnev (sekr k-partiet)
77-82 Bresjnev (k-sekr+president).Död i ämbetet
82-84 Jurij Andropov (k-sekr+president) Död i ämbetet
84-85 Konstantin Tjernenko (k-sekr+ president . Död i ämbetet.
85-91 Mikhail Gorbatjov (president mm)

53-56 Utrikesminister V Molotov.
57-85 Utrikesminister Andrej Gromyko
85-91 Utrikesminister Edvard Sjevardnase
91-91 Utrikikesm. Alex Bessmertnych + Boris Pankin + Sjevardnase

Ryssland.
1992-99 Boris Jeltsin
2000-2008 Vladimir Putin
2008-2012 Dmitrij Medvedev
2012- Vladimir Putin

Amerikas förenta stater. USA.Presidenter.
1933-45 Franklin D Roosovelt (D=demokrat= amerikansk vänster). Död i ämbetet.
45-53 Harry S Truman. (Demokrat)
53-61 Dwight D Eisenhower (R= republikan= amerikansk höger)
61-63 John F Kennedy (Dem, mördad)
63-69 Lyndon B Johnson (Dem)
69-74 Richard M Nixon (Rep,Avsatt)
74-77 Gerald R Ford (Rep)
77-81 Jimmy Carter (Dem)
81-89 Ronald Reagan (Rep)
89-93 George Bush (Rep)
93-00 Bill Clinton (Dem)
2001-08 George W Bush (Rep)
2009- Barack Obama (Dem)

Storbritannien/England. Premiärministrar.
1940-45 Winston Churchill (konservativ med samlingsregering)
45-51 Clement Attlee (Labour =vänster)
51-55 Churchill (konservativ= höger)
55-57 Anthony Eden (k)
57-63 Harold Macmillan (k)
64-70 Harold Wilson (lab)
70-74 Edward Heath (k)
74-76 Wilson (lab)

76-79 James Callaghan (lab)
79-90 Margaret Thatcher (k)
90-97John Major (k)
97- 07 Tony Blair (lab)
07-10 Gordon Brown (lab)
10- David Cameron (k)

Frankrike. Makthavare och Presidenter.
1944-46 Provisoriska regeringar, chef till jan 1946 Charles de Gaulle, motståndsledare under kriget, därefter Gouin, Bidault, Blum.
47-59 "Fjärde republiken", relativt svag presidentmakt med många regeringar med svårigheter. Presidenter: 1947-54 Vincent Auriol, 54-59 René Coty. De Gaulle regeringschef fr o m juli 1958.
59- "Femte republiken", med stark presidentmakt, skapad av de Gaulle.

Härefter presidenter:
59-69 Charles de Gaulle (höger)
69-74 Georges Pompidou (höger)
74-81 Valery Giscard d 'Estaing (höger)
81-95 Francois Mitterand (socialist=v)
95-07 Jacques Chirac (höger)
07-12 Nicolas Sarkozy (höger UMP)
12- François Hollande (vänster)

Tyskland. Förbundskansler.
(tom hösten 1990 enbart Västtyskland)
1949-63 Konrad Adenauer (CDU= högerparti)
63-66 Ludwig Erhard (CDU)
66-69 Kurt Georg Kiesinger (samlingsreg)
69-74 Willy Brandt (SPD= socialdem=v)
74-83 Helmut Schmidt (SPD)
83-98 Helmut Kohl (CDU)
98- 2005 Gerhard Schröder (SPD)
2005- Angela Merkel (CDU)

Förbundsrepubliken Kina
1949-76 Mau Tse-tung (Zedong)
1977-97 Deng Xiaoping . Död 1997.....
president Hu Jintao
2013 mars president Xi Jinping
premiärminister mars Li Keqiang

FNs generalsekreterare
1946-53 Trygve Lie
53-61 Dag Hammarskjöld
61-71 U Thant
71-81 Kurt Waldheim
82-92 Javier Péres de Cuellar
92-96 Boutros Boutros Ghali
97-2006 Kofi Annan
2007- Ban Ki Moon

Kapitel 2. Brev och särskilda utredningar.

Kapitel 3. Läget i Sverige och världen vid årsskiftet 2015-2016. Tidningsartiklar och debattartiklar 27 december 2015 - 4 februari 2016

Kapitel 2 och 3 är ej med här
se http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Det är svårt att få uppfattningar om det aktuella läget genom att se på riksdagens, regeringens, kommunernas, de politiska partiernas och myndigheternas hemsidor. De är hemlighetsfulla och tycks inte vilja berätta om hur det är. De borgerliga partierna och sverigedemokraterna tycks nu mest vilja avsätta den rödgröna regeringen och inrättar sina informationer efter det.

Det enklaste när man vill veta hur det är tycks vara att läsa Dagens Nyheter. En förteckning över deras senaste artiklar vore bra att ha, men det är svårt attt få tid att göra det.

Sveriges radio och SVT har man inte mycket glädje av, det de säger och visar försvinner i luften och deras hemsidor på nätet är mycket ofullständiga.

Kapitel 4. Utbildning och information.

Innehåll:

De som är märkta EJ MED finns på angivna sidor på
http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Sida
35 I det föregående har beskrivits samhällsplaneringens problem. Nu kommer nästa: hur ska man kunna förbättra världen?

36 Människornas levnadsförhållanden
37 Svenska politiker har ett par grundlägande uppgifter
148 **EJ MED** Pseudoteorier jämställs med etablerad vetenskap
151 **EJ MED** Rapport från en skoldag i helvetet
152 **EJ MED** Dick Harrison: Högre utbildning är ett haveri
154 **EJ MED** Många högutbildade vet inte hur EU fungerar
156 **EJ MED** Så skapas vinnare och förlorare i arbetssamhället
38 Grundskolan och gymnasiet

39 Om utbildning i skolan
40 Religion och levnadskunskap
42 Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan
43 **Tillägg i mars 2016 om undervisningen i Religion och levnadskunskap och Samhällskunskap.**

163 **EJ MED** Samhällsinformationens principiella problem
44 Systemet för mänskliga verksamheter

47 Decemberöverenskommelsen, läget i Sverige och världen och om att ge människorna de utbildningar, kunskaper och informationer de behöver.
50 Grundskolan och gymnasiet
52 Universitet och högskolor
54 Biblioteken
58 Placering av dokumenten i bibliotekslokalen

I det föregående har beskrivits samhälls-planeringens problem. Nu kommer nästa: hur ska man kunna förbättra världen?

Verksamhetsområde 10 gäller en kort översikt över de mänskliga samhällenas kunskaper, vetande och utvecklingen av det med början i arkiv och bibliotek i 101 och 102 och slut i 108 med idé- och lärdomshistoria, filosofihistoria, vetenskapshistoria o d. Däremellan problem med vetandets utveckling och de stora dragen i människornas verksamheter.

Verksamhetsområdena 11-19 gäller individernas kunskaper och erfarenheter, sätt att tänka, sätt att tänka om världens beskaffenhet och om hur man bör handla od - individernas inre verkligheter. Här ingår kunskaper om systemet för de nio områdena mänskliga verksamheter och kunskaper om sambandet mellan verksamheterna.

Verksamhetsområde 20-29 gäller religiösa verksamheter och religiöst tänkande och det är något som i hög grad står i konflikt med verksamheterna 11-19. och verksamheterna i område 3.

Verksamheterna i område 3 gäller politiska verksamheter som kan vara styrda av enstaka mäktiga människor eller organisationer, diktatorer eller som i demokratier i princip av alla människor genom allmän rösträtt. Den ledande uppfattningen i världen är. med knapphet, att demokrati är det som bör eftersträvas. Sverige blev en demokrati för bara 90 år sedan. demokratierna i världen kan kort sagt sägas vara bara 100 år gamla.

De religiösa verksamheterna i område 2 grundar sig på tusentals år gamla religiösa uppfattningar om världen som inte hängt med i utvecklingen. De religiösa uppfattningarna var till en början hjälpmedel för männniskorna att förstå världen, man trodde att den styrdes av en eller flera gudar och att människorna bara hade att rätta sig efter det man trodde var deras krav.

Med tiden har man i de utvecklade länderna mer och mer förstått, att utvecklingen inte beror på gudarna utan på människornas verksamheter. Religionerna har blivit ett hinder för utvecklingen istället för hjälpmedel.

De kristna religionerna har en fruktansvärd historia, men har nu mestadels förstått att världen inte styrs av gudar utan av människorna. I Sverige hade den kristna kyrkan stor makt ännu inne på 1900-talet och var en del av rikets styrelse, men statskyran avskaffades i slutet på 1900-talet och har nu formellt ingen makt i rikets styrning.

Enligt gamla kristna dogmer kunde kvinnor inte vara präster, men i slutet på statskyrkotiden blev det tillåtet.

På senare år har en del kristna svenskar gått över till katolicismen.
En del svenskar har blivit muhammedaner, islamister. Ute i världen är nu islam en stor maktfaktor som predikar läror som på olika sätt sägs grunda sig på Muhammeds 1400 år gamla läror som menar att världen styrs av en gud och att demokrati är förkastligt.

Det senaste är IS, “Islamiska Staten” som försöker överta världen och bedriver terrorism som ska skrämma de utvecklade delarna av världen som förstått att demokrati måste till för att rädda världen. IS för krig i Mellanöstern och har del i de stora pågående flykingströmmarna som

Sverige försökt hjälpa men nu måste minska sin hjälp därför att EU inte kan organisera flyktingarna på lämpligt sätt och inte kan hindra krigen i Mellanöstern som är de största skälen för flyktingarna.

Problem med terrorismen finns i verksamhetsområdet 7952-7956 och problem med flyktingarna finns i område 7958.

Till detta kommer de stora problemen med klimatet som börjar behandlas i december och som rör område 71.

Vill man förbättra världen måste man förbättra de mänskliga verksamheterna i första hand i områdena 10 om bibliotek m m, 11-19 individernas inre verkligheter, 20-29 religion och område 3 om politik.

De religiösa verksamheterna är numera, sedan vetenskaperna utvecklats, delar av de inre verkligheterna. Att förbättra de inre verkligheter na och de religösa verksamheterna är i första hand en fråga för biblioteksverksamheterna i 102, utbildningsverksamheterna i område 7957 om uppfostran, förskolor, grundskolor, gymnasier, universitet, högskolor och forskning.

Men det är också en fråga för andra verksamheter, bl a tidningar, medier, journalistik o d i område 90, Reklam od i område 659, underhållningsverksamheter o d i områdena 791-794 och andra kulturella verksamheter i områden 7-9.

I skolorna, på alla nivåer, bör religionsämnet ändras till Religion och levnadskunskap och innehålla det som behövs i området 11-19. Utbildningen i samhällskunskap och hemkunskap behöver förbättras.

I det följande inläggs texter om utbildning o d.

Människornas levnadsförhållanden

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.
Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.
Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:
* De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.
* De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.
Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:
A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.
A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.
A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.
B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.
B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Svenska politiker har ett par grundlägande uppgifter.

Att se till att alla barn och vuxna får den utbildning de behöver och att alla har pengar så att de kan leva ett anständigt liv.

Samtidigt måste de se till att fysiska och sociala miljöer får lämplig utformning och vartefter förbättras. Till den fysiska miljön hör klimatproblemen som kan leda till världens undergång.

Lag om folkskola för alla barn kom till 1842. De skulle lära sig läsa och skriva och bli religiösa i Luthers anda. Några få kunde få gå på gymnasium och universitet och bli tjänstemän i kyrka och stat.

De flesta bodde på landet och arbetade i lantbruk. I städer kunde de bli bodbiträden och hantverkare. När man skulle förflytta sig fick man gå, längre transporter fick vanligen ske med häst och vagn. Att resa utomlands var få förunnat. Tidningar började komma men annars fick man nyheter i kyrkan och på kyrkbacken. Föräldralösa barn såldes till lägstbjudande.

Det har ändrat sig mycket sedan dess. Alla svenska barn nu borde få lära sig utvecklingen i Sverige och världen i grova drag för tiden före 1842 och tydligare för tiden därefter. Det är synnerligen oklart hur det är med den saken.

1800-talet var ett utpräglat klassamhälle. Demokrati i formell mening infördes i Sverige när kvinnor fick rösta i de allmänna valen första gången 1924. Sedan dess har det gått en utveckling till mer jämlikhet som fortfarande pågår i sakta takt.

Världen har förändrats. Stort när det gäller transporter och informationsteknik: bilar, motorvägar, superjärnvägar, jättelika godsfartyg, flygplan. radio, TV, internet, mobilnät, mobila bredband. e-post o s v. Handeln i världen och penningsystem har ändrat sig och alla männniskor i hela världen finns nu i en gemensam marknad med konkurrens mellan alla. Detta ställer krav på den svenska utbildningen.

När Göran persson var statsminister lommunaliserade han skolan. Vad det innebär är komplicerat, men Göran Perssons främsta skäl tycks ha varit att flytta över kostnader från staten till kommunerna. Det har medfört försämringar.

Den borgerliga regeringen ändrade läroplaner m m för grundskolan och gymnasiet. Friskolor har införts där vinsten kan tyckas vara viktigare än utbildningens kvalitet.

För att utbildningen i grundskolan och gymnasiet ska bli bra måste kommunerna ha kompetens, pengar och vilja att ordna undervisningen.

Många kommuner är små och har inte råd att ha tillräckligt kunniga tjänstemän och anser sig inte ha råd med tillräckligt bra lärare, har otillräckliga vikarier och obehöriga lärare. De politiska partierna tycker olika.

Den nya rödgröna regeringen har många problem. Undervisningsminiser Gutav Fridolin (MP) ansvarar för grundskolan och gymnasiet I departementet har han två S-ministrar, en för universitet, högskolor och forskning, och en för annan utbildning.

Men utbildningsproblemen rör också andra departement. I alla politikområden finns problem med utbildningar.

Arbetsmarknadsministern har problem, bl a med arbetsförmedlingen som ska se till att de arbetslösa inte får för stora arbetlöshetsersättningar, men också ska ordna med utbildningar för arbetsösa. Näringsministern ska se till att näringarna blir bra.

Kulturministern har hand om radio, TV, tidningar, bibliotek, konst och underhållningsbranchen som innehåller mycket utbildningsaktiviteter. Reklam är en stor branch för utbildning.

Barnens uppfostran vid sidan av skolorna, före skolåldern och senare är en stor faktor för utbildningen.

Utbildningsproblemen rör inte bara grundläggande utbildning utan vidareutbildning under hela livet, isynnerhet med hänsyn till den globala konkurrensen.

Det första lärarnas fackföreningar kom med när utbildningsproblemen började bli särdelses stora var att lärarnas löner borde höjas. Men lärarna blir inte bättre för att lönerna höjs. De behöver vidareutbildning och lärarutbildningen vid högskolor och universitet måste bli bättre, men där utbildar de för läroplanerna. Om läroplanerna inte blir bättre blir lärarutbildningen inte bättre och lärarna inte bättre.

Det finns skäl att granska alla läroplaner för grundskolan och gymnasiet. I tidningsartikeln den 11 januari 2016 ”Pseudoteorier jämställs med etablerad vetenskap” nämns att i skolverkets kommentarer till läroplanen för grundskolan framställs naturvetenskapen som en ideologi bland andra. En relativistisk kunskapssyn har fått fotfäste i skolvärlden och den lämnar skoleleverna skyddslösa. Skolan måste vara tydlig med vad vetenskapen säger, skriver fyra forskare och debattörer.

Grundskolan och gymnasiet

Kursplaner **Grundskola**
Här ordnade enligt klassifikationssystemet för verksamheter :

108	Samhällskunskap
2	Religionskunskap
51	Matematik
53	Fysik
54	Kemi
57	Biologi
62	Teknik
64	Hem- och konsumentkunskap
74	Slöjd
75-77	Bild
78	Musik
796/799	Idrott och hälsa
802	Engelska
803	Modersmål
803	Svenska
803	Svenska som andraspråk
803	Teckenspråk för hörande
804+	Moderna språk
91	Geografi
93-99	Historia

Gymnasiegemensamma ämnen
Engelska
Historia
Idrott och hälsa
Matematik
Naturkunskap
Religionskunskap
Samhällskunskap
Svenska/svenska som andraspråk

Om utbildning i skolan. (Sid 75 i zzz)

Vilka möjligheter har svenska folket att förstå partiers beskrivningar av sin politik?

Man får då återgå till det svenska utbildningsväsendet. Det finns inga andra krav om att svenskarna ska följa med utvecklingen än att man ska gå igenom grundskolan. Om man har lärt sig det som står i grundskolans läroplaner är man redo att rösta - så får man uppfatta det. Äldre personer som gått i äldre skolor med äldre läroplaner får rösta, men kan naturligtvis inte tillräckligt för att göra det.

Före skolåldern finns inga krav om utbildning, man räknar med att föräldrarna uppfostrar barnen. För dagis och förskola finns vissa krav. Krav om barn finns i FNs deklaration om mänskliga rättigheter och i Barnkonventionen.

Regeringen ska utreda om barnkonventionen bör bli svensk lag. Regeringen vill ta reda på hur tillämpningen av lagar och andra föreskrifter överensstämmer med barnkonventionen och tillsätter därför en utredare, Anita Wickström. Den särskilda utredaren ska även analysera för- och nackdelar med att inkorporera barnkonventionen, det vill säga om den ska gälla som svensk lag. - Barnets rättigheter behöver stärkas i vårt land. Även om vi tycker att vi gör mycket rätt enligt barnkonventionen så finns det anledning att förstärka barnets rättigheter på flera områden, säger Maria Larsson.

Grundskolan regleras med läroplanerna. I den läser alla om religion, men något ämne om filosofi och psykologi finns inte, ämnen som gäller tänkandets och kunskapens historia och ämnen som gäller hur människor fungerar psykologsikt sett. Grundskolan ska vara allmänbildande och innehålla allt man behöver, men gör det inte.

Före andra världskriget gick cirka 5 % av årskullarna på gymnasiet som då var allmänbildande, men inte hade filosofi och psykologi som obligatoriskt. Uppskattningsvis kanske 20 % av dem på gymnasiet läste detta, dvs cirka 1% av årskullen läste filosofi.

Nu är gymnasiet huvudsakligen till för yrkesutbildning, men kanske fortfarande 1% av årskullarna läser filosofi och psykologi.

På högskolor och universitet läses de ämnena bara då det behövs i yrkena. Om man räknar med att 1% läser det kommer man till att 99 % av dem på universitet och högskolor blir fackidioter.

I de 22 politikområdena finns anledning att kommentera hur grundskolan tillgodoser kunskapsbehoven i områdena.

Som tur är följer många svenskar, trots dålig skolgång, med i det som händer och sker.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

Religion och levnadskunskap. (sid 84 i zzz)

Tanken med att bygga ut religionsämnet är att religionsämnet är litet och skulle tåla en komplettering. Litet är kanske ämnet i Sverige, men det är stort i världen, stort i Mellanöstern, Nordafrika och andra länder med Islam, stort i USA med bl a högerextrema religiösa fundamentalister som hotar ruinera USA, stort i Sydamerika och stort i de flesta länder utom Norden och kommunistiska länder som Ryssland och Kina. I Sverige förekommer religiösa problem bland invandrare. I Ryssland har religion trätt fram efter Sovjetunionens fall. Påvedömet är kvar.

Religioner har i Sverige på senare tid blivit mer problematiska än tidigare. Religioner behöver en motvikt bestående av filosofi och psykologi o d som föreslås som komplettering i ämnet Religionskunskap i grundskolan. Även på gymnasiet behövs samma kompletteringar.

Gymnasiegemensamma ämnen: Engelska, Historia, Idrott och hälsa, Matematik, Naturkunskap, Religionskunskap, Samhällskunskap, Svenska/svenska som andraspråk.

Förr fanns högre allmänna läroverk. Cirka 5 % av årgångarna barn gick där och resten i folkskolan. På gymnasiet kunde finnas en lektor som var präst och hade hand om religionsundervisningen (kristendom var ämnet då). Han skötte också undervisningen i filosofi, som bestod av tre ämnen: filosofi, logik och psykologi.

Filsofiämnet var inte obligatoriskt, i en klass på reallinjen med 25 elever kunde det vara bara två som läste filosofi. Filosofiämnet är fortfarande inte obligatoriskt på gymnasiet och hela efterkrigstiden har en stor del av dem som gått där och efteråt på högskolor och universitet inte fått någon utbildning i filosofi och psykologi. Många av dem har blivit chefer och män i staten - utan utbilding i filosofi och psykologi, men väl i religion. Det är inte bra. Det gamla filosofiämnet är nu uppdelat på filosofi och psykologi.

De första gymnasierna kom till i början på 1600-talet och hade då uppgiften att förbereda för prästutbildning och utbildning av tjänstemän i staten. Religion hade en stark ställning. Den allmänna folkskolan kom till 1842 och sköttes till en början i stor utsträckning av präster och andra kyrkans män. Barn skulle bli religiösa med kristlig tro. Gymnasierna utvecklades vartefter med nya ämnen, reallinjer tillkom, och flickor fick börja gå på gymnasierna på 1920-talet. Biskoparna var högsta chefer för läroverken. Med tiden togs biskoparnas ledarskap bort.

Folkskolan växte vartefter och de nuvarande grundskolorna och gymnasierna kom till i slutet på 1900-talet. Statskyrkan har avskaffats och och kristendomskunskapen har ändrats till religionskunskap. Man får nu inte undervisa i religion så att barnen blir religiösa utan bara om religion.

Man bör komma ihåg att religioner med gudars styrningar tillkom under forntiden och att deras betydelse har minskat och nu mer och mer ersätts av demokrati där människorna är ansvariga för styrning och utveckling. Religionerna är visserligen ännu av stor betydelse, men de är i dagens situation ändå av marginell betydelse.

Att i Sverige ha ett obligatoriskt ämne som bara handlar om religion är att tillmäta religionerna för stor betydelse. Viktigare är värdsliga problem och kunskaperna om dem förtjänar större uppmärksamhet. Att komplettera religionsämnet med mer aktuella saker är lämpligt. Det gör att ämnets beteckning Religionskunskap inte passar utan bör ersättas av något mer rättvisande.

Man kan inte bara ändra till “Livsåskådning”, “Filosofi” eller “Psykologi”, det blir för snävt och missvisande.

Ämnet Samhällskunskap har sina lärare utbildade på Statsvetenskapliga institutioner, Det som behöver tillkomma ligger närmare religionerna och därför kan det vara bra att lägga det tillkommande tillsammans med religion, i ett ämne Religion och levnadskunskap.

Om religionsämnet ombildas till ett ämne med filosofi och psykologi kommer det ämnet att innehålla många universitetsämnen. Av ämnena kan man anse att religionen var först och om man lägger ämnena i en kronologisk och logisk ordning kan man börja med religion:

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé-och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv-och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt. (Tillägg 18 feb 2014)
    Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan.

36-39zs.pdf Även zzz.pdf sidan 414

“Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. I dag står människor i olika delar av världen inför både möjligheter och problem kopplade till globalisering, interkulturella relationer och hållbar samhällsutveckling. Kunskaper om samhället ger oss verktyg så att vi kan orientera oss och ta ansvar för vårt handlande i en komplex värld.

Ämnets syfte
Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer. I en sådan helhetssyn är sociala, ekonomiska, miljömässiga, rättsliga, mediala och politiska aspekter centrala.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt ska eleverna utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor, betydelsen av jämställdhet, hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck och hur olika aktörer försöker påverka samhällsutvecklingen.

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information från olika källor. Genom undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer. Eleverna ska vidare ges möjlighet att utveckla kunskaper om samhällsvetenskapliga begrepp och modeller.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förtrogenhet med de mänskliga rättigheterna och med demokratiska processer och arbetssätt. Den ska också bidra till att eleverna tillägnar sig kunskaper om, och förmågan att reflektera över, värden och principer som utmärker ett demokratiskt samhälle.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utifrån personliga erfarenheter och aktuella händelser uttrycka och pröva sina ställningstaganden i möten med andra uppfattningar. Därigenom ska eleverna stimuleras att engagera sig och delta i ett öppet meningsutbyte om samhällsfrågor.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att
* reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar,
* analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv,
* analysera samhällsstrukturer med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp och modeller,
* uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,
* söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,
* reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser. “

Tillägg i mars 2016 om undervisningen i Religion och levnadskunskap och Samhällskunskap.

För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

För invandrare är det särskilt viktigt att de får kunskaper som utgår från svenska förhållanden och också innehåller kunskaper om världen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning.

Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Förbättringar av undervisingen i de två ämnena är av stor betydelse för kultur och demokrati. Demokrati- och kulturministern har anledning att övertyga utbildningsministrarna om vikten av förbättringar.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter
20 områden:

Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.
5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.
SW 21 Allmän religionsvetenskap.
SW 22/28 Kristna religioner.
SW 29 Icke kristna religioner o d.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.
SW 37 ...om utbildning o d.
SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.
3 områden:

SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.
SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.
11 områden

SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.
SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.
SW 51 Matematik.
SW 52 Astronomi, rymdforskning.
SW 53 Fysik o d.
SW 54 Kemi o d.
SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.
SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.
SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet
SW 58 Botanik.
SW 59 Zoologi.

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
30 områden:

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.
SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter.
SW . 653 Handelsverksamheter.
SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7957 Undervisning o d.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
12 områden:
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.
SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.
SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.
SW 84 Fransk skönlitteratur o d.
SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.
SW 86 Spansk och portuguisisk skönlitteratur o d.
SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.
SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.
SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.
12 områden:
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.
SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.
SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.
SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.
SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.
SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

Decemberöverenskommelsen, läget i Sverige och världen och om att ge människorna de utbildningar, kunskaper och informationer de behöver.

Politiken i Sverige har hösten 2015 kommit i ett nytt läge. Efter åtta år av borgerligt styre fick Sverige hösten 2014 en ny regering med socialdemokrater och miljöpartister ledd av socialdemokraternas ordförande Stefan Löfven.

Vid behandlingen av regeringens budgetförslag röstade Sverigedemokraterna mot all praxis så att regeringen förlorade. Statsministern var då beredd på att utlysa nyvall, men i sista stund gjorde regeringspartierna och de borgerliga partierna en "decemberöverenskommelse" så att regeringen kunde sitta kvar men måste regera med borgerlig budget.

Med vårbudgeten 2015 kunde regeringen lindra det borgerliga inflytandet. Hösten 2015 har regeringen lämnat ett budgetförslag stött av S, Mp och V som man hoppades skulle gå igenom riksdagen.

Men kristdemokraterna , KD, har hållit riksting där medlemmarna kräver att decemberöverenskommelsen ska slopas. De borgerliga partierna har i hast kommit överens om att de vill slopa och det har utlöst politisk oro. Vid partiledardebatten i TV2 den 12 oktober 2015 var slopandet av decemberöverenskommelsen första pogrampunkten.

Sverigedemokraterna framförde under 1914 att de kommer att fälla alla regeringar som inte gör som sverigedemokraterna vill. De vill starkt minska invandringen på ett sätt som de andra partierna inte vill. Det är risk att de borgerliga partierna eller något av dem vill närma sig sverigedemokraterna så att det blir en borgerlig regering. Så är situationen den 12 oktober. Ingen vet hur det kommer att gå.

Sverigedemokraterna är främlingsfienliga, kan ses som rasister, och det ogillas av de andra partierna, som dock kan tänkas tumma på sina åsikter för att komma in i en ny regering. Man kan undra hur det kommer sig att sverigedemokraterna får så många röster. En orsak är troligen att de som röstar på dem har för dåliga kunskaper om samhällenas och människornas förhållanden, de har fått för dålig undervisning i skolorna och har från andra håll fått för dåliga informationer.

Läget i världen och hur det har utvecklats tyder på att främlingsfienlighet, rasism och ojämlikhet o d är orsaker till förödande revolutioner och krig och ett hinder för en förbättring av läget i världen.

Sverige och svenskarna påverkas av det som händer utanför landet och kan också påverka det som händer där även om möjligheterna för det är små. Men svenskarna kan under alla förhållanden bedriva en politik som förbättrar i Sverige.

Världen har förändrats under årtusendenas och århundradenas lopp. En fundamentalt viktig föränding är demokratins genombrott. I Sverige kan demokratin i bästa fall kunna anses vara 90 år gammal om man räknar med kvinnornas rösträtt 1924 och i världen, totalt sett, högst 70 år gammal om man räknar efter FNs deklaration om mänskliga rättigheter och de forna koloniernas avskaffande efter andra världskriget.

För att demokratin ska fungera väl måste alla ha goda kunskaper om världens och ländernas problem. I världen utanför Sverige kan människornas kunskaper vara mycket dåliga, i Sverige tror vi att vi är kunnigare, men de s k pisaundersökningarna visar att svenska skolbarns kunskaper på senare år är sämre än i många länder vi tror oss överglänsa. Det är inte säkert att pisaundersökningarna är upplagda på bästa sätt, men vi måste räkna med att vi i Sverige måste förbättra människornas kunskaper.

Dagens Nyheter hade den 4 oktober 2015 en intervju med statsminister Stefan Löfven, där han anger fyra områden för sin politik: skolan jobben, välfärden och klimatet. Det är gott och väl, men han borde också ha först en politik om världssamhällets och det svenska samhällets utveckling. Det är en fråga om hur olika politikområden påverkar varandra.

De politiska aktörerna behandlar vanligen bara bitar av alla problem, anger vanligen inte någon tydlig helhetssyn. För att kunna föra politiken bra måste man ha en helhetssyn som tar med alla problem.

Efter andra världskriget hade socialdemokraterna regeringsmakten i ungefär 25 år. Under 1950-talet försummade man bostadsbyggandet och det blev stor bostadsbrist. Vid mitten av 1960-talet hade socialdemokraterna förstått det och satte i all hast igång det s k miljonprogrammet entligt vilket skulle byggas en miljon lägenheter på tio år. Det gjordes och statsminister Tage Erlander sa efteråt att han ångrade 1950-talets bostadspolitik. Han hade inte kopplat ihop bostadspolitiken tillräckligt väl med annat, det var fel på helhetssynen.

Efter miljonprogrammet försummade politikerna bostadspolitiken. De borgerliga partierna såg till att hyresrätter ombildades till köpelägenheter. Bostadsbristen är nu enorm, unga som vill flytta hemifrån kan inte få bostad att hyra utan måste köpa lägenhet med lån som är problematiska. Familjer där barnen lyckats flytta hemifrån har svårt få annan bostad som passar den nya situationen och gamla som blivit skröpliga har svårt få tag i lämpliga lägenheter med service.

Under förkrigstiden var det vanliga familjesystemet att mannen hade arbete och tjänade pengar medan hustrun var hemmafru som lyxfru eller mer slavliknande fru som skötte hemmet och barnen. För kvinnorna gällde det att bli gifta. Ogifta kvinnor behövde försörja sig själva och hade ett begränsat antal möjligheter att göra det. Att ogifta kvinnor hade barn var inte socialt acceptabelt.

Under efterkrigstiden ändrades familjemönstret och fruarna började ha egna inkomster. Den sambeskattning som fanns blev olämplig och måste ändras. De politiska aktörerna och deras utredare kunde inte komma fram till vad som borde göras. Till slut tog sig finansminister Gunnar Sträng själv an med det problemet och ordnade en stor skattereform 1970 som avslutade sambeskattningen. Den blev inte helt bra, men det var ändå ett stort framsteg.

Kapitalbeskattningen blev inte bra 1970. I en liten reform 1982 blev den något bättre, i skattereformen 1990 blev den i stort sett bra, partierna enades om att de skapat ett skattesystem som skulle duga nära nog i evighet. Trots det säger en del med dåliga kunskaper att det behövs ett nytt system. Nationalekonomer har ofta dålig helhetssyn när man väntat sig bättre och kommer med förslag om finanser där man utelämnat eller underskattat viktiga komponenter.

Bostadspolitiken och skattepolitik blev i mitten på 1960-talet underlaget för ett forskningsprojekt om samhällsplaneringens problem som pågått sedan dess. På 1970-talet ledde det till ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som innebar en samhällsbeskrivning där alla samhällsproblem och sambanden mellan dem var med.

Systemet för mänskliga verksamheter gjordes i samband med Nordiska Institutet för Samhällsplanering och finns i Nordplans meddelande 1986:5: “Sven Wimnell : Samhällsplaneringens problem: ett klassifikationssystem som hjälpmedel.” Enligt Libris finns rapporten på biblioteken för pliktleveranser.

När datorerna och Internet kom väl igång på 1990-talet kunde forskningsprojektet ta fart och finns sedan 1998 behandlat på internet på http://wimnell.com Systemet ger den helhetssyn på samhällen som behövs.

I projektet behandlas dels utformningen av systemet och dels den svenska politiken med utblickar mot världen utanför.

Sverige, världen och demokratin

Det sägs att universum är 13,8 år gammalt och att vårt jordklot är cirka 4, 5 miljarder år gammalt. Såsmåningom uppstod här växtliv och djurliv. I miljontals år dominerades jorden av dinosarier, som dock för cirka 65 miljoner år sedan dog ut till följd av ett stort föremål som föll ned på jorden. Små djur överlevde, bl a en liten mus som sedan utvecklades till större djur, bla människor. Människorna kom till i Afrika och spred sig sedan över jorden.

Människorna var till en början nomader, åt frön och frukter och djur man kunde fånga. För cirka 10 000 år sedan började de bli bofasta, ordnade med jordbruk och organiserade sig i grupper och samhällen.

Så kallade högkultuer uppstod i områdena kring Medelhavet och i Asien. I västerlandet kan man räkna historisk tid med bl a Egypten, Mesopotanien, Grekland, Rom sedan cirka 5000 år tillbaka. I Norra Europa låg utvecklingen efter och är inte särdeles omskriven förrän med vikingarna som började mest på 800-talet.

Under tusentals år styrdes länderna och världen av furstar, kungar, kejsare, religiösa organisationer och överklassfolk med förmögenhet. Gustav Vasa avskaffade i Sverige katolska kykans inflytande och grundade ett statskyrka på Luthers grund.

Diderot samlade mänskligt vetande i "Encyklopedin" i 35 band 1751-1780, för att förändra världen. Franska revolutionen 1789 var underklassernas försök att få makt. Inustrialismen och teknikutveckingen under 1800-talet ledde till att den stora maktlösa massan i underklasserna flyttade till städer och bruksorter och blev ett proletariat som Marx engagerade sig för.

Svensk folkskola blev lag 1842. Sverige styrdes under 1800-talet av kungen och ståndriksdagen med adel, präster, borgare och bönder. Ståndsiksdagen ersattes i slutet av 1800-talet av en tvåkammarriksdag där arbetare kunde få inflytande om de hade pengar,

Socialdemokratiska arbetarpartiet bildades 1889 och hade som första mål 8 timmars arbetsdag och allmäm rösträtt till riksdagen. Rösträtten bev allmän första gången 1924 när kvinnorna fick rösträtt. Den formella demokratin grundad på rösträtt i Sverige är 90 år gammal. Ännu har kvinnorna inte samma maktställning som männen.

Det parlamentaristiska styrsättet kom till på 1910-talet då kungens höga bestämmnderätt övertogs av riksdagen. Kungens makt är helt borttagen i slutet av 1900-talet, då har också statskyrkan avskaffats. Svenska folket har svårt att slita sig från den glans kungen förr hade. Glansen finns i någon mån kvar vid kungliga bröllop och begravningar då kungahuset åker häst och vagn genom Stockholm med ryttare i 1800-talsuniformer.

De borgerliga partierna för en politik som anknyter till 1800-talsförhållanden, sverigedemokraterna för en främlingsfienlig politik som inte alls passar i dagens värld där samarbete är nödvändigt för att mänskligheten ska överleva.

Det viktiga som hänt i världen är att demokratins princip sedan cirka 100 år blivit den ledande principen för makten i världen. Alla människor har rätt att delta i planeringen för framtiden och det ställer krav på att alla måste ha kunskaper om världen.

Grundskolan och gymnasiet

Kursplaner Grundskola
Här ordnade enligt klassifikationssystemet för verksamheter :

108	Samhällskunskap
2	Religionskunskap
51	Matematik
53	Fysik
54	Kemi
57	Biologi
62	Teknik
64	Hem- och konsumentkunskap
74	Slöjd
75-77	Bild
78	Musik
796/799	Idrott och hälsa
802	Engelska
803	Modersmål
803	Svenska
803	Svenska som andraspråk
803	Teckenspråk för hörande
804+	Moderna språk
91	Geografi
93-99	Historia

Gymnasiegemensamma ämnen
Engelska
Historia
Idrott och hälsa
Matematik
Naturkunskap
Religionskunskap
Samhällskunskap
Svenska/svenska som andraspråk

Gymnasiet. Programstruktur och examensmål

Start
Läroplaner ämnen & kurser
Gymnasieutbildning
Gymnasieskola
Programstruktur och examensmål
Barn- och fritidsprogrammet
Bygg- och anläggningsprogrammet
Ekonomiprogrammet
El- och energiprogrammet
Estetiska programmet
Flygteknikutbildningen
Fordons- och transportprogrammet
Handels- och administrationsprogarmmet
Hantverksprogrammet
Hotell- och turismprogrammet
Humanistiska programmet
Industritekniska programmet
Marinteknikutbildningen
Naturbruksprogrammet
Naturvetenskaps-programmet
Restaurang- och livsmedelsprogrammet
Samhällsvetenskaps-programmet
Samiska näringar
Sjöfartsutbildningen
Teknikprogrammet
Tågteknikutbildningen
VVS- och fastighetsprogrammet
Vård- och omsorgsprogrammet

Det nya ämnet Religion och levnadskunskap kan lämpligen innehålla uppgifter om systemet för mänskliga verksamheter som är viktigt för både rollen A1 och A2.
A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna
A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden.

Gymnasiet berörs av rollerna
B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Skolverket sköter grundskolan och gymnasiet och bör ha god kännedom om systemet för mänskliga verksamheter.

Universitet och högskolor.

Universitet och högskolor sköts av universitetskanslerämbetet. De utser numera själva sina professorer. Till helt nyligen utsåg regeringen, men det har ändrats.

Ämbetet har nyligen fått en ny chef, som i en tidningsartikel skrivit om sin syn. Kopia av artikeln börjar på sidan 9 i
Sven Wimnell 4 september 2014:
Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem.
http://wimnell.com/omr36-39zzm.pdf

Ingressen : " Risk för högskolehaveri. Det gap som växer fram mellan högskoleutbildning på grundnivå respektive forskning väcker stark oro. Vi behöver en uppgörelse över blocken som garanterar kraftigt ökade anslag till högre utbildning under minst 20 år, skriver nytillträdda universitetskanslern Harriet Wallberg. "

" Ingen har undgått att skolan är en av de viktigaste frågorna i valrörelsen. Den senaste Pisamätningen blev ett uppvaknande som fått samtliga partier att tävla i kreativa förslag om hur kvaliteten i grundskolan ska förbättras. Satsningarna på skolan är nödvändiga, men det räcker inte. Det är dags att se över hela utbildningskedjan, där även utbildning på universitet och högskolor är en mycket viktig länk i kedjan.

Vi behöver omgående göra långsiktiga satsningar på den högre utbildningen. Det behövs för att hålla högsta kvalitet, kunna utveckla och förnya utbildningsutbudet efter arbetsmarknadens behov och erbjuda en internationell gångbar högre utbildning. Om vi inte klarar detta är risken stor att även våra universitet och högskolor drabbas av ett motsvarande Pisahaveri.....

Samtidigt ser vi att intresset för högskolestudier är rekordstort och fortsätter att öka. Till höstterminen 2013 sökte totalt 413 000 personer till olika program och kurser, en ökning med två procent jämfört med föregående år....

Vi behöver också hantera helt nya och kostsamma utmaningar. Stefan Fölster och Lars Hultman hävdade i en debattartikel att vi står inför en dramatisk omvälvning inom arbetslivet (DN 15 juni 2014). De menar att mer än hälften av våra yrken kommer att automatiseras och ersättas av digital teknik i framtiden. Oavsett vilken den exakta siffran är råder det inget tvivel om att arbetsmarknaden kommer att se radikalt annorlunda ut inom en snar framtid....

Jag har av regeringen nyligen fått i uppdrag att föreslå ett nytt kvalitetssäkringssystem för den högre utbildningen i Sverige. Det ska vara ett system som inte bara utvärderar lärosätenas olika utbildningsprogram utan också förser oss med kunskap om utvecklingen av den högre utbildningen över tid och i ett internationellt perspektiv. Det kommer att vara en viktig grund för att kunna utveckla och förbättra högre utbildning i framtiden.

För högre utbildning är det hög tid att se till helheten i ett längre perspektiv. Sverige måste ha råd att oavbrutet satsa på hela utbildningskedjan från grundskola till gymnasieskola, högskoleutbildning och forskning. Just nu ser alla bristerna i grundskolan. Men det hjälper inte att lappa och laga på en del i sänder utan hela systemet måste vara i ständigt toppskick. "

Universitet, högskolor och forskning har behandlats i

Sven Wimnell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden. http://wimnell.com/omr40zj.pdf

Sven Wimnell 25 oktober 2015: Kommentarer till "Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden. http://wimnell.com/omr40zj.pdf " http://wimnell.com/omr40zk.pdf

Det visar sig att organiseringen av universitetens och högskolornas ämnen grundar sig på 1800-talets ämnesindelningar som inte passar in i dagens värld:

Huvudområden:
humaniora och konst
samhällsvetenskap, juridik, handel, adm
naturvetenskap, matematik och data
teknik och tillverkning
hälso- och sjukvård samt social omsorg
pedagogik och lärarutbildning
tjänster
lant- skogsbruk, djursjukvård

Huvudonrådena är illa uppbyggda, framförallt humaniora och samhällsvetenskap som är ordnade på gammalt sätt och konkurrerar med en del av de andra ämnena.

Examina ordnas i alfabetsordning:
Examina på grundnivå:
Arbetsterapeutexamen
Audionomexamen
Biomedicinsk analytikerexamen
Brandingenjörsexamen
Dietistexamen
Djursjukvårdarexamen
Folkhögskollärarexamen
Fysioterapeutexamen
Förskollärarexamen
Hippologexamen
Högskoleingenjörsexamen
Landskapsingenjörsexamen
Lantmästarexamen
Officersexamen
Optikerexamen
Ortopedingenjörsexamen
Receptarieexamen
Röntgensjuksköterskeexamen
Sjuksköterskeexamen
Sjöingenjörsexamen
Sjökaptensexamen
Skogsmästarexamen
Skogsteknikerexamen
Socionomexamen
Studie- och yrkesvägledarexamen
Tandhygienistexamen
Tandteknikerexamen
Trädgårdsingenjörsexamen
Yrkeslärarexamen

Examina på grundnivå och avancerad nivå:
Lärarexamen

Examina på avancerad nivå:
Agronomexamen
Apotekarexamen
Arkitektexamen
Barnmorskeexamen
Civilekonomexamen
Civilingenjörsexamen
Hortonomexamen
Juristexamen
Jägmästarexamen
Landskapsarkitektexamen
Logopedexamen
Läkarexamen
Psykologexamen
Psykoterapeutexamen
Sjukhusfysikerexamen
Specialistsjuksköterskeexamen
Speciallärarexamen
Specialpedagogexamen
Tandläkarexamen
Veterinärexamen
Ämneslärarexamen

Universitetskanslerämbetet bör ordna upp ämnena och skolorna enligt systemet för mänskliga verksamheter och lära lärare och elever den helhetssyn som systemet ger.

Forskningsråden bör ordna forskningen enligt systemet för mänskliga verksamheter.

Biblioteken

I utredningarna på hemsidan http://wimnell.com har de politiska partiernas politik kommenterats under årens lopp, isynnerhet före, mellan och efter valen 2006, 2010 och 2014.

Påminneler om politiken våren och försommaren 2015 finns i
Sven Wimnell 9 september 2015: Samhällsplaneringens problem. Påminnelser om våren och försommaren 2015.
http://wimnell.com/omr36-39zzze.pdf

Där står på sidorna 31-32:

“ Från Kungliga bibliotekets hemsida på internet 3 sept 2015:
“2015-08-12.
Erik Fichtelius, tidigare vd för UR och mångårig medarbetare inom SVT och Sveriges Radio, har anställts av Kungl. biblioteket, KB, för att leda arbetet med att ta fram en nationell biblioteksstrategi.

– Jag är mycket glad över att vi har kunnat knyta Erik Fichtelius till KB och biblioteksstrategiarbetet. UR har precis som biblioteken ett viktigt bildningsuppdrag. Hans erfarenheter från bland annat public service och förmåga att se utvecklingsmöjligheter blir viktiga delar i det kommande arbetet. säger riksbibliotekarie Gunilla Herdenberg.

– Det här handlar om samhällets demokratiska infrastruktur. Hur ska medborgare och invånare få kunskap och inblick, och hur locka till läsning och tillgängliggöra berättelser av alla sorter för unga och gamla? säger Erik Fichtelius. Att få bidra till att utforma förslag och strategier, efter att i många år mest skildrat och bevakat blir häftigt. Det här är ett viktigt och roligt uppdrag i allmänhetens tjänst.

Regeringen beslutade före sommaren att ge KB i uppdrag att föreslå långsiktiga mål och strategier, utifrån bibliotekslagens bestämmelser, för att främja samverkan och kvalitetsutveckling i hela det allmänna biblioteksväsendet samt fortsätta arbetet med att tillgängliggöra e-böcker via den nationella katalogen LIBRIS. Uppdraget ska slutredovisas ska senast den 1 mars 2019.

Erik Fichtelius slutade i somras som vd på UR, Utbildningsradion, efter 46 år inom public service. Han har varit Ekochef och politisk reporter på Aktuellt, författare till flera böcker, och två gånger vinnare av Stora Journalistpriset. Erik Fichtelius är hedersdoktor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Mittuniversitetet och har tidigare varit gästprofessor i journalistik vid Stockholms universitet. Han tillträder som nationell samordnare den 1 september
Innehållsansvar: Peter Axelsson, e-post: fornamn.efternamn@kb.se

Samhällsplaneringens problem.
Klassifikationssystemet för verksamheter har funnits på Internet sedan 1998 och har dessförinnan levererats till politiker per brev. Riksbibliotekarien har haft möjlighet att stifta bekantskap med systemet genom rapporten 1986 och genom Internet sedan 1998 då systemet blev helt tillgängligt för allmänheten.

Det är bra att riksbibliotekarien har upptäckt problemet med att det behövs en strategi för information. Det uppgjorda klassifikationssystemet för mänskliga veksamheter innebär den strategi som behövs och redan finns och som nu har använts och blivit belyst på Internet för samhällsplaneringens problem under 17 år.

Under de 17 åren har regeringen, de politiska partierna m fl ständigt blivit upplysta om hur man kan ha en nödvändig helhetssyn genom att använda systemet. Utvecklingen i Sverige är en följd av konflikter mellan överklass (borgerliga partier) och underklass (socialdemokrater m fl.) De senaste åtta åren av borgerligt styre har visat att borgerligt styre (som gynnar överklassen) är olämpligt. Socialdemokraterna måste bli bättre på att styra utvecklingen och isynnerhet de behöver förstå helheten som klassfikationssystemet för mänskliga verksamheter beskriver.

Den 7 juni 2000 arrangerade IT-kommissionen en hearing om infostrukturens utveckling, den ”mjuka” infrastrukturen eller informationsinfrastrukturen. Hearingen utgick från de politiska visioner som bl a IT-propositionen fastlagt. Syftet med hearingen var att klarlägga vilka åtgärder som behöver vidtas för att Sverige relativt snabbt ska få i gång utvecklingen av en sammanhängande infostruktur som stöd för både samhällets utveckling och för den ekonomiska tillväxten.

Huvudfrågorna under hearingen berörde
- varför en utvecklad infostruktur behövs
- vilka möjligheter ny teknik ger för infostrukturen
- hur samhällets grundläggande information borde göras tillgänglig
- vilka nya informationskällor och grundtjänster som kan behövas framgent
- vilka kraven är på en framtida heltäckande storskalig infostruktur
- hur Sverige kan utveckla en framtidssäker infostruktur
- infostrukturens betydelse för tillväxt, demokrati, service och ett hållbart samhälle.

Hearingen finns redovisad i en rapport i december 2000 :(ITkommissionens rapport 3/2000, SOU 2000:123) “Hur blir en ny infostruktur motorn i e-Sverige? ”,

Den 12 juni 2000 skickades till bl a IT-kommissionen och Statskontoret en skivelse daterad 000608 med en pdf-bilaga på 17 sidor:

“Sven Wimnell: Infrastruktur för information”.
Innehåll:
- Utdrag ur program för IT-kommissionens hearing om informationsinfrastrukturen.
- Sven Wimnell. Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
- Det tekniska i IT-strukturen.
- Den mjuka infostrukturen.
- Om Sven Wimnells hemsida
- Infrastruktur för information. Förslag.

I skriften beskrivs bl a det klassifikationssystem för mänskliga verksamheter, som kan användas för den IT-infrastruktur IT-kommissionen efterlyser.

IT-kommissionen lades senare ner. Några beskrivningar om IT-kommissionen finns på SW . 654 Telekommunikationsverksamheter. Deras utredningar föranledde inga åtgärder. “

Biblioteksystem.

Klassifikationssystem används inom biblioteksvärlden för att ordna och presentera materialet på ett systematiskt sätt. Klassifikationen styr i regel böckernas uppställning på hyllorna, men är också ett sätt att strukturera materialet i bibliotekskataloger och söktjänster på webben. Med hjälp av klassifikation kan man gruppera sökträffarna i en katalog ämnesmässigt.

SAB-systemet utkom första gången 1921 och är ett svenskt system. Åttonde upplagan utkom 2006. Svensk biblioteksförenings kommitté för klassifikationssystem för svenska bibliotek ansvarar för ändringar och tillämpningar av SAB.

DDK Det absolut största klassifikationssystemet internationellt är Dewey decimalklassifikation (DDK) som är översatt till över 30 språk och används av bibliotek i 142 länder och i mer än 60 länders nationalbibiliografier. Tillkom 1876.

UDK Universella Decimalklassifikationen (UDK) är ett flerspråkigt klassifikationssystem som bygger på Dewey Decimal Classification och det används av ett par specialbibliotek i Sverige. Library of Congress Classification används huvudsakligen av forskningsbibliotek och framförallt i USA. Tillkom 1905

Dewey på svenska bibliotek
Nationalbibliografin började använda Dewey 2011 och många Librisbibliotek följde med. Folk- och skolbibliotek fortsatte däremot med SAB. Sedan 2011 har fler bibliotek bytt från SAB till Dewey, även folk- och skolbibliotek.

I utredningarna om verksamheter kallas DDK för DC och UDK för DK

De tio huvudklasserna i DDK, Deweys system

000 Datavetenskap, information & allmänna verk
100 Filosofi & psykologi
200 Religion
300 Samhällsvetenskaper
400 Språk
500 Naturvetenskaper
600 Teknik
700 Konstarterna & fritid
800 Litteratur
900 Historia & geografi

Systemet med de mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20 områden
2. Religiösa verksamheter o d.	5 områden
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15 områden
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3 områden
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11 områden
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30 områden
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21 områden
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12 områden
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12 områden
Summa	129 områden

Systemet bygger på Deweys system där några områden flyttats så att man fått ett system som passar till dagens problem.

<u>Skillnader mellan Deweys system och systemet för mänskliga verksamheter,</u>

I systemet för mänskliga verksamheter slopas område noll. Det som finns där läggs in på områdena 6-9. Från områdena 3 och 4 flyttas några områden till områdena 6-9.

I systemet för mänskliga verksamheter har område 6 fått mottaga delar från

DC 004-006 Datavetenskap (till 651)
DC 351-354 Offentlig förvaltning (till 6520-6524 opolitisk civil förvaltning)
DC 355-359 Militärvetenskap (till 6526-6529)
DC 380 Handel, kommunikationer & transport (till 653, tele 654, 656)
DC 330 Nationalekonomi (delar om finanser o d till 657).

SAB skiljer inte väl mellan ingenjörsmässiga konstruktionsverksamheter o d och tillverkning av det konstruerade. I klassifikationssystemet för verksamheter görs sådan åtskillnad att allt tillverkningsarbete finns i avdelningarna 66-69.

Område 7 har fått mottaga delar från

DC 301-307 Sociologi & antropologi (till 79, 7911-7913)
DC 130 Parapsykologi & ockultism (till 7911-7913)
DC 360 Sociala problem & sociala tjänster (till 795 och dess underavdelningar)
DC 370 Utbildning (till 7957)
DC 390 Seder, etikett & folklore (till 7911-7913)
DC 070 Delar av Nyhetsmedier, journalistik & publicering (till 7913-7919 radio, TV od) (Eller till 90)
DC 060 Föreningar, organisationer & museer (Till 7959, 73)

DC 090 Handskrifter & rara böcker (till 76 grafisk konst)

I systemet för verksamheter har område 79 blivit ett område för sociala miljöer och social beteenden. I område 795 finns underområden 7951-7959 där områdena utgår från sociala miljöer som har anknytning till fysiska miljöer som beskrivits i område 72. Till exempel har utbildningar i 795**9** anknytning till skolbyggnader i 72**9.**

I område 8 blandar DC litteraturvetenskap och skönlitteratur. I systemet för verksamheter finns språk på 80, litteraturvetenskap på 81 och skönlitteratur på 82-89.

Område 9 har fått mottaga från
DC 070 Nyhetsmedier, journalistik & publicering (till 90)
DC 050 Tidskrifter & seriella resurser (till 90)

Obereoende av vilka system biblioteken använder bör svenska bibliotek infomera om systemet för mänskliga verksamheter och i möjligaste mån ställa upp dokumenten enligt det systemet. Kungliga Biblioteket, KB, som ansvarar för nationalbibliografin bör informera de andra biblioteken om detta och hjälpa till med att få det ordnat.

Det här handlar om samhällets demokratiska infrastruktur. Hur ska medborgare och invånare få kunskap och inblick, och hur locka till läsning och tillgängliggöra berättelser av alla sorter för unga och gamla? - menar Kungliga Bibliotekets representant.

Placering av dokumenten i bibliotekslokalen.

Det är människornas verksamheter som förändrar världen och det är deras verksamheter som bygger upp det liv alla lever. Dokumenten i biblioteken motsvarar verksamheterna, är beskrivningar av verksamheterna.

Systemet för de mänskliga verksamheterna är uppbyggt kring 129 verksamheter som är placerade i en ordning som svarar mot sambanden mellan de olika delarna.

För att förenkla kan dokumenten ordnas i 44 grupper enligt vad som visats i det föregående då SABs ämnen placerats in. Det blir samma gruppering om dokumenten är kodade enligt Deweys system.

Inom de 44 grupperna bör dokumenten ordnas minst enligt de 129 områdena, som är en mer flullständig sortering, och ordnas med mer uppdelning som kan vara lämplig. För de stora områdena finns förslag till uppdelningar, men även andra uppdelningar kan göras.

De 44 områdena bör i bibliotekslokalen placeras i nummerordning. Meningen med det är att om de läggs i den ordningen motsvarar det en lämplig ordning med hänsyn till hur huvudområdena påverkar varandra och det gör att man kan få en värdefull helhetssyn på utvecklingen i världen.

Först, i område 10, kommer en kort översikt som innehåller samhällenas kunskpshantring och tänkande. Det börjar med biblioteksverk-

samheter o d, encyklopedier, verksamheter om att skaffa nya kunskaper, kort samhällskunskap m m och slutar med idé-och lärdomshistoria, vetenskapshistoria, filsofihistoria o d. Här kan läggas in referenslitteratur på lämpligt ställe.

Sedan kommer områdena 11-19 om individernas inre verkligheter. Dessa inre verkligheter är drivkraften till alla följande verksamheter som förändrar världen på gott och ont. De är viktigt att alla har kunskaper om sina egna och andras inre verkligheter så att utvecklingen kan styras på lämpligt sätt och enligt demokratins prinip, och individens vardag kan skötas.

De inre verkligheterna är individernas hemligheter, men kan beskrivas utifrån i viss mån. Möjligeterna att få grepp om de inre verkligheterna har ökat under historiens gång, bl a genom vetenskaper om psykologi som kommit till de senaste hundra åren.

I de inre verkligheterna finns individens kunskaper, framtidsdrömmar, uppfattningar om hur allt hänger ihop, sätt att resonera på förståndigt sätt och uppfattningar om moral och hur man bör bete sig gentemot andra.

Det är viktigt att kunna förbättra de inre verkligeterna för alla världens människor . För att förbättra svenskarnas inre verkligheter behövs mer utbildning i skolorna, där utbildnigen nu är katostrofalt dålig.

Efter 11-19 kommer området för religioner. Religionerna är mänskligheten gissel. De religiösa uppfattningarna började för tusentals år sedan, har orsakat månniskor ohyggliga lidanden under historiens gång och är nu 2915 orsak bl a till krigen i mellanöstern som medför mängder av flyktingar till Europa, bl a till Sverige som får fler än man kan ordna bostäder för.

I Sveriges skolor finns undervisning om religion, men den behöver kompletteras med undervisning om individernas inre verkligheter. Religionsämnet bör ändras till religion och levnadskunskap med kunskaper om individernas inre verkligheter och kunskaper om systemet för mänskliga verksamheter som bör ge svenska barn viktiga kunskaper om utvecklingens krafter och kraftspel.

Efter 11-19 och område 2 kommer område 3 om politik. Bristerna där har beskrivits i det föregående. SAB:s (och Deweys) behandling av området 3 om politik är inte bra.

Efter det kommer områdena 4-9 som också har beskrivits. Genom de verksamheterna får människorna nya kunskaper som gör att de inre verkligheterna i 11-19 förhoppningsvis blir bättre och därmed politiken i område 3 blir bättre

Uppställningen av dokumenten i nummerordning i biblioteksslokalen speglar utvecklingens gång och medverkar till att besökarna där kan få en helhetssyn som gör det lättare att förstå hur världen fungerar.

Om biblioteket har särskild barnavdelning bör doumenten i den avdelningen ordnas på i princip samma sätt i nummerordning.

Med hänsyn till den stora mängd invandrare som kommer kan det vara lämpligt att i varje grupp i de 44 områdena ordna med invandrarvänliga förklaringar.

Universitetetens, högskolornas och forskningsrådens sätt att ordna sina ämnen är inte bra. Det är isynnerhet sättet att ordna in i humaniora och samhällskunskap som är en kvarleva från 1800-talet och inte passar in i dagens värld. Deras områden bör ordnas enligt systemet för mänskliga verksamheter. Som det nu är är det mycket svårt att få reda på om deras utbildningar och forskningar. Staten har inte ens en förteckning över Sveriges professorer/professurer.

Om allmänheten ska ha en vettig möjlighet att rösta i valen bör de ha bättre möjligheter att få veta vad de högsta utbildarna och forskarna sysslar med och kommer fram till. Det behövs alltså ett nytt bra system för att meddela allmänheten och politikerna om det.

Det behövs också bättre informationer från dem som sköter grundskolan och gymnasiet. Enligt dagens regler är det läraren som avgör vad som lärs ut och om det finns inte uppgifter att få. Skolverket har inga uppgifter om lämpliga läroböcker och lärarna behöver inte ens använda läroböcker utan kan utbilda från det som står i tidningarna. Skolinspektörer kan ge upplysningar om hur pass bra utbildningingarna är i förhållande till läroplanerna, men tycks inte ifrågasätta läroplanerna. Universiteten som utbildar lärarna utgår från läroplanerna och när de inte är bra blir inte heller lärarna bra och inte eleverna bra utbildade.

Utbildnings och informationssystem bör beaktas när man ordnar dokument i bibliotek. Isynnerhet kultur- och utbildningsdepartementen har uppgifter om sådant.
Kultur-departementet Myndigheter med flera På denna länk finns 62 träffar som gäller myndigheter o d som hör till kulturdepartementet.
Utbildnings-departementet Myndigheter med flera På denna länk finns 48 träffar gällande myndigheter o d som hör till utbildningsdepartementet.

Kapitel 5. Pengar. Skatter, bidrag, hushålls-kostnader o d.

Innehåll:

De som är märkta EJ MED finns på angivna sidor på
http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Sida
63 Något om skatte- och bidragshistoria
66 Mer om skatter och bidrag
71 Tillägg om skatter
210 **EJ MED** Matmomsen

73 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen

213 **EJ MED** Hushåll
214 **EJ MED** Hushållsverksamheter. Hemkunskap
216 **EJ MED** Konsumenverket. Koll på pengarna 2014
EJ MED Hushållskostnader 2014
221 **EJ MED** Månadskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer
221 **EJ MED** Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer
222 **EJ MED** Pensionärer 2014
222 **EJ MED** Årskostnader år 2014, pensionärer
223 **EJ MED** 2006-2014. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
227 **EJ MED** Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
76 Fyra förslag
76 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
76 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg
76 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer
77 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll

TILLÄGG. NYA SIDOR:

79 Hushållsverksamheter. Hemkunskap.
81 Månadskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
81 Årskostnader år 2014, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
82 Pensionärer 2014.
82 Årskostnader år 2014, pensionärer.

83 Konsumentverkets beräkningar 2016.
88 Månadskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
88 Årskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
89 Pensionärer 2016.
89 Årskostnader år 2016, pensionärer.

90 Flytta hemifrån

91 2006-2014. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
95 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

97 Andra beräkningar av hushållskostnader o d och uppgifter om arbetsmarknad, löner o d samt några förslag. Sammanfattning

105 **Undersökningarna som gäller hushållskostnader o d**
105 **Undersökningar om migration och löner o d**
106 Regeringen. Socialförsäkringar
109 Socialstyrelsen.
110 Flyktingsituationen, socialstyrelsen
111 Ekonomiskt bistånd
113 Försörjningsstöd

114 Riksnormen
116 Ansvariga statsråd
117 Försäkringskassan
118 Bostadsbidrag – barnfamiljer
121 Bostadsbidrag till unga utan barn
123 Centrala studiestödsnämnden
124 Belopp heltidsstudier
125 Sveriges förenade studentkårer
126 SFS Studentbudget 2016

127 **Uundersökningar om migration och löner o d :**
127 Migrationsproblem i regeringen och migrationsverket.
130 Regeringens arbete med flyktingsituationen.
135 Arbetsmarknaden, i regeringen.
138 Borgerliga krav om lag om lön för invandrare och arbetsmarknadsministerns kommentar till det.
143 LOs Kongressrapporten Vägen till full sysselsättning och rättvisare löner.
149 Hotell och restaurangfackets löner för unga o d med låga inkomster.
152 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.
152 Svenska målareförbundet med bl a avtalskrav.
156 Lars Calmfors: Låglönedebattens lågvattenmärke.
158 LO: Ihåligt argument för höga vd-löner.
161 LO: Jämställdhetspolitik handlar om klass och kön.
163 LO: Sveriges Jämställdhetsbarometer 2016.
164 LO: Bara parterna kan hindra utnyttjande av arbetslösa.
166 Arbetsförmedlingen: Subventionerade anställningar - Kartläggning ur ett bransch- och företagsperspektiv.
171 LO-basen dömer ut sänkta lägstalöner för enkla jobb
174 Löfven kan tvingas välja LO eller MP

Något om skatte- och bidragshistoria.

Sid 27-29 i 36-39zz.pdf (20 maj 2013) Kompletterad 3 april 2015.

"Jag har noga följt riksdagens fördelningspolitik sedan 1964 och nästan varje år lämnat kommentarer och förslag. De nuvarande statsråden var 1964 i genomsnitt 13 år gamla.

Fram till den 20 april 1989 skrev jag 4920 sidor om skatte-och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började jag en ny serie som då började med sidan 1. Mina utredningar har vanligen gått till statsråd, i första hand statsministrar, finans- och skatte-, social-, och bostadsministrar, till ledarna för alla eller de största partierna inom eller utom regeringen, samt ibland till riksdagsutskott. Sedan jag börjat lägga in skatteutredningarna på min hemsida, http://wimnell.com , har den gamla sidnumreringen upphört. Sista sidnumret var 3557 den 8 april 2004.

Under mellankrigstiden och tiden närmast efter andra världskriget var en väsentlig del i hushållsstrukturen att av makar var den ene, vanligen mannen, förvärvsarbetande med inkomster till hushållet, och den andre, vanligen frun - hemmafrun, var hemma och skötte hemmet. Skattesystemet byggde på det och innehöll sambeskattning av makarna. Kvinnorna skulle bli gifta och försörjda. Ogifta kvinnor fick försörja sig själva. Sedan började fruarna ta arbete och systemet med sambeskattning började te sig alltför ålderdomligt.

Bl a med uppgiften att avskaffa sambeskattningen arbetade Allmänna Skatteberedningen i början av 60-talet. Utredningens förslag var dåliga, det enda som kom ut av utredningen var momsen. Finansminister Gunnar Sträng (s) tillsatte Familjeskatteberedningen, som lämnade förslag som kan betecknas som svagsinta.

Gunnar Sträng utfomade på egen hand, med sina närmaste medhjälpare, 1970 års skattereform. I reformen avskaffades, huvudsakligen, sambeskattningen, men Sträng lyckades inte göra en reform som tillgodosåg kravet på skatt efter förmåga vilket hade varit möjligt. Ett led i reformen var en hemmamakeskattereduktion (april 2015: som jag föreslog Sträng), som till en del fyllde några krav om skatt efter förmåga. Denna skattereduktion smälte sedan bort med inflationen och togs såsmåningom bort helt. När den togs bort hade hushållsstrukturen förändrats så att det inte fanns många hemmafruar kvar.

Det har hela efterkrigstiden funnits sådana som klagat över höga marginalskatter. I skattepropositionen 1970 tog Sträng bort allt om marginalskatter, han menade, att det viktiga var skatterna och inte marginalskatterna. Efter reformen var visserligen skatteskalan vid höga inkomster böjd uppåt, men det fanns en komponent som gjorde, att kurvan blev nästan rak. De gamla marginalskattekverulanterna fortsatte dock att tala om att marginalskatterna ökade med stigande inkomst, trots att så inte var fallet.

Under 50-och 60-talen var bostadsbristen ett stort politiskt kapitel. (april 2015: Jag påpekade det för Erlander och han har sedan sagt att han ångrat den tidens bostadspolitik) Det s k miljonprogrammet under 60-talet och början av 70-talet gav en miljon nya bostäder, en fantastisk satsning. Efteråt har många klankat på bostäderna från programmet, men lägenheterna håller god standard. Brådskan att bygga bort bostadsbristen gjorde att det blev många stora flerbostadshus, som sedan ogillades av somliga. De som fick bostäder fick ändå någonstans att bo, vilket är en fördel. På senare tid har kommit propåer om att stadslandskapen är för litet stadslika och att det behövs mer tät bebyggelse. När miljonprogrammet var utfört gick musten ur och det har sedan knappast funnits någon bostadspolitik med prisvärt engagemang. Efter miljonprogrammet följde småhusbyggande. Ingvar Carlsson var den förste bostadsministern (som inrättades på 70-talet. (april 2015: som sedan togs bort, men finns nu igen) och avskaffade paritetslånen som betalades av de boende och ersatte dem med räntebidrag som betalades av staten. Senare har gjorts försök att förbättra bostadsfinansieringssystemet.

I 1970 års skatterform fanns kvar den kapitalinkomstbeskattning som gjorde att det gick att tjäna stora pengar på ränteavdrag, eftersom skattelättnad av ränteavdrag följde förvärvsinkomstens marginalskatt. (april 2015: jag gav förslag om att ge kapitalinkomsskatten skattesats oberoenda av inkomstens storlek). 1982 års skatterform ändrades dessa avdragseffekter något. I 1990 års skattereform skildes kapitalinkomstskatten från skatt på andra inkomster, varigenom effekterna av ränteavdragen fick en bättre form.

Det har hänt mycket i skattesystemet sedan 1970. En tid minskades inkomstskatterna och i stället ökades arbetsgivaravgifterna. Senare har det gått i andra riktningen: arbetsgivaravgifter har minskats och istället har införts egenavgifter på inkomstsidan, och nu håller man på och reducerar egenavgifterna genom avdragsrätter.

Bostadsbidragen har ändrats många gånger sedan 1970 och sällan med goda resultat. Många av dem som i regeringarna sysslat med bostadsbidrag har blivit landshövdingar. Långa tider levde riksdagsmännen i tron att barnen i Sverige bara bestod av tvillingar, man buntade ihop barnen två och två och gav bostadsbidrag per par. För avtrappning av bostadsbidrag fanns länge två procensatser, den högsta 23 %, nu är det en på 20%. I mitten på 70-talet förlorade socialdemokraterna regeringsmakten till de borgerliga, som införde flerbarnstillägg. 1982 återtog socialdemokraterna makten.

I skattesystemet fanns mellan 1970 och 1990 mycket höga marginalskatter vid höga inkomster. Bostadsbidrag kunde utgå vid mycket höga inkomster i fall med många barn, och vid höga inkomster kunde summan av avtrappning och marginalskatt ligga nära 100 %. Hans Gustafsson var den bäste bostadsministern och på mitt förslag överförde han en del av bostadsbidragen till ej avtrappade flerbarnstillägg, vilket i några fall minskade de annars otrevliga höga summamarginaleffekterna.

Hans Gustafsson införde också, efter påpekanden från mig, bostadsbidrag för barnlösa med låga inkomster, dels ett s k ungdomsbostadsbidrag, dels ett bidrag för äldre icke-pensionärer med låga inkomster. Det senare bidraget har i ovist nit tagits bort i samband med nedragningarna under 90-talet, men bör återinföras enligt mina förslag.

I 1990 års skattereform sänktes marginalskatten mycket avsevärt för de högsta inkomsterna, reformatorerna räknade med “dynamiska effekter” som skulle göra så att staten ändå skulle få in tillräckligt med pengar för den förlust staten gjorde med de sänkta marginalskatterna. De dynamiska effekterna som verkligen uppstod skulle redovisas när de hade uppstått. Redovisningar har förekommit, men har smygits undan, det har nog inte uppstått så mycket dynamiska effekter man hoppats på, men det är inte heller lätt att räkna ut. Nu är det glömt att marginalskatterna sänktes rejält för höga inkomster och höginkomsttagare fortsätter med att kräva sänkta marginalskatter.

I samband med 1990 års skattereform ändrades bostadsbidragen för barnfamiljerna. Ändringarna av skatterna medförde behov av ändrade bobidrag, och barnfamiljerna kompenserades i bostadsbidragen, noga räknat kompenserades två gånger, men det var det nog inte många som förstod. En förändring var att tidigare fem kategorier barnantal minskades till tre: ett, två och tre+. Det finns numera inte många familjer med fyra eller fler barn.

En epokgörande och storartad förändring har inträtt med det nya systemet med maxtaxa på dagis. Det minskar marginaleffekten för berörda med ca 5%enheter. Märkligt är, att partier som vanligen brukar kräva sänkta marginalskatter, ogillat maxtaxan.

I 1970 års skattereform var skatteskalan inte indexreglerad och folkpartiledaren Bertil Ohlin, som vid den tiden var oppositionsledare, krävde många år enträget en indexreglering. Utan indexreglering och med inflation och högre löner fick staten in mer och mer i skatter, vilket Gunnar Sträng gillade. I ett TV-program kommenterade Ohlin

detta och sa, att om han varit finansminister skulle han nog också gillat en skatteskala utan indexreglering. Nu är skalan indexreglerad genom koppling till basbelopp.

I de sista skälvande minuterna innan 1990 års skattereformproposition lades fast krävde LO och fick en förändring av grundavdraget på så sätt, att grundavdraget vid en viss låg inkomst ökades på med 25% (2004 20%) av ökande inkomst och sedan vid en viss inkomst litet över 100 000 sedan minskas med 10% av ökande inkomst. Detta gör, att en skatt längst ned på 32% minskades till 24% (2004 25,6%) i ett intervall och därefter ökas till 35,2% för att vid vissa höga inkomster gå ned till 32%, och över den s k brytpunkten öka till 52% och längst upp till 57%. Detta lär vara föga känt av den stora allmänheten. I de hjälpredor de skattskyldiga får från myndigheterna inför deklarationen finns inte detta nämnt, däremot finns tabeller med grundavdrag för olika inkomster, men det lär inte vara många som med ledning av tabellerna räknar ut vilka marginalskatterna är i olika inkomstlägen.

Jag har aldrig vågat föreslå politikerna att studera systemet med höjningar och sänkningar av grundavdraget, därför att jag fruktar att om de okunniga politikerna ger sig på det, och börjar ändra, blir det bara sämre.

Skatteskalan före 1970 och i 1970 års skattereform bestod av många skikt med allt högre skattesatser. Det stora antalet skattesatser gjorde skattesystemet onödigt otrevligt och komplicerat. Många år föreslog jag förenklingar av skalan till tre skikt. Mina förslag har burit frukt. I 1990 års skattereform var det i princip två skikt (bortsett från det buckliga grundavdraget), som åstadkoms av den procentuella kommunalskatten och av den kommunala plus den statliga procentuella skatten över den s k brytpunkten, ett begrepp jag införde för länge sedan. I slutet på 90-talet har det blivit ett skikt till allra överst där den statliga skatten ökar till 25%. Den gamla skalan med många skikt är nu bortglömd.

Ett stort fel med det nuvarande skattesystemet är att det inte fördelar efter bärkraft. Enligt min mening har man ingen kraft att betala skatt förrän man har inkomster över det som behövs för att leva med en rimlig lägsta levnadsstandard. År 2004 var de lägsta rimliga levnadskostnaderna för vuxna icke-pensionärer avrundat 108 000 kr per år för ensam och 162 000 kr per år för två makar/sambor. (2006 120 000 respektive 180 000) Makar/ sambor 150% av ensam. (2009 130/195) (2010 134/201) (2011 134/201 (2012 142/216) (2013 145/220)

Levnadsstandard beror av många förhållanden, men en viktig komponent är tillgången till pengar för det nödvändigaste. Det är dessa pengar som är av intresse när man ska konstruera ett skattesystem som fördelar efter bärkraft. Det ska redan nu sägas, att det idag, på grund av politiskt motstånd, torde vara nästan omöjligt att konstruera ett system som fördelar efter bärkraft, men man kan göra förbättringar i den riktningen.

Jag har mycket ägnat mig åt dem med låga inkomster eftersom politikerna intresserar sig så litet för dem. När det gäller icke-pensionärerna är barnlösa med låga inkomster missgynnade, för dem bör införas bostadsbidrag enligt mina förslag, som jag lämnat under många år.

Bostadsbidragen för barnfamiljerna har jag lämnat förslag om. TV-licensen är en dryg post för dem med låga inkomster, den är orättvis och missgynnar ensamstående. Licensen (avgiften) bör för hushållen ersättas med en kollektivlicens betald av staten. Jag har lämnat förslag om finansiering. “

Sidorna 32- 41 i 36-39zz.pdf (20 maj 2013)

Mer om skatter och bidrag.

Politikerna har under årens lopp då och då talat om att skatt ska utgå efter bärkraft och skattekraft och bidrag ska utgå efter behov. Men varken regeringen, riksdagen eller partierna har någonsin under de senaste femtio åren visat upp hushållsbudgetar som visar behov eller visat hur bärkraft hänger ihop med hushållsbudgetar.

Jag har nästan varje år under denna tid redovisat hushållsbudgetar och påpekat att inkomsterna vid låga inkomster inte räcker till hushållsbudgetarna och att skatter och bidrag bör bestämmas med hänsyn till det. Tyvärr har politikerna inte rätttat sig efter det, och fortfarande måste många med låga inkomster betala skatter trots att inkomsterna inte räcker till rimliga levnadskostnader.

Skattefördelningen bör ske efter bärkraft. Den bör ske med hänsyn till inkomst och med hänsyn till hushållsutgifter för rimliga behov.

Skattefördelningen har två dimensioner: Vertikal och horisontell fördelning.

Den vertikla fördelningen gäller fördelningen på personer med samma rimliga utgifter men med olika höga inkomster. Den horisontella fördelningen gäller fördelning på personer med olika rimliga utgifter men samma inkomster.

I den allmänna skattedebatten talas nästan bara om den vertikala fördelningen av skatterna - med hänsyn till inkomstens storlek.

Den vanligaste komplikationen i den horisontella fördelningen är förekomsten av barn. Oberoende av inkomstens storlek medför barn kostnader som det finns skäl att ta hänsyn till vid fördelningen av skatter och bidrag.

Eftersom vi har ett progressivt skattesystem som innebär att man procentuellt tar ut mer skatt vid högre inkomster än vid låga är det olämpligt att utforma hänsynen till barnkostnader som ett avdrag på inkomsten, det innebär att skattelättnad för barn blir större vid höga inkomster än vid låga. Därför sker hänsynen till barn genom barnbidrag som är lika stora oberoende av inkomstens storlek. Barnbidragen kan ses som en negativ skatt.

Före skattereformen 1970 sambeskattades makar. Det ville man komma ifrån och i reformen infördes särbeskattning, dvs makara beskattades var för sig efter sina inkomster. På den tiden var det vanligt att makar fördelade sina insatser så att mannen hade heltidsarbete med penninginkomster medan frun var hemma med barnen och stod vid spisen och tvättbaljan, utan penninginkomster, var hemmafru.

Vid övergång till särbeskattning uppstod problem för hemmafruarna. Mannen behövde kompensation för att han försörjde en hemmafru. Hemmafrun kunde inte spara in på hushållsutgifterna till de kostnader hon förorsakade mannen. Man införde då ett hemmamakeavdrag som var en horisontell fördelningsfaktor och lika stor vid alla inkomster. Hade man utformat det som ett avdrag på skatten skulle män med höga inkomster och större marginalskatter få större skattelättnader än de med låga inkomster.

När åren gick blev det färre hemmafruar och hemmamakeavdraget smälte i någon takt med det bort med inflationen. Till slut togs hemmamakeavdraget bort när hemmamakarna (hemmafruarna) var nära utrotade.
I början efter skattereformen 1970 hade man kvar bl a sättet att dra av för räntekostnader, avdrag gjordes med samma maginaleffekt som för inkomsten, dvs ju högre inkomst man hade och ju högre marginalskatt man hade desto mer tjänade man på ränteavdragen,
Direktören med hög lön och hög maginalskatt kunde få större skattelättnader av skuldränteavdragen än den lägst betalda i firman om man hade samma sorts hus att bo i och samma skuldräntor. Det var inte bra.

I skatterformen 1982 rättades detta till något, men i reformen 1990 blev det klart att ränteavdragen blev samma vid olika inkomster. Man stannade då för 30% skatt på ränteinkomster och 30% skatteavdrag för skuldräntor. Hänsynen till räntorna hör till den horisontella fördelningen, räntorna har inget med inkomsterna att göra. Nu får direkören och springpojken vid inkomstbeskattningen samma hänsyn.

Bostadsbidragen hör till de horisontella fördelningshänsynen, men är också dimensionerade efter inkomstens storlek. För barnfamiljerna trappas de av med 20% av ökande inkomst.

Det borgerliga blocket vann valet 2006 med löften om skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och åtgärder som skulle ge jobb åt arbetslösa och minska "utanförskapet". Det blev stora skattesänkningar för dem med höga inkomster och nedskärningar som mest drabbar dem med låga inkomster. Arbetslösheten är stor. De borgerliga har ställt i utsikt att de ska forsätta på samma sätt.

En central fråga, som alltid, är skatterna. Vem ska betala dem och vad ska de användas till. De som ska betala är individer, hushåll och företag och skatterna ska gå till saker som är till nytta för de kategorierna. Skatterna tas ut på skattebaser: skatter på arbetsinkomster, inkomster av företag, vinster och kapital, skatt på varor mm.

En högerfilosofi är att de som har höga arbetsinkomster inte arbetar om de inte får lägre skatter och högre bidrag och att de med låga inkomster inte arbetar om de får lägre skatter och högre bidrag.

Den borgerliga alliansen hatar bidrag och har satt ett annat namn på jobbskatteavdragen, nämligen avdrag, som är detsamma som bidrag. Jobbskatteavdragsbidragen är vid höga inkomster mycket stora.

Folkpartiet framför krav om att den s k värnskatten ska tas bort, annars vill ingen utbilda sig, och utbildat folk är nödvändigt i den globala konkurrensen. Kravet är nonsens. De som inte vill utbilda sig på grund av värnskatten har fel inställning till utbildning och om de avstår utbildning är det bara bra. Samhället bör undvika att släppa fram giriga personer till välbetalda platser där de bara tänker på att skaffa sig själva förmåner.

De som nu ihärdigt propagerar för lägre skatter för höginkomster borde istället intressera sig för dem med låga och de lägsta inkomsterna och kräva förbättringar för dem. Skattesänkningarna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Levnadskostnaderna för en ensam förvärvsarbetande icke-pensionär är 2013 145 000 kr per år. Den som tjänar 15 000 kr per månad har efter skatt så att det går ungefär jämnt upp, d vs inget överskott i budgeten. Ensam som tjänar 60 000 kr per månad har sedan dessa levnadskostnader betalats ett överskott i hushållsudgeten på 324 000 kr, som kan användas till bilar, resor, dyrare bostad, lyxartiklar mm.

Motsvarande kostnader för makar/sambor är 2013 220 000 kr Om makarna har lika stora inkomster behöver de bara tjäna cirka 11 000 kr var per månad för att få ihop till kostnaderna. Tjänar de 60 000 kr var per månad har de 717 000 kr överskott sedan hushållskostnaderna betalats.

Ensam som tjänar 12 000 kr per månad skulle kunna betala levnadskostnaderna, men måste betala skatt så att det blir ett underskott i hushållsbudgeten på cirka 24 000 kr, och borde begära socialbidrag till skatten, vilket naturligtvis inte går för sig. Han eller hon tjänar alltså till sin försörjning men måste sänka sin levnadsstandard cirka 17 % på grund av skatten.
Krav om att avskaffa värnskatten visar på synnerligen olämplig oförmåga. Ingen i riksdagen har de senaste 40 åren visat intresse för att på lämpligt sätt avväga skatterna efter levnadskostnaderna.

Skattereformen 1970 föregicks av många skatteutredningar. I en utredning stod att det inte gick att hitta ett belopp för levnadskostnader som kunde ligga till grund för skattefördeningar. Det var mycket dumt skrivet. Redan då fanns socialbidragsbelopp att utgå från. Nu är dessa belopp tydligare och grundar sig på bantade belopp i konsumentverkets budgetar.

Bostadskostnader är inte med i de beloppen utan bedöms från fall till fall. Emellertid finns statistik om svenska folkets bostadsstandard och statistik om bostadskostnader. En lägsta rimlig levnadskostnad kan beräknas från konsumentverkets budgetar och från statistik om hyror i hyreslägenheter i riket eftersom sådana lägenheter är de enda som är aktuella vid de lägsta inkomsterna. Det är tillräckligt många hyresboende för att det ska duga som grund. Statistiken för andra boendeformer ger skäl för att det är lämpligt. När det gäller bostadsstandard ger statistik och utrymmesnormer från Boverket skäl räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar/sambor.

Enligt detta blir de lägsta rimliga levnadskostnaderna 2013 för förvärvsarbetande icke-pensionärer: ensam 145 000 kr och för makar/sambor 220 000. Makarnas belopp blir nära precis 150% av beloppet för ensam, och så har det varit sedan 1970. För pensionärer blir det något annorlunda.

Ett problem när man ska avväga inkomstskatterna vid de lägsta inkomsterna är att det per person är dyrare levnadskostnader för en ensam än för makar/sambor. Sambeskattningen togs bort i skattereformen 1970 och man kan inte få en lämplig skattefördelning genom att höja grundavdraget, eftersom det bör vara lika per person. Om man sätter grundavdraget så att ensamma får lämplig skatt får makar för låg skatt och sätter man grundavdraget så att makar får lämplig skatt får ensamma för hög skatt. Det är därför lämpligt att lösa det problemet med bostadsbidrag som kan formas så att man får en bättre fördelning vid låga inkomster. Det är här fråga om horisontell fördelning där rimliga hushållskostnader är olika för ensamma och makar.

Som komplement till inkomstskattesystemet finns nu barnbidrag, flerbarnstillägg och bostadsbidrag för barnfamiljer som avses korrigera skattesystemets skevheter. För barnlösa ungdomar finns också bostadsbidrag och för barnlösa äldre låginkomster har funnits bostadbidrag, som dock tagits bort. Det är skäl att återinföra bostadsbidrag för barnlösa äldre icke-pensionärer.
Det är möjligt beräkna levnadskostnader för barnfamiljer, men det är mer komplicerat än för kategorierna vuxna ensamma och vuxna makar och man måste då också ta med barntillsynskostnader. Det är regeringens och riksdagens uppgift att följa barnkostnaderna och vartefter justera belopp för barnbidrag o d.

Tillsynskostnaderna är relativt stora för småbarn, men kostnaderna för mat och kläder mm är då relativt låga. För mellanbarn är tillsynskostnaderna lägre och för de största barnen inga alls, men ju äldre barnen blir desto högre blir kostnadena för mat och kläder etc.

Beräkningar av barnkostnader har gjorts i

Sven Wimnell 10+12 maj 2011+ 7 feb 2013: Barnfattigdom och annan fattigdom. http://wimnell.com/omr36-39zm.pdf

Det är tidsödande att göra sådana beräkningar, de måste göras för olika barnatal, olika åldrar på barnen, olika inkomstnivåer och för ensamma och makar. Genomsnittskostnaden var 2011 inklusive bostadskostnader omkring 38 000 kr per barn och år, Partierna borde redovisa sådant men tycks sakna både förmåga och intresse för det.
I detta sammanhang är det lämpligt påpeka TV-avgiftens inverkan. Den är orättvis och missgynnar ensamma. Den bör avskaffas för hushållen och ersättas med en kollektivavgift för hushållen som betalas av riksdagen och som kan bindas till folkmängdens utveckling om riksdagen inte förmår fortsätta att avgöra hur mycket som ska läggas på TV. Avgiften är nu drygt 2000 kr per år och är en stor belastning vid låga inkomster. TV har haft en löjlig patrull som åkt omkring och sjungit för sådana som betalar avgiften samtidigt som man påstår att

SVT är fri television. Avskaffa snarast TV-avgiften som är att se som en skatt. De pengar som behövs för det kan tas från Jobbskatteavdragen enligt förslag.
Pensionärer med låga inkomster: Det nya systemt med garantipensioner ger det omöjligt att kontrollera om pensionerna som utbetalas är riktiga. Reglerna för bostadstilläggen är orimliga och bör ändras på flera punkter. Det gäller bland annat reglerna för hur kapitalförekomst ska påverka.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.

Kd-ledaren Göran Hägglund gjorde en stor insats för att förbättra fastighetsbeskattningen. En stor del av befolkningen äger småhus och för dem har fastighetsskatten många år varit en pina. Skatten har byggt på fastighetstaxeringarna, som bygger på uppmätta marknadspriser för fastigheter i omvärlden. Skatterna har byggt på fiktiva inkomster på husen, inkomster som i verkligheten inte funnits. Husägarna har inte haft inkomster av husen som kunnat användas till fastighetsskatten.

Det gamla systemet har fått en bättre efterföljare. För reavinstskatten finns förmånliga regler om uppskov som kostar mycket pengar för staten, regler som kanske är alltför förmånliga.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatterna och förmögenhetsskatterna är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållkostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärerer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Erik Åsbrink föreslår " kraftigt höja grundavdrag så att även låginkomsttagarna skulle få en skattesänkning." Det är ett okunnigt förslag. Höjer man grundavdragen sänker man visserligen skatten för låginkomster, men också för dem med höga inkomster, och då försämrar man skattefördelningen. Om man höjer grundavdragen för att låginkomster ska få lägre skatt måste man höja marginalskatten för låginkomster så att de högre inkomsterna inte får sänkt skatt.

Problemet med låginkomsterna löses bäst med bostadsbidrag.

Erik Åsbrink skriver också: " Enligt en samstämmig uppfattning bland ekonomer är fastighetsskatten en av de bästa (eller minst skadliga) skatterna. " Ja, enligt ekonomerna kanske, men ekonomena har vanligen dåliga uppfattningar, eller inga alls, om fördelningsproblem.

Hela världens finanssystem är förstörda av ekonomerna....

I den nyss nämnda utredningen om barnfattigdomen har diskuterats förändringar av jobbskatteavdragen, men något förslag har inte lämnats. Att förvärvsarbetande har extrakostnader kan man gå med på,men inte så stora som motiverar nuvarande jobbskatteavdrag och framför allt inte avdrag som stiger med inkomsten.

Det lär knappast finnas någon som direkt kan förstå jobbskatteavdragens konsekvenser vid läsandet av skatteverkets beskrivningar

Konsekvenserna kan man enklast få uppfattningar om genom att se på skatteverkets tabeller för preliminärskatter, där skatteverket säkert räknat rätt. De tabellerna har använts för att beräkna hushållens över- och underskott i hushållsbudgetarna.

Över- och underskott finns redovisade för 2006 och för flera av de senaste åren. Jämför man år 2006 och 2013 finner man att låginkomster fått mycket betydande försämringar och höginkomster mycket betydande förbättringar, något som borde få socialdemokraterna upprörda.

Förbättringar för låginkomster har föreslagits genom införande av bostadsbidrag för barnlösa i förvärvsarbetande åldrar och genom att slopa den nuvarande TV-avgiften och istället minska jobbskatteavdragen med 100 kr per månad utom för låga inkomster och pensionärer.

Se mer om detta på sidorna 312-369 i
Sven Wimnell 1 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett klassifikationssystem för verksamheter som förändrar världen.
http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf

Observera sidan 349:
"Pensionärerna med låga pensioner.
Göran Persson genomförde svåra försämringar för pensionärer. Han gjorde inget för att ta bort försämringarna. Mona Sahlin gjorde heller ingenting i förbättrande syfte. De förlorade också valen.
Om dessa pensionärer finns mycket skrivet och ett sammandrag finns på sidorna 95-105 i
Sven Wimnell 16 maj 2012:
Politik i maj 2012 och socialdemokraternas möjligheter att vinna valet 2014.
http://wimnell.com/omr36-39zq.pdf "
Sid 105: " Ingen i regeringen eller riksdagen har visat tillräckligt intresse för de lägsta inkomsterna. "

Tillägg om skatter.

Alliansregeringspartiernas rötter finns i den dominerande överklassen före första världskriget 1914-1918, del i den överklass nere i Europa som skapade kriget och skickade ut miljontals unga män att dö meningslöst när de ville ha en annan framtid.

Vad jag förstått byggdes det socialdemokratiska partiet först upp mest av arbetare som hade arbetsinkomster. Bland dem fanns ett hat mot sådana som inte kunde försörja sig - "inte göra rätt för sig". I sina berömda tal om solidaritet vände sig Per-Albin Hansson mest mot överklassen, men också mot sina egna.

Solidariteten mot de sämst ställda växte till sig. Andra världskrigets konekvenser för Sverige hjäpte nog till med det. Efter det kriget kom bl a barnbidrag, studiestöd, allmän sjukförsäkring m m.

Ekomiska skribenter som vill se världen i stort menar nu ofta att 1980 var en vändpunkt. Då började girigheten gripa kring sig och alla skulle tänka på sig själva och klara sig själva. Världen skulle bygga på konkurrens och marknadsprinciper, allt skulle privatiseras.

Folkparttiledaren menar nu att de som har låga inkomster är ansvarslösa. De som inte har arbetsinkomster men sjukersättningar ska hjälpas att få inkomster genom att man tar bort sjukersättningarna. Arbetslösa ska hjälpas till arbete genom att man tar bort arbetslöshetsersättningar. Den här synen bör brytas

De förslag till riksdagsbeslut som lämnats i det föregående behöver inte utredas i långa utredningar, de kan sättas igång direkt. Det som satsas på låginkomster går troligen direkt till konsumtion som leder till arbete för arbetslösa, som i sin tur konsumerar och betalar skatt så att pengarna kommer tillbaka till de offentliga kassorna.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Ränteavdrag och kapitalinkomstskatter bör ligga kvar på 30%

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållkostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärerer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske

för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Nyligen har det tagit fart i det gamla förslaget om skatt på finansiella transaktioner. Det finns troligen ingen som kan konstruera och administrera en sådan skatt. De stora finansiärerna kommer att motarbeta och gå runt en sådan skatt och ta betalt för att hantera den så att det till slut blir konsumenterna som får betala skatten, hela adminstrationen och domstolarna som ska döma i brotten mot skatten.

Det finns många förslag om skatter på kapital av olika slag. Det bästa torde vara att helt avstå från alla skatter på kapital och inrikta sig på att ta skatt på avkastningarnna, att avskaffa de regler som gör det möjligt att hitta kryphål som kan minska kapitalinkomstskatterna.

En skatt på kapital kommer bara att till sist drabba de små kapitalisterna som vill spara för oförutsedda utgifter, eventell sjukdom och eventuell ålderdom. och som kanske drömmer om att få ihop kapital till en egen verksamhet.

Låt de stora kapitalisterna hålla på med sitt kapital, som de ibland använder för nyttiga saker. Men bolagsskatterna, som är ett slags kapitalinkomstskatt, tycks ha blivit för låga.

I det man bör göra ingår intresse och förbättringar för de lägsta inkomsterna och minskning av gapet mellan fövärvsarbetande och andra.

Vi har offentliga verksamheter och privata verksamheter för hushållen och för näringsverksamheter.

Socialdemokraternas fiender är inte näringsverksamheterna utan de andra partierna. Därför bör socialdemokraterna inte beskatta näringslivets kapital utan beskatta näringslivets kapitalinkomster. Till kapialinkomster hör vinster.

Alla verksamheter bör omges av lämpliga restriktioner som hindrar skador och leverans av onyttigheter. Näringslivet ska hålla god arbetsmiljö, goda löner och trygghet i anställning. Vinster bör beskattas, men att beskatta kapitalet lär inte ha mycket gott med sig, bara leda till onödigt krångel. När kapital säljs kan finns skäl att ta ut skatt, men då är ju kapitalet en vara.

Detta synsätt kan ge konflikter med v och kanske också mp, som kan tänkas vilja bekämpa ägandet. Kapitalisterna tenderar att missbruka sin makt, men det bör man komma till rätta med ge-

nom restriktioner på verksamheterna och det som levereras. Om företagarna slipper skatt på kapital kan de tåla restriktioner.

De svenska nationalekonomerna har varit och är föga intresserade av välfärdsfördelningen. Det de mest diskuterar är hur staten ska få in inkomster, och det är lätt att hitta på det om man inte tar hänsyn till välfärdproblem och välfärdsfördelning.

Det har nu på många håll gjorts förslag till ändring av systemet för inkomstskatterna, och det påstås ofta, att alla tycker att inkomstskattesystemet behöver ändras. Men de stora dragen i systemet är bra, det behövs ingen stor omläggning av systemet, det som kan behövas är justeringar av detaljer.

Det som främst är dåligt är jobbskatteavdraget, men vid alla justeringar måste man ta hänsyn till att man inte bör ändra för mycket och inte för snabbt därför att ändringar kan slå hårt på välfärdsfördelningen, isynnerhet vid låga inkomster. De som har höga inkomster och stora överskott i hushållsbudgetarna har stora marginaler som gör att de kan tåla ändringar.

När man sänkte momsen på mat var det ett misstag. Att nu höja den momsen är inte lätt, man måste då införa kompensationer som är svåra att beräkna.

Att införa nya amorteringskrav på lån till bostad drabbar sådana med låga inkomster, med följd att de inte kan ha en egen bostad. De med höga inkomster klarar sådant utan bekymmer.

Amorteringskrav och minskade ränteavdrag minskar rörligheten och förändrar finansmarknaden med oöverskådliga problem med svåra konsekvenser för isynnerhet låga inkomster.

Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

I 1990 års skattereform infördes en ny typ av kapitalinkomstbeskattning: Kapitalinkomster beskattas med 30% och kapitalutgifter ger avdragsrätt 30%, en procentsats som skruvas ner vid vissa höga kapitalutgifter. Systemet bör behållas och procentsatsen 30% behållas för både kapitalinkomster och kapitalutgifter. Vad man kan gör är att studera minskningen av avdragsrätten vid höga kapitalutgifter, procentsatser och storleksgränser, och eventuellt minska avdragsrätten genom att ändra procentsatser och storleksgränser vid höga inkomster.

Inflationen är nu låg och riksbanken vill att den ska öka till 2%. Riksbanken har rätt att självständigt styra den s k reporäntan. Riksbanken gjorde den negativ i början av 2015, Löntagarnas organisationer vill ha 2% inflation så att de kan kräva höjda löner.

Riksbankschefen menar att hushållen lånar för mycket pengar, men har inga förslag om hur man ska få hushållen att låna mindre, det är inte hans bord.

I det läget har det från olika håll kommit förslag om att minska hushållens ränteavdrag och att införa amorteringskrav för dem. Finansinspektionen har haft förslag till krav om amorteringar på nya lån från och med 1 augusti 2015, men har den 23 april 2015 dragit tillbaka förslagen då finansinspektionen troligen inte har rätt att utfärda sådana krav. Då menar somliga att det är nödvändigt att försämra ränteavdragen. Statsminister Stefan Löfven och finansminister Magdalena Andersson är med rätta emot detta då det på olämpligt sätt rubbar

hushållens hushållsbudgetar, hushållen måste ha en rimligt bra stabilitet i reglerna som styr hushållens budgetar.

Amorteringskrav och minskade ränteavdrag minskar hushållens möjligheter att köpa saker och ting, det minskar konsumtionen, och bidrar till att inflationen inte ökar så som riksbankschefen vill. företagen kan inte höja priserna och inte investera så att arbetslösheten sjunker. Både amorteringskrav och försämrade ränteavdrag motverkar riksbankschefen önskemål om högre inflation.

Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

Finansmarknadsministern (MP) tycks nu vilja införa amorteringskrav för bostadslån.
Det är en olämplig högerpolitik som gynnar dem med höga inkomster. Statsministern och finansministern bör som socialdemokrater övertyga finansmarknadsministern om att förslaget inte bör genomföras.

Amorteringskraven är en mycket svår belastning för dem med låga inkomster, de kan inte ha råd att köpa lägenheter. De lägen--heter de inte köper blir tillgängliga för dem med högre inkomster, som har stora överskott i sina hushållsbudgetar och väl tål amorteringskraven. Kraven gynnar alltså de högre inkomsterna, vilket knappast kan vara en politik som passar socialdemokraternas ambitioner.

Tanken med statligt styrda amorteringskrav är felaktig, amorteringskraven är i första hand en fråga mellan banker och låntagare, inte något för staten att lägga sig i.

Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

Somliga menar att hushåll som lånar pengar till bostäder riskerar att gå i konkurs och tvingas sälja sina hus. För att förhindra det vill de försämra för låntagarna så att de går omkull och tvingas sälja sina hus. Förstå logiken i det den som kan.

Amorteringskrav och försämring av ränteavdragets 30% drabbar alla med hus, bl a alla de som varit tvungna köpa bostad för att få någonstans att bo. isynnerhet yngre personer. De yngre nu kan ofta låna till bostad med hjälp av föräldrarnas medverkan och med hjälp av annat som gör att deras hushållsbudgetar är mycket känsliga för amorteringskrav och försämringar av ränteavdrag. De förslag om försämringar som förekommer drabbar bl a dem med låga inkomster.

Det finns en annan logik ifråga om försämringar.

Istället för att försämra för alla husägare kan man försämra för dem som har hus med ovanligt högt värde och ovanligt höga ränteavdrag, vanligen ägare med höga inkomster.

Enligt “Dags att deklarera” får man för underskott av kapital skatterduktion med 30% om underskottet är högst 100 000 kr. Om underskottet är större än 100 000 kr är skattereduktionen 30% av 100 000 plus 21% av den del av underskott som överstiger 100 000 kr (gäller inte ivesteringsavdrag).

Om man sänker underskottsgränsen 100 000 kr till 50 000 kr: skatterduktionen vid underskott 100 000 kr blir 15 000 kr för delen under 50 000 kr och 21 % för delen däröver, 10 500 kr, tillsammans reduktion 25 500 kr, dvs reduktionen minskar med 4 500 kr. Relativt litet. **Skattereduktionen för underskott 100 000 kr blir 25, 5% av underskottet.**

Om man dessutom sänker procentsatsen 21% till 11 % blir skattereduktionen för delen mellan 50 000 och 100 000 11% av 50 000= 5500 kr och skatterduktionerna tillsammans 15 000 + 5500= 20 500 kr. **Skatterduktionen för underskott 100 000 blir 20,5% av underskottet.** Kännbart.

Vid underskott över 100 000 kr blir skattereduktionen för delen över 100 00 kr: 11%.

Riksbankschefen menar att småhusägarna har för stora lån och vill att de ska minska lånen. Men det finns ingen bra förklaring till varför det är bra med låga lån.

Tvärtom: det är bra med höga lån så att folk kan skaffa sig bostad. Den nuvarande regeln om att lånen bör vara högst 85% av husvärden bör behållas.

Förslagen om amorteringar visar att bostadskostnaderna med amorteringsförslagen stiger med 51 000 kr per år för ett hus värt 3 miljoner kr (kan vara 2rok) och med lån 85% av värdet. Om årslönen är 300 000 kr= 25 000 kr per månad (ungefär mittlönen i Sverige) innebär ökningen 17 % av lönen.

Är lönen 20 000 kr per månad = 240 000 kr per år blir ökningen 21% av lönen. Vid löner under 22 000 kr per månad för ensam blir det underkott i hushållsbudgetarna.

Om amorteringsreglerna ska gälla bara nya lån kan det alltså bli 51 000 kr i skillnad per år mellan nya och gamla låntagare, vilket är en mycket besvärande (och oacceptabel) skillnad med hänsyn till levnadskostnader. och besvärande med hänsyn till rörligheten på bostadsmarknaden,

När hushållen med de nya lånen förlorar 51 000 kr på amorteringar måste de minska konsumtionen för att leva och staten förlorar säg 15% därav på momsinkomster = cirka 8000 kr per hushåll. De som lånar ut får cirka 2000 kr lägre räntor. Låntagarna får det bättre med att betala räntor på lånedelar som inte amorteras än att betala amorteringar.

Utan amorteringar får låntagarna möjlighet att fördela sina kostnader på ett sätt över tiden som de kan leva med.

Att införa de föreslagna amortringskraven är ett sätt att öka klassklyftorna och är därför inget som socialdemokraterna bör göra.

Observera artikeln i kaptel 2:
DN MÅNDAG 28 DECEMBER 2015:
“ Jakten på den perfekta kartan.
Nationalekonomin förtjänar verkligen kritik. Någon fulländad modell som passar i alla sammanhang kommer man dock aldrig att hitta.

Ända sedan slutet av 1800-talet, då nationalekonomin alltmer utnyttjade matematik och statistik och utvecklade vetenskapliga pretentioner, har dess utövare beskyllts för en rad synder. Anklagelserna – hybris, ingen hänsyn till sociala mål utöver inkomster, alltför stor tilltro till matematiska metoder och oförmåga att förutsäga viktiga ekonomiska skeenden som finanskriser – har i regel kommit utifrån eller från oliktänkande i professionens utkant..... “

Fyra förslag.

Politiken ändrar sig hela tiden. Sammanställningarna görs vartefter vid tidpunkter då det hänt något inom politiken som bedömts viktigt att kommentera. Det blir då nödvändigt att anknyta till det som hänt förut. Det gör att saker och ting ofta behöver upprepas. Ämnet är så stort att allt inte kan upprepas varje gång. Varje sammanställning har sitt eget tema där vissa sidor av det hela behandlas. Förslag till åtgärder måste upprepas eftersom ingen tycks reagera på dem.

Några förslag har upprepats många gånger. det gäller förslag om förbättringar för de lägsta inkomsterna. De borgerliga partierna gynnade överklassen. Nu behövs förbättringar för underklasserna. Här är förslag om det. Förslagen anges här i korthet, men de finns behandlade mer urförligt i de nämnda sammanställningarna. Bl a i
Sven Wimnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd.
Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag.
Vårbudgeten. **http://Wimnell.com/omr36-39zzz.pdf**

1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
Bostadsbidragen som gäller för åldrarna 18-28 år utvecklas till att gälla även för åldrarna 29-64 år och där med avtrappning 20% vid stigande inkomst.

2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadstilläggen avskaffas
Regeln 15% innebär en förmögenhetsskatt som tillsammans med vanlig skatt på räntan år 2013 är över 500% av bankavkastningar. För fastigheter innebär regeln en extra förmögenhetsskatt på 7,75% av taxeringsvärdet utöver den avgift för fastigheter som betalas på skattsedeln Se sidan 352 i **http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf**

3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

Det är dock inte lika angeläget som för pensionärerna. Marginaleffekterna av regeln är för barnfamiljerna bara en tredjedel av pensionärernas högsta marginaleffekt av samma regel.

Men när förmögenhetsskatt nu tagits bort så att ickepensionärerna inte betalar förmögenhetsskatt kan det verka ologiskt att för de barnfamiljer som är beroende av bidrag ha kvar den förmöghetsskatt som 15%-regeln innebär: på marginalen 20% av 15%= 3% där pensionären har 9, 3% (62% av 15%=9,3%) och icke-pensionärerna 0%.

Hur noga var man med att beräkna statens kostnader när förmögenhetsskatten togs bort? När det gjordes borde man på samma gång ha tagit bort regeln 15% i bostadsbidragssystemen.

Enligt DN 3 feb 2013 var sparräntorna då cirka 1% (se sida 352):
Om banfamiljen har 200 000 på banken är räntan säg 1% = 2000 kr.
Skatten på räntan är 30%= 600 kr.
Bostadsbidraget minskar med 20% av räntan 2000 kr= 400 kr
Förmögenhetstillägget är 15 % av 100 000= 15000 och det minskar bostadsbidraget med med 20% av det= 3000 kr.
Skatt och bidragsminskning blir : 600+400+3000= 4000 kr.
Den verkliga inkomsten av 200 000 kr på banken är räntan 2000 kr och det ger en förlust på 4000-2000=2000 kr=100% av räntan 2000 kr
En förståndig barnfamilj bör ta ut pengarna från banken och lägga dem i madrassen och tjäna 2000 kr per år, på 10 år 20 000 kr.

Om riksdagen anser att de nuvarande regeln om 15% är lämplig och förenlig med de jämlikhetsideal man förespråkar, kan regeln behållas, men om så inte är fallet bör regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.

Motsvarande belopp betalas som en kollektivavgift av riksdagen till public-serviceföretagen. För riksdagens finansieringen avskaffas inflationsindexregleringen av jobbskatteavdragen och minskas jobbskatteavdragen för alla med 1200 kr per år = 100 kr per månad utom för inkomster under cirka 11 000 kr per månad.

Svensk radio kom till 1925. Radiopratare var främst Sven Jerring. För att lyssna behövde man mottagare. Det var kristallmottagare med en nål som skulle styras mot en kristall. En del lyssnare, isynnerhet ungdomar, byggde själva sina apparater. De gav dåligt ljud och man behövde hörlurar.

Sedan kom apparater att köpa, med rör och högtalare. Men de var dyra, många hade inte råd att köpa. I mitten på 1930-talet kunde man köpa en femrörs Luxor för 300 kr på avbetalning, i dagens penningvärde motsvarar det ungefär vad en stor TV-apparat nu kostar.

Det blev vanlig att lyssna på utländsk radio, man kunde ta in hundratals namngivna stationer som man ställde in med rattar.

För att få lyssna krävdes att man till Radiotjänst hade betalat radiolicens för 10 kr om året.

Många köpte nog radio till olympiska spelen 1936, på vintern i Garmisch-Partenkirchen och på sommaren i Berlin, där Hitler gjorde propaganda för sin politik. Man kunde höra hans stora tal i radion. Och höra reportage om Jesse Owen.

Svensk radio började om dagarna med klockorna i stadshuset klockan tolv och dagens dikt. Sedan följde ofta levande musik av kapell som då var vanliga. Halv ett kom Dagsnyheter från TT, väderleksrapport och börsnoteringar. I början av kvällen kom en timmes grammofonmusik. Senare Dagsnyheter från TT igen och diverse program, bl a underhållningsprogram som blev en stor del av svenska folkets underhållning.

För sin information om världen och vad som hände i den hade man främst tidningar, radio och bio med förspel som innehöll diverse saker, bl a varje vecka journaler som SF-journalen och tyska UFA-journalen som visade bl a Hitler och tysk propaganda.

De stora morgontidningarna var Stockholmstidningen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Ute i landet hade de flesta inte råd med stocksolmstidningarna utan lär mest ha nöjt sig med att prenumerera på en lokaltidning som kunde komma som varannansdagstidning med tidning tre dar i veckan.

Bio kom till som stumfilm som blev ljudfilm 1929-1930. Ljudet ordnades till en början med grammofonskivor som filmskötaren skulle passa in till bilderna, sedan fördes koder för ljudet in i kanten av filmremsan så att ljudet passade precis till bilderna. Al Jolsson med Sonny Boy hörde till de första på ljudfilmen.

På söndgarna var det på eftermiddagen mattinéer för barn, biljetter 55 öre, och bl a rafflande cowboyfilmer utlöste glädjetjut hos barnen.

När kriget var slut kom såsmåningom svartvit TV, tjocka apparater, TV-licenser, kanal 2, färgTV och på de allra senaste åren platta TV-apparater.

Internet kom till i början av 1990-talet, hade liten omfattning i början, men är nu jättestort och oumbärligt.

Sedan TV kommit till har biogåendet minskat. Internet har tagit annonser från tidningarna som nu är på fallrepet.

Mobiltelefonerna har kommit i rasande fart och har utvecklats till att ta hand om bilder, man fotograferar med telefonerna, tar in från internet, läser tidningar etc.

Användningen av internet har utvecklats. Alla som vill synas och höras måste finnas på internet. Det sägs att man kan få veta allt på internet, men det myckna som finns där gör det svårt att vaska fram det man vill ha tag i.

Den nuvarande TV-avgiften är orättvis därför att den kräver samma avgift för ensamma som för hela familjer som bara behöver en licens för flera personer.

SVT har nu en stor verksamhet på Internet, man kan bl a se TV-program där utan att ha betalt TV-avgift. För att lyssna på radio behövs nu ingen avgift.
*
Radio och SVT sysslar med publicservice som gäller information som alla behöver och som alla enligt en följd av demokratins princip måste ha. Det enda rimliga är att TV-avgiften avskaffas för hushållens del och kostnaden för publicserviceverksamheterna betalas av staten till dem som utför verksamheterna som en kollektivavgift från hushållen, samtidigt som hushållens jobbskatteavdrag minskas i motsvarande mån och då på sätt som tar bort orättvisor.

TV-avgiften för företag bör behållas som nu.

Lagstiftningsmässigt är det enkelt att genomföra omläggningen. Alla regler om hur publicservice-verksamheterna ska bedrivas blir kvar och riksdagen får som nu göra de lagförändringar om ändringar i det som den vill ha. Riksdagen bestämmer nu vilken omfattning verksamheterna ska ha och vad de får kosta. Det är något som ligger vid sidan om frågan om fördelning av kostnaderna på individerna i svenska folket.

Jobbskatteavdragen är olämpliga och måste reformeras så att välfärdsfördelning blir bättre, mer pengar till låga inkomster som måste tas från de högre inkomsterna. Den föreslagna omläggningen av TV-avgifterna är ett led i detta. Andra led är att förbätttra sjuk- och arbetslöshetsersättningar o d och samtidigt minska jobbskatteavdrag vid höga inkomster.

*** TV-avgiften bör ersättas med en kollektivavgift för hushållen, betald av staten, samtidigt som jobbskatteavdragen minskas med 100 kr per månad utom för de lägsta inkomsterna. Det kan ske genom en enkel ändring av en brytpunkt i skalan för jobbskatteavdragen. Inflationsuppräkningen av jobbskatteavdragen bör tas bort och avdragen frysas till de avdrag som gäller för inkomståret 2015.**

Det är lämpligt att göra en enkel justering av brytpunkten som nu ligger vidinkomst 2,94 prisbasbelopp= 130536 kr per år= 10878 kr/månad. I skiktet nedanför denna gräns är marginaleffekten 4,28% och ovanför gränsen 6,495%. Genom att höja gränsen kommer avdraget att minska över gränsen. Vid inkomst 3,04 prisbasbelopp har avdraget minskat 100 kr per månad så när som på 4 kr. Brypunkten bör därför sättas vid 3,04%.

Hushållsverksamheter. Hemkunskap. (från zzi)

64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.
643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
645 Användning av inventarier o d
646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).
647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter
648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .
(Numren från SW klassifikationssystem)

Detta är verksamheter som världens 7 miljarder människor alla har mer eller mindre. Verksamheterna är inte likadana världen över. I många fall är hushållen fattiga och lever på mindre än ett par tre dollar om dagen = cirka 20 kr per dag, hur det nu går till.

I Sverige är rimliga lägsta hushållskostnader i förvärsarbetande åldrar år 2014 för vuxen ensam 145 000 kr om året = cirka 400 kr per dag, för makar 222 000 kr = cirka 600 kr per dag. Pensionärer cirka 370 kr per dag och pensionärsmakar cirka 550 kr per dag.

Hushållverksamheterna är grundläggande problem både i Sverige och världen. De är grunden för välfärden.
I världen:

641 Maten. Är i världen som helhet ett problem. Det förekommer svält och näringsbrist. Skördarna slår fel. Mat slängs. Fördelningsproblem. Befolkningen ökar, räcker maten?

643 Bostäder. Bostadsbrist i Sverige. I världen dåliga bostäder och för få. Hälften av världens befolkning bor i städer, ofta tätt i höga hus utan kontakt med natur och därmed med tvivelaktig livskvalitet. Många sover på gatan.

644 El-, gas-, värme-, vatten- och hygienförsörjning. Vatten och avlopp saknas ofta, ger sjukdomar och elände. Energibrist. Hur göra den energi som behövs? Här även tele-nät

645 Tillbehör till boendet, inventarier, kommunikations- och transportmedel. Till fattigdom och dåliga bostäder hör dåliga tillbehör.

646 Personlig hygien. Kläder. Personliga hjälpmedel, t ex kryckor i den mån de inte finns med bland inventarierna. Hit kan man räkna sådant som bygger upp kompetensen och livskvaliteten, skolutbildning, information, läsmöjligheter. Säkerligen stora brister i världen.

647 Hushållsekonomi. Tillgång till pengar att betala hushållsverksamheterna med. Arbetslöshet. Skatter, försäkringar, generella bidrag mm. Lån och skulder.

648 Städning rengöring tvätt o d. Finns inte vatten och avlopp lätt tillgängligt blir det mycket problem. Ta bort farliga kemikalier, baciller.

649 Vård av barn, äldre och sjuka. Gemensamma organ som stöd saknas ofta

Hushållen är beroende av andra verksamheter än de egna hushållsverksamheterna: vägar, transportsystem, skolor, sjukhus m m

På nästa sida har gjorts en kort sammanställning av sådana andra verksamheter, så att alla verksamheter finns med. Den är gjord efter svenska förhållanden, men gäller i princip överallt i världen.

Ur den kan man utläsa vilka de viktigaste politiska problemen är.

(Från http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf Sid 11-15)

Hushållsverksamhet	Är beroende av
641 Matlagning. 642 Måltider Restauranger	63 Biologisk produktion 66 Livsmedelsindustri 63 Livsmedelshandel 61 Livsmedelskontroll 62 Ingenjörsverksamheter för produktion och kontroll o d
643 Boende, hotell, härbärge, tält	643 Bostadsmarknad 647 Hyresvärdar 69 Bostadsbyggen. 66-68 Material 71 Fysisk planering av bostadsområden och serviceområden 758 Social miljö i bostadsområden 62 Ingenjörsverksamheter för produktion och planering o d
644 El-, gas-, värme-, vatten-hygienförsörjning o d.	644 Elsystem, telenät 644 Vattenkraftverk, kärnkraftverk vindkraftverk, värmepumpar, fjärrvärme. 71 Planering frisk luft. 644 Vatten- och avloppssystem 644 Avfallshantering 69 Produktion och reparation av kraftverk, vatten- och avlopp od 71 Översiktlig planering av kraftsystem, hygiensystem o d 62 Ingenjörsverksamheter för produktion och planering
645 Användning av inventarier o d. Möbler, TV o d, telefoner, cyklar, bilar, hushållsutrustning	653 Möbelhandel, handel för TV, telefoner, transportmedel m m 68 Produktion av möbler, TV o d, transportmedel m m 656 Vägar, vägskötsel. vägavgifter 71 Översiktlig planering vägar o d 656 Kollektivtrafik. 654 Televerks. 62 Ingenjörsverksamheter för produktion och planering o d
646 Personlig hygien, kläder o d, Förmåga, kompetens	646 Personlig hygien, klädvård 653 Handel för kläder od 68 Produktion av kläder o d 7957 Utbildning 70 Kultur 7914-794 fritidssysslor 796-799 Sport och idrott 73-78 Utställningar, musik 655 Förlag 659 Reklam 80-99 Tidningar o annan läsning 651 Datorkunskap 6520 Tillgång till myndigheter 6525 Militära verksamheter 7952-7959+658 Sociala miljöer 61 Läkare, sjukhus 11-19 Inre verkligheter. 2 Religion
647 Hushållsekonomi. Inkomster, utgifter	658 Arbetsmarknad, arbetsgivare arbetsförmedling, fackföreningar, arbetsinkomster 657 Försäkringar,skatter,kapitalinkomster,skulder.Barnbidr,bostbidr 7951 Socialvård, socialbidrag 653 Handel med varor 653 Handel med utlandet 647 Hyror och bostadsutgifter 644 Bränsleutgifter o d 647 Hushållsutgifter 656 Resor
648 Städning, rengöring, tvätt	648 Städning .Kemikalier. Baciller
649 Personvård: barn, hemsjukvård, äldrevård	649 Personvård: barn, älrevård hemsjukvård od 7951 socialvård 61 Läkare 7957 Dagis och skolor
	Alla verksamheter är beroende av 10-19 Samhällets och individernas kunskaper, värderingar och moral 31-39 Politiska verksamheter 50-59 Naturkunskaper, matematik

Månadskostnader år 2014, förvärvs-arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	2260	1730	2260+1730
Hygien (personlig)	380	500	380+500
Kläder och skor	590	600	590+600
Lek och fritid	620	620	620+620
Mobiltelefon	210	210	210+210
Förbrukningsvaror	100	100	130
Hemutrustning (inklusive dator)	370	370	450
Media (Fast telefon, Internet mm)	930	930	960
Hemförsäkring	140	140	150
Hushålls-el	340	340	420
Summa per månad 2014	**5940**	**5540**	**9830**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån		**5740**	

Årskostnader år 2014, förvärvs-arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Summa per månad 2014 enligt månadsedovisningen.	**5940**	**5540**	**9830**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	**5740**		
2014 per år:	**68880**		**117960**
Bostadshyra per år säg : Ensam 2rok, 12x 5100	61200		
Makar 3rok, 12x 6200			74400
Summa per år 2014, bostad + övrigt	130080		192360
Förvärvsarbetande:arbets-resor+ fackavgifter säg	14880		29760
Summa per år 2014: bostad + övrigt	**144960**		**222120**
Här är inget räknat för höga semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.			
Säg för enkelhets skull, avrundat	**145000**		**222000**

Makar 153 % av ensam.

Ensam man	147400	
Ensam kvinna	142600	skillnad 4800 kr

Pensionärer 2014

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Livsmedel. Alla mål äts hemma	1950	1600	1950+1600
Hygien (personlig)	380	490	370+490
Kläder och skor	590	600	590+600
Lek och fritid	620	620	620+620
Mobiltelefon	210	210	210+210
Förbrukningsvaror	100	100	130
Hemutrustning (inklusive dator)	370	370	450
Media (Fast telefon, Internet mm)	930	930	960
Hemförsäkring	140	140	150
Hushålls-el	340	340	420
Summa per månad 2014	**5630**	**5400**	**9370**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	**5515**		

Lokalresor säg 200 kr per månad per person, medger 2 resor i veckan i en zon i Stockholm = 2400 kr per år.
Vårdkostnad 1100 kr per år (gräns i försäkringen)
Läkemedelskostnad 2200 kr per år (gräns i försäkringen)
Hemtjänst: Säg (lågt räknat) ensam 1200 kr per år, makar 1800 per år.

Summa för dessa kostnader 2400+1100+2200 = 5700 kr per person. samt med hemjänst
Ensam 6900 kr per år
Makar/sambor 13200 kr per år

Årskostnader år 2014, pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Summa per månad 2014 enligt månadsedovisningen.	**5630**	**5400**	**9370**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	**5515**		
2014 per år:	**66180**		**112440**
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 5100	61200		
Makar 3rok, 12x 6200			74400
Summa per år 2014, bostad + övrigt	127380		186840
Lokalresor m m säg	6900		13200
Vård, läkemedel			
Hemtjänst.			
Summa per år 2014: bostad + övrigt	**134280**		**200040**
Säg för enkelhets skull, avrundat	**134000**		**200000**

Makar 149 % av ensam.

Ensam man	135380	
Ensam kvinna	132620	skillnad 2760 kr

Från http://www.konsumentverket.se/ 15 februari 2016

“ Konsumentverkets beräkningar 2016

Konsumentverket gör varje år en beräkning av vad som är rimliga kostnader för hushåll av olika storlek. Siffrorna kan vara en utgångspunkt när du vill gå igenom din ekonomi. Du kan också jämföra våra beräkningar med dina egna.

Konsumentverkets beräkningar baseras på ett basbehov av varor och tjänster och visar exempel på kostnader för detta. I beräkningarna förutsätts att du inte har några funktionsnedsättningar eller sjukdomar som innebär extra utgifter för till exempel hjälpmedel, särskild kost eller mediciner. Det förutsätts också att du bor i lägenhet och inte har några utgifter för trädgård eller reparationer.

Observera att inte alla hushållskostnader ingår i beräkningarna. Kostnader som inte ingår är till exempel resor, hälso- och sjukvård, glasögon, presenter, semester, kalas, alkohol, tobak och spel.

Läs mer

Vill du läsa mer om Konsumentverkets beräkningar kan du läsa i rapport 2013:1 och 2013:4 som finns att ladda ner från www.konsumentverket.se

Använd beräkningarna

Skriv in dina egna kostnader i tabellen eller använd Konsumentverkets siffror om du är osäker på hur mycket du gör av med. Flytta sedan över dina kostnader till budgeten på sidan 3.
Beloppen i tabellerna har avrundats till jämna tiotal kronor.

Detta innehåller kostnadsposterna

All mat lagas hemma: Barn och vuxna äter alla måltider hemma, baserat på Konsumentverkets matsedel som finns på Konsumentverkets webbplats. Det är en fyraveckors näringsberäknad matsedel som täcker dagsbehovet av energi och näring för respektive åldersgrupp. Matsedeln består av frukost, lunch, middag och två till tre mellanmål.

All mat utom lunch vardagar lagas hemma: Matkostnad där lunch fem dagar per vecka är borträknad, du får själv lägga till kostnad för lunch på restaurang. Barnen äter i skolan.

Övriga matkostnader som du har för exempelvis festmåltider och extra fika (hemma eller på uteställe) ingår inte i beräkningen. Du måste själv lägga till den kostnad du har för detta.

Personlig hygien: Gäller sådant som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning med mera samt kostnad för ett årligt tandläkarbesök (undersökning) för vuxna.

Kläder och skor: Ett basbehov av kläder och skor som används till vardags, på fritiden och vid festligare tillfällen. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply.

Fritid och lek: Vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift med mera.

Mobiltelefon: Kostnad för telefon med kontantkort.

Barn-/ungdomsförsäkring: Kostnad för sjuk- och olycksfallsförsäkring för barn och ungdomar. Försäkringen omfattar även sjukdom och olycksfall under fritid.

Förbrukningsvaror: Dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengörings- medel, toalett- och hushållspapper med mera.

Hemutrustning: Möbler, husgeråd, tv, dator med mera. Vitvaror som disk- och tvättmaskin ingår inte.

Medier: Kostnad för bredband, fast telefoni, tv-licens och dagstidning med mera.

Hemförsäkring: Kostar olika beroende på hemmets försäkringsbelopp och bostadsort.
Storstad: över 200 000 invånare.
Mellanstor stad: 50 000–200 000 invånare.
Mindre tätort: under 50 000 invånare. “

	1 person	2 personer
Förbrukningsvaror	100	130
Hemutrustning	370	450
Medier	920	950
Hemförsäkring		
storstad	140	150
mellanstor stad	100	110
mindre tätort	90	100
Summa gemensamma kostnader		
storstad	1530	1680
mellanstor stad	1490	1640
mindre tätort	1480	1630

Individuella kostnader per månad

KVINNOR	18-30år	31-60år	61-74år	75-år
Alla måltider i hemmet	1870	1840	1690	1640
Alla måltider i hemmet utom lunch	1430	1400	1290	1250

	18-30år	31-49år	50-60år	61-år
Personlig hygien inkl. tandvård	530*	530	510	510
Kläder och skor	610	610	610	610
Fritid och lek	640	640	640	640
Mobiltelefon	250	240	230	210
Summa kostnader, exklusive livsmedel	2030	2020	1990	1970

MÄN	18-30år	31-60år	61-74år	75-år
Alla måltider i hemmet	2460	2350	2110	1910
Alla måltider i hemmet utom lunch	1880	1780	1620	1460

	18-30år	31-49år	50-60år	61-år
Personlig hygien inkl. tandvård	400*	400	400	400
Kläder och skor	600	600	600	600
Fritid och lek	640	640	640	640
Mobiltelefon	250	240	230	210
Summa kostnader, exklusive livsmedel	1890	1880	1870	1850

* För 18- och 19-åringar minskas summan med cirka 55 kr/månad p.g.a. fri tandvård.

Förvärvsarbetande i åldrar 18-65 år

Hemförsäkring i storstad. Kostnader för alkohol, tobak, tips och spel ingår inte i någon av posterna. Inga kostnader för semester ingår.

Mat:

Alla måltider i hemmet. Matkostnad för alla måltider i Konsumentverkets matsedel. Det är en fyraveckors näringsberäknad matsedel som täcker dagsbehovet av energi och näring för respektive åldersgrupp. Matsedeln består av frukost, lunch, middag och två till tre mellanmål. Inklusive matlåda till jobbet.

Kvinna 18-30 år 1870 kr per mån. 31-60 år 1840 kr. 61-74 år 1690 kr. 75- år 16400 kr.

Kvinna 18-65år:
13x1870+30x1840+5x1690= 24310+ 55200+ 8450= 87960=48x1832
Säg kvinna 18-65 år1830 kr per mån.

Kvinna 66-80 år:
66-74år: 9x1690+ 6x1640= 15210+9840=25050=15x1670
Säg kvinna 66-80 år 1670 kr per mån
.
Man 18-30 år 2460. kr. 31-60 år 2350 kr. 61-74 år 2110 kr. 75- år 1910 kr

Man 18-65 år:
13x2460+30x2350+5x2110=31980+70500+10550=113030=48x2355
Säg man 18-65 år2360 kr per mån.

Man 66-80 år:
66-74år:9x2110+6x1910=18990+11460=30450=15x2030.
Säg man 66-80 år 2030 kr per mån

Personlig hygien inkl. tandvård: Gäller sådant som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning m.m. samt kostnad för ett årligt tandläkarbesök (undersökning) för vuxna.

Kvinna 18-30 år 530 kr per mån. 31-49år 530kr.
50-60år 510kr. 61-65år 510kr.

Kvinna 18-65år:
13x530+ 19x530+16x510=6890+10070+8160=25120=48x523
Säg kvinna 18-65 år 520kr per månad.

Kvinna 66-80år: 510 kr per månad.

Man 18-65 år 400kr per månad.
Man 66-80år 400kr per månad

Man 66-80år: 380kr per månad

Kläder, skor: Ett basbehov av vanliga kläder och skor som används till vardags, på fritiden och för något festligare tillfälle. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply.
Kvinnor 610 kr per mån, män 600 kr.

Fritid, lek: Vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift m.m.
Kvinnor och män 640 kr/mån.

Mobiltelefon: Kostnaden för telefon med kontantkort.
Säg kvinnor och män 18-65 år 240 kr per månad,
66-80 år 210 kr per månad

Gemensamma kostnader per månad:

Förbrukningsvaror: Dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengöringsmedel, toalett- och hushållspapper m.m. **1 person 100 kr per mån. 2 pers 130 kr.**

Hemutrustning: Möbler, husgeråd, tv, dator m.m. Vitvaror som disk- och tvättmaskin ingår inte.. **1 pers 370 kr per mån, 2 pers 450 kr.**

Medier: Kostnad för bredband, fast telefoni, tv-licens och dagstidning m.m. **1 pers 920 kr per mån, 2 pers 950 kr.**

Hemförsäkring: Kostar olika beroende på hemmets försäkringsbelopp och bostadsort. Storstad: över 200 000 invånare. Mellanstor stad: 50 000– 200 000 invånare. Mindre tätort: under 50 000 invånare.
I person storstad 140 kr per mån. 2 pers 150 kr. (Mellanstad 89/100. Mindre tätort 80/90.)

El. 2010 angavs: Den här posten är en uppskattad genomsnittlig förbrukning i kilowatt i hyreslägenhet: 1 person 180 kWh per månad, 2 personer 240 kWh.
Fortum - ELLEVIO 2016 El i Stockholm, treårskontrakt: fast avgift ca 86 kr per mån. KWh-pris ca 1,33 kr. Gör:
1 person 326 kr per mån. 2 pers 405 kr.
Säg 1 person 330 kr. 2 personer 410 kr.

Övrigt:

Kollektivresor och fackavgifter (inkl a-kassa):
Konsumentverket visar kostnader för en 20- åring, som har egen inkomst och bor i en mellanstor stad. Den egna bostaden är på två rum och kök:
Kollektiva lokalresor 540 kr per månad och fackavgifter (inkl a-kassa) 450 kr per månad. Summa 990x12= 11880 per år.

I Stockholm kostar busskort 790 kr per mån (pensionär 490 kr)
Säg för åldrar 18-65 år:790+450 =1240kr per mån =14880 kr per år.
För arbetsresor får i skatten dras av delar över 10 000 kr per år, 790 kr per månad ligger under gränsen.

Bostadskostnader:
Ny månadshyra per lägenhet året efter undersökningsåret, kr efter region, nybyggår/värdeår, lägenhetstyp och år. 2015:
2 rok: 5 230 kr per månad = 62 760 kr per år
3 rok: 6 385 kr per månad = 76 620

Genomsnittlig ny månadshyra för 3 rum och kök 2015 efter region, med felmarginal.

	Ny månadshyra 2015, kronor
Stor-Stockholm	7 054 ± 121
Stor-Göteborg	6 498 ± 101
Övriga större kommuner	6 495 ± 96
Övriga mindre kommuner	5 842 ± 81
Riket	6 385 ± 52

Regional hyresförändring i procent mellan 2014-2015

Stor-Stockholm	1,3%
Stor-Göteborg	1,2%
Övriga större kommuner	1,5%
Övriga mindre kommuner	1,3%

Gränsen mellan större och mindre kommuner går vid 75 000 invånare.

Billigare att bo i mindre kommuner
Den genomsnittliga månadshyran för en lägenhet på tre rum och kök år 2015 är 6 385 kronor. Storstäderna har en högre hyresnivå än de mindre kommunerna. Ett hushåll i en kommun med färre än 75 000 invånare får betala drygt 1 200 kronor mindre i hyra per månad för en trea än ett hushåll i Stor-Stockholm.

Lägsta hyreshöjningen på åtta år
Hyrorna ökade med i genomsnitt 1,3 procent mellan 2014 och 2015. Det är den lägsta hyreshöjningen sedan 2007. En lägenhet på tre rum och kök har i genomsnitt en hyra på 6 385 kronor i månaden på riksnivå. Hyresnivån varierar mellan storstäderna och mindre kommuner. Under de senaste åtta åren har hyreshöjningen varierat från 1,3 procent (i år) till 3,3 procent mellan år 2008 och 2009. Sedan 2012 har hyreshöjningarna blivit lägre varje år.

Hyresförändring under de senaste åtta åren, hela riket

År	**Hyresförändring, procent**
2014/2015	1,3%
2013/2014	1,7%
2012/2013	2,2%
2011/2012	2,8%
2010/2011	2,4%
2009/2010	1,6%
2008/2009	3,3%
2007/2008	2,7%

Ökningen av hyran under 2000-talet och i slutet av 1990-talet var generellt mycket lägre än under 1970-, 80- och början av 90-talet (i löpande priser). Den största ökningen skedde under åren 1990 till 1992 som resultat av skatte- och subventionsförändringar. 1991 var höjningen nästan 30 procent.

Mellan 1969 och 2014 har genomsnittlig hyra per kvadratmeter blivit ungefär 16 gånger högre. Samtidigt har den allmänna prisnivån blivit drygt 8 gånger högre. Omräknat till fasta priser har hyrorna alltså fördubblats under denna tidsperiod.

Om hyrorna 2015/2016 ökar 1,3 % blir hyrona 2016:
2 rok: 5230 x 1.013 = 5298 kr/mån = 63 576 kr/år, säg **63 600 kr/år**
3 rok: 6385 x 1,013 = 6468 kr/mån = 77 616 kr/år, **säg 77 600 kr/år**

Utrymmesstandard :
Enligt Diagram 10.2, sid 225 i SCBs Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008, hade i hyreslägenheter 2002:

Hushåll med en person
- 64 år i genomsnitt ca 1,8 rok (1,77),
65 - år cirka 2,0 rok (2,08).
Hushåll med makar, 2 personer
- 64 år cirka 2,8 rok (2,72),
65 - år cirka 3,0 rok (2,98).
(Siffrorna inom parentes från tabell 10.7 på sid 230 i årsboken).

I bostadsrättslägenheter, tab 10.7 ungefär som i hyrslägenheter:
Ensam - 64 år 1,95 rok,
65- år 2,46.
Makar - 64 år 2,92 rok,
65- år 3,14 rok.

I småhus är rumsantalen cika 2 rum större än i hyrslägenheter:
Ensam - 64 år 4,17 rok,
65 - år 4,19.
Makar - 64 år 4,72,
65 - år 4,64 rok.

Mot bakgrunden av dessa siffor är det rimligt att räkna med
2rok för ensam och
3rok för makar. (Utan barn).

Boverkets principer för bostadsytor innebär att 2 rok för ensam och 3 rok för makar ger likvärdig bostandard.

Månadskostnader år 2016, förvärvs-arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	2360	1830	2360+1830
Hygien (personlig)	400	520	400+520
Kläder och skor	590	600	590+600
Lek och fritid	640	640	640+640
Mobiltelefon	240	240	240+240
Förbrukningsvaror	100	100	130
Hemutrustning (inklusive dator)	370	370	450
Media (Fast telefon, Internet mm)	920	920	950
Hemförsäkring	140	140	150
Hushålls-el	330	330	410
Summa per månad 2016	**6090**	**5690**	**10420**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån		**5890**	

Årskostnader år 2016, förvärvs-arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Summa per månad 2016 enligt månadsedovisningen.	**6090**	**5690**	**10420**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	**5890**		
2016 per år:	**70680**		**125040**
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 5300	63600		
Makar 3rok, 12x 6450			77400
Summa per år 2016, bostad + övrigt	134280		202440
Förvärvsarbetande:arbets-resor+ fackavgifter säg	14880		29760
Summa per år 2016: bostad + övrigt	**149160**		**232200**
Här är inget räknat för höga semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.			
Säg för enkelhets skull, avrundat	**149000**		**232000**

Makar 156 % av ensam.

Ensam man	151400	
Ensam kvinna	146600	skillnad 4800 kr

Pensionärer 2016

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Livsmedel. Alla mål äts hemma	2030	1670	2030+1670
Hygien (personlig)	400	510	400+510
Kläder och skor	600	610	600+610
Lek och fritid	640	640	640+640
Mobiltelefon	210	210	210+210
Förbrukningsvaror	100	100	130
Hemutrustning (inklusive dator)	370	370	450
Media (Fast telefon, Internet mm)	920	920	950
Hemförsäkring	140	140	150
Hushålls-el	330	330	410
Summa per månad 2016	**5740**	**5500**	**9610**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	**5620**		

Kollektiva lokalresor säg 240 kr per månad per person, medger 2 tur- och returresor resor i veckan i en zon i Stockholm = 2880 kr per år.
Vårdkostnad 1100 kr per år (gräns i försäkringen)
Läkemedelskostnad 2200 kr per år (gräns i försäkringen)
Hemtjänst: Säg (lågt räknat) ensam 1200 kr per år, makar 1800 per år.

Summa för dessa kostnader 2880+1100+2200 = 6180 kr per person.
samt med hemjänst:
Ensam 7380 kr per år
Makar/sambor 14160 kr per år

Årskostnader år 2016, pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Summa per månad 2016 enligt månadsedovisningen.	**5740**	**5500**	**9610**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	**5620**		
2016 per år:	**67440**		**115320**
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 5300	63600		
Makar 3rok, 12x 6450			77400
Summa per år 2016, bostad + övrigt	131040		192720
Lokalresor m m säg	7380		13200
Vård, läkemedel			
Hemtjänst.			
Summa per år 2016: bostad + övrigt	**138420**		**205920**
Säg för enkelhets skull, avrundat	**139000**		**206000**

Makar 148 % av ensam.

Ensam man	140440	
Ensam kvinna	137560	skillnad 2880 kr

kv.se Läs mer på: elpriskollen.se hallakonsument.se omboende.se

Flytta hemifrån

Att flytta hemifrån innebär att du står på egna ben, men det är också en hel del som du behöver känna till för att det ska fungera bra. Att betala hyran i tid, vad hemförsäkringen täcker och att du har pengar över till mobilen till exempel.

En förutsättning för att klara av att sköta ett hushåll är att ha kontroll på både inkomster och utgifter. En ohållbar budget kan nämligen bjuda på en del överraskningar.

Alla kostnader blir plötsligt dina
När du bor hemma hos föräldrarna finns allt: köksgrejer, el, mat, hemförsäkring, möbler och dammsugare. När du bor i egen lägenhet är det du som måste se till att allt finns – och du måste betala för det.

Räcker pengarna
Räkna ut hur mycket pengar du har över efter att hyran är betald. Räcker det till mat, el, hemförsäkring och mobilen? Har du råd att köpa möbler, kläder, skor och att träna? Har du råd att spara? Om du inte har råd att betala en räkning så är det viktigt att du genast kontaktar den du fått räkningen av. En obetald räkning på 600 kr kan snabbt komma upp i över 2000 kr om du inte gör något åt det. På sidorna 4-5 kan du läsa mer om vad du kan göra när pengarna inte räcker och se ett exempel på vad som händer med en obetald räkning.

Bo billigare
Du kanske kan dela på hyran med en kompis eller flytta in i ett kollektiv och få nya kompisar. Då är ni flera som delar på de gemensamma kostnaderna. Hela lägenheten behöver kanske inte inredas på en gång, det kan vara bra att vänta lite och känna efter vad du egentligen behöver. Att köpa till exempel begagnade möbler och porslin är mycket billigare och du kan fynda kul och originella grejer.

Skaffa en hemförsäkring när du flyttar hemifrån, det kostar runt 100 kronor i månaden. Om något försvinner eller går sönder så kan du få ersättning och slipper betala allt själv. Välj det elbolag som är bäst för dig

Exempel: Vad det kan kosta för en 20-åring med egen inkomst att bo hos föräldrar eller ha eget boende

Utgifter per månad	**Bo hos föräldrar**	**Eget boende**
All mat lagas hemma utom lunch vardagar	1 660	1 660
Förbrukningsvaror	70*	100
Hemutrustning	160*	370
Medier	250*	920
Hyra, el	1 860*	5 070
Hemförsäkring	30*	100
Summa hushållsutgifter	**4 030**	**8 220**
Övriga utgifter		
Personlig hygien	530	530
Kläder och skor	610	610
Fritid	640	640
Mobil	250	250
Utelunch (20 ggr/månad)	1 720	1 720
Kollektiva lokalresor	540	540
Medlemskap i fack och a-kassa	450	450
Summa övriga utgifter	**4 740**	**4 740**
Total summa utgifter per månad	**8 770**	**12 960**
Per år	**105 240**	**155 520**

*** En fjärdedel av hushållets kostnader eftersom beräkningen utgår ifrån ett hushåll med fyra personer.**
Om all mat lagas hemma utgår lunchkostnad och det blir billigare per månad, kvinnor 1220 kr och män 1080 kr, per år respektive 14640 kr och 12960, säg genomsnitt 13 800 kr per år

Totalsumman blir per år	**91 440**	**141 720**

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor= 61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							**Makar lika inkomst**		**Årsinkomst per person**
Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Överskott/år		Överskott/år		
6001	1364	16368	4637	55644	-64356		-68712	(55644x 2-180000)	
7001	1628	19536	5373	64476	-55524		-51048		84 000
8001	1892	22704	6109	73308	-46692		-33384		96 000
9001	2161	25932	6840	82080	-37920		-15840		108 000
10001	2491	29892	7510	90120	-29880		240	kris-	120 000
11001	2849	34188	8152	97824	-22176		15648	gräns	132 000
12001	3212	38544	8789	104468	-14532		20936		144 000
13001	3575	42900	9426	113112	- 6888		46224		156 000
14001	3938	47256	10063	120756	756	kris-	61512		168 000
15001	4301	51612	10700	128400	8400	gräns	76800		180 000
16001	4664	55968	11337	136044	16044		92088		192 000
17001	5027	60324	11974	143688	23688		107376		204 000
18001	5390	64680	12611	151332	31332		122554		216 000
19001	5753	69036	13248	158976	38976		137952		228 000
20001	6151	73812	13850	166200	46200		152400		240 000
21001	6514	78168	14487	173844	53844		167688		252 000
22001	6877	82524	15124	181488	61488		182976		264 000
23001	7240	86880	15761	189132	69132		198264		276 000
24001	7603	91236	16398	196776	76776		213552		288 000
25001	7966	95592	17035	204420	84420		228840		300 000
26001	8324	99888	17677	212124	92124		244248		312 000
27001	8799	105588	18202	218424	98424		256848		324 000
29001	9859	118308	19142	229704	109704		279408		348 000
30001	10389	124668	19612	253344	115344		290688		360 000
35001	13039	156468	21962	263544	143544		347088		420 000
40001	15731	188772	24270	291240	171240		402480		480 000
45001	18631	223572	26370	316440	196440		452880		540 000
50001	21531	258372	28470	341640	221640		503280		600 000
55001	24431	293172	30570	366840	246840		553680		660 000
60001	27331	327972	32670	392040	272040		604080		720 000

2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4300 kr per mån = 51 600 kr per år för ensam och 5200 kr per mån för makar/sambor= 62 400kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 124 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 186 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							**Makar lika inkomst**		
Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Överskott/år		Överskott /år		
6001	836	10032	5165	61980	-62020		-62040	(61980x2-186000)	
7001	1074	12888	5927	71124	-52876		- 43752		**Ensams**
8001	1338	16056	6663	79956	-44044		-26088		**förbättring**
9001	1602	19224	7399	88788	-35212		-8424		**på skatten**
10001	1910	22920	8091	97092	-26908		8184	kris-	**2006 - 2008**
11001	2230	26760	8771	105252	-18748		24504	gräns	3428
12001	2551	30612	9450	113400	-10600		40800		3932
13001	2872	34464	10129	121548	- 2452		57096		4436
14001	3193	38316	10808	129696	5696	kris-	73392		4940
15001	3513	42156	11488	137836	13856	gräns	83672		5456
16001	3834	46008	12167	146004	22004		106008		5960
17001	4155	49860	12846	154152	30152		122304		6464
18001	4475	53700	13526	162312	38312		138624		6980
19001	4796	57552	14205	170460	46460		154920		7484
20001	5149	61788	14852	178224	54224		170448		8024
21001	5470	65640	15531	186372	62372		186744		8528
22001	5790	69480	16211	194532	70532		203064		9044
23001	6111	73332	16890	202680	78680		219360		9548
24001	6435	77220	17569	210892	86828		235784		10052
25001	6766	81192	18235	218882	94820		251764		10400
26001	7097	85164	18904	226848	102848		267696		10724
27001	7428	89136	19573	234876	110876		283752		12452
29001	8247	98964	20754	249048	125048		312096		15344
30001	8777	105324	21224	254688	130688		323376		15344
35001	11427	156468	23574	282888	158888		379776		15344
40001	14077	168924	25924	311088	187088		436176		15848
45001	16874	202488	28127	337524	213524		489048		17084
50001	19774	237288	30227	362724	238724		539448		17084
55001	22674	272088	32327	387924	263924		589848		17084
60001	25574	306888	34427	413124	289124		640248		17084

2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4450 kr per mån = 53 400 kr per år för ensam och 5420 kr per mån för makar/sambor= 65 040kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 130 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 195 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							**Makar lika inkomst**	
Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år	
6001	729	8748	5272	63264	-66736		-68472 (63264x2-195000)	
7001	977	11724	6024	72288	-57712		- 50424	**Ensams**
8001	1225	14700	6776	81312	-48688		-32376	**förbättring**
9001	1474	17688	7527	90324	-39676		-14352	**på översk.**
10001	1745	20940	8256	99072	-30928		3144 kris-	**2006 - 2009**
11001	2055	24660	8946	107352	-22648		19704 gräns	- 472
12001	2365	28380	9636	115632	-14368		36264	+164
13001	2676	32112	10325	123900	- 6100		52800	788
14001	2986	35832	11015	132180	2180	kris-	69360	1424
15001	3297	39564	11704	140448	10448	gräns	85896	2048
16001	3607	43284	12394	148728	18728		102456	2684
17001	3918	47016	13083	156996	26996		118992	3308
18001	4228	50736	13773	165276	35276		135552	3944
19001	4539	54468	14462	173544	43544		152088	4568
20001	4881	58572	15120	181440	51440		167880	5240
21001	5191	62292	15810	189720	59720		184440	5876
22001	5502	66024	16499	197988	67988		200976	6500
23001	5812	69744	17189	206268	76268		217536	7136
24001	6123	73476	17878	214536	84536		234072	7760
25001	6437	77244	18564	222768	92768		250536	8348
26001	6768	81216	19233	230796	100796		266592	8672
27001	7100	85200	19901	238812	108812		282624	10388
29001	7761	93132	21240	254880	124880		314760	15176
30001	8091	97092	21910	262920	132920		330840	17576
35001	10444	125328	24557	294684	164684		394368	21140
40001	13094	157128	26907	322884	192884		450768	21644
45001	15759	189108	29242	350904	220904		586808	24464
50001	18659	223908	31342	376104	246104		557208	24464
55001	21559	258708	33442	401304	271304		557208	24464
60001	24459	293508	35542	426504	296504		658008	24464

2010. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							**Makar lika inkomst**	
Mån lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år	
6001	687	8244	5314	63768	-70232		-73464 (63768x2-201000)	
7001	918	11016	6083	72996	-61004		- 55008	**Ensams**
8001	1149	13788	6852	82224	-51776		-36552	**förbättring**
9001	1380	16560	7621	91452	-42548		-18096	**på översk.**
10001	1644	19728	8357	100284	-33716		-432 kris-	**2006 - 2010**
11001	1943	23316	9058	108696	-25304		16392 gräns	-3128
12001	2244	26928	9757	117084	-16916		33168	-2384
13001	2545	30540	10456	125472	- 8528		49944	-1640
14001	2846	34152	11155	133860	- 140	kris-	66720	-896
15001	3147	37764	11854	142248	8248	gräns	83496	-152
16001	3448	41376	12553	150636	16636		100272	592
17001	3749	44988	13252	159024	25024		117048	1336
18001	4050	48600	13951	167412	33412		133824	2080
19001	4351	52212	14650	175800	41800		150600	2824
20001	4682	56184	15319	183828	49828		166656	3628
21001	4983	59796	16018	192216	58216		183434	4372
22001	5284	63408	16717	200604	66604		200208	5116
23001	5585	67020	17416	208992	74992		216984	5860
24001	5886	70732	18115	217380	83380		233760	6604
25001	6201	74412	18800	225600	91600		250200	7180
26001	6532	78384	19469	233628	99628		266256	7504
27001	6863	82356	20138	241656	107656		282312	9232
29001	7524	90288	21477	257724	123724		314448	14020
30001	7854	94248	22147	265764	131764		330528	16424
35001	10134	121608	24867	298404	164404		395808	20860
40001	12784	153408	27217	326604	192604		452208	21364
45001	15434	185208	29567	354804	220804		508608	24364
50001	18323	219876	31678	380136	246136		559272	24496
55001	21223	254676	33778	405336	271336		609672	24496
60001	24123	289476	35878	430536	296536		660072	24496

2011. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	680	8160	5321	63852	-70148		- 73296
7001	911	10932	6090	73080	-60920		- 54840
8001	1142	13704	6859	82308	-51692		- 36384
9001	1373	16476	7628	91536	-42464		- 17928
10001	1630	19560	8371	100452	-33548		- 96 kris-
11001	1930	23160	9071	108852	-25148		16704 gräns
12001	2231	26772	9770	117240	-16760		33480
13001	2532	30384	10469	125628	- 8372		50256
14001	2833	33996	11168	134016	16 kris-		67032
15001	3134	37608	11867	142404	8404	gräns	83808
16001	3435	41220	12566	150792	16792		100584
17001	3736	44832	13265	159180	25180		117360
18001	4037	48444	13964	167568	33568		134136
19001	4338	52056	14663	175956	41956		150912
20001	4669	56028	15332	183984	49984		166968
21001	4970	59640	16031	192372	58372		183794
22001	5271	63252	16730	200760	66760		200520
23001	5572	66864	17429	209148	75148		217296
24001	5873	70476	18128	217536	83536		234072
25001	6181	74172	18820	225840	91840		250680
26001	6510	78120	19491	233892	99892		266784
27001	6843	82116	20167	242004	108004		283008
29001	7504	90048	21497	257964	123964		314928
30001	7834	94008	22167	266004	132004		331008
35001	9931	119172	25070	300840	166840		400680
40001	12581	150972	27420	329040	195040		457080
45001	15231	182772	29770	357240	223240		513480
50001	18054	216648	31947	383364	249364		565728
55001	20954	251448	34047	408564	274564		616128
60001	23854	286248	36147	433764	299764		666528

2012. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4900 kr per mån = 58 800 kr per år för ensam och 6000 kr per mån för makar/sambor= 72 000 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 142 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 216 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	660	7920	5341	64092	-77908		- 87816
7001	891	10692	6110	73320	-73178		- 69360
8001	1122	13464	6879	82548	-59452		- 50904
9001	1353	16236	7648	91776	-50224		- 32448
10001	1591	19092	8410	100920	-41080		- 14160 kris-
11001	1891	22692	9110	109320	-32680		2640 gräns
12001	2192	26304	9809	117708	-24492		19416
13001	2493	29916	10508	126096	-15904		36192
14001	2794	33528	11207	134484	-7516	kris-	52968
15001	3095	37140	11906	142872	872	gräns	69744
16001	3396	40752	12605	151260	9260		86520
17001	3697	44364	13304	159648	17648		113296
18001	3998	47976	14003	168036	26036		120072
19001	4299	51588	14702	176424	34424		136848
20001	4630	55560	15371	184452	42452		152904
21001	4931	59172	16070	192840	50840		169680
22001	5232	62784	16769	201228	59228		186456
23001	5533	66396	17468	209616	67616		217296
24001	5834	70008	18167	218004	76004		203232
25001	6135	73620	18866	226392	84392		236784
26001	6451	77412	19550	234600	92600		253200
27001	6782	81384	20219	242628	100628		269256
29001	7445	89340	21556	258672	116672		301344
30001	7775	93300	22226	266712	124712		317424
35001	9565	114780	25436	305232	163232		394464
40001	12215	146580	27786	333432	191432		45o864
45001	14865	178380	30136	361632	219632		507264
50001	17578	210396	32423	389076	247076		562152
55001	20478	245736	34523	414276	272276		612552
60001	23378	280536	36623	439476	297476		662952

2013 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6100 kr per mån för makar/sambor= 73 200 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 220 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	575	6900	5426	65112	-79888		- 89776
7001	779	9348	6222	74664	-70336		- 70672
8001	982	11784	7019	84228	-60772		- 51544
9001	1185	14220	7816	93792	-51208		- 32416
10001	1388	16656	8613	103356	-41080		- 13288 kris-
11001	1651	19812	9350	112200	-32800		4400 gräns
12001	1916	22992	10085	121020	-23980		22040
13001	2180	26160	10821	129852	-15148		39704
14001	2445	29340	11556	138672	-6328	kris-	57344
15001	2683	32196	12318	147816	2816	gräns	75632
16001	2948	35376	13053	156636	11636		93272
17001	3240	38880	13761	165132	20132		110264
18001	3504	42048	14497	173964	28964		127928
19001	3769	45228	15232	182784	37784		145568
20001	4060	48720	15941	191292	46292		162584
21001	4325	51900	16676	200112	55112		180224
22001	4590	55080	17411	208932	63932		197864
23001	4855	58260	18146	217752	72752		215504
24001	5120	61440	18881	226572	81572		233144
25001	5384	64608	19617	235404	90404		250808
26001	5655	67860	20346	244152	99152		268304
27001	5946	71352	21055	252660	107660		285320
29001	6529	78348	22472	269664	124664		319328
30001	6819	81828	23182	278184	133184		336368
35001	8269	99228	26732	320784	175784		421568
40001	10654	127848	29347	352164	207164		484328
45001	13104	157248	31897	382764	237764		545528
50001	15554	186648	34447	413364	268364		606728
55001	18244	218928	36754	441084	296084		662168
60001	20944	251328	39057	468684	323684		717368

2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6200 kr per mån för makar/sambor= 74 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 222 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	629	7548	5372	64464	-80536		- 93072
7001	851	10212	6150	73800	-71200		- 70672
8001	1073	12876	6928	83136	-61864		- 55728
9001	1295	15540	7706	92472	-52528		- 37056
10001	1517	18204	8484	101808	-43192		- 18384 kris-
11001	1757	21084	9244	110928	-34072		-144 gräns
12001	2052	24624	9949	119388	-25612		16776
13001	2378	28536	10623	127476	-17524		32952
14001	2644	31728	11357	136284	-8716	kris-	50568
15001	2940	35280	12061	144732	-268	gräns	67464
16001	3236	38832	12765	153180	8180		84360
17001	3561	42732	13440	161280	16280		100560
18001	3828	45936	14173	170076	25076		118152
19001	4124	49488	14877	178524	33524		135048
20001	4449	53388	15552	186624	41624		151248
21001	4745	56940	16256	195072	50072		168144
22001	5041	60492	16960	203520	58520		185040
23001	5337	64044	17664	211968	66968		201936
24001	5633	67596	18368	220416	75416		218832
25001	5929	71148	19072	228864	83864		222000
26001	6224	74688	19777	237324	92324		218808
27001	6520	78240	20481	245772	100772		269544
29001	7112	85344	21889	262668	117668		303336
30001	7417	89004	22584	271008	126008		320016
35001	9067	108804	25934	311208	166208		400416
40001	11525	138300	28476	341712	196712		461424
45001	14175	171700	30826	369912	224912		517824
50001	16825	201900	33176	398112	253112		574224
55001	19670	236040	35331	423972	278972		625944
60001	22570	270840	37431	449172	304172		676344

http://wimnell.com/omr36-39zzs1.pdf sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

För inkomståren 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014 har undersökts hur stora underskotten och överskotten blir i hushålls-butdgetarna för förvärvsarbetande med inkomster mellan 6000 och 60 000 kr per månad, för ensamma och makar med líka stora inkomster.

Underskott och överskott avser det som återstår av inkomsten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnads-kostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kost-naderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Skillnader mellan 2006 och 2014 redovisas i tabellen till höger.

Den borgerliga alliansen har menat att jobbskatteavdragen mest tillfallit låg- och medelinkomsttagare, men tabellen visar att
*** underskotten har ökat för inkomster 13000 och lägre,**
*** att överskotten har minskat för inkomster 14000-25000 och**
*** att överskotten har ökat för inkomster 26000 och högre och med cirka 23000-32000 kr per år för inkomser 35000 och högre.**

Den nya regeringen vill minska jobbskatteavdragen för inkomster 50000 kr och högre och sänka inkomsgränsen för statlig skatt till 35000 kr. Det tycks finnas överskott att ta av.

Försämringarna för inkomster 25000 och lägre borde åtgärdas.

2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	2006 Över-skott/år	2014	Skillnad	
6001	-64356	-80536	-16180	Underskottet har ökat
7001	-55524	-71200	-15676	Underskottet har ökat
8001	-46692	-61864	-15172	Underskottet har ökat
9001	-37920	-52528	-14608	Underskottet har ökat
10001	-29880	-43192	-13312	Underskottet har ökat
11001	-22176	-34072	-11896	Underskottet har ökat
12001	-14532	-25612	-11080	Underskottet har ökat
13001	-6888	-17524	-10636	Underskottet har ökat
14001	756	-8716	-9472	Överskottet har minskat
15001	8400	-268	-8668	Överskottet har minskat
16001	16044	8180	-7864	Överskottet har minskat
17001	23688	16280	-7408	Överskottet har minskat
18001	31332	25076	-6256	Överskottet har minskat
19001	38976	33524	-5452	Överskottet har minskat
20001	46200	41624	-4576	Överskottet har minskat
21001	53844	50072	-3772	Överskottet har minskat
22001	61488	58520	-2968	Överskottet har minskat
23001	69132	66968	-2164	Överskottet har minskat
24001	76776	75416	-1360	Överskottet har minskat
25001	84420	83864	-556	Överskottet har minskat
26001	92124	92324	200	Överskottet har ökat
27001	98424	100772	2348	Överskottet har ökat
29001	109704	117668	7964	Överskottet har ökat
30001	115344	126008	10664	Överskottet har ökat
35001	143544	166208	22664	Överskottet har ökat
40001	171240	196712	25472	Överskottet har ökat
45001	196440	224912	28472	Överskottet har ökat
50001	221640	253112	31472	Överskottet har ökat
55001	246840	278972	32132	Överskottet har ökat
60001	272040	304172	32132	Överskottet har ökat

Skattetabell:
/www.skatteverket.se/download/18.3810a01c150939e893fbaed/manadslon_tabell33.pdf

Kolumnindelningen för 2016 års skattetabell

Skattetabell för beräkning av skatteavdrag för år 2016
Arbetsgivare gör skatteavdrag vid varje utbetalningstillfälle. På inkomst som är huvudinkomst görs skatteavdrag enligt tabell eller enligt beslut från Skatteverket. På ersättningar som inte är huvudinkomst görs skatteavdrag med 30 %. Skatteavdrag ska inte göras om den sammanlagda ersättningen till arbetstagaren beräknas bli lägre än 1 000 kr under året.

Kolumnindelning
I de lägsta inkomstskikten blir skatteavdraget större om allmän pensionsavgift ska betalas på inkomsten. Denna avgift betalas av personer som är födda 1938 eller senare. Skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdrag) påverkar också kolumnindelningen eftersom storleken på reduktionen är beroende av om den skattskyldige är över eller under 65 år vid inkomstårets ingång och också av hur stora inkomsterna är.

Tabellerna innehåller sex olika kolumner. Samma skatteavdrag kan förekomma i vissa inkomstskikt i fler än en kolumn.

Kolumn 1 avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som är född 1951 eller senare. Allmän pensionsavgift ska betalas och inkomsten ger rätt till jobbskatteavdrag.

2016 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5300 kr per mån = 63 200 kr per år för ensam och 6450 kr per mån för makar/sambor= 77 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 149 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 232 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst	
Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år	
6001	630	7560	5371	64452	-84548		- 103096	
7001	852	10224	6148	73788	-75212		- 84424	
8001	1074	12888	6927	83124	-65876		- 65752	
9001	1296	15552	7705	92460	-56540		- 47080	
10001	1518	18216	8483	101796	-47204		- 28408	kris-
11001	1760	21120	9241	110892	-38108		-10216	gräns
12001	2056	24672	9945	119340	-29660		6680	
13001	2352	28224	10649	127788	-21212		23576	
14001	2647	31764	11354	136248	-12752	kris-	40496	
15001	2943	35316	12058	144696	-4304	gräns	57392	
16001	3239	38868	12762	153144	4144		74288	
17001	3535	42420	13466	161592	12592		91184	
18001	3831	45972	14170	170040	21040		108080	
19001	4127	49524	14874	178488	29488		124976	
20001	4452	53424	15549	186588	47588		141176	
21001	4748	56976	16253	195036	46036		158072	
22001	5044	60528	16957	203484	54484		174968	
23001	5340	64080	17661	211932	62932		191864	
24001	5636	67632	18365	220380	71380		208760	
25001	5932	71184	19069	228828	79828		225656	
26001	6228	74736	19773	237276	88276		242552	
27001	6524	78288	20477	245724	96724		259448	
29001	7115	85380	21886	262632	113632		293264	
30001	7423	89076	22578	270936	121936		309872	
35001	9073	108876	25928	311136	166208		390272	
40001	11376	136512	28825	343500	194500		455000	
45001	14026	168312	30975	371700	222700		511400	
50001	16682	200184	33319	399828	250828		567656	
55001	19581	234972	35420	425040	276040		618080	
60001	22631	271572	37370	448440	299440		664880	

Andra beräkningar av hushållskostnader o d och uppgifter om arbetsmarknad, löner o d samt några förslag.

I det följande undersöks först hur de ovan framräknade kostnaderna stämmer med av andra framräknade kostnader.

Regeringen och riksdagen räknar aldrig fram hushållens kostnader. Då och då höjer de beloppen för barnbidrag od utan att de redovisar hushållskostnader. Höjningarna tycks bara vara grundade på några tycken och gissningar om att bidrag o d blivit för små då och då när inflationen ökat kostnaderna och något parti vill visa sinvälvilja. Just nu i början på 2016 har vänsterpartiet en kampanj för höjning av barnbidrag, utan någon redovisning av behovet av höjningar.

Socialstyrelsen har en riksnorm för försörjningsstöd (Socialbidrag).

I riksnormen ingår inte bostadskostnader.
För annat är de kostnader de anger för annat än livsmedel per år för ensam 21 540 kr lägre än konsumentverkets belopp och för makar/sambor 26160 kr lägre.

På socialstyrelsen hemsida finns inget om hur man kommit fram till detta.

Riksnorm 2016. Ensam vuxen	**kr per månad**	**Sambor**
Summa personliga kostnader	2950	5320
Summa gemensamma hushållskostnader	940	1050
Summa	3890	6370
Enligt konsumentverket utom hemförs.+el	5420	9860
Lägre än konsumentverket	1530	3490
Lägre per år	18360 kr	41880 kr
Summa enligt ovan	3890 kr	6370kr
Livsnedel enligt konsumentverket	2095	4190
Övrigt	1795	2180 för
• kläder och skor		
• fritid och lek		
• hygien		
• förbrukningsvaror		
• dagstidning		
• telefon		
• tv-avgift.	är mycket lågt.	
För lågt per år	21540 kr	26160 kr

<u>På försäkringskassans hemsida kan man få fram barnibidrag o d och bostadsbidrag. Men någon redovisning om hur de slår i förhållande till hushållskostnaderna finns inte.</u>

För barnfamiljerna är det mycket komplicerat att räkna fram hushålls-kostnaderna och någon uträkning görs inte för det nu. Men det finns en hänvisning till en sammanställning på wimnell.com, där det står hur det kan gå till.

Men på kassans hemsida finns uppgifter om bostadsbidrag till unga under 29 år.

Andel av bostadskostnader som unga får bidrag för
Du får bidrag för 90 % av bostadskostnader mellan
1 800 och 2 600 kronor
Du får bidrag för 65 % av bostadskostnader mellan
2 600 och 3 600 kronor

Har du höga inkomster minskas bostadsbidraget
Den inkomst Försäkringskassan använder för att räkna ut vad du får i bostadsbidrag kallas bidragsgrundande inkomst. Du som får studie-medel ska ange hela studiebidraget som bidragsgrundande inkomst. (Vid beräkning av bostadsbidrag räknar Försäkringskassan 80% av den summa du har skrivit). Andra bidragsgrundande inkomster är till exempel lön, skattepliktiga förmåner, arbetslöshetsersättning och kapitalinkomster.

Om du bor ensam minskas bidraget med en tredjedel av den del av din bidragsgrundande inkomst som överstiger 41 000 kronor. För makar eller sambor minskas bidraget med en tredjedel av den del av hushållets sammanlagda bidragsgrundande inkomst som överstiger 58 000 kronor. Det beräknade bidraget per månad avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

<u>2016 Ensam under 29 år . Med inkomster som ej är studiebidrag</u>

90 procent av bostadskostnad mellan 1 800 och 2 600 kronor	720 kr
65 procent av bostadskostnader mellan 2 600 och 3 600 kronor	650 k
Summa maximalt bidrag, kronor per månad	1370 kr
per år	16440 kr
Inkomstavdrag max per år	16440 kr

Avdrag 33,3 % av inkomst över 41000 kr per år
avtrappningssträcka 49369 kr. (33,3% av 49369=16440 kr)

Avtrappat vid inkomst 90369 kr per år = per månad	7530 kr
Bidrag vid inkomst 90369 kr per år=	0 kr

Bostadsbidrag kan man alltså få om inkometern är lägre än 7530 kr per månad = 90369 kr per år då bidraget är noll kr.

När inkomsterna är lägre ökar bidraget med en tredjedel av sjun-kande inkomst, till när bidraget är som störst vid inkomt 41 000 kr per år = 3417 kr per månad

SFS Studentbudget 2016 (Sveriges förenade studentkårer)

l SFS sludentbudget är en sammanställning av omkostnaderna under en månad för en student som lever på studiemedel.

SFS har släppt en studentbudget varje år sedan 2006.

l beräkningarna förutsätts att studenten inte har oförutsedda utgifter eller utgifter för exempelvis hjälpmedel, mediciner eller liknande.

Alla hushållsskostnader ingår inte i beräkningarna. Till exempel ingår inte kostnader för el, övriga resor, hälso- och sjukvård, glasögon, presenter, semester, kalas; alkohol, tobak och spel.

Inkomster (kronor)	
Lån	**7088**
Bidrag	**2816**
Studiemedel 4 veckor	**9904**
Utgifter (kronor)	
Bostad *	**3390**
Medier inklusive telefon * *	**920**
Mat, hemlagad Inklusive mattåda **	**2130**
Kläder, skor **	**605**
Personlig hygien inklusive tandvård **	**465**
Hemförsäkring * *	**110**
Förbrukningsvaror **	**100**
Kottektivresor **	**540**
Hemutrustning **	**370**
Fritid **	**640**
Studiematerial ***	**810**
Kåravgift ****	**26**
Summa utgifter	**10106**
Resultat	**-202**

För studenterna räkas med låga bostadskostnader , bara 3390 kr per månad mot för förvärvarbetande ensam 5300 kr per månad. Det vill säga cirka 2000 kr lägre per månad och 2400 kr lägre per år.

Om studenten haft den högre kostnaden hade summa utgifterna blivit cirka 12000 kr per månad = 144000 kr per år ungefär lika med förvärvsarbetande ensam 149000 kr.

Studenten med studentbudgeten kan inte få bostadsbidra för unga

Max bostadsbidrag 720 + 0,65 x 790= 720+514 = 1304 kr/mån = 15648/år. Men det blir inget bostadsbidrag eftersom inkomsten är för hög:
Årsinkomst 9904 x 12 = 118 848. Årsinkomst vid beräkning av bostadsbidrag 80% av 118848 = 95078 kr = 54078 över 41000. Avtrappning av bidraget är 54078/3= 18026 kr som är större än 15648 kr.

Konsumentverkets beräkningar för en 20-åring.

Exempel: Vad det kan kosta för en 20-åring med egen inkomst att bo hos föräldrar eller ha eget boende

Utgifter per månad	**Bo hos föräldrar**	**Eget boende**
All mat lagas hemma utom lunch vardagar	1 660	1 660
Förbrukningsvaror	70*	100
Hemutrustning	160*	370
Medier	250*	920
Hyra, el	1 860*	5 070
Hemförsäkring	30*	100
Summa hushållsutgifter	**4 030**	**8 220**
Övriga utgifter		
Personlig hygien	530	530
Kläder och skor	610	610
Fritid	640	640
Mobil	250	250
Utelunch (20 ggr/månad)	1 720	1 720
Kollektiva lokalresor	540	540
Medlemskap i fack och a-kassa	450	450
Summa övriga utgifter	**4 740**	**4 740**
Total summa utgifter per månad	**8 770**	**12 960**
Per år	**105 240**	**155 520**

*** En fjärdedel av hushållets kostnader eftersom beräkningen utgår ifrån ett hushåll med fyra personer.**

Om all mat lagas hemma utgår lunchkostnad och det blir billigare per månad, kvinnor 1220 kr och män 1080 kr, per år respektive 14640 kr och 12960, säg genomsnitt 13 800 kr per år

Totalsumman blir per år	**91 440**	**141 720**

Årskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer. Enligt tidigare visade beräkningar

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Summa per månad 2016 enligt månadsedovisningen.	**6090**	**5690**	**10420**
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	**5890**		
2016 per år:	**70680**		**125040**
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 5300	63600		
Makar 3rok, 12x 6450			77400
Summa per år 2016, bostad + övrigt	134280		202440
Förvärvsarbetande:arbets-resor+ fackavgifter säg	14880		29760
Summa per år 2016: bostad + övrigt	**149160**		**232200**
Här är inget räknat för höga semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.			
Säg för enkelhets skull, avrundat	**149000**		**232000**

Makar 156 % av ensam.

Ensam man	151400	
Ensam kvinna	146600	skillnad 4800 kr

Det slutar med att fackföreningarna gör som vanligt och kanske inför något om hänsyn till den inkompetens invandrarna kan ha.

För invandrarna gäller att de så fort som möjligt får förvärvsarbete och genom arbetsförmedlingen får lönestöd och möjlighet att kombinera studier och förvärvsarbete.

Alla kommuner har skyldighet att ta emot invandrare och lär bli tvungna att bygga tillfälliga bostäder för invandrarna.

För de inhemska bostadslösa måste byggande av hyresrätter snabbas på.

Invandrarna måste få utbildning i svenska och yrkesutbildning för förvärvsarbete men också utbildning för leverne i Sverige.

De svenska barnen och ungdomana får nu inte tillräckligt bra utbildning i skolorna, inte för förvärvsarbete och inte för allmän levnadskonst. Det är viktigt att skolutbildningen snabbt förbättras för svenskarna, eftersom invandrarna får utbildning i de svenska skolorna och inte bör få den dåliga utbildning svenskarna nu får.

Religionsämnet bör göras om till ett ämne "Religion och levnadskunskap" och samhällskunskapssämnet bör förbättras med utångspunkt från systemet med de mänskliga verksamheterna, som är en fulltändig samhällsbeskrivning. Det innebär bl a att högskolor, universitet och bibliotek bör inrättas efter systemet för de mänskliga verksamheter.

<u>För barnlösa förvärvsarbetande bör införas ett bostadsbidragssystem.</u>
Det kan börja med att man för åldrarna över 29 år inför det system som nu gäller för unga utan barn, men med 20 % avtrappning av bidragen vid stigande inkomst i stället för 33,3 % som näller för dem under 29 år.

<u>2016 Ensam över 29 år (som vid under 29 år, men med avtrappning 20% istället för 33,3%)</u>

90 procent av bostadskostnad mellan 1 800 och 2 600 kronor	720 kr
65 procent av bostadskostnader mellan 2 600 och 3 600 kronor	650 kr
Summa maximalt bidrag, kronor per månad	1370 kr
per år	16440 kr
Inkomstavdrag max pr år	16440 kr
Avdrag 20% av inkomst över 41000 kr per år avtrappningssträcka 82200 kr. (20% av 82200=16440 kr)	
Avtrappat vid inkomst 123200 kr per år = per månad	10267 kr
Bidrag vid inkomst 123200 kr per år=	0 kr

2016 Ensam under 29 år , som inte har studiebidrag.

90 procent av bostadskostnad mellan 1 800 och 2 600 kronor	720 kr
65 procent av bostadskostnader mellan 2 600 och 3 600 kronor	650 k
Summa maximalt bidrag, kronor per månad	1370 kr
per år	16440 kr
Inkomstavdrag max per år	16440 kr

Avdrag 33,3 % av inkomst över 41000 kr per år
avtrappningssträcka 49369 kr. (33,3% av 49369=16440 kr)

Avtrappat vid inkomst 90369 kr per år = per månad	7530 kr
Bidrag vid inkomst 90369 kr per år=	0 kr

4.TV-avgiften bör avskaffas för privathushåll.

Motsvarande belopp betalas som en kollektivavgift av riksdagen till public-serviceföretagen. För riksdagens finansieringen avskaffas inflationsindexregleringen av jobbskatteavdragen och minskas jobb-skatteavdragen för alla med 1200 kr per år = 100 kr per månad utom för inkomster under cirka 11 000 kr per månad.

Svensk radio kom till 1925. Radiopratare var främst Sven Jerring. För att lyssna behövde man mottagare. Det var kristallmottagare med en nål som skulle styras mot en kristall. En del lyssnare, isynnerhet ungdomar, byggde själva sina apparater. De gav dåligt ljud och man behövde hörlurar.

Sedan kom apparater att köpa, med rör och högtalare. Men de var dyra, många hade inte råd att köpa. I mitten på 1930-talet kunde man köpa en femrörs Luxor för 300 kr på avbetalning, i dagens penning-värde motsvarar det ungefär vad en stor TV-apparat nu kostar.

Det blev vanlig att lyssna på utländsk radio, man kunde ta in hundra-tals namngivna stationer som man ställde in med rattar.

För att få lyssna krävdes att man till Radiotjänst hade betalat radio-licens för 10 kr om året.

Många köpte nog radio till olympiska spelen 1936, på vintern i Garmisch-Partenkirchen och på sommaren i Berlin, där Hitler gjorde propaganda för sin politik. Man kunde höra hans stora tal i radion. Och höra reportage om Jesse Owen.

Svensk radio började om dagarna med klockorna i stadshuset klockan tolv och dagens dikt. Sedan följde ofta levande musik av kapell som då var vanliga. Halv ett kom Dagsnyheter från TT, väderleksrapport och börsnoteringar. I början av kvällen kom en timmes grammofonmusik. Senare Dagsnyheter från TT igen och diverse program, bl a underhållningsprogram som blev en stor del av svenska folkets underhållning.

För sin information om världen och vad som hände i den hade man främst tidningar, radio och bio med förspel som innehöll diverse saker, bl a varje vecka journaler som SF-journalen och tyska UFA-journalen som visade bl a Hitler och tysk propaganda.

De stora morgontidningarna var Stockholmstidningen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Ute i landet hade de flesta inte råd med stocksolmstidningarna utan lär mest ha nöjt sig med att prenumerera på en lokaltidning som kunde komma som varannansdagstidning med tidning tre dar i veckan.

Bio kom till som stumfilm som blev ljudfilm 1929-1930. Ljudet ordnades till en början med grammofonskivor som filmskötaren skulle passa in till bilderna, sedan fördes koder för ljudet in i kanten av filmremsan så att ljudet passade precis till bilderna. Al Jolsson med Sonny Boy hörde till de första på ljudfilmen.

På söndgarna var det på eftermiddagen mattinéer för barn, biljetter 55 öre, och bl a rafflande cowboyfilmer utlöste glädjetjut hos barnen.

När kriget var slut kom såsmåningom svartvit TV, tjocka apparater, TV-licenser, kanal 2, färgTV och på de allra senaste åren platta TV-apparater.

Internet kom till i början av 1990-talet, hade liten omfattning i början, men är nu jättestort och oumbärligt.

Sedan TV kommit till har biogåendet minskat. Internet har tagit annonser från tidningarna som nu är på fallrepet.

Mobiltelefonerna har kommit i rasande fart och har utvecklats till att ta hand om bilder, man fotograferar med telefonerna, tar in från internet, läser tidningar etc.

Användningen av internet har utvecklats. Alla som vill synas och höras måste finnas på internet. Det sägs att man kan få veta allt på internet, men det myckna som finns där gör det svårt att vaska fram det man vill ha tag i.

Den nuvarande TV-avgiften är orättvis därför att den kräver samma avgift för ensamma som för hela familjer som bara behöver en licens för flera personer.

SVT har nu en stor verksamhet på Internet, man kan bl a se TV-program där utan att ha betalt TV-avgift. För att lyssna på radio behövs nu ingen avgift.

*

Radio och SVT sysslar med publicservice som gäller information som alla behöver och som alla enligt en följd av demokratins princip måste ha. Det enda rimliga är att TV-avgiften avskaffas för hushållens del och kostnaden för publicserviceverksamheterna betalas av staten till dem som utför verksamheterna som en kollektivavgift från hushållen, samtidigt som hushållens jobbskatteavdrag minskas i motsvarande mån och då på sätt som tar bort orättvisor.

TV-avgiften för företag bör behållas som nu.

Lagstiftningsmässigt är det enkelt att genomföra omläggningen. Alla regler om hur publicservice-verksamheterna ska bedrivas blir kvar och riksdagen får som nu göra de lagförändringar om ändringar i det som den vill ha. Riksdagen bestämmer nu vilken omfattning verksamheterna ska ha och vad de får kosta. Det är något som ligger vid sidan om frågan om fördelning av kostnaderna på individerna i svenska folket.

Jobbskatteavdragen är olämpliga och måste reformeras så att välfärdsfördelning blir bättre, mer pengar till låga inkomster som måste tas från de högre inkomsterna. Den föreslagna omläggningen av TV-avgifterna är ett led i detta. Andra led är att förbätttra sjuk- och arbetslöshetsersättningar o d och samtidigt minska jobbskatteavdrag vid höga inkomster.

*** TV-avgiften bör ersättas med en kollektivavgift för hushållen, betald av staten, samtidigt som jobbskatteavdragen minskas med 100 kr per månad utom för de lägsta inkomsterna. Det kan ske genom en enkel ändring av en brytpunkt i skalan för jobbskatteavdragen. Inflationsuppräkningen av jobbskatteavdragen bör tas bort och avdragen frysas till de avdrag som gäller för inkomståret 2015.**

Det är lämpligt att göra en enkel justering av brytpunkten som nu ligger vidinkomst 2,94 prisbasbelopp= 130536 kr per år= 10878 kr/månad. I skiktet nedanför denna gräns är marginaleffekten 4,28% och ovanför gränsen 6,495%. Genom att höja gränsen kommer avdraget att minska över gränsen. Vid inkomst 3,04 prisbasbelopp har avdraget minskat 100 kr per månad så när som på 4 kr. Brypunkten bör därför sättas vid 3,04%.

Det är svårt att få uppfattningar om det aktuella läget genom att se på riksdagens, regeringens, kommunernas, de politiska partiernas och myndigheternas hemsidor. De är hemlighetsfulla och tycks inte vilja berätta om hur det är. De borgerliga partierna och sverigedemokraterna tycks nu mest vilja avsätta den rödgröna regeringen och inrättar sina informationer efter det.

Det enklaste när man vill veta hur det är tycks vara att läsa Dagens Nyheter. En förteckning över deras senaste artiklar vore bra att ha, men det är svårt attt få tid att göra det.

Sveriges radio och SVT har man inte mycket glädje av, det de säger och visar försvinner i luften och deras hemsidor på nätet är mycket ofullständiga.

Undersökningarna som gäller hushållskostnader o d

Regeringen. Socialförsäkringar
Socialstyrelsen.
Flyktingsituationen, socialstyrelsen
Ekonomiskt bistånd
Försörjningsstöd
Riksnormen
Ansvariga statsråd
Försäkringskassan
Bostadsbidrag – barnfamiljer
Bostadsbidrag till unga utan barn
Centrala studiestödsnämnden
Belopp heltidsstudier
Sveriges förenade studentkårer
SFS Studentbudget 2016

Undersökningar om migration och löner o d

Migrationsproblem i regeringen och migrationsverket.
Regeringens arbete med flyktingsituationen.
Arbetsmarknaden, i regeringen.
Borgerliga krav om lag om lön för invandrare och arbetsmarknadsministerns kommentar till det.
LOs Kongressrapporten Vägen till full sysselsättning och rättvisare löner.
Hotell och restaurangfackets löner för unga o d med låga inkomster.
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.
Svenska målareförbundet med bl a avtalskrav.
Lars Calmfors: Låglönedebattens lågvattenmärke.
LO: Ihåligt argument för höga vd-löner.
LO: Jämställdhetspolitik handlar om klass och kön.
LO: Sveriges Jämställdhetsbarometer 2016.
LO: Bara parterna kan hindra utnyttjande av arbetslösa.
Arbetsförmedlingen: Subventionerade anställningar - Kartläggning ur ett bransch- och företagsperspektiv.
LO-basen dömer ut sänkta lägstalöner för enkla jobb
Löfven kan tvingas välja LO eller MP

Från regeringen. se 3 mars 2016

Regeringen. Socialförsäkringar

Socialförsäkringen handlar om att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom, ålderdom och när barnen är små. Området omfattar sjukförsäkringen, pensionerna samt föräldraförsäkring och bidrag till föräldrar.

Relaterad navigering

- Socialförsäkringar i statens budget
- Mål för socialförsäkringar
- Rättsdokument
- Myndigheter med flera
- Kontakt

Socialförsäkringar i statens budget

Området Socialförsäkringar omfattas av utgiftsområdena 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn i regeringens budgetproposition för 2016. Vid sidan av statens budget finns dessutom ålderspensionssystemet.

Statens budget för 2016

Den 21 september 2015 lämnade regeringen sitt budgetförslag för 2016 till riksdagen.

- Läs om budgetförslaget för 2016 och ladda ner budgetpropositionen som pdf
- Tidigare budgetar

Mål för socialförsäkringar

Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i området socialförsäkringar: föräldraförsäkring och bidrag till föräldrar, pensioner och sjukförsäkring.

Föräldraförsäkring och bidrag till föräldrar

Målet för området är att den ekonomiska familjepolitiken ska bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer samt minska skill-naderna i de ekonomiska villkoren mellan hushåll med och utan barn. Den ekonomiska familjepolitiken ska även bidra till ett jämställt föräldraskap.

Rättsdokument

Rättsinformation är ett samlingsbegrepp för alla dokument som är ett resultat av lagstiftningsprocessens steg, baserat på Rättsinformationsförordningen, (SFS 1999:175).

Regeringskansliet publicerar följande rättsinformation på webbplatsen:

- Departementsserien (Ds) och promemorior
- Förordningsmotiv (Fm)
- Kommittédirektiv (Dir.)
- Propositioner (Prop.)
- Skrivelser (Skr.)
- Statens offentliga utredningar (SOU)
- Sveriges internationella överenskommelser (SÖ)

Kompletta serier av rättsinformation finns från halvårsskiftet år 2000

Genvägar

Andra webbplatser och databaser med rättsinformation:

- Lagar och förordningar - Regeringskansliets rättsdatabaser
- Svensk författningssamling (SFS) i tryckt format
- Förordningsmotiv i tryckt format
- Lagrummet - svensk rättsinformation

- Digitaliserade SOU:er på Kungliga Bibliotekets webbplats
- Rättsinformationsförordningen, (SFS 1999:175) på riksdagens webbplats och framåt. Det kan dock finnas enstaka rättsdokument från tidigare år.

Myndigheter med flera

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter som ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om. Regeringskansliet förvaltar också ett antal företag, hel- eller delägda av staten. Cirka 163 000 personer är anställda i dessa företag. Det finns även ett antal stiftelser som har bildats av staten.

- Försäkringskassan
  17 december 2014 från Socialdepartementet
- Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)
  17 december 2014 från Socialdepartementet
- Pensionsmyndigheten
  17 december 2014 från Socialdepartementet

Hittar du inte vad du söker? Sök i allt innehåll. Sök

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Omsorg om personer med sociala svårigheter, med funktionsnedsättning eller äldre ingår också. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för barn och för personer med funktionsnedsättning och med jämställdhet mellan kvinnor och män.

Områden

Barnets rättigheter
Folkhälsa och sjukvård
Funktionshinder
Idrott
Jämställdhet
Social omsorg
Socialförsäkringar
Spelpolitik

Relaterad navigering

- Social-departementets delar i statens budget
- Rättsdokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Organisation
- Kontakt

Social omsorg

Social omsorg handlar om samhällets stöd och hjälp till människor som är särskilt utsatta eller i svårigheter. Området omfattar individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg.

Relaterad navigering

- Social omsorg i statens budget
- Mål för social omsorg
- Rättsdokument
- Myndigheter med flera
- Kontakt

Mål för social omsorg

Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i social omsorg: individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Omsorg om äldre människor
Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg. Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Äldre och anhöriga ska kunna lita på att vården och omsorgen är bra och att det finns tillräckligt med anställda med lämplig utbildning och erfarenhet.

Individ- och familjeomsorg
Målet är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer och att stärka skyddet för utsatta barn.

Socialtjänsten ska främja var och ens ekonomiska och sociala trygghet och hjälpa till med att skapa jämlika levnadsvillkor. På så sätt görs det möjligt för människor att aktivt delta i samhällsgemenskapen.

Delaktighet, självbestämmande och rättssäkerhet är grunden för en väl fungerande socialtjänst. Insatser inom socialtjänsten ska grundas på kunskap och ha god kvalitet. De ska även utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Kontinuitet och möjligheten att få välja hur omsorgen och stödet ska utformas och av vem man tar emot insatserna är en viktig del i detta.

Personer med funktionsnedsättning

Målen för området Personer med funktionsnedsättning är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Hinder för människors delaktighet i samhället ska rivas. Det är en fråga om jämlikhet och rättvisa. Kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet.

Myndigheter med flera

- Ersättningsnämnden
  17 december 2014 från Socialdepartementet
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)
  17 december 2014 från Socialdepartementet
- Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
  17 december 2014 Socialdepartementet
- Myndigheten för delaktighet
  17 december 2014 från Socialdepartementet
- Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF)
  01 januari 2016 från Socialdepartementet
- Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
  17 december 2014 från Socialdepartementet
- Socialstyrelsen
  17 december 2014 från Socialdepartementet
- Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU)
  17 december 2014 från Socialdepartementet
- Statens institutionsstyrelse (SiS)
  17 december 2014 från Socialdepartementet

Socialstyrelsen. 3 mars 2016.

Socialstyrelsens uppdrag är att värna hälsa, välfärd och allas lika tillgång till god vård och omsorg. Verksamheten rör socialtjänst, hälso- och sjukvård samt smittskydd.Ordförklaringar
Socialstyrelsens webbplats
För dig som arbetar inom hälso- och sjukvården eller socialtjänsten och möter nyanlända flyktingar:
Läs mer om vård och omsorg för asylsökande och andra flyktingar.
För privatpersoner: Vill du göra en insats för ett ensamkommande barn?

Socialtjänst

På denna finns genvägar till frågor som rör socialtjänsten.
För allmänheten

- Ekonomiskt bistånd – för privatpersoner
- Äldreguiden

Jag arbetar med

- ANDTS – riskbruk, missbruk och beroende
- Asylsökande
- Barn och familj
- Ekonomiskt bistånd – för socialtjänstpersonal
- Funktionshinder
- Hemlöshet
- Missbruk och beroende
- Psykisk ohälsa
- Vålds- och brottsrelaterade frågor
- Vårdhygien
- Äldre

Ansöka och rapportera

- Blanketter
- Statsbidrag

Regler och vägledning

- Föreskrifter och allmänna råd (SOSFS) om socialtjänst
- Handböcker
- Meddelandeblad
- Rätten till bistånd för EU/EES-medborgare
- Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende
- Nationella riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni eller schizofreniliknande tillstånd
- Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom

Utveckling och kvalitet

- Evidensbaserad praktik och metodguide
- Indikatorbiblioteket
- Jämlik vård, hälsa och omsorg
- Statistik
- Öppna jämförelser

Publicerat om detta ämne

Sortera listan på: Populärast Datum Titel

Vård och omsorg om äldre – Lägesrapport 2016
2016-02-26 10:55
Utvärdering av samverkansformen sociala insatsgrupper – Delredovisning av ett regeringsuppdrag
2016-02-26 09:30

Individ- och familjeomsorg – Lägesrapport 2016
2016-02-25 09:00
HSLF-FS 2016:3 Socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om insatser för barn och unga
2016-02-23 09:30
Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning – Lägesrapport 2016
2016-02-23 09:00
Kartläggning av orosanmälningar i 22 kommuner
2016-02-19 09:00
Att möta personer med adhd – Ett inspirations- och diskussionsmaterial med utgångspunkt i fyra filmer om bemötande i socialtjänsten
2016-02-15 10:00
Tips när du ska ha möte med en person som har adhd
2016-02-15 10:00
Att lyssna på barn i familjehem – En modell för nationell uppföljning av barn i familjehem
2016-02-05 13:00
Sociala insatsgrupper – Lokal samverkan för att förhindra ungdomar från att begå brott
2016-02-04 16:00

Visa fler – publicerat om detta ämne

Flyktingsituationen

För dig som arbetar inom hälso- och sjukvården eller socialtjänsten och möter nyanlända flyktingar:
Läs mer om vård och omsorg för asylsökande och andra flyktingar.

För privatpersoner: Vill du göra en insats för ett ensamkommande barn?

Rätten till socialt bistånd för medborgare inom EU/EES-området– en vägledning

Ladda ner sida RSS

Rapporten, som främst vänder sig till dem som arbetar inom socialtjänsten, ska ge vägledning om hur rätten till socialt bistånd i Sverige ser ut för medborgare inom EU/EES området. Den är en revidering av rapporten EG-rätten och socialtjänsten – en vägledning som publicerades 2008.
Ladda ner
Beställ
Visa varukorgen
För att handla i Socialstyrelsens webbutik måste du ha en webbläsare som stödjer JavaScript. Om du inte har det kan du beställa publikationer genom Socialstyrelsens beställningsservice.</p>

Publiceringsår: 2014 Artikelnummer: 2014-6-16
ISBN: 978-91-7555-190-6
Format: POD Antal sidor: 27 Språk: Svenska Pris (inkl. moms): 42 kr

Kontakt
Annika Remaeus 075-247 32 93

Mer hos oss
Ekonomiskt bistånd till utländska medborgare

Om oss
Om Socialstyrelsen
Organisation
Lediga jobb

Om webbplatsen
Sökhjälp
Webbkarta
Cookies

Prenumerera
Nyhetsbrev
RSS
HSLF-FS

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se Växel: 075-247 30 00
Fler kontaktuppgifter

Start / Hitta rätt myndighet / **Ekonomiskt bistånd**

- Dina rättigheter i vård och omsorg
- Sjukvård
- Ekonomiskt bistånd
- Provberäkning
- Försörjningsstöd
- Livsföring i övrigt
- Riksnormen

Ekonomiskt bistånd (som tidigare kallades socialbidrag) söker du hos socialtjänsten i din kommun. Socialstyrelsen är en statlig myndighet och handlägger inte ärenden om ekonomiskt bistånd.

På de här sidorna kan du bland annat läsa om vilka regler som gäller och göra en provberäkning, men om du vill ansöka om ekonomiskt bistånd måste du alltid kontakta din kommun.

Ekonomiskt bistånd är ett stöd som du kan få från din kommun om du har ekonomiska problem. Du kan få ekonomiskt bistånd till din försörjning (försörjningsstöd) eller till andra behov som exempelvis läkemedel, tandvård, glasögon eller hemutrustning. Möjligheten att få ekonomiskt bistånd påverkas av hela hushållets inkomster och tillgångar.

Fritidspeng har avskaffats

Fritidspeng för barn i familjer med försörjningsstöd går inte längre att söka. Ersättningen avskaffades den 1 januari 2016. I stället har riksnormen för barn höjts inom försörjningsstödet.

Kronofogden informerar om existensminimum

Vi har ingen information om det som många kallar för existensminimum. Det heter numera förbehållsbelopp. Det kan du läsa mer om på Kronofogdens webbplats via länken i högermenyn.

Gör en provberäkning

På sidan Provberäkning kan du göra en förenklad beräkning av om din ekonomi ligger över eller under nivån på försörjningsstöd. Resultatet är ingen garanti för att du kan eller inte kan få försörjningsstöd. Dina uppgifter sparas inte i systemet.

Regler om ekonomiskt bistånd i socialtjänstlagen

I socialtjänstlagen står vad som ingår i försörjningsstödet och att det ska finnas en riksnorm för en del av kostnaderna. Riksnormen täcker kostnader för bland annat livsmedel, kläder och telefon och är lika för alla. Det övriga försörjningsstödet täcker skäliga kostnader för bland annat boende, hushållsel och hemförsäkring. Enligt lagen kan du också få bistånd till annat du behöver.

Ansök om ekonomiskt bistånd hos din kommun

Om du vill ansöka om ekonomiskt bistånd ska du ta kontakt med socialtjänsten i din kommun. Du ska även kontakta dem om du vill ha mer information om ekonomiskt bistånd eller om hur de ser på just din situation.

Du har alltid rätt att göra en ansökan om bistånd och få den prövad. Om du får helt eller delvis avslag på det du ansöker om ska du få ett skriftligt beslut med en motivering. Om du inte är nöjd med beslutet kan du överklaga det.

När du kommer till socialtjänsten

Socialtjänsten bedömer och beslutar vem som ska få bistånd och hur mycket det ska vara. De ska då titta på omständigheterna i varje enskilt fall. En grundförutsättning är att man inte kan klara av situationen på egen hand trots att man har försökt. Är man till exempel arbetslös krävs det att man aktivt söker arbete eller deltar i verksamhet som kommunen eller Arbetsförmedlingen har för arbetssökande. Om man behöver andra insatser för att kunna övergå till egen försörjning kan man ta upp det med socialtjänsten.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödet består av dels riksnormen, dels skäliga kostnader utanför riksnormen. I riksnormen ligger kostnader som är någorlunda lika för alla. Till exempel ingår kostnader för mat, kläder och hygien.

Socialtjänsten kan beräkna beloppen i riksnormen till en högre eller lägre nivå om det finns särskilda skäl. Ett hushåll kan ha en högre kostnad än normalt för exempelvis mat, eller sakna en kostnad som ingår i riksnormen.

Kostnader för boende ligger utanför riksnormen

Kostnader för boende och en del andra behov där variationen kan vara stor, ligger utanför riksnormen. Eftersom dessa kan variera beroende till exempel på var och hur man bor kan vad som är skäligt inte bestämmas på nationell nivå.

Om en sökande har en kostnad för boendet som inte anses skälig, rekommenderar Socialstyrelsen att socialtjänsten ger den biståndssökande tid på sig för att sänka kostnaden. Denna tidsperiod bestäms från fall till fall.

Skäliga kostnader utanför riksnormen

Kostnader som kan bli aktuella är de för

- boende
- hushållsel
- arbetsresor
- hemförsäkring
- medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Nivån på kostnaderna ska vara skälig. Bedömningen ska utgå ifrån individens behov och situation men också ta hänsyn till vad en låginkomsttagare normalt kan kosta på sig.

Om kostnaderna är skäliga räknas de in i behovet av ekonomiskt bistånd.

Riksnormen för försörjningsstöd

Tillsammans med skäliga kostnader för vissa andra behov avgör riksnormen nivån på försörjningsstödet. Beloppen bestäms av regeringen inför varje nytt kalenderår och gäller som miniminivå för de behov som riksnormen ska täcka.

Riksnormen för 2016 (gäller från och med 1 januari 2016)

I tabellerna här nedanför ser du riksnormen för 2016.

Personliga kostnader per hemmavarande barn och skolungdom, i kronor

Ålder	0 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14	15-18	19-20
Summa personliga kostnader	1840	2080	1830	2080	2660	3090	3500	3530
Utan lunch 5 dagar/vecka	1710	1900	1650	1830	-	-	-	-

Personliga kostnader vuxna, i kronor

	Ensamstående	Sambor
Summa personliga kostnader	2950	5320

Gemensamma hushållskostnader, i kronor

Antal personer	1	2	3	4	5	6	7
Summa gemensamma hushållskostnader	940	1050	1320	1500	1720	1960	2130

För att beräkna kostnaden för hushåll med fler än sju personer lägger man till 170 kronor för varje ytterligare hushållsmedlem. Det motsvarar skillnaden mellan hushåll med sex respektive sju personer.

En person som ingår i ett hushåll utan att vara sambo

En vuxen person kan ingå i en hushållsgemenskap med en eller flera andra personer, utan att räknas som sambo.

För att räkna ut riksnormen för honom eller henne lägger man ihop personens del av de gemensamma hushållskostnaderna med personliga kostnader för ensamstående.

För en person som bor i ett hushåll med 5 personer, skulle uträkningen se ut så här:
1 720 kr / 5 + 2 950 kr = 3 294 kr

Riksnormen tar hänsyn till

- hur många personer som finns i hushållet
- ålder på barn och skolungdomar
- om barn och skolungdomar äter lunch hemma
- om vuxna är ensamstående eller sambor.

Riksnormen innehåller kostnader för

- livsmedel
- kläder och skor
- fritid och lek
- hygien
- barn- och ungdomsförsäkring
- förbrukningsvaror
- dagstidning
- telefon
- tv-avgift.

Riksnormen för 2016 – för utskrift

Publicerat om detta ämne

Sortera listan på: Populärast Datum Titel

Riksnormen för ekonomiskt bistånd 2006–2016 2015-10-12 07:52
Normer för ekonomiskt bistånd (socialbidrag) 1985-2005 2009-09-28 15:29
Översyn av riksnormen 2007-01-01 01:00
Förutsättningar för socialbidragsarbete – en jämförelse mellan fyra kommuner 2005-01-01 01:00
Socialbidrag i forskning och praktik 2000-01-01 01:00

Visa fler – publicerat om detta ämne

Sammanfattning

Riksnorm 2016. Ensam vuxen	kr per månad	Sambor
Summa personliga kostnader	2950	5320
Summa gemensamma hushållskostnader	940	1050
Summa	3890	6370
Enligt konsumentverket utom hemförs.+el	5420	9860
Lägre än konsumentverket	1530	3490
Lägre per år	18360 kr	41880 kr
Summa enligt ovan	3890 kr	6370kr
Livsnedel enligt konsumentverket	2095	4190
Övrigt	1795	2180 för
• kläder och skor		
• fritid och lek		
• hygien		
• förbrukningsvaror		
• dagstidning		
• telefon		
• tv-avgift.	är mycket lågt.	
För lågt per år	21540 kr	26160 kr

Ansvariga statsråd

Annika Strandhäll
Socialförsäkringsminister
Gabriel Wikström
Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister
Åsa Regnér
Barn-, äldre- och jämställdhetsminister

Genvägar

- Feministisk regering
- Åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro

Annika Strandhäll
Socialförsäkringsminister
Socialdepartementet
"Trygga socialförsäkringar och pensioner får människor att våga välja sin egen bana i livet. Vi ska ha en balans mellan skydd och krav i sjukförsäkringen och en pension som är rättvis och räcker till. Som minister i Sveriges första feministiska regering är skillnaderna i villkor för kvinnor och män en naturlig utgångspunkt i mitt reformarbete."

Annika Strandhälls områden Socialförsäkringar

- Cv
- Statssekreterare
- Presskontakter
- Pressbilder
- E-post till registrator
- Kontakt

Partitillhörighet
Socialdemokraterna
Personligt
Född 1975

Utbildning
2007–2008
Arbets- och organisationspsykologi, psykologiska institutionen, Göteborgs universitet
2007
Organisation och ledarskap, sociologiska institutionen, Göteborgs universitet
Fullmaktsutbildning Vision
TCO facklig högskola
1991–1995
Gymnasium
Befattningar och uppdrag
Anställningar
2011–2014
Förbundsordförande Vision
1996–2011
Projektledare för arbetsmarknadsprojektet Föreningsslussen, Göteborgs stad
Utvecklingssekreterare AT 1000
Projektassistent arbetsmarknadsprojektet Föreningskraft
2003–2004
Young workers coordinator for the European region/ Ferney Voltaire France, Public Services International (PSI)
Uppdrag
2013–2014
Vice styrelseordförande i försäkringsbolaget Folksam Sak
2013–2014
Vice ordförande i LO-TCO:s biståndsnämnd
2011–2014
Ledamot i regeringens delegation för jämställdhet i arbetslivet
2011–2014
Styrelseledamot i Offentliganställdas Förhandlingsråd, OFR
2011–2014
Styrelseledamot i Omställningsfonden

2011–2014
Ledamot i TCO:s styrelse
2011-2013
Styrelseledamot i försäkringsbolaget Folksam Sak
2008–2011
Andre vice förbundsordförande Vision
2005–2008
Ordförande SKTF Göteborg
2000–2002
Vice ordförande och arbetsmiljöansvarig SKTF Göteborg
1999–2000
Avdelningsstyrelsen Göteborg, ansvarig för arbetsmarknadsfrågor och rekrytering
Internationella uppdrag
2013–2014
Vice ordförande i Public Services International, PSI
2011–2014
Styrelseledamot i Nordiska tjänstemannarådet, NTR
2011–2014
Styrelseledamot i European Federation of Public Service Unions, EPSU
2011–2014
Vice ordförande i Nordens Offentliganställdas Fackliga Samorganisation, NOFS

Publicerad 08 oktober 2014 · Uppdaterad 24 mars 2015
Dela
Facebook
Twitter
LinkedIn
E-post
Den här sidan är uppmärkt med följande kategorier:
Annika Strandhäll Socialdepartementet

Försäkringskassan 2 mars 2016

Aktuella belopp 2016
Basbelopp Prisbasbeloppet (PBB) 44 300 kronor

Barn och familj	Månad
Underhållsstöd	1 573
Förlängt underhållsstöd för studerande	1 573

	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Summa
Barnbidrag och flerbarnstillägg			
1 barn	1 050	–	1 050
2 barn	2 100	150	2 250
3 barn	3 150	604	3 754
4 barn	4 200	1 614	5 814
5 barn	5 250	2 864	8 114
6 barn	6 300	4 114	10 414

Bostadsbidrag – barnfamiljer

Barnfamiljer med låga inkomster kan få bostadsbidrag. Hur mycket du kan få beror på dina inkomster, dina boendekostnader, bostadens storlek och hur många barn du har. Du söker bidrag utifrån vilka inkomster du tror att du kommer att ha under året. Får du högre inkomster än du beräknat kan du få betala tillbaka pengar, får du lägre inkomster kan du få mer bidrag i efterskott.

I det här faktabladet beskrivs först reglerna för bostadsbidrag. Sedan följer tabeller för att hjälpa dig att räkna ut om du har rätt till bostadsbidrag, och i så fall hur mycket. Du kan gå direkt till tabellerna för preliminärt bostadsbidrag för att få veta ungefär hur stort bidrag du kan få. Men tänk på att den bidragsgrundande bostadskostnaden, den bostadskostnad som du får räkna med när du söker bidrag, inte alltid är densamma som din verkliga bostadskostnad.

Vilka barnfamiljer kan få bostadsbidrag?

Du måste bo och vara folkbokförd på den adress som du söker bidrag för. I vissa fall kan man dock göra undantag från folkbokföringskravet. Du kan få bostadsbidrag oavsett om du äger bostaden eller hyr den.

Du räknas som barnfamilj om du har barn som bor hos dig eller som bor hos dig ibland. Ditt barn får räknas med i hushållet tills han eller hon fyller 18 år, eller är över 18 år och får studiehjälp eller förlängt barnbidrag. Barn som studerar på gymnasienivå får studiehjälp och barn över 16 år som studerar på grundskolenivå eller i särskola får förlängt barnbidrag.

Hur mycket bidrag du kan få beror på:

* hur många personer som bor i hushållet, bostadskostnad och bostadsyta, inkomst och förmögenhet
* om barnet bor mest hos dig, växelvis hos dig och den andra föräldern eller mest hos den andra föräldern
* var barnet är folkbokfört
* vem som har vårdnaden om barnet.

Några viktiga gränser

* Du kan inte få bostadsbidrag om du betalar mindre än 1 400 kronor i månaden för din bostad.
* Du kan inte heller få bostadsbidrag om du eller din maka, make eller sambo tillsammans har en inkomst som är högre än 426 000 kronor om året.
* Bidraget minskas om du som är ensamstående har en årsinkomst högre än 117 000 kronor. För gifta och sambor är gränsen 58 500 kronor var.
* Du har inte rätt till bidrag om vi beräknar ditt bostadsbidrag till mindre än 100 kronor per månad.
*Du som bara har tidvis boende barn kan bara få bostadsbidrag om du bor i en bostad som är större än 40 kvadratmeter och har minst två rum och kök.

Preliminärt och slutligt bidrag

Bostadsbidraget som du får är ett preliminärt bidrag. Det betyder att vi beräknar det med hjälp av uppgifterna som du lämnar, men ditt slutliga bidrag bestäms i efterhand när taxeringen är klar för det kalenderår som du fick bidrag under. Om det då visar sig att du hade lägre inkomster än du räknade med, kan du få bidrag i efterskott i form av en tilläggsutbetalning. Hade du tvärtom högre inkomster än du räknade med, kan du bli skyldig att betala tillbaka pengar. Det lägsta

beloppet som vi betalar ut i efterskott eller du måste betala tillbaka är 1 200 kronor.

Exempel

* Slutet av 2012: Du beviljas bostadsbidrag från och med januari till och med december 2013.

* Slutet av 2014: Försäkringskassan får uppgifter från Skatteverket om dina inkomster under 2013.

* Januari 2015: Om du ska betala tillbaka pengar får du ett informationsbrev från Försäkringskassan som talar om vilka uppgifter Skatteverket har lämnat, och vad det slutliga bidraget beräknats till.

* Februari 2015: Du som har fått rätt preliminärt bostadsbidrag eller som ska få en tilläggsutbetalning får besked om slutligt bostadsbidrag.

* Mars 2015: Du som ska betala tillbaka bidrag får besked om slutligt bostadsbidrag. .....

Tabeller och exempel

Det är alltså dina inkomster, dina bostadskostnader, bostadens storlek, hur många barn du har och var barnen bor som avgör om du har rätt till bostadsbidrag och hur mycket du i så fall kan få.

Högsta bidragsgrundande inkomst

De här två tabellerna visar den högsta inkomst du eller din maka, make eller sambo kan ha för att ha rätt till bostadsbidrag. Den inkomst som Försäkringskassan tar hänsyn till när vi beräknar bidraget kallas bidragsgrundande inkomst. Normalt är det helt enkelt vad du tjänar före skatt, men det finns en del speciella regler för till exempel vilka avdrag du får göra.

Tabell 1 gäller för ensamstående och gifta par eller sambor som båda har en inkomst som är högre än 58 500 kronor om året. Det är er sammanlagda inkomst som räknas och vilka andra inkomster som är bidragsgrundande.

Tabell 1

Om du har	är den högsta bidragsgrundande inkomsten per år
ett barn	318 000 kronor
två barn	366 000 kronor
tre barn	426 000 kronor

Tabell 2 gäller för gifta par och sambor där båda eller en av er har en inkomst som är högst 58 500 kronor om året. Här ska ni bara räkna med inkomsten för den av er som har den högsta inkomsten.

Tabell 2

Om du har	är den högsta bidragsgrundande inkomsten per år
ett barn	259 500 kronor
två barn	307 500 kronor
tre barn	367 500 kronor

Så minskas bidraget när du tjänar över gränsen

Om du tjänar under gränserna i tabell 1 eller 2 men mer än 117 000 kronor om året (för makar 58 500 kronor vardera) minskas bidraget med 20 procent av vad du tjänar utöver 117 000 respektive 58 500 kronor.

Exempel ensamstående

Du tjänar 135 000 kronor per år

135 000 – 117 000 = 18 000

20 % x 18 000 = 3 600

Dela 3 600 med 12 = 300

Du får 300 kronor mindre i månaden i bidrag

Bidragsgrundande bostadskostnad

De bostadskostnader du har rätt till bidrag för kallas bidragsgrundande bostadskostnad. Hur hög den högsta bidragsgrundande bostadskostnaden är beror på hur många barn du har.

Bostadskostnader upp till 1 400 kronor kan du inte få bidrag för.

Det finns ett tak för hur stora bostadskostnader som kan vara bidragsgrundande, och det finns ett tak för hur stor bostadsyta du kan få bidrag för. Men det finns också en garantinivå som gör att du alltid får ersättning för bostadskostnader upp till ett visst belopp.

Bostadskostnad

Tabell 3 Högsta bidragsgrundande bostadskostnad

Om du har	är den högsta bidragsgrundande bostadskostnaden per månad
ett barn	5 300 kronor
två barn	5 900 kronor
tre barn	6 600 kronor

Bostadsyta

Tabell 4 Största bostadsyta som ger rätt till bidrag

Om du har	kan du få bidrag för en bostadsyta på (antal kvadratmeter)
ett barn	80
två barn	100
tre barn	120
fyra barn	140
fem eller flera barn	160

Garantinivå

Garantinivån innebär att du alltid får räkna med kostnader upp till ett visst belopp när du söker bidrag, även om regeln som begränsar bostadsytan ger dig en lägre beräknad bostadskostnad än så. Men du får förstås aldrig räkna med mer än vad du faktiskt har för bostadskostnad.

Tabell 5 Garantinivå – bostadskostnad du får ersättning för oavsett bostadsyta

Om du har	är garantinivån
ett barn	3 000 kronor
två barn	3 300 kronor
tre barn	3 600 kronor
fyra barn	3 900 kronor
fem eller flera barn	4200kronor

.....

Att räkna ut barnfamiljernas kostnader är komlicerat, man ska bl att räkna med dagiskostnader och fritidskostnader för barn. Se

Sven Wimnell 10 maj 2011: Barnfattigdom och annan fattigdom.
http://wimnell.com/omr36-39zm.pdf

Bostadsbidrag till unga utan barn

Du som är ung och har låga inkomster kan få bostadsbidrag. Hur mycket du kan få beror på dina inkomster, dina boendekostnader och bostadens storlek. Du söker bidrag utifrån vilka inkomster du tror att du kommer att få under hela kalenderåret. Får du högre inkomster än du beräknat kan du få betala tillbaka pengar, får du lägre inkomster kan du få mer bidrag i efterskott.

I det här faktabladet beskrivs först reglerna för bostadsbidrag. Sedan följer tabeller för att hjälpa dig att räkna ut om du har rätt till bostadsbidrag, och i så fall hur mycket. Du kan gå direkt till tabellerna för preliminärt bostadsbidrag för att få veta ungefär hur stort bidrag du kan få. Men tänk på att den bostadskostnad som du får räkna med när du söker bidrag, inte alltid är densamma som din verkliga bostadskostnad. Du kan läsa mer om det i faktabladet *Information om bostadskostnad och inkomst*.

Vilka ungdomar utan barn kan få bostadsbidrag?

Du som har fyllt 18 men inte 29 år kan få bostadsbidrag. Makar eller sambor ska båda vara under 29 år. Du måste bo i egen bostad (ett godkänt andrahandskontrakt går bra) och vara folkbokförd i Sverige på den adress som du söker bidrag för. I vissa fall kan man dock göra undantag från folkbokföringskravet.

Du som kommer till Sverige för att studera kan normalt inte få bostadsbidrag. Du kan inte få bostadsbidrag om du eller din maka, make eller sambo får bostadstillägg, eller har ansökt om bostadstillägg men inte får det på grund av för hög inkomst.

Hur mycket bidrag du får beror på:
hur många personer som bor i hushållet
bostadskostnad och bostadsyta , inkomst och förmögenhet.

Hur mycket kan jag få i bidrag?

Du kan som mest få 1 300 kronor per månad i bostadsbidrag.
Du kan få bidrag till de bostadskostnader som överstiger 1 800 kronor per månad.
Du kan inte få bidrag för bostadskostnader över 3 600 kronor per månad.
Du får inte bidrag för mer än 60 kvadratmeter.
Du kan inte få bidrag om dina inkomster är högre än 86 720 kronor per år. Makar och sambor kan inte få bidrag om de tillsammans har inkomster som är högre än 103 720 kronor per år.

I tabellen nedan visas hur stor del av bostadskostnaden som du kan få bidrag för. Bostadskostnaden anges i kronor per månad.

Andel av bostadskostnader som du får bidrag för
Du får bidrag för 90 % av bostadskostnader mellan
1 800 och 2 600 kronor
Du får bidrag för 65 % av bostadskostnader mellan
2 600 och 3 600 kronor

Har du höga inkomster minskas bostadsbidraget

Den inkomst Försäkringskassan använder för att räkna ut vad du får i bostadsbidrag kallas bidragsgrundande inkomst. Du som får studiemedel ska ange hela studiebidraget som bidragsgrundande inkomst. (Vid beräkning av bostadsbidrag räknar Försäkringskassan 80% av den summa du har skrivit). Andra bidragsgrundande inkomster är till exempel lön, skattepliktiga förmåner, arbetslöshetsersättning och kapitalinkomster. Du kan läsa mer om hur olika typer av inkomster räknas i faktabladet *Information om bostadskostnad och inkomst*.

Om du bor ensam minskas bidraget med en tredjedel av den del av din bidragsgrundande inkomst som överstiger 41 000 kronor. För makar eller sambor minskas bidraget med en tredjedel av den del av hushållets sammanlagda bidragsgrundande inkomst som överstiger 58 000 kronor. Det beräknade bidraget per månad avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Exempel

Du bor ensam och din bostadskostnad är 4 000 kronor per månad. Maximalt bidrag är 1 300 kronor per månad.

Du har uppskattat din bidragsgrundande inkomst till 50 000 kronor, alltså 9 000 kronor mer än 41 000 kronor.

En tredjedel av 9 000 kronor är 3 000 kronor. 3 000 delat i 12 blir 250 kronor per månad. Bostadsbidraget per månad beräknas då så här:
90 procent av bostadskostnad mellan 1 800 och 2 600 kronor + 720
65 procent av bostadskostnader mellan 2 600 och 3 600 kronor + 650
Summa maximalt bidrag, kronor = 1 370
Inkomstavdrag (9 000/3) /12 – 250
Summa bidrag = 1 120
Bidrag som betalas ut = 1 100

Alla dina inkomster under året räknas

Alla inkomster som du får från den 1 januari till den 31 december räknas med. Det betyder att inkomster som du får under den tid som du inte får bidrag också räknas med. Inkomsten anses nämligen lika fördelad under årets månader. Du ska alltid beräkna skattepliktiga inkomster före avdrag för skatt.

Exempel

Du ska studera hela året och räknar med att arbeta på sommaren och under vissa helger. Studiebidraget är 12 000 kronor per termin och du beräknar arbetsinkomsten till sammanlagt 34 000 kronor. Du tänker också sälja några aktier och räknar med 2 000 kronor i kapitalvinst. Den bidragsgrundande inkomsten beräknas till 55 200 kronor.

Studiebidrag 19 200 kr (80 % x 24 000 kr)

Lön 34 000 kr

Kapitalvinst 2 000 kr = 55 200 kr för hela året

55 200 delat i 12 är 4 600, vilket blir den inkomst vi räknar med att du har per månad.

Centrala studiestödsnämnden. 3 mars 2016

Studerande högskola
- Snabbguide om studiemedel
- **Hur mycket kan du få?**
  - Heltid eller deltid?
  - Belopp heltidsstudier
  - Belopp deltidsstudier
  - Längsta tid med studiemedel
  - Spara veckor
  - Inkomst och fribelopp
  - För dig som har barn
  - För dig som får extra kostnader
  - För dig som arbetat tidigare
  - För dig som har en funktionsnedsättning
  - Högre bidraget
  - Begränsa din skuld
- Vad krävs för att få studiemedel?
- Söka studiemedel
- När kommer pengarna?
- Sommarstudier
- Utbytesstudier
- Sjuk, vård av barn eller närstående
- Anmäl ändringar
- Hur överklagar du beslut?
- Betala lån och återkrav
- Studera utan studiemedel
- Frågor och svar

För dig som är utländsk medborgare
- Villkor för att få studiestöd
- Hur ansöker du?
- Anmäl ändringar
- Frågor och svar - utländska medborgare
- Lyssna

Hur mycket kan du få?

Studiemedel består av bidrag och lån. Det finns även olika tillägg som du kan få i särskilda situationer.

Hur mycket du får beror på om du studerar på heltid eller deltid och hur länge du studerar. Du kan ansöka om bara bidrag om du vill. Du kan även välja att låna färre veckor än vad du har rätt till för att inte få så hög skuld. Läs mer på sidan Begränsa din skuld.

Belopp

Här kan du se aktuella belopp för 1 vecka, 4 veckor och 20 veckor.
Belopp heltidsstudier
Belopp deltidsstudier

Tillägg

Det finns några olika tillägg i form av bidrag eller lån som du kan få i särskilda situationer.

Högre bidrag för kompletterande pedagogisk utbildning
Du som studerar på högskola och läser en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) kan få ett högre bidrag. Det gäller dig som studerar vid en KPU som leder till en ämneslärarexamen inom matematik, biologi, fysik, kemi, naturvetenskap eller teknik. Högre bidraget

Tilläggsbidrag - för dig som har barn
Om du har barn och samtidigt studerar, kan du få tilläggsbidrag.
För dig som har barn

Tilläggslån - för dig som arbetat tidigare
Du som har arbetat tidigare kan få låna lite mer pengar. Det gäller från det år du fyller 25.
För dig som arbetat tidigare

Merkostnadslån - för dig som får extra kostnader
Du kan ta merkostnadslån om du har extra kostnader för dina studier, exempelvis dubbel bosättning och resor.
För dig som får extra kostnader

Uppläggningsavgift

När du tar studielån får du betala en administrativ avgift på 150 kronor per halvår. Den avgiften kallas för uppläggningsavgift och dras från den första utbetalningen av lånet.

Bidraget ger pension

Bidragsdelen av studiemedlen är pensionsgrundande. Det betyder att staten betalar in en viss pensionsavgift för dig när du studerar. Tilläggsbidraget och de olika lånen är däremot inte pensionsgrundande.

Du måste uppfylla ett antal andra villkor innan pensionen, som grundas på studiebidrag, kan betalas ut. Vid närmare frågor om pension, kontakta Pensionsmyndigheten

Senast uppdaterad: 2016-02-10

Belopp heltidsstudier

Här hittar du information om hur mycket du kan få när du studerar på heltid.

Studiemedel består av bidrag och lån. Du kan ansöka om bara bidrag om du vill.

Genom att låna färre veckor än vad du har rätt till kan du påverka hur stor din skuld blir. Läs mer på sidan Begränsa din skuld.

Studiemedel när du studerar på heltid, 2016

Så här mycket får du i bidrag och lån

	1 vecka, kr	**4 veckor, kr**	**20 veckor, kr**
Bidrag	704	2 816	14 080
Lån	1 772	7 088	35 440
Totalt	**2 476**	**9 904**	**49 520**

Så här mycket får du i eventuella tillägg

	1 vecka, kr	**4 veckor, kr**	**20 veckor, kr**
Tilläggsbidrag 1 barn	146	584	2 920
Tilläggsbidrag 2 barn	239	956	4 780
Tilläggsbidrag 3 barn	287	1 148	5 740
Tilläggslån	877	3 508	17 540
Merkostnadslån	beloppen varierar*	beloppen varierar*	beloppen varierar*

* Beloppen beror bland annat på vilken typ av extra kostnader du har.

Exempel - Mark läser på heltid
Mark läser på heltid och har bidrag och lån. Han har två barn. För varje period på fyra veckor får han totalt 10 860 kronor. Av detta är 2 816 kronor bidrag, 7 088 kronor lån och 956 kronor tilläggsbidrag för barnen.

Läs mer

- Studiemedelsbelopp för studier i Sverige 2016 (pdf, nytt fönster)
- Studiemedelsbelopp för studier i Sverige 2015 (pdf, nytt fönster)
- Tilläggsbidrag (för dig som har barn)
- Tilläggslån (för dig som arbetat tidigare)
- Merkostnadslån (för dig som får extra kostnader)

Senast uppdaterad: 2015-11-26

Mina sidor
Logga in i Mina sidor
Om våra e-tjänster
Skaffa mobilt bank-id
Lästips

- Ändra bidrag och lån
- Studiemedelsbelopp
- Kontakta webbredaktionen

sfs.se 3 mars 2016

Sveriges förenade studentkårer.

SFS Studentbudget 2016 - studenter går back 202 kronor i månaden

Studiemedlet ligger under 2016 på 9904 kronor per månad. Samtidigt uppgår de vardagliga utgifter som studenter har till 10106 kronor. Det betyder att studenter som lever på studiemedel går back 202 kronor varje månad, även om oförutsedda kostnader och till exempel vård och nöjen inte räknas med.

Studenter går fortfarande back varje månad och studiemedlet utgörs till största delen av studielån. Det visar Årets studentbudget från Sveriges förenade studentkårer.

SFS studentbudget släpps varje år i februari. Förra årets budget visade på en minskad förlust för studenterna, vilket berodde på att lånedelen i studiemedlet höjdes med cirka 1000 kronor. Årets och förra årets studentbudget visar att studenter har fått det bättre, men att studiemedlet fortfarande inte räcker till att täcka de vardagliga utgifterna.
– En grupp som drabbas extra hårt är studenter med barn. De har ofta högre utgifter och fler oförutsedda kostnader än andra studenter, säger SFS ordförande Caroline Sundberg.

Förra årets höjning av lånedelen i studiemedlet har också ökat studenters skuldbörda vilket påverkar deras ekonomiska situation på sikt. SFS anser att studiemedlet bör utgöras av lika stora delar lån och bidrag eftersom studier till lika stor del är en investering för samhället som för individen.

– Stora skulder skrämmer bort potentiella studenter från högre utbildning. Det är framförallt personer från studieovana hem som kommer att välja att inte läsa vidare, säger SFS ordförande Caroline Sundberg. Här kan du läsa Årets studentbudget 2016.

SFS Studentbudget 2016

l SFS sludentbudget är en sammanställning av omkostnaderna under en månad för en student som lever på studiemedel.

SFS har släppt en studentbudget varje år sedan 2006.

l beräkningarna förutsätts att studenten inte har oförutsedda utgifter eller utgifter för exempelvis hjälpmedel, mediciner eller liknande.

Alla hushållsskostnader ingår inte i beräkningarna. Till exempel ingår inte kostnader för el, övriga resor, hälso- och sjukvård, glasögon, presenter, semester, kalas; alkohol, tobak och spel.

Inkomster (kronor)	
Lån	**7088**
Bidrag	**2816**
Studiemedel 4 veckor	**9904**
Utgifter (kronor)	
Bostad *	**3390**
Medier inklusive telefon * *	**920**
Mat, hemlagad Inklusive mattåda **	**2130**
Kläder, skor **	**605**
Personlig hygien inklusive tandvård **	**465**
Hemförsäkring * *	**110**
Förbrukningsvaror **	**100**
Kottektivresor **	**540**
Hemutrustning **	**370**
Fritid **	**640**
Studiematerial ***	**810**
Kåravgift ****	**26**
Summa utgifter	**10106**
Resultat	**-202**

*** Studentbostadsföretagen, genomsnittlig hyra för 2015**

**** Konsumentverket Koll på pengarna, 2015**

***** Stärk stöd för studenter - tryggt, enkelt och flexibelt, SOU 2009:28 s. 259. Uppräknat med KPI för 2015**

****** SFS, genomsnittlig avgift per termin hos de fem största medlemskårerna hos SFS**

SFS är den natinella studentorganisationen i Sverige och den samlade studentrösten, som driver alla de gemensamma frågor som rör studenter på det nationella och intemationella planet. Information om SFS och kontaktuppgifter hittar du pä www.sfs.se.

SFS samarbetspartner Studentkortet har möjliggjortort arbetet med att ta fram studentbudgeten.

Med stöd av Studentkortet - för en bättre studentekonomi. Studentkortet

SFS Sveriges förenade studentkårer

Max bostadsbidrag 720 + 0,65 x 790= 720+514 = 1304 kr/mån = 15648/år. Men det blir inget bostadsbidrag eftersom inkomsten är för hög:
Årsinkomst 9904 x 12 = 118 848. Årsinkomst vid beräkning av bostadsbidrag 80% av 118848 = 95078 kr = 54078 över 41000. Avtrappning av bidraget är 54078/3= 18026 kr som är större än 15648 kr.

Undersökningarna om migration och löner o d.

Migrationsproblem i regeringen och migrationsverket.
Regeringens arbete med flyktingsituationen.
Arbetsmarknaden, i regeringen.
Borgerliga krav om lag om lön för invandrare och arbetsmarknadsministerns kommentar till det.
LOs Kongressrapporten Vägen till full sysselsättning och rättvisare löner.
Hotell och restaurangfackets löner för unga o d med låga inkomster.
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.
Svenska målareförbundet med bl a avtalskrav.
Lars Calmfors: Låglönedebattens lågvattenmärke.
LO: Ihåligt argument för höga vd-löner.
LO: Jämställdhetspolitik handlar om klass och kön.
LO: Sveriges Jämställdhetsbarometer 2016.
LO: Bara parterna kan hindra utnyttjande av arbetslösa.
Arbetsförmedlingen: Subventionerade anställningar - Kartläggning ur ett bransch- och företagsperspektiv.
LO-basen dömer ut sänkta lägstalöner för enkla jobb
Löfven kan tvingas välja LO eller MP

Sveriges regering 5 mars 2016. Migration

Svensk migrationspolitik omfattar flykting- och invandringspolitik, återvändande, stöd för återvandring och kopplingen mellan migration och utveckling. Den inbegriper även samarbetet på internationell nivå kring dessa frågor. Området omfattar också frågor om svenskt medborgarskap.

Områden inom migration
Asyl
Relaterad navigering
Migration i statens budget
Mål för migration
Rättsdokument
Myndigheter med flera
Remisser
Kontakt

Ansvarigt statsråd
Morgan Johansson
Justitie- och migrations-minister
Ansvarigt departement
Justitie-departementet

Genvägar
Delegationen för migrationsstudier
Information om viseringar
Nyanländas etablering
Regeringens arbete med flyktingsituationen

Aktuellt om migration

Ändring av bestämmelserna om rätt till bistånd för asylsökande

04 mars 2016

Rätten till bistånd ska upphöra för personer som fått utvisningsbeslut när dessa har fått laga kraft. Det föreslår regeringen i ett förslag som lämnats till Lagrådet. Förslaget gäller inte barnfamiljer och är en del av den överenskommelse som regeringen och de borgerliga partierna slöt i oktober 2015.

Pressmeddelande: Regeringen föreslår förändringar av bestämmelserna om rätt till bistånd för asylsökande

Lagrådsremiss: Ändring av bestämmelserna om rätt till bistånd i lagen om mottagande av asylsökande m.fl.

Förlängning av gränskontroll vid inre gräns

03 mars 2016

Regeringen har beslutat att förlänga gränskontrollen vid inre gräns från den 10 mars till den 8 april 2016.

Regeringen beslutar att ytterligare förlänga gränskontroll vid inre gräns

Förslag om att tillfälligt begränsa möjligheten att få uppehålls-tillstånd i Sverige

Regeringen har tidigare aviserat en tillfällig lag om begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige. Förslaget, som syftar till att anpassa de svenska asylreglerna till EU:s miniminivå, skickas nu på remiss.

Pressmeddelande: Förslag om att tillfälligt begränsa möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

Frågor och svar om ID-kontroller vid resor med bussar, tåg och passagerarfartyg till Sverige från utlandet

Sverige tog under 2015 emot cirka 163 000 asylansökningar, varav cirka 35 000 från ensamkommande barn. Detta innebär många och stora utmaningar, inte bara för det svenska asylsystemet som utsätts för stora påfrestningar, utan även för andra samhällsfunktioner såsom tillgången till bostäder, hälso- och sjukvården, skolan och den sociala välfärden.

Frågor och svar: Lag och förordning om identitetskontroller vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet

Lagliga vägar för att söka asyl i EU

Regeringen har i dag gett en särskild utredare i uppdrag att analysera förutsättningarna för att skapa lagliga vägar för att söka asyl i EU. Maria Ferm (Mp) tilldelas uppdraget som särskild utredare. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2017.

Pressmeddelande: Lagliga vägar för att söka asyl i EU

Dir. 2016:8 Lagliga vägar för att söka asyl i EU

Ny modell ska fördela ensamkommande barn och unga rättvist mellan kommuner

Ensamkommande barn fördelas inte rättvist mellan kommunerna, mottagandet är oförutsägbart och förutsättningarna att planera kan förbättras. Regeringen ger därför Migrationsverket i uppdrag att ta fram en ny anvisningsmodell för ensamkommande barn och unga. Modellen ska vara i kraft den 1 april 2016.

- Pressmeddelande: Ny modell ska fördela ensamkommande barn och unga rättvist mellan kommuner

Myndigheter med flera

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter som ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om. Regeringskansliet förvaltar också ett antal företag, hel- eller delägda av staten. Cirka 163 000 personer är anställda i dessa företag. Det finns även ett antal stiftelser som har bildats av staten.

Migrationsverket
05 januari 2015 från Justitiedepartementet
Migrationsverket Ansvarar för tillstånd eller visum för besök, tillstånd för bosättning i Sverige, asylprocessen (från ansökan till uppehållstillstånd eller självmant återvändande), medborgarskap och stöd för frivillig återvandring.

Migrationsverket 5 mars 2016

Privatpersoner Besöka och leva i Sverige
Andra aktörer Företag, kommuner...
Om Migrationsverket Press, nyheter, fakta...
Kontakta oss

Aktuellt
2016-03-04 | 529 asylsökande de senaste sju dagarna

2016-03-03 | Migrationsverket stoppar tills vidare alla överföringar till Ungern

2016-03-03 | 543 asylsökande de senaste sju dagarna

Fler nyheter

EU-medborgare och varaktigt bosatta
Flytta till någon i Sverige
Bli svensk medborgare
Arbeta i Sverige
Besöka Sverige
Skydd och asyl i Sverige
Studera i Sverige
Främlingspass och resedokument

Migrationsverket

Migrationsverket är den myndighet som prövar ansökningar från personer som vill besöka, bo eller söka skydd i Sverige eller som vill bli svenska medborgare.

Hitta till oss Ring oss Pressrum Lediga jobb
Webbplatskarta Om webbplatsen Om kakor (cookies)
Ordförklaringar

Regeringen 5 mars 2016

Regeringens arbete med flyktingsituationen

Sverige har i den svåraste flyktingsituationen sedan andra världskriget tagit ett större ansvar än något annat land i västvärlden. Fler människor än någonsin tidigare söker asyl i Sverige. Regeringskansliet och andra myndigheter arbetar intensivt med att öka kapaciteten i mottagandet och etableringen av nyanlända samt lösa de stora utmaningar som finns. Men inget land klarar denna utmaning ensamt. Därför driver regeringen på för ett gemensamt ansvarstagande mellan länderna i EU.

Relaterad navigering
Regeringens etableringspaket

Regeringskansliets krishantering

Flyktingsituationen på krisinformation.se

Flyktingsituationen

Överenskomna insatser med anledning av flyktingkrisen
Regeringen, Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har kommit överens om insatser för att skapa ordning och reda i mottagandet, en bättre etablering och att dämpa kostnadsökningarna. De åtgärder som överenskommits ska gemensamt följas upp och på denna sida redovisas hur regeringen jobbar med dessa åtgärder.
Överenskomna insatser med anledning av flyktingkrisen

Regeringens åtgärder
Regeringen har regelbundet möten med myndigheter och det civila samhället runt om i landet för att Sverige på bästa sätt ska hantera situationen på både kort och lång sikt. På denna sida finns en stor del av de åtgärder regeringen har vidtagit för att stärka Sveriges förmåga att klara situationen.
Regeringens åtgärder med anledning av flyktingsituationen

Lägesbild och myndigheternas arbete
En viktig uppgift för regeringen är att underlätta för myndigheterna att hantera flyktingsituationen på både kort och lång sikt. På denna sida finns övergripande information om vad berörda myndigheter och andra aktörer gör med anledning av flyktingsituationen.
Flyktingsituationen på krisinformation.se

Regeringens etableringspaket

Regeringens fokus är att skapa fler jobb, minska klyftorna och öka sammanhållningen i Sverige. För att korta tiden från nyanländas ankomst till arbete reformeras arbetet för nyanländas etablering. Syftet med regeringens etableringspaket är att nyanlända snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Ansvariga statsråd
Ylva Johansson
Ansvariga departement
Arbetsmarknads-departementet

"Regeringen vill ha ordning och reda i mottagandet och fokus på jobb."
10 september 2015

– Flyktingsituationen i världen innebär att fler nu söker skydd i Sverige. Regeringens fokus är att se till att nyanlända snabbt kommer i arbete och kan bidra till att utveckla Sverige. För att möjligheten ska tillvaratas behövs ny politik som förbättrar etableringen i Sverige. Målet är ordning och reda i mottagandet och för det krävs goda förutsättningar till etablering i alla kommuner.

Presskontakt
Natali Sial hos arbetsmarknadsministern

Information Sverige - en portal för nyanlända
Den här portalen vänder sig till den som är ny i Sverige och enkelt och snabbt vill hitta information om det svenska samhället.
Information Sverige

Aktuellt
Alla kommuner är skyldiga att ta emot nyanlända för bosättning från den 1 mars 2016
29 februari 2016
För att förbättra nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet har regeringen föreslagit en ny lag som innebär att alla kommuner blir skyldiga att ta emot nyanlända för bosättning (bosättningslagen). Lagen och förordningar som närmare reglerar den nya ordningen med anvisningar till kommuner träder ikraft den 1 mars 2016.

Artikel på webbplatsen: Förordningar om mottagande av nyanlända för bosättning
Frågor och svar om lagen om mottagande av vissa nyanlända för bosättning

Ylva Johanssons utvidgade uppdrag i regeringen
24 februari 2016
Statsministern har gett arbetsmarknadsminister Ylva Johansson en utvidgad roll i regeringen. Ylva Johansson har fått i uppdrag att samordna och inrikta regeringens arbete med flyktingsituationen. Det betyder att hon har statsministerns mandat att skapa en helhetsbild när det gäller mottagande och etablering av nyanlända
Artikel på webbplatsen: Ylva Johanssons utvidgade uppdrag i regeringen
Artikel på webbplatsen: Stora utmaningar som kräver samverkan

Övriga statsråd behåller sina ansvarsområden, men Ylva Johanssons uppgift är att identifiera och samordna de politiska initiativ inom samtliga politikområden som krävs för att vi ska klara den stora samhällsutmaning vi nu står inför.

Med anledning av flyktingsituationen har regeringen också inrättat ett nytt kansli, Sekretariatet för samordning och inriktning av Regeringskansliets arbete rörande flyktingsituationen (Sirf). Det leds av Arbetsmarknadsdepartementets statssekreterare Erik Nilsson. Kansliet arbetar med att samordna och inrikta regeringens arbete med flyktingkrisen.

Kontakt Natali Sial Pressekreterare hos arbetsmarknadsminister Ylva Johansson Telefon 08-405 10 00 (växel) Mobil 072-520 54 49
e-post till Natali Sial

Myndigheter och organisationer
Arbetsförmedlingen
Migrationsverket
Statens skolverk
Boverket
Socialstyrelsen
IVO - Inspektionen för vård och omsorg
SKL - Sveriges kommuner och landsting
Länsstyrelserna
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Allmänna arvsfonden
Folkbildningsrådet
Riksidrottsförbundet

Sverige tillsammans - regionala konferenser
Sverige tillsammans är en nationell samling initierad av statsministern med syfte att skapa ännu bättre förutsättningar för nyanlända som kommer till Sverige. Regeringen har nu gett länsstyrelserna i uppdrag att arrangera regionala konferenser över hela landet i syfte att diskutera utmaningar och möjligheter för nyanländas etablering.
Sverige tillsammans - regionala konferenser

Idrotten – en arena för att integrera nyanlända
Regeringen anser att det är särskilt viktigt att ge goda förutsättningar för nyanlända att bli delaktiga i det svenska samhället. Idrottsrörelsen erbjuder mötesplatser för alla och är därigenom en arena för integration. Regeringen ger därför 64 miljoner kronor årligen som stöd till idrottsrörelsens arbete med nyanlända i Sverige.
Artikel på webbplatsen: Idrotten – en arena för att integrera nyanlända

Nytt snabbspår för lärare och förskollärare presenterat
Nu lanserar arbetsmarknadens parter tillsammans med berörda myndigheter ett snabbspår för nyanlända lärare. Snabbspåret innebär att personen tidigt kan komma ut på en skola och förskola via praktik och anställning. Snabbspåret presenterades av Ylva Johansson, Gustav Fridolin och Helene Hellmark Knutsson vid en pressträff på Stockholms universitet.
Pressmeddelande: Nytt snabbspår för lärare och förskollärare
Snabbspår - snabbare etablering av nyanlända

Regeringen vill ta tillvara kompetensen hos asylsökande
Regeringen är angelägen om att ta till vara kunskapen och kompetensen hos asylsökande och personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser. Dessa personer kan bli en värdefull tillgång som berikar det svenska skolväsendet. Med hänsyn till det stora antalet asylsökande har behovet av undervisning i modersmål och studiehandledning på modersmål ökat ytterligare.
Artikel på webbplatsen: Regeringen vill ta tillvara kompetensen hos asylsökande

Regeringen stödjer arbetet med ensamkommande flyktingbarn
Regeringen har fattat en rad beslut och tagit initiativ för att stödja kommunerna i arbetet med ensamkommande flyktingbarn. Regeringen har bland annat uppdragit åt Socialstyrelsen att fördjupat analysera konsekvenserna för socialtjänsten av den rådande flyktingsituationen och ökningen av antalet ensamkommande barn.
Artikel på webbplatsen: Regeringen stödjer arbetet med ensamkommande flyktingbarn

Lars Bäckström utreder mottagandet och bosättningen av asylsökande och nyanlända
Regeringen har utsett landshövding Lars Bäckström att utreda och föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända. I översynen ingår även att förbättra systemet för ersättning till kommuner och landsting.
Pressmeddelande: Mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända ska utredas
Pressmeddelande: Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända

Regeringens arbete med flyktingsituationen
Sverige har i den svåraste flyktingsituationen sedan andra världskriget tagit ett större ansvar än något annat land i västvärlden. Fler människor än någonsin tidigare söker asyl i Sverige. Regeringskansliet och andra myndigheter arbetar intensivt med att öka kapaciteten i mottagandet och etableringen av nyanlända samt lösa de stora utmaningar som finns. Men inget land klarar denna utmaning ensamt. Därför driver regeringen på för ett gemensamt ansvarstagande mellan länderna i EU.
Regeringens arbete med flyktingsituationen

1. Jobb
Regeringens mål är att fler nyanlända ska komma i arbete eller utbildning under sin tid i etableringsuppdraget, det vill säga inom två år. För att nå detta mål måste nyanländas kunskaper och färdigheter tas tillvara på ett bättre sätt. Möjligheten att få sin tidigare utbildning bedömd, sin kompetens validerad samt att vid behov kunna ta del av ytterligare utbildning är avgörande för att snabbt kunna få ett jobb. Etableringsinsatserna behöver också bli effektivare genom ökad kvalitet och individanpassning för att kunna bidra till en kortare etableringstid.
Artikel på webbplatsen: Regeringens etableringspaket - Jobb

Under 2015 sökte 163 000 människor asyl i Sverige, varav drygt 35 000 ensamkommande barn. När antalet asylsökande var som högst under november månad kom mer än 10 000 personer i veckan för att söka asyl i Sverige. Sverige har aldrig tidigare tagit emot ett så stort antal människor under så kort tid. Att antalet asylsökande nu minskat innebär inte att utmaningen för mottagandet av nyanlända är över - många har fått eller väntas få uppehållstillstånd och ska etablera sig i Sverige på ett bra sätt. De som får stanna ska arbeta och bidra till den gemensamma välfärden och bli en del av samhällsgemenskapen.

Arbetsmarknadsministerns uppdrag är att skapa en helhetsbild när det gäller mottagande och etablering av nyanlända liksom att identifiera och samordna de politiska initiativ som krävs för att hela kedjan från ankomst till etablering ska fungera. Det handlar om att bygga ett samhälle som håller ihop och strategiska beslut som minskar segregationen.

När en kommun tar emot asylsökande, utöver de nyanlända som redan finns i kommunen, innebär det bland annat att fler nya elever börjar skolan, fler bostäder behövs och socialtjänsten får nya utmaningar - särskilt kring ensamkommande barn och unga. Behoven ökar även inom hälso- och sjukvården, vilket också påverkar landstinget.

Det behövs en samlad överblick över alla de olika samhällsfunktioner och politikområden som berörs av migrationen.

Landets förskolor och skolor har fått tusentals fler nyanlända barn och elever under 2015 och 2016. Sverige behöver klara lärarförsörjningen och organisera undervisningen för de nyanlända eleverna så att de ges goda möjligheter att klara skolans mål.

För att nyanlända snabbare ska få en kommunplacering har regeringen föreslagit en ny lag som trädde i kraft den 1 mars 2016. Den nya bosättningslagen tvingar alla kommuner att bidra. Behovet av att snabbt få fram bostäder är stort på många orter.

Kommunernas överförmyndarnämnder måste få fram fler gode män och ställföreträdande vårdnadshavare till de ensamkommande barnen.

Vuxenutbildningen och arbetsmarknadspolitiken måste klara att tillvarata och komplettera kompetensen hos det stora antal nyanlända som förväntas delta i etableringsuppdraget.

Hälso- och sjukvården står inför flera utmaningar, bland annat att erbjuda hälsoundersökningar till alla asylsökande.

Rättsväsendet berörs bland annat i frågor som gäller återvändande. Ett fungerande asyl- och mottagningssystem förutsätter att personer som har fått ett slutligt avslag på sin asylansökan återvänder till sina hemländer.

Samverkan krävs

Ett bra mottagande kräver samverkan mellan flera olika aktörer. Staten, landstingen, regionerna och kommunerna måste samverka. Likaså måste den offentliga sektorn samverka med företagen och med civilsamhället för att nå framgång. Civilsamhällets organisationer har en viktig betydelse i det pågående arbetet.

Den stora demografiska utmaningen för Sverige, och för de flesta västländer, gäller hur allt färre i yrkesverksam ålder ska kunna försörja allt fler äldre. Stora delar av svensk arbetsmarknad lider brist på arbetskraft. Den offentliga sektorn har stora rekryteringsbehov under de kommande åren, men även en stor del av de svenska företagen anger att brist på utbildad arbetskraft bromsar deras tillväxt. Därför ligger regeringens fokus på att förbättra nyanländas förutsättningar att snabbt komma i utbildning eller arbete, i syfte att tillvarata den kompetens som nyanlända bär med sig och för att vi ska bli fler som bidrar till den gemensamma välfärden.

Genväg

Regeringens arbete med flyktingsituationen
Regeringens etableringspaket

Publicerad 03 mars 2016 · Uppdaterad 03 mars 2016

Arbetsmarknad från regeringen 6 mars 2016

Arbetsmarknadspolitiken syftar till att alla människor ska ha möjlighet att delta i arbetslivet. Politikområdet handlar bland annat om insatser för unga i jobb, matchning av arbetssökande och lediga jobb, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen och Europeiska socialfonden.

Relaterad navigering
Arbetsmarknad i statens budget
Mål för arbetsmarknad
Rättsdokument
Myndigheter med flera
Remisser
Kontakt
Ansvarigt statsråd
Ylva Johansson Arbetsmarknadsminister
Ansvarigt departement Arbetsmarknadsdepartementet

Aktuellt om arbetsmarknad

Fler och växande sociala företag
02 mars 2016
Måndagen den 29 februari träffade arbetsmarknadsminister Ylva Johansson och närings- och innovationsminister Mikael Damberg arbetsintegrerande sociala företag samt representanter från Arbetsförmedlingen, SKL, Tillväxtverket och ESF-rådet vid ett möte för att diskutera hur sociala företag kan växa och bli fler.
Artikel på webbplatsen: Fler och växande sociala företag

Nytt snabbspår för lärare och förskollärare presenterat
10 februari 2016
Nu lanserar arbetsmarknadens parter tillsammans med berörda myndigheter ett snabbspår för nyanlända lärare. Snabbspåret innebär att personen tidigt kan komma ut på en skola och förskola via praktik och anställning. Snabbspåret presenterades av Ylva Johansson, Gustav Fridolin och Helene Hellmark Knutsson vid en pressträff på Stockholms universitet.
Pressmeddelande: Nytt snabbspår för lärare och förskollärare
Snabbspår - snabbare etablering av nyanlända

Presseminarium om arbetsmarknadsläget för unga
Vid ett presseminarium om arbetsmarknadsläget presenterade arbetsmarknadsminister Ylva Johansson siffror angående ungdomsarbetslösheten som nu minskar. Arbetslösheten bland unga har nu nått den lägsta nivån på åtta år och det är bland gruppen unga som arbetslösheten sjunker snabbast.
Artikel på webbplatsen: Presseminarium om arbetsmarknadsläget och insatser bland unga
Presseminarier om arbetsmarknadsläget

OECD: Sverige framgångsrikt med att hjälpa friställda tillbaka till sysselsättning
OECD har presenterat rapporten ”Back to work Sweden – Improving the re-employment prospects of displaced workers”. Rapporten visar att Sverige i jämförelse med andra OECD-länder har varit framgångsrikt, bland annat tack vare Trygghetsråden.
Pressmeddelande: OECD: Sverige framgångsrikt med att hjälpa friställda tillbaka till sysselsättning
Rapporten "Back to work: Sweden" på OECD:s webbplats

Tillsammans för unga i jobb
Ingen ung människa ska behöva börja sitt vuxna liv i arbetslöshet - därför är en av regeringens viktigaste frågor att bekämpa ungdomsarbetslösheten. Ungdomarna behövs för att Sverige ska klara en ordnad generationsväxling, inte minst inom välfärden.
Tillsammans för unga i jobb

Nyhetsbrev från Arbetsmarknadsdepartementet
Nyhetsbrevet är till för dig som vill få samlade nyheter kopplade till departementets ansvarsområden. Det publiceras en gång i månaden eller vid behov. Detta nummer har fokus på de regionala konferenserna som är en fortsättning på Sverige tillsammans.
Prenumerera på nyhetsbrevet

Fler och växande sociala företag
Måndagen den 29 februari träffade arbetsmarknadsminister Ylva Johansson och närings- och innovationsminister Mikael Damberg arbetsintegrerande sociala företag samt representanter från Arbetsförmedlingen, SKL, Tillväxtverket och ESF-rådet vid ett möte för att diskutera hur sociala företag kan växa och bli fler.

– De arbetsintegrerande sociala företagen gör i dag en stor insats när det gäller att skapa arbetstillfällen för människor som har varit arbetslösa länge, säger arbetsmarknadsminister Ylva Johansson.
Under mötet presenterade Ylva Johansson regeringens beslut om att genomföra en treårig satsning där totalt 60 miljoner kronor tillförs för sysselsättningsfrämjande insatser genom arbetsintegrerande sociala företag. Det är Tillväxtverket som får i uppdrag att, i samverkan med Arbetsförmedlingen, utarbeta och genomföra ett nationellt program med insatser som stimulerar till att fler arbetsintegrerande sociala företag startar och växer för att därigenom öka antalet sysselsatta.

Regeringen har också fattat beslut om att ge Enheten för främjande och förenkling vid Näringsdepartementet i uppgift att se över hur man kan stärka socialt företagande och sociala innovationer. Ett arbete som kommer att bedrivas av Lars Bryntesson.

– Vi tar ett helhetsgrepp om de sociala företagens utmaningar och möjligheter. Förhoppningsvis kan vi med detta få ett bättre grepp om hur vi kan gå vidare med en offensiv näringspolitik för sociala företag, säger närings- och innovationsminister Mikael Damberg.

Genväg
Tillbaka till jobb - regeringens samlade insatser för långtidsarbetslösa
Pressmeddelande: Regeringen satsar på sysselsättningsfrämjande insatser genom arbetsintegrerande sociala företag
Pressmeddelande: Uppdrag om socialt företagande
Publicerad 02 mars 2016 · Uppdaterad 02 mars 2016

Den här sidan är uppmärkt med följande kategorier:

Arbetsmarknad
Arbetsmarknadsdepartementet
Artikel på webbplatsen
Mikael Damberg
Näringsdepartementet
Näringspolitik
Regeringens prioriteringar
Sveriges nya jobbagenda
Tillbaka till jobb
Webb-TV Ylva Johansson

Tillsammans för unga i jobb
Ingen ung människa ska behöva börja sitt vuxna liv i långtidsarbetslöshet - därför är en av regeringens viktigaste frågor att bekämpa ungdomsarbetslösheten. Arbetslösheten bland unga har nu nått den lägsta nivån på åtta år. Nu fortsätter regeringen arbetet med att sänka arbetslösheten och varaktigt stärka ungas position på arbetsmarknaden.
Ansvariga statsråd
Ylva Johansson
Ansvariga departement
Arbetsmarknads-departementet

"Sverige behöver ungdomarna"
23 februari 2016
– Nu sjunker arbetslösheten snabbt, men för unga utan gymnasieutbildning är det fortsatt mycket tufft. Det är angeläget att de unga som stått utanför arbetsmarknaden länge ges möjlighet att komma in. Efterfrågan på arbetskraft är stor och ungdomarna behövs, också för att Sverige ska klara en ordnad generationsväxling. Ingen ung människa ska behöva börja sitt vuxna liv i långtidsarbetslöshet – det är fortfarande en av regeringens högst prioriterade frågor.

Presskontakt Natali Sial
Genvägar
Arbetsförmedlingen
Delegationen för unga till arbete
Svenska ESF-rådet
Yrkesintroduktionsanställningar
Senaste statistiken
Senaste statistiken om arbetsmarknadsläget
Arbetskraftsundersökningarna (AKU) hos Statistiska Centralbyrån (SCB)

Lägst ungdomsarbetslöshet på åtta år
Vid ett presseminarium om arbetsmarknadsläget den 10 februari 2016 presenterade arbetsmarknadsminister Ylva Johansson siffror angående ungdomsarbetslösheten som nu minskar.
Artikel på webbplatsen: Presseminarium om arbetsmarknadsläget och insatser bland unga
Senaste statistiken om arbetsmarknadsläget

90-dagarsgarantin
Regeringen vill sätta en bortre gräns för hur länge en ung person ska kunna vara arbetslös innan han eller hon erbjuds ett jobb, en insats som leder till jobb eller en utbildning. Denna bortre gräns bör inte vara längre än 90 dagar.
90-dagarsgarantin

Delegation för unga till arbete
Regeringen har tillsatt en delegation som ska verka för att arbetsmarknadspolitiska insatser mot ungdomsarbetslöshet får större genomslag på lokal nivå. Ett resultat av delegationens arbete hittills är att 286 av landets 290 kommuner har skrivit överenskommelser tillsammans med Arbetsförmedlingen om att gemensamt minska ungdomsarbetslösheten.
Delegationen för unga till arbete
Pressmeddelande: Delegation för att minska ungdomsarbetslösheten

Generationsväxling på arbetsmarknaden
05 februari 2015
En långsiktig tillväxt av arbetskraften skapar förutsättningar för en ökad sysselsättning. En prognos för de närmsta åren visar att antalet åldersavgångar överstiger antalet tillträdande unga. Därför är det viktigt att ta tillvara på den kraft, kompetens och kreativitet som landets unga bär på så att Sverige får en ordnad generationsväxling, inte minst inom välfärden.
Diagram: Tillträdande unga och åldersavgångar, prognos fram till 2025

DN 11 februari 2016: ”Om avtalsrörelsen misslyckas vill vi lagstifta om startjobb”

”Om avtalsrörelsen misslyckas vill vi lagstifta om startjobb”

Integrationsutmaningen. Om avtalsrörelsen inte klarar att sänka trösklarna till arbetsmarknaden vill vi införa anställningsformen startjobb för att komplettera den kollektivavtalsreglerade arbetsmarknaden. I startjobben ska lönen vara låg, inkomstskatterna ännu lägre och arbetsgivaravgifterna avskaffade, skriver Jan Björklund och Erik Ullenhag (L).

Den svenska modellen levererar inte när det gäller att skapa vägar in för människor till det första jobbet och bryta utanförskapet. Den breda kollektivavtalstäckningen och starka parter fungerar väl för dem som har ett jobb och är insiders men parterna har inte klarat av att ta ansvar för att se till att fler som står utanför får chansen. I dag presenterar Liberalerna en ny rapport, *”Alla ska med”*. Vi föreslår där en ny anställningsform: startjobb för unga och nyanlända invandrare som vi vill införa om fack och arbetsgivare misslyckas även denna avtalsrörelse. Startjobben ska ha en lön på mellan 14 000 och 16 000 kronor samt vara befriade från arbetsgivaravgifter. Arbetsgivarens kostnad för dessa arbeten kommer därmed vara hälften av kostnaden för en anställning med dagens kollektivavtalade lägstalöner.

Ett jobb att gå till och en egen lön att betala räkningar med är det viktigaste för att människor ska ha frihet och makt över sin egen vardag. För den som är ung är det först när den första lönen kommer som hen kan ta steget fullt in i vuxenvärlden. I många fall är det första jobbet förutsättningen för den första egna bostaden. Och viktigast för integrationen är att den som flytt hit får bidra i stället för att leva på bidrag och därmed bli en del av ett socialt sammanhang i Sverige. Om den som kan arbeta också har ett jobb att gå till stärks sammanhållningen. När människor som vill bidra inte får chansen ökar spänningarna i samhället.

Den stora utmaningen på dagens arbetsmarknad är att så många unga och nyanlända invandrare står utanför. Vi har misslyckats när det gäller att få in outsiders på den svenska arbetsmarknaden. Trots att jobben växer till finns det människor som är mycket långt ifrån att kunna få de nya jobben. Sverige har i dag EU:s minsta lönespridning, EU:s relativt lägsta sysselsättningsgrad för utrikes födda och en högre ungdomsarbetslöshet än de flesta jämförbara länder. Det är inget slumpartat samband. Med upptrissade ingångslöner blir vägen till det första jobbet för alla utan lång utbildning, erfarenheter av eller kontakter på den svenska arbetsmarknaden mycket längre. Resultatet är att många aldrig kommer i arbete utan fastnar i utanförskap.

Konjunkturinstitutet, EU-kommissionen, OECD, IMF och Finanspolitiska rådet har alla kritiserat de höga ingångslönerna i Sverige. De pekar på att sysselsättningen för grupper med låg utbildning eller liten relevant arbetslivserfarenhet kan öka om trösklarna in på arbetsmarknaden sänktes.

Socialdemokraterna och Stefan Löfven stoppar dock huvudet i sanden och hävdar med emfas att det inte spelar någon roll att vi har så höga ingångslöner. Detta trots att samtliga sex svenska studier som finns pekar på att höjda lägstalöner här minskar sysselsättningen för alla eller för redan utsatta grupper.

Det är ingen ny kunskap att trösklarna in på den svenska arbetsmarknaden är höga. Men utmaningen har blivit ännu mer akut genom alla de människor som nu sökt skydd i Sverige. En stor andel av dem som flytt hit har en mycket låg utbildning. Vissa kommer med utbildningsinsatser och hårt arbete kunna komma in på den svenska arbetsmarknaden, men om ingenting görs för att sänka ingångslönerna till det första jobbet riskerar tiotusentals människor att fastna i bidragsberoende och utanförskap. Sverige kan klara att bli starkare av att väldigt många sökt sig hit, men det förutsätter att vi klarar att sänka tröskeln in till arbetsmarknaden.

Tyvärr tyder väldigt lite på att parterna, i den avtalsrörelse vi nu går in, ser den stora integrationsutmaning Sverige står inför. LO:s agerande tyder på att de inte tagit in hur svensk arbetsmarknad behöver förändras med fler enkla jobb. Tvärtom. Kravet från LO-kollektivet är att de redan mycket höga lägstalöner ska bli ännu högre. Både Handels och fackförbunden inom 6F kräver att de lägre lönerna generellt stiger med upp emot fyra procent. Inom Byggnads och Kommunal finns exempel på lönekrav för enskilda grupper på över fem eller vissa fall sex procent på bara ett år. Återigen verkar LO:s solidaritet handla om dem som har ett jobb och är med i facket snarare än om människor som saknar ett jobb att gå till.

Vi vill nu sända en tydlig signal till parterna. För det fall denna avtalsrörelse misslyckas med att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden kommer Liberalerna ta politiska initiativ för att sänka ingångslönerna så att unga och nyanlända invandrare får chansen att komma in på den svenska arbetsmarknaden.

Vi vill om denna avtalsrörelse inte löser utmaningen lagstifta om en ny anställningsform: startjobb. I startjobben ska lönen vara låg, inkomstskatterna ännu lägre och arbetsgivaravgifterna avskaffade.

Startjobben ska om de införs få ett reglerat lönespann på mellan 14 000 och 16 000 kronor per månad och varken arbetsgivaravgifter eller kollektivavtalade försäkringspremier ska betalas. Med dagens ingångslöner, avgifter och skatter kostar en månads anställning ofta mellan 25 000 och 30 000 kronor. Det innebär alltså att arbetsgivarens totala kostnad för ett startjobb kan halveras jämfört med en motsvarande anställning på den kollektivavtalade arbetsmarknaden. Startjobbsanställningen ska vara enkel och utan administrativa krav. Det ska inte finnas någon koppling till kollektivavtalens lönenivåer. De ska inte heller tyngas av någon administration hos Arbetsförmedlingen.

Startjobben ska vara en väg in på svensk arbetsmarknad. Anställningsformen ska vara tillgänglig för nyanlända invandrare de första fem åren i Sverige och för unga upp till 23 års ålder. Den ska kunna ingås oavsett kollektivavtalsområden och det ska inte vara möjligt att sluta avtal som förhindrar startjobbsanställningar.

För den enskilda innebär ett startjobb en lön på minst 11 500 kronor efter skatt. Det är en högre månadsinkomst än hos 2,1 miljoner svenskar från 19 år och uppåt (RUT 2016:175, 2016-02-04). Inom ramen för en samlad skattereform avser vi föreslå att inkomstskatterna på dessa nivåer sjunker ytterligare.

Startjobben ska öppna upp en ny del av arbetsmarknaden som i dag har prisats ut – inte flytta nuvarande anställningar till en ny anställningsform. Därför får inte företag som säger upp personer på

grund av arbetsbrist nyanställa i startjobben. Däremot finns inga krav på formella utbildningsinslag. Anställningen ska vara så lättadministrerad som möjligt – det är en nyckel för att lyckas. Det vi vill genomföra om parterna misslyckas är alltså en riktig anställningsform där varken arbetsgivaren eller den arbetssökande behöver gå via Arbetsförmedlingen. Syftet med vårt förslag är att ge fler människor chansen att få det första jobbet, de exakta detaljerna är vi självklart öppna för att diskutera.

Arbetsmarknadens parter levererar inte tillräckligt med enkla jobb för att svensk arbetsmarknad ska kunna möta integrationsutmaningen. Vi lyssnar på den samstämmiga kritik som finns mot de svenska ingångslönerna. Om även denna avtalsrörelse misslyckas måste politiska beslut fattas som ger nyanlända invandrare och unga chansen att få det första jobbet. Integrationsutmaningen är alltför viktig för att politiker inte ska agera om LO och Socialdemokraterna fortsätter att sticka huvudet i sanden och inte se dem som fastnar i utanförskap.

Jan Björklund, partiledare (L)
Erik Ullenhag, ekonomiskpolitisk talesperson (L) “

“Repliker
Arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S):
”Avveckla inte den svenska modellen”
Göran Arrius, ordförande Saco:
”Politisk inblandning hotar stabilitet och tillväxt”
Slutreplik från Erik Ullenhag (L):
”Sticker regeringen huvudet i sanden riskeras sammanhållningen”
Nyhetsartiklar i ämnet
Nyanlända tilldelas statliga praktikplatser.
Statsministern är kritisk till de borgerliga partierna som kommer med krav på försämrade villkor på arbetsmarknaden, som till exempel sänkta ingångslöner.
”Behov av reformer i Sverige”.
Swedbank spår i en ny prognos att Sveriges ekonomi växer med 3,1 procent i år och lika mycket 2017. Arbetslösheten tros sjunka till 6,6 procent.
Skräddarsydd utbildning ger arbete åt nyanlända.
Enligt Ulla Järlsäter på Arbetsförmedlingen har arbetsmarknadsutbildningar visat sig vara ett framgångsrikt sätt att ge nyanlända en anställning.

Tidigare debattartiklar i ämnet
Karin Johansson, Svensk Handel:
”Frys ingångslönerna för att kunna ge fler nyanlända jobb”
Replik från Susanna Gideonsson, Handels:
”Frysta lägstalöner leder inte till fler jobb”

Läs fler artiklar på DN Debatt “

DN 16 februari 2016:

”Avveckla inte den svenska modellen”

REPLIK. De fyra oppositionspartierna M, C, L och KD är nu överens om att lämna den svenska modellen där arbetsmarknadens parter ansvarar för lönebildningen och i allt väsentligt för anställningsvillkoren. Istället vill man att politiker ska lagstifta om löner och anställningsvillkor, skriver arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S).

En sådan utveckling skulle vara ett hårt slag mot vår konkurrensförmåga genom försämrad flexibilitet och utvecklingsförmåga på svensk arbetsmarknad. Det är en osvensk modell med inspiration från Sydeuropa där lönenivåerna skulle bli valfrågor istället för att hanteras i förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Allra längst i attacken på den svenska modellen tycks Liberalerna gå, när de i dag föreslår att det ska vara förbjudet enligt lag att i kollektivavtal komma överens om andra villkor än de som Jan Björklund dikterar (DN Debatt 11/2).

Jag vill på intet sätt underskatta de utmaningar som väntar när många nyanlända kommer ut i arbetskraften. Men jag vänder mig kraftigt mot att allt fler aktörer nu försöker ta tillfället i akt slå undan de grundvalar som den svenska modellen vilar på och som har inneburit att vi har den näst högsta sysselsättningsgraden i hela OECD.

Istället för att avveckla vill jag utveckla den svenska modellen. Ett bra exempel är de snabbspår som vi nu utvecklar tillsammans med arbetsmarknadens parter för att korta vägen till arbete för de nyanlända som har erfarenhet inom yrken där det råder brist på arbetskraft. Senast i dag har ett nytt snabbspår för lärare presenterats som bedöms korta tiden det tar att komma ut i arbete som lärare från ca fyra till ett år utan att tumma på kvalitetskraven. Nu startar också snabbspår för kockar på fem orter runtom i Sverige och även snabbspår inom sjukvårdsyrken är i gång. Ett antal ytterligare snabbspår kommer presenteras inom kort.

Regeringen är givetvis villig att diskutera hur det kan säkerställas att lönekostnaden kan sänkas så att alla, även de som står långt ifrån arbetsmarknaden, kan bli anställda. Det är självklart bättre att ha ett jobb till lägstalön, än att inte ha något jobb alls. Men alla som jobbar i Sverige ska kunna leva på sin lön. I dag finns omfattande möjligheter att anställa unga och nyanlända med kollektivavtalsenliga villkor till kraftigt subventionerad kostnad.

Låt mig ta några konkreta exempel. För den som vill anställa en nyanländ med instegsjobb för att arbeta på en restaurang kan kostnaden vara så låg som cirka 4.400 kronor/månad. Arbetsgivarens kostnad för att anställa en långtidsarbetslös som elevassistent med extratjänst är helt subventionerad och dessutom får arbetsgivaren ett handledarstöd på 2.500 kronor/månad. Kostnaden för att anställa en person som utbildar sig till undersköterska med ett traineejobb är cirka 1.800 kronor/månad. Även här utgår ett handledarstöd till arbetsgivaren. Det finns också möjlighet till lönestöd som kompenserar nedsatt arbetsförmåga för personer med funktionsnedsättning med upp till 100 procent.

Den gamla regeringen satsade över 100 miljarder kronor på att sänka arbetsgivaravgiften för unga. Trots det var ungdomsarbets-

lösheten så hög att Sverige fick ekonomiskt stöd från andra EU-länder. Nu har vi lagt om arbetsmarknadspolitiken, tagit bort ineffektiva skattesänkningar och nu sjunker arbetslösheten snabbt. Ungdomsarbetslösheten är den lägsta på åtta år. Nu är de lediga jobben – både med låga och höga kvalifikationskrav – fler än någonsin.

Arbetsförmedlingen har över 100.000 lediga platser att tillsätta. Arbetsförmedlingen behöver bli ännu bättre på att möta upp mot arbetsgivarnas behov till exempel genom korta anpassade utbildningar. Det som behövs nu är inte fortsatta skattesänkningar, utan investeringar i utbildning för att rusta de arbetssökande att ta de jobb som finns.

När många nu kommer in i arbetskraften på kort tid behöver den svenska modellen utvecklas, inte avvecklas. De individer som behöver ska få stöd för att kunna anställas, men alla ska kunna leva på sin lön.

Ylva Johansson (S), arbetsmarknadsminister “

Från LO 22 februari 2016

LYSSNA
ENGLISH
TECKENSPRÅK
LÄTTLÄST

LO-SEAUNG

Hitta förbund

Landsorganisationen i Sverige

LO FAKTA MEDIERUM LO PLAY LO BLOGGEN KONTAKT

OM OSS
SOLIDARISK LÖNEPOLITIK
FACKET PÅ DIN SIDA
FACKET FÖRSÄKRAR
POLITISKA SAKFRÅGOR
EN BÄTTRE VÄRLD

START OM OSS KONGRESS KONGRESS 2016

KONGRESSRAPPORTEN VÄGEN TILL FULL SYSSELSÄTTNING OCH RÄTTVISARE LÖNER

Kongressrapporten Vägen till full sysselsättning och rättvisare löner

KONGRESSEN 2016 **Sverige behöver en ny politik som förenar full sysselsättning och rättvisa löner med dagens öppna ekonomi. Det är utgångspunkten för den rapport som LOs styrelse nu lägger fram för behandling på LO-kongressen 2016.**

Kongressrapporten är ett viktigt bidrag till diskussionen om hur Sverige åter kan bli ett land med full sysselsättning och om hur den solidariska lönepolitiken kan moderniseras.

PUBLICERAD 2015-06-03 UPPDATERAD 2016-02-03
Ivestera för jämlikhe. LOs 28e kongress 17-20 juni 2016

Innehållsförteckning

Innehåll

Sammanfattning

- Fackföreningsrörelsen, lönebildningen och den fulla sysselsättningen
- Målet full sysselsättning bör definieras
- Vad kan den ekonomiska politiken göra?
- Penningpolitiken räcker inte
- Finanspolitiken bör prioritera full sysselsättning
- Nya mål för finanspolitiken
- Rapportens kapitel i korthet

1. Inledning

2. Den svenska arbetsmarknaden

- Arbetslöshetens utveckling till i dag
- Hög sysselsättningsgrad och högt arbetskraftsdeltagande ur ett internationellt perspektiv
- Arbetslöshetsbördan bärs inte jämnt över befolkningen
- Långtidsarbetslösheten har ökat
- Ekonomisk (o)jämlikhet
- Summering

3. Vad beror arbetslösheten på?

- Behövs begreppet jämviktsarbetslöshet?
- Läget i svensk ekonomi
- Låg animal spirit eller strukturellt låg efterfrågan?
- Strukturarbetslöshet
- De senaste årens sysselsättningspolitik har inte fungerat
- Summering

4. Den samhällsekonomiska debattens tankeramar

- Den nyliberala revolutionen
- Nyliberalism – en reaktion mot den inbäddade kapitalismen
- Det stora skiftet i Sverige – och dess orsaker
- Nyliberalismens två rotsystem
- Särskilt om demokratins handlingsutrymme och EU
- Något om utbuds- och efterfrågepolitik
- Är den som är satt i skuld verkligen ofri?
- Lönepolitisk rättvisa och nyliberalism
- Nyliberalismen på arbetsmarknaden

Om att göra upp med myter
Utmaningar

5. Den fackliga uppgiften
Vad vi lovar varandra
Facket och arbetets marknad
Marknadsekonomi i kris
Kan låga investeringar eller brister i kapital orsaka arbetslöshet?
Att köpa arbetskraft på arbetets marknad
Produktmarknader, miljöaspekter och full sysselsättning
Teknikutveckling och fackföreningsrörelsen
Om fackföreningen och arbetsprocessen
Efterfrågan på det som produceras
Förutsättningar för det fackliga arbetet
Om snäv gemenskap och samhällsintressen
Fackliga utmaningar

6. Lönebildningens grunder
Autonoma och självständiga parter
Lönebildningens funktioner
Lönebildningens samspel med politiska och institutionella förhållanden
Lönebildningens institutioner
LOs styrelse föreslår

7. En moderniserad lönebildning för full sysselsättning
Lönebildning, löneåterhållsamhet och full sysselsättning
Särskilt om lönebildningens fördelningsfunktion
Lönebildningens utmaningar i det 21:a århundrandet
LOs styrelse föreslår

8. Vad innebär full sysselsättning?
Varför full sysselsättning?
När råder det full sysselsättning?
Full sysselsättning är inte tillräckligt
LOs styrelse föreslår

9. Öka efterfrågan på varor och tjänster
Finanskrisen har lett till lägre efterfrågan
Men den låga efterfrågan är inte enbart en följd av finanskrisen
Hur mycket påverkas sysselsättningen av efterfrågan?
Det behövs en aktiv politik för ökad efterfrågan

Tidshorisont 1: 1,5–3 procent i kickstart för att få fart på svensk ekonomi
Tidshorisont 2: Ersätt dagens överskottsmål med ett nytt mål för det offentliga sparandet
Har vi råd att arbeta?
LOs styrelse föreslår

10. En stabiliseringspolitik för full efterfrågan
Inledning
Penningpolitiken ska bidra till full sysselsättning
Finanspolitikens ramar och ansvar
Finansiella marknader och risk för kriser
LOs styrelse föreslår

11. Jämställdhet och offentlig välfärd – förutsättningar för full sysselsättning
”440 000 fler sysselsatta” om kvinnor arbetade i samma utsträckning som män
Svensk arbetsmarknad är kraftigt könsuppdelad
Klasskillnader förstärker könsskillnaderna
Välfärden kräver ökade resurser
LOs styrelse föreslår

12. En rustande arbetsmarknadspolitik för omställning och matchning
Inledning
Utmaningar på arbetsmarknaden
En aktiv och rustande arbetsmarknadspolitik
Etablering för nyanlända invandrare
Arbetslöshetsförsäkringen
LOs styrelse föreslår

13. Vuxenutbildning för det livslånga lärandet
Inledning
Gymnasial vuxenutbildning
Yrkeshögskolan
Yrkesintroduktionsavtal
Validering för bättre omställning och matchning
Studiefinansieringen för vuxna
LOs styrelse föreslår

14. Grundläggande förutsättningar för långsiktig tillväxt
Investeringarna har minskat i Sverige
Infrastrukturen måste byggas ut och rustas upp

Ta kommando över bostadspolitiken
Innovationer och forskning
LOs styrelse föreslår

15. Utbildning för en stark, jämställd och jämlik arbetsmarknad

Inledning
Utvecklingen inom grundskolan och gymnasieskolan
Tänkbara skäl till den svaga utvecklingen och framtida möjligheter
Förskola för alla barn
LOs styrelse föreslår

16. Referenser

17. Underlagsrapporter

Följ LO

LO på Facebook
LO på Twitter
LO på YouTube
LO på Flickr
LO-bloggen
Prenumerera på RSS-flöden

Mer om LO

LOs distrikt
LOs ledning
LOs chefsekonom
LOs stadgar
LOs krav från A till Ö

Mer från LO

Det fackliga löftet
LO Fakta
Tal och artiklar
Bemanningsavtal
Omställningsavtal
Ekonomiska utsikter
Röster om facket och jobbet
Makteliten
Ska vi komma till din skola?
Lediga tjänster
Fairtrade

LO Fakta

Månadslön efter klass och sektor år 2014	Månadslön
Kommun Arb	22 300
Landsting Arb	23 000
Stat. Arb	23 300
Privat tjänsteprod. Arb	24 300
Tillverkningsind. Arb	26 500
Byggnadsindustri Arb	29 600
Kommun Tj.män	30 200
Samtliga anställda	30 800
Stat Tj.män	35 000
Landsting Tj.män	35 200
Byggnadsindustri Tj.män	38 200
Privat tjänsteprod. Tj.män	38 300
Tillverkningsind. Tj.män	42 100

Fler kvinnor ger lägre medellön

Diagrammet visar sambandet mellan medellön och andel kvinnor i olika sektorer. Ju större andel kvinnor desto lägre är medellönen. Exempelvis har alla nio sektorer med mer än 50 procent kvinnor medellöner under medellönen för samtliga arbetare, som är 24 900 kronor, medan de flesta sektorer med mindre än 50 procent kvinnor har medellöner klart över 24 900 kronor.

Bakgrund

Läs mer om löner och löneutveckling år 1913–2014 efter klass och kön i Lönerapport 2015.

Relaterade diagram

Löner: Kvinnors lön i procent av mäns lön år 2014
Löner: Månadslön efter klass år 2014
Löner: Månadslön efter klass och kön år 2014
Löner: Månadslön efter klass och sektor år 2014

LÖNER: MEDELLÖN OCH ANDEL KVINNOR EFTER SEKTOR. ARBETARE ÅR 2014

Medellön o andel kvinnor efter sektor. Arbetare år 2014

	Andel kvinnor	Månadslön
Byggnadsindustri	3	29 614
Energi	8	28 308
Gruvindustri	12	29 078
Transport	15	25 343
Tillverkningsindustri	18	26 482
Jordbruk, skogsbruk och fiske	26	24 036
Partihandel	29	26 214
Statlig sektor	30	23 250
Information o kommunikation	35	27 068
Företagstjänster (inkl lokalvård)	40	23 232
Hotell o restaurang	56	22 345
Kultur, fritid	57	23 433
Skola (privat)	65	22 300
Detaljhandel	67	23 869
Vård o omsorg (priv)	76	23 618
Landsting	78	22 999
Kommun: Skola	82	21 825
Kommun: Äldreomsorg	87	22 208
Kommun: Barnomsorg	90	21 600

Förbunden

- Byggnadsarbetareförbundet
- Elektrikerförbundet
- Fastighetsanställdas Förbund
- GS, Facket för Skogs-, Trä- och Grafisk branch
- Handelsanställdas förbund
- Hotell- och restaurangfacket
- Industrifacket Metall
- Kommunal
- Livsmedelsarbetareförbundet
- Musikerförbundet
- Målareförbundet
- Pappersindustriarbetareförbundet
- Seko, Service- och kommunikationsfacket
- Transportarbetareförbundet

Nyhetsbrev

Nyhetsbrev från LO.se

Prenumerera

Pressmeddelanden

Prenumerera

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE - BARNHUSGATAN 18, 105 53 STOCKHOLM - TEL 08-796 25 00 - FAX 08-796 25 17 - E-POST INFO@LO.SE - ORG. NR. 802001-9769

3 mars 2016

HRF HOTELL OCH RESTAURANG FACKET

- Bli medlem
- Medlemskap
- Engagera dig
- Lön och villkor
- Om oss
- Lokala avdelningar
- Mina sidor
- Kontakta oss
- Varför kollektivavtal?
- Avtalsrörelsen
- Ditt anställningsavtal
- Din lön
- Viktiga lagar
- Extra ledighetsdagar
- Anställningsformer
- Om du blir sjuk
- Din arbetsmiljö
- Ledighet och semester
- Föräldraledighet
- Arbeta utomlands
- HRF:s lilla avtalsskola
- För dig som arbetar på Scandic
- Schysta städvillkor
- A-kassa
- Press

Din lön

I kollektivavtalet finns minimilöner för olika yrkesgrupper. Mindre än vad som står i kollektivavtalet får du inte tjäna, men gärna mer! Ta alltid reda på vilken marknadslön som gäller för det arbete du söker.

Det finns flera olika kollektivavtal. De vanligaste är avtalen som Hotell- och restaurangfacket sluter med arbetsgivarorganisationen Visita (tidigare SHR).

Dessa minimilöner gäller från den 1 juni 2015

Minimilön för kvalificerat yrkesarbete (lönegrupp 1)
Denna lön ska lägst betalas för arbete som kräver gymnasial utbildning, jämförbar utbildning eller långvarig praktisk erfarenhet. Till exempel kock, kallskänka och servitris.

***Riksavtalet Visita-HRF* (1 juni 2015 – 30 april 2016)**
Minimilön utan yrkesvana:

Kronor/månad	21 455
Kronor/timme	124:00

Minimilön efter 6 års yrkesvana:

Kronor/månad	22 839
Kronor/timme	132:00

Hängavtalet Visita (1 juni 2015 – 30 april 2016)
Minimilön utan yrkesvana:

Kronor/månad	21 975
Kronor/timme	127:00
Nattreceptionist	133:99

Minimilön efter 6 års yrkesvana:

Kronor/månad	23 360
Kronor/timme	135:00
Nattreceptionist	142:43

Minimilön för yrkesarbetande (lönegrupp 2)
Denna lön ska betalas för arbete där förkunskaper inte är något krav och då introduktion och utbildning normalt sker på arbetsplatsen.

Riksavtalet Visita-HRF (1 juni 2015 – 30 april 2016)
Minimilön utan yrkesvana:

Kronor/månad	20 220
Kronor/timme	116:90

Minimilön med 6 års yrkesvana:

Kronor/månad	21 604
Kronor/timme	124:90

Hängavtalet Visita (1 juni 2015 – 30 april 2016)
Minimilön utan yrkesvana:

Kronor/månad	20 740
Kronor/timme	119:90

Minimilön efter 6 års yrkesvana:

Kronor/månad	22 125
Kronor/timme	127:90

Ungdomslön för dig under 20 år

Riksavtalet Visita-HRF (1 juni 2015 – 30 april 2016)

Fr o m 19 år

Kronor/månad	16 754
Kronor/timme	96:80

Fr o m 18 år

Kronor/månad	15 336
Kronor/timme	88:60

Fr o m 17 år

Kronor/månad	14 627
Kronor/timme	84:50

Under 17 år

Kronor/månad	13 227
Kronor/timme	76:50

Hängavtalet (1 juni 2015 – 30 april 2016)

Fr o m 19 år

Kronor/månad	17 238
Kronor/timme	99:60

Fr o m 18 år

Kronor/månad	15 783
Kronor/timme	91:20

Fr o m 17 år

Kronor/månad	15 047
Kronor/timme	87:00

Under 17 år

Kronor/månad	13 592
Kronor/timme	78:60

Obekväm arbetstid

Du ska ha OB- ersättning som är ett tillägg på lönen när du arbetar obekväma arbetstider.

Från och med 1 juni 2014

Måndag – fredag, kl. 20.00 – 06.00	21:00 kr
Lördag, kl. 16.00 – 06.00	21:00 kr
Söndag, kl. 06.00 – 06.00	21:00 kr
Alla dagar, kl. 01.00 – 06.00	39:50 kr * (21:00 kr + 18:50 kr)

(*ob-ersättning vid nattarbete gäller ej personal som stadigvarande arbetar nattjänst i hotellreception och huvudsakligen har sin arbetstid mellan kl. 00.00-07.00)

Semesterlönegaranti

För anställd med minst 12 månaders sammanhängande anställningstid ska semesterersättning per betald semesterdag utgå med lägsta belopp enligt nedan:

Semesterår	2015-04-01 – 2016-03-31
Anställd som fyllt 20 år	1 307 kr/dag
Anställd yngre än 20 år	994 kr/dag

17 feb 2016

IAF | Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Startsida
Om oss
Tillsyn & uppföljning
Lag & rätt
Statistik
Arbetslöshets-försäkringen
Intyg för att söka jobb i EU
Arbeta hos oss

Vårt uppdrag
IAF har regeringens och riksdagens uppdrag att verka för att arbetslöshetsförsäkringen ska fungera som en omställningsförsäkring. Det gör vi genom tillsyn över arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens uppdrag som påverkar de arbetssökandes arbetslöshetsersättning.
Dessutom har vi tillsyn över Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans arbete med sanktioner inom aktivitetsstödet och utvecklingsersättningen.
Rättssäkerhet och effektivitet i arbetslöshetsförsäkringen
Aktuell statistik 1 793 138 dagar med arbetslöshetsersättning betalades ut i januari

Mer statistik

Från Svenska målareförbundet

2 mars 2016

Har inte hittat något om minimilöner

Kontakt
Länkar
English
Om förbundet
Verksamhet
- Avtal och förhandling
- Arbetsmiljö
- Internationellt
- Yrkesutbildning
- Studier
- Arbetsmarknad
- Politik
- Avtalsrörelsen 2016

Medlemskapet
A-kassan
Presservice
Målarekortet

Avtalsrörelsen 2016

6F satsar på de lägst avlönade i avtalsrörelsen
Satsningar på de lägst avlönade och på tryggare jobb är några av de gemensamma krav som 6F – fackförbund i samverkan – presenterar idag.
– Vi kan inte bara titta på när omotiverade löneklyftor växer för varje år, säger förbundsordförandena i ett gemensamt uttalande.

Då den gemensamma LO-samordningen uteblev har fem av LO:s fjorton förbund valt att samordna sig inför avtalsrörelsen med gemensamma krav mot arbetsgivaren.
Det är förbunden inom 6F, *Byggnads, Elektrikerna, Fastighets, Målarna och Seko*.

– Vårt mål för avtalsrörelsen 2016 är rättvisare löner och tryggare jobb. Vi har en samsyn såväl om det ekonomiska utrymme som finns och om de orättvisor vi ser på svensk arbetsmarknad. Våra krav är fullt rimliga och genomförbara, säger 6F-förbundens fem ordförande i ett gemensamt uttalande.

6F-förbunden har gjort en gemensam ekonomisk analys som sammanfaller med Riksbankens och Konjunkturinstitutets bedömningar. Låga löneökningar innebär en risk för Sveriges ekonomi och leder till svagare ekonomisk utveckling samt lägre sysselsättning.

6F-förbundens krav:
– Löneökningar för medlemmarna med minst 800 kronor, med ett lägsta utrymme om 3,2 procent.
– Löneökningar som ökar rättvisan och jämställdheten på svensk arbetsmarknad.
– Satsning på de lägst avlönade.
– Satsning på att minska löneklyftorna mellan kvinnor och män.
– Ökat skydd för arbetstagarnas integritet.
– Begränsa visstidsanställningarna och de osäkra anställningsformerna.
Läs även.
6F:s avtalsplattform
Rapport om det ekonomisk utrymmet.
FAQ, Frågor och svar

6F:s avtalsplattform

Avtal om samordning i 2016 års avtalsförhandlingar mellan 6F förbunden

6 F förbunden träffar överenskommelse om gemensamt uppträdande kring avtalskrav i avtalsförhandlingarna i 2016 års avtalsrörelse enligt nedan överenskomna regler

Avtalskrav
Under avtalsrörelsen 2016 skall de samordnade förbunden gemensamt driva de krav som framgår av bilaga 1. Kraven offentliggörs när samtliga förbund lämnat sitt godkännande.

Gemensamt uppträdande
Förbunden ska uppträda gemensamt i förhandlingarna med motparterna när det gäller lönenormen och andra överenskomna krav. Detta kan ske i gemensamma förbundsförhandlingar med motparterna. Om det inte är möjligt kan icke aktivt förhandlande förbund erbjudas att delta i det förhandlande förbundets avtalsförhandlingar.

Lilla förhandlingsdelegationen
De förhandlande förbunden utser en gemensam liten förhandlingsdelegation. Den skall bestå av förbundens ordförande, förhandlingschef eller motsvarande samt utsedd samordnare. Till delegationen knyts utsedda kommunikationsansvariga. Vid behov kan delegationen tillkalla experter, förbundsjurister, avtalsansvariga ombudsmän, osv. Lilla förhandlingsdelegationen sammanträder vid behov. Varje förbundsordförande är sammankallande. Förhandlingsdelegationen skall löpande informeras under förhandlingarnas gång. Delegationen beslutar om att godkänna eller förkasta slutgiltiga överenskommelser när

det gäller lön och andra krav. Lilla förhandlingsdelegationens fattar beslut enhälligt.
Ovanstående ersätter inte det som följer enligt respektive förbunds stadgar.

Stora förhandlingsdelegationen

Stora förhandlingsdelegationen består av representanter från samtliga förhandlingsdelegationer inom varje förbund. De kan sammanträda om så anses erforderligt t,ex för att fastställa gemensamma 6 F krav där det är önskvärt med bred förankring.

Konfliktåtgärder

Eventuella konfliktåtgärder beslutas i behörig ordning av respektive förbund. Om tiden så medger efter samråd i Lilla förhandlingsdelegationen för att uppnå största möjliga fackliga styrka.
Om stridsåtgärderna godkänts i Lilla förhandlingsdelegationen skall kostnaderna för stridsåtgärderna fördelas lika mellan förbunden oavsett vilket förbund som vidtaget åtgärden. Kostnaden fördelas i proportion till respektive förbunds medlemsantal vid årsskiftet 2015/2016.

Gemensam konfliktkommitté

Varje förbund skall ha en konfliktkommitté på minst tre personer som vid behov skall samordna sitt arbete med de andra förbundens kommittéer. Konfliktkommitténs arbete är att förbereda konflikt genom att ta fram lämpliga konfliktobjekt och strategier med motiveringar, dra upp riktlinjer för och besluta om eventuella dispenser, upprätta informationskanaler till medlemmarna, samt löpande informera dem om stridsåtgärderna och dess utveckling. Samordningen inom 6 F sker genom att varje konfliktkommitté utser en delegerad som svarar för sitt förbund. Den gemensamma kommittén fattar inga beslut. Den sammanträder på kallelse från endera av de delegerade. Den gemensamma konfliktkommittén är framförallt en informationskanal mellan förbunden.

6F gemensamma krav inför Avtal 2016

Rekommendationen innebär:

att förhandlingar om nya kollektivavtal ska genomföras som samordnade förbundsförhandlingar på grundval av nedanstående mellan förbunden gemensamt utarbetade krav baserade på en avtalsperiod omfattande tolv månader,

att de samordnade förhandlingarna ska genomföras i enlighet med det **”Avtal om samordning i 2016 års förhandlingar”** som träffats mellan förbunden inom 6F

att förbunden är eniga om att syftet med de kommande förhandlingarna är att fortsatt verka för en solidarisk lönepolitik med höjda reallöner för löntagarna, som utgår från principen lika lön för lika och likvärdigt arbete och jämställda löner och villkor.

att i de fall ett eller flera LO förbund identifierat grupper som är värdediskriminerade skall det/de förbunden kunna ta ut ett högre löneutrymme för att åtgärda värdediskrimineringen utan att det ställs kompensationskrav..

att förbunden ska utforma sina avtalskrav inom den löneökningsram som framgår av a) till c) nedan,

att förbunden, efter att de i sina beslutande organ antagit kraven och principerna , inleder förhandlingar med var och en av sina motparter enligt punkterna a) till f).

att förbunden, som en förutsättning för slutande av avtal, inför de förändringar som överenskommits.

att förbunden enas om principen att de förbund som drabbas av krav på försämring av principiellt viktiga avtalsvillkor har rätt att påkalla stöd till försvar av avtalsvillkoren.

att i de fall förbunden finner det lämpligt kan de egna yrkandena kompletteras med yrkanden från andra förbund inom 6F samordningen.

Avtalskrav:

a. Löneökningar med minst 800 kronor per månad och heltidsanställd dock med ett lägsta utrymme om 3,2 procent räknat på avtalsområdets genomsnittsförtjänst

b. Förhindra lönekonkurrens och säkra mer till dem som har minst

Kollektivavtalets ställning på arbetsmarknaden ska stärkas för att minska risken för lönekonkurrens samt säkerställa en mer rättvis fördelning.

Det ska ske genom att i tillämpliga fall avtalets lägstalöner höjs med minst 800 kronor.

c. Höjningar av ersättningar

Samtliga ersättningar i avtalen, inklusive lägsta semesterlön, höjs med ett procenttal som motsvarar löneökningarna enligt punkt a) ovan inom avtalsområdet utan eventuell avräkning för förväntad löneglidning enligt ovan.

d. Ökat skydd för arbetstagarnas integritet

Dagens arbetsgivare blir allt mer benägna att kräva personlig information om anställda och arbetssökande. Drogtester och medicinska kontroller, utdrag ur brottsregister och försäkringskassans register, personlighetstester i olika former krävs oavsett om det är relevant för anställningen som sådan. Till det kommer övervakning i olika former exempelvis genom kameror, GPS och passerkort. Det faktum att vi säljer vårt arbete och inte oss själva måste vara vägledande.

Det ökade skyddet skall uppnås genom att det i avtalen införs tydliga regleringar som begränsar arbetsgivarnas möjligheter att ensidigt införa integritetspåverkande åtgärder.

e. Begränsa daglöneriet och visstidsanställningarna.

Visstidsanställningarna har ökat från 16% till över 20% för arbetare och inom den kvinnodominerade tjänstesektorn är andelen mellan 22-44% med en fortsatt ökande trend. Daglöneri är den sämsta formen av visstidsanställning där man anställs timma för timma utan någon garanterad arbetstid, inget schema och därmed heller ingen garanterad inkomst.

Begräsningen av daglöneriet och visstidsanställningarna skall uppnås genom att det i avtalen införs regleringar som förhindrar användandet av timanställda (daglönare) utan särskild överenskommelse och som generellt minskar användandet av visstidsanställda.

f. Begränsa arbetsgivarnas möjlighet till omreglering av tjänstgöringsgraden, så kallad ”hyvling”. Allt fler arbetsgivare använder metoden att omreglera tidigare heltidsanställningar till deltidsanställningar. Omregleringarna sker även ofta utan hänsyn till personernas tidigare anställningstid. Personalbristen som ofta uppstår efter omregleringarna löses genom att de som fått sina anställningar omreglerade erbjuds att arbete extra på mertid. Till saken hör även att möjligheten till extra arbete på mertid förutsätter att man är lojal, foglig och okritisk i sin deltidsanställning.

Begränsningen av arbetsgivarnas möjlighet till omreglering av sysselsättningsgraden skall uppnås genom att det i avtalen införs regleringar som minskar missbruket av omregleringar till lägre tjänstgöringsgrad.

Rapport om det ekonomisk utrymmet. (Klicka)

2015-12-11
Samhällsekonomiska löneutrymmet Ett analysunderlag
Christer Persson

INNEHÅLL

Inledning
Finanskrisens effekter
En förbättring av konjunkturläget
Läget för den svenska ekonomin
Den privata konsumtionen
Den offentliga konsumtionen
Investeringsutvecklingen
Utrikeshandeln
Det aktuella arbetsmarknadsläget
Den förväntade utvecklingen av arbetsmarknadsläget
Betydande osäkerhet
Olika modeller för lönebildningen
Olika kanaler för lönerna att påverka sysselsättningen
Löneutrymmets bestämningsfaktorer
Produktiviteten
Konkreta faktorer bakom produktiviteten
Betydelsen för löneutrymmet
Inflationens betydelse för löneutrymmet
Näringslivets lönsamhet
Den internationella konkurrenskraften
Slutsatser om löneutrymmet
FAQ, Frågor och svar (Klicka)

DN 2 mars 2016:

“ Lars Calmfors: Låglönedebattens lågvattenmärke

Sänkta ingångslöner skulle öka sysselsättningen men samtidigt också ge viss press nedåt på den allmänna lönenivån för lågavlönade.

Det förs just nu en intensiv debatt om lägre ingångslöner som metod att öka sysselsättningen för lågutbildade/invandrare. De borgerliga partierna har lagt förslag liksom Arbetsmarknadsekonomiska rådet (AER), där jag är ordförande.

Sysselsättningsproblemen för lågkvalificerade hänger ihop med två trender. För det första har den teknologiska utvecklingen och globaliseringen förskjutit efterfrågan från låg- till mer högkvalificerad arbetskraft i alla de ekonomiskt mest utvecklade länderna. För det andra har – till följd av skolans misslyckande och ökad invandring – antalet lågkvalificerade ökat i Sverige. Detta problem förvärras av den stora flyktinginvandringen. Arbetslösheten minskar visserligen nu men kommer att öka igen när de nyanlända flyktingarna kommer ut på arbetsmarknaden.

Alla är överens om att det bästa vore om problemet kunde lösas enbart genom utbildning. Men det är uppenbart att det inte går. De generösa anställningsstöden för svårplacerade räcker inte heller till. Det kan bero på byråkratin runt dem – som det är svårt att komma ifrån – och på stigmatiseringseffekter till följd av att den som kommer med en anställningssubvention därmed pekas ut som ett problemfall.

Det är mot denna bakgrund man ska se förslagen om enkla ingångsjobb för nyinträdande på arbetsmarknaden som inte får andra jobb. Det kan röra sig om vaktmästare, sjukvårdsbiträden eller att ge mer service

i detaljhandeln. Ingångsjobb ska inte ersätta andra åtgärder för att skapa sysselsättning utan vara ett komplement.

Sådana jobb innebär förstås målkonflikter. Det gäller att i möjligaste mån se till att lönerna inte sänks för lågutbildade som får jobb ändå, att arbetstagare inte permanent blir kvar på ingångsjobb och att levnadsstandarden för innehavarna inte blir alltför låg. Detta motiverar AER:s förslag om att ingen ska kunna ha ingångsjobb mer än tre år och att det ska utgå ett extra jobbskatteavdrag för att hålla uppe den disponibla inkomsten.

AER:s förslag har mötts med både seriösa och oseriösa motargument. Den sämsta invändningen är nog att förslagen inte motiveras av omsorg om sysselsättningen utan av en allmän borgerlig önskan om att ”återskapa en talrik tjänarklass” och få en svärm av ”uppassare” som ska serva förslagsställarna (Göran Greider). Alternativt har ekonomerna i AER låtit sig köpas av Svenskt Näringsliv eller har bara en allmän önskan om att göra det sämre för människor. Flyktinginvandringen är då bara en förevändning för de ondskefulla förändringar som man ändå eftersträvar.

En annan vanlig vänsterreaktion är att förslagsställarna borde sänka sina egna löner. Det kan man förstås tycka, men det kan inte vara någon metod att minska sysselsättningsskillnaderna mellan hög- och lågutbildade.

Tror vänsterdebattörerna verkligen på argumenten ovan eller väljer de bara cyniskt att använda dem därför att de uppfattas som politiskt gångbara? Jag lutar åt den första tolkningen. Många tycks reagera så känslomässigt att tänkandet grumlas.

Enligt min mening bör debatten i stället fokusera på tre frågor. Den första är förstås hur sänkta ingångslöner skulle påverka sysselsättningen. Det påstås ofta att forskningen inte visar på några effekter. Det är fel. Visserligen finns motstridande resultat i den internationella empiriska forskningen. Men en majoritet av studierna tyder på att höjda minimilöner minskar sysselsättningen. Man finner dessutom oftare sådana effekter när minimilönerna höjs från en redan hög nivå (som i Sverige) än när de höjs från en initialt låg nivå (som i USA). Fyra av sex svenska studier finner negativa effekter av höjda minimilöner på den totala sysselsättningen och alla sex på sysselsättningen för de minst kvalificerade. Befintliga studier underskattar dessutom troligen effekterna, eftersom de endast analyserat vad som händer på kort sikt. Effekterna av lägre minimilöner blir större på lång än på kort sikt eftersom verksamheter då kan omstruktureras och helt nya utvecklas.

En andra fråga är hur man ska se på fördelnings- kontra sysselsättningseffekter. Det är förstås bättre att ha en låg löneinkomst än en ännu lägre bidragsinkomst. Men samtidigt ger lägre ingångslöner antagligen en viss press nedåt också på den allmänna lönenivån för lågutbildade. Det är då en fråga om värderingar huruvida man tycker att detta är värt att acceptera för att öka sysselsättningen eller om man i stället prioriterar att i varje läge upprätthålla en mindre lönespridning än i andra ekonomiskt utvecklade länder.

Ett sista övervägande gäller alternativet till lägre avtalade ingångslöner. Det ökade utbudet av lågkvalificerad arbetskraft kommer under alla omständigheter att tvinga fram lägre löner för många lågutbildade som har svårt att annars få jobb: i småföretag utan kollektivavtal, i oreglerade svartjobb och kanske också genom att fler blir småföretagare med låga inkomster i stället för arbetstagare. Frågan till LO-facken blir om det inte ligger i deras intresse att få till stånd reglerade låglönejobb i stället för helt oreglerade.

Lars Calmfors professor emeritus i internationell ekonomi, forskare vid IFN och ordförande i Arbetsmarknadsekonomiska rådet.

lars.calmfors@iies.su.se “

LO 24 februari 2016

“Ihåligt argument för höga vd-löner

Näringslivstopparna tjänar 54 gånger så mycket som en industriarbetare. Klyftorna i Sverige ökar snabbast i hela OECD. Topparnas enda argument är att de konkurrerar på en global scen vilket rapporten visar inte är sant.

En vd-lön motsvarar 54 industriarbetares lön
I 16 år har LO redovisat inkomstskillnaderna mellan vanliga löntagare och 200 positioner i samhället. De representerar 7 olika branscher. LO-ekonom Jeanette Bergström har för elfte gången tagit fram rapporten Makteliten – klyftorna större än någonsin som visar att en vd-lön motsvarar 54 industriarbetarlöner 2015.

- Vårt urval representerar ett tvärsnitt i samhället. Det är inte de positioner som tjänar mest utan de som bestämmer. Den största gruppen är näringslivet. 1980 var inkomstskillnaderna allra lägst.

Karl-Petter Thorwaldsson konstaterade att Inkomstskillnaderna har accelererat de senaste åren och är nu större än någonsin.

- Maktelitrapporten är ett bra sätt för oss att visa vilken stor skillnad det är mellan den utveckling vi har i Sverige och den debatt vi har i Sverige. I debatten sägs att lönerna är så pass sammanpressade och att vi inte har några skillnader, säger Karl-Petter Thorwaldsson.

I Sverige ökar klyftorna snabbast i OECD
I praktiken börjar Sverige sticka ut som ett land med stora skillnader och Sverige är det land i hela OECD där inkomstskillnaderna ökar snabbast. Sverige är fortfarande inte sämst men LO vill se en mer jämn inkomstfördelning medan debatten i Sverige handlar om sänkta löner.

- I debatten kräver just nu näringslivstopparna att vi behöver större lönespridning i Sverige. Vi har jämfört lönen mellan ett vanligt LO-yrke i hotell och restaurangbranschen där en vuxen person på heltid tjänar runt 20 000 kronor i månaden med dem som debatterar detta högljutt. En näringslivstopp tjänar 77 gånger mer.

Då handlar det om 77 gånger mer än dem som jobbar heltid. 50 procent av LO-medlemmarna, främst kvinnor, jobbar deltid.

Vi ser ett globalt mönster
Det är märkligt att debatten alltid kommer från dem som tjänar mycket mer men aldrig reflekterar över sin egen lön i förhållande till dem de pratar om. Det här följer ett globalt mönster.

- Först görs jättelika skattesänkningar för dem med de högsta inkomsterna. Nu har vi debatten om att sänka lönerna med 25-30 procent till en lön på cirka 15 000 kronor men de som för debatten reflekterar aldrig över sin egen lön.

- Jag vill bara understryka att fattigdom är lika skitigt och jävligt i Sverige som i de länder som lever med detta varje dag. Vi kommer att få se stora klasskillnader, anser Karl-Petter Thorwaldsson.

Alla ska kunna leva på sin lön
LO har jobbat med att försöka få upp nivån för dem med lägst löner till en anständig nivå och har en mycket enkel princip.

- Har man ett heltidsjobb ska man kunna leva på sin lön utan bidrag.

Vi kommer alltid att slåss för att våra medlemmar ska kunna leva på sin lön, oavsett var de kommer ifrån, konstaterar Karl-Petter Thorwaldsson

- Det är en förskräcklig utveckling och jag vill se att utvecklingen vänder. Det finns ingen anledning att någon ska tjäna 54 industriarbetarlöner. Vi har haft för lite debatt och jag önskar se en debatt bland toppcheferna. Jag tror att de skulle kunna avstå av sin lön, menar Karl-Petter Thorwaldsson.

Allt färre toppchefer har erfarenhet av att leva på låga löner.
De tappade markkontakten på 80-talet.

- De har inte upplevt att lönen inte räcker hela månaden och behövt välja mellan att köpa ett busskort och något annat och att tvingas säga nej när barnen vill åka på en utflykt med skolan om det innebär en avgift. Det är en vardag som många, inte minst kvinnliga, medlemmar lever i.

Därför är den här rapporten viktig för att få igång debatten om detta verkligen är rätt väg att gå? Ska vi öka löneskillnaderna ännu mer och ska människor behöva komplettera lön med bidrag?

- Vårt svar är givetvis nej, säger Karl-Petter Thorwaldsson.

Toppdirektörena är inga superstjärnor
Egentligen hörs bara ett enda argument för att näringslivstoppar ska tjäna 54 industriarbetarlöner.

- De jobbar i en global konkurrens. Det argumentet får vi varje år. Om de inte får en lön på denna extremhöga nivå kommer samtliga näringslivstoppar att försvinna från Sverige och Sverige kommer att få sämre direktörer, berättar Karl-Petter Thorwaldsson att det låter.

LO-ekonom Anna Almqvist presenterar ett avsnitt i rapporten som bemöter detta argument.

500 av världens största företags vd-rekryteringar finns med i en kartläggning, varav 11 är kinesiska.

- Av de 489 globala företag vi tittat på har bara 18 av direktörerna rekryterats externt från ett annat land. Det är under 4 procent. Ingen kommer från Sverige.

- Av de 25 största svensk a företagen har endast en extern rekrytering av vd gjorts från ett annat land under de senaste 25 åren. Det var en rekrytering för SAS, ett nordiskt bolag, och medborgaren var dansk.

Det finns heller inga tecken på att det finns en global marknad för direktörer och Anna Almqvist ser ingen ny trend. Främst rekryteras direktörer internt och inom landet.

- Så det handlar inte om en global konkurrens. Det är något annat som ligger bakom näringslivstopparnas höga löner, konstaterar Anna Almqvist.

CHRISTINA JONSSON “

Läs hela rapporten Makteliten - klyftorna större än någonsin.
Se presskonferensen från presentationen av Makteliten - klyftorna större än någonsin.

SENASTE NYHETERNA FRÅN LO 24 feb 2016

- Jämställdhetspolitik handlar om klass och kön
- Ihåligt argument för höga vd-löner
- Ivar Lo-priset 2016 till Vibeke Olsson
- Lägre löner ger inte fler jobb
- Ge alla elever samma verktyg för livet
- Välkommen till Ivar Lo-dagen 2016
- Fattigdom ärvs till nästa generation
- Facklig-politisk samverkan lönar sig

LO: 2016-03-03

Jämställdhetspolitik handlar om klass och kön

Årets jämställdhetsbarometer fokuserar helt på löner. Med hänsyn till både klass och kön framgår tydligt de dramatiska klyftorna mellan olika yrkesgrupper. Män i tjänstemannayrken tjänar mer än dubbelt så mycket som kvinnor i arbetaryrken.

Årets rapport har fokus på löner
Jämställdhetsbarometern är en rapport som kommer för tredje året i rad. LO analyserar här de ekonomiska förutsättningarna för kvinnor och män och lämnar förslag på hur vi kan nå en mer jämlik fördelning av tid, makt och pengar. Årets rapport, som heter just Tid, makt och pengar, och författats av LO-utredaren Ulrika Vedin, fokuserar helt på löner.

- De stora löneskillnaderna som finns mellan kvinnor och män är kopplade till det utbredda deltidsarbetet och många osäkra anställningarna inom kvinnodominerade yrken. Därför använder vi ett nytt lönemått, faktisk månadslön, där vi också tar hänsyn till arbetstiden, förklarade Ulrika Vedin.Eftersom LO är en feministisk organisa-tion ligger fokus på att upp-märksamma de ojämlikheter som finns mellan män och kvinnor i Sverige. LO jobbar ständigt med att på sikt få bort de strukturella skillnaderna mellan könen.

Den råa sanningen
- Det vi presenterar i rapporten är den råa sanningen om hur det ser ut i Sverige sa Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande, vid presentationen av rapporten.

- I årets jämställdhetsbarometer visar vi att framför allt kvinnor i arbetaryrken har halkat efter lönemässigt under åren 2012 till 2014 i jämförelse med kvinnor och män i tjänstemannayrken.

Allra lägst lön har kvinnor inom detaljhandeln vars faktiska lägstalön år 2014 var 13 086 kronor i månaden, före skatt. Motsvarande inom den kommunala sektorn var 13 552 kronor och inom hotell- och restaurangbranschen 14 618 kronor.

Dramatiska löneklyftor i dagens Sverige
Arbetarkvinnors genomsnittliga faktiska månadslön, när vi tar hänsyn till arbetstiden, är 17 860 kronor före skatt.

- Det är 73 procent av arbetarmännens faktiska månadslön på 24 460 kronor i genomsnitt. Skillnaderna ökar och kvinnors arbetsmarknad försämras främst på grund av deltiderna som är akilleshälen för kvinnorna, sa Karl-Petter Thorwaldsson.

En titt på tjänstemannayrken visar att de genomsnittliga faktiska månadslönerna är 30 270 kronor för kvinnor och 39 760 kronor för män. Den här skillnaden mellan olika yrkesgrupper är en annan viktig aspekt som LO belyser i årets jämställdhetsbarometer.

Fel tala om sänkta lägstalöner som ingångslöner
Flera förslag i samhällsdebatten föreslår att de redan mycket låga lägstalönerna ska sänkas. Den faktiska månadslönen för kvinnor inom detaljhandeln och hotell och restaurangbranschen låg 2014 under 16 000 kronor före skatt.

Det leder fel att tala om sänkta lägstalöner som låga ingångslöner som ska vara under en begränsad period, menar Ulrika Vedin. Om

lägstalönerna sänks med 5 000 kronor per månad till den nivå en del i debatten uttryckt skulle behövas, skulle lönen ligga på 15 000 kronor per månad för heltid. Ulrika Vedin har ett räkneexempel.

- De som nyanställs kommer då in på de nya sänkta lägstalönerna. Om löneökningarna blir 2,5 procent varje år i fem år skulle resultatet bli en ny faktisk lägstalön för heltid på 9 700 kronor för kvinnor i detaljhandeln och 10 900 kronor per månad för kvinnor i hotell- och restaurangbranschen. När lönen är så låg blir en löneökning på 2,5 procent väldigt liten.

Lönesänkarkraven är obegripliga

- Därför framstår det för oss som obegripligt att det på senaste tiden kommit flera förslag om att de mycket låga lägstalönerna ska sänkas ännu mer. Sänkta lägstalöner skulle inte bara innebära löner som inte går att leva på för dem som får dem. De skulle också sätta press nedåt för dem som i dag tjänar minst, sa Karl-Petter Thorwaldsson.

En låg lön inte bara är en låg lön. Den betyder också lägre pension, lägre a-kasseersättning, lägre ersättning från sjukförsäkringen och lägre föräldrapenning.

- Det här visar att alla som varit ute och krävt sänkta lägstalöner den senaste tiden inte har en aning om hur det faktiskt ser ut på svensk arbetsmarknad, framför allt för kvinnor, sa Karl-Petter Thorwaldsson.

Vägen framåt

LO tror att förändringen måste komma genom opinionsbildning och en samhällsdebatt. Vi har fortfarande inte rått på fördomen om vad som är arbetsmått för män och kvinnor.

- Vi måste få en mycket tydligare normbildning kring att heltid är norm i kvinnodominerade branscher. I dag har vi väldigt få heltidstjänster inom handeln och inom hotell och restaurang. Det finns få tillsvidareanställningar här liksom inom offentlig sektor.

- Alla 14 LO-förbund har enats om att löneskillnaderna mellan män och kvinnor ska halveras under de tre kommande kongressperioderna.

Det finns tydliga tecken på arbetsmarknaden att det är brist på arbetskraft i vissa branscher och LO har kommit fram till en häpnadsväckande siffra, i en annan rapport som ska presenteras i sommar, på hur mycket Sverige som nation skulle tjäna på att kvinnor jobbar lika mycket som män.

- Det handlar om 400 000 arbetstillfällen. Det är Sveriges utan jämförelse största tillväxtpotential. Den ligger i kvinnors arbetsmarknad. Här kan vi bli en rik nation. Men då måste vi bygga om arbetsmarknaden så den är lika för män och kvinnor, avslutade Karl-Petter Thorwaldsson.

CHRISTINA JONSSON **“**

“ Läs hela rapporten Sveriges jämställdhetsbarometer Tid, makt och pengar med tema lön och LOs förslag till ytterligare åtgärer.

Se presskonferensen om rapporten i LO play. “

LO 3 mars 2016

“Sveriges Jämställdhetsbarometer 2016

I Sveriges jämställdhetsbarometer 2016 framgår att det framför allt är kvinnor i arbetaryrken som halkat efter lönemässigt i jämförelse med kvinnor och män i tjänstemannayrken åren 2012 till 2014.

filen (pdf)

Kvinnors faktiska lön 17 860 kronor
År 2014 motsvarar arbetarkvinnors genomsnittliga faktiska månadslön, det vill säga när vi tar hänsyn till arbetstidens betydelse, 17 860 kronor före skatt. Det är 73 procent av arbetarmäns, vars faktiska månadslön är 24 460 kronor. De genomsnittliga faktiska månadslönerna för kvinnor och män i tjänstemannayrken motsvarar 30 270 kronor och 39 760 kronor.

21 800 kronor mer till tjänstemannamän
Skillnaden mellan lägsta och högsta genomsnittliga faktiska månadslön är mycket stor. Män i tjänstemannayrken har i genomsnitt 21 800 kronor mer i faktisk lön per månad jämfört med kvinnor i arbetaryrken – alltså mer än dubbelt så mycket.

Dessutom har kvinnor nästan genomgående lägre löner än män i kvinnodominerade arbetaryrken. De allra lägsta faktiska månadslönerna år 2014 har kvinnor inom detaljhandeln och hotell och restaurang – strax under 16 000 kronor före skatt. Män har också högre löner än kvinnor i mansdominerade yrken.

Sänkta lägstalöner
I årets upplaga av jämställdhetsbarometern görs en analys av kopplingen mellan sänkta lägstalöner och faktiska löner samt hur sänkta lägstalöner skulle påverka löner över tid. Sänkta lägstalöner skulle få negativa konsekvenser för de individer och grupper som redan nu har sämst ekonomi, i synnerhet anställda i kvinnodominerade arbetaryrken. Att ytterligare begränsa rätten och möjligheten till ekonomisk självständighet skulle få stora konsekvenser.

Höga jämställdhetspolitiska ambitioner där kvinnor och män – oavsett klass och etnicitet – omfattas av samma målsättningar, är inte förenliga med ökade löneskillnader genom sänkta lägstalöner.

Klassmedveten jämställdhetspolitisk agenda
LOs viktigaste slutsats och grundläggande fackliga feministiska utgångspunkt är att en jämställdhetspolitisk agenda måste vara klassmedveten. Därför står LO fast vid en rad åtgärder som skulle ge en mer likvärdig fördelning av tid, makt och pengar.

- När det gäller fördelningen av tiden i betalt och obetalt arbete föreslår LO bland annat att fler ska få möjlighet att arbeta heltid, att föräldraförsäkringen ska delas mer lika mellan föräldrarna och att skattesubventionerade hushållsnära tjänster avskaffas.

- En mer likvärdig fördelning av makten över arbetet kan nås bland annat med stärkt anställningstrygghet, bättre förebyggande arbetsmiljöarbete och genom kraftfulla investeringar i bostäder och infrastruktur såväl som i vård, skola och omsorg.

- För att nå en jämnare fördelning av pengarna är det viktigt att lägstalönerna prioriteras och att arbetsmarknadens parter tar ett betydligt större ansvar för jämställda löner. Därtill behöverregeringen ta stort ansvar för att driva en politik som leder till jämlika ekonomiska villkor.

Läs rapporten Sveriges jämställdhetsbarometer 2016 (pdf) “

Från LO.se 3 mars 2016. Linda Garpe:

“ Bara parterna kan hindra utnyttjande av arbetslösa

Idag presenterade Arbetsförmedlingen en viktig kartläggning. För första gången har myndigheten gjort en ansats att granska arbetsgivarnas användning av de lönesubventioner som används för att korta vägen till jobb för arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden. Finns det risk att dessa stöd överutnyttjas? Risk att arbetslösa utnyttjas av oseriösa arbetsgivare som bara är ute efter att dumpa priset på arbete? Finns det risk att de leder till en snedvridning av konkurrensen i vissa branscher? Svaret från Arbetsförmedlingen blir att det inte kan uteslutas att så sker.

Frågan om det i vissa branscher förekommer ett överutnyttjande av de olika former av lönesubventioner som finns gavs stor uppmärksamhet i media för omkring ett år sedan.

Den så kallade Qvarfortutredningen hade tidigare kritiserat Arbetsförmedlingen för att inte arbeta bra nog för att begränsa fusk och felaktigheter i samband med utbetalningar till arbetsgivare och privata aktörer inom arbetsmarknadspolitiken. Flera fackliga organisationer, inklusive LO, har pekat på behovet av skärpta krav och bättre kontroll i användandet av subventioner.

Arbetsförmedlingens kartläggning bekräftar den välkända bilden av att de subventionerade anställningarna är starkt koncentrerade till vissa delar av arbetsmarknaden. Det är inom fem branscher i vinstdriven privat sektor som anställningar med stöd är helt klart vanligast; restaurang, lokalvård, detaljhandel, bilserviceverkstäder och taxi. En av tio anställda inom restaurang, bilservice och taxi har en anställning med stöd, menar Arbetsförmedlingen. Inom lokalvården är andelen 6 procent och inom handeln 5 procent, enligt Arbetsförmedlingens analys. Dessa siffror ska jämföras med genomsnittet för samtliga företag i alla branscher, då andelen anställda med stöd uppgår till 3 procent. Det är viktigt att påtala att detta är siffror på riksgenomsnitt. Arbetsförmedlingen vrider och vänder på siffrorna. Av alla företag som under 2012 till 2014 hade minst en subventionerad anställning var det 6 procent (5 000 företag) som hade minst fem anställningar med stöd utan att därefter tillsvidareanställa någon av dem som jobbat hos dem med subventionerad lön. I mars 2015 var det 16 procent (9 000 företag) av alla företag som anställt med stöd som hade fler anställda med subventionerad lön än vad den gamla så kallade begränsningsregeln tillät, det vill säga mer än en anställd med stöd per fem reguljärt anställda.

Andelen företag som stämmer in på båda dessa bilder, som inte verkar erbjuda reguljär anställning efter en subventionerad och som har en stor andel anställda med stöd, motsvarar enligt Arbetsförmedlingen 2 procent (1 400) av alla företag som anställt med stöd. Företag inom restaurangbranschen och lokalvården utmärker sig i detta avseende. Särskilt inom restaurangbranschen verkar en subventionerad anställning, genom till exempel nystartsjobb eller instegsjobb, vara en relativt svag väg till reguljärt arbete.

Arbetsförmedlingens egen slutsats är ärligt talat lam: Det verkar inte finnas något omfattande överutnyttjande av subventionerade anställningar men det finns exempel som kan indikera problem, konstaterar myndigheten.

Det finns åtminstone tre viktiga, helt relevanta och betydligt skarpare slutsatser att dra av myndighetens kartläggning:

1. **Frågan om att stävja överutnyttjande och rent fusk i samband med lönesubventioner bör ges högre prioritet.** Blotta misstanken om att överutnyttjande förekommer räcker. Subventionerade anställningar är ett viktigt verktyg för att motverka och bryta långvarig arbetslöshet. Det vi vet om arbetsmarknadspolitikens effekter säger oss att insatser som liknar riktigt arbete har stark potential.

Som fackliga organisationer har vi en viktig roll i att stödja möjligheter för arbetslösa att komma i arbete. Det förutsätter ordning och reda i användandet av arbetsplatsförlagda insatser såsom arbete med stöd, och att träffsäkerheten är hög i användandet av stöden. Att regeringen i sin senaste budget flaggat för att ta sig an frågan är därför mycket välkommet.

2. **En större del av arbetsmarknaden måste öppnas upp för anställningar med stöd.** Det är ett problem att subventionerade anställningar koncentreras till en handfull branscher. Acceptansen för undanträngning av reguljära jobb undergrävs.

Konkurrensförutsättningar riskerar att påverkas. Genom en höjning av de tak som begränsar vilka lönenivåer som kan subventioneras skulle en större del av arbetsmarknaden öppnas upp för anställningar med stöd. Taket för exempelvis instegsjobb ligger idag på 17 600 kr/månad. Genomsnittslönen på svensk arbetsmarknad överstiger 30 000 kr/månad. Taken måste upp. En höjning av taken skulle också förstärka matchningen vid subventionerade anställningar. Precis som Arbetsförmedlingen visar i sin kartläggning är den idag undermålig. Särskilt utomeuropeiskt föddas kompetens kastas bort genom anställningar de är utbildningsmässigt överkvalificerade för.

3. **Arbetsförmedlingen måste öppna för ett systematiskt samarbete med arbetsmarknadens parter.** Fack och arbetsgivare känner arbetsmarknaden. En självklarhet, javisst. Men det är en självklarhet som tyvärr glöms bort inom arbetsmarknadspolitiken idag. Att arbetsmarknadens parter ges en aktiv roll i utformandet och utförandet av arbetsmarknadspolitiken är nödvändigt för effektivitet och legitimitet. Idag är den regionala samverkan mellan parterna och Arbetsförmedlingen minst sagt haltande. Myndighetens samråd med fackliga organisationer är illa skött. Från vår sida finns en stark vilja att gemensamt skapa regionala arenor för utbyte av kunskap och erfarenheter. Det är bara genom samarbete med parterna som Arbetsförmedlingen kan hindra att arbetslösa utnyttjas och arbetsmarknadspolitikens effektivitet undergrävs. Förmår inte Arbetsförmedlingen själv att bättre ta tillvara parternas kunskap bör regeringen tydliggöra uppgiften.

Etiketter: Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadspolitik, lönebidrag, lönestöd, nystartsjobb “

Linda Grape”

“Linda Grape Utredare E-post: linda.grape@lo.se
Telefon: 08-796 25 20
Jag arbetar som utredare på LOs enhet för ekonomisk politik och arbetsmarknad. Mitt arbete och mina bloggtexter handlar om den aktiva arbetsmarknadspolitiken - om de insatser som görs, eller borde göras, för att motverka arbetslöshet och för att främja sysselsättning på en välfungerande arbetsmarknad.

Det är smart att satsa på aktiva insatser som rustar människor på arbetsmarknaden. Genom en klokt utformad arbetsmarknadspolitik kan en positiv strukturomvandling främjas. “

Från Arbetsförmedlingen 5 mars 2016

3 mars 2016 **Rapport**

Subventionerade anställningar - Kartläggning ur ett bransch- och företagsperspektiv

Den här rapporten kartlägger vilka företag och branscher som tar del av Arbetsförmedlingens subventionerade anställningar. Rapporten försöker även se om det finns indikationer på om stöden överutnyttjas eller leder till konkurrenssnedvridning. Kartläggningen och analysen är gjord på riksnivå och bygger på deskriptiv statistik som hämtats från Arbetsförmedlingens statistikregister.

Resultaten visar på att de subventionerade anställningarna är relativt utbredda på arbetsmarknaden; närmare var femte företag med anställda hade minst en pågående lönesubvention 2014. Övervägande delen företag hade enbart ett pågående stöd och få hade fler än fem stöd. De flesta som tar del av stöden är småföretag. Kartläggningen indikerar inte att lönestöden överutnyttjas på ett sätt som kan befaras leda till betydande konkurrenssnedvridning.

Läs rapporten

(46 sidor)

Innehåll

1 Sammanfattning 5
1.1 Övergripande resultat från kartläggningen av arbetsgivare 5
1.2 Indikationer på överutnyttjande och konkurrenssnedvridning.....6

2 Inledning 8
2.1 Syfte och frågeställningar 8
2.2 Definitioner, avgränsningar och upplägg 9
2.3 Kort om statistikunderlag och begränsningar 10
2.4 Tidigare studier 10

3 Kartläggning av deltagare i subventionerade anställningar.....12
3.1 Varför lönesubventionerade anställningar? 12
3.2 Utveckling av antalet subventionerade anställningar över tid 13
3.3 Vilka sökande tar del av stöden?..... 15

4 Vad säger forskningen om effekterna av subventionerade anställningar? 16
4.1 Anställningsstöd 17
4.2 Nystartsjobb..... 17
4.3 Lönebidrag och offentligt skyddat arbete 18

5 Kartläggning arbetsgivare – vilka juridiska former, branscher och företag tar del av stöden? 18
5.1 Flest stöd inom företag som drivs i vinstsyfte..... 19
5.2 Vanligast att företagen har en subventionerad anställning 21
5.3 Små företag tar störst del av stöden.....22
5.4 Fem branscher som utmärker sig 22
5.5 Leder de subventionerade anställningarna vidare till arbete utan stöd?.....25

6 Överutnyttjande och konkurrenssnedvridning 26
6.1 Företag som mottagit många stöd utan att anställa 28
6.2 Företag som mottagit många stöd i förhållande till antalet anställda..... 31
6.3 Företag som både mottagit många stöd utan att anställa och har många stöd i förhållande till antalet anställda 34

7 Slutsatser 35

8 Bilaga 1: Tabellbilaga 36

9 Bilaga 2: Datakällor.....43

10 Bilaga 3: Storleksklass efter antal anställda 44

11 Bilaga 4: Indelning efter juridisk form 45

12 Bilaga 5: Sökandekategorier och avaktualiseringsorsaker som innebär arbete utan stöd 46

1 Sammanfattning

Syftet med denna rapport har varit att söka klargöra om de subventionerade anställningarna överutnyttjas eller på annat sätt används på ett sätt som leder till konkurrenssnedvridningar inom olika branscher på arbetsmarknaden. Vi har tagit oss an frågan genom ett trattliknande upplägg, med inledning och tonvikt på att kartlägga de subventionerade anställningarnas utveckling och i synnerhet vilka arbetsgivare som tar del av stöden. I ett nästa steg har vi gjort ett försök att angripa frågan om överutnyttjandets och konkurrenssnedvridningens omfattning utifrån två indikatorer, där den ena rör möjligheten för stödpersonen att få arbete hos företaget efter att stödet avslutats och den andra rör hur många stöd ett företag har i förhållande till sin storlek. Kartläggning och analys bygger på deskriptiv statistik som hämtats från Arbetsförmedlingens statistikregister Datalagret.

De subventionerade anställningarna har ökat påtagligt de senaste 20 åren och uppgick år 2014 till i genomsnitt 137 000.

Forskning visar att olika former av riktade, tillfälliga, anställningssubventioner generellt fungerar väl när det gäller att få tillbaka personer med långa arbetslöshetstider in på arbetsmarknaden. Jämfört med andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder har subventionerade anställningar generellt uppvisat de största effekterna när det gäller att förbättra personers möjlighet att få ett jobb.

1.1 Övergripande resultat från kartläggningen av arbetsgivare

- De subventionerade anställningarna är relativt utbredda på arbetsmarknaden; närmare vart femte företag med anställda (18 procent) hade minst en pågående lönesubvention år 2014 (månadsgenomsnitt).

- Den övervägande delen företag har enbart ett pågående stöd (64 procent i april 2015). Få hade fler än fem stöd (6 procent, april 2015).

- De flesta företag med stöd är småföretag, 0-4 anställda (48 procent) respektive 5-9 anställda (20 procent). Dessa tar en betydligt större del av de subventionerade anställningarna än vad som utgör deras andel av det totala antalet anställda på arbetsmarknaden.

- Hur fördelningen per juridisk person ser ut skiljer sig mycket mellan de olika typerna av subventionerade anställningar. Omkring 80 procent av nystartsjobben och instegsjobben återfinns i den del av privat sektor som drivs i vinstsyfte, medan motsvarande andel bland lönebidragen, trygghetsanställningarna och utvecklingsanställningarna uppgår till knappt 60 procent.

- Restaurang, taxi och bilserviceverkstäder är branscher som har många stöd i förhållande till antalet anställda i respektive bransch. Även butiker, varuhus och stormarknader samt städbranschen har ett stort antal stöd.

- Totalt sett hade 38 procent arbete utan stöd 90 dagar efter avslutat nystartsjobb år 2014. Städbranschen, butiker/varuhus och bilserviceverkstäder ligger i nivå med snittet. Taxibranschen uppvisar bättre resultat än snittet, medan restaurangverksamheten ligger betydligt under snittet.

- Även när det gäller att få jobb hos samma arbetsgivare ligger branscherna med många stöd i nivå med eller något över snittet. Undantaget är restaurangverksamheten.

1.2 Indikationer på överutnyttjande och konkurrenssnedvridning

Det är väldigt svårt att på en generell nivå uttala sig om de olika stöden överutnyttjas eller leder till konkurrenssnedvridning och i vilken utsträckning det i så fall sker. Orsakerna till svårigheterna beror bland annat på att det inte finns bra och vedertagna definitioner om vad som till exempel är att betrakta som överutnyttjande och att de olika företagen och branscherna arbetar under så skilda förutsättningar att det mer eller mindre krävs en granskning av varje enskilt företag för att kunna göra en sådan bedömning. Dessutom är den ersättning som arbetsgivaren får för en subventionerad anställning tänkt som en kompensation för det produktionsbortfall som funktionsnedsättning kan ge, eller som en kompensation för den risk arbetsgivaren tar att anställa en person som varit arbetslös under en längre tid. Om ersättningen står i fullständig proportion till produktionsbortfallet kan man egentligen inte tala om ett överutnyttjande. För insatser riktade till personer med nedsatt arbetsförmåga där prövningen är individuell och ska omfatta noggranna bedömningar innan stödet ges borde det i hög grad vara så. För nystartsjobb som har en mer generell konstruktion och som dessutom ges som en rättighet är risken större för missmatch mellan ersättning och risken för en eventuell nedsättning i produktivitet som ersättningen ska kompensera för.

De indikatorer vi använt när vi gjort ett försök att angripa frågan om överutnyttjandets och konkurrenssnedvridningens omfattning ska tolkas med försiktighet då det i flera enskilda fall kan vara arbetsmarknadspolitiskt motiverat att ha flera lönesubventionerade anställningar eller att det finns orsaker till varför få stöddeltagare inte erbjuds/väljer att fortsätta sin anställning hos samma arbetsgivare.

Resultaten från indikatorerna visar:

- 5 000 företag har haft minst fem subventionerade anställningar 2012-2014 utan att tillsvidareanställa efter stödperiodens slut. Det motsvarar 6 procent av de företag som haft minst en subventionerad anställning under perioden. Anställningarna hos dessa 5 000 företag uppgick till cirka 42 000 eller 18 procent av samtliga subventionerade anställningar under perioden.

- Antalet företag som har många stödberättigade i förhållande till sin storlek (här definierat utifrån en ”1-5-kvot”, där ett företag får ha en subventionerad anställning + ytterligare en per påbörjad fem anställda) uppgick i april till drygt 9 000, vilket motsvarar 16 procent av företagen med stöd. Sammanlagt har dessa företag omkring 19 000 personer med lönesubvention utöver det ”1-5-kvoten” möjliggör, vilket motsvarar 13 procent av samtliga subventioner. Närmare 2 000 av de 9 000 företagen som har många subventioner i förhållande till antalet anställda är ideella organisationer. Bland de företag i privat sektor som drivs i vinstsyfte utmärker sig övriga konsumenttjänster och restaurangverksamheten. För de arbetsgivare inom denna del av privat sektor som använder sig av många subventioner i förhållande till antalet anställda i företaget kan det innebära konkurrensfördelar i jämförelse med de andra företagen i branschen. I vilken utsträckning det snedvrider konkurrensen inom respektive bransch är dock svårt att uttala sig om enbart utifrån befintlig data.

- 1 400 företag uppfyller kriterierna i båda punkterna ovan. Det motsvarar 2 procent av alla företag som hade stöd i april 2015. 45 600 företag (80 procent) uppfyller inte något av kriterierna i punkterna ovan. Flera branscher där den huvudsakliga juridiska formen är ideella föreningar har en högre andel företag som uppfyller kriterierna i båda punkterna ovan än snittet. Sett till de fem branscher med många stöd i förhållande till antalet anställda i branschen har restaurang- och städbranschen en något högre andel företag som uppfyller båda kriterierna, medan övriga tre branscher (taxi, bilservice och butiker) ligger i nivå med genomsnittet.

Vår kartläggning och analys indikerar inte något omfattande överutnyttjande av de subventionerade anställningarna. Den övervägande majoriteten arbetsgivare har eller har bara haft enstaka stödpersoner anställda. I några fall har dessutom personen fått anställning hos anordnaren eller fått annan anställning utan fortsatt stöd. Här är det svårt att se att stöden skulle överutnyttjats.

Det finns dock exempel på företag som har/har haft många stöd utan att anställa någon och där det dessutom inte verkar ha stärkt den enskilde arbetssökandes möjligheter att få andra anställningar. Dessa fall skulle kunna indikera på att stöden nyttjas på ett sätt som inte är avsikten och om det rör sig om företag som drivs i vinstsyfte kan det heller inte uteslutas att konsekvenserna leder till konkurrensfördelar för dessa företag. Även om det inte rör sig om många företag och även om det inte handlar om fusk eller några direkta oegentligheter riskerar dessa fall att urholka trovärdigheten för de subventionerade anställningarna i stort.

Det bör understrykas att kartläggning och analys är gjorda på riksnivå. Regionala eller lokala nedbrytningar har inte gjorts och skulle vara svåra att göra, bland annat eftersom statistiken enbart finns tillgänglig på företagsnivå (organisationsnummer) och inte arbetsställenivå. Att analysen inte indikerar något omfattade överutnyttjande på makronivå utesluter inte att stödens användning kan få konkurrenssnedvridande effekter på lokal nivå inom vissa branscher.

DN 5 mas 2016:

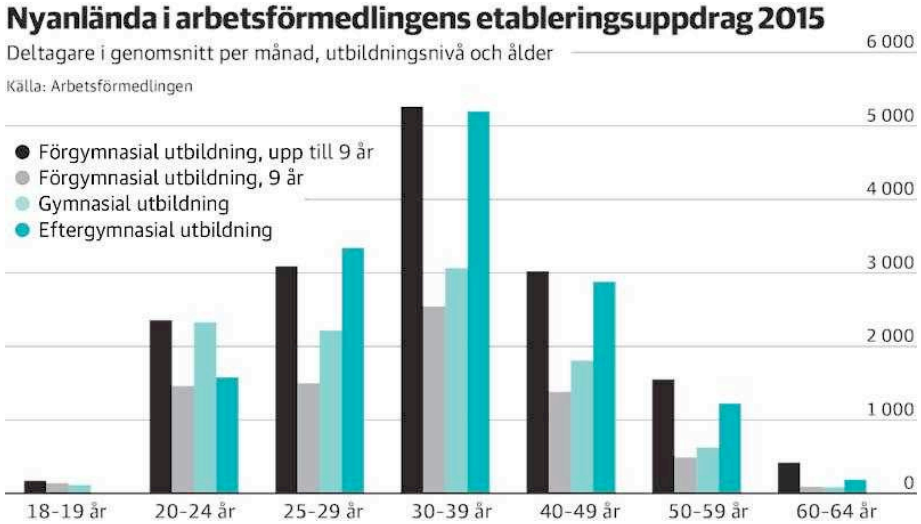

“ LO-basen dömer ut sänkta lägstalöner för enkla jobb

Hälften av fjolårets 160.000 asylsökande var under 20 år. Nio av tio var under 40. Detta enligt LO som tagit fram nya siffror. – Det påstådda problemet med outbildade och svårplacerade 50–60-åringar som skulle kräva sänkta löner existerar helt enkelt inte, hävdar LO:s ordförande i en DN-intervju.

– Det är extremt små grupper nyanlända som är gamla och lågutbildade, inte många tiotusentals som borgerliga debattörer ofta låter påskina, påpekar Karl-Petter Thorwaldsson.

– Och de under 20 ska ju kommunerna se till att de får grundskola och gymnasieutbildning. Något annat vore idiotiskt, de har ett helt arbetsliv framför sig. Utan grundläggande utbildning får vi dem inte i arbete, inte ens för 14.000 kronor i månaden.

Vad gäller flyktingarna över 20 framhåller LO-basen att drygt hälften av de 30–39-åringar som 2015 var inskrivna hos Arbetsförmedlingen hade antingen gymnasium eller eftergymnasial utbildning, betydligt fler eftergymnasial. I stort sett likadan var fördelningen inom de avsevärt mindre grupperna 40–49-åringar och 50–59-åringar.

– De med eftergymnasial utbildning ska förstås Arbetsförmedlingen matcha mot de lediga jobb som finns. Likaså de med gymnasieutbildning i något av den svenska arbetsmarknadens många bristyrken, framhåller Thorwaldsson.

– Här finns massor av jobb, till exempel kock, lastbilsmekaniker, undersköterska, trä- och snickeriarbetare, styckare, busschaufför, murare och golvläggare.

När de minderåriga och de utbildade räknats bort återstår en grupp på runt 30 procent med mer svårplacerade personer, medger Karl-Petter Thorwaldsson.

– De som inte har färdig grundskola, eller vars gymnasieutbildningar inte ger jobb i Sverige, och de som är över 50 och inte talar svenska, dem ska parterna ta ett gemensamt ansvar för. Vi är överens med vår motpart Svenskt Näringsliv om att direkt efter avtalsrörelsen börja förhandla om detta.

Men inte genom att sänka lägstalönerna, understryker han.
– Med den tillväxt av jobb vi har i dag i Sverige ska vi utbilda människor i de yrken där behov finns, inte låsa fast dem i att packa matkassar i affärerna.
– Här finns massor av tänkbara lösningar kring kombinationen lärlingsarbete och utbildning. Kan vi göra dem gångbara på arbetsmarknaden genom en treårig utbildning varvad med praktik är det bingo. Och även en 40-åring har 25 år kvar i arbetslivet.

Frågan om huruvida sänkta lägstalöner kan leda till fler enkla jobb och nya öppningar på den svenska arbetsmarknaden har de senaste månaderna blåst upp åtskilliga stormar i det ekonomisk-politiska landskapet.

Inspirerade av bland andra professor Lars Calmfors, ordförande för det näringslivsfinansierade Arbetsmarknadsekonomiska rådet, har borgerliga politiker vässat sina utspel. Calmfors vill se lägre löner för de nyanlända som har låg eller ingen utbildning, och som inte lyckas få andra jobb. L, C och KD har föreslagit att lagstifta om särskilt låga löner, runt 14 000–16 000, för alla flyktingar, i vissa fall även långtidsarbetslösa och ungdomar – om inte parterna i avtalsrörelsen ”självmant” enas om en sådan modell.

LO:s ordförande är allvarligt bekymrad över ”politikernas klåfingrighet” gentemot den hävdvunna svenska modell där fack och arbetsgivare på egen hand gör upp om lönerna.

– Det är något helt nytt. Skulle förslagen bli verklighet vore det det mest flagranta ingreppet i lönebildningen sedan 1930-talet. Är det något som hittills alla varit överens om så är det ju att vi har en unikt välfungerande lönebildning i Sverige.

Men varför är det så viktigt för facket att motverka sänkta lägstalöner, om de nu bara skulle gälla för nyanlända och under max tre år? Är ni rädda för låglönekonkurrens?

– Nej, vi tror inte att människor skulle konkurreras ut från sina jobb. Men vi vet från andra länder att avtalens vanliga lägstalöner i så fall skulle börja sjunka ned mot de nivåerna. Det medger nu till och med professor Lars Calmfors. Och då drabbas många tusen vanliga svenska löntagare.

Sverige har lägst andel låglönejobb i EU. Och du säger själv att det kommer att finnas en grupp mycket svårplacerade personer kvar bland de utrikes födda. Behöver inte Sverige fler enkla jobb då?

– De lågkvalificerade jobb alla talar om nu är inte vad den svenska arbetsmarknaden efterfrågar. Det som behövs är busschaufförer, inte personer som klipper biljetter. De som vill bygga en mer lågproduktiv arbetsmarknad verkar ha missat att det de facto finns mycket stora behov av helt vanliga yrkesarbetare.

Men nu talar du om den vita reglerade arbetsmarknaden. Sverige har ju de facto redan massor av svarta och mycket lågbetalda ”enkla” jobb, som till stor del utförs av papperslösa och asylsökande, inom till exempel hotell och restaurang, städbolag och byggsektorn. Vore det inte bättre om de reglerades

med en lön runt 14.000–15.000, skattelättnader och försäkringar?

– Svartjobben finns och är ett problem, men de här förslagen rår inte på dem. Det gränslösa Europa har gjort att vi har fått hit en massa skumraskföretag, ofta irländska och cypriotiska bemanningsföretag. Bakom en del står brottssyndikat. De bedriver en helt svart arbetsmarknad, även om det utåt kan se helt legalt ut. Vi har också problem med personer som fått avslag på sin asylansökan men stannar och jobbar svart, för att avvisningarna inte verkställs. Men det här är polisiära frågor. Lagstadgade lägstalöner lär inte omvända företag som erbjuder svartjobb för 4.000–5.000 kronor i månaden.

Ni på LO anstränger er verkligen att bevisa att svensk arbetsmarknad väljer fjolårets asylsökande utan drastiskt försämrade löner och villkor. Men hur många flyktingar klarar Sverige och arbetsmarknaden att ta emot?

– Vi kan inte igen ta emot så många som kom förra året. Ska vi kunna ha kontroll över effekterna i Sverige måste vi ned på mycket lägre nivåer.

Många av LO-förbundens medlemmar sympatiserar ju med SD. Tror du att de kommer tillbaka nu?

– Moderaterna har nog tagit tillbaka en del. Och jag tror att även Socialdemokraterna nu stärker sin ställning bland LO:s medlemmar, med den mer restriktiva flykting- och invandringspolitiken, och för att man tydligt säger ifrån om sänkta löner. Och för att man arbetar för att löntagarna ska känna sig tryggare, som med den höjda a-kassan.

Tove Nandorf “

“Fakta. LO:s nya siffror
* Fjolårets många asylsökande var i snitt mycket yngre än snittet 2000–2014. Det visar LO:s bearbetning av Migrationsverkets siffror.
* Drygt hälften av de nyanlända som 2015 var inskrivna på Arbetsförmedlingen hade minst gymnasial utbildning.
* Sveriges stora gap i sysselsättningsgrad mellan inrikes och utrikes födda är enligt LO inte ett problem. LO förklarar det med inrikesföddas exceptionellt höga sysselsättningsgrad. Sveriges utrikes födda har högre sysselsättningsgrad än EU-snittet för inrikes födda.”

DN 5 mars 2016: Löfven kan tvingas välja LO eller MP

“Löfven kan tvingas välja LO eller MP

Socialdemokraterna har laddat om och bygger en ny politisk strategi runt motståndet mot sänkta lägstalöner. Det väcker varma känslor i LO-borgen. Men harmoniska relationer till LO betyder kärvare samarbete med det andra regeringspartiet, MP.

Socialdemokraterna har piggnat till efter ett hårt halvår med flyktingkris, bruten decemberöverenskommelse och krympande förtroendesiffror. Nu ser S att hotet från de borgerliga om att fälla regeringen har svalnat. Det ser inte ut att bli vare sig regeringskris eller nyval, om det ankommer på oppositionen.

I måndags åkte statsminister Stefan Löfven (S) till ett servicehus i Stockholmsförorten Rågsved. Där blåste han till strid för Den svenska modellen, mot det han kallade statligt satta fattiglöner. Runt detta bygger S en ny strategi.

Det som Löfven tar sikte på är förslag från C, KD och L om att staten ska lagstifta om sänkta lägstalöner i fall arbetsmarknadens parter inte förmår att komma överens. Syftet är att få fler nyanlända i arbete. Mot förslagen om större löneskillnader ställde Löfven den svenska modellen, som i hans tappning innefattar att arbetsmarknadens parter gör upp om lönerna, fler anställs i välfärdssektorn, vinster i välfärden begränsas, och en ”ordnad och reglerad invandring”.

”När EU:s asylsystem havererade i höstas, sökte människor asyl i Sverige i en takt som vårt samhälle helt enkelt inte klarade av. Det ska inte få ske igen”, sade Stefan Löfven i Rågsved.

LO:s ordförande Karl-Petter Thorwaldsson understryker att invandringen behöver komma ”ned på mycket lägre nivåer”. LO vill på alla sätt förhindra att flyktingkrisen resulterar i lägre löner, försämrad anställningstrygghet eller mer svartarbete. Genom mer restriktiv flyktingpolitik och strid mot lönesänkningar tror LO:s ordförande att S ska kunna ta tillbaka röster från SD. För både LO-ledningen och S är det ett stort bekymmer att SD växt bland LO:s medlemmar. I februari röstade var fjärde arbetare på SD, vilket ändå var något färre än i höstas. Fortsätter SD att växa hotas LO:s band och bidrag till Socialdemokraterna. LO-förbunden kan inte heller fortsätta hindra sverigedemokrater från att väljas till förtroendeuppdrag, om SD blir för stora.

Men om S satsar allt på att förhindra att LO blir SD:s fackliga gren skapar det problem med Miljöpartiet. De gröna prioriterar att genom bättre integration kunna ta emot så många asylsökande som möjligt, 100.000–150.000 personer har nämnts. MP kan tänka sig lägre ingångslöner, vidgat rutavdrag och andra metoder som LO ogillar för att nå målet.

Skulle betydligt fler asylsökande komma till Sverige senare i vår kan S bli tvunget att välja. Antingen strama åt invandringen ännu mer, också till priset av att bryta mot EU-rätt och konventioner. Eller acceptera sänkta lägstalöner och kanske inskränkningar i välfärden för att fler ska kunna tas emot. På ena sidan LO, på andra MP. Och väljer S LO så kan det bli en regeringskris i alla fall.

Ewa Stenberg “

Kapitel 6. Bostadspolitik och planering av fysiska och sociala miljöer

Innehåll:

De som är märkta EJ MED finns på angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Sida

232 **EJ MED** Bostadspolitik och välfärd

233 **EJ MED** Sven Wimnell 3 april 2015 + rev sid 27: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar.

235 **EJ MED** Sven Wimnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten.

239 **EJ MED** Sven Wimnell 11 maj 2015: Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska problem. Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m.

176 Om boende, 17 januari 2016. Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015

178 Utrymmesnormerna

178 Antalet lägenheter och personer 2013

179 De föreslagna nya lägenhetstyperna.

181 Sven Wimnell om bostäder och bostadsbyggande
182 Trångboddhet och behov för studenter o d.Nybyggnad och stöd
184 Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar

185 Fysisk planering i Sverige
185 Samhällsplanering. Fysiska och sociala samhällen

255 **EJ MED** Den fysiska översiktsplaneringens framväxt i Sverige

256 **EJ MED** Före 1900. HYGIEN OCH RUTNÄT
260 **EJ MED** 1900-1920. ESTETIK OCH TEKNIK
263 **EJ MED** 1920-1940. FOLKHEM OCH RATIONALITET
267 **EJ MED** 1940-1960. GRANNSKAP OCH PROGNOSER
270 **EJ MED** 1960-1980. MILJONPROGRAM OCH MILJÖHUSHÅLLNING

187 22 politikområden för politiken
188 Planering av fysiska och sociala miljöer
190 Regeringens mål för boende och byggande
192 De sociala miljöerna och beteendena

Tidningsartklar:
284 **EJ MED** Mot okända mål
285 **EJ MED** Polisen måste agera mot antiziganistiska hatbrott

Om boende, 17 januari 2016.

Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015.

Hyresregleringen bör inte ändras. Hyrorna ska inte få gå upp genom några slags marknadskrafter.

Bostadsbyggandet bör inriktas på hyreslägenheter. Studenterna bör kunna bygga studentlägenheter av typ ett stort antal antal egna rum och gemensamma kök od, typer som nu finns. Men det kan därutöver behövas enkla bostäder för studenter och andra unga och även äldre med låga inkomster.

Man bör bygga hyresbostäder mest för små hushåll och det lär behö-vas statliga subventioner som staten bör klara genom att låna pengar. Subventionena bör inte klaras genom skattehöjningar. Det är statens skyldighet att ordna med bostäder.

Större bostäder kommer till genom den privata byggmaknaden.

I paniken nu bör man inte tumma på kvaliteten i det som byggs, Det måste vara bra planlösningar med bra rum och bra rumssammanhang.Boverkets krav på möblerbarhet och tillgänglighet bör följas. Den tekniska kvaliteten bör vara bra.

I alla år tidigare har det varit så att små lägenheter inte fått balkong. Det är viktigt att även små lägenheter får balkong, och de bör vara större än det som varit vanligt, Det är pensionärer med små inkomster som kan tänkas behöva de nya lägenheterna, bl a för att de kan behöva komma fram med rullstolar o d, som är svårt i äldre lägenheter. För pensionärer är det viktigt att de får en rymlig balkong eftersom många kan ha svårt att gå ut.

När man bygger nu bör man kunna räkna med att sådana som blir hyresgäster i nya hus kan vara sådana som nu bor i äldre lägenheter av sämre kvalitet och när de flyttar lämnar efter sig lägenheter som bostadslösa kan vilja ha och som passar bättre för unga än för äldre.

Det finns också pensionärer och änkor/ änklingar o d som vill lämna sina villor och vill ha bra nya mindre lägenheter och kan lämna villorna till barnfamiljer.

Man bör observera att man, när man bygger nytt, inte bara bygger för de bostadsslösa utan också för sådana som vill byta upp sig. Nyproduktionen bör ske så att hela bostadsbeståndets kvalitet förbättras, och inte så att man bygger dåliga lägenheter i panik bara för att fort förse de många bostadslösa med tak över huvudet. Det finns nu tillräckligt med dåliga lägenheter.

Boverket har sedan länge många och tydliga krav på bostäder, rumsstorlekar, rumsutformning, möblerbarhet, inredningar. tillgänglighet, dörrstorlekar, dörrplaceringar m m, och husens tekniska utförande. Boverkets krav bör följas. Miljonprogrammets bostäder byggdes med subventioner och krav, och lägenheterna blev på det hela taget bra,

Efter miljonprogrammet kunde byggmästarna ibland bygga med lägre krav och det byggdes understundom mindre bra lägenheter. Sedan miljonprogrammets tid har boverkets krav ökats, bl a när det gäller tillgängligheten. Nu finns krav om tillgänglighet för rullstolar, dörrarna måste vara bredare och det ska finnas plats att vända med rullstolarna o d, vilket gör att badrum och tvättrum blir större Ett badrum cirka 3 kvm större. Boverket krav bör följas.

Mäklarnas annonser i tidningarna varje vecka bjuder ut lägenheter som ofta inte fyller boverkets krav och inte ger full valuta för de miljontals kronor som lägenheterna kostar. Man bör inte snåla med detaljer som boverket lägger vikt vid.

För att fort få fram många nya bra bostäder kan det vara nödvändigt att bygga många stora hus med många lägenheter i.

Som professionell arkitekt SAR med många års erfarenhet av arkitektarbete har jag ritat lägenheter i storlek 1- 4 rum och kök att läggas i vanliga lamellhus, som kan bli 100 m långa och upp till 10 våningar höga. De följer boverkets krav.

Husen kan byggas med stora moduler från fabrik: Bärande ytterväggar med lämplig värmeisolering och önskat fasadmaterial. Andra bärande väggar kan göras av stora moduler. Bjälklag kan göras av långa skivor som täcker halva husdjupet.

Bottenvåningarna kan inhysa bostäder eller andra lokaler efter de behov som finns i de enskilda fallen

Men först något om hyresgästerna. Antag en pojke som är född 1 juli. Året han fyller 7 år börjar han skolan i första klass. Första året går han ut klassen i juni och fyller 8 år 1 juli. När han gått ut grundskolan, 9 år, fyller han 17 år strax därefter. De flesta går gymnasiet, 3år, och fyller 20 år strax efter det han gått det. Många går sedan på högskola, säg 5 år. och fyller 25 år sedan det är klart.

När han går i grundskolan bor han hos sina föräldrar. När han gått ut den får han inte något jobb och han bor kvar hos föräldrarna. De som går gymnasiet bor också kvar hos föräldrarna. I bästa fall kan de börja få inkomster då de gått ut gymnasiet. De som går på högskola får inga inkomster förrän de fyllt 25 år. De har då inget kapital och kan inte köpa någon lägenhet. Vill de köpa måste de först spara till minst 15 % av en liten billig lägenhet som kostar en miljon, dvs spara minst 150 000 kr. När har de gjort det?

De som skaffar sig ett yrke på gymnasiet kan kanske börja hyra en lägenhet när de fyllt 21 år (om de får bra jobb genast efter examen), de som gått på högskola kan kanske börja hyra lägenhet när de fyllt 26 år. De kan få ungdomsbostadsbidrag. Men kan de få tag på någon lägenhet att hyra?

Man kan tycka att undomar inte ska ha rätt att ställa krav om egen bra bostad före 26-årsåldern. De är ju så unga och borde klara sig ändå utan egen bostad, de kan väl bo kvar hos sina färäldrar. Först framåt 27-30-årsåldern kan de börja ställa krav som vuxna människor.

Nu när det är hög arbetslöshet (därför att de är lata) och det finns många invandrare som man ska ge tak över huvdet och som bör vara glada att de får komma in i Sverige, är det kanske inte så noga med hur de bor. Riktiga människor blir ungdomar annat löst folk med låga inkomster inte förrän de fyllt trettio?

Är man mellan 30 och 65 år och förvärvarbetar eller är pensionär över 65 år har man definitivt rätt till en bra bostad. Men för åldrar under cirka 30 år är det diskutabelt om de har rätt att ställa krav om bra bostad, men hur ska de bo? Ja de får väl.....

I Svensk bostadspolitik kunde ensamstående länge aldrig betraktas som bostadslösa.

Utrymmesnormerna finns i tabellen härefter.

Därefter antalet befintliga lägenheter och antalet personer.

Utrymmesnormerna Från http://wimnell.com/omr36-39zzy.pdf

Norm År	Målsättning	Definition av trångboddhet
Norm 1 1945	Ingen ska behöva sova i köket. Högst 2 personer i varje rum	Mer än 2 boende per rum, köket oräknat.
Norm 2 1965	Ingen ska behöva sova i kök eller vardagsrum (gäller ej enpersonshushåll). Högst 2 personer i varje sovrum.	Fler än 2 boende per rum. kök och vardagsrum oräknade. Gäller ej enpersonshushåll.
Norm 3 1974	Ingen ska behöva sova i kök eller vardagsrum. Eget sovrum till varje hushållsmedlem med undantag av gifta/samboende par.	Fler än en boende per rum, kök och ett rum oräknade samt enpersons-hushåll i ett rum och kök eller mindre. Finns samboende i hushållet redueras rumskravet med ett rum

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd enligt norm 3

Enboende		2 rum
2 personer		3
Ensamförälder och Samboende med	1 barn	3
	2 barn	4
	3 barn	5
	4 barn	6

Antal hushåll 2013

Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

Antalet lägenheter och personer 2013. Från omr36-39zzy

I redovisningen här har gjorts en teoretisk beskrivning där lägenheterna fördelats efter de behov hushållen har enligt utrymmesnormen, men en del har mindre bostäder än utrymmesnormen och en del har större än normen. Sedan finns det cirka 300 000 personer som inte är folkbokförda på en lägenhet. Att rätta till detta är komplicerat.

Antalet lägenheter:

mindre än 31 kvm. cirka rum och kokvrå. 92212 lägenheter

Antag att alla barn bor hemma till 19 år och att personerna 20-23 år har enpersonshushåll. Antag 92812 personer.

31-50 kvm. cirka 1 rok. 413573 lägenheter

Antag 413573 personer.

Upp till 50 kvm. 506385 lägenheter.

Antag 506385 personer: personerna 20-23 år : 503955

51-70 kvm. cirka 2 rok. 1017046 lägenheter

Antag 1017046 personer = enpersonshushåll.
Alla enprsonshushåll 1586645 personer.
Antalet personer 20-23 år 503955.
Antalet enpersonshushåll över 23 år 1082690 Lägenheter 2 rok räcker ungefär till dem.

71-90 kvm. cirka 3 rok. 952275 lägenheter

Antal tvåpersonshushåll 1318489. Antalet lägenhetar 3 rok är bara 952275, det fattas 366214 st. De behöver ta i anspråk även lägenheter på 3,5 rok som är 322179 st.

91-100 kvm. cirka 3,5 rok. 322179 lägenheter.

101-110 kvm. cirka 4 rok. 303330 lägenheter
111-130 kvm. cirka 5 rok. 531080 lägenheter
131-150 kvm. cirka 6 rok. 340239 lägenheter
151-170 kvm. cirka 7 rok. 199 226 lägenheter
101-170 kvm. 1 373 875 lägenheter

Antal hushåll med 3 personer(2 föräldrar och 1 barn):	**521369**
Antal hushåll med 4 personer (2 föräldrar och 2 barn)	**517049**
Summa	**1038418**
Antal hushåll med 5 personer (2 föräldrar och 3 barn)	**180607**
Antal hushåll med 6 personer (2 föräldrar och 4 barn)	**51097**
Antal hushåll med 7+ personer (2 Föräldrar och 5+ barn)	**34246**
Antal hushåll med 3 - 7+ personer	**1304368**

SCB uppger om antalet personer i befolkningen: Uppgift saknas gäller de ungefär 300 000 personer som är folkbokförda i Sverige den 31/12 men som inte är folkbokförda på en lägenhet. Uppgiften är svårtolkad, men en tolkning är att det saknas lägenheter för dem, cirka 300 000 lägenheter.

De föreslagna nya lägenhetstyperna. Klicka fram planritningar på
Sven Wimnell 11 maj 2015: De föreslagna nya lägenhetstyperna.
http://wimnell.com/omr36-39zzzb.pdf
och se på dem samtidigt med läsningen av det här (hoppas skärmen är tillräckligt stor). Dokumentet är på 14 sidor och är utdrag ur http://wimnell.com/omr36-39zzy.pdf

Sidorna 2 och 3 innehåller uppgifter om husens tekniska utformning och uppgifter om rummen och något om studentbostäder od.

Planritningar finns för
Bostad 2 rum och kök och 3 rum och kök i mindre skala
Bostad 4 rum och kök i mindre skala
Bostad 2 rum och kök i större skala
Bostad 3 rum och kök i större skala
Två studentbostäder med gemensamma utrymmen
Bostad 2 rum och kök med större sovrum

Utgångspunkten för de upprättade lägenhetstyperna är en lägehet med 2 rum och kök som i första hand är avsedd för en ensamstående som är över 30 år. Vanligen bör de ha inkomster som räcker till den föreslagna lägenheten. De som är under 30 har samma rättigheter som äldre, men kan ha dåligt med pengar så att de kan bli tvungna att ta mindre bostäder, t ex de bostäder som de äldre kan lämna efter sig när de flyttar från sin gala dåliga bostad till den nya som föreslås.

Sovrummet är 14,9 kvm och ger plats god för ett arbetsbord e d för dator och hobby. Det fínns plats för barnsäng, Rummet kan användas som sovrum för 2 makar/sambor.

Från sovrummet kan man se in i vardagsrummet och tvärtom. Man kan få långa blickfång så att man inte behöver känna sig instängd.

Sovrummet har nära till badrummet och gränsar till köket. Om man har svårt för att somna kan man lätt ta sig en smörgås i köket, vilket kan hjälpa.

I köket finns god plats för matbord med 4 sittplatser med utsikt genom stort fönster. Vid vänsterväggen kan man få plats för en liten byrå e d eller öka på köksbänkarna. På fönsterbänken en lång rad med blommor

Strax intill köket finns balkong där man också kan ha bord med 4 sittplaster eller ett mindre bord med färre sittplatser och en soffa. Balkongen ligger utanför sovrummet där den ger minst skada för dagsljuset i rummen.

Vardagsrummet ligger intill köket. Man kan ha ett mindre bord vid fönstret där man kan bjuda några få bekanta på kaffe. Om bordet är utdragbart kan det lätt ge plats för 6-7 personer. Med ännu längre bord kan man få plats för flera. Det är nära till spisen. På fönsterbänkem kanske en lång smal duk och souvenirer.

Vardagsrummet kan möbleras enligt boverket och TV kan placeras så att alla kan se bra. Om soffan kan ge plats för två sovplatser kan man för natten ta emot två vuxna barn eller två gamla föräldrar.

Vid den inre kortväggen kan man t ex ha underskåp för saker och ting och däröver långa bokhyllor på väggen. På långväggarna finns plats för tavlor o d. Har man en gammal ärvd möbel man vill ha med sig kan den ställas till höger om soffan. Där ocksåradio od. I lägenheten finns plats för stolar som man inte alltid vill ha vid borden

Badrummet fyller kraven för rullstolar och har plats för badkar eller dusch samt städskåp, tvättmaskin och en liten bänk där man kan arbeta med något.

Intill entrérummet finns ett förråd som man kan gå in i och där man t ex kan ställa in rullator och hopfällda extrastolar.

Lägenheten 3 rum och kök. Är lika med lägenheten 2 rok utökad med ett sovrum bakom vardagsrummet.

Lägenheten 4 rum och kök. Är lika med lägenheten 3 rok utökad med ett sovrum mellan köket och det första sovrummet.

Två studentbostäder med gemensamma utrymmen. Är lika med med lägenheten 2 rok men sovrummet är 95 cm bredare. De är i par och till dem hör gemensamt entré, badrum, kök och balkong.

Rummen är exklusive garderober omkring 21 kvm. De har plats för garderober 60x60 cm, arbetsbord 80x220 cm där man kan rita med vinkellinjal och bre ut stora arbetsmaterial, skåp och bokhyllor 60x200 cm, plats för TV och liten sittsoffa 140x95cm (eller ett par fåtöljer), soffbord, säng 90x210 cm och sängbord 40x40.

Om studenten vill använda sängen som sittplats under dagen kan han skaffa två passande ryggkuddar och under natten ställa dem i utrymmet mellan fotänden på sängen och garderoben där. På morgonen får han först låta sängen vädra ut och sedan ordna till ett snyggt överkast och sätta dit ryggkuddarna.

Enligt boverket lämplig för två studenter.

Kan användas av två yngre personer som inte är studenter och som inte har möjlighet att ha egna bostäder på 1 rok vardera.

De två rummen kan ha likadana möbler. Den högra bostaden disponerar förrådet vid entrén och den vänstra bostaden kompenseras för det av att vänstra rummet har två extra garderober och något större golvyta, så att lägenhetsytan för vänstra bostaden blir 2,8 kvm större än för den högra.

Lägenhetsytan för de två bostäderna blir 69,7 kvm = cirka 35 kvm för varje student.

Bostad med 2 studentbostäder kan ombildas till 2 rum och kök med större sovrum genom att ta bort två garderober i vänstra rummet

Bostaden 2 rum och kök med större sovrum. Den har ett sovrum som är 95 cm bredare än sovrummen i lägenheterna 2 och 3 rok, och 4,75 kvm större än sovrummet i 2 rok. Rymmer 2 garderober, arbetsbord för två, barnsäng, 2 paruppställda sängar med bord, plats för skåp eller en extra säng. Är avsedd för hushåll på 2 vuxna personer som tycker att de inte behöver 3 rok.

Byggnadsbehovet har undersökts och redovisats i kapitel 7 i http://wimnell.com/omrzzza.pdf (11 maj 2015)
Med början på sida 282 finns "Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd "

Sedan dess finns kanske bättre uppgifter om trångboddhet och bostadsbrist. Behovet av nybyggnad är mycket stort. Det byggande regeringen föreslår är bara bråkdelen av det om behövs. För att beräkna vilka bostadsstorleken som först bör byggas behövs bättre underlag än det som fanns i maj 2015.

Det förslag till byggande som redovisas är ett principexempel. Det behövliga första byggandet redovisas som flerbostadshus med 8 trappuppgångar. Det behövs 357 våningar för de 15 000 lägenheter bostadsministern föreslår, och det föreslås vilka lägenhetstyper varje våning bör ha. 42 st lägenheter i varje våningsplan:

20 Studenter, lägenheter för studenter o d	cirka 47 % av 42
16 lägenheter 2rok för ensamma utan barn	cirka 38 %
4 st lägenheter 3 rok för par utan barn	cirka 10 %
2 st lägenheter 4 rok enligt regeringens begäran	cirka 5 %

Kapitel 7: Sven Wimnell om bostäder och bostadsbyggande. Från http://wimnell.com/omrzzza.pdf

Innehåll:

262 Innehållet i Sven Wimnell 3 april 2015 +rev sid 27: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar. http://wimnell.com/omr36-39zzy.pdf

264 **En rapport om trångboddheten i Sverige. Målsättningar och definitioner kring trångboddhet**

265 Boverkets rapport om rum för barnen

266 **De föreslagna nya lägenhetstyperna.**
Ritningarna tar för mycket datorutrymme, är ej med här.
Klicka på http://wimnell.com/omr36-39zzzb.pdf
så kommer de

Ritning. Bostad 2 rum och kök och 3 rum och kök imindre skala
Ritning. Bostad 4 rum och kök i mindre skala
Ritning. Bostad 2 rum och kök i större skala
Ritning. Bostad 3 rum och kök i större skala
Ritning. Två studentbostäder med gemensamma utrymmen
Ritning. Bostad 2 rum och kök med större sovrum

268 Bostad 2 r o k
269 Bostad 3 r o k
270 Bostad 4 r o k
271 Två studentbostäder med gemensamma utrymmen för entré, badrum, kök och balkong.
272 Bostad 2 r o k med större sovrum

273 **Svenska folkets boende.**
273 Rumsenheter per boende efter hushållstyp

274 Utrymmesstandard
276 Genomsnittlig yta per lägenhet
278 Antal lägenheter efter region, hustyp, bostadsarea och år
278 Riket. Småhus och flerbostadshus
279 Riket. Övriga hus. SCBs kommentarer:

280 **Förslag till lägenhetstyper i ny bostadsbebyggelse.**
282 Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd
283 Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar

284 **Hushålls- och bostadsstatistik**
286 **Registerbaserad hushållsstatistik**
288 Artiklar om hushåll och ekonomi
289 Artiklar om Fastigheter
290 Artiklar om Regionalt
291 Artiklar om Glesbygd
292 Artiklar om Boende och byggande
293 Artiklar om Integration och segregation

294 **Årshyra per lägenhet, årshyra per kvm efter region,** ägarkategori, nybyggår/värdeår, årsintervall, lägenhetstyp, tabellinnehåll och år
294 Riket

296 **Sätt att bygga**

Sena artiklar om byggande och bostadsbehov
298 Här stryps tillväxten av lågt byggande
301 Kommunen som bryter mot mönstret
302 Bostäder på väg att bli politik på nytt
303 Föraktet för svaghet är grundmurat bland de välmående
304 Rättigheter som börda
305 Marknadshyror skulle kosta hushållen 17 miljarder
308 Rapport 2014 - Svensk elförsörjning i framtiden (PDF)

Trångboddhet och behov för studenter o d.

Nybyggnad och stöd http://wimnell.com/omrzzza.pdf sid 282

Trångboddheten m m har behandlats i kapitel 6. Här slutet av resonemangen där.

Trångboddhet enligt Norm 3		Antal personer per hushåll	Antalt hushåll	Behov
samtliga hushåll	1 338 000 pers.	2,3		
ensamstående u barn	760 000	1,0	760 000	760 000 2rok
***ensamstående m barn**	121 000	2,53	121 000	121 000 3,85 rok
sammanboende u barn	92 000	2,0	46 000	46 000 3 rok
sammanboende m barn	380 000	3,85	190 000	190 000 3,85 rok
Hshåll utan o med barn	1353 000			

Summa behov analet lägenheter p g a trångboddhet 1 117 000
Summa 1 417 000

Regeringen talar om nybyggnad av 250 000 lägenheter på 5 år. Behovet är 5 gånger större. Bara 17,6% av behoven kan byggas.

17,6% av behoven:

Uppgift saknas	**53 000**	små	3)
ensamstående u barn	**134 000**	2 rok	1)
ensamstående m barn	**21 000**	3,85 rok	2)
sammanboende u barn	**8 000**	3 rok	
sammanboende m barn	**34 000**	3,85 rok	2)

1) om man bygger 134 000 2rok frigörs 134 000 små lägenher som behövs för dem som behöver små lägenheter

2) om man bygger 63 000 lägenheter 3rok kan frigöras 55 000 lägenheter som kan användas av barnfamiljer. Det vill säga att tvåpersonershushåll byter ner sig från gammal 3,5 rok till ny lägenhet 3rok. En del par utan barn har troligen 2rok och inkräktar på det ensamma utan barn bör ha. Paren kan byta upp sig till 3rok.
3) dessutom bör byggas 53 000 smålägenheter för studenter o d

Man bör alltså bygga 134 000 bra lägenheter 2rok och cirka 63 000 bra lägenheter 3rok, då minskas trångboddheten för ensamma och par utan barn och ungdomar o d får lägenheter att bo i och barnfamiljer kan flytta till lägenheter som är bättre än de de har. Dessutom bör byggas 53 000 lägenheter för studenter o d.

			Per år i fem år:	
Uppgift saknas	**53 000**	små	10 600	21,2%
ensamstående u barn	**134 000**	2 rok	26 800	53,6 %
ensamstående m barn	**21 000**	3,85 rok	4 200	8,4% 1)
sammanboende u barn	**8 000**	3 rok	1 600	3,2%
sammanboende m barn	**34 000**	3,85 rok	6 800	13,6% 1)

1) Tillgodoses genom snåhusbygget.

Detta ger 250 000 lägenheter på fem år om man bygger 50 000 per år. 2014 byggdes cirka 27 000 lägenheter, dvs ungefär hälften av det som ambitionen 250 000 lägenheter kräver.

Bostadsministern vill ge stöd så att 15 000 hyreslägenheter kan komma till per år. Om det betyder att produktionen per år stiger till 42 000 lägenheter är oklart.

Bara 15/50 av årsbehovet 50 000 kan tillgdoses av 15000 lägenheter.

SCB: Färdigställda lägenheter i nybyggda hus efter region och hustyp. 2014

	Året
0010 Stor-Stockholm	
Flerbostadshus	6206
Småhus	2304
0020 Stor-Göteborg	
Flerbostadshus	2703
Småhus	939
0030 Stor-Malmö	
Flerbostadshus	2134
Småhus	490
0060 Riket exkl storstadsområden	
Flerbostadshus	7854
Småhus	4433
Summa	
Flerbostadshus	**18 897**
Småhus	**8 166**

Byggmästarna bör öka ut sin produktionsapparat.
Lägenheter för barnfamiljer, småhus, tycks komma till utan stöd.
Isynnerhet om lägenheter 3rok för par utan barn byggs.
Stora problemen finns i " Uppgift saknas" och " ensam u barn.

Det synes lämpligt att 15000 lägenheter fördelas på lägenheter för studenter od och ensamma och sammanboende utan barn.

Förslag till stöd per år, bostadsministerns 15 000 lägenheter:

Små lägenheter och 2rok	**13 000**	**86,7%**
3rok	**1 500**	**10,0%**
4rok	**500**	**3,3%**

Lägenheterna kan byggas i hus med 8 trappuppgångar och i 5-10 våningar. Exempel på ett sådant hus visas härintill.

Men 15 000 lägenheter är för litet när det finns 1 117 000 trångbodda hushåll och nästan 300 000 unga står utanför bostadsmarknaden.

Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar. Med Sven Wimnells lägenhetstyper.
Det behövs 357 våningar för dessa 15 000 lägenheter. Varje våning:

ENA LÅNGSIDAN		ANDRA LÅNGSIDAN
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	**Trappuppgång 1**	**bostad 2 studenter + 1 st 2rok**
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	**Trappuppgång 2**	**bostad 2 studenter + 1 st 2rok**
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	**Trappuppgång 3**	**bostad 2 studenter + 1 st 2rok**
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	**Trappuppgång 4**	**bostad 2 studenter + 1 st 2rok**
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	**Trappuppgång 5**	**bostad 2 studenter + 1 st 2rok**
1st 3rok + 1st 2rok	**Trappuppgång 6**	**1 st 3 rok + 1 st 2rok**
1 st 3rok + 1 st 2rok	**Trappuppgång 7**	**1 st 3rok + 1 st 2rok**
1 st 4rok + 1 st 2rok	**Trappuppgång 8**	**1 st 4rok + 1 st 2rok**

Summa 42 lägenheter (studenter 35 kvm, 2rok 65 kvm, 3 rok 84 kvm, 4rok 103 kvm):

20 Studenter, lägenheter för studenter o d	cirka 47 % av 42
16 lägenheter 2rok för ensamma utan barn	cirka 38 %
4 st lägenheter 3 rok för par utan barn	cirka 10 %
2 st lägenheter 4 rok enligt regeringens begäran	cirka 5 %

Bygger på SCBs statistik över trångbodda och “uppgift saknas”, men lägenheter för ensamma trångbodda har minskats och lägenheter för studenter har i motsvarande mån ökats. Från 24/60 till 47/38% för studenter/ensamma. Kan justeras: 2 st studentlägenheter på 35 kvm vardera kan användas som 1 st 2rok med stort sovrum, 70 kvm.

Hur det går med bostadspolitiken efter januari 2016 behandlas i kapitel 8.

Sven Wimnell 16 juni 2011: Fysisk planering i Sverige. (Område 71)
http://wimnell.com/omr71l.pdf

Innehåll:

sid

3 Samhällsplanering. Fysiska och sociala samhällen.

5 Den fysiska översiktsplaneringens framväxt i Sverige.

23 Stadsplaner i Sverige genom åren enligt Arkitekturmuseet. 7 juni 2011.

30 Nuvarande samhällsplanering enligt Boverkets hemsida 11 juni 2011.

89 Boverkets Regelsamling för hushållning, planering och byggande.

92 Nuvarande bostadsplanering enligt Boverkets hemsida 11 juni 2011.

132 Boverkets webbkarta på Internet. 14 juni 2011.
-174

Sven Wimnells hemsida, område 71, 020417:

Samhällsplanering.

Fysiska och sociala samhällen.

De finns i princip två slags samhällen: de fysiska samhällena, som gäller det fysiska - materiella, och de sociala samhällena som gäller människornas relationer. När det talas om samhällsplanering är det vanligen planeringen av de fysiska samhällena som avses. När det gäller det fysiska talar man om fysisk planering och fysisk miljö, och det är det som avhandlas i Plan-och Bygglagen, planeringen där utgår från markanvändningen: hur marken ska användas och vilka regler som ska gälla för det.

I fråga om de sociala samhällena, de sociala miljöerna, finns inte planeringsregler som på samma sätt anknyter till markanvändningen, men det finns många regler av olika slag. På den världsomspännnade nivån finns bl a FNs konvention om de mänskliga rättigheterna, i den finns många regler om vad man får och inte får göra i förhållandet människor emellan. På mindre omfattande nivåer finns bl a i EU många regler och bl a också regler om mänskliga rättigheter, som avviker något från FNs.

På nationsnivå har de olika nationerna sina egna lagsystem, med regler för bl a demokrati, uppfostran och undervisning, brott och straff, regler för handel och avtal, arbetsmiljöer, jämlikhet, jämställdhet, välfärdsfördelning o s v.

I Sverige idag fungerar inte demokratin tillräckligt bra, skulden till det kan läggas på de politiska partierna, de kan inte fånga upp folkets uppfattningar och på lämpligt sätt forma de fysiska och sociala miljö-erna och deras innehåll efter dem.

Om man ska kunna nå en bättre framtid måste man ha klart för sig att det finns både fysiska och sociala samhällen och miljöer. I någon mån kan man förbättra de sociala miljöerna genom att förbättra de

fysiska miljöerna, men förbättringar av de sociala miljöerna kräver mer än ändringar av de fysiska miljöerna.

Bra planeringar av de fysiska miljöerna är viktiga. i Sverige har kommunerna det s k planmonopolet som innebär rätt att föreskriva markanvändningen i fysiska planeringar, med hjälp av kartor och byggnadsregler o d. Svensk fysisk samhällsplanering av svenska samhällen hade en storhetstid under ett par årtionden efter andra världskriget.

Kommunerna planerade de fysiska miljöerna och hade bl a höga ambitioner om bostäderna, men kunde inte tillräckligt väl styra bostadsproduktionen. Efter kriget flyttade folk till arbetsplatser i städerna och staten prioriterade anläggningar för varuproduktion före bostadsbyggande, vilket ledde till bostadsbrist som bara blev större och större. Till slut, i mitten på 60-talet, måste staten börja med det sk miljonprogrammet där en miljon bostäder skulle byggas på tio år. I det läget fick byggnadsentreprenörerna större betydelse och den mer allomfattande samhällsplaneringen halkade efter.

Efter de tio årens bostadsbyggande gick, kan man säga, luften ur planeringssverige. Efter miljonprogrammets dagar har den fysiska samhällsplaneringen vartefter ändrat karaktär. Nu talar man om att samhällsplaneringen domineras av en förhandlingsplanering, som innebär, att kommunernas planerare minskar sina planeringsinsatser och överlåter delar av planeringen till byggföretag som köpt mark och i visst samråd med kommunerna planerar för de egna markområdena. Från samhällets sida kan det innebära vinster då byggföretagen delvis tar hand om risker och delvis uför planeringar som kommunerna annars skulle utföra och betala.

Men denna ordning rår kanske inte på planeringsproblem som gäller sådant som segregation, nedslitna förorter, kriminalitet och utanförskap, ökande ekonomiska klyftor. Överlåtandet av delar av planeringen till privata aktörer innebär att planeringen sker mer på företagens villkor och att det demokratiska inflytande äventyras.

Hur det kommer att gå hänger på de politiska partiernas kunskaper, vilja och förmåga att rikta in samhällsplaneringen på lämpligt sätt. Man kan frukta, att partierna inte klarar att reda upp samhällsplaneringsproblemen. Någon rejäl bostadspolitik finns inte. Det är svårt upptäcka någon framgångsrik segregationspolitik. Sjukskrivningarna har ökat till oanade höjder. Välfärdsklyftorna tycks öka.

Tillägg i juni 2011:

På Sven Wimnells hemsida, **http://wimnell.com** **,** ges en relativt kort redovisning av ett forskningsarbete med titeln: ” Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen.” Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter. I klassifikationssystemet finns den fysiska planeringen på område 71.

Ordet samhällsplanering förknippas kanske mest med den fysiska samhällsplaneringen, d v s planering av byggnader och anläggningar, vägar och olika slags byggnadsområden, grönområden o d. På Sven Wimnells hemsida avser samhällsplanering planeringar för samhällen i vidare mening, omfattande också planeringar av sociala samhällen, dvs alla slags relationer mellan människorna. Klassifikationssystemet där gäller den mer omfattande samhällsplaneringen.

Till den fysiska planeringen hör klimatfrågor o d som man tidigare inte fäste så stor vikt vid.

Man bör observera att den fysiska samhällsplaneringen ännu inte tagit sig upp till den globala nivån. På den nivån förekommer viss planering ifråga om klimatfaktorer och havshöjningar o d och kanske något mera, men mera fullständiga planeringar lyser med sin frånvaro.

Det gäller också planeringar av sociala samhällen på global nivå. Det fattas alltså mycket planeringar för världen.

De som styr Europa håller nu på med att försöka undvika konkurser för dåligt utvecklade Europeiska stater.

22 politikområden för politiken

Under årens lopp har innehållet i dominerande politikområden skiftat. Utredningar har visat att dagens politiska problem kan inordnas i 22 politikområden som hvudsakligen stämmer överens med regeringens ministerområden. http://www.regeringen.se

* **Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**
* **Allmänt om regeringens politik.**

* **Utrikes- och världspolitik. Globaliseringen.**
  Politik för en utrikesminister.

* **Europapolitik.**
  Politik för en EU-minister.

* **Demokratiproblem, juridik.**
  Politik för en demokratiminister och en justitieminister.

* **Försvar.**
  Politik för en försvarsminister.

* **Klimat och klimatpolitik**
  Politik för en miljöminister.

* **Transporter.**
  Politik för en infrastrukturminister.

* **Planering av fysiska miljöer.**
  Politik för en plan- och byggminister.

* **Landsbygdspolitik.**
  Politik för en landsbygdsminister.

* **Bistånd.**
  Politik för en biståndsminister.

* **Sjuk- och hälsovård, kemikalier, räddningdtjänst.**
  Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

* **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**
  Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.

* **Barn- och äldreomsorg. Välfärd. Socialtjänst**
  Politik för en barn-och äldreminister med välfärd och socialtjänst o d

* **Utbildning. Forskning.**
  Politik för en utbildningsminister.

* **IT. Information, Konst, kultur, idrott.**
  Politik för en IT-minister och en kultur- och idrottsminister.

* **Jobb.**
  Politik för en arbetsmarknadsminister.

* **Näringar.**
  Politik för en näringsminister.

* **Handel.**
  Politik för en handelsminister.

* **Migration. Integration o d.**
  Politik för en migrationsminister och en integrationsminister.

* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**
  Politik för justitieministerns polis- och kriminalpolitik.

* **Pengar. Skatt, bidrag, finanser, pensioner, försäkringar.**
  Politik för finans-, finansmarknads- och socialförsäkringsministrar.

Planering av fysiska och sociala miljöer.

Planering av fysiska och sociala miljöer ingår i område 7. Här anges några utredningar som berör planeringarna. Sammanställning 23 januari 2016.

Utredningar om historia

Sven Wimnell 9 jan 2012:
Världsarvslistan http://whc.unesco.org/en/list/
http://wimnell.com/omr91b.pdf

Sven Wimnell 080201+5 april2014: Sveriges och omvärldens historia.
http://wimnell.com/omr93c.pdf

Sven Wimnell 10 maj 2014: Svensk politik från vikingatiden till oppositionens valplattformar för valen 2014.
http://wimnell.com/omr36-39zzk.pdf

Utredningar om sociala miljöer o d

Delar på område 7951 som gäller den socialdemokratiska regeringen mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område 7951 och lagts på en särskild sida
http://wimnell.com/omr7951b.html

Delar på område 7952-7956 som gäller den socialdemokratiska regeringen mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område 7952-7956 och lagts på en särskild sida
http://wimnell.com/omr7952-7956b.html

Sven Wimnell: Från Migrationsverkets hemsida 080316
httpwimnell.com/omr7952-7956c.pdf

Sven Wimnell 16 mars 2008: Något om sociala miljöer. Kompletterad 1 juni 2012 med våldet i världen, mänskliga rättigheter, mobbning, diskriminering o d.
http://wimnell.com/omr7952-7956d.pdf

En skolhistoria av Sven Wimnell. Om skolorna i Strängnäs . En uppdatering 2001 av en historia 1992. Kompletterad med nyheter 2010-2011.
http://wimnell.com/omr7957b.pdf

Delar på område 7957 som gäller den socialdemokratiska regeringen mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område 7957 och lagts på en särskild sida
http://wimnell.com/omr7957c.html

Sven Wimnell 4 maj 2011: Om mänskliga rättigheter 2007 i alla världens länder enligt Urikesdepartementets utredningar.
http://wimnell.com/omr103a.pdf

Sven Wimnell 10 maj 2011:
Barnfattigdom och annan fattigdom.
http://wimnell.com/omr36-39zm.pdf

Sven Wimnell 31 januari 2014: Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund. Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper. PISA. Civilsamhället. Kultursamhället.
http://wimnell.com/omr36-39zzf.pdf

Sven Wimnell 17 sept 1997 + 1 februari 2015:
Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.
http://wimnell.com/omr109b.pdf

Utredningar om fysiska miljöer o d

Resursklassifikation-förstudie. Slutrapport 1999-12-30.
http://wimnell.com/omr69b.pdf

Klassifikation av Byggnadsverk och Utrymmen - huvudstudie.
Slutrapport 2002-06-18.
http://wimnell.com/omr69c.pdf

Två debattartiklar om bostadsbyggandet. "Ge oss en bostadspolitik värd namnet." och "Bostadsbyggandet går mot kollaps." pdf
http://wimnell.com/omr69d.html

Delar på område 70 som gäller den socialdemokratiska regeringen mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område 70 och lagts på en särskild sida
http://wimnell.com/omr70b.html

Sven Wimnell 11 januari 2012 Kulturutredningar och kulturbudgetar
http://wimnell.com/omr70c.pdf

Delar på område 71 som gäller den socialdemokratiska regeringen mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område 71 och lagts på en särskild sida
http://wimnell.com/omr71b.html

Fysisk planering i det digitala samhället TELDOK Rapport 148 jan 2003 av Gösta Blücher, Daniel Niklasson, Jan-Evert Nilsson och Anders Törnqvist. (Avskrift i liggande format av Sven Wimnell 030404. Avstavning o d justerat 041227)
http://wimnell.com/omr71c.pdf

Att utbilda arkitekter Sveriges Arkitekters utbildningspolicy
http://wimnell.com/omr71d.pdf

Sven Wimnell 061213: Järnväg i Strängnäs
http://wimnell.com/omr71e.pdf

Sven Wimnell 071222: Artiklar från Tidskriften PLAN nr 5-6 2007. Klimatplanering.
http://wimnell.com/omr71f.pdf

Sven Wimnell 081112: Hållbar stadsutveckling.
http://wimnell.com/omr71g.pdf

Sven Wimnell 6 august 2010 : Till Trafikverket om järnväg i Strängnäs
http://wimnell.com/omr71h.pdf

Sven Wimnell 29 april 2011: Brev till kommunstyrelsen i Strängnäs om järnvägen i Strängnäs.
http://wimnell.com/omr71i.pdf

Sven Wimnell 8 juni 2011: Område 71 Övergripande formgivning av fysiska miljöer o d. Stadsplanering, glesbygdsplanering. Artiklar, beskrivningar o d före 2009.
http://wimnell.com/omr71j.html

Boverket maj 2011: Regelsamling för hushållning, planering och byggande. Lagar med förordningar och föreskrifter. Plan- och bygglag (2010:900), Miljöbalken m m.
http://wimnell.com/omr71k.pdf

Sven Wimnell 16 juni 2011: Fysisk planering i Sverige. (Område 71)
http://wimnell.com/omr71l.pdf

Sven Wimnell 28 februari 2012: Yttrande till Plan- och byggnadsnämnden i Strängnäs kommun angående järnvägen i Strängnäs.
http://wimnell.com/omr71m.pdf

Sven Wimnell 28 dec 2015:
Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design. SOU 2015:88. Berör hela verksamhetsområdet 7 med planering av fysiska och sociala miljöer och sociala beteenden.
http://wimnell.com/omr70d.pdf

Regeringens mål för boende och byggande.

Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Regeringens målsättning är att det fram till år 2020 ska byggas minst 250 000 nya bostäder.

Bostadsmarknad
Delmålet för bostadspolitiken är långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Byggande
Delmålet för byggandet är:
* Långsiktigt hållbara byggnadsverk.
* Effektiva regelverk och andra styrmedel som utifrån ett livscykelperspektiv verkar för effektiv resurs- och energianvändning samt god inomhusmiljö i byggande och förvaltning.
* En väl fungerande konkurrens i bygg- och fastighetssektorn.

Lantmäteriet
Delmålet för lantmäteriet är:
* En effektiv och rättssäker förrättningsverksamhet och en ändamålsenlig fastighetsindelning.
* Informationsförsörjningen ska vara av god kvalitet, rikstäckande, långsiktig, stabil och säker. Användningen av den grundläggande informationen ska öka och komma till nytta hos fler användare och inom fler användningsområden.
* En effektiv och rättssäker inskrivningsverksamhet som bidrar till en väl fungerande fastighetsmarknad.

Samhällsplanering
Delmålet för samhällsplaneringen är:
* En tydlig roll för fysisk planering i arbetet för en hållbar utveckling av städer, tätorter och landsbygd.
* Ett regelverk och andra styrmedel som på bästa sätt tillgodoser kraven på effektivitet samtidigt som rättssäkerhet och medborgerligt nflytande säkerställs.
* Goda förutsättningar för byggande av bostäder och lokaler, etablering av företag och för annat samhällsbyggande samtidigt som en god livsmiljö tryggas.

Publicerad 24 september 2014 · Uppdaterad 01 april 2015

Mehmet Kaplan Bostads-, stadsutvecklings- och it-minister
Näringsdepartementet är att se som minister för planering av de fysiska miljöerna, en plan- och byggminister.

"Min målsättning är att säkerställa ett långsiktigt hållbart byggande och utveckla vår roll som världsledande it-nation. Genom handlingskraft, dialog och samarbete är jag övertygad om att vi tillsammans kan bygga Sverige starkare."

För att kunna utföra sitt arbete med planeringen måste han från de andra ministrarna få underlag som berör deras arbetsområden. Det gäller isynnerhet områden för

* **Försvar.**
  Politik för en försvarsminister.
* **Klimat och klimatpolitik**
  Politik för en miljöminister.
* **Transporter.**
  Politik för en infrastrukturminister.
* **Landsbygdspolitik.**
  Politik för en landsbygdsminister.
* **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**
  Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.
* **IT. Information, Konst, kultur, idrott.**
  Politik för en kultur- och idrottsminister.
* **Jobb.**
  Politik för en arbetsmarknadsminister.
* **Näringar.**
  Politik för en näringsminister.
* **Handel.**
  Politik för en handelsminister.
* **Migration. Integration o d.**
  Politik för en migrationsminister och en integrationsminister.
* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**
  Politik för justitieministerns polis- och kriminalpolitik.

Försvarsdepartementet
Departementet ansvarar för regeringens försvarspolitik.
Peter Hultqvist
Försvarsminister
Miljö- och energidepartementet
Departementet ansvarar för regeringens miljö-, energi och klimatpolitik
Åsa Romson
Klimat- och miljöminister, vice statsminister
Ibrahim Baylan
Energiminister
Näringsdepartementet
Departementet arbetar med frågor som rör näringsliv, bostäder och transporter, it samt regional tillväxt och landsbygdspolitik.
Mikael Damberg
Närings- och innovationsminister
Anna Johansson
Infrastrukturminister
Mehmet Kaplan
Bostads-, stadsutvecklings- och it-minister
Sven-Erik Bucht
Landsbygdsminister

De sociala miljöerna och beteendena.

Regeringens planering av de sociala miljöerna sker huvudsakligen inom en annan grupp av politikområden, isynnerhet

* **Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**
* **Allmänt om regeringens politik.**
* **Utrikes- och världspolitik. Globaliseringen.**
  Politik för en utrikesminister.
* **Demokratiproblem, juridik.**
  Politik för en demokratiminister och en justitieminister.
* **Landsbygdspolitik.**
  Politik för en landsbygdsminister.
* **Bistånd.**
  Politik för en biståndsminister.
* **Sjuk- och hälsovård, kemikalier, räddningdtjänst.**
  Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.
* **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**
  Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.
* **Barn- och äldreomsorg. Välfärd. Socialtjänst**
  Politik för en barn-och äldreminister med välfärd och socialtjänst o d
* **Utbildning. Forskning.**
  Politik för en utbildningsminister.
* **IT. Information, Konst, kultur, idrott.**
  Politik för en IT-minister och en kultur- och idrottsminister.
* **Jobb.**
  Politik för en arbetsmarknadsminister.
* **Migration. Integration o d.**
  Politik för en migrationsminister och en integrationsminister.
* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**
  Politik för justitieministerns polis- och kriminalpolitik.
* **Pengar. Skatt, bidrag, finanser, pensioner, försäkringar.**
  Politik för finans-,finansmarknads- och socialförsäkringsministrar.

Statsrådsberedningen
Statsrådsberedningen har ansvar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet. Statsrådsberedningen är indelad i statsministerns kansli, förvaltningschefens kansli, rättschefens kansli och kansliet för samordning av EU-frågor.

Stefan Löfven Statsminister **Statsrådsberedningen**
”Vårt land ska vara en ledande och inspirerande kraft i världen. Där vi sluter klyftor och förverkligar de löften om frihet vi ställt ut till våra barn. Där vi investerar gemensamt i människor och miljö, i kunskap och konkurrenskraft, i trygghet i nuet och hopp inför framtiden.”

Kristina Persson Minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete **Statsrådsberedningen**
"Mitt arbete går ut på att verka för en långsiktig idéutveckling inom Regeringskansliet. Det kommer att handla om den gröna omställningen, jobben och fördelningen samt initiativ för att påverka den globala agendan för hållbar utveckling. Vidare ska jag verka för att de nordiska länderna samarbetar och drar nytta av sin sammanlagda styrka. Tillsammans är vi en aktör som väger tungt."

Utrikesdepartementet
UD ansvarar för Sveriges förbindelser med andra länder och internationella organisationer och för bistånds- och internationell handelspolitik. UD utgör tillsammans med cirka 100 utlandsmyndigheter utrikesförvaltningen.
Områden
Bistånd och utveckling
Demokrati och mänskliga rättigheter
Folkrätt
Handel och främjande
Utrikes- och säkerhetspolitik

Margot Wallström Utrikesminister Utrikesdepartementet
”Sverige har en stark röst i världen. Det har vi tack vare vårt långsiktiga och globala engagemang. Vår höga trovärdighet i internationella sammanhang bygger på en genomtänkt utrikespolitik i frågor som gemensam säkerhet, mänskliga rättigheter, demokrati, bistånd och utveckling. Det ska vi dra nytta av och utveckla vidare.”Margot Wallströms områden
Demokrati och mänskliga rättigheter
Folkrätt
Utrikes- och säkerhetspolitik

Isabella Lövin Biståndsminister Utrikesdepartementet
"Som biståndsminister ska jag modernisera Sveriges utvecklingssamarbete för att kunna möta de utmaningar världen står inför. Sverige har en viktig roll internationellt för att driva på för en hållbar utveckling som kommer alla människor till del. Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan stoppa klimatförändringarna."
Isabella Lövins områden
Bistånd och utveckling

Justitiedepartementet
Justitiedepartementet ansvarar för rättsväsendets myndigheter, bland annat polisen, åklagarväsendet, domstolarna, kriminalvården samt för migrations- och asylfrågor och krisberedskap. Justitiedepartementet ansvarar för lagstiftningen inom områdena statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt samt migrations- och asylrätt.
Områden
Asyl
Bekämpning av terrorism
Brottsbekämpande och brottsförebyggande
Civilt försvar
Familjerätt
Grundlagar och integritet
Krisberedskap
Migration
Rättssäkerhet och rättstrygghet
Rättsväsendet

Morgan Johansson Justitie- och migrationsminister Justitiedepartementet
"Alla samhällen kan skapa frihet för ett fåtal. Men frihet för flertalet kan bara förverkligas i ett jämlikt samhälle."
Morgan Johanssons områden
Asyl
Familjerätt
Grundlagar och integritet
Migration
Rättsväsendet

Anders Ygeman Inrikesminister Justitiedepartementet
"När individen är som svagast ska samhället vara som starkast."
Anders Ygemans områden
Bekämpning av terrorism
Brottsbekämpande och brottsförebyggande
Civilt försvar
Krisberedskap
Rättsväsendet

Sven-Erik Bucht Landsbygdsminister Näringsdepartementet
"Det ska vara attraktivt att bo och jobba på landsbygden. Jag ser de gröna näringarna, landsbygdsutveckling och regional tillväxt som viktiga delar i att skapa jobb och tillväxt i hela landet."
Sven-Erik Buchts områden
Areella näringar, landsbygd och livsmedel
Regional tillväxt

Socialdepartementet
Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Omsorg om personer med sociala svårigheter, med funktionsnedsättning eller äldre ingår också. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för barn och för personer med funktionsnedsättning och med jämställdhet mellan kvinnor och män.

Områden
Barnets rättigheter
Folkhälsa och sjukvård
Funktionshinder
Idrott
Jämställdhet
Social omsorg
Socialförsäkringar
Spelpolitik

Gabriel Wikström Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister
Socialdepartementet
"Sverige är ett av världens rikaste och mest välmående länder. Trots det finns det stora skillnader i hälsa mellan olika grupper. Det är allvarligt men än mer oroande är att dessa skillnader ökar. För att vända utvecklingen har regeringen satt upp som mål att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas under en generation. Det är ett prioriterat arbete som jag är glad över att få leda."
Gabriel Wikströms områden
Folkhälsa och sjukvård
Idrott

Åsa Regnér Barn-, äldre- och jämställdhetsminister
Socialdepartementet
"Som minister i en feministisk regering vill jag utveckla en modern välfärdsmodell. Rättighetsfrågor, möjlighet till inflytande och att stötta de mest utsatta är centralt. Målet är en tydligare jämställdhetspolitik och stärkt delaktighet och tillgänglighet i samhället. Barnets rättigheter ska stärkas liksom kvaliteten, tryggheten och närvaron i äldreomsorgen."
Åsa Regnérs områden
Barnets rättigheter
Funktionshinder
Jämställdhet
Social omsorg

Annika Strandhäll Socialförsäkringsminister Socialdepartementet
"Trygga socialförsäkringar och pensioner får människor att våga välja sin egen bana i livet. Vi ska ha en balans mellan skydd och krav i sjukförsäkringen och en pension som är rättvis och räcker till. Som minister i Sveriges första feministiska regering är skillnaderna i villkor för kvinnor och män en naturlig utgångspunkt i mitt reformarbete."
Annika Strandhälls områden
Socialförsäkringar

Kulturdepartementet
Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, medier, demokrati, mänskliga rättigheter nationellt, de nationella minoriteterna och det samiska folkets språk och kultur. Departementet ansvarar också för arbetet mot diskriminering samt för frågor som rör det civila samhället, trossamfund och begravningsverksamhet.
Områden
Civila samhället
Demokrati och mänskliga rättigheter
Kultur
Medier
Nationella minoriteter

Politiken mot diskriminering och rasism
Samepolitik

Alice Bah Kuhnke Kultur- och demokratiminister
Kulturdepartementet
"Mer kultur till fler i hela landet och en demokratipolitik som gör fler människor delaktiga i samhället. Det är grunden för mina politiska prioriteringar."
Alice Bah Kuhnkes områden
Civila samhället
Demokrati och mänskliga rättigheter
Kultur
Medier
Nationella minoriteter
Politiken mot diskriminering, rasism och intolerans
Samepolitik

Utbildningsdepartementet
Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings-, forsknings- och ungdomspolitik. Departementet arbetar med frågor som exempelvis handlar om skolresultat, lärarnas villkor, studiefinansiering och levnadsvillkor för unga.
Områden
Barn- och ungdomsutbildning
Folkbildning
Högskola och forskning
Ungdomspolitik
Vuxenutbildning

Gustav Fridolin Utbildningsminister Utbildningsdepartementet
"Alla barn ska få en ärlig chans i skolan. Alla elever ska få den tid och det stöd de behöver av sina lärare. Det kräver att fler får brinna för och stannar i läraryrket."
Gustav Fridolins områden
Barn- och ungdomsutbildning

Helene Hellmark Knutsson Minister för högre utbildning och forskning Utbildningsdepartementet
"Kunskap är grunden för en positiv samhällsutveckling och vårt främsta internationella konkurrensmedel. Sverige ska konkurrera med kunskap och kompetens - inte med låga löner. "
Helene Hellmark Knutssons områden
Högskola och forskning

Aida Hadzialic Gymnasie- och kunskapslyftsminister
Utbildningsdepartementet
"Den röda tråden för mig är kunskap-jobb-tillväxt-välfärd. För alla."
Aida Hadzialics områden
Barn- och ungdomsutbildning
Folkbildning
Ungdomspolitik
Vuxenutbildning

Arbetsmarknadsdepartementet
Departementet arbetar med frågor som rör en väl fungerande arbetsmarknad. Hit hör insatser för unga i jobb, matchning, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen samt frågor om arbetsrätt och arbetsmiljö så att alla människor har möjlighet att delta i arbetslivet med goda arbetsvillkor. Departementet har också samordningsansvar för nyanländas etablering.
Områden
Arbetsmarknad
Arbetsrätt och arbetsmiljö
Nyanländas etablering

Ylva Johansson Arbetsmarknadsminister
Arbetsmarknadsdepartementet
"Ingen ska behöva börja sitt vuxna liv i arbetslöshet. Det är min övertygelse att en framgångsrik kamp mot ungdomsarbetslösheten förutsätter en bred mobilisering och samverkan mellan bland annat arbetsmarknadens parter, kommuner och landsting, det privata näringslivet och det civila samhällets organisationer."
Ylva Johanssons områden
Arbetsmarknad
Arbetsrätt och arbetsmiljö
Nyanländas etablering

Finansdepartementet
Finansdepartementet ansvarar för frågor som rör statens ekonomi. Det handlar om samordning av statens budget, prognoser och analyser, skattefrågor samt styrning och förvaltning av statens verksamhet. Dessutom ansvarar departementet för frågor som rör finansmarknad och konsumentlagstiftning.
Områden
Ekonomisk politik
Finansmarknad
Kommuner och landsting
Konsumentpolitik
Offentlig upphandling
Skatt och tull
Spelpolitik
Statlig förvaltning

Magdalena Andersson Finansminister Finansdepartementet
"Att tillväxten skapas på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart och fördelas rättvist är en av vår tids ödesfrågor, men också en fråga där Sverige har goda möjligheter att ligga i framkant".
Magdalena Anderssons områden
Ekonomisk politik
Skatt och tull

Per Bolund Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister Finansdepartementet
"Mitt främsta uppdrag är att bibehålla den finansiella stabiliteten i Sverige och säkra en trygg och långsiktig ekonomisk utveckling. Jag vill att Sverige möter klimatutmaningen offensivt genom att investera och agera hållbart, både på finansmarknaden och i vår roll som smarta konsumenter."
Per Bolunds områden
Finansmarknad
Konsumentfrågor

Ardalan Shekarabi Civilminister Finansdepartementet
"Välfärden kommer vi alla i kontakt med under livets gång. Den offentliga sektorn är ett viktigt verktyg för vars och ens frihet, för jämlikheten och hela samhällets utveckling. Med tillit till välfärdsmedarbetarnas kompetens och ett ständigt förbättringsarbete kan alla få den goda välfärd de förtjänar".
Ardalan Shekarabis områden
Kommuner och landsting
Offentlig upphandling
Spelpolitik
Statlig förvaltning

Hushållsverksamheterna.

Regeringen har ansvariga ministrar för alla politikområden, utom för det allra viktigaste området, det om hushållsverksamheterna som gäller hur folk bor, lagar mat och äter, har kläder, energi för värme och matlagning, vatten och avlopp och sophantring och möjlighet att klara den peronliga hygienen och hålla rent, ha inventarier och utrustningar för att klara livet och ha kontakter till platser för förvärvsarbete, utbildning och nöjen, kunna reparera saker, ha pengar och möjlighet att ta hand om barn och åldringar och sjuka i hemmet och dylikt.

Detta är det viktiga för alla hushåll och regeringen har inget statsråd som ser till att hushållen har det som behövs. Statsrådet Kristina Persson, Minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete borde få uppgiften att också vara minister för hushållsverksamheterna som ligger i linje med de strategifrågor som hon ska hantera.

Demokrati- och kulturministerns område.

Är mycket stort och har uppgifter inom alla politikområden. Regeringarna brukar ha svårt att klara alla uppgifter som bl a gäller informationsproblem vid sidan av rena utbildningar, radio, TT, tidningar, och idskrifter, nöjesbranchen, föreningaverksamheter, konst, musik, design, bibliotek m m.
Regeringen beskriver arbetsuppgifterna:
Civila samhället
Demokrati och mänskliga rättigheter
Kultur
Medier
Nationella minoriteter
Politiken mot diskriminering, rasism och intolerans

Övriga politikområden.

Regeringen har i en del områden placerat små uppgifter som logisk sett hellre borde liggs i ett annat politikområde.

I försvarsministerns område ligger räddningstjänst, som helt eller delvis hellre borde ligga under sjuk- och hälsovård. När ambulanser, brandkår och räddningstjänst vid översvämningar och dylikt är ute gäller det vanligen skador och risk för livet, där sjukvården är viktig.

Eftersom regeringen inte har någon politik för hushållsverksamheterna finns det i andra områden små delar som som borde ligga på hushållsverksamheter. När Kristina Persson tar sig an hushålsverksamheterna får hon ta till sig sådana delar. Det gäller bla livsmedel i jordbruksområdet, konsumentpolitik hos finansarknadsministern och vattenfrågor hos klimatministern.

Regeringens beskrivningar av ministrarnas arbetsuppgifter är i regeringens nuvaranda hemsida mycket ofullständiga. Det som levereras är de översiktliga beskrivningar som citerats i det föregående. De innehåller inga detaljer. Regeringens lista över detaljområden A-Ö är mycket kortfattad.

I följande artiklar exempel om planering av fysiska och sociala miljöer

Kapitel 7. Riksdagen. FN. EU. Regeringen. SKL Sveriges kommuner och landsting. Några offentliga utredningar.

Kapitlet är ej med här, Se angivna sidor på
http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Innehåll

Sida
289 Sveriges riksdag

297 Förenta Nationerna, FN
297 Svenska FN-förbundet

300 EU Europeiska unionen

306 Sveriges regering
311 Regeringen inleder arbetet med att genomföra de globala målen

341 SKL. Sveriges kommuner och landsting

342 Regeringsförklaringen den 15 september 2015

352 Budgetpropositionen för 2016

356 Långtidsutredningen 2015
358 Långtidsutredningen 2015. Huvudbetänkande

370 Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design. SOU 2015:88

379 En lång färd mot ett nytt globalt klimatavtal

382 Partiledardebatt i riksdagen 13 januari 2016

Kapitel 8. Något om regeringens politik och de politiska partierna 25 januari - 4 februari 2016, en repetition av förslag och något om politik efter 4 februari 2016.

Innehåll:

473 **Tidningsartiklar. Debattartiklar. 25 januari - 4 februari 2016**

Följande tidningsartiklar är ej med här, Se angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

473 Efter raset – partitoppar kräver ny S-politik
475 S inte längre största parti
477 Störst, bäst och vacklande
478 SD lovar rösta på borgerligt budgetförslag
479 Löfven KU-anmäls för hanteringen av flyktingkrisen
481 Moderaterna avlossar ett skrämskott
482 Mer pengar ska göra det lättare att utvisa flyktingar
483 S anklagar M för att missbruka KU
484 SSU kräver renodlad S-politik
485 Bostadssamtalen får inte slå mot hushållens ekonomi
487 Kravet från de egna: starta om
491 Ewa Stenberg: Socialdemokratisk kris när partiet förlorar både sitt projekt och sin skicklighet att regera
492 Nya lån på bostaden kan ge hög amortering
494 De med låga inkomster tvingas betala mer med nya reglerna
495 Så ska dödsfall och ohälsa förebyggas i arbetslivet
497 Arbetslöshet står still för utlandsfödda
498 Regeringen öppnar för ändrad flyttskatt
499 Omänskligt att avvisa asylsökande till Ungern
501 Globalisering gör gamla problem nya
502 Inte aktuellt för M att slopa ränteavdragen
504 Krismöte i dag om kärnkraften
505 Anpassa föräldraförsäkringen till det moderna arbetslivet. **Sista tidningsartikeln.**

201 **Regeringen måste föra en politik som är bra för hela folket**

206 **Den 4:e februari**

209 **Det som händer i världen utanför Sverige ger många problem. Tidningsartiklar.**

Följande tidningsartiklar: är ej med här. Se angivna sidor på http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Världen
518 Maktlöshetens gnagande ångest
520 En modell för globalt samarbete
522 Förintelsen började i ett modernt samhälle – det kan hända igen

USA
524 Tvåan och trean lyser starkast efter premiären – Fördel Bernie Sanders efter sensationella starten
525 Tvåan och trean lyser starkast efter premiären – För partieliten är Marco Rubio den enda räddningen
527 Sista chansen för flera kandidater

528 Dåliga nyheter för Clinton

Europa
529 Frågan: Hur länge sitter Merkel kvar?
531 Två opålitliga gränsvakter
533 Grekland i fokus för nya lösningar
534 Schengen går på knäna
536 Illusoriska löften om suveränitet
538 Utkast till nytt avtal med EU väntas i dag

Ryssland
539 Experterna oense om Putins styrka

Kina
540 Hoppet lever trots stora ras på börsen
541 Nedgång i Kina riskerar utlösa global finanskris
543 Hårda politiska tag i vägen för fri marknad

Mellanöstern
545 Oenig opposition hotar med bojkott
547 Oppositionen deltar i fredssamtal i Genève
548 Oppositionen välkomnar samtalen
549 Självmordsbomber i Damaskus kan slå mot fredssamtalen
550 Ny internationell hjälp i sikte för palestinierna. **Sista tidnings artikeln**

210 **De sociala miljöerna är det viktigaste**

Regeringen måste föra en politik som är bra för hela folket.

Sverige var på 1800-talet ett odemokratiskt klassamhälle som styrdes av kungen. Som medhjälpare hade han till och med 1866 en ståndsriksdag med adel, präster, borgare och bönder, där arbetarklassen inte var representerad. 1867 blev riksdagen en tvåkammarriksdag där arbetarklassen formellt kunde få representanter, men i praktiken hade svårt att få det på grund av regler om inkomster. Kvinnor hade inte rösträtt.

Socialdemokratiska arbetarpartiet bilades 1889 och hade som första mål rösträtt för alla och lag om åtta timmars arbetsdag.

I början på 1900-talet reducerades kungens makt och riksdagen blev översta makthavare, rösträtten för män förbättrades och åttatimmarsdag infördes. Kvinnor fick rösträtt och fick rösta första gången 1924. Vid den tiden fick flickor rätt att gå på gymnasium. vilket de inte hade tidigare.

Sverige blev formellt en demokrati. Men tänkesätten på 1800-talet om makt och kvinnor hängde länge med och finns kvar i 2000-talets borgerliga partier.

Socialdemokraterna fick 1932 regeringsmakten och behöll den till 1976. Första socialdemokratiska statsministern under den epoken var Per Albin Hansson, känd för: "Det goda hemmet känner icke till några privilegierade eller tillbakasatta, inga kelgrisar och inga styvbarn. Där ser icke den ene ner på den andre. Där försöker ingen skaffa sig fördel på andras bekostnad, den starke trycker icke ner och plundrar den svage. I det goda hemmet råder likhet, omtanke, samarbete, hjälpsamhet. Tillämpat på det stora folk- och medborgarhemmet skulle detta betyda nedbrytandet av alla sociala och ekonomiska skrankor, som nu skilja medborgarna i priviligierade och tillbakasatta, i härskande och beroende, plundrare och plundrade."

Han dog hastigt 1946 och efterträddes av den då tämligen okände Tage Erlander.

Tage Erlander var statsminister i 22 år och eftrträddes av Olof Palme 1969, som 1976 måste överlämna statsministerposten till borgerliga partier 1976-1982. (6 års regering).

1982 kunde Olof Palme regera igen till 1986 då han mördades. Han efterträddes av Ingvar Carlsson, som satt till 1991 då de borgerliga tog makten.

De borgerliga regerade 1991-1994 (3 års regering) då socialdemokraterna kom tillbaka. och regerade 1994-2006, med Ingvar Carlsson och Göran Persson som statsministrar.

De borgerliga regerade sedan i 8 år 2006-2014.

2014 bildades den nuvarande S-MP-regeringen.

De borgerliga har regerat 6+3+8=17 år sedan 1932 och socialdemokraterna 83 år.

Det borgerliga regerandet 2006-2014 visar att de borgerliga styr enligt 1800-talets tänkesätt, vilket inte passar i 2000-talets värld med demokrati och jämlikhet som grundläggande värderingar. De borgerliga påstår felaktigt att deras jobbskatteavdrag ger mest åt de lägre klasserna, medan i själva verket överklasserna gynnas. De vill vinna över socialdemokraterna och börja regera med de gamla tänkesätten som gynnar de bättre ställda. De borgerliga representerar särintressen.

Socialdemokraterna måste föra en politik som är bra för hela folket och måste övertyga de röstberättigade om att socialdemokraterna är de som kan föra en sådan politik.

Vi behöver gemensamma saker och tjänster i de 22 politikområdena. Vi är gemensamt beroende av världen utanför Sverige och behöver gemensamt påverka där.

Förenta nationerna, FN.
USA.
Europa,
Ryssland,
Kina, Indien, Pakistan, Japan,
Övriga bortre Asien,
Centrala Asien,
Mellanöstern och Nordafrika,
Övriga Afrika,
Övriga Amerika,
Australien och Oceanien,
Världshaven,
Polarområdena och Rymden.

Vi behöver individuell tillgång till det gemensamma, rättigheter, tillgänglighet, med eller utan betalning, för individernas olika roller:

A. Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Det är vanligt att politiker och makthavare inte har kunskaper om allting,
För att hjälpa politikerna, och allmänheten, att forma bra politik har forskats fram klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter med 9 huvudområden Det är människornas verksamheter som formar Sveriges och världens framtid.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	**20 områden**
2. Religiösa verksamheter o d.	**5 områden**
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	**15 områden**
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	**3 områden**
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	**11 områden**
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	**30 områden**
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	**21 områden**
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	**12 områden**
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	**12 områden**
Summa	**129 områden**

Huvudområdena har delområden enligt en decimalprincip

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé-och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv-och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt.
    Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

Det finns skäl att granska alla läroplaner för grundskolan och gymnasiet. I tidningsartikeln den 11 januari 2016 ”Pseudoteorier jämställs med etablerad vetenskap” nämns att i skolverkets kommentarer till läroplanen för grundskolan framställs naturvetenskapen som en ideologi bland andra. En relativistisk kunskapssyn har fått fotfäste i skolvärlden och den lämnar skoleleverna skyddslösa. Skolan måste vara tydlig med vad vetenskapen säger, skriver fyra forskare och debattörer.

Det finns en överklass och en underklass och det finns mycket att göra för att få ett bättre samhälle som är mer jämlikt. Underklassen bör stödjas och deras levnadsvillkor förbättras. Det är de nuvarande socialdemokraternas uppgift att fortsätta det som de första socialdemokraterna gjorde. De måste förbättra för underklassen.

De borgerliga partierna bedriver politik som syftar till att gynna överklassen och de välbeställda.

Socialdemokraterna har gått ihop med miljöpartiet för att kunna få regeringsmakten. Ministrarna har 22 politikområden att sköta.

De två partierna har delvis olika krav och det är svårt att få klart för sig vilken politik miljöpartisterna i regeringen bedriver, miljöpartiets politik eller en S+MP-politik

Statsminister Stefan Löfvens ministrar är mest socialdemokrater, men det finns 6 ministrar från miljöpartiet:

Alice Bah Kuhnke	MP	Kultur- och demokratiminister
Gustav Fridolin	MP	Utbildningsminister
Isabella Lövin	MP	Biståndsminister
Mehmet Kaplan	MP	Bostads- och stadsutvecklingsminister
Per Bolund	MP	Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister
Åsa Romson	MP	Klimat- och miljöminister, vice statsminister

Kultur och demokrati är inte en dålig kombination. De ämnena ligger till grund i de övriga politikområdena. Kultur-och demokratiministern bör bygga upp en politik som inbegriper alla nivåer från globala till

lokala och lägre nivåer med maktrelationer mellan människor..

Kultur och demokrati är maktproblem som finns på alla nivåer och som inte bör sopas under mattan. För att kunna bedriva en politik för Sverige måste situationen klargöras för hela världen och klargöras när det gäller maktförhållanden inom alla politikområden.

Det behövs en svensk kultur- och demokratipolitik för hela världen. Bildkonst o d, musik och underhållning od, skönlitteratur od och samvarokonst mellan människor är maktproblem som en kultur- och demokratiminister måste behandla.

Utbildningsministern bör beakta vad människor behöver veta och kunna i den nuvarande världen, vad svenskarna behöver för utbildning för de roller A1, A2, B1 och B2 de har.

Biståndspolitiken har uppkörda spår som kan följas, men utvecklas.

Bostadsministern Har fått både för mycket och för litet uppgifter. Han borde få ägna sig åt den stora och svåra uppgiften om de fysiska miljöerna. Han är också IT-minister och postminister vilket reducerar hans möjligheter att sköta de fysiska miljöerna. IT borde gå till kulturministern och posten till transportministern.

För att klara bostadspolitiken bör han veta om bostadsbehoven, men problemen med dem ingår i hushållsverksamheterna som är så omfattande att han inte kan ta sig an dem alla. Det behövs en hushållsminister för det.

I regeringen finns ingen minster för det viktigast politikområdet:

* Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.
  Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.

Det behövs en minister för detta område och det föreslås att det ska bli Kristina Persson Minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete.

Tillägg i arbetsuppgifterna: Hushållsminister. Hon ska då beakta och ta sig an hushållsproblem som ingår i andra mistrars uppgifter, och åstadkomma en samlad politik för hushållens problem. Hon bör bl a beakta konsumentministerns problem och hushållsproblem som tycks finnas i klimatministerns uppgifter.

Förmögenhetsskatt bör ej införas. Fastghetsskatten bör ej ändras.

1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
Bostadsbidragen som gäller för åldrarna 18-28 år utvecklas till att gälla även för åldrarna 29-64 år och där med avtrappning 20% vid stigande inkomst.

2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadstilläggen avskaffas
Regeln 15% innebär en förmögenhetsskatt som tillsammans med vanlig skatt på räntan år 2013 är över 500% av bankavkastningar. För fastigheter innebär regeln en extra förmögenhetsskatt på 7,75% av taxeringsvärdet utöver den avgift för fastigheter som betalas på skattsedeln Se sidan 352 i http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf

3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
Motsvarande belopp betalas som en kollektivavgift av riksdagen till public-serviceföretagen. För riksdagens finansieringen avskaffas inflationsindexregleringen av jobbskatteavdragen och minskas jobb-

skatteavdragen för alla med 1200 kr per år = 100 kr per månad utom för inkomster under ca 11 000 kr per månad.
TV-avgiften för företag bör behållas som nu.

Lagstiftningsmässigt är det enkelt att genomföra omläggningen. Alla regler om hur publicservice-verksamheterna ska bedrivas blir kvar och riksdagen får som nu göra de lagförändringar om ändringar i det som den vill ha. Riksdagen bestämmer nu vilken omfattning verksamheterna ska ha och vad de får kosta. Det är något som ligger vid sidan om frågan om fördelning av kostnaderna på individerna i svenska folket.

Finansmarknadsministern (MP) tycks nu vilja införa amorteringskrav för bostadslån.

Det är en olämplig högerpolitik som gynnar dem med höga inkomster. Statsministern och finansministern bör som socialdemokrater övertyga finansmarknadsministern om att förslaget inte bör genomföras.

Amorteringskraven är en mycket svår belastning för dem med låga inkomster, de kan inte ha råd att köpa lägenheter. De lägenheter de inte köper blir tillgängliga för dem med högre inkomster, som har stora överskott i sina hushållsbudgetar och väl tål amorteringskraven. Kraven gynnar alltså de högre inkomsterna, vilket knappast kan vara en politik som passar socialdemokraternas ambitioner.

Istället för att försämra för alla husägare kan man försämra för dem som har hus med ovanligt högt värde och ovanligt höga ränteavdrag, vanligen ägare med höga inkomster.

Enligt "Dags att deklarera" får man för underskott av kapital skatterduktion med 30% om underskottet är högst 100 000 kr. Om underskottet är större än 100 000 kr är skattereduktionen 30% av 100 000 plus 21% av den del av underskott som överstiger 100 000 kr (gäller inte ivesteringsavdrag).

Om man sänker underskottsgränsen 100 000 kr till 50 000 kr: skattereduktionen vid underskott 100 000 kr blir 15 000 kr för delen under 50 000 kr och 21 % för delen däröver, 10 500 kr, tillsammans reduktion 25 500 kr, dvs reduktionen minskar med 4 500 kr.Relativt litet. Skattereduktionen för underskott 100 000 kr blir 25, 5% av underskottet.

Om man dessutom sänker procentsatsen 21% till 11 % blir skattereduktionen för delen mellan 50 000 och 100 000 11% av 50 000= 5500 kr och skatterduktionerna tillsammans 15 000 + 5500= 20 500 kr. Skatterduktionen för underskott 100 000 blir 20,5% av underskottet. Kännbart.

Vid underskott över 100 000 kr blir skattereduktionen för delen över 100 00 kr: 11%.

Bostadspolitik och planering av fysiska och sociala miljöer har behandlats i kapitel 6.

Kärnkraftsskatten bör ändras så att man undviker förtida stängning av kärnkraftverk.

Anpassa föräldraförsäkringen till det moderna arbetslivet.

Många beskrivningar om det som nu nämnts finns i följande utredning vars innehållsförteckning finns i kapitel 1.
Sven Wimnell 11 juni 2015: Folkhemmet tur och retur. Socialdemokraternas forskningar om sin politik, samhällsplaneringens problem och partiets kongress 2015.
http://wimnell.com/omr36-39zzzd.pdf

Det som händer i världen utanför Sverige ger många problem.

Den 4:e februari

Det finns brister och komplikationer i alla politikomrden. De har behandlats i de föregående kapitlen och kan utläsas ur artiklarna i kapitel 3. Några av dem har antytts i början av detta kapitel.

Man kan hoppas att regeringen och de politiska partierna kan lösa problemen. Men en del problem har de svårt för. Det gäller isynnerhet utbildningsproblem (kapitel 4) skattepolitik (kapitel 5), bostadsproblem och planering av fysiska och sociala miljöer (kapitel 6),

I närmast föregående avsnitt " Regeringen måste föra en politik som är bra för hela folket " har gjorts en kort översikt om politiken och gjorts en repetition av förslag.

Det borgerliga regerandet 2006-2014 visar att de borgerliga styr enligt 1800-talets tänkesätt, vilket inte passar i 2000-talets värld med demokrati och jämlikhet som grundläggande värderingar. De borgerliga påstår felaktigt att deras jobbskatteavdrag ger mest åt de lägre klasserna, medan i själva verket överklasserna gynnas. De vill vinna över socialdemokraterna och börja regera med de gamla tänkesätten som gynnar de bättre ställda. De borgerliga representerar särintressen.

Socialdemokraterna måste föra en politik som är bra för hela folket och måste övertyga de röstberättigade om att socialdemokraterna är de som kan föra en sådan politik.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Tyvärr tycks kunskaperna vara för dåliga hos regeringen och de politiska partierna, de tycks inte förstå de förslag som framförts.

Det är risk att flyktingpolitiken får för stor inverkan på svensk politik. Enligt siffrorna ankom 160 000 flyktingar till Sverige 2015. Det är cirka 1,5 % av Sveriges befolkning. Det är cirka hälften av Sveriges årliga s k tillväxt. Flyktingarna borde kunna hanteras enligt Sveriges vanliga rutiner. Komplikationen är att invandrarna vanligen inte kan svenska och kan ha utbildning som inte räcker för de svenska förhållandena. Regeringens och de politiska prtiernas verksmheter bör i första hand gälla den svenska befolkningen. Att det är ont om bostäder är en följd av långvarig dålig bostadspolitik och bör inte skyllas på invandrarna.

Vi behöver individuell tillgång till det gemensamma, rättigheter, tillgänglighet, med eller utan betalning, för individernas olika roller:

A. Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Utbildningsproblemen gäller inte bara lärarnas löner o d utan i första hand vad som ska läras ut i grundskolor, gymnasier, högskolor, universitet och bibliotek. Det är kultur- och undervisningsministrarna som måste ta tag i det och här ska inte upprepas vad det gäller.

Skattepolitiken. Den är högerpartiernas hjärtefråga. Det gäller för dem att hålla ner välfärdskostnader för dem med lägre inkomster så att man kan sänka skatten för dem med högre inkomster.

Bostadspolitiken är nära förknippad med skattepolitiken.

Moderaterna har lyckligtvis nu uttryckt (31 januari 2016) att de vill värna vanliga hushålls ekonomi:

"Att köpa en bostad är ofta livets största affär och i många fall den enda möjliga vägen in på bostadsmarknaden. Det är därför avgörande att samtalen om bostadspolitiken inte leder till försämrad ekonomi för de svenska hushållen och att hushållens planeringsförutsättningar inte plötsligt förändras. Detta blir än viktigare då regeringen redan har höjt skatten för över en miljon löntagare och regeringens egna beräkningar visar att sex av tio svenskar förlorar på den budget som just trätt i kraft.

Redan nu riskerar en familj med vanliga löner, som använder bil och rutavdrag, att få mer än 15 000 kronor mindre per år att röra sig med som följd av regeringens politik. Att i det läget försämra ränteavdragen eller återinföra fastighetsskatten kan ge stora negativa effekter för många familjer som redan i dag har små marginaler. Tre fjärdedelar av alla hushåll i Sverige har ränteavdrag i dag och skulle påverkas av försämringar, av dem skulle 65 000 hushåll med mycket små inkomster drabbas extra hårt. Att värna hushållens ekonomi är dessutom extra viktigt i ett läge där den svenska regeringen höjer skatten på arbete. "

Riksbanken och finansinspektionen lägger sig onödigtvis i amorterings, deras förslag om det bör inte genomföras. För bostadslån bör man behålla rätten att få låna 85% av bostadens värde. För att minska ränteavdragen kan man för räntor över 50 000 kr per år minska ränteavdragen till 11%.

Den s k flyttskatten gäller reavinstskatten vid bostadsförsäljningar. Reavinstskatt bör betalas, inte för mycket och inte för litet. De gällande reglerna för beräkning av reavinst kanske kan revideras så att de blir mer rättvisa.

Förmögenhetsskatt bör ej införas. Fastghetsskatten bör ej ändras.

1 Bostadsbidrag bör införas för barnlösa icke-pensionärer

2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadstilläggen avskaffas

3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
Motsvarande belopp betalas som en kollektivavgift av riksdagen till public-serviceföretagen. För riksdagens finansieringen avskaffas inflationsindexregleringen av jobbskatteavdragen och minskas jobbskatteavdragen för alla med 1200 kr per år = 100 kr per månad utom för inkomster under ca 11 000 kr per månad.
TV-avgiften för företag bör behållas som nu.

Moderaterna skriver 31 januari:
En långvarig bostadsbrist har utvecklats till en akut bostadskris. Rapporter om trångboddhet duggar tätt. Prognoserna för bostadsbehovet under de kommande åren har justerats upp kraftigt. Den akuta flyktingkrisen ökar samtidigt behovet av fler bostäder.

Bostadsbristen är allvarlig eftersom den begränsar människors möjligheter att flytta till jobb och utbildning. De som vill ta steget in på arbetsmarknaden och få sitt första jobb drabbas särskilt hårt. Det kan vara studenter som precis tagit examen eller de som försöker flytta till jobb från bidragsberoende och utanförskap.

Sverige behöver en effektiv reformagenda för fler bostäder och bostadspolitiken måste på två viktiga punkter läggas om. Det krävs reformer som förenklar de regler som förhindrar att det byggs nytt och det behövs åtgärder som leder till bättre användning av det nuvarande bostadsbeståndet. Samtidigt måste utbyggnaden av vägar, järnvägar och annan kollektivtrafik göras så att de förbättrar förutsättningarna för ökat bostadsbyggande.

Därför är vi – tillsammans med de andra partierna från Alliansen – beredda att diskutera bostadsfrågorna med regeringen i de bostadssamtal som börjar i morgon, måndag. "

<u>Bostadspolitik och planering av fysiska och sociala miljöer har behandlats i kapitel 6.</u>
Hyresregleringen bör inte ändras. Hyrorna ska inte få gå upp genom några slags marknadskrafter.

Bostadsbyggandet bör inriktas på hyreslägenheter. Studenterna bör kunna bygga studentlägenheter av typ ett stort antal antal egna rum och gemensamma kök od, typer som nu finns. Men det kan därutöver behövas enkla bostäder för studenter och andra unga och även äldre med låga inkomster.

Man bör bygga hyresbostäder mest för små hushåll och det lär behövas statliga subventioner som staten bör klara genom att låna pengar. Subventionena bör inte klaras genom skattehöjningar. Det är statens skyldighet att ordna med bostäder.

Större bostäder kommer till genom den privata byggmaknaden.

I paniken nu bör man inte tumma på kvaliteten i det som byggs,
Det måste vara bra planlösningar med bra rum och bra rumssammanhang.Boverkets krav på möblerbarhet och tillgänglighet bör följas. Den tekniska kvaliteten bör vara bra.

Regeringen och de politiska partierna talar om att man bör förenkla planeringen av de fysiska miljöerna. Det får inte gå för långt. Det är risk att de fysiska miljöerna blir för dåliga. Den risken är stor därför att regeringen och de politiska partierna är dåliga på att sköta planeringarna av miljöerna.

Rikspolitikerna intresserar sig inte mycket för de fysiska miljöerna därför att kommunerna har det s k planmonopolet. Kommunerna är ofta så små att de inte har råd att ha tillräckligt god kompetens för att a sköta planeringarna av de fysiska miljöerna.

Regeringens och partiernas rikspolitiker har inte tillräckligt inflytande över kommunerna.

På riksnivå är det Boverket och Naturvårsverket som är de som har delvisa kunskaper om planering av fysiska miljöer, som dock innehåller mer än bostäder och det Naturvårdsverket sysslar med. Myndigheten Boverket föregicks av Planverket. Det finns egentligen ingen riktig myndighet för planring av de fysiska miljöerna.

Vad sociala miljöer är tycks regeringen och de politiska parterna inte ha en aning om, trots att de ständigt sysslar med styrning av delar av dem.

I Regeringen ligger bostadsministern närmast till för att sköta planeringen av de fysiska miljöerna. Det är dock oklart om han gör det.

Man bör observera, att de fysiska miljöerna bör passa till de sociala miljöerna. Det behövs därför en planering av de sociala miljöerna som ger underlag för hur man bör ordna de fysiska miljöerna. Det här är något som goda arkitekter ständigt sysslar med och som är så svårt att förklara för allmänheten, regeringen och de politiska partierna.

Försök att förklara har gjorts i kapitel 6.

Det är stor risk att det efter den 3 februari 2016 kommer att gå fel i bostadspolitiken och planeringen av de fysiska och sociala miljöerna, om inte regeringen och de politiska partierna skärper sig.

Bostadsministern bör på regeringens hemsida för varje svensk kommun, länsvis, beskriva antalet bostadslösa och antalet hyreslägenheter som kan byggas på mark som är klar för byggande av sådana lägenheter. Antalet bostadslösa bör i möjligaste mån beskrivas efter önskade lägenheter. Om möjligt bör beskrivas också när ytterligare byggbar mark för hyreslägenheter kan finnas och hur mycket.

Det skulle ge möjlighet att planera bostadsbyggandet så att bostadsbristerna blir avhjälpta på ett rättvist sätt.

Kärnkraftsskatten bör ändras så att man undviker förtida stängning av kärnkraftverk.

Anpassa föräldraförsäkringen till det moderna arbetslivet.

Det som händer i världen utanför Sverige ger många problem.

Vi behöver gemensamma saker och tjänster i de 22 politikområdena. Vi är gemensamt beroende av världen utanför Sverige och behöver gemensamt påverka där.

Världen Förenta nationerna, FN.
USA.
Europa,
Ryssland,
Kina, Indien, Pakistan, Japan,
Övriga bortre Asien,
Centrala Asien,
Mellanöstern och Nordafrika,
Övriga Afrika,
Övriga Amerika,
Australien och Oceanien,
Världshaven,
Polarområdena och Rymden.

Världen Förenta nationerna, FN.
Förhållandena i världen.
FN verksamheter på många olika områden.
Säkerhetsrådets sammansättning med vetoregler som försvårar FNs arbete bl a i Mellanöstern.
FN har ingen svensk beskrivning av det de gör, får ersättas av Svenska FN-förbundets beskrivningar.
Viktigt i FN är är konventionen om de mänskliga rättigheterna och de 17 globala mål för hållbar utveckling och Agenda 2030 som 2015 följde efter Millenniekonventionen.

USA
Inre förhållanden med bl a presidentval.
USAs förhållande till:
Europa och Sverige, bl a frihandelsavtal.
Ryssland
Kina, Indien, Pakistan, Japan,
Övriga bortre Asien,
Centrala Asien,
Mellanöstern och Nordafrika,
Övriga Afrika,
Övriga Amerika,
Australien och Oceanien,
Världshaven,
Polarområdena och Rymden.

Europa
Inre förhållanden: jämlikhet, ekonomisk politik, valutor, flykingar m m
Förhållande till Ryssland, Ukraina, Mellanöstern och Nordafrika m m.
Förhållande till Storbritannien och övriga delar av världen.

Ryssland.
Inre förhållanden med bl a Putin som ledare.
Förhållande till USA, Europa, Kina, Mellanöstern m m.

Kina
Inre förhållanden.
Förhållande till USA och övriga världen.

Övriga världen
Inre förhållanden och förhållande till olika delar av världen.

De sociala miljöerna är det viktigaste.

Det finns fysiska och sociala miljöer.

De fysiska miljöerna gäller bl a klimatet, som mänskligheten har fördärvat så att den och växt- och djurlivet kan gå under.

De sociala miljöerna gäller hur människor beter sig mot varandra. I Amerikas förenta stater, USA, som ses som världens mäktigaste land och är världspolis, är den grundläggende principen för samvaro att alla ska ha skjutvapen och kunna skjuta ihjäl varandra efter tycke och smak.

Miljöministern i Sverige har inte den kompetens som behövs. Regeringen har ministrar för alla politikområden utom för det viktiga området som gäller hur hushållen kan leva sitt dagliga liv rent fysiskt.

Det viktigaste av allt är de sociala miljöerna. Där skedde stora genombrott i världen och Sverige för 90 år sedan, efter första världskriget, då demokratin bröt igenom i de utvecklade länderna. I Sverige fick alla vuxna rösträtt och kunde rösta till riksdagen första gången 1924.

Men demokratin är än så länge bara formell, för att den ska fungera måste alla ha kunskaper om samhället, vilket de inte har.

Socialdemokraterna fick 1932 regeringsmakten och behöll den till 1976. Första socialdemokratiska statsministern under den epoken var Per Albin Hansson, känd för: "Det goda hemmet känner icke till några privilegierade eller tillbakasatta, inga kelgrisar och inga styvbarn. Där ser icke den ene ner på den andre. Där försöker ingen skaffa sig fördel på andras bekostnad, den starke trycker icke ner och plundrar den sva-

ge. I det goda hemmet råder likhet, omtanke, samarbete, hjälpsamhet. Tillämpat på det stora folk- och medborgarhemmet skulle detta betyda nedbrytandet av alla sociala och ekonomiska skrankor, som nu skilja medborgarna i priviligierade och tillbakasatta, i härskande och beroende, plundrare och plundrade."

Det visar att det viktigaste i politiken är de sociala miljöerna där det viktigaste är jämlikheten.

De borgerliga har regerat 6+3+8=17 år sedan 1932 och socialdemokraterna 83 år.

Det borgerliga regerandet 2006-2014 visar att de borgerliga styr enligt 1800-talets tänkesätt, vilket inte passar i 2000-talets värld med demokrati och jämlikhet som grundläggande värderingar. De borgerliga påstår felaktigt att deras jobbskatteavdrag ger mest åt de lägre klasserna, medan i själva verket överklasserna gynnas. De vill vinna över socialdemokraterna och börja regera med de gamla tänkesätten som gynnar de bättre ställda. De borgerliga representerar särintressen.

Socialdemokraterna måste föra en politik som är bra för hela folket och måste övertyga de röstberättigade om att socialdemokraterna är de som kan föra en sådan politik.

Ute i världen är det kaos. I mellanöstern råder krig där det gäller om kvinnorna ska vara underställda männen eller ej. Principen om att kvinnorna ska vara underställda följer av tusenåriga fördomar som lever kvar och strider mot nutidens demokratiprinciper med jämlikhet.

Krigen leder till flyktingar. Sverige tog 2015 emot cirka 160 000 flyktingar, som är 1,5 % av befolkningen i Sverige och hälften av den årliga s k tillväxten. Svenska folket kan inte mycket om politik och har åsikter som beror av det som visas på TV.

Undervsningsinistern bryr sig inte om vad som lärs ut i skolorna. Han accepterar att skolverket menar att naturvetenskap är påhitt som man inte behöver ta på allvar och accepterar dålig undervisning.

En skoldag på gymnasiet beskrivs som en dag i helvetet. Högre utbildning är ett haveri, Många högutbildade vet inte hur EU fungerar. Det skapas vinnare och förlorare i arbetssamhället.

Enligt DN/Ipsos mätning i januari 2016 är de viktigast politiska frågorna:

Integration och invandring	40%
Skola och utbildning	18
Jobb och sysselsättning	13
Sjukvården	11

Det viktigaste borde vara de sociala miljöerna.

Kapitel 9. Tillägg efter 8 mars 2016.

Innehåll:

Sida

212 **Det är kaos och elände i världen.**
216 Utbildningen
217 Så bostäderna
218 Sveriges regering.
218 Statsrådsberedningen.
218 Aktuellt från Statsrådsberedningen
218 Uppdrag: Framtid
219 Kristina Persson är minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete.
220 Vi vill samarbeta om ökat bostadsbyggande
222 Problemet med bostadsbyggandet börjar i politikområdet för hushållsverksamheter.

223 **Hushållsverksamheter. Hemkunskap**
225 Eftersom det inte finns någon minister för hushållsverksamheter blir det statsministerns plikt att sköta det ministerjobbet. Han är mycket upptagen och hans medhjälpare Kristina Persson får då ta hand om politiken för verksamheterna.
225 641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.
226 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
226 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
226 645 Användning av inventarier o d.
226 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).
227 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter.
227 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
227 649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

228 **Bostadpolitiken rymmer många moment.**
228 Regeringen har länsstyrelser som bör användas.
228 Ny indelning av Sverige i 6 regioner
Länsregister Lista över alla län och vilka kommuner de innefattar. Enligt SKL
234 Till statsminister Stefan Löfven 29 februari 2016.
234 Bostadspolitiken.
235 Den politik som behövs efter det man klarlagt bostadsbrist och bostadsbehov.

236 **Mehmet Kaplan**
236 Mehmet Kaplans områden
236 Aktuellt från Mehmet Kaplan
237 Boende och byggande
238 Regeringens bostadspolitik är uppdaterad 1 april 2015 och inte anpassad till läget den 11 mars 2016.
238 Under boende och byggande finns dock hänvisningar av olika slag: Men vad vill regeringen ?

240 **Kartan ritas om – men alla är inte nöjda**
242 Pressinbjudan: Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag angående Sveriges framtida regionala indelning
243 9 mars 2016 Diskussionsunderlag i form av en kartbild

252 **De sex regionerna är lämpliga för regeringens planering av framtiden.**
252 Någon måste ordna med ministrarnas verksamhet med detta.

253 **Ardalan Shekarabi**
253 Ardalan Shekarabis områden
253 Aktuellt från Ardalan Shekarabi.

255 **Tidkriften Plan nr 1 2016. Föreningen för samhällsplanering.**
255 AKUTA LAGEN KRÄVER INTE BARA SNABBA SVAR
256 NYTT & NOTERAT
257 SNABB FÖRÄNDRING AV BOSTADSBEHOVET NORBERGS KOMMUN
261 INTERVJU MED MARTIN SÖDERSTRÖM
263 SVERIGE ÄR VÄRLDSBÄST PÅ BOSTADSBRIST
266 FEL STRATEGI PLACERA UNGAR I KRYMPANDE KOMMUNER

268 **Regionplaneringen och samhällsplaneringens problem.**
273 Nu ska kommunerna pressas att bygga mer
274 Ett effektivt sätt att bygga på

275 Succé för svensk export men hot om Brexit oroar
277 Johan Schück: Konjunkturen vänder nedåt före nästa val

279 Vi behöver reglera vinsterna i välfärden
281 Oenigheten inom industrin hotar svenska avtalsmodellen
283 Högskoleprovet bör betyda mindre för antagningen

286 Säpo: Ryssland vill splittra och manipulera
287 Sårbara system står fortfarande utan skydd
289 Trump ett av de största globala hoten
290 Turkiet är inte lösningen
292 Många frågetecken kring det nya avtalet
295 Framgång för Erdogan – men han spelar ett högt spel
296 Man kan inte bomba bort en idé

303 Naturen kompromissar inte

306 **Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.**
307 Så lärde sig människan att se världen på nytt under 1600-talet
310 Religionen som våldets motsats.
312 Putins svenska brigad
313 Trump, järnröret och suget efter en omvälvning.
315 Sverige bör ha en nollvision för växthusgasutsläpp
317 Världens tuffaste klimatmål - men det saknas analys.
319 Barbro Hedvall: Svenska modellen är inte hotad men ansatt.
320 Bilden av Sverige. Den svenska modellen har aldrig existerat, skriver Åke Ortmark.
321 De tre O:na.
322 Lag om lägre ingångslön splittrar allianspartierna.
323 Nya M slår tillbaka.

325 **Världens och mänsklighetens problem.**
325 I regeringen finns ingen minster för det viktigaste politikområdet: Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, hushållskostnader od

325 Förmögenhetsskatt bör ej införas. Fastghetsskatten bör ej ändras. Förslag (enligt kapitel 5):
326 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
326 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
326 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
326 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
326 Finansmarknadsministern (MP) tycks nu vilja införa amorteringskrav för bostadslån.
Det är en olämplig högerpolitik som gynnar dem med höga inkomster.
Istället för att försämra för alla husägare kan man försämra för dem som har hus med ovanligt högt värde och ovanligt höga ränteavdrag,

327 **Det är vanligt att politiker och makthavare inte har kunskaper om allting,**
För att hjälpa politikerna, och allmänheten, att forma bra politik har forskats fram klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter med 9 huvudområden Det är människornas verksamheter som formar Sveriges och världens framtid.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas.

327 **Religion och levnadskunskap.**

328 **Kminalvården**
Grundskolan och gymnasiet ger inte tillräckligt bra kunskaper med hänsyn till det som behövs för att klara de vanliga levnadsförhållan-dena och det som behövs för förvärvslivet. Alltför många hamnar därför i kriminalitet som det sedan är svårt att komma ifrån.

Därför behövs förbättringar i grundskolan och gymnasiet och förbätt-ingat i kriminalvården.

Enligt forskare är utanförskapsområden grogrund för extremism. där behövs utbildningar.

328 Kort fängelsestraff ger ofta inte det bästa resultatet
330 Utanförskapsområden grogrund för extremism

332 **Världsplanering och planering av Sverige.**

333 **Slut på utredningen**
333 **Vad häder sedan?**
333 Vi ser en renässans för den demokratiska socialismen
336 Vår mänskliga gemenskap.

338 **Terrorn i Bryssel 22 mars 2016.**
338 De tre går in – sedan sprängs bomberna.
340 Tårar och beslutsamhet efter dåden
341 Michael Winiarski: Ett sällsynt problematiskt läge för Europa
343 Ewa Stenberg: Säkra liv är inte alltid fria liv
345 Löfven: Ännu fler åtgärder krävs.
346 Säpo väljer att inte höja Sveriges hotnivå.
347 Vardagen besegrar terrorn.
349 Diktatorer faller med oljepriset.
350 Jihadismen måste stoppas

352-443 **Riksdagens snabbprotokoll 2015/16:69 Onsdagen den 24 februari Kl. 09.00–14.18**

Tillägg efter 8 mars 2016.

Det är kaos och elände i världen.
Överst klimatproblemen, där temperaturen kan stiga så att allt levande går under..

Sedan presidentvalet i USA, Där Trump kan bli president med katastrof för världen.

EU där länderna har svårt komma överens om flyktingpolitiken.

Turkiet som leds av en diktator och ger besvär för EU (Om han slutade hata kurderna skulle det bli litet enklare)

FN som inte kan få slut på krigen i Mellanöstern och inte klarar flykingproblemen.

Putin och Ryssland som vill få större inflytande i världen på sätt som inte gillas av väst. Rysslands ekonomi och krig: Krim, Ukraina och Syrien.

Kina som tycks vilja minska sitt inflytande i världen och Indien som tycks vilja öka.

Svenskarnas utrikespolitik behandlades nyligen i riksdagen, men protokollet från det är tråkigt att läsa. Vad vill vi?

I svensk inrikespolitik är det nu flyktingar och etablering (integration) som tar stor plats.

Det är svårt att få uppfattningar om det aktuella läget genom att se på riksdagens, regeringens, kommunernas, de politiska partiernas och myndigheternas hemsidor. De är hemlighetsfulla och tycks inte vilja berätta om hur det är. De borgerliga partierna och sverigedemokraterna tycks nu mest vilja avsätta den rödgröna regeringen och inrättar sina informationer efter det.

Det enklaste när man vill veta hur det är tycks vara att läsa Dagens Nyheter. En förteckning över deras senaste artiklar vore bra att ha, men det är svårt attt få tid att göra det.

Sveriges radio och SVT har man inte mycket glädje av, det de säger och visar försvinner i luften och deras hemsidor på nätet är mycket ofullständiga.

Regeringen förklaringar om läget och förslag om vad som bör göras är luddiga. Regeringen har dålig ordning på sin politik. Socialdemokraterna och miljöpartisterna har olika politik. Arbetsmarknadsministern har av statsministern fått tillstånd att påverka miljöpartiminstrar så att de blir mer socialdemokratiska i sin politik.

Statsminister Stefan Löfven har inte tillsatt någon minister för politikområdet för hushållsverksamheterna, som är de viktigate i hela politiken. Löfven och hans medhjälpande minister Kristina Persson måste då sköta politiken för det området.

Politiken gäller nu främst ett antal politkområden som hänger ihop med flyktingarna / invandrarna. De ska ha någonstans att bo, få utbildning och förvärvsarbete och bli några slags nya svenskar. Innan de fått inkomster för sin försörjning och blivit vanliga svenskar. måste de få hjälp av de offentliga organen.

De här problemen hänger ihop men sköts i regeringen av många ministrar som tycks har svårt att samarbeta. Ministrarna vill gärna vara ensamma makthavare i sina revir.

Det viktigaste för invandrarna är att få utbildning , men de måste ha någonstans att bo så att det kan också ses som det viktigaste. Både utbildning och att skaffa bostäder tar tid, de två sakerna måste fort komma igång samtidigt.

Utbildningen av invandrarna gäller flera saker:
För vuxna och barn. De vuxna har vissa kunskaper men behöver komplettera så att de blir minst som barnen.

För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

För invandrare är det särskilt viktigt att de får kunskaper som utgår från svenska förhållanden och också innehåller kunskaper om världen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning.

Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

I den allmänna debatten om utbildning talas mest om att lärarna ska fö högre löner. Men lärarna bli inte bättre av att få högre löner, de kan bli bättre med bättre utbildning. Och utbildningenmåste var bra. Men utbildarna utbildar med hänsyn till läroplanerna.

Tyvärr finns det stora brister i läroplanerna och det gäller isynnerhet Religionsämnet och samhällskunskapen. Religionsämnet bör utvecklas till “Religion och levnadskunskap” och Samhällskunskapen bör bli bättre och grundad på den fullständiga samhällsbeskrivningen som finns i systemet för de mänsklga verksanheterna.

Man bör observera, att de s k Pisa.undrsökningarna mest handlar om Naturvetenskap och matematik, och inte om socialförhållanden.

Men som nämnts här tidigare är kunskaper om sociala förhållanden och sociala beteenden mycket viktiga.

Sveriges barn, Sveriges vuxna och invandrares barn och vxna måste få grundläggand kunskaper om det i skolor och sedan vartefter kontinuerliga uppföljningar genom bl a tdningar, radio och TV, böcker föreläsningar, underhållningsprogram m m.

Så bostäderna: Det måste finnas bostäder och finnas möjligheter för folk att köpa eller hyra dem.

På grund av den stora invandringen tycks nu reservytorna för boende tagit slut. Kommunerna har fått skyldighet att ta emot invandrare och kommurna tycks vara i färd med att bygga tillfälliga bostäer för invandrare. Detta är inte det bästa sättet att öka boytorna, men det sätt man blir tvungen att ta.

Det finns många i Sverige som har för dåliga bostader och bostadsbyggandet bör i första hand gå ut på att göra det möjligt för dem att få tillräckligt bra bostäder. I bästa fall kan det medföra att de lämnar efter sig mindre lägenheter som kan bli bra för unga och invandrare, som nu har svårt få bostad.

För att folk ska ha råd skaffa bra bostaad måste de ha inkomster och därför blir arbetsmarknadens problem viktiga. Fackföreningarna har en viktig uppgift att se till att anställda får bra lön.

Arbetslösheten är för stor. Arbetsgivarna måste anställa flera, men de måste få anställda som blir till nytta för företagen.

Arbetsförmedlingen har länge fungerat dåligt, arbetsförmedlarna tyckks ha för dåliga kunskaper för sitt arbete, det måste rättas till. Senate dagarna hr arbetsförmedlingen talat om att de för 100 miljner kr utrett ändringar av förmedlingens verksamheter, men inte kommit fram till någon lösning. Det är viktigt att arbetsförmedlingens verksamheter snabbt förbättras så att de kan få de arbetslösa i arbete med tillräckligt bra löner.

Vad som är tillräckligt bra löner beror på levnadskostnaderna. Kosumentverket bedriver utredningar om hushållskostnader , men politiker och myndigheter har litet intresse för det. Det som kallas riksnorm för försörjningsstöd ligger långt under konsumentverkets beräkningar.

Regeringen och riksdagen har inte kläm på hur barnbidrag o d räcker för konsumentverkets levnadskostnader .

De borgerliga partierna har förslag om lag som föreskriver lägsta löner, men LO motsätter sig det. Läget tycks nu vara det, att lönerna ska sättas av arbetsmarknadens parter, anställda och arbetsgivare och att staten , enligt arbetsmarknadsministern, ger stöd till löner i fall då lönerna kan bli för låga med hänsun till levnaadskostnaderna.

Sverige har sedan länge haft problem med personer med för så låg utbildning att de inte kan få arbete. Det ska nu lösas med lönestöd då det inte går att få upp utbildningarna tillräckligt. Det är i stor utsträckning arbetsförmedlingen som ska se till att det blir utbildningar som leder till förvärvsinkomster.

De grundläggande utbildningarna för den allmänna konsten att klara livet måste ske i skolorna, vilket utbildningsministern inte förstått.

Sveriges regering. Från regeringen.se 9 mars 2016.
Regeringen styr Sverige och är motorn i arbetet med att förändra våra lagar och påverkar på så vis utvecklingen i vårt samhälle. Sveriges regering består av en statsminister och 23 ministrar.

Relaterad navigering

- Regeringskansliet
- Regeringens politik
- Sveriges regering - faktablad

Statsrådsberedningen. Från regeringen.se 9 mars 2016.
Statsrådsberedningen har ansvar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet. Statsrådsberedningen är indelad i statsministerns kansli, förvaltningschefens kansli, rättschefens kansli och kansliet för samordning av EU-frågor.
Relaterad navigering
Rättsdokument
Myndigheter med flera
Organisation
Kontakt

Ansvariga statsråd
Stefan Löfven Statsminister
Kristina Persson Minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete

Aktuellt från Statsrådsberedningen
Nya reformer för fler bostäder
13 januari 2016
Regeringen kommer att under 2016 prioritera investeringar och reformer för fler jobb, förbättrade skolresultat och ökat bostadsbyggande. I dag presenterar regeringen inriktningen för att öka takten i bostadsbyggandet.
Debattartikel: Nya reformer för fler bostäder

Livsvetenskap och policyinnovationer i fokus på Innovationsrådets möte.
Regeringens arbete med att stärka svensk livsvetenskap (Life Science) och betydelsen av policyinnovationer för att utveckla mottagandet och etableringen av nyanlända var några av de ämnen som diskuterades när Innovationsrådet träffades för årets första möte torsdag den 25 februari.

Artikel på webbplatsen: Livsvetenskap och policyinnovationer i fokus på Innovationsrådets möte

Så ska regeringen förbättra de nyanländas etablering
Regeringen ökar kraftigt resurserna till Svenska för invandrare, yrkesutbildning och validering av utländska examina för att nyanländas utbildning snabbare ska komma till användning på arbetsmarknaden.
Debattartikel: Så ska regeringen förbättra de nyanländas etablering

Propositionsförteckningen våren 2016
Propositioner avsedda att avlämnas från mitten av januari 2016 under återstoden av riksmötet.
Informationsmaterial: Propositionsförteckningen våren 2016

Uppdrag: Framtid
Uppdrag: Framtid är regeringens arbete med långsiktig idé- och politikutveckling för att möta framtidens utmaningar. Kristina Persson, minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete, leder arbetet med Uppdrag: Framtid.
Uppdrag: Framtid

Uppdrag: Framtid
"Politiken står inför stora utmaningar - och möjligheter. Nya och komplexa förutsättningar för politiken kräver nya sätt att samarbeta. Vi behöver utveckla vägar för att förena konkurrenskraft, jobbskapande med ekologisk hållbarhet och en inkluderande social utveckling."

Kristina Persson, minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete
Ansvariga statsråd
Kristina Persson
Ansvariga departement
Statsrådsberedningen
Relaterad navigering

- Framtidsrådet
- Kansliet för strategi- och framtidsfrågor
- Tre analysgrupper
- Strategisk framsyn
- Kontaktinformation
- Framtidskansliet på twitter

Nyanländas väg in på den svenska arbetsmarknaden
18 januari 2016
Nyanländas möjligheter till arbete är central för utvecklingen på svensk arbetsmarknad i framtiden. De senaste årtiondena har många människor av olika skäl invandrat till och etablerat sig i Sverige. Hur har deras väg in på arbetsmarknaden sett ut och vilka lärdomar kan vi dra för att förbättra etableringen på arbetsmarknaden i framtiden? Den 13 januari höll statsrådet Kristina Perssons analysgrupp Arbetet i framtiden ett kunskapsseminarium om de flyktingar som nu kommer och deras väg in på den svenska arbetsmarknaden.
Artikel på webbplatsen: Nyanländas väg in på den svenska arbetsmarknaden

Workshop om hur det multilaterala systemet kan bidra till genomförandet av Agenda 2030
Den 11 februari bjöd statsråden Kristina Persson och Margot Wallström in till en workshop om vilka möjligheter och utmaningar det multilaterala utvecklingssystemet möter inför att genomföra de nya globala målen för hållbar utveckling, den så kallade Agenda 2030. Workshopen är en del av arbetet inom analysgruppen Global samverkan.
Artikel på webbplatsen: Workshop om hur det multilaterala systemet kan bidra till genomförandet av Agenda 2030

Lägesrapport från Uppdrag: Framtids analysgrupper
Den 25-24 november träffade statsrådet Kristina Persson de tre analysgrupperna inom ramen för Uppdrag: Framtid som är regeringens arbete med framtidsfrågor. Syftet var att grupperna skulle presentera för varandra hur arbetet har gått hittills, dra lärdomar samt diskutera form och innehåll för nästa fas.
Artikel på webbplatsen: Lägesrapport från Uppdrag: Framtids analysgrupper

Kristina Persson medverkade i samtal om nordiska modellen
Tisdag den 1 december medverkade statsrådet Kristina Persson vid ett samtal på Kulturhuset om välfärd och social tillit i framtiden. Hon presenterade även skriften The Nordic Way II.
Artikel på webbplatsen: Kristina Persson medverkade i samtal om nordiska modellen

DN 13 januari 2016:
”<u>Vi vill samarbeta om ökat bostadsbyggande</u>”

“Nya reformer krävs. Fram till år 2025 till behövs över 700 000 nya bostäder. Alla ansvarstagande partier måste nu lägga politiska låsningar och konflikter åt sidan för att ta fram innovativa och realistiska sätt att öka byggandet. Regeringen är beredd att göra det som krävs, skriver Stefan Löfven, Magdalena Andersson och Mehmet Kaplan. “

“ Regeringen kommer att under 2016 prioritera investeringar och reformer för fler jobb, förbättrade skolresultat och ökat bostadsbyggande. I dag presenterar vi inriktningen för att öka takten i bostadsbyggandet.

Vi har påbörjat ett nytt samhällsbygge. Vi investerar kraftigt i Sveriges nya jobbagenda – med infrastruktursatsningar, en ny exportstrategi och bättre tillgång till riskkapital för små och medelstora företag.

På skolområdet investerar vi i ett nytt kunskapslyft med över 50 000 nya utbildningsplatser så att fler kan ta de jobb som växer fram. I år förverkligas också vår satsning på höjda lärarlöner, mindre klasser i lågstadiet och ökat stöd till de skolor som behöver det mest.

Regeringen har tagit en rad beslut för att göra det snabbare, enklare och billigare att bygga bostäder. Vi har förkortat överklagandeprocessen, lagt fram en ny bullerförordning, satsat på energieffektiva och klimatsmarta byggnader och har inlett den största bostadssatsningen på över 20 år. Redan i år förväntas bostadsbyggandet vara det högsta sedan början av 1990-talet.

Sverige har även fortsatt behov av investeringar och strukturreformer, för att fler ska arbeta, skolresultat ska höjas och bostadsbyggandet ska öka. Det akuta krisläget i flyktingmottagandet som uppstod under hösten 2015 fotsätter att kräva stora ansträngningar av det svenska samhället. Regeringen gör det som krävs för att få till stånd en bättre fördelning av antalet flyktingar i Europa. Det kommer framöver att ställa stora krav på politiken för att de som kommit till Sverige snabbt ska komma in i samhället, kunna bidra och göra sin plikt.

Vi ska ta vara på att vi nu har ett gott ekonomiskt läge med den fjärde högsta tillväxttakten i Europa. Sedan regeringen tillträdde förra hösten har antalet människor som har ett arbete att gå till ökat med nästan 70 000. Både långtidsarbetslösheten och ungdomsarbetslösheten sjunker. Under 2015 har vi halverat budgetunderskottet. Det gör oss bättre rustade att ta itu med de utmaningar och möjligheter som nu ligger framför oss.

Boverket uppskattar behovet av nya bostäder år 2025 till över 700 000. Med den byggtakt vi har i dag kommer inte samhället att klara det behovet. I stället för att kämpa om vilken regering som står med problemen om nio år bör alla ansvarstagande partier redan nu hitta innovativa och realistiska sätt att öka människors möjlighet att flytta till ett boende som passar jobb- och familjesituation i hela landet. För att klara det behöver vi lägga politiska låsningar och konflikter åt sidan. Låt oss debattera de enskilda förslagen men vara överens om att målet är att tillgodose behovet av nya bostäder. I det arbetet är regeringen beredd att göra det som krävs.

Det finns en stor potential i ett ökat bostadsbyggande och ökad rörlighet på arbetsmarknaden både för samhället och individer. Det är en möjlighet att öka antalet jobb och minska arbetslösheten genom att fler utbildas till byggbranschen och får jobb. Det är en möjlighet för

ökad tillväxt och bättre matchning med växande företag som kan rekrytera personal utanför sin egen region. Skenande bostadspriser motverkas. Samtidigt som unga kan flytta hemifrån, barnfamiljer flytta till större och äldre till ett mer anpassade boende.

Regeringen tar därför i dag initiativ till breda politiska samtal om hur vi ökar byggtakten med Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet. Samtalen kommer att ledas av finansminister Magdalena Andersson och bostads- och stadsutvecklingsminister Mehmet Kaplan. Regeringen ser att det inom tre områden krävs reformer och nytänkande för att öka byggandet.

1 Förenkla regelverken: korta tiden från idé till färdigt hem

Ska vi öka byggandet tillräckligt måste staten och kommunerna arbeta tillsammans. Regeringen kommer att fortsätta arbetet med att förändra plan- och byggreglerna i syfte att förenkla, främja konkurrens och korta tiden från idé till färdigt hem. Exempelvis se över om det skulle kunna gå att bygga med bara översiktsplan som grund och att ha samma överklagandemöjligheter för bygg- och rivningslov som för detaljplaner.

Regeringen är beredd att se över krav på bostadsbyggande för kommunerna. Om inte varje kommun tar ansvar för att det byggs tillräckligt för regionens och nationens behov skulle dessa krav kunna göras bindande.

2 Öka byggkapaciteten

För att avsevärt kunna öka byggtakten i Sverige behöver kapaciteten att bygga fler bostäder utökas. Regeringen vill kraftigt öka antalet utbildningar som kan ge arbetslösa möjligheter att arbeta i byggbranschen. Den svenska marknaden behöver även i större utsträckning än i dag öppnas för utländska byggbolag. Dessa ska dock självfallet arbeta under svenska villkor och svenska kollektivavtal.

En modell med typgodkända hustyper eller certifierade entreprenörer skulle kunna snabba upp och förenkla plan- och byggprocessen och samtidigt leda till en industriell utveckling av prefabhus.

Som ett komplement till de större insatserna att få fram fler bostäder vill regeringen se över om statliga bolag kan ges större möjligheter att se till att det byggs nya bostäder. Akademiska Hus bygger i dag studentbostäder och bör vara en aktuell aktör. Specialfastigheter kan vara en annan sådan aktör. Syftet skulle vara att få fram fler bostäder åt studenter, ungdomar och övriga grupper som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden.

Vi behöver möjliggöra bostadsbyggande på statligt ägda fastigheter genom en modell för avyttring eller upplåtelse av statligt ägda fastigheter. Regeringen är också beredd att ta ytterligare steg för att se över hur lokal infrastruktur kan planeras och finansieras i syfte att skapa attraktiv bostadsmark genom effektiva transportlösningar.

3 Finansiering och ökad rörlighet

Regeringen har infört ett investeringsstöd för hyresrätter och ekonomisk stimulans till kommuner för ökat byggande. Regeringen vill se över behovet av att komplettera investeringsstödet med nya former av hyresgarantier. Samtidigt behöver kapitalförsörjningen till mindre aktörer ses över. Om behov finns är regeringen beredd att tillföra medel till SBAB för utlåning till allmännytta, byggföretag och kommuner för nybyggnation av både hyresrätter och bostadsrätter.

Det befintliga bostadsbeståndet behöver också användas mer effektivt. Regeringen vill inom ramen för dagens samlade beskattning av

bostadssektorn se över skatternas utformning för att främja ökad rörlighet på bostadsmarknaden.

För att investeringarna och strukturreformerna ska vara möjliga i dagens svåra parlamentariska läge krävs samarbetsvilja och samförstånd. Vi är beredda att fortsätta utveckla bostadspolitiken tills byggtakten möter behoven på bostadsmarknaden. Utmaningarna måste antas tillsammans – i bred samverkan med näringsliv, fackförbund, civilsamhälle, forskare och politiker på alla nivåer.

Ett hållbart samhällsbygge kräver samarbete. Därför vill vi samla Sverige för att bygga ett starkare land tillsammans.

Stefan Löfven (S), statsminister

Magdalena Andersson (S), finansminister

Mehmet Kaplan (MP), bostads- och stads-utvecklingsminister "

Ladda ner: PM Fler nya hem (pdf 85 kB)

Genvägar Regeringens prioriteringar

Problemet med bostadsbyggandet börjar i politikområdet för hushållsverksamheter.

Hushållsverksamheter. Hemkunskap. (från zzi)

64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.
643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
645 Användning av inventarier o d
646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).
647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter
648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .
(Numren från SW klassifikationssystem)

Detta är verksamheter som världens 7 miljarder människor alla har mer eller mindre. Verksamheterna är inte likadana världen över. I många fall är hushållen fattiga och lever på mindre än ett par tre dollar om dagen = cirka 20 kr per dag, hur det nu går till.

I Sverige är rimliga lägsta hushållskostnader i förvärsarbetande åldrar år 2014 för vuxen ensam 145 000 kr om året = cirka 400 kr per dag, för makar 222 000 kr = cirka 600 kr per dag. Pensionärer cirka 370 kr per dag och pensionärsmakar cirka 550 kr per dag.

Hushållverksamheterna är grundläggande problem både i Sverige och världen. De är grunden för välfärden.
I världen:

641 Maten. Är i världen som helhet ett problem. Det förekommer svält och näringsbrist. Skördarna slår fel. Mat slängs. Fördelningsproblem. Befolkningen ökar, räcker maten?

643 Bostäder. Bostadsbrist i Sverige. I världen dåliga bostäder och för få. Hälften av världens befolkning bor i städer, ofta tätt i höga hus utan kontakt med natur och därmed med tvivelaktig livskvalitet. Många sover på gatan.

644 El-, gas-, värme-, vatten- och hygienförsörjning. Telenät. Vatten och avlopp saknas ofta, ger sjukdomar och elände. Energibrist. Hur göra den energi som behövs?

645 Tillbehör till boendet, inventarier, kommunikations- och transportmedel. Till fattigdom och dåliga bostäder hör dåliga tillbehör.

646 Personlig hygien. Kläder. Personliga hjälpmedel, t ex kryckor i den mån de inte finns med bland inventarierna. **Kan flyttas till 645. 646 bli "Övrigt", sådant som bygger upp kompetensen och livskvaliteten, o d skolutbildning, information, läsmöjligheter. Säkerligen stora brister i världen. Service.**

647 Hushållsekonomi. Tillgång till pengar att betala hushållsverksamheterna med. Arbetslöshet. Skatter, försäkringar, generella bidrag mm. Lån och skulder.

648 Städning rengöring tvätt o d. Finns inte vatten och avlopp lätt tillgängligt blir det mycket problem. Ta bort farliga kemikalier, baciller.

649 Vård av barn, äldre och sjuka. Gemensamma organ som stöd saknas ofta

Hushållen är beroende av andra verksamheter än de egna hushållsverksamheterna: vägar, transportsystem, skolor, sjukhus m m

På nästa sida har gjorts en kort sammanställning av sådana andra verksamheter, så att alla verksamheter finns med. Den är gjord efter svenska förhållanden, men gäller i princip överallt i världen.

Ur den kan man utläsa vilka de viktigaste politiska problemen är.

(Från http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf Sid 11-15)

Hushållsverksamhet	Är beroende av
641 Matlagning. 642 Måltider Restauranger	63 Biologisk produktion 66 Livsmedelsindustri 63 Livsmedelshandel 61 Livsmedelskontroll 62 Ingenjörsverksamheter för produktion och kontroll o d
643 Boende, hotell, härbärge, tält	643 Bostadsmarknad 647 Hyresvärdar 69 Bostadsbyggen. 66-68 Material 71 Fysisk planering av bostadsområden och serviceområden 758 Social miljö i bostadsområden 62 Ingenjörsverksamheter för produktion och planering o d
644 El-, gas-, värme-, vatten-hygienförsörjning o d. Telenät	644 Elsystem. Telenät. 644 Vattenkraftverk, kärnkraftverk vindkraftverk, värmepumpar, fjärrvärme. 71 Planering frisk luft. 644 Vatten- och avloppssystem 644 Avfallshantering 69 Produktion och reparation av kraftverk, vatten- och avlopp od 71 Översiktlig planering av kraftsystem, hygiensystem o d 62 Ingenjörsverksamheter för produktion och planering
645 Användning av inventarier o d. Möbler, TV o d, telefoner, cyklar, bilar, hushållsutrustning	653 Möbelhandel, handel för TV, telefoner, transportmedel m m 68 Produktion av möbler, TV o d, transportmedel m m 656 Vägar, vägskötsel. vägavgifter 71 Översiktlig planering vägar o d 656 Kollektivtrafik. 654 Televerks. 62 Ingenjörsverksamheter för produktion och planering o d
646 Personlig hygien, kläder o d, Kan flyttas till 645 646 blir “Övrigt”	646 Personlig hygien, klädvård 653 Handel för kläder od 68 Produktion av kläder o d 7957 Utbildning 70 Kultur 7914-794 fritidssysslor 796-799 Sport och idrott 73-78 Utställningar, musik 655 Förlag 659 Reklam 80-99 Tidningar o annan läsning 651 Datorkunskap 6520 Tillgång till myndigheter 6525 Militära verksamheter 7952-7959+658 Sociala miljöer 61 Läkare, sjukhus 11-19 Inre verkligheter. 2 Religion
647 Hushållsekonomi. Inkomster, utgifter	658 Arbetsmarknad, arbetsgivare arbetsförmedling, fackföreningar, arbetsinkomster 657 Försäkringar,skatter,kapitalinkomster,skulder.Barnbidr,bostbidr 7951 Socialvård, socialbidrag 653 Handel med varor 653 Handel med utlandet 647 Hyror och bostadsutgifter 644 Bränsleutgifter o d 647 Hushållsutgifter 656 Resor
648 Städning, rengöring, tvätt	648 Städning .Kemikalier. Baciller
649 Personvård: barn, hemsjukvård, äldrevård	649 Personvård: barn, älrevård hemsjukvård od 7951 socialvård 61 Läkare 7957 Dagis och skolor
	Alla verksamheter är beroende av 10-19 Samhällets och individernas kunskaper, värderingar och moral 31-39 Politiska verksamheter 50-59 Naturkunskaper, matematik

Eftersom det inte finns någon minister för hushållsverksamheter blir det statsministerns plikt att sköta det ministerjobbet. Han är mycket upptagen och hans medhjälpare Kristina Persson får då ta hand om politiken för verksamheterna

Kristina Persson är minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete. Statsrådsberedningen.
"Mitt arbete går ut på att verka för en långsiktig idéutveckling inom Regeringskansliet. Det kommer att handla om den gröna omställningen, jobben och fördelningen samt initiativ för att påverka den globala agendan för hållbar utveckling. Vidare ska jag verka för att de nordiska länderna samarbetar och drar nytta av sin sammanlagda styrka. Tillsammans är vi en aktör som väger tungt."

I förutsättningarna för hennes arbete enligt detta behöver hon klara ut politiken för hushållverksamheterna och är därför läplig att ta hand om politiken för dem.

Hushållverksamheterna är grundläggande problem både i Sverige och världen. De är grunden för välfärden.

641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.

För odling och djurhållning finns landsbygdsminister. För Livsmedelsindustrin finns näringsministern. För handeln av mat och dricka finns handelsverksamheter i näringsdepartementet. För utbildning och forskning finns utbildings- och forskningsministrar och högeskoleverksamhet.

I område 64 gäller det människornas behov, det som föregår lantbruk, livsmedelsindustri. handel och utbildning och forskning.

Vad man behöver äta och dricka kan hälso-och sjukvårdsministern bidra med. Livsmedelsverket har kunskaper, eller borde ha. På senare tid har man fått lära sig att man ska äta vitt kött, men i ett program i TV-kanalaen Axess härom dagen menade en brittisk forkare att vi borde äta rött lött, korna är bra på att omvandla gräs till kött. Hushållsministern har en uppgift i att förklara vad vi bör äta. Näringsmedel. Hur mycket alkohol och droger.

Landsbygsministern tycks bland sina uppgifter ha frågor om livsmedel. Hans viktigaste uppgift är att sköta lantbruk o d och djurhållning, men i gränsen till hushållsverksamhetern finns saker som bör behandlas bland hushållsverksamheterna. Rensa fisk, Plocka svamp m m

Mellan lantbruk och hushållsverksamheter finns livsmedelsindustier och handel. Konsten att införskaffa livsmedel ingår i hushållsverksamheterna, hur och när ska man handla mat. och vad kan man göra för att hitta mat, odla gräslök i köksfönstret och så vidare.

Sedan kommer förvaring i hushållen av mat och dricka. Kylskåp, källare, vinkällare o s v.

Därefter matlagningen, recept, i ugn, på platta, ute i skogen, på båten. Kockar , kallskänkor, kök och köksutrustning . Restauranger, skolkök , sjukhuskök o sv.

Sedan matservering. Hemma och på restauranger, på tåg. På semestern. Varma korvgubbar.

Det finns alltså en när oändlig rad av problem med mat och dricka, och det måste Kristina Persson kunna om i sina straegier för framtiden.

Här kan inte behandlas alla problem, Ministern måste själv klara ut dem.

643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.

Här kommer boendet i alla former. I tält, provisoriska bostäder, lägenheter, villor, frididshus, hotell, pensionat, servicebostäder, hem för barn, internat, äldreboende boende på sjukhus, på tåg och båtar o sv.

Behov av utrymme för olika hushållsproblem, sova. utrymme för matlagning och ätande, frididsverksamheter, förvaring, utymme för olika åldrar och funktionssätt.

Bostadsbrist, jämlikhet i boendet.

Allt som rör boendet måste Kristia Persson klara ut. Kanska kan hon få hjälp av bostadsministern, men hans verksamhet tycks mest röra bostadsproduktionen. För det behöver han veta allt om hushållsverksamheterna, men vet förmodligen inte det. Därför behövs hushållsministern.

Boverket har en del kunskaper om boendet som hushållsministern kan ha hjälp av. På senare tid har kraven på utrymme för rullstolsanvändning ökat ytorna.

644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d. Telenät.
Det här är verksamheter som är nödvändiga för hushållen. Det behövs värme och energifrågorna är grundläggande för hushållen. Alla slags energier behövs och de används också av andra verksamheter, i transporter, i indudtrier m m. Energiministern har detta om hand, Råvaror för energi finns bl a i gruvor, som ingår i industriverksanheterna. För energin finns drift av energiverksamheter, vattenkraftverk, kärnkraftsverksamheter o d , som ingår i hushållsverksamheterna. De första energiverksamheterna var elden i hushållen, sedan utvecklades det.

Byggandet av kraftverk ingår i industrierna, men driften av verken ingår i hushållsverksamheterna även när de är stora och gemensamma.

På senare tid har man uppmärksammat energianvändningens betydelse för klimatet. Miljöministern har synpunkter på det. Energiministern har hela energiproblemet att hantera, men energiprobemen kan ses som främst hushållsverksamheter.

I avdelning 644 ingår ochså försörjning med vatten och avlopp, hantering av sopor och problem med luftförsörjning och kylning. Drift av system för detta ingår, men byggandet av anläggningar ingår i industriverksamheter, För drift ingår rörmokare o d, som också förekommer i inustriverksamheter. Man får skilja mellan dem som bygger och de som sköter driften.

De gemensamma systemen ingår här, men speciella system kan ingå i andra verksamheter. Industrier och transportföretag kan ha speciella problem. Försvaret kan ha speciella problem etc,

Området 644 har stor betydelse i globalt sammanhang eftersom problem med energi vatten och avlopp ofta är stora ute i världen.

645 Användning av inventarier o d.
+ Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).
Hushållen behöver inventarier av många slag. Det behövs möbler och hjälpmedel, Radioapparater, TV-apparater, datorer, telefoner, cyklar rullstolar, rollator, bilar, fritidsustrustninar, leksaker, verktyg o s v. Detta måste hushållsministern hålla reda på.

646 "Övrigt"
Här ingår behovet av kunskaper för att kunna leva livet i största allmänhet. Behovet av utbildning, behovet av informationer, tidningar m m.

Här kan upprepas det som tidigare framhållits:
För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.
A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.
A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.
B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

För invandrare är det särskilt viktigt att de får kunskaper som utgår från svenska förhållanden och också innehåller kunskaper om världen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning. Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningar och forskningar ingår områdena för det.
I professionell samhällsplanering ingår frågor om tillgänglighet till service od av olika slag, men kan behandlas också här.

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter.
Tillgång till pengar att betala hushållsverksamheterna med. Möjliheter till inkomster. Arbetslöshet. Löner, Inkomstfördelning. Skatter, försäkringar, generella bidrag mm. Lån och skulder. Fastighetsförvaltning. Hit hör konsumentverkets beräkningar av hushållskostnader.

Det är ett stort ämne som inte kan utredas närmare här.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
Hit räknas verksamheter av detta slag för privathushållen och också i största allmänhet, för privata och offentliga verksamheter av alla slag.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .
Hemtjäst o d. Detta gränsar till verksamheterna för socialbidrag o d, Problem för dem med med funktionsnedsättning, utanförskap o d, problem som sköts av barn-, äldre- och jämställdhetsministern. En del av hennes uppgifter kan ingå i 649.

Här har nu i korthet berörts vad som ingår i hushållsverksamheterna.
Hushålls- och nordiskministern (Kristina Persson) måste själv undersöka och ta reda på problemen och hitta lösningar.

Från detta ska sedan byggas upp en bostadspolitik som snabbt skaffar fram nya bostäder.

Bostadpolitiken rymmer många moment.

Till exempel följsnde:

* Först människornas behovet av bostäder. Önskemål om bostäder.

* Behov med hänsyn till näringspolitik och näringslivets behov.

* Mark och markplaner för bebyggelse.

* Byggmästare och byggnadsarbetare.

* Offentliga beslut om bebyggelse.

* Pengar att bygg för.

* Att upphandla byggande.

* Att bygga.

* Att göra bostäderna färdiga för användning.

* Sätta hyror o d.

* Att fördela det byggda på dem som vill bo.

*Att ta hand om bostäder som lämnats och fördela dem på andra som vill bo.

* Att bygga mera.

Byggandet ses ofta som kommunala angelägenheter. Nu behövs en rikspolitik som regeringen måste ordna med. Den är inte van vid det. Måste försöka planering av alla momenten. Får ta hjälp av offentliga och privata organisationer.

Regeringen har länsstyrelser som bör användas.

Det har just nu kommit förslag till ny indelning av Sverige i 6 regioner istället för 21 län. De 6 regionerna verkar bra, det är:

Södra Sverige: Skåne och Blekinge.

Västra Götaland: Västra Götaland, Värmland och Halland.

Östra Götaland: Kronoberg, Kalmar, Jönköping och Östergötland

Stockholm och Gotland.

Mellansverige: Södermanland, Örebro, Västmanland, Uppsala, Dalarna och Gävleborg

Norrland: Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten.

Detta kan gälla som underlag för närngspolitiken och bostadspolitiken.

Handelsbankens regioner, samma: Norra Sverige, Mellansverige, Stockholm,Västra Sverige, Östra Sverige, Södra Sverige.

Länsregister Lista över alla län och vilka kommuner de innefattar.
Enligt SKL

AB: Stockholms län
Botkyrka
Danderyd
Ekerö
Haninge
Huddinge

Järfälla
Lidingö

Nacka
Norrtälje
Nykvarn

Nynäshamn
Salem
Sigtuna
Sollentuna
Solna

Stockholm
Sundbyberg
Södertälje
Tyresö
Täby

Upplands-Bro
Upplands Väsby
Vallentuna
Vaxholm
Värmdö
Österåker

C: Uppsala län
Enköping
Heby
Håbo
Knivsta
Tierp

Uppsala
Älvkarleby
Östhammar

D: Södermanlands län
Eskilstuna
Flen
Gnesta
Katrineholm
Nyköping

Oxelösund
Strängnäs
Trosa
Vingåker

E: Östergötlands län
Boxholm
Finspång
Kinda
Linköping
Mjölby

Motala
Norrköping
Söderköping
Vadstena
Valdemarsvik

Ydre
Åtvidaberg
Ödeshög

F: Jönköpings län
Aneby
Eksjö
Gislaved

Gnosjö
Habo

Jönköping
Mullsjö
Nässjö
Sävsjö
Tranås

Vaggeryd
Vetlanda
Värnamo

G: Kronobergs län

Alvesta
Lessebo
Ljungby
Markaryd
Tingsryd

Uppvidinge
Växjö
Älmhult

H: Kalmar län

Borgholm
Emmaboda
Hultsfred
Högsby
Kalmar

Mönsterås
Mörbylånga
Nybro
Oskarshamn
Torsås

Vimmerby
Västervik

I: Gotlands län

Gotland

K: Blekinge län

Karlshamn
Karlskrona
Olofström
Ronneby
Sölvesborg

M: Skåne län

Bjuv
Bromölla
Burlöv
Båstad
Eslöv

Helsingborg
Hässleholm
Höganäs
Hörby
Höör

Klippan
Kristianstad
Kävlinge

Landskrona
Lomma

Lund
Malmö
Osby
Perstorp
Simrishamn

Sjöbo
Skurup
Staffanstorp
Svalöv
Svedala

Tomelilla
Trelleborg
Vellinge
Ystad
Åstorp

Ängelholm
Örkelljunga
Östra Göinge

N: Hallands län
Falkenberg
Halmstad
Hylte
Kungsbacka
Laholm
Varberg

O: Västra Götalands län
Ale
Alingsås
Bengtsfors
Bollebygd
Borås

Dals-Ed
Essunga
Falköping
Färgelanda
Grästorp

Gullspång
Göteborg
Götene
Herrljunga
Hjo

Härryda
Karlsborg
Kungälv
Lerum
Lidköping

Lilla Edet
Lysekil
Mariestad
Mark
Mellerud

Munkedal
Mölndal
Orust

Partille
Skara

Skövde
Sotenäs
Stenungsund
Strömstad
Svenljunga

Tanum
Tibro
Tidaholm
Tjörn
Tranemo

Trollhättan
Töreboda
Uddevalla
Ulricehamn
Vara

Vårgårda
Vänersborg
Åmål
Öckerö

S: Värmlands län
Arvika
Eda
Filipstad
Forshaga
Grums
Hagfors
Hammarö
Karlstad
Kil
Kristinehamn

Munkfors
Storfors
Sunne
Säffle
Torsby
Årjäng

T: Örebro län
Askersund
Degerfors
Hallsberg
Hällefors
Karlskoga

Kumla
Laxå
Lekeberg
Lindesberg
Ljusnarsberg

Nora
Örebro

U: Västmanlands län
Arboga
Fagersta
Hallstahammar

Kungsör
Köping

Norberg
Sala
Skinnskatteberg
Surahammar
Västerås

W: Dalarnas län
Avesta
Borlänge
Falun
Gagnef
Hedemora

Leksand
Ludvika
Malung
Mora
Orsa

Rättvik
Smedjebacken
Säter
Vansbro
Älvdalen

X: Gävleborgs län
Bollnäs
Gävle
Hofors
Hudiksvall
Ljusdal

Nordanstig
Ockelbo
Ovanåker
Sandviken
Söderhamn

Y: Västernorrlands län
Härnösand
Kramfors
Sollefteå
Sundsvall
Timrå

Ånge
Örnsköldsvik

Z: Jämtlands län
Berg
Bräcke
Härjedalen
Krokom
Ragunda

Strömsund
Åre
Östersund

AC: Västerbottens län
Bjurholm
Dorotea
Lycksele
Malå
Nordmaling

Norsjö
Robertsfors
Skellefteå
Sorsele
Storuman

Umeå
Vilhelmina
Vindeln
Vännäs
Åsele

BD: Norrbottens län
Arjeplog
Arvidsjaur
Boden
Gällivare
Haparanda

Jokkmokk
Kalix
Kiruna
Luleå
Pajala

Piteå
Älvsbyn
Överkalix
Övertorneå

Kontakt Linda Tidekrans Mölle linda.tidekransmoller@skl.se

Till statsminister Stefan Löfven 29 februari 2016.

Jag har just sett på Aktuellt att kommunera har tagit pengar från sina bostadsbolag och använt pengarna till sådant som inte alls har med bostäderna att göra. Hyresgästerna betalar in hyror och de ska naturligtvis gå till underhåll o d, inte till sådant som inte har med bostäder att göra.

Bland andra har det socialdemokratiska borgarrådet Stjernkvist i Norrköping sysslat med sådana felaktiga uttag. Han har varit partisekreterare hos S och borde ha bättre omdöme.

Jag ber få veta hur mycket pengar varje kommun har tagit ut ur bostadbolagen på detta sätt. Och få veta hur mycket pengar de har som kan användas för byggande av nya bostäder.

Man kan kanske mer inrikta sig på att använda byggarbetskraften till att bygga nya lägenheter än på att använda dem för ombyggnader som kan vänta.

Bostadspolitiken.

Regeringen bör snarast sätta igång och planera byggandet av hyresrätter.

Det som behövs är i första hand 2rok och 3rok och sedan 4rok i hyreshus.

Man bör skaffa sig uppgifter om bostadsbehovet och bör för varje kommun ange de önskemål som finns om dessa lägenhetstyper.

Dessutom behövs uppgifter om önskemål om studentbostäder o d, dvs bostäder mindre än 2rok. Till kategorin studenter od kan man räkna in ungdomar m m som har ont om pengar.

De största gupperna är enpersonshushåll och tvåpersonshushåll som inte är studenter od. Av dem är det många som har för små bostäder.

Om man bygger lägenheter 2rok, som är det minsta rimliga för enpersonshushåll (utom studenter o d) och 3rok som är det minsta rimliga för tvåpersonershushåll (utom studenter o d) kan de nu små trångbodda en- och tvåpersonshushållen flytta in i nya 2rok och 3rok och lämna efter sig små lägenheter till studenter o d.

För varje kommun behövs uppgifter från dem som önskar hyresbostäder 2rok, 3rok och 4rok och uppgifter om vilka lägenheter de kan lämna efter sig (de kan lämna efter sig små lägenheter och större, villor och andra större bostäder)

Större bostäder än 4rok kan bli lediga om de som nu bor i för stora lähenheter kan flytta in i nya 2rok, 3rok och 4rok.

Någon bostadspolitik kan man inte få till utan uppgifter från alla kommuner om vad som önskas i kommunera och vilka bostäder som kan bli lediga när man bygger nytt.

Bostadspolitik har nyligen behandlats i

Sven Wimnell 5 februari 2016:
Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden.
http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Den politik som behövs efter det man klarlagt bostadsbrist och bostadsbehov.

Den politiken har kortfattat nämnts i det föregående och borde kunna utformas av Kristina Persson, som bör ha kompetens för det eftersom hon ska kunna göra strategier för Sveriges och Nordens välfärdsutveckling.

Man väntar sig en redogörelse på regeringens hemsida hur det går med bostadspolitiken.

Från regeringen. se 11 mars 2016

Mehmet Kaplan

Bostads-, stadsutvecklings- och it-minister
Näringsdepartementet
"Min målsättning är att säkerställa ett långsiktigt hållbart byggande och utveckla vår roll som världsledande it-nation. Genom handlingskraft, dialog och samarbete är jag övertygad om att vi tillsammans kan bygga Sverige starkare."

Mehmet Kaplans områden
Boende och byggande
It-politik

Relaterad navigering
Cv
Statssekreterare
Presskontakter
Pressbilder
E-post till registrator
Kontakt

Aktuellt från Mehmet Kaplan

Måndagen den 11 januari överlämnade utredningen ”Effektivare användning av statens infrastrukturresurser” sitt slutbetänkande, ”Statens bredbandsinfrastruktur som resurs” (SOU 2016:01), till bostads-, stadsutvecklings- och it-minister Mehmet Kaplan.
Statens bredbandsinfrastruktur som resurs, SOU 2016:1
Pressmeddelande: Mehmet Kaplan tar emot förslag om effektivare användning av statens bredbandsinfrastruktur

Den 18 december 2015 överlämnade Planprocessutredningens sitt slutbetänkande, ”Bättre samarbete mellan stat och kommun – vid planering för byggande” till regeringen.
Pressmeddelande: Planprocessutredningen överlämnar sitt betänkande
SOU 2015:109 Bättre samarbete mellan stat och kommun - vid planering för byggande

Den 15 december 2015 överlämnade ”Utredningen om bättre konkurrens för ökat bostadsbyggande” sitt betänkande till regeringen.
Pressmeddelande: Mehmet Kaplan tar emot Byggkonkurrensutredningens betänkande
Plats för fler som bygger mer, SOU 2015:105

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg och it-minister Mehmet Kaplan medverkade båda i Industrisamtalet på temat digitalisering som förutsättning för svensk industris konkurrens- och innovationskraft.
Artikel på webbplatsen: Digitalisering temat på årets första industrisamtal

Mehmet Kaplan och Anna Johansson lanserar stadsmiljöavtalen
Regeringen har avsatt två miljarder under mandatperioden till så kallade stadsmiljöavtal som stöd till kollektivtrafiklösningar i städer.
Pressmeddelande: Pressinbjudan: Mehmet Kaplan och Anna Johansson lanserar stadsmiljöavtalen
Artikel: Stadsmiljöavtal och ny förordning om stöd för att främja hållbara stadsmiljöer
Pressmeddelande: Miljardsatsning på stadsmiljöavtal ska ge hållbara stadsmiljöer

Boende och byggande
Boende och byggande handlar om att få en bostadsmarknad och finansiering av bostäder som fungerar väl. Det handlar också om hur man planerar och utformar miljöer och byggnader. Området omfattar bostadsmarknad, lantmäteri – det vill säga geografisk information och fastighetsinformation – samt samhällsplanering och byggande.

Relaterad navigering
Boende och byggande i statens budget
Mål för boende och byggande
Rättsdokument
Myndigheter med flera
Remisser
Kontakt

Ansvariga för boende och byggande

Ansvarigt statsråd
Mehmet Kaplan
Bostads-, stadsutvecklings- och it--minister
Ansvarigt departement
Närings-departementet

Aktuellt om boende och byggande
Den 18 december 2015 överlämnade Planprocessutredningens sitt slutbetänkande, ”Bättre samarbete mellan stat och kommun – vid planering för byggande” till regeringen.
Pressmeddelande: Planprocessutredningen överlämnar sitt betänkande
SOU 2015:109 Bättre samarbete mellan stat och kommun - vid planering för byggande

Boende och byggande i statens budget
Boende och byggande omfattas av anslag som är en del av utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, i regeringens budgetproposition för 2016.

Området omfattar följande anslag:
1:1 Bostadspolitisk utveckling
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad
1:5 Boverket
1:6 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder
1:8 Lantmäteriet
1:11 Utvecklingsprojekt för jämställda offentliga rum
1:12Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer
1:14 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande
1:15 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande

Boende och byggande i siffror
Här kan du se förslag och beslut om ramar och anslagsnivåer för statens budget.
Statens budget i siffror: utgiftsområde 18, Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik”

Mål för boende och byggande
Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Regeringens målsättning är att det fram till år 2020 ska byggas minst 250 000 nya bostäder.

Bostadsmarknad
Delmålet för bostadspolitiken är långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Byggande
Delmålet för byggandet är:
Långsiktigt hållbara byggnadsverk.

Effektiva regelverk och andra styrmedel som utifrån ett livscykelperspektiv verkar för effektiv resurs- och energianvändning samt god inomhusmiljö i byggande och förvaltning.

En väl fungerande konkurrens i bygg- och fastighetssektorn.

Lantmäteriet
Delmålet för lantmäteriet är:
En effektiv och rättssäker förrättningsverksamhet och en ändamålsenlig fastighetsindelning.

Informationsförsörjningen ska vara av god kvalitet, rikstäckande, långsiktig, stabil och säker. Användningen av den grundläggande informationen ska öka och komma till nytta hos fler användare och inom fler användningsområden.

En effektiv och rättssäker inskrivningsverksamhet som bidrar till en väl fungerande fastighetsmarknad.

Samhällsplanering
Delmålet för samhällsplaneringen är:

En tydlig roll för fysisk planering i arbetet för en hållbar utveckling av städer, tätorter och landsbygd.

Ett regelverk och andra styrmedel som på bästa sätt tillgodoser kraven på effektivitet samtidigt som rättssäkerhet och medborgerligt inflytande säkerställs.

Goda förutsättningar för byggande av bostäder och lokaler, etablering av företag och för annat samhällsbyggande samtidigt som en god livsmiljö tryggas.

Publicerad 24 september 2014 Uppdaterad 01 april 2015

Regeringens bostadspolitik är uppdaterad 1 april 2015 och inte anpassad till läget den 11 mars 2016.

Under boende och byggande finns dock hänvisningar av olika slag: Men vad vill regeringen ?

Mehmet Kaplan diskuterar bostäder i Umeå 04 mars 2016 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Uppdrag till Statistiska centralbyrån gällande utrikes föddas etablering i arbets- och samhällslivet 03 mars 2016 · Regeringsuppdrag från Arbetsmarknadsdepartementet, Regeringen, Ylva Johansson

Sven-Erik Bucht besöker Haraholmens logistikcentrum vid Piteå Hamn 01 mars 2016 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Sven-Erik Bucht

Effektivare uppdatering av lägenhetsregistret 26 februari 2016 · Rättsdokument, Lagrådsremiss från Finansdepartementet

Palett för ett stärkt civilsamhälle 25 februari 2016 · Rättsdokument, Statens offentliga utredningar från Kulturdepartementet, Regeringen

Förordningar om mottagande av nyanlända för bosättning 19 februari 2016 · Artikel på webbplatsen från Arbetsmarknadsdepartementet

Digitalisering ska förenkla bostadsplaneringen 18 februari 2016 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Sverige tillsammans: Nu pågår de regionala konferenserna över hela landet 09 februari 2016 från Arbetsmarknadsdepartementet

Frågor och svar om lagen om mottagande av vissa nyanlända för bosättning 04 februari 2016 · Artikel på webbplatsen från Arbetsmarknadsdepartementet

Bostadsbyggande i fokus när finansministern besöker Eskilstuna och Örebro 04 februari 2016 · Pressmeddelande från Finansdepartementet, Magdalena Andersson

Anvisningar till kommunerna att ta emot nyanlända 04 februari 2016 · Pressmeddelande från Arbetsmarknadsdepartementet, Ylva Johansson

Mehmet Kaplan håller tal på seminarium med fokus på framtidens hållbara stadsplanering 03 februari 2016 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Länsstyrelserna ska stödja inträde på bostadsmarknaden 28 januari 2016 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Mehmet Kaplan talar om hållbara städer under miljökonferens 27 januari 2016 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Regeringen föreslår stärkt konsumentskydd för vissa avtal som rör semesterboenden 26 januari 2016 · Pressmeddelande från Justitiedepartementet, Morgan Johansson

En fråga om konsumentskyddet vid semesterboende 26 januari 2016 · Rättsdokument, Proposition från Justitiedepartementet, Regeringen

Presentationsbroschyr om Näringsdepartementet 25 januari 2016 · Informationsmaterial från Näringsdepartementet, Anna Johansson, Mehmet Kaplan, Mikael Damberg, Sven-Erik Bucht

Bostadsministern tittar på Västerviksmodellen 21 januari 2016 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Mehmet Kaplan i panelsamtal under Fastighetsdagarna 18 januari 2016 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Nya reformer för fler bostäder 13 januari 2016 · Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet, Statsrådsberedningen, Magdalena Andersson, Mehmet Kaplan, Stefan Löfven

Anpassade krav för tillfälliga anläggningsboenden 22 december 2015 · Artikel på webbplatsen från Näringsdepartementet

Uppdrag att ta fram vägledning och föreskrifter till bestämmelserna om tillfälliga anläggningsboenden i plan- och byggförordningen (2011:338) 22 december 2015 · Regeringsuppdrag från Näringsdepartementet, Regeringen

Remiss SOU 2015:109 Bättre samarbete mellan stat och kommun vid planering och byggande 21 december 2015 · Remiss från Näringsdepartementet

Statsminister Stefan Löfvens jultal 19 december 2015 · Tal, Webb-TV från Statsrådsberedningen, Stefan Löfven

Planprocessutredningen överlämnar sitt betänkande 18 december 2015 · Pressmeddelande, Webb-TV från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Bättre samarbete mellan stat och kommun - vid planering för byggande 18 december 2015 · Rättsdokument, Statens offentliga utredningar från Näringsdepartementet

Sju städer får pengar inom ramen för stadsmiljöavtal 17 december 2015 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Anna Johansson, Mehmet Kaplan

Pressinbjudan: Planprocessutredningen överlämnar betänkande till Mehmet Kaplan 17 december 2015 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Strandskyddsdelegationen överlämnar betänkande till Mehmet Kaplan 15 december 2015 · Pressmeddelande från Näringsdepartementet, Mehmet Kaplan

Strandskyddet i praktiken 15 december 2015 · Rättsdokument, Statens offentliga utredningar från Näringsdepartementet

DN 10 mars 2016:

“ Kartan ritas om – men alla är inte nöjda

Den svenska länskartan är på väg att ritas om. Enligt ett nytt förslag ska landet delas in i sex regioner i stället för dagens 21 län. – Den indelningen vi har i dag är orättvis, säger utredaren Barbro Holmberg.

Regeringens utredare har sedan i somras jobbat med att ta fram ett förslag om hur den gamla länsindelningen ska skrotas till förmån för ett antal nya storregioner. Utgångspunkten har varit att skapa jämnstarka regioner som bland annat ska ha förutsättningar att hantera hälso- och sjukvårdssystemet för regionens invånare.

Nu finns ett förslag där landets 21 län i stället blir till sex regioner. Den folkrikaste regionen blir Stockholm/Gotland med 2,3 miljoner invånare medan Norrlandsregionen omfattar knappt 900 000 invånare.

Utredarna bakom förslaget kallar än så länge indelningen för ett diskussionsunderlag. Senast den 30 juni ska ett skarpt förslag läggas fram.

Utredaren Barbro Holmberg säger att en del av landstingen i dag är så små att de har stora svårigheter att fullfölja sitt uppdrag. Därför -behövs nya samverkanslösningar.

– De länsgränser vi har i dag har i väldigt stor utsträckning spelat ut sin roll. Jag skulle kalla indelningen för orättvis, säger Barbro Holmberg och pekar på att landet i dag består av tre stora regioner och 18 mindre län med skilda förutsättningar.

Civilminister Ardalan Shekarabi (S) är nöjd med förslaget och ser det som en bra utgångspunkt.

– Vi behöver jämnstarka regioner som skapar förutsättningar för likvärdighet i landet, säger han.

Men det sista ordet är knappast sagt. Halland vill helst fortsätta att vara en egen region och i Stockholm vill handelskammaren att huvudstaden ska slås samman med Uppsala.

Dessutom finns det ett politiskt motstånd. Moderaterna är skeptiska till att genomföra storskaliga förändringar av landets länsgränser. Partiet ställer sig bland annat frågande till den folkliga förankringen kring förslaget, hur den lokala demokratin kommer att påverkas och vad förändringarna innebär för invånarnas hushållsekonomi.

– Vi är skeptiska till en storskalig regionreform men avvisar inte enstaka förändringar av länsgränserna, säger Andreas Norlén (M), ordförande i riksdagens konstitutionsutskott.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

“Fakta. Stora skillnader mellan länen
Sverige är indelat i 21 landsting/regioner och 21 län. Länsstyrelserna lyder direkt under regeringen och har en landshövding som chef. Den övergripande uppgiften är att se till att de mål som riksdag och regering slagit fast uppnås. Länsstyrelserna ansvarar även för exempelvis civilt försvar, räddningstjänst, livsmedelskontroll, djur- och miljöskydd.

Landstingen och regionerna är sekundärkommuner vars främsta uppgifter ligger inom hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik.

Källa: TT, NE.se och scb.se “

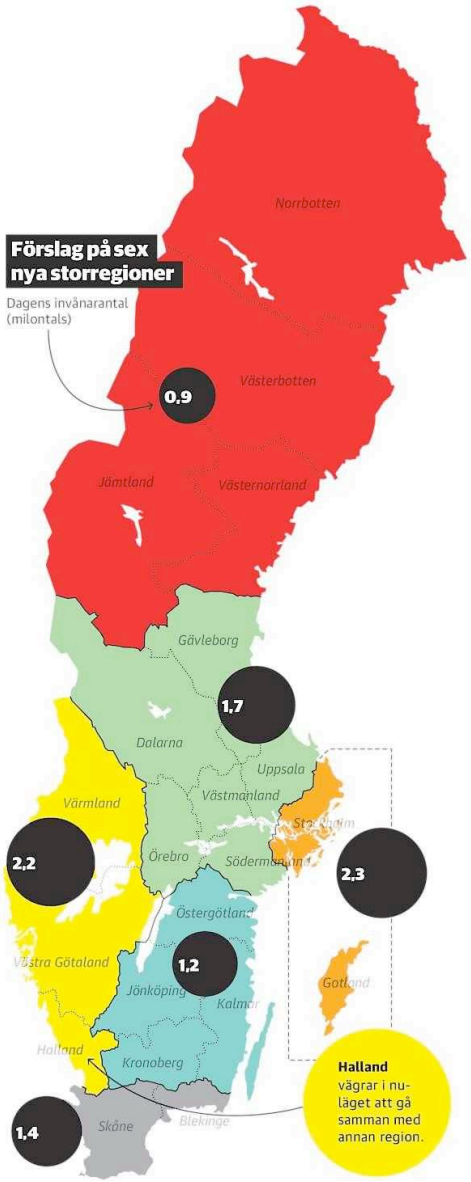

Från DN 10 mars 2016: .

Från regeringens hemsida 12 mars 2016:

“ Pressinbjudan: Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag angående Sveriges framtida regionala indelning

Under onsdagen den 9 mars presenteras ett första underlag från Indelningskommittén. Underlaget är att betrakta som ett diskussionsunderlag inför den fortsatta dialogprocessen mellan kommittén och landets regioner och landsting.

Pressträffen leds av Indelningskommitténs båda ledamöter; Barbro Holmberg och Kent Johansson och civilminister Ardalan Shekarabi närvarar för att ta del av diskussionsunderlaget.

Datum och tid: 9 mars kl 15:30 Plats: Hotell Hilton, Slussen

För närmare information gällande Indelningskommitténs arbete vänligen kontakta huvudsekreterare Johan Krabb.

För kontakt med civilminister Ardalan Shekarabi vänligen kontakta pressekreterare Peter Skeppström.

Johan Krabb Huvudsekreterare Telefon (växel) 08-405 10 00
Mobil 070 51 90 224 e-post till Johan Krabb
Peter Skeppström Pressekreterare hos civilminister Ardalan Shekarabi
Telefon 08-405 32 99 Mobil 072-556 06 40 e-post till Peter Skeppström, via registrator

Bakgrund
Regeringen tillsatte den 2 juli 2015 en utredning som ska föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. Enligt direktiven till Indelningskommittén kan de lämna betänkanden i juni 2016 och augusti 2017. Det diskussionsunderlag som nu presenteras baseras på de diskussioner kommittén haft i länen, tidigare utredningar och Indelningskommitténs egna analyser. Indelningskommittén tar utifrån kartbilden dialogen vidare till nästa steg.

En ny läns- och landstingsindelning kan träda ikraft 1 januari 2019 eller 1 januari 2023. Indelningskommittén ska lämna ett förslag till regeringen som sedan i sin tur lägger ett förslag till riksdagen.

Publicerad 04 mars 2016 · Uppdaterad 04 mars 2016 .....
Den här sidan är uppmärkt med följande kategorier:
Ardalan Shekarabi
Finansdepartementet
Kommuner och landsting
Pressmeddelande “

Från civilministerns hemsida:
Genvägar
Indelningskommitténs webbplats
Indelningskommitténs presentationsbilder
Debattartikel: Ny regionreform ska göra landstingen färre från 2019

Indelningskommittén
9 mars 2016. Indelningen baseras på - Våra direktiv - Dialog med politiska företrädare för landsting, kommunförbund och kommuner - Våra utgångspunkter
Den fortsatta processen - Möten med de föreslagna länen - För-frågan om underlag - Ytterligare möten under våren om organisa-tion, flerkärnighet m.m. - April/maj ställningstagande om föränd-ringar kan genomföras 2019

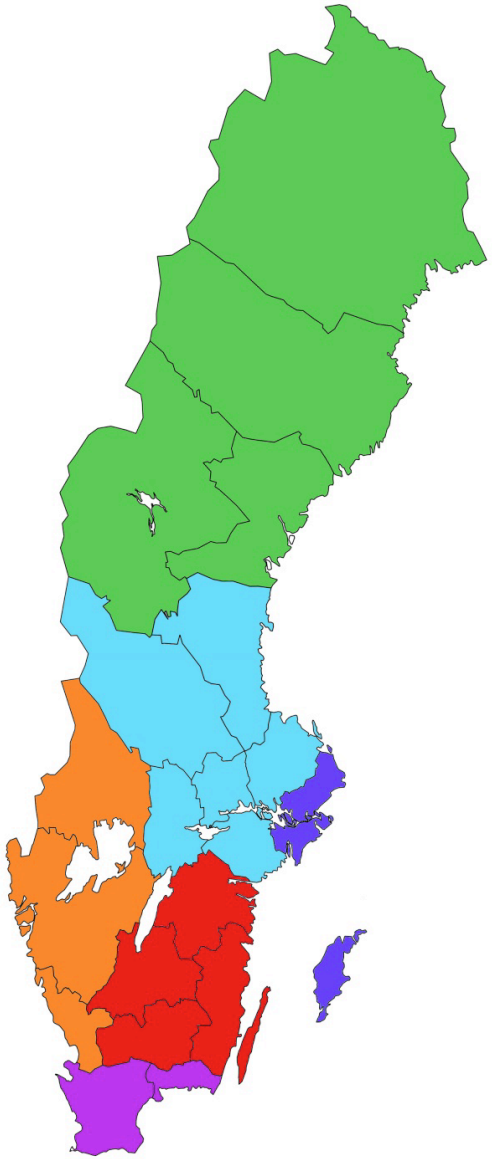

9 mars 2016 Diskussionsunderlag i form av en kartbild

Indelningskommittén presenterar idag ett diskussionsunderlag i form av en karta. I denna har vi utifrån vårt arbete gjort en ny indelning av Sverige med väsentligt färre län och landsting.

- Sammanfattning
- Diskussionsunderlag i form av en kartbild
- Karta (Stor karta)

En kommitté, bestående av en ordförande och en vice ordförande, ska föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. Kommittén ska utgå från vilka behov medborgare och näringsliv har i olika frågor bl.a. transporter, arbetsmarknad, hälso- och sjukvård, utbildning, kultur och en god miljö. Kommittén bör därför i sitt arbete utgå från kommungränser och gränserna för de s.k. arbetsmarknadsregionerna eller funktionella regionerna. Syftet är att skapa en ändamålsenlig indelning och effektiva organisationer som medför bestående fördelar bl.a. genom en bättre anpassning till demografiska, näringsgeografiska och miljömässiga förhållanden. Indelningen ska också ge stabila ekonomiska förhållanden i de nybildade landstingen, bättre överensstämmelse mellan medborgarnas behov och deras möjligheter att utöva demokratiskt inflytande samt ökade möjligheter till ansvarsutkrävande.

Kommittén ska senast den 29 februari 2016 till regeringen lämna en delredovisning som innefattar en lägesbeskrivning av dialogen med berörda parter, förslag på den fortsatta processen och en redogörelse för behovet av eventuella kompletteringar av uppdraget. Kommittén ska lämna en motsvarande delredovisning senast den 31 januari 2017. Om kommittén finner att det är möjligt att genomföra en eller flera indelningsändringar som kan träda i kraft den 1 januari 2019 ska kommittén lämna ett delbetänkande senast den 30 juni 2016.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 augusti 2017.

Promemoria 2016-03-09 Sammanfattning-

Indelningskommittén presenterar idag ett diskussionsunderlag i form av en karta. I denna har vi utifrån vårt arbete gjort en ny indelning av Sverige med väsentligt färre län och landsting.

Kommitténs kommande förslag avser att åstadkomma en ändamålsenlig samhällsorganisation där en samordnad stat kan samverka med starka regionala självstyrelseorgan utifrån ett tydligt medborgarperspektiv. Grunden för vårt arbete är våra direktiv som lyfter fram ett antal perspektiv som ska påverka en ny indelning med väsentligt färre län och landsting.

Vi har träffat politiska företrädare från alla län. Diskussionerna har sett olika ut i olika län beroende på vilka som deltagit och i vilket stadium diskussionerna i länet har befunnit sig. Vår slutsats efter dessa möten är att det i de flesta, men inte alla, län finns ett stöd för att bilda större län och landsting. I flera län finns också en önskan om att en förändrad länsindelning ska kunna träda i kraft den 1 januari 2019.

Som mål att sträva efter vid en kommande indelning har vi tagit fram dessa utgångspunkter:

* Jämnstarka regioner
* Kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling
* Förmåga att ansvara för hälso- och sjukvårdssystemet, inklusive regionsjukvården.
* Utgå från befintliga samverkansmönster.

Den indelning vi nu presenterar bedömer vi samlat uppfyller de utgångspunkter vi har satt upp. Det är viktigt att utgå från människors be-hov av exempelvis arbete, kommunikationer, infrastruktur och hälso- och sjukvård. Medborgarperspektivet har många dimensioner men en sådan är att se till att skapa förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet.

Processen framåt

När vi har träffat företrädare runt om i landet har många uttryckt att de gärna ser ett förslag som kan föra diskussionen framåt. Vi svarar därför nu mot detta önskemål och presenterar ett diskussionsunderlag i form av en karta. Vår förhoppning är en fortsatt diskussion där vi i samspel med berörda aktörer kommer att kunna ta fram väl avvägda förslag till våra slutliga ställningstaganden i kommande betänkanden. Kommittén kommer att bjuda in representanter från dessa län till ett första möte redan under mars. I dessa samtal anser vi det viktigt att tidigt ta upp frågan om hur nya regioner eller landsting kan organiseras. Frågan om flerkärnighet och verksamhet på flera lokaliseringsorter kommer vi också att ta upp i dessa diskussioner.

Indelningskommitténs förslag är en indelning i sex nya län:

1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län
2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län
3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län
4) Gotlands och Stockholms län
5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län
6) BlekingeochSkånelän

Promemoria 2016-03-09
Diskussionsunderlag i form av en kartbild

Indelningskommittén presenterar idag ett diskussionsunderlag i form av en karta. I denna har vi gjort en ny indelning av Sverige med väsentligt färre län och landsting.

Sveriges utveckling är beroende av hur samverkan kan ske mellan en sektoriserad stat och horisontellt organiserade regionala direktvalda organ. Den regionala indelningen av landet är av vikt för de enskilda nya länen och landstingen men även för Sverige som nation. Dagens regionala samhällsorganisation är både asymmetrisk och splittrad. Indelningskommitténs förslag avser att åstadkomma en ändamålsenlig samhällsorganisation där en samordnad stat kan samverka med starka regionala självstyrelseorgan utifrån ett tydligt medborgarperspektiv.

Grunden för vårt arbete är våra direktiv som lyfter fram ett antal perspektiv som ska påverka en ny indelning med väsentligt färre län och landsting. De nya länen ska vara ekonomiskt bärkraftiga för att kunna fullgöra sina uppdrag samt vara väl anpassade till befolkningens vardagsmönster. Kommuner och arbetsmarknadsregioner ska vara viktiga byggstenar. Den nya indelningen ska ge bestående fördelar.

Vi ska, och vill, föra en dialog med berörda parter och kontinuerligt inhämta synpunkter från självstyret i respektive län. Vi har träffat politiska företrädare från alla län. Diskussionerna har sett olika ut i olika län beroende på vilka som deltagit och i vilket stadium diskussionerna i länet har befunnit sig.

Vår slutsats efter dessa möten är att det i de flesta, men inte alla, län finns ett stöd för att bilda större län och landsting. I flera län finns också en önskan om att en förändrad länsindelning ska kunna träda i kraft den 1 januari 2019. I de allra flesta län framförs från landstingen eller regionerna att man inte vill dela sitt län utan att det finns ett värde att behålla länet intakt som en del i en större enhet. Väldigt många lyfter fram vikten av att statliga sektorsmyndigheter anpassar sin regionala indelning till de nya länen för att underlätta samverkan mellan staten och det regionala självstyret.

Utifrån tidigare gjorda utredningar, diskussioner i länen, yttranden från landsting och länsstyrelser samt egna analyser har vi tagit fram fyra utgångspunkter för en kommande indelning. Dessa utgångspunkter är att se som mål att sträva efter och är inte utformade som kriterier. Vi är ganska säkra i dessa utgångspunkter men någon formulering kan utvecklas och göras tydligare och vi utesluter inte att det visar sig att något saknas som vi behöver komplettera med i den kommande processen.

De utgångspunkter vi tagit fram är:

* Jämnstarka regioner
* Kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling
* Förmåga att ansvara för hälso- och sjukvårdssystemet, inklusive regionsjukvården
* Utgå från befintliga samverkansmönster

Avvägning mellan olika mål

Med dessa utgångspunkter och med de aspekter som tas upp i våra direktiv finns det inbyggda målkonflikter. Två av landstingens och regionernas stora verksamhetsområden, sjukvård och regional tillväxt kan i delar av landet ha olika logiker och ligga till grund för skilda samverkansmönster.

Om vi skulle göra en indelning strikt efter arbetsmarknadsregionernas nuvarande eller förväntade utsträckning skulle de befolkningsmässigt stora länen bli ännu mycket större medan en förstoring av arbetsmarknadsregionerna, så som de definieras idag, är mycket svår att uppnå i andra delar av landet. En sådan indelning skulle gå stick i stäv med utgångspunkten att skapa mer jämnstarka regioner och snarare förstärka den asymmetri som redan finns.

Enligt kommitténs direktiv ska en ny indelning skapa stabila ekonomiska förhållanden i de nya landstingen. För att ha tillräcklig ekonomisk styrka, och tillräckligt skatteunderlag, kan det i vissa delar krävas ytstora län.

Vi är i vårt arbete tvungna att göra avvägningar. Vi utgår från människors behov av exempelvis arbete, kommunikationer, infrastruktur samt hälso- och sjukvård. Samtidigt är det viktigt att skapa förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet. En ny indelning ska på bästa möjliga sätt ge möjlighet till alla de ingående delarna att utvecklas och ta del av den gemensamma utvecklingen liksom skapa förutsättningar för likvärdig hälso- och sjukvård i hela landet.

Processen framåt

Vid möten med företrädare för landsting och regioner har många uttryckt att de gärna ser ett förslag som kan föra diskussionen framåt. Vi svarar därför nu mot detta önskemål och presenterar ett diskussionsunderlag i form av en karta. Vår förhoppning är en fortsatt diskussion där vi i samspel med berörda aktörer kommer att kunna ta fram väl avvägda förslag till våra slutliga ställningstaganden i kommande betänkanden. En presenterad kartbild kan medverka till att den kraft som spekulationer och gissningar inneburit kring ”kartan” nu kan användas för konstruktiva och fördjupade diskussioner kring innehåll och utformningen av en ny regional samhällsorgansation.

Utifrån den indelning vi nu presenterar bjuder vi in samrådsgruppsrepresentanterna i dessa län till ett första möte redan under mars.

Politiska företrädare ett antal län har framfört önskemål om att en förändrad länsindelning ska träda i kraft den 1 januari 2019. Med utgångspunkt i dessa samtal kommer vi göra en bedömning av om det finns acceptans att bilda nya län utifrån den indelning vi presenterat samt om det finns en acceptans i en eller flera nya regioner att bildas den 1 januari 2019.

Landstingen kommer därefter att tillfrågas om att ta fram underlag för den fortsatta processen. Dessa underlag blir viktiga för såväl det egna arbetet som kommitténs fortsatta arbete. I dessa samtal är det viktigt att frågan om hur nya regioner eller landsting kan organiseras. Frågan om flerkärnighet och verksamhet på flera lokaliseringsorter kommer också att tas upp i dessa diskussioner.

Kommittén har möjligheten att lägga fram förslag i två betänkanden, ett delbetänkande i juni 2016 och ett slutbetänkande i augusti 2017. Samtalen med och diskussionerna mellan landstingen är en viktig förutsättning för att de förslag vi då lägger ska vara väl underbyggda.

Indelningskommittén ska enligt direktiven identifiera vilka statliga myndigheter som bör ha samma regionala indelning som de nya landstingen. Processen framåt för den statliga organisationen kommer att fortsätta dels med den länsstyrelsegrupp som landshövdingarna utsett för att föra fördjupad dialog med kommittén, dels med de statliga sektorsmyndigheter som vi bedömer är relevanta för en gemensam indelning.

Indelningen

Den indelning som kommittén presenterar uppfyller de utgångspunkter som har satts upp. Förslaget innebär att det skapas mer jämnstarka regioner med större befolkningsunderlag. Regioner som kan bygga strukturer för regional utveckling. Regioner som har förmåga att ansvara för hälso- och sjukvårdssystemet. I alla dessa finns regionsjukhus och flera universitet och högskolor. Endast i några fall föreslås en indelning som bryter arbetsmarknadsregioner.

Denna indelning utgår från att de nya regionerna ska ansvara för hälso- och sjukvårdssystemet inklusive regionsjukvård och att dagens sjukvårdsregioner därmed bör avskaffas. Vår avsikt är också att de nya länen ska användas som indelning för EU:s strukturfonder under kommande programperioder.

Av kommunallagen följer huvudregeln att län och landsting ska omfatta samma geografiska områden. Vi ser också att denna nya indelning ska gälla för de statliga sektorsmyndigheter som bör ha en samordnad regional indelning.

Ett kommande förslag till ny indelning med väsentligt färre län och landsting innebär att antalet administrativa gränser inom landet minskar. Även med större län och landsting kan det finnas behov av samarbete mellan landstingen. För medborgarna är det viktigt att den individuella rörlighet som finns idag inom en rad olika områden finns kvar eller förbättras oavsett nuvarande och kommande administrativa gränser.

Nedan följer kommitténs diskussionsunderlag för varje berört län.

Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län

I dessa fyra län pågår redan ett gemensamt arbete och man har tagit fram egna underlagsmaterial att utgå ifrån i den fortsatta processen. Vi ser det som angeläget att denna process fortsätter.

Invånarantalet i detta län skulle med dagens befolkning uppgå till knappt 0,9 miljoner invånare. I de befolkningsprognoser vi har beställt beräknas folkmängden i det nya länet år 2050 uppgå till drygt 0,9 miljoner invånare. Antalet primärkommuner är 44.

För att klara hälso- sjukvårdens utmaningar och få tillräcklig kapacitet för regional utveckling krävs ett visst skatteunderlag. Eftersom den norra delen av Sverige är glest befolkad blir det här fråga om en stor yta för att få tillräcklig ekonomisk bärkraft. Det finns redan mellan dessa fyra län ett väl utvecklat samarbete inom många olika områden. Dessutom finns det bland flera av dessa län ett starkt uttalat önskemål om en fyrläns- lösning.

Här finns som sagt redan idag en stor mängd samarbeten inom många olika områden. Inom hälso- och sjukvårdsverksamheten organiseras mycket av samverkan mellan de fyra norrlandstingen genom Norrlandstingens Regionförbund. Inom regional utveckling finns bland annat Europaforum Norr där samtliga fyra län ingår. När det gäller EU:s strukturfonder är de fyra länen uppdelade i två områden. Norrtåg AB ägs av de Regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbotten och Västernorrland, Länstrafikbolaget i Västerbotten och Region Jämtland Härjedalen. På kulturområdet finns bland annat Kommunalförbundet Norrlands nätverk för Musikteater och Dans, Länsbibliotek i Norrland, Konstkonsulenter och hemslöjdskonsulenter i Norrland.

Vad gäller universitet och högskolor finns Mittuniversitetet med campus i Härnösand, Sundsvall och Östersund, Umeå universitet,

Sveriges lantbruksuniversitet i Umeå och Luleå tekniska universitet. Umeå universitet har regionala campus i Skellefteå och Örnsköldsvik samt läkarutbildning i Umeå, Östersund, Sundsvall och Sunderbyn.

Utmaningarna i detta län handlar framförallt om den stora ytan i relation till antalet invånare. Trots att det blir fråga om en stor geografi med stora avstånd så kommer man sett till befolkning att höra till de mindre av de nya länen. Stora avstånd ställer krav på nya lösningar när det gäller demokratifrågor, kontakter med väljarna och möjlighet för politikerna på regional nivå att kunna fullgöra sina uppdrag.

Andra tänkbara alternativ i norra Sverige skulle kunna vara att dela detta föreslagna län i två eller att Norrbotten och Västerbotten och eventuellt Västernorrland bildar ett län medan Jämtland (eventuellt tillsammans med Västernorrland) skulle läggas samman med några län söderut, exempelvis Gävleborg och Dalarna. Inget av dessa alternativ skulle dock enligt vår bedömning få lika goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar som de fyra nordligaste länen kan göra tillsammans.

Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län

Invånarantalet i detta län skulle med dagens befolkning uppgå till drygt 1,7 miljoner invånare. I de befolkningsprognoser vi har beställt beräknas folkmängden i det nya länet år 2050 uppgå till runt 2,1 miljoner invånare. Antalet primärkommuner är 64.

Detta län har redan väl utvecklade samarbeten inom hälso- och sjukvården. När det gäller regional utveckling finns ett stort antal samarbeten inom olika delar av länet. Det blir ur ett befolknings-, skatteunderlags- och utvecklingsperspektiv starkt men skiftande län. Länsgränserna delar arbetsmarknadsregionerna för Uppsalas och Södermanlands läns del. Nästan hela Uppsala län samt flera kommuner i Södermanlands län hör till eller kommer att höra till samma arbetsmarknadsregion som Stockholm. Skulle indelningen göras endast utifrån arbetsmarknads-regioner skulle den alltså se annorlunda ut.

Storfors kommun i Värmland ingår idag i en arbetsmarknadsregion som i övrigt ligger i Örebro län. Enligt prognosticerade arbetsmarknadsregioner för 2025 kommer dock kommunen att höra till Karlstads arbetsmarknadsregion.

Inom hälso- och sjukvården finns ett väl utvecklat samarbete mellan landstingen inom detta län som idag, tillsammans med Värmlands län, utgör en sjukvårdsregion med universitetssjukhus i Uppsala och Örebro. Även Uppsala universitet har nära samarbeten med sjukhus i Dalarna, Gävleborg, Södermanland och Västmanland för den verksamhetsförlagda utbildningen på sjukvårdsområdet. I arbetet med regional utveckling finns i flera av de nuvarande länen utvecklade samarbeten med Stockholm men även en stor mängd befintliga samverkansstrukturer mellan framförallt närliggande län i området.

När det gäller EU:s strukturfonder hör Uppsala, Södermanlands, Örebro och Västmanlands län till programområdet Östra Mellansverige. Dalarnas och Gävleborgs län hör till programområdet Norra Mellansverige.

Med undantag för ett län har inget av dessa sex län föreslagit någon ny indelning som innefattar något annat län än länen i nuvarande sjukvårdsregion. Det finns inga förslag på sammanslagningar med län norrut eller söderut från detta område. Däremot finns det olika uppfattningar om indelning inom området. Efter att ha rest runt och

pratat med politiska företrädare för länen har vi landat i att alternativet med dessa sex län är det som har bäst förutsättningar och störst stöd.

Utmaningarna i detta län är att det blir ett till ytan stort län med olika förutsättningar i olika delar av länet. Det blir även ett stort antal primärkommuner. Den inomregionala balansen blir mycket viktig i detta län med tanke på dess storlek och skiftande förutsättningar.

Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län

Länet skulle idag ha drygt 1,2 miljoner invånare och omfatta 46 kommuner. I de befolkningsprognoser vi har beställt beräknas folkmängden i det nya länet år 2050 uppgå till drygt 1,4 miljoner.

Mellan de ingående delarna i detta nya län finns idag flera omfattande samarbeten. Tre av landstingen ingår i den sydöstra sjukvårdsregionen med ett välutvecklat samarbete, medan Kronoberg idag tillhör den södra sjukvårdsregionen. Hela Småland tillhör samma prioriterande partnerskap när det gäller EU:s strukturfonder medan Östergötland i detta avseende idag ingår i Östra Mellansverige.

I det föreslagna länet finns forskning och högre utbildning vid Linköpings universitet, Högskolan i Jönköping samt Linnéuniversitetet med verksamhet i såväl Växjö som Kalmar. Linnéuniversitetet bedöms som viktigt för samverkan mellan Kalmar och Kronobergs län. Om man tittar på arbetsmarknadsregionerna idag och prognoserna för 2025 så är det endast Älmhult-Osbys arbetsmarknadsregion som sträcker sig över länsgräns.

Att bilda ett län omfattande Småland och Östergötland skapar en stark region med ett diversifierat näringsliv och goda utvecklingsmöjligheter. Längs stråken för Södra stambanan och E4:an finns relativt goda kommunikationer som binder samman länets olika delar. Potential för detta finns även längs kust-till-kustbanan.

Tät samverkan och likartade förutsättningarna i Kronobergs och Kalmar län gör det mindre lämpligt att skilja dessa län åt, trots att det även finns band som knyter dem samman med Blekinge. Östergötlands läge ur ett tillväxtpolitiskt perspektiv gör att de har starka band mot Södermanland och Stockholm, dessa band ges nu möjlighet att även komma Småland till del.

Gotlands och Stockholms län

Länet skulle idag ha drygt 2,25 miljoner invånare. I de befolkningsprognoser vi har beställt beräknas folkmängden i det nya länet år 2050 uppgå till knappt 3,4 miljoner. Antalet primärkommuner är 27.

Gotland, som är det enda länet utan landsting, är idag det minsta länet med drygt 57 000 invånare. Om länen ska bli mer jämnstarka är Gotland för litet för att vara ett eget län. Gotland har idag ett tätt samarbete med Stockholms län framförallt när det gäller sjukvården. Den största delen av Gotlands kommunikationer går via Stockholm.

Gotlands län är idag en egen arbetsmarknadsregion. Det geografiska läget gör det svårt att någonsin ansluta till någon annan arbetsmarknadsregion. Stockholms arbetsmarknadsregion är idag betydligt större än Stockholms län. Den omfattar hela Stockholms län, nästan hela Uppsala län och delar av Södermanlands län. Enligt kommitténs direktiv ska vi i vårt arbete utgå ifrån bland annat gränserna för befintliga och framtida arbetsmarknadsregioner. Om man enbart ser till arbetsmarknadsregioner borde Stockholms län vara ännu större.

Stockholms län är redan idag det län som har störst skatteunderlag. Enligt de befolkningsprognoser vi har beställt är Stockholms är det län som kommer att växa mest fram till 2050. Dess andel av Sveriges befolkning kommer alltså att växa så att det även med denna indelning kommer det att förbli det befolkningsmässigt största länet.

När det gäller Stockholms län måste en avvägning göras mellan vikten av att inte dela en arbetsmarknadsregion och risken att det blir för stor obalans mellan de nya länen. Vår bedömning är att det finns tillräckligt starka skäl för att inte hela Stockholms arbetsmarknadsregion ingår i samma län. När det gäller den del av Stockholms arbetsmarknadsregion som inte ligger i Stockholms län finns den nu uppdelad i flera olika län. Med vårt förslag kommer Stockholms arbetsmarknadsregion framöver bara att ligga inom två län.

En utmaning för detta nya län är att det blir dagens till befolkning sett största län som går ihop med det minsta. En annan utmaning är just Gotlands öläge och vad det innebär i form av krav på goda kommunikationer och en väl utbyggd sjukvård på ön. I den nya regionala indelningen måste hänsyn tas till Gotlands särskilda förutsättningar.

Gotland har förutom det väl utvecklade samarbetet med Stockholm framförallt beträffande hälso- och sjukvården ett betydelsefullt samarbete med Uppsala universitet som har ett campus på Gotland. När det gäller strukturfondspartnerskapen ingår Gotland i programområdet Småland och Öarna tillsammans med Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län.

Hallands, Värmlands och Västra Götalands län

Befolkningen uppgår idag till drygt 2,2 miljoner och prognostiseras uppgå till drygt 2,7 miljoner år 2050. I ett nytt län finns idag 71 kommuner.

Västra Götalands län och Halland är tätt sammanflätade i flera delar. Norra Halland ingår i den Västra sjukvårdsregionen medan södra Halland ingår i den Södra sjukvårdsregionen. Halland köper relativt mycket sjukvård från såväl Skåne som Västra Götaland. Mellan Västra Götaland och Värmland finns visst samarbete och en tidigare samgåendeprocess dem emellan avbröts för några år sedan.

Gällande EU:s strukturfonder så ingår Halland och Västra Götaland i samma område medan Värmland ingår i området Norra mellansverige. Många statliga myndigheter, bland annat Polisen, har regionala organisationer där Halland och Västra Götaland ingår i samma enhet medan exempelvis Trafikverket även inkluderar Värmland i en västlig region.

Arbetsmarknadsregionsambandet mellan norra Halland och Göteborg är starkt. Alla de tre nordliga Hallandskommunerna ingår i Göteborgs arbetsmarknadsregion medan Hallands tre sydliga kommuner ingår i Halmstads arbetsmarknadsregion, dessa förhållanden förväntas bestå även i prognoserna för 2025.

Även mellan Värmland och Västra Götaland finns gemensamma arbetsmarknader. Åmål ingår i Karlstads arbetsmarknadsregion, tillsammans med bl.a. grannkommunen Säffle. I prognoserna avseende 2025 har den arbetsmarknadsregionen utökats betydligt i Värmland och omfattar även fortsatt Åmåls kommun. Storfors kommun ingår idag i en arbetsmarknadsregion tillsammans med kommuner i Örebro län, men i prognoserna införlivas Storfors i Karlstads arbetsmarknadsregion.

Kommunerna längs riksgränsen mot Norge utgör statistiskt sett flera mindre arbetsmarknadsregioner. Dessa har dock sin utpendling huvudsakligen till orter i Norge och har likande förhållanden på grund av det. I prognoserna som tagits fram har därför Tillväxtanalys bedömt det relevant att definiera kommunerna från Strömstad till Eda som en region med pendlingscentrum i Norge.

Samverkansmönstren mellan länen är starka men det är tydligt att norra delen av Halland har starkare anknytning till Västra Götaland än vad den södra delen av Halland har. På samma sätt är de funktionella sambanden starkare åt sydväst i västra Värmland medan vissa kommuner i östra Värmland har ett inte obetydligt funktionellt samband österut.

Att låta Halland fortsätta som eget län och landsting uppfyller inte utgångspunkten att skapa mer jämnstarka regioner. Ett möjligt alternativ är att dela Halland mellan norr och söder, ur flera perspektiv vore det logiskt men vi har ändå valt att inte göra det då det finns andra skäl som talar emot.

I Värmlands fall finns två uppenbara alternativ, båda med sina respektive för- och nackdelar. Att lägga samman Värmland åt sydväst får viss inverkan på den befintliga sjukvårdsregionen, samtidigt kan det ha goda effekter på tillväxten och den regionala utvecklingen att utveckla de funktionella sambanden gentemot Västra Götaland.

Blekinge och Skåne län

Länets befolkning skulle idag uppgå till knappt 1,45 miljoner invånare. Enligt de prognoser vi har beställt kommer befolkningen år 2050 uppgå till knappt 1,85 miljoner invånare. Detta län beräknas ha den näst snabbaste befolkningsökningen av de nu föreslagna länen fram till 2050. Antalet kommuner i länet uppgår till 38.

Inom en rad områden finns tydliga samband mellan de båda länen. Tydligast är detta avseende sjukvården och kollektivtrafiken. Även många organisationer har organiserat sin verksamhet så att Skåne och Blekinge tillhör samma region, dock ibland även inkluderande ytterligare län. Delar av Blekinges länsöverskridande samarbete inom regional utveckling sker med smålandslänen eller inom Regionsamverkan Sydsverige. Den geografiska indelningen avseende EU:s strukturfonder omfattar Skåne och Blekinge.

Skåne har ett omfattande samarbete med Danmark och Köpenhamnsregionen avseende många tillväxtfrågor. Arbetspendlingen mellan länderna är tämligen omfattande. I nordöstra Skåne finns en tydlig arbetspendling till och från västra Blekinge. Sölvesborgs kommun ingår i Kristianstad-Hässleholms arbetsmarknadsregion och även pendlingen från andra kommuner i västra Blekinge är betydande.

Skåne är ett län med växande befolkning med stora möjligheter till en positiv regional utveckling. Stora satsningar görs inom olika områden. Likväl är såväl Skåne som Blekingen län som idag har en relativt låg skattekraft och relativt låg sysselsättningsgrad.

Det geografiska läget för såväl Skåne som Blekinge gör att ett nytt större län enbart kan utsträckas åt ett håll. Vi ser att sambanden mellan Skåne och Blekinge är starka såväl idag som historiskt varför vi förordar att hålla samman dem. Den sydsvenska regionbildning som diskuterats finner vi inget tydligt stöd för.

Fi 2015:09 Indelningskommittén
Inkomna synpunkter från landsting/regioner
Inkomna synpunkter från länsstyrelserna
Presentationer Kontakta oss
Direktiv 2015:77 Ny indelning av län och landsting
Pressmeddelande: Nu inleds arbetet med Sveriges framtida regionala indelning Delredovisning

De sex regionerna är lämpliga för regeringens planering av framtiden.

För varje region bör statsministern ange sina visioner.
Statsministern Stefan Löfven

Ministrarna bör för varje region redovisa nuläget för sina områden och funderingar och planer om framtiden:

Utrikesministern Margot Wallström

Europaministrarna Margot Wallström, Stefan Löfven

Justitieministern Morgan Johansson

Försvarsministern Peter Hultqvist

Klimatministern Åsa Romson

Transportministern Anna Johansson Infrastrukturminister

Bostads-, stadsutvecklings- och ITministern Mehmet Kaplan

Landsbygdsministern Sven-Erik Bucht

Biståndsministern Isabella Lövin Synen på kommunerna

Folkhälso- och sjukvårdsministern Gabriel Wikström

Hushållsverksamhets- och nordiskministern m m Kristina Persson

Energiministern Ibrahim Baylan

Barn-, äldre- och jämställdhetsministern Åsa Regnér

Utbildnings- och forskningsministrarna:

Utbildningsministern Gustav Fridolin

Ministern högre utbildning och forskning Helene Hellmark Knutsson

Gymnasie- och kunskapslyftsministern Aida Hadzialic

Kultur- och demokratiministern Alice Bah Kuhnke

Arbetsmarknadsministern Ylva Johansson

Närings- och innovationsministern Mikael Damberg

Handelsministrarna Mikael Damberg, Margot Wallström

Migrationsministern Morgan Johansson

Inrikesministern Anders Ygeman Polisminister

Finansministern Magdalena Andersson

Finansmarknadsministern Per Bolund

Civilministern Ardalan Shekarabi

Socialförsäkringsministern Annika Strandhäll

Någon måste ordna med ministrarnas verksamhet med detta.
Statsministern har inte tid. Det tycks lämpligt att civilministern blir sammanhållande för regionverksamheterna. Länsstyrelserna kan i bantat skick bli underorgan till regionstyrelserna.
Det första att göra är att förteckna bostadsbrist och bostadsönskemål för hela Sverige. Sedan måste planeringsarbetet fortsätta
Uppdelningen på Stockholms region och mellansvenska regionen innebär problem eftersom Stockholms arbetsmarknad går ut över mellansvenska regionen, men det lär gå att hantera.

Från regeringens hemsida 14 mars 2016

Ardalan Shekarabi

Civilminister Finansdepartementet

"Välfärden kommer vi alla i kontakt med under livets gång. Den offentliga sektorn är ett viktigt verktyg för vars och ens frihet, för jämlikheten och hela samhällets utveckling. Med tillit till välfärdsmedarbetarnas kompetens och ett ständigt förbättringsarbete kan alla få den goda välfärd de förtjänar".

Ardalan Shekarabis områden
Kommuner och landsting
Offentlig upphandling
Spelpolitik
Statlig förvaltning

Relaterad navigering
Cv
Statssekreterare
Presskontakter
Pressbilder
E-post till registrator
Kontakt

Aktuellt från Ardalan Shekarabi.
Torsdagen den 10 mars arrangerades en nationell konferens om idéburet offentligt partnerskap (IOP) i Folkets hus i Göteborg. I en inspelad hälsning till deltagarna på konferensen pratar civilminister Ardalan Shekarabi bland annat om hur den idéburna sektorn bidrar till mångfald i välfärden och om vikten av fungerande samarbetsformer mellan civilsamhälle och offentlig sektor. Konferensen arrangerades av de regionala överenskommelserna i Västra Götalandsregionen och i Region Skåne, Sveriges Kommuner och Landsting samt Överenskommelsen inom det sociala området.

Indelningskommittén presenterade diskussionsunderlag om ny regionindelning. 09 mars 2016
Indelningskommittén presenterade ett diskussionsunderlag som ska ligga till grund för det fortsatta arbetet med en ny regionindelning av Sverige. Civilminister Ardalan Shekarabi var på plats när Indelningskommitténs Barbro Holmberg och Kent Johansson presenterade det första underlaget. Nu väntar en fortsatt dialogprocess där målet är att skapa jämnstarka regioner i Sverige.
Artikel: Ardalan Shekarabi deltar när Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag om ny regionindelning

Människor, orter och hela bygder ska inte känna sig övergivna
Det avgörande skälet till varför regeringen engagerar sig i frågor om myndigheternas lokalisering, omlokalisering av myndighetsfunktioner och av hela myndigheter är att staten ska ta sitt ansvar för ett Sverige som håller ihop. Människor, orter och hela bygder ska inte känna sig övergivna, skriver Stefan Löfven och Ardalan Shekarabi på DN Debatt.
Debattartikel: Människor, orter och hela bygder ska inte känna sig övergivna

Offentlig sektor ska styras med tillit som utgångspunkt
Den offentliga förvaltningen har en central roll i utvecklingen av Sverige. En rättsäker och effektiv förvaltning stärker demokratin. En av de prioriterade frågorna för regeringen är att förbättra styrningen i den offentliga sektorn i syfte att skapa mer effektiva verksamheter samt större nytta för medborgarna.

Artikel på webbplatsen: Offentlig sektor ska styras med tillit som utgångspunkt
Pressinbjudan - Civilminister Ardalan Shekarabi presenterar regeringens Tillitsreform
Presentationsbilder från pressträffen

Nu inleder regeringen arbetet med att genomföra de Globala målen
Regeringen startar nu arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030. Den 18 januari bjöds representanter för kommuner, landsting, länsstyrelser, forskare, näringsliv och det civila samhället in till en konferens för att diskutera möjligheter och utmaningar med de globala målen.
Webbsändning: Lansering av Sveriges arbete för att nå de globala målen
Globala målen och Agenda 2030

Civilministern arrangerade möte om förbättrat mottagande för nyanlända
Den 13 oktober träffade civilminister Ardalan Shekarabi representanter för kommuner och civilsamhälle för att diskutera hur man kan utveckla samarbetet vid mottagandet av nyanlända.
Artikel: Civilministern arrangerade möte om förbättrat mottagande för nyanlända

Från tidskriften Plan 14 mars 2016

Tidkriften Plan nr 1 2016. Föreningen för samhällsplanering.

“AKUTA LAGEN KRÄVER INTE BARA SNABBA SVAR

När vi om fyrtio år tittar tillbaka på årsskiftet 201S/2016 så minns vi det möjligtvis som tiden då de internationella klimatavtalen på allvar började formuleras men också som tiden då (ev) ytterligare en stormakt fick en galenpanna till ledare och ett flertal fruktansvärda, humanitära katastrofer utspelades. Det finns alltså många anledningar till att göra ett temanummer om Akuta situationer. Alla dessa händelser berör på ett eller annat sätt Sverige, men den här gången är de mer närvarande än på länge och det är inte omöjligt att just detta årsskifte kommer beskrivas som en brytpunkt i svensk samhällsplanering. Den akuta händelse som sannolikt kommer ha störst inverkan på denna brytpunkt är de internationella konflikter som för lång tid framöver kommer påverka både EU och Sverige, inte minst genom omfattande flyktingströmmar från såväl Syrien som Afghanistan.

Detta läge där solidaritet och medmänsklighet är viktigare än någonsin sammanfaller också med en ny politik för bostadsbyggande och planering. Och här är det intressant att både prata om hur vi bygger bostäder för nyanlända i akut behov, likväl som hur vi planerar för både bostäder och arbete för alla på lång sikt. Kan det vara så att det finns andra lösningarän de som erbjuds av politiken, där svåra frågor fortsätter att mötas med enkla och snabba svar? Jag vill gärna tro det och anser att det här numret tar upp en del alternativa svar. Vi får bland annat beskrivet för oss om hurdet lokala engagemanget i Afghanistan utgör en nationell strategi för att hantera akuta lägen, vi får höra om värdet av planberedskap i en krympande kommun som plötsligt växer, vi får ett historiskt perspektiv på bostadsbyggandet i Sverige och vi får möta en urbaniseringsprocess i ett sönderbombat Aleppo.

Så även när läget är akut behöver samhällsplaneringen, oavsett nationalitet, alltid agera. Ibland som ett görande och ibland mer strategiskt, ibland genom att verka inom ramen för de verktyg vi har och ibland genom nya innovationer och angreppssätt. Oavsett vilket så är det alldeles säkert att vi på PLAN kommer fortsätta bevaka och beskriva så mycket vi kan av samhälls-planeringens breda ämnesfält. Inte minst i nästa nummer där vi fortsatt ser tecken på en brytningstid, med temat Markpolitik.

Du missar väl inte att bli medlem? /Björn “

“NYTT & NOTERAT

Reducerad detaljplanering

Planprocessutredningen (SOU 2015:109) föreslår inskränkningar i detaljplanen framöver. Bland annat vill utredarna ta bort möjligheten att reglera byggnaders yttre utformning vad gäller färg och material. Detta ska istället regleras i bygglovet. Dessutom föreslås att ta bort möjligheten, i princip, att ställa tekniska egenskapskrav. Med tanke på det här numrets debatt (sid 42) verkar den riktning som utredningen förespråkar gå åt helt fel håll. Hur var det nu med snabba lösningar...?

Planera med halva hjärnan?
Som en återkoppling till vårt pyskologinummer (nr 6-2015) kan vi rekomendera en nyligen publicerad vetenskaplig artikel med namn; PlanningWith Halfa Mind; Why Planners Resist Emotion. Den handlar om hur planerare tenderar att ignorera medborgarnas känslor när de analyserar sociala problem. Att det planeras objektivt utan empati för hur det som planeras kommer att påverka medborgarna. Där planerare blir för styrande i sina ansatser. Det här är ju dock ingen nyhet för någon, men artikeln försöker bena ut varför empatin och känslorna ändå ignoreras till förmån för en mer rationell och känslokall syn på hur det ska planeras. ....

“I avsaknad av bostadspolitik försöker sig de politiska partierna på att bedriva byggpolitik. Det går inget vidare och det mesta handlar om att bolla luftsiffror om hur mycket som måste byggas"
Staffan Carenholm i ArcMeaks, kommenterandes bristen pä poiitik och ledarskap i bostadsfrågan.

Nationell cykelkonferens i Gävle
I vår kommer Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Trafikverkets årliga nationella cykelkonferens genomföras på Högskolan i Gävle den 24-25 maj, och det är Gävle kommun och Region Gävleborg som tillsammans står som värdar. Konferensen bjuder på såväl nationella som internationella inslag och utgår från cykelns roll för samhällsutvecklingen. Frågor om strategier, prioriteringar, nyttor och återväxten inom cyklingen lyfts.

App som förutspår pendelförsening
Vi noterar i en av Stockholms många lokaltidningar att Stockholmståg lanserat en app som sägs kunna förutspå pendelförseningar upp till en timme före resans avgång. Ska vi se detta som ett sätt att försöka lära gemene stockholmare att bara acceptera och börja leva medförseningar?

Hopträngda barn
I ett annat ämne kan vi rekommendera Svenska Dagbladets artikelserie Hopträngda barn, det går att söka sig till den på SvDs hemsida. Artikelserien publicerades i början av februari och handlar om barns tillgång till utemiljöer i den allt mer förtätade staden. Intressant läsning utlovas och är ett utmärkt komplement till boken Bygga stad för barn som vi skrev om i PLAN nr6-2015

Pilotprojekt för bättre samverkan inom den fysiska planeringen.
Boverket och Tillväxtverket har släppt en bok med titeln Tillväxt kräver planering. Boken är en antologi, med grund i åtta pilotprojekt, i form av kommuner och regioner, som testat och utvärderat olika metoder för samverkan inom fysisk planering. Boken finns att ladda ner på Boverkets hemsida.

Segregeringen minskar?
Enligt en ny studie från Stockholms Universitet minskar segregeringen i samhället. Det är professor Bo Malmberg som står bakom studien, som är en del av ett större forskningsprojekt som undersöker graden av boendesegregation i Sverige, Norge, Danmark, Belgien och Nederländerna. Enlig studien har andelen utomeuropéer ökat i de delar av Sverige där det finns en koncentration av utomeuropeiskt födda, men det har den också i stadsdelar där det förut nästan inte fanns några utomeuropeiska invandrare alls. Studien indikerar alltså att det finns ett större mått av utbredning än vad som tidigare trotts.

Ännu mer datorspelande i medborgardialogen
Efter Minecraft och Sim city är det nu spelet City: Skylines tur att införlivas i medborgardialogen. Inom ramarna för Svensk byggtjänst projekt Mina kvarter, testades nyligen spelet som ett verktyg för medborgardialog, på KTHs Openlab. För att summera täcker vi nu med dataspelandet in unga killar (och en och annan tjej) i medborgardialogerna och i nuvarande form täcker vi in pensionärer. Så nu väntar vi bara på knep att få med resten av befolkningen.

Ett miljonprogram med 700 000 bostäder?
Vi lyssnade på Mehmet Kaplan när han kommenterade sin inbjudan till blocköverskrivande samtal kring bostadskrisen. Där han talade om ett förslag på ett nytt miljonprogram med 700 000 bostäder. Humoristen roas såklart av tanken på ett miljonprogram som bara innehåller 700 000 bostäder. Den mer cyniskt lagde blir istället trött på hur talande det är för den försiktighet som råder inom svensk politik. Den optimistiske blir glad över att någon vågar rita upp en vision och en målbild över vad vi behöver i Sverige 2025. Den pessimistiske undrar i sin tur, med stort intresse, hur detta egentligen ska gå till.

SNABB FÖRÄNDRING AV BOSTADSBEHOVET NORBERGS KOMMUN

Möjligheten att skapa tillväxt i och med ett befolkningsunderlag är naturligtvis ett alltigenom glädjande besked för en krympande , kommun. Men det ställer också frågor om långsiktighet, flexibilitet och planberedskap. Åsa Eriksson i Norbergs kommun beskriver hur kommunens Översiktsplan och fysiska planering plötsligt blivit relevant och dessutom ett betydelsefullt instrument för utvecklingen, där snabbhet och långsiktighet går hand i hand. Åsa Eriksson (S) är kommunstyrelsens ordförande i Norbergs kommun.

Flera mindre glesbygdskommuner har under de senaste 30 åren stadigt minskat i invånarantal. Vi förtroendevalda i samma kommuner har tvingatskonstatera att vårt uppdrag till stora delar gått ut på att skära ned, stänga, effektivisera och sälja. Det var inte därför vi valde att bli politiker men har man betrotts med ansvar för kommunens ekonomi är det bara att bita i det sura äpplet och se till att utgifterna inte överstiger intäkterna. Ibland har vi unnat osslyxen att visionera, drömma och planera för hur vi vill ha det den dagen kommunen växer igen men det är svårt att prioritera det viktiga, strategiska arbetet när kommunallagen kräver budget i balans här och nu.

Beslutet för nästan tio år sedan att Norbergs kommun skulle avsätta ett par miljoner kronor till att ta fram en ny Översiktsplan kändes på samma gång roligt som lite onödigt. I samma veva sjönk kommunens intäkter dramatiskt och vi genomförde ett stort balanspaket för att sänka den totala driftskostnaden med 4 % på ett år. Då finns det inte mycket tid och energi till att tänka framtid och utveckling. Idag, när situationen totalt har förändrats och vi har den största befolkningsökningen i mannaminne, är vi tacksamma över att plantjänstemännen

ändå lyckades peppa oss att på allvar tänka ut hur vi ville att kommunen skulle växa i framtiden.

Från långvarig och stadig befolkningsminskning till explosionsartad ökning. Går det att planera för de här snabba omställningarna? Borde vi tidigare ha förstått att antalet flyktingar som sökte sig till Europa skulle innebära att kommunens befolkning nu stadigt stiger och antalet elever i grundskolan vida överträffar alla förhoppningar? De befolkningsprognoser som vi och andra kommuner köper varje år har fram till dags datum visat på en stadig minskning för Norberg. Det är tur att verkligheten är så mycket bättre än prognosmakarna spådde.

För första gången sedan början av 80-talet råder det nu bostadsbrist i Norberg. Halleluja! Det är givetvis mycket roligare att fundera över hur vi ska få fram fler skollokaler, fler förskoleplatser och fler bostäder än tvärtom, men det är inte lättare. En del verktyg förfogar kommunerna själva över och då kan vi vara kreativa, lösningsfokuserade och tänka utanför degängse ramarna. Andra verktyg saknar vi helt och då blir det svårare.

Tack vare den stora mängden asylsökande som Migrationsverket har platser för i Norberg (ca 900 asylsökande i en kommun med S 800 invånare), och alla de barnfamiljer som väljer att bo kvar i vår kommun när de får permanent uppehållstillstånd, har vi för ett år sedan kunnat öppna en ny förskoleavdelning i tidigare tomställda skollokaler. Det betyder mycket för en, sedan länge krympande, kommun att kunna utöka - göra nytt - istället för att hela tiden minska och stänga. Vi håller dessutom på att, för första gången sedan början av 80-talet, bygga helt nya lokaler. Ja, det är en skräll av stora mått! En helt ny förskoleavdelning byggs till på en befintlig förskola som inom kort kommer få tre, istället för två avdelningar. Med utbyggnaden följer att vi måste bygga om mottagningsköket, så att det kan hantera fler portioner, och det bidrar till bättre arbetsmiljö för vår personal.

En annan mycket positiv effekt av flyktingmottagandet är att en kommunägd länga med fyra mark- lägenheter som har stått tom och obrukbar i närmare 15 år nu byggs om till boende för ensamkommande flyktingbarn. Hela bostadsområdet lyfts när det blir liv och rörelse, ny fasad och nya fönster, istället för ett tomt och tyst hus som har skämt det i övrigt populäraområdet. Ökad befolkning bidrar till utveckling ochtillväxt på många sätt och det är mycket välkommet.

För en liten, och i vårt fall dessutom fattig, kommun kan det vara svårt ur en ekonomisk aspekt att bygga nya verksamhetslokaler och bostäder. Vi har mark, vi har en bra ÖP och vi har effektiva planhandläggare men vi saknar eget kapital att bygga för.

Kommunen är redan högt belånad och klarar inte kapitalkostnaderna för ytterligare lån. Den låga hyresnivån i vår region gör att kommersiella aktörer inte vågar satsa här. Det lilla kapital kommunensparat ihop de senaste åren har använts till de nyoch ombyggnationer av verksamhetslokaler som vi har vågat oss på. Även om de, av många, efterfrågade regelförenklingarna i planprocessen skulle underlätta även för oss är det bristen på kapital som är vårt största hinder.

För att stärka de lokala flyttkedjorna och i någon mån minska bostads bristen försöker vi få igång byggandet av villor. I vår region får en vanlig familjinte banklån för att bygga hus eftersom marknadsvärdet på det färdiga huset är så mycket lägre än byggkostnaden. Vi har, tack vare ett antal utpekade LIS-områden i ÖP, detaljplanerat sjönära villatomter som också ligger nära centrum och kollektivtrafik. Där tror vi chansen är störst att någon vågar (och får banklån till att) bygga nytt.

Min förhoppning är att det nästa år står fem nybyggda villor vid Noréns strand. Det skulle i så fall öka nybyggnationstakten i vår kommun med närmare 1000 %.

Vi försöker prioritera pengar till en utvecklingsplan av ett sjö- och centrumnära område där vi hoppas att någon privat aktör vill bygga flerfamiljshus. Efterfrågan på attraktiva lägenheter i centrala Norberg är stor men kanske måste kommunen ta en del av risken för att privata aktörer ska våga satsa. Riskdelning mellan olika typer av aktörer, offentliga och privata, tror vi kan vara ett sätt att få till stånd bostadsbyggande i kommuner med en liknande situation som vår.

Norbergs centrum består av en mix av bostadsoch upplåtelseformer, arbetslokaler, servicefunktioner och skola. Det har bidragit till ett sammanhållet samhälle där de flesta träffas på ett eller annat sätt, många känner varandra och den sociala tilliten är hög. Det bidrar i sin tur till att det ideella engagemanget och viljan att bidra till kommunens utveckling är mycket stor. Vi vill fortsätta på den inslagna vägen och blanda olika samhällsfunktioner. Detta ställer stora krav på en samordnad samhällsplanering. Kanske är det lättare att få till i en mindre kommun?

Eftersom många av de asylsökande söker sig vidare till andra, större städer när de får uppehållstillstånd är det svårt att veta hur stora investeringar vi törs göra. Kommer den lokala befolkningsökningen fortsätta och elevantalet att bestå eller står kommunen med för stora, dyra lokaler om några år?

I små kommuner blir alla befolkningsförändringar stora svängningar. När jag nyss hade tillträtt som kommunalråd 2011 blev jag uppringd av en rikstäckande dagstidning som undrade varför just Norberg hade Sveriges högsta nativitet något år tidigare. Det kunde jag inte förklara, eftersom det var nya uppgifter för mig. Vid närmare granskning visade det sig att antalet födda barn det aktuella året var ett femtontal fler än året innan. Den lilla förändringen ledde till att vi just då hade flest nyfödda per kvinna i fertil ålder och att den årskursen behöver vara fyra klasser mot det normalt treparallelliga som skolan är dimensionerad för. För en liten kommun, där det bara finns en skola att välja på, blir det svårt att på kort tid dessutom få fram skollokaler för närmare 150 flyktingbarn, som vi nu har som elever.

Tack vare en mycket lösningsinriktad skolledning, ett kommunalteknikförbund som jobbar extremt snabbt i akuta lägen och många engagerade medborgare, företagare och'församlingsaktiva som vill hjälpa till, har vi pusslat ihop tak över huvudet och sittplatser till alla elever, så här långt. Vi har tagit skolbiblioteket, konferensrum, aulan, förråd, kontorslokal i en närliggande industrifastighet och den gamla prästbostaden i anspråk men vi har löst det. Nu hyr kommunen dessutom tillfälliga (och dyra) modulklassrum sedan ett par veckor tillbaka men vi måste snabbt hitta mer långsiktigt hållbara lokallösningar. Är det tillfälliga lokal- och bostadslösningar som ska prioriteras eller tror vi så mycket på kommunens attraktivitet att vi vågar satsa mer permanent? Den frågan tror jag att många politiker i glesbygd funderar på just nu. Att våga idag är en sak, att höra skattebetalarnas dom om några år kan vara en helt annan.

Vi kommuner som tidigare krympte är själaglada över att nu istället växa. Vi gör allt vad vi kan för att anpassa vårt samhälle och vår välfärd till den större befolkningsvolymen. Det stora engångsbelopp vi fick från staten för att klara av flyktingmottagandet är mycket välkommet och underlättar på många olika sätt. Men vi skulle behöva lite mer hjälp från nationellt håll för att klara vår uppgift bättre.

När vi gör nya detaljplaner försöker vi ta med alla användningsändamål som kan vara lämpliga inom det aktuella området. Vi får mer flexibla planer och kommunen blir inte lika känslig för snabba svängningar. Under lång tid, när befolkningen och budgeten krympte, var det få nya detaljplaner som arbeta- des fram i Norberg, vilket gör att de nya, flexibla, detaljplanerna tyvärr bara omfattar en mindre del av kommunens planlagda mark. Planprocessen skulle kunna bli snabbare om staten tog fram vägledningar för hur man på lämpligt sätt gör avvägningar mellan olika intressen. Det kan handla om hur nya bostäder ska värderas i förhållande till buller, markföroreningar, naturvärden, kulturmiljövärden osv.

Som det är idag är alla dessa, ofta motstående, intressen ansedda att vara av samma vikt i planeringen och det gör att kommunerna, i varje enskild plan, måste hantera problemen med att göra alla avvägningar. Det tar tid och riskerar att fördröja processerna med överklaganden till följd. Ett annat exempel på krock mellan motstående intressen är vår strävan att planera för ett mer ekologiskt hållbart samhälle. Då vill vi gärna bygga tätt för att minska transportbehovet, vilket också brukar ge stadskaraktär samt liv och rörelse. Spännande och attraktivt på ett sätt, men kan krocka med bullerkrav och säkerhetsavstånd eftersom det då blir närmare till infrastruktur och andra verksamheter än bostäder. En svår, men kanske inte ofrånkomlig, krock mellan regler och ambitioner.

Asylboenden ligger ofta lite utanför kommunernas centrum och så ser det ut även i Norberg. Det ställer krav på ett väl fungerande gång- och cykelnät för att de boende enkelt ska kunna ta sig till affärer och kommunal service. Gång- och cykelvägar behöver också ha bra och säkra övergångar där de möter större vägar och järnvägar. Det har inte varit tillräckligt prioriterat under spararen och vi önskar oss mer statliga medel för utbyggnad av GC-nätet.

Den situation vi befinner oss i nu, med behov av snabba åtgärder, är egentligen inte unik för flyktingtillströmningen. Flera situationer kan leda till snabba befolkningsökningar och för Norbergs del skulle det t ex kunna handla om en återupptagen gruvdrift i framtiden. Ingen vet om det kommer ske men alla vet att större förändringar av något slag kommer att inträffa. Det är därför av största vikt att vi hjälps åt att hitta sätt att bli mer flexibla, att samhällsplaneringen utgår från flera möjliga scenarier och att myndigheter och regelverk stödjer varandra istället för att motarbeta varandras syften.

För Norberg är den stora flyktingtillströmningen en stor utmaning men en ännu större möjlighet. Vi är glada för alla som väljer att bosätta sig här och bli norbergare, oavsett var man är född. För att fler ska kunna och vilja välja det behöver vi framför allt kapital till fler bostäder. Då kan vår, och många andra mindre glesbygdskommuner, fortsätta att växa och må bra

Åsa Eriksson (S)

INTERVJU MED MARTIN SÖDERSTRÖM
Intervjuad av Malin Bosaeus

Hej Martin Söderström, integrationschef i Åre kommun! Vi har läst om ert integrationsarbete i media, ni får beröm för ert arbete med nyanlända och fått till ett bra samarbete med myndigheter och inom kommunen. Hur har ni konkret fått till ett bra samarbete mellan olika nivåer och kompetensområden?

Det handlade till en början om att få alla myndigheter till ett bord. Sen att se att vi faktiskt har nytta av att sitta vid samma bord och lösa ut gemensamma hinder på vägen. Myndigheternas komplexitet och olika uppdrag kan antingen hjälpa eller stjälpa. Vi ser vår roll på integration som en kraft som behövs för att foga samman olika delar av samhället och smörja systemet.

Att lyckas med integration handlar om att få hela samhällskroppen att röra sig i en riktning. Just nu handlar det i detta perspektiv om bostäder och kommunikation. Frågor som på intet sätt är lösta med otroligt intressanta saker är på G. Ex körkortsutbildning med hjälp av volontärer, bostadsbyggande i samarbete med Migrationsverket osv. Vi ser att civilsamhället ställer upp på ett storstilat sätt. Grannar som skjutsar och välkomstgruppen Åre är en stor anledning till att många trivs och vill bo kvar. Välkomstgruppen ordnar aktiviteter för de asylsökande som nu senast i helgen då det var ponnyridning för asylsökande barn.

Berätta gärna mer om dina exempel! Varför är körkortsutbildning viktigt? Vad har ni för samarbete med Migrationsverket kring bostadsbyggande?
I glesbygden är alltid logisktiken en faktor. Hur ska jag ta mig till mitt arbete på obeväm arbetstid om jag saknar körkort? Vi ser tyvärr hur nyanlända tvingas tacka nej till viss jobb pga att det inte är möjligt att ta sig til och från. Men vi ser också en enorm uppfinningsrikedom. Vi har arbetsgivare som orndar med skjuts åt anställda, vissa ordnar övernatting. Man behöver hitta nya lösningar helt enkelt.

Lokaltrafiken har fått nya linjer tack vare våra asylboenden som helt enkelt har höjt efterfrågan så att man fått sätta in nya bussar. Detta är något som gynnar hela samhället och är ett ytterligare tecken på att det faktiskt är bra för oss att bli fler!

Vi har ett samarbete med Migrationsverket om bostadsbygge på längre sikt där vi har för avsikt att gå in i ett längre avtal och därigenom stötta Migrationsverket så att man inte behöver använda tillfälliga boenden. Det bygger på att verket kan gå in och garantera att betala hyra för lägenheter i 6 år. Vi ser mycket positivt på denna möjlighet, att kunna bygga både för asylsökande och befintliga kommuninnevånare på samma gång. Vi tycker det är viktigt att byggandet tar höjd för nyanlända i kombination med övriga boende och att vi hittar gemensamma lösningar i samma fastigheter. Det tror vi är bra för integrationi stort.

Vad ser du är eller kan vara planerarnas roll i detta arbete?
Planera för ett samhälle där nyanlända på ett smart sätt blandas med äldre kommuninnevånare.

Blanda olika boendeformer, såsom enklare hyresrätter med finare bostadsrätter i samma fastighet. Planera tidigt för barnomsorg, skola mm.

Blanda också olika former av boenden - jag skulle vilja se ett enklare steg för nyanlända efter den fösta lägenheten, men innan man har råd

att köpa eget hus. Ett steg som de delar med många andra kommuninnevånare. Vi skulle behöva fler hus att hyra typ radhus, kedjehus.

Nu handlar mycket om att få fram snabba lösningar på kort tid, hur hanterar ni dessa lösningar på lång sikt? Dvs, hur hanterar man det kortsiktiga långsiktigt?
Vi ser att fler och fler nyanlända vill bo kvar, dessutom attraherar Åre by med omnejd alltid. Jag tror att det finns en kraft i denna kommun som vi kan fånga upp om vi underlättar för unga och nyanlända att bosätta sig här. Vi har ett mål att växa med 50 personer om året i kommunen. Då måste vi arrangera så dessa 50 har någonstans att bo också. Ser ingen fara i det långsiktigt. Faran ligger i att inte locka hit unga/ få unga att stanna. Då kommer vi få problem att ta hand om en åldrande befolkning. Faran att bygga åt folk som vill bo här är mindre än faran tvärtom...

Här ser vi gemensamma satsningar längs E14 tillsammans med andra kommuner och även Tröndelag i Norge som mycket viktiga.

Hur får ni med er alla goda exempel från det akuta läget in i det långsiktiga och "vanliga" arbetet? Kommer detta ändra era arbetsprocesser och samverkan? Hur kommer ni tex jobba med myndigheter framöver?
Bra fråga! Jag tror att man kan använda situationer som uppstår till att bygga strukturer som håller över tid. Vi gick i kommunen upp i stabsläge och fick väldigt mycket gjort på kort tid. Vi behåller den organisationen för vissa frågor som behöver bred samverkan.

Jag ser också tydligt att vår stabila grundorganisation kring integration har hjälps oss mycket när det blev mycket att göra i höstas. Därav har vi ej haft någon flyktingkris i Åre kommun även fast vi plötsligt blev 10% fler som bodde här (om än tillfälligt i asylboenden). Vi hade redan en organisation som kunde byggas ut och ta hand om fler ensamkommande tex. Det var en god bekräftelse på en bra intern organisation.

Tack så mycket för dina svar och lycka till med ert arbete framöver! Har du några avslutande tips till andra kommuner som är i samma situation som er?

Satsa tidigt på resurser i mottagandet så slipper ni kostnader sen. Samverkan är en floskel som alla använder. Men att SAMARBETA tycker jag är bättre. Att använda varandras bästa sida för att skapa synergier är viktigt när man får mycket att göra...

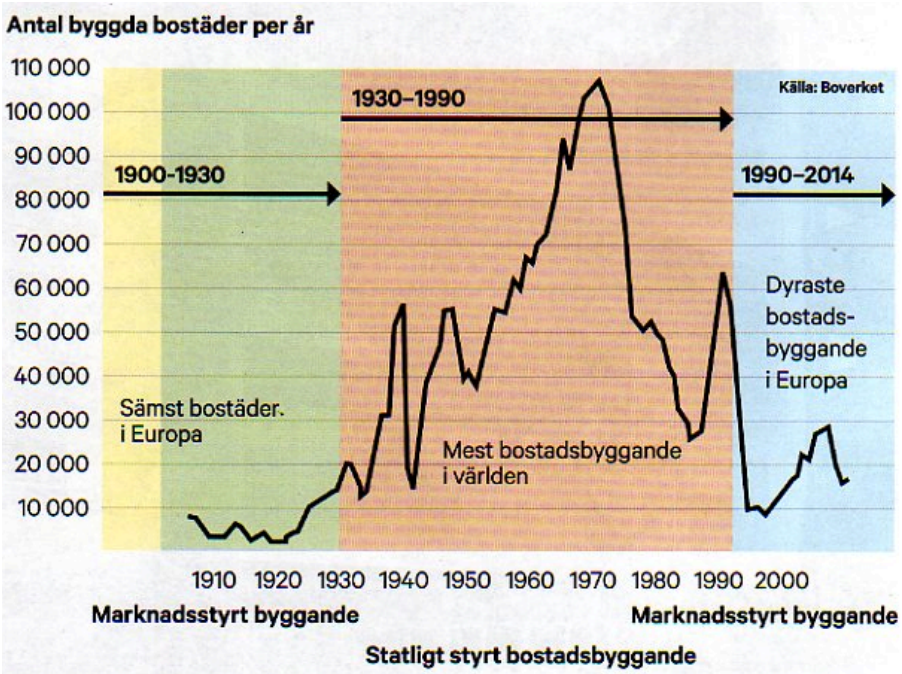

SVERIGE ÄR VÄRLDSBÄST PÅ BOSTADSBRIST

l Sverige råder bostadsbrist sedan tidigare vilket ytterligare har aktualiliserats med anledning av en snabb befolkningsökning. Ola Nylander, professor vid Chalmers i Göteborg, blickar tillbaka för att se vad som krävs för att verkligen få fart på bostadsbyggandet, inte bara på kort sikt utan också i ett mer långsiktigt perspektiv. Nylander pekar på tre beprövade lösningar: Kooperativt bostads-byggande, riktat bostadsstöd och att bygga med hög kvalitet. Ola Nylander är professor på Chalmers högskola

Det finns en lång och stolt svensk tradition av att bygga bort bostads-brister. Likaså att ta itu med problem som oskäligt höga hyror och byggkostnader. Svensk bostadshistoria präglas till stor del av utveck-ling och ambitionen att hela tiden göra det bättre.

Dagens låsta läge på bostadsmarknaden är inte på något sätt unikt i ett historiskt perspektiv. Kooperativt bostadsbyggande, riktade bostads-stöd och att bygga med hög kvalitet är tre historiskt beprövade lös-ningar som tidigare politiker, arkitekter och byggare använt för att lösa och bygga bort bostadsbrister under 1900-talet. Tre klassiska lösningar som skulle fungera utmärkt också idag.

Kooperativt byggande

Den första lösningen - Kooperativt byggande - utvecklades i början av 1900-talet och bygger på insikten om att efterfrågan och behov av en bostad inte är samma sak. Under 1910- och 20-talet hade arbetare och mindre bemedlade fått nog av trångboddhet och dåliga bostäder, det som marknaden erbjöd. I små kooperativ, i form av arbetskamrater, eller familjer, byggdes bostäder i egen regi.

Först ut i större skala var SKB, Stockholms kooperativa bostadsförening 1916. Genom att bygga i kooperativt, för de egna medlemmarna, kunde onödiga kostnader i form av vinst till giriga spekulationsbyggmästare undvikas. Det gav ökat utrymme för kvalitet och ökad standard.

Hyresgästföreningen, som bildades 1916, insåg möjligheterna med kooperativt byggande och startade 1923 HSB. 1924 var det första huset färdigt. Ambitionen med HSBs bostadsbyggande var "att visa att en bra bostad låg inom allas räckvidd om den byggdes och förvaltades på självkostnadsbasis". HSB blev snabbt 1920-talets ledande bostadsbyggare. Genom att bygga bostäder kooperativt, kunde man se till de egna medlemmarnas behov och utveckla bostadskvaliteter. Redan 1925 introducerade HSB badrum, sopnedkast och moderna kök sina bostäder. Behovet menade man var att "moderna bekvämligheter inte var en lyx ouppnåelig för den som hade kroppsarbete."

2016 är Byggemenskaper en motsvarighet till HSBs bostadsbyggande under 1920-talet. Byggemenskaper är ett smart sätt att bygga billiga bostäder, med hög kvalitet och samtidigt kapa kostnader i byggandet. I en byggemenskap går ett par familjer samman och bygger gemensamt ett flerbostadshus. De boende har kontrollen över projektets alla delar. Byggemenskaper innebär att vinsten inte tillfaller ett byggbolag utan istället till största delen kommer de boende tillgodo i form av lägre hyror. Då vinsterna i dagens bostadsbyggande ligger på 30%, enligt Nybyggarkommissionens rapport från 2014, finns det gott om marginaler.

Idag hämmas Byggemenskaper av långa handläggningstider för markinköp, bygglov och andra tillstånd. Lång startsträcka ställer även till det ekonomiskt, förutom svårigheter med bankernas hårdakrav på stort eget kapital mm. Att underlätta för byggemenskaper med marktilldelning och markinköp kan relativt enkelt lösas om en politisk vilja finns. Det är på gång i Frihamnen i Göteborg. Men Göteborgs stad borde göra mer och exempelvis vara den garant bankerna kräver av de hushåll som vill köra igång. Varför inte starta en ny Egnahemsrörelse för Byg- gemenskaper? Det skulle skapa många nya bostäder.

Om HSB under 1920-talets fattigsverige kunde bygga bostäder medvetna om kopplingen mellan kvalitet och bostadens betydelse för självaktningen hos de boende, måste vi kunna göra detsamma 2016.

Riktat bostadsstöd

Den andra av dom tre svenska lösningarna på bostadskris var de riktade bostadsstöd som utvecklades under 1930-talet när man byggde Barnrikehus. Bostäder för dom värst utsatta - fattiga barnrika familjer. Barnrikehus byggdes i stort antal runt om i Sverige. Enkla, men moderna bostäder. De familjer som flyttade in i Barnrikehusen hade minst tre barn och fick då 30% av hyran betald i form av nyinrättade bostadsbidrag. Hade man fyra barn fick man 40% av hyran i bostadsbidrag och fem barn eller fler fick man halva hyran betald. De som byggde barnrikehusen fick köpa marken billigt av staden. I den totala kostnaden för huset (avskrivningstiden 50 år) är produktionskostnaden c:a 20-25%.

Ett riktat bostadsstöd är lika effektivt nu som då för att ta itu med bostadsbristen. Idag är det unga som har svårt att få en bostad. Ett riktat stöd till ungdomar kan utformas på samma sätt som 1930-talets stöd till Barnrikehusen. Låt allmännyttan bygga bostäder för unga och se till att staten ger bostadsstöd med 4000 kr per lägenhet. Stödet kan avgränsas till åldrarna 20-30 år. Den statliga kostnaden för att bygga förslagsvis 15000 ungdomsbostäder årligen skulle hamna på rimliga

800 miljoner. Ett stöd på 4000 kr per ny trerumslägenhet skulle möjliggöra boende för två som sammanbor, med en hyra på 8-9000 kr/ månad. Det är i nivå med hyran för två studentbostadslägenheter. Ett sådant stöd skulle sätta fart på bostadsbyggandet och det blir dessutom mer rättvist om hyresrätten också får ett stöd, likvärdigt ränteavdragen för bostadsrätterna.

Allmännyttan och regelverk

Men det kanske allra mest effektiva stödet är en "återkomst" av 1940-talets stöd av kvalitet i bostads- byggandet. Den tredje av de klassiska lösningar som nämndes inledningsvis. I slutet av 1940-talet började bygget av det svenska folkhemmet. Den moderna svenska välfärdsstaten. I Folkhemmet Sverige skulle alla invånare bo bra - fattig som rik. För att nå dit tog staten kontroll över byggandet, ekonomin och kvaliteten. Genom kommunalt ägda bostadsbolag, allmännyttan, kunde kommunerna bygga bostäder utan vinstintresse. Genom att subventionera, alltså betala höga bankräntor, skapades ekonomiska förutsättningar för att kunna bygga och i slutändan få rimliga hyror. Genom regelverk som God bostad, med stöd av rönen från bostadsforskningen, bestämdestaten också kvaliteten på planlösningar, standard och utrustning i de bostäder som byggdes.

De bostäder som byggdes under folkhemsepoken blev mycket bra och står sig än idag. Ansvarig var socialminister Gustav Möller vars motto "endast det bästa är gott nog åt folket" genomsyrade bostadsbyggandet. I början av 1950-talet var Sverige ett föregångsland när det gällde att bygga bra bostäder. Det var tätt mellan studiebesöken när arkitekter och planerare från hela Europa reste till Sverige och imponerades av de nya bostäderna på Guldheden, Årsta, Baronbackarna och andra platser i landet. Detsamma gällde för 1960-talets miljonprogramsbyggande med trygga bilfria bostadsområden och lägenheter med hög standard. I slutet av 1960-talet byggdes det i Sverige 100 000 bostäder per år. Sverige var världsbäst i . bostadsbyggande.

Politisk vilja

1940-talets kvalitetstänkande omsatt till 2016 kräver ett rejält omtag. Viktigast är att politiker börjar ställa krav på bra arkitektur. Det fordras politisk vilja, liksom kunskap, att efterfråga hållbart byggande med smarta energilösningar och långsiktig god ekonomi. Det fina med hög kvalitet är att det ger lägre hyra. För det första kan underhållet minska till ett minimum. Ett bra hus går inte sönder. För det andra har ett bra byggt hus längre livslängd och därmed längre avskrivningstid. Och för det tredje finns ingen värme- eller energikostnad i ett hus där man investerat i solceller och bra isolering. Ett sådant hus producerar mer energi än vad det konsumerar. Sammanlagt ger minskat underhåll, längre avskrivning och överskott av energi en hyreskalkyl med 20-30% lägre hyra.

Det behövs inga pengar eller extra stöd för att 2016 göra om 1940-talets bostadssatsning. Det som behövs är politiker som vill investera sig in i framtiden och som sätter stopp för alla försök att bygga billigt genom att snåla på kvalitet och ytor.

Det borde vara en självklarhet att bygga på det sättet, men alltför mycket av det som byggs i Sverige idag är tvärtom, kortsiktiga och dåliga lösningar.

Förra året påbörjades ett forskningsprojekt på Chalmers Arkitektur, där bland annat bostadens utveckling under perioden 1990-2010 analyseras. En epok med marknadsstyrt bostadsbyggande. Inledningsvis gjordes en intervjuundersökning för att fånga läget i bostadsbyggarbranschen. Arkitekter, byggare och planerare intervjuades om hur de

såg på utvecklingen inom boende och bostad. Det var en dyster bild som växte fram. Många pratade om innovationer. Men det var inte enligt Gustav Möllers motto om att sträva efter att utveckla de bästa bostäderna. Det var istället innovationer i form av fiffiga lösningar som att ta bort hallar, minimera sovrum eller slå ihop vardagsrum och kök till ett rum för att på så sätt minska lägenhetsstorlekar.

Bostadsbyggandet idag är fullt av sådana paradoxer. De få som vågar gå emot strömmen och som satsar på kvalitet och vill bygga bra blir ifrågasatta. Exempelvis allmännyttiga Alingsåshem som nyligen renoverade miljonprogramslägenheter och byggde om dem till passivhusstandard. Istället för att hyllas för sin insats blev företagets ledning hårt ansatt av politiker, revisorer och aktörer i byggbranschen. Man misstänkliggjorde och ifrågasatte satsningen på kvalitet och hållbarhet. Alingsåshems argument att den höga investeringskostnaden innebar vinst, fast i ett längre perspektiv, var det ingen som lyssnade på. När allmännyttan, samtidigt i Göteborg, valde att inte bygga om miljonprogramshus till passivhus, alltså en mycket sämre lösning, var det ingen som ifrågasatte.

Dagens politiker borde inspireras av 1950-talets tuffa politiska krav, och hur man därigenom växlade upp bostadsbyggandet till 60-70 000 lägenheter per år.

Ola Nylander

FEL STRATEGI PLACERA UNGAR I KRYMPANDE KOMMUNER

Professorn och forskaren Charlotta Mellander problematiserar det faktum att många nyanlända till Sverige blir utplacerade i kommuner som har svårt att erbjuda jobb. Mellander menar att en förutsättning för integration är att befolkningen som tillkommer en ort eller samhälle också får ett arbete och en inkomst. Annars blir den så lätt vunna befolkningstillväxten inget annat än en stor koncentrerad fattigdom. Charlotta Mellander är professor i nationalekonomi vid Jönköping International Business School

Mindre kommuner står idag inför stora utmaningar. När man stått stilla befolkningsmässigt eller krympt under lång tid så kommer stora strukturella utmaningar som påverkar livet ekonomiskt, socialt men även politiskt. Och läget börjar nu bli akut på många ställen. Jag har under de senaste tio åren pratat med lokalpolitiker i en majoritet av Sveriges kommuner och jag ser vissa tydliga drag när det gäller hur situationen behandlas.

• Man säger att snart vänder det. De unga upptäcker hur dyrt det är i Stockholm och vill komma hem när de får barn.

• De ignorerar signalerna helt.

• De servad som händer men vet helt enkelt inte vad de skall göra.

Några få har lyckats arbeta utifrån de nya förutsättningarna och har arbetat fram en Plan B (för att citera Linköpingsforskaren Josefina Syssner), dvs. en plan när tillväxten uteblir. I vissa kommuner ser jag hur näringslivet och fastighetsägare kliver fram och tar ansvar för

platsens utveckling tillsammans med politiken. Tillsammans jobbar man för att klara av de strukturella utmaningar som uppkommer när platsens styrka har avtagit i takt med att individer flyttat därifrån.

Men alltför många gånger har jag också sett hur kommuner fortsätter att sticka huvudet i sanden och ignorera de djupgående strukturella problemen och istället "dölja dem" genom flyktingmottagande. Istället för att mobilisera och arbeta fram nya strategier som kan ta dessa platser in i framtiden med en hög livskvalitet, ignoreras utmaningarna och istället säger man att det inte finns några problem eftersom befolkningen nu ökar.

Nu placers ut väsentligt fler individer (per invåridare), individer som kommit från oerhört svåra lidanden, i dessa krympande kommuner trots att platserna i en stor del av fallen har en svår ekonomisk och social situation till att börja med. Det görs för att dessa platser har fler boenden tillgängliga och många kommuner använder mottagandet (indirekt) för att visa på hur de växer. Och man har ett mottagande av kvotflyktingar som är upp till 200 gånger högre än i kommuner som redan har en starkare ekonomisksituation från början.

Vårt land håller på att delas i två delar. Dels har vi regioner som växer väldigt starkt och dels har vi regioner som står stilla eller till och med backar i be- folkning. Vad som sker då är att vi får två olika länder under samma Sverige-paraply som har helt olika utmaningar, men ofta visas väldigt lite förståelse för att så är fallet - och i och med de ökande flykting- strömmarna till vårt land så förstärks detta mönster. Vi har idag nämligen delat upp landet i platser med jobb och platser med bostäder - och dessa är sällan desamma.

Alla kommuner skall ha beredskap för att hjälpa till och att Sverige naturligtvis har en moralisk skyldighet att hjälpa människor som flytt från svåra upplevelser. Men ett mottagande är inte detsamma som en integration och för att befolkningstillväxten skall vända de strukturella problemen för dessa krympande kommuner krävs att dessa individer hittar jobb och integreras. Tyvärr visar all statistik att de krympande kommunerna har de allra tuffaste förutsättningarna för att så skall ske.

Flyktingmottagandet får inte bli en "strategi" för att dölja de strukturella problemen och låta bli att på allvar arbeta med dem. Det får inte bli ett sätt att säga "se, nu växer vi" utan att man egentligen har gjort något för att förbättra läget på riktigt. För storlek är visserligen viktigt, men för att storlek skall leda till tillväxt så måste det vara en befolkningsökning som motsvaras av motsvarande inkomstökning. Och detta sker bara om befolkningen som tillkommer får arbete och en inkomst. I annat fall så blir resultatet av befolkningstillväxten inget annat än en stor koncentrerad fattigdom.

Så ja till flyktingmottagande, men nej till att se det som ett sätt att slippa adressera de stora, strukturella utmaningarna som dessa krympande kommuner står inför.

Charlotta Mellander

Regionplaneringen och samhällsplaneringens problem.

Förslaget om Sveriges indelning i sex regioner är bra och ger bättre möjligheter att planera politiska förändringar. De nuvarande 21 länen och 290 kommunerna är för många enheter för att få god ordning på framtidsplaneringen.

Södra Sverige: Skåne och Blekinge. Det är Sydsverige.

Västra Götaland: Västra Götaland, Värmland och Halland.
Det är Västkusten och länen kring Vänern.

Östra Götaland: Kronoberg, Kalmar, Jönköping och Östergötland.
Det är Ostkusten med Vättern som gräns västerut.

Stockholm och Gotland.

Mellansverige: Södermanland, Örebro, Västmanland, Uppsala, Dalarna och Gävleborg. Det är Mälarlandskapen + Gävleborg som passar bättre ihop med Mellansverige än med Norrland.

Norrland: Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten.

Detta kan gälla som underlag för närngspolitiken och bostadspolitiken. Regionerna har anknytning till landskapstyper.

Handelsbankens regioner, samma: Norra Sverige, Mellansverige, Stockholm,Västra Sverige, Östra Sverige, Södra Sverige. Näringslivet har ofta denna uppdelning.

Regeringen bör redan nu räkna med dessa regioner och ta hjälp av de nuvarande länsstyrelserna.

Det har nämnts, att man bör börja med en förteckning över bostadsbrist och bostadsönskemål.

Landshövdingarna har haft uppdrag att leta upp bostäder för invandrare. De bör vänja sig vid att ge underlag för regeringens samhällsplanering. Och bör få fortsätta med det.

Statens samhällsplanering har varit undermålig. Makthavarna har menat att samhällsplaneringen främst är något för kommunerna och tänker då mest på de fysiska miljöerna inte så mycket på de sociala miljöerna. Men Samhällsproblemen har blivit sådana att framtidsplaneringen nu måste ske med en planering för hela landet och också med en planering för hela världen.

I projeket om samhällsplaneringen har många år påpekats behov av en svensk världsplanering, och man ser nu, med dagens krig och alla flyktingar, samt med klimatpolitken, att det är nödvändigt att hålla igång en världsplanering. Det är nödvändigt att nu i första hand hålla igång planeringen av Sverige, men för att kunna göra det också ha igång en planering av världen.

Ordet planering bör inte tas för högtidligt. Vad det gäller är fyra moment: hur har det varit, hur är det nu, hur kan det bli och hur bör det bli.

Momentet om hur det kan bli kan innehålla förändringar både till det bättre och till det sämre. Och det är ofta fråga om personligt tyckande. För att kunna bestämma sig för hur det bör bli måste man välja mellan olika åsikter.

Politik går ut på att styra förändringarna. Det är då viktigt att ha klart för sig att det huvudsakligen är människornas verksamheter som styr utvecklingen. Därför har i projektet om samhällsplaneringens problem forskats fram ett system för mänskliga verksamheter:

Det innehåller 9 huvudområden:

Systemet för mänskliga verksamheter.	Delområden
1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20
2. Religiösa verksamheter o d.	5
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12
Summa delområden	129

I alla verksamheterna finns många olika indelningsgrunder som man måste förhålla sig till. Hvudområdena är för stora för att kunna bli enda underlag för planeringarna. Delområdena är valda så att de i möjligaste mån är lättförståeliga och så att man kan ana gränserna mellan dem utan långa definitioner. De är valda med hänsyn till de omfattningar de fått till slut efter tidernas lopp. Det har blivit 129 delområden.

I politiken är 129 för många områden, därför har för politiken valts ut 22 politikområden, och de motsvarar huvudsakligen ministerområden sedan en minister utan portfölj föreslagits bli minister för det viktigaste politikområdet, det om hushållsverksamheter, som statsministern tyvärr inte gett någon minister.

Det är viktigt att regeringen lär sig förstå politikområdet för hushållsverksamheterna eftersom området är det viktigaste också i alla andra länder och regeringen inte kan bedriva en bra världspolitik utan goda kunskaper om området.

I delområdena finns många oliika sätt att göra underindelnngar. För några områden har givits förslag till underindelningar, men de förslagen bör ses som exempel.

En fråga är vilket huvudområde som är viktigast. Områdena har en rangordning. Utgångspunkten är att demokratin är den överordnade pricipen. Men demokratin styrs av människornas tänkesätt och därför innehåller de filosofiska och psykologiska verksamheterna de översta problemen och verksamheterna. Det är ju individernas kunskaper och åsikter som styr hur de röstar fram politikerna. De religiösa verksamheterna kan numera ses som delar av de filosofiska och psykologiska verksamheterna. Områden 1 och 2 ligger alltså överst.

Nästa steg är de politiksa verksamheterna, nr 3, som bestäms av det filosofiska och psykologiska. Nr 4 kan ses som en del av de politiska verksamheterna.

Sedan kommer två stora områden, 5+6 som gäller materiella verksamheter och 7-9 som gäller vad man kan kalla informationsverksamheter/ kulturella verksamheter.

Nr 5 är naturforskningsverksamheter som ligger till grund för de materiella verksamheterna 6.

Verksamheterna 7-9 sker materiellt, men de viktigaste komponenterna är informationsvärdena. Så finns i 8 språkliga verksamheter där man använder materiella förmågor, tal och skrift, men där informationsinnehållet är det viktigaste.

I 7 gäller det först utformingen av de fysiska miljöerna där utformningen av miljöerna innehåller informationsvärden som är det viktigste. Det materiella där är frågor om byggmästarverksamheter, som ingår i område 6.

I 7 ingår också sedan de sociala miljöerna, som gäller människornas samverkan. Dit hör bla undervisningsverksamheter, som är en form av informationsverksamheter. Pålitikerna bör lära sig vad fysiska miljöer och sociala miljöer är. Krig är materiella verksamheter som ingår i 6, men orsakerna till krig finns i de sociala miljöerna som finns i 7.

Veksamheterna 7-9 påverkar människornas tankeverksamheter och medför att de filosofiska och psykologiska verksamheterna i 1-2 ändras och medför nya utgångspunkter för de politiska verksamheterna.

Nya verksamheter i 1, 2 och 3 påverkar verksamheterna 4-9 vilka sedan påverkar 1 och 2, och så rullar det på. Det är denna påverkanskedja som gör att världen förändras.

Det är viktigt att utbildningsverksaheterna och de andra verksameterna i 7-9 är lämpligt utformade så att verksamheter i 1-2 blir lämpliga förutsättningar för de politiska verksamheterna i 3.

Tyvärr är de politiska verksamheterna illa utvecklade. I en serie intervjuer i SVT ifjol med partiledarna framgick att de inte har några tydliga uppfattningar om de påverkanskedjor som nämnts. Partiledarna är huvudsakligen drivna av personligt tyckande som inte bygger på kunskaper om betydelsen av de filosofiska och psykologiska verksam - heterna och problemen.

Därför har partierna inte intresserat sig för att utbildning om det filosofiska och psykologiska har stora brister som bör rättas till. Det har tidigare nämnts att religionsämnet i skolorna bör byggas ut med levnadskunskap och att samhällskunskapsämnet bör bli bättre och bygga på systemet för de mänskliga verksamheterna. Detta för att förbättra människornas påverkan på politiken, men framför allt förbättra möjligheterna för skolbarnen att leva ett gott liv som barn och senare som vuxna. De invandrade barnen ska få gå i svenska skolor, det är viktigt inte minst för dem, att utbildningen i skolorna blir tillräckligt bra.

Den information om människorna och världen som ges i skolorna måste sedan kontinuerligt fortsätta efter skolgången, genom radio, TV, tidningar, vidareutbildningar etc.

Regeringens hälso- och sjukvårdsminister har nu förslag om att förbjuda rökning bl a på busshållplatser. Liberalerna, som vill att den rödgröna regeringen ska avsättas, motsätter sig förslaget, De menar att det är viktigt att rökarna får röka även om de dör på kuppen. Förslaget gäller männidskors liv och hälsa och bör genomföras. Liberalerna tycker det är viktigare att rökarna får röka på busshållplatserna, vilket är något som faller in under verksamheterna i området 971 om seder och bruk. Rökarna borde vara glada att en stund då och då slippa rökningen på busshållplatserna och få ett bättre liv.

I område 3 om politik finns politikvetenskaper: statistik och demografi, statsvetenskap od, national- och internationalekonomi samt juridik som gäller domstolarnas verksamheter. Man kan antaga att domstolarna för det mesta sköter sig tillräckligt bra. Men de andra har utövare som inte alltid är helt vetenskapliga. Nationalekonomer har ofta näringslivets problem som utgångspunkt och försummar vanliga människors problem. Statistikverksamheter har ofta brister.

Politikernas uppfattningar i område 3 kan man ofta ställa sig undrande inför. De borgerliga partiernas uppfattningar härstammar från 1800-talet och bygger på marknadskrafternas principer. Dagens värld behöver mer av demokrati med röstande som har goda kunskaper om de människornas verksamheter som styr utvecklingen.

Biblioteken är viktiga för kunskapsutvecklingen, men riksbibliotekarien har inte den kompetens som behövs för samhällsplaneringen och anställer nu en journalist som ska vägleda allmänheten. Högskolorna, universiteten och forkningen lever sina egna liv utan tillräckligt god kontakt med mänskliga verksamheter som styr utvecklingen. Detta har behandlats i projektet om samhällsplanerngens problem.

I världspolitiken är det nu stora problem, bl a presidentvalet i USA, krigen i Mellanöstern som ger flyktingproblem i Europa, Putin i Ryssland och hans krig, ekonomin i Kina och Nordkoreas underliga atomvapen.

Flyktingproblemen slår hårt på den svenska inrikespolitiken. Hur ska invandrarna få utbildning och inkomster, få bra bostäder samtidigt som svenskarna har bostadsproblem. Arbetsmarknadsministern och arbetsförmedlingen har mycket att göra. De borgerliga vill ha lägre lön för invandrarna, men fackföreningarna menar att lönerna måste höjas i vanlig ordning.

Statsministern har riksdagsdebatt sagt att socialdemokraterna aldrig kan gå med på lagar om minimilöner. Moderatledaren har i debatten sagt att moderaterna inte går med på lagar om minimilöner, men liberalerna vill ha det.

En nyckelfråga är att det behövs mer bostadsbyggande. Föreningen för samhällsplaneringens artiklar i Plan nr 1 2016 berättar något om bostadspolitik. Professor Ola Nylander har i ett diagram visat att bostadsbyggandet i Sverige varit för dåligt 1900-1930 och1990-1914 då byggandet varit marknadssyrt, men varit bäst i världen 1930-1990 då bostadsbyggandet varit statligt styrt.

Det svenska bostadsbyggandet bör bli statligt styrt och regeringen måste se till att det nu sker på lämpligt sätt .

Vi har en regering som styr Sverige och den ska göra det.

Artiklarna i tidskriften Plan gäller bla utvecklingen i små kommuner som varit på tillbakagång men nu kan få behövlig förbättring genom invandrarnas ankomst.

Kommunalrådet Åsa Eriksson (S) i Norberg beskriver på 4 sidor kommunens nästan hela politik. Det vore bra om alla kommuner kunde ge liknande beskrivningar. När kommunerna är större blir det mer komplicerat. I stora städer finns så många viktiga politiker att vanliga människor inte kan göra sig gällande.

Alla verksamheter i systemet för mänskliga verksamheter kommer inte med i de politiska verksamheterna så mycket som önskvärt. Politiken handlar mest om materiella verksamheter.

Politik om utbildning handlar mest om sådant som lärarnas löner och inte alls om vad som bör läras ut. Politiken i USA handlarnu om kandidaten Trumps galenskaper som kan göra USA till en katastrof.

De svenska partiledarna från vänster till höger vill se demokraten Hillary Clinton som president. Kanske kommer många republikaner att rösta på Clinton.

I Sverige finns Sverigedemokraterna som Trumps motsvarighet och ute i Europa finns motsvarande partier som kan ödelägga.

För att undvika katastrof måste socialdemokraterna ha en bra Sverigeplanering, och det kan åstadkommas med de sex regionerna.

I Sverige får man uttala och skriva nästan vad som helst. I någon mån finns regler om vad man inte får säga eller skriva, och då är det fråga om brott.

Produktion av kunskaper och produktion av innehållet i skrifter o d är problematiska verksamheter som regeringen borde ha lämplig politik för. Regeringens ministrar får rätta om följande är fel.

Medborgare och föräldrar kan ha önskemål om vad barnen ska lära sig i skolorna. Det är inte så enkelt. Det avgörs av läroplanerna som fastställs av regeringen, men tolkningen av läroplanerna gör lärarna. Lärarnas utbildning avgörs av universitet och högskolor, som utformar sin utbildning efter tolkningar av läroplanerna. Om högskolorna tolkar fel blir lärarutbildningen fel och undervsningen i skolorna fel. Nu finns regler om lärarnas behörighet, vilket är en förbätring i förhållande till tidigare regler där lärarna kunde vara hur dålig som helst.

Skolverket har inga regler för vilka läromedel som är lämpliga. Lärarna får göra som de tycker, utbilda med hjälp av tidningsartiklar eller vad som helst. Skolinspektionen kan undersöka lärarnas utbildning, men bara i förhållande till läroplanerna.

Läroplanerna är vanligen kortfattade och ofullständiga, utbildningen blir därefter.

Att få tillstånd förbättringar av utbildningarna är komplicerat. Det måste till ändringar i läroplanerna och det innebär besvärliga utredningsprocesser som ministrarna inte tycks vilja syssla med, de tycker förmodligen de har annat att göra.

När det gäller utbildning vid högskolor och universitet samt forskning är förhållandet av liknande karaktär. Universiteten och högskolrna och forskningsråden bestämmer själva vad de ska göra.

Universiteten och högsklorna har fått kritik för att de har för dålig komtakt med verkligheten utanför skolrna. De har organisation av utbildningarna och forskningarna som bygger på gamla indelningar från 1800-talet, som inte alls passart till det som behövs nu och för framtiden. Regeringen tycks inte ha någon politik för anpassningen till nuläget.

När det gäller utbildning och information är det i regeringen främst kultur- och demokratiministern och utbildningsministrarna som har anledning få bättre ordning på sina verksamheter. Här kan inte anges allt som behöver göras.

I planeringarna för de sex regionerna får man inte glömma bort utbildnings- och informationsproblemen. För dem har nämnts beskrivningar om bostadsbrist och planeringar om fysiska och sociala miljöer m m. Till det kommer mycket om marktillgång, byggmästare, finanser o sv som civilministern borde kunna organisera.

DN FREDAG 18 MARS 2016

“ Nu ska kommunerna pressas att bygga mer

Regeringen vill öka pressen på landets kommuner att bygga fler bostäder. Inom kort får Boverket i uppdrag att analysera var i landet behovet av bostäder är som störst. – Det ska bli tydligt för varje kommun vad som är förväntansbilden på den, säger finansminister Magdalena Andersson (S).

Enligt Boverkets senaste prognos behöver cirka 700 000 nya bostäder byggas fram till 2025. Orsaken är flera år av eftersatt byggande men också den snabba befolkningstillväxten i kölvattnet av flyktinginvandringen.

Boverkets prognos gäller hela landet och visar inte var behovet av bostäder är som störst. Därför vill regeringen nu att Boverket bryter ned siffrorna på regional nivå för att i nästa steg kunna siffersätta hur många bostäder varje kommun bör bygga.

– Prognosen blir naturligtvis mer meningsfull om vi kan se hur det fördelar sig över landet. Först vill vi se en regional fördelning och sen gå vidare för att få ned det till en kommunal fördelning, säger finansminister Magdalena Andersson.

Syftet är att öka pressen på kommunerna att bygga det som behövs.

– Det ska bli tydligt för varje kommun vad som är förväntansbilden på den och vad de behöver bidra med för att komma till rätta med bostadsbristen. Det här gör att de får stå till svars för varför de inte bidrar, om de inte bidrar, säger Magdalena Andersson.

Regeringen har tidigare sagt att den vill se över krav på bostadsbyggande för kommunerna och att kraven ska kunna göras bindande. Många kommuner har reagerat på utspelet och menar att det inte är viljan att bygga som brister utan att det är det nuvarande regelverket som försvårar byggprocesserna.

Magdalena Andersson framhåller att det därför är viktigt att de politiska partierna kommer överens i de pågående bostadssamtalen mellan de rödgröna partierna och alliansspartierna. Regeringen vill ha en uppgörelse klar i juni.

– Ska vi få fart på det här så måste alla parter bidra. Från statens sida ska vi se till att det finns bra regler, kommunerna måste se till att det kommer fram mark man kan bygga på och byggföretagen måste se till att de ökar kapaciteten. Ökat tryck på kommunerna måste kombineras med ett stort ansvar från statens sida, säger Magdalena Andersson.

Finansminister Magdalena Andersson (S) vill använda Boverkets prognos för att se hur många bostäder varje kommun bör bygga.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

Om Byggvärlden 18 mars 2016

”Ett effektivt sätt att bygga på”

Sverige behöver 700 000 nya bostäder fram till 2025. Skanska är beredda att expandera med sitt Boklokkoncept – bara man får tillgång till byggbar mark. - De här serietillverkade bostäderna är intressanta eftersom de går snabbt att bygga samtidigt som man kan få ner priserna, säger finansminister Magdalena Andersson (S) när hon besöker ett av Skanska BoKlokprojekt i Stockholm.

På torsdagen besökte Magdalena Andersson Skanska Boklokprojekt i Fisksätra i Nacka kommun. Här byggs 84 bostadsrättslägenheter om 2-4 rok i fyravåningshus. Byggstart var i maj 2015, och snart flyttar de första familjerna in.

Skanska hade bjudit in finansministern för att berätta om sitt koncept BoKlok, som är ett samarbete med Ikea och som firar 20-årsjubileum i år. Tanken är att erbjuda funktionella, prisvärda boenden som är tillgängliga för alla.

- Vi bygger tusen BoKlokhem varje år, främst i Sverige med även i Norge och Finland. Husen byggs i fabrik och vi har nästan halverat byggkostnaden. Vår ambition är att växa ännu mer med detta koncept, säger Anders Danielsson, vice vd Skanska, som medverkade vid ministerbesöket på bygget.

Magdalena Andersson var imponerad både av lägenheterna, utsikten med ”sjöglimt” och sättet att bygga.

- Det här är ett intressant koncept. Serietillverkningen snabbar på byggprocessen samtidigt som man får ner kostnaderna. Idag när det är ont om byggnadsarbetare är det också ett effektivt sätt att bygga på.

Hon konstaterar att vi behöver öka volymen på bostäder snabbt. För att lyckas menar hon att alla inblandade parter måste göra sitt. Staten måste se till att det finns enkla regler, kommunerna ska ta fram byggklar mark och byggbolagen måste vara aktiva och expandera för att bygga mer.

Skanska är beredda att öka takten.

- Vi ser en möjlighet att dubblera vår BoKloktillverkning, säger Anders Danielsson.

Bristen på byggklar mark nämner han dock som ett hinder.

- På önskelistan finns att kommunerna måste få fram byggklar mark snabbare och att det planläggs större volymområden istället för små frimärksplaner.

Sara Erman, affärsområdeschef för BoKlok, håller med.

- Kommunerna måste prioritera detaljplaner i områden där vanligt folk har råd att bo. Idag satsar man mer på exklusiva områden, alternativt så tar man fram alldeles för detaljerade detaljplaner.

Enligt Magdalena Andersson är regeringens syfte att öka pressen på kommunerna att bygga mer, och det är en av de aktuella frågorna som regeringen driver på i de blocköverskridande bostadssamtalen med alliansen.

- En fråga är hur vi ska pressa kommunerna ytterligare så att de ska få fram mark att bygga på. Hyressättning är en annan fråga vi tar upp. Skatter kommer också att diskuteras och hur vi ska öka rörligheten på bostadsmarknaden. Det finns dock inget utrymme för att sänka några skatter.

Sara Erman var nöjd efter finansministerns besök.

- Det känns viktigt att få visa upp möjligheter, hur vi faktiskt kan bygga. Jag tror att ministern tyckte att våra lägenheter var fina och att hon blev imponerad över snabbheten i byggprocessen.

Susanne Bengtsson “

DN TORSDAG 17 MARS 2016

“ Succé för svensk export men hot om Brexit oroar

Svensk export trotsar en trög världshandel och växer i snabb takt. Särskilt ökar tjänsteexporten till Storbritannien, visar färska siffror. Men Brexit hotar den positiva utvecklingen, varnar Anna Stellinger, generaldirektör på Kommerskollegium.

Svensk export ökade med 7,4 procent förra året, visar siffror i en ny rapport från Kommerskollegium som DN har tagit del av. Framför allt syns en uppgång i exporten av tjänster – upp 15,3 procent. Dessutom ökar importen med 6,6 procent. Det i ett läge där handeln i G20-länderna minskar.

– Det är anmärkningsvärda siffror eftersom världshandeln i övrigt går långsamt. Sverige sticker ut med ökning på alla fronter, säger Anna Stellinger, generaldirektör på Kommerskollegium, till DN.

Trenden att tjänster blir allt viktigare i förhållande till varor i den svenska industrin fortsätter. Utmärkande i den nya statistiken är dessutom en kraftig ökning i handeln med Storbritannien. Framför allt ökar exporten av tjänster till de -brittiska öarna, med 44 procent. Storbritannien är nu, efter Norge, Sveriges viktigaste marknad för export av tjänster. Det handlar om export av allt ifrån tele- och datakommunikation till resor och finansiella tjänster. Även för varuexporten är Storbritannien av stor betydelse och Sveriges fjärde största marknad.

Därför är oron inför sommarens folkomröstning om Storbritanniens fortsatta medlemskap i EU extra stor. ”Brexit”, att Storbritannien lämnar EU, kan bli ett hårt slag.

– Risken är att Sverige förlorar oerhört mycket om det blir ett Brexit. Dels är Storbritannien det land som enskilt utmärker sig i ökningen av svensk tjänsteexport, dels är det ett av de EU-länder som tillsammans med Sverige har stått upp för frihandel, säger Anna Stellinger.

Till det kommer den utveckling i EU som följt i flyktingkrisens spår. Nya gränskontroller har införts mellan EU-länderna och oro finns för att Schengensamarbetet, som garanterar fri rörlighet, är på väg att bryta samman.

–När Schengen och den inre marknaden urholkas försvagas den fria rörligheten för personer, varor, tjänster och kapital. Här finns många frågetecken. Storbritannien har öppnat Pandoras ask genom att utlysa en folkomröstning, and-ra talar om ett ”optimalt Europa” med lägre ambitioner och mindre gemensam politik. Det finns en klar risk om länderna börjar sätta upp hinder som gör den gemensamma marknaden mindre, konstaterar Anna Stellinger.

Ytterligare orosmoln för frihandeln utgör de kommande valen i Tyskland och Frankrike. I båda länderna växer stödet för partier som snarare talar sig varma för nationalism än frihandel.

– EU har utvecklats på ett sätt som gör att vi inte kan ta den fria marknaden för givet. Här måste Sverige hålla fanan högt, säger Anna Stellinger.

Totalt står Europa för 73 procent av svensk varuexport sett till volymen. Men USA växer i betydelse för svensk export och står nu för 15 procent. Av stor vikt framöver blir det frihandelsavtal, TTIP, mellan EU och USA som är under förhandling, menar Anna Stellinger.

– Det viktiga är att det blir ett långsiktigt bra handelsavtal som hjälper små- och medelstora företag, de som har störst problem i dag i handeln med USA.

Hon ser också med oro på att G20, en samling av världens större ekonomier, visar upp protektionistiska tendenser.

Hit exporterade Sverige varor och tjänster 2015

Andel av total export 2015 i procent

Det totala värdet av Sveriges export 2015

1 883 miljarder kr

Exportutveckling jämfört med andra länder

Förändring över motsvarande kvartal föregående år i procent

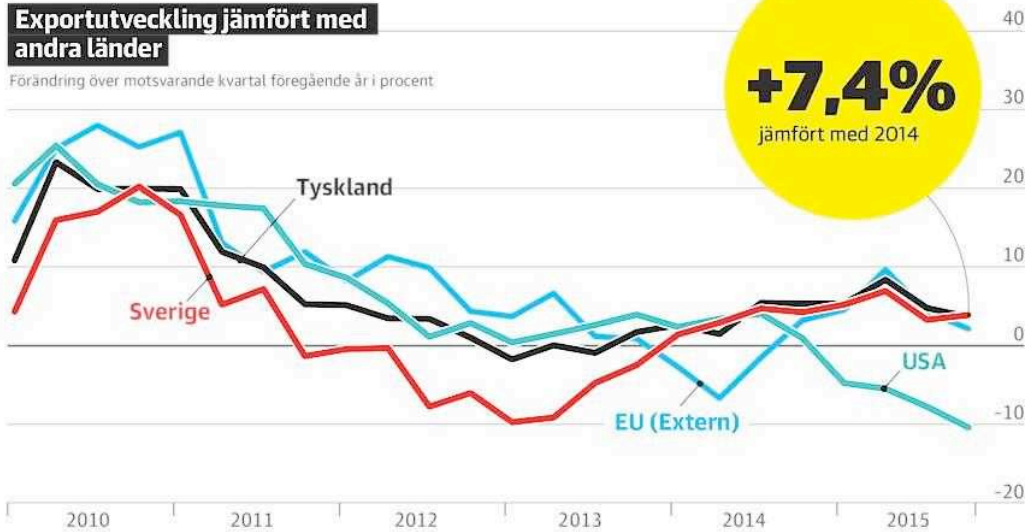

Varuexport

Andel i procent

Grafik: Stefan Rothmaier

– Det går åt fel håll. Flera länder har trots löften att inte göra det infört protektionistiska åtgärder som tullar och statligt ägda företag.

Men trots alla orosmoln tycks svensk export, hittills, vara på fram-marsch. Enligt Exportchefsindex första kvartalet i år, där exportchefer svarar på frågor om framtiden, räknar fler med en förstärkning av exporten än en försvagning.

Marianne Björklund marianne.bjorklund@dn.se “

“ **Fakta. Svensk handel**

Sverige exporterade för totalt 1 883 miljarder kronor förra året, en ökning med 7,4 procent jämfört med 2014.
Varuexporten ökade med 4 procent till 1,3 miljarder kronor.
Tjänsteexporten ökade med 15,3 procent till 605 miljoner kronor.
Importen uppgick till totalt 1 655 miljarder kronor. En uppgång med 6,6 procent.
Den svenska bytesbalansens överskott, skillnaden mellan export och import av varor, tjänster och ekonomiska transaktioner, ökade med 17 procent till 246 miljarder kronor 2015. Det motsvarar 5,9 procent av BNP. “

Kommentar:

När näringsministern redovisar sina verksamheter på de sex regionerna kan det vara lämpligt att han visar hur exportföreta-gen fördelar sig på regionerna. Om han också visar hur andra företag fördelar sig får han en del av en näringspolitik för Sverige

DNFREDAG 18 MARS 2016

“Johan Schück: Konjunkturen vänder nedåt före nästa val

Sveriges ekonomi går starkt, men högkonjunkturen räcker inte mer än något år till. Sedan väntar kärvare tider, samtidigt som många nyanlända -flyktingar ska in på arbets-marknaden. Inför valåret 2018 får man räkna med högre arbetslöshet.

Konjunkturinstitutet kommer med en optimistisk prognos för svenska ekonomin nästa onsdag. Det avslöjade prognoschefen Jesper Hansson

vid ett möte tidigare i veckan. Han angav inga siffror, men förra bedömningen från december -landade i en BNP-ökning under 2016 på 3,9 procent.

Det skiljer sig inte så mycket från vad andra nyligen har sagt. Nordeas ekonomer kom i tisdags med prognosen att årets BNP-ökning blir 3,8 procent, medan EU-kommissionen nyligen talade om 3,2 procent. Riksbankens senaste bedömning ligger på 3,5 procent.

Glädjande nog sker tillväxten i Sveriges ekonomi nu på bred front med draghjälp från både export och investeringar, -däribland bostadsbyggande. Samtidigt fort-sätter uppgången i hushållens konsumtion, som tidigare var så gott som enda tillväxtmotorn.

Till detta kommer nu en kraftig ökning av den offentliga konsumtionen som också bidrar till BNP-ökningen. Flyktinginvandringen och de utgifter som den medför är en viktig orsak, men inte den enda. Även de offentliga utgifterna för sjukförsäkringen stiger mycket snabbt.

De asylsökande drog upp BNP med 0,4 procentenheter under fjärde kvartalet 2015, enligt en ny beräkning från SCB. Men de totala effekterna är sannolikt större, om man ser till hela ekonomin. Det märks ju, bland annat, genom att arbetslösheten tidigare har sjunkit snabbare än väntat.

Samtidigt växer befolkningen till följd av invandringen, vilket gör att fler ska dela på kakan. BNP-ökningen blir inte lika stor när den beräknas per invånare. EU-kommissionens prognos om en tillväxt på 3,2 procent under 2016 krymper då i stället till 1,5 procent.

Båda måtten är viktiga, det ena visar hur Sveriges ekonomi växer och det andra vad detta innebär per person som är bosatt i landet. Skillnaden mellan dem har nu blivit betydligt mer påtaglig än förr.

Så långt handlar det främst om sätten att räkna. Men det finns också en verklighet som gör att tillväxten i ekonomin snart blir svagare.

Redan 2017 går det trögare, -enligt prognosmakarna. Det finns då inte så mycket som ger extra skjuts. Världsekonomin förblir troligen dämpad. Detta gäller även utvecklingen i Europa, där hoten för närvarande tornar upp sig och inga snabba lösningar är i sikte.

Här hemma börjar det uppstå allt större flaskhalsproblem, såsom brist på arbetskraft inom viktiga områden. Samtidigt är det ont om bostäder, vilket försvårar inflyttning till storstäderna där de lediga jobben oftast finns.

Tendenser till överhettning driver på inflationen, särskilt om årets avtalsrörelse skulle resultera i betydande lönelyft. Det kan då snart bli bråttom för Riksbanken att, sent omsider, börja höja reporäntan.

Det återstår att se om höjda räntor kommer att trycka ned bostadspriserna. Men om så blir fallet kan man dessutom räkna med att hushållen blir mer försiktiga och håller igen på konsumtionen.

Därutöver tillåts de offentliga underskotten nog inte att växa så snabbt som hittills. Även om det är osannolikt med skattehöjningar på 30 miljarder kronor, vilket -professor Lars Calmfors nyligen har talat om, så finns starka skäl att utgiftsökningarna måste bromsas.

Följden av allt detta blir att konjunkturen försvagas. Det sammanfaller tidsmässigt med att många av de flyktingar som kom till Sverige förra året ska ut på arbetsmarknaden. De får inte lätt att hitta jobb.

Under valåret 2018 får man därför räkna med stigande arbetslöshet som ser ut att bli långvarig. Utrymmet för konjunkturstimulanser är dock ganska begränsat.

Riksbanken kan inte göra mycket, eftersom inflationen vid det laget nog är på väg uppåt. Det ger ingen möjlighet till räntesänkningar, annat än som ren nödåtgärd.

Regeringen ska hålla sig till det offentliga överskottsmålet – eller åtminstone ett balansmål. Det kräver en stram finanspolitik som i så fall sätter hinder för omfattande och dyra arbetsmarknadsåtgärder.

Frågan blir vad regeringen gör i ett sådant läge. Redan nu har man delvis ställt det finanspolitiska ramverket med strikta utgiftstak åt sidan. Fler avsteg är fullt möjliga: När det är kort tid kvar till valet lever sådana regler extra farligt.

Johan Schück johan.schuck@dn.se "

DN FREDAG 18 MARS 2016

"Vi behöver reglera vinsterna i välfärden"

"Vinstuttagen. Det är dags att erkänna bristerna i dagens system. Det finns ett tydligt behov av att reglera möjligheten till vinstuttag. Vi behöver en välfärd som bygger på tillit och där medborgarnas behov tillgodoses. Detta är viktigare än att värna stora vinster för välfärdskoncernerna, skriver Ilmar Reepalu, regeringens särskilda utredare.

Välfärdsutredningen har i uppdrag att lämna förslag på hur vi ska säkerställa dels att offentliga medel används till den verksamhet som de är avsedda för och på ett sådant sätt att de kommer brukarna till godo, dels att eventuella överskott som huvudregel återinvesteras i den verksamhet där de uppstått. I november ska förslagen presenteras.

Utredningen har kartlagt den information som finns om vilka konsekvenser det ökande antalet privata utförare och vinstsyftande företag haft för kvaliteten och effektiviteten i välfärden. I likhet med tidigare kartläggningar kan jag konstatera att kunskapen om de vinstsyftande företagens påverkan på välfärdssystemen är bristfällig och att resultaten i olika undersökningar delvis är motstridiga. En förklaring till detta är att välfärdstjänsternas kvalitet är svår att mäta vilket beror på att de kan bedömas utifrån många synvinklar och att kvaliteten ofta uppstår i mötet mellan brukare och personal. Av vad som framkommit under utredningens arbete kan vi dock konstatera att det finns problem med att tillåta vinstsyftande företag i välfärden.

Välfärden är inte en vanlig marknad utan bygger på en solidarisk finansiering och tilldelning utifrån behov. De som behöver välfärden allra mest kan vara sköra och i utsatta situationer. Svårigheten att mäta

kvaliteten gör det svårt att utforma regelverk, kontrakt och ersättningssystem så att kvalitet och effektivitet stärks och medborgarnas tillgång till välfärden blir likvärdig.

En risk med att släppa in vinstsyftande aktörer i välfärden är att de har incitament att ”plocka russinen ut kakan”, det vill säga utforma sin verksamhet så att den attraherar brukare som medför små kostnader för utföraren. Jag kan konstatera att samtidigt som antalet vinstsyftande aktörer ökat har segregeringen på flera av välfärdsområdena tilltagit.

Inom skolan har resultatskillnaderna mellan skolorna ökat. En viktig förklaring till detta är den tilltagande bostadssegregationen men det fria skolvalet mellan alltfler fristående skolor har också bidragit till skillnaderna. Även inom hälso- och sjukvården finns tydliga indikationer på att vårdvalet haft segregerande effekter. Dels har boende i tätbefolkade områden fått en bättre tillgänglighet än boende i glesbygd där tillgängligheten inte ökat. Dels anlitar patienter med högre utbildning och inkomst respektive lättare vårdtyngd i allt större utsträckning privata vårdgivare.

När jag mött företrädare för näringslivsorganisationer har de ofta hävdat att vinsterna inte behöver regleras och att utredningen är onödig och bör läggas ner. De menar att vinstsyftet leder välfärdsföretagen rätt och att riskerna, till exempel för fusk med kvaliteten, går att motverka genom hård kvalitetsstyrning, tillsyn och kontroll.

Min bedömning är dock att enbart hårdare kvalitetskrav inte löser dessa problem och dessutom riskerar att skapa nya problem. Det riskerar att leda till alltmer kostsamma system för detaljstyrning och kontroll. Istället behöver vi en styrning som ger utrymme för professionerna att utveckla verksamheten. Ett system baserat på tillit. Detta är svårt att åstadkomma så länge vi riskerar att oseriösa aktörer tar ut stora vinster istället för att använda skattepengarna till att utveckla verksamheten.

När privata utförare släpptes in i stor skala i välfärden på 90-talet var tanken att valfriheten skulle öka genom att olika typer av utförare, såväl företag som föreningar, kooperativ och andra former av aktörer skulle erbjuda en mångfald av exempelvis pedagogiska metoder och inriktningar inom välfärden. I stället har stora koncerner med ett visst vård- eller skolkoncept lagt en allt större andel av ”marknaden” under sig. Småföretag, föräldrakooperativ och andra mindre aktörer på området köps upp av bolag som kan vara större än många kommuner. Så likriktas välfärden.

En invändning mot att reglera vinstuttag är att detta skulle drabba nyföretagande. Utredningen kan dock konstatera att ett bärande skäl för många entreprenörer att starta verksamhet inom området är en önskan om att själva få styra och utforma verksamheten. I en enkätundersökning som Friskolornas riksförbund gjort bland sina medlemmar uppgav till exempel över 70 procent av de medlemmar som besvarat enkäten att viktiga skäl till att verksamheten startades var att kunna bidra till människors utveckling och inlärning, att kunna erbjuda utbildning av högsta kvalitet och att kunna arbeta självständigt efter egna idéer. Många företagare har därmed andra motiv än stor ekonomisk avkastning när de väljer att starta verksamhet i välfärden. Sådana företag är viktiga inslag i välfärden och deras syften kan samspela väl med de demokratiska mål som satts upp för välfärden.

De aktörer som vi anförtror våra skattemedel bör bedriva sin verksamhet i syfte att uppfylla de mål som finns för välfärden och som uttrycks i lagen. Att välfärdstjänsterna finansieras med offentliga medel och att aktörerna utför uppgifter som i första hand åligger det

allmänna, innebär att välfärden är en angelägenhet för alla medborgare.

SOM-institutet har undersökt svenska folket attityd till vinster i välfärden. År 2013 var närmare 70 procent av svenska folket för ett förbud mot vinstutdelning inom skattefinansierad vård, skola och omsorg. Det fanns enligt SOM en majoritet bland väljarna inom alla partier för detta. Även de som själva nyttjar privata alternativ eller har nära anhöriga som gör det var negativa till vinstutdelning. Enligt min mening finns det en risk att välfärdens legitimitet undermineras om stora delar av de offentliga resurserna tas ut från välfärden. Detta gäller särskilt när många av de stora välfärdsaktörerna bedriver sin verksamhet i sådana former att deras vinster inte ens beskattas i Sverige. Regleringen av välfärdssektorn bör utformas så att förtroendet för sektorn upprätthålls.

Det finns därför ett tydligt behov av att reglera möjligheten till vinstuttag i välfärden. Att göra så är också vanligt i vår omvärld. Alla andra nordiska länder förbjuder exempelvis att vinstdrivande skolor finansieras med skattemedel. Detta har gått att förena med en stor valfrihet för föräldrarna. I Danmark går en stor och växande andel elever i friskolor trots att dessa inte får gå med vinst.

Det är dags att vi vågar erkänna att dagens system har brister och att vi behöver utveckla en bättre och mer välfungerade välfärd. Vi behöver en välfärd som bygger på tillit och tilltro där medborgarnas behov tillgodoses. Detta är viktigare än att värna stora vinster för välfärds-koncernerna.

Ilmar Reepalu, regeringens särskilda utredare “

DN FREDAG 18 MARS 2016

“ Oenigheten inom industrin hotar svenska avtalsmodellen

Avtalsrörelsen har gått in i sin mest intensiva fas, och mellan industrins fack och arbetsgivare pågår öppet krig med hela den 20 år gamla svenska lönebildningsmodellen som insats. Parterna – och statliga Medlingsinstitutet – börjar bli nervösa.

Två veckor före deadline finns ännu inga skarpa förslag på bordet.

Konfliktrisken har gått från grönt trafikljus till gult, hävdar IF Metalls ordförande Anders Ferbe och de övriga fyra facken inom industrin. De menar att det aldrig tidigare i industriavtalets snart tjugoåriga historia har varit så svårt att komma överens med arbetsgivarna.

– Ju närmare vi kommer påsken och månadsskiftet utan reella för-handlingar, desto mer ökar konflikt-risken. Ytterst prövas styrkan på ömse sidor, säger Anders Ferbe.

Procentsatsen i den konkurrensutsatta industrins löneavtal – ”märket” – ska enligt svensk modell sätta ramarna för övriga arbetsmarknaden. Därför behöver industrin bli färdig i tid, så att andra avtal som löper ut samtidigt och förväntas rätta sig efter märket också kan bli klara till runt månadsskiftet.

Men IF Metalls ordförande tror inte på något skarpt medlarförslag de närmsta dagarna.

– Vi kommer att ha våra förhandlingsdelegationer inne under påskhelgen. Går vi den 1 april in i avtalslöst tillstånd är riskerna stora att andra parter inleder konflikter. Då får vi en ganska rörig april månad.

Denna inte helt hypotetiska framtidsutsikt tycks stressa även statliga Medlingsinstitutet, som har till uppgift att hålla övriga arbetsmarknaden inom industriavtalets ramar.

– Det är viktigt att industrin blir klara i tid, understryker Medlingsinstitutets generaldirektör Carina Gunnarsson, som uttryckligen undanber sig följdfrågor.

Utan ”märke” att luta sig mot blir det nämligen betydligt svårare för Medlingsinstitutet och arbetsgivarorganisationerna att hålla stånd mot vapenskrammel från den långa rad av LO-förbund som krävt högre löneökningar än industrin.

Bakom industrifackens varningar om tidsbrist ligger industriarbetsgivarnas nej förra veckan till de opartiska förhandlingsordförandenas förslag om ett tvåårigt avtal. Därmed är till och med avtals-längden ännu en öppen fråga.

Fackens lönekrav på 2,8 procent är för höga, anser arbetsgivarna, som vill stanna en bra bit under 1 procent.

– Behöver jag en skjorta och den är för dyr så köper jag ju inte två, fastslår Teknikföretagens förhandlingschef Anders Weihe.

– Vi kan inte träffa avtal enbart utifrån att det går bra för Volvo Personvagnar, när det går betydligt sämre för den övriga industrin.

Weihe känner sig inte stressad:

– Vi har tid kvar, och vi vill inte förhandla via medierna. Då -målar man in sig i hörn, det gynnar inte en förhandling, säger han med adress till industrifacken, som i går höll presskonferens där de ansåg sig kunna dementera arbets-givarnas ståndpunkter på samtliga -områden.

Tove Nandorf tove.nandorf@dn.se “

“ Fakta. Ännu inget förslag
Med bara två veckor till deadline är fack och arbetsgivare långt ifrån en uppgörelse. Inte ens ett första förslag ligger på bordet.

Förra veckan sade Teknikarbetsgivarna nej till förhandlings-ledarnas – de opartiska ordförandena OPO:s – första plan. Facken vill se en löneökningsnivå på 2,8 procent, vilket varken innebär en upp- -eller nedväxling av tidigare nivå. Arbets-givarna vill bestämma -nivån till 0,5 procent. Senast Sverige hade en stor -konflikt inom industrin var 1995.

Fakta. Fackens krav

Unionen
Antal medlemmar: 620 000.
Lönekrav: 2,8 procent.
Löneutveckling på årsbasis, december 2015: 2,3 procent.
Viktigt krav utöver lönen: Flex-pension även i tjänstesektorn.
Konfliktrisk: Stor.

Sveriges ingenjörer
Antal medlemmar: 144 000.
Lönekrav: 2,8 procent.

Löneutveckling på årsbasis, december 2015: 2,3 procent.
Viktigt krav utöver lönen: Flex-pension även i tjänstesektorn.
Konfilktrisk: Stor.

Facket för skogs- trä- och grafisk bransch (GS)
Antal medlemmar: 50 000.
Lönekrav: 2,8 procent.
Löneutveckling på årsbasis, december 2015: 2,8 procent.
Viktigt krav utöver lönen: Att mota arbetsgivarnas krav på mycket mer flexibla arbetstider, inklusive -lördagsarbete med kort varsel.
Konfliktrisk: Stor.

IF Metall
Antal medlemmar: 316 000.
Lönekrav: 2,8 procent.
Löneutveckling på årsbasis, december 2015: 2,8 procent.
Viktigt krav utöver lönen: Att mota arbetsgivarnas krav på mycket mer flexibla arbetstider, inklusive -lördagsarbete med kort varsel.
Konfliktrisk: Stor.

Livsmedelsarbetareförbundet
Antal medlemmar: 30 000.
Lönekrav: 2,8 procent.
Löneutveckling på årsbasis, december 2015: 2,8 procent.
Viktigt krav utöver lönen: Att mota arbetsgivarnas krav på mycket mer flexibla arbetstider, inklusive -lördagsarbete med kort varsel.
Konfliktrisk: Stor. "

DN 17 mars 2016

"Högskoleprovet bör betyda mindre för antagningen"

" Ny utredning. Antagningen till högskolan behöver bli öppnare och mer lättbegriplig. Vi vill utreda högskoleprovets roll och systemet med meritpoäng. Och det är viktigt att åter göra det möjligt att nå behörighet genom arbetslivserfarenhet, det kommer att underlätta ett livslångt lärande, skriver Helene Hellmark Knutsson (S).

Under den borgerliga regeringen fanns inga ambitioner att förbättra tillträdet till högskolan. Istället har det lappats och lagats för att bland annat passa nya bestämmelser i gymnasieskolan. För den blivande studenten har det lett till ett ofta obegripligt och oförutsägbart system. Nu tillsätter regeringen en utredning av hela strukturen för tillträde till högre utbildning med syfte att skapa ett öppnare och mer lättbegripligt system.

Högre utbildning i Sverige har genomgått stora förändringar på kort tid. I början av 1990-talet hade vi runt 170 000 studenter. I dag omfattar svenska universitet och högskolor runt 400 000 studenter och 60 000 anställda. Det har varit en viktig utveckling av den svenska modellen. Samtidigt måste vi säkerställa en hög kvalitet på våra universitet och högskolor. Därför har regeringen presenterat en satsning om nästan 900 miljoner kronor fram till 2019 i särskilda kvalitetsmedel till humaniora och samhällsvetenskap, samt ett nytt system för att säkra kvaliteten i högre utbildning. Det är med utbild-ning av högsta kvalitet som Sverige kan möta den globala konkurrensen om kunskap och inte med låga löner.

Samtidigt förtjänar alla som drömmer om att studera på högskola ett öppnare och mer lättbegripligt system för att få sina meriter prövade. Ett öppnare och enklare tillträde ska även garantera att de studenter som blir antagna har rätt förkunskaper så att utbildningen håller hög kvalitet, möjliggöra en breddad rekrytering och ett livslångt lärande. Med fler perspektiv kan utbildningen fortsätta att stärkas, vi kan möta våra stora samhällsutmaningar och klara kompetensförsörjningen.

Därför tillsätter regeringen nu en särskild utredare som ska se över tillträdessystemet till Sveriges universitet och högskolor där huvudvägen även fortsättningsvis ska baseras på studentens meriter från gymnasieskolan.

Utredaren ska se över om högskoleprovet som urvalsinstrument ska få en mer begränsad roll jämfört med i dag.

Från början var högskoleprovet tänkt att vara en andra chans för att komma in på högskolan, men i dag har högskoleprovet fått en annan roll än vad som från början var tänkt. I dag finns ingen åldersgräns för när du kan skriva högskoleprovet, ett starkt resultat på högskoleprovet redan under gymnasieskolan kan skapa negativa effekter för gymnasiestudierna. Högskoleprovets förmåga att förutsäga studieframgång har också ifrågasatts.

Utredaren ska ta ställning till om ett system med meritpoäng ska finnas eller inte.

I dag finns meritpoäng i gymnasieskolan där olika beslut efter hand har skapat ett svårförståeligt system. Meritpoäng har bidragit till ett än mer komplicerat system för tillträde men infördes från början för att sökande skulle nå djupare ämneskunskaper i språk och matematik. De här poängen innebär att en sökande till högskolan kan ha som mest 22,5 i meritvärde istället för 20,0. Meritpoäng ges för vissa kurser på gymnasienivå, men samma kurs kan ge olika antal poäng beroende på vilket högskoleprogram som söks. Olika meritpoäng ges även beroende på om betyg är från den svenska gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning, eller om betygen utfärdats i annat land. För sökande från den svenska gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning påverkar det även när i tid betygen är utfärdade. Det är precis lika krångligt och svårbegripligt som det låter. Det måste vi förändra.

Utredaren ska lämna förslag till hur grundläggande behörighet på ett enklare sätt än i dag ska kunna uppnås genom arbetslivserfarenhet.

För att i högre grad möjliggöra studier även för personer med arbetslivserfarenhet fanns tidigare den så kallade 25:4-regeln. Om du var minst 25 år och hade jobbat i minst fyra år uppnåddes kraven för grundläggande behörighet till högskolestudier. Denna förenklade bedömning tog den borgerliga regeringen bort. Kompetensen hos kvinnor och män med arbetslivserfarenhet behöver på ett effektivare sätt tas till vara än genom dagens bedömning av reell kompetens. Därför är det viktigt att åter införa en bestämmelse som gör det möjligt att uppfylla kraven för grundläggande behörighet genom arbetslivserfarenhet, oavsett hur den har uppnåtts. Det kommer samtidigt även underlätta ett livslångt lärande.

Utredaren ska föreslå ett tillträdessystem som är öppnare och enklare jämfört med i dag.

Företrädare för universitet och högskolor, studie- och yrkesvägledare, studenter och andra berörda myndigheter har upprepade gånger lyft att de nuvarande reglerna för tillträde till högskolan är komplexa och i sin helhet svårförståeliga. Otydligheten beror framför allt på bestämmelserna om behörighet och meritpoäng. Men även på att bestämmelserna

i delar av systemet skiljer sig åt mellan olika grupper av sökande. Det gör även att personer med äldre högskolebehörighet kan ha svårare att konkurrera om platser på högskolan, eftersom de har svårare att få maximalt meritvärde. Komplexiteten kommer också av att reglerna har ändrats vid flera tillfällen utan att ett helhetsgrepp har tagits. Det är därför vi nu står med ett svår-överskådligt system som riskerar att missgynna olika grupper av blivande studenter.

Möjligheten till högskoleutbildning är en viktig del i att bidra till jämlikhet mellan människor och reglerna för tillträde påverkar i hög grad kvinnors och mäns möjligheter att studera vidare. Men med det komplexa och svårförståeliga systemet vi har i dag kan det lätt ifrågasättas om det bidrar till en ökad jämlikhet.

Svensk utbildningspolitik bygger på att alla, oavsett kön, bakgrund eller funktionsnedsättning, ska ges en god grund att stå på och att vuxna ska ha god tillgång till utbildning under hela livet. Utbildnings-politiken lägger grunden för en framgångsrik jobbpolitik där såväl inrikes som utrikes föddas kompetens tas till vara. Utbildningspoiltiken syftar till att ge människor kunskaper för yrkeslivet, en tillgång till bildning för personlig utveckling och förutsättningar till ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle.

Utredaren får i uppgift av regeringen att göra en översyn av hela systemet för tillträde till högre utbildning, riktat mot utbildning på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. En av de centrala utgångspunkterna för utredningen är alltså att komma bort från dagens oförutsägbarhet. Istället för det lapptäcke till system vi har i dag behövs ett tillträde som är hållbart över tid. Det Sverige behöver är ett enhetligt system för tillträde till högskolan som är öppnare och enklare vilket bidrar till ökad kvalitet. Detta är ett sätt att göra det möjligt för Sverige att konkurrera med kunskap istället för med låga löner. Det är i sin tur en viktig del av den svenska modellen som vi ska fortsätta att utveckla.

Helene Hellmark Knutsson (S), minister för högre utbildning och forskning “

<u>Kommentar:</u>
Ministern har beskrivit svensk utbildningspolitik:

Utbildningspoiltiken syftar till att ge människor kunskaper för yrkeslivet, en tillgång till bildning för personlig utveckling och förutsättningar till ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle.

Utbildningsministern som har hand om grundskolan och gymnasiet behöver få en påminnelse om att religionsämnet och samhällskunskapsämnet behöver få bättre läroplaner med hänsyn till “bildning för personlig utveckling och förutsättningar till ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle. “

Kanske måste kultur- och demokratiministern göra en utredning om detta och lämna till utbildningsministern.

DN FREDAG 18 MARS 2016

“ Säpo: Ryssland vill splittra och manipulera

Sverige är utsatt för psykologisk krigföring från Ryssland. Ett tiotal av de ryska diplomaterna i Sverige är i själva verket agenter. Ett av deras mål är att manipulera, splittra och påverka demokratiska beslut, enligt Säkerhetspolisen.

– Utvecklingen i närområdet har lett till en alltmer osäker situation. Säkerhetsläget är mer spänt än på länge och det är framför allt Rysslands agerande som är oroväckande, säger Säpochefen Anders Thornberg, som på torsdagen presenterade myndighetens årsbok för 2015.

Utöver traditionellt spionage och krigsförberedelser satsar Ryssland allt mer resurser på psykologisk krigföring. Under rubriken ”Rysk påverkan på opinionen – och på det demokratiska beslutsfattandet” beskrivs agerandet. Att en svensk myndighet uttryckligen pekar ut en annan nation som ansvarig för desinformation och påverkan riktad mot Sverige har inte skett tidigare. Därför fick utrikesdepartementet i förväg ta del av årsboken.

”Säkerhetspolisen ser att Ryssland har en avsikt att påverka det politiska beslutsfattandet och den allmänna opinionen – inte bara i Sverige. Sådan påverkan kan ske genom stöd till ytterlighetsrörelser, informationsoperationer och desinformationskampanjer”, skriver Säpo. Syftet ska vara att skada allmänhetens förtroende för de folkvalda.

Ett exempel som Säpo nämner är det förfalskade brev med försvarsminister Peter Hultqvists (S) namnteckning som DN rapporterat om. I brevet gratulerade Hultqvist företaget BAE Bofors till en kanonorder från det krigförande Ukraina. Förfalskningen har enligt DN:s källor spårats till S:t Petersburg.

Säpo konstaterar hur lätt ”förvrängda, felaktiga och förvanskade budskap får snabb spridning”. Detta sker både genom att etablerade medier släpper igenom uppgifter utan att ha granskat dem ordentligt och genom snabb spridning i sociala medier. Samma effekt kan fås genom att ”nyhetsarenan överflödas av nonsens – syftet är att grumla bilden och så frön av tvivel”.

Säpo ser en direkt koppling mellan Rysslands officiella agerande och den propaganda som sprids i Sverige. Officiellt har ju Ryssland och Sverige helt olika syn på kriget i Ukraina. Ryssland har även kritiserat och varnat för Sveriges allt närmare samarbete med Nato samt diskussionen om svenskt Natomedlemskap.

”Säkerhetspolisens bild är att Ryssland genom offentliga uttalanden har försökt påverka Sveriges säkerhetspolitiska vägval. Liknande propaganda sprids också i sociala medier i Sverige. Samma felaktiga, förvrängda och förvanskade budskap som sprids genom den offentliga propagandan sprids här. Syftet är att få ut proryska budskap och att skapa splittring i samhället”, slår Säpo fast.

När det gäller rysk påverkan, har ni konkreta bevis?

– Nej, den ryska strategin går ut på att en del av de utspel man gör ska gå att förneka, svarar Säpos chefsanalytiker Wilhelm Unge, som förklarar att ”den sammanlagda bilden ändå är ganska tydlig”.

Liksom tidigare är Ryssland det land som bedriver det mest intensiva spionaget mot Sverige. På andra plats ligger Iran medan tredjeplatsen innehas av Kina, uppger Säpo.

Enligt Säpo arbetar en tredjedel av de ryska diplomaterna i Sverige under falsk flagg. De är i själva verket underrättelseofficerare för den militära underrättelsetjänsten GRU eller dess civila motsvarighet SVR. Ryssland har för närvarande 37 ackrediterade diplomater. Om Säpo har rätt så skulle ett tiotal av diplomaterna vara agenter.

Sommaren 2015 förklarade Ryssland en svensk diplomat vid ambassaden i Moskva som icke önskvärd. Varken Säpo eller den svenska regeringen ville då bekräfta att åtgärden var ett ryskt svar på att Sverige tvingat en rysk diplomat att lämna landet. Rysslands utrikesdepartement sade den 4 augusti att man reagerat ”på en ovänlig behandling av en rysk diplomat i Stockholm” och talade om en svensk ”provokation”.

– Det var ingen provokation från vår sida. Ryssland bedriver spionage i Sverige och det här var en officer som vi helt enkelt uppmärksammade och vi hemställde till regeringen om att personen borde lämna landet, säger Wilhelm Unge.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se “

DN FREDAG 18 MARS 2016

“ Sårbara system står fortfarande utan skydd

Enligt Säpo kartlägger ryska agenter samhällsviktiga anläggningar i Sverige. Säkerhets-polisen ser det som en del i ryska krigsförberedelser. Samtidigt larmar svenska krismyndigheten MSB om att viktig infrastruktur står utan skydd och krisberedskap.

Precis som Säkerhetspolisen pekar Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap, MSB, på det förändrade säkerhetspolitiska läget i Europa. I en stor granskning av samhällets beredskap för hot och kriser listar myndigheten fem punkter där Sverige står utan tillräckligt skydd och reservplaner vid allvarliga händelser.

– Samhället måste alltid kunna fungera trots störningar, vi tittar på vilka funktioner som är särskilt viktiga och hur kan vi skydda dessa och se till att de fungerar även i kriser, säger Cecilia Nyström, chef vid avdelningen för utveckling av samhällsskydd på MSB.

Elektronisk kommunikation, el- och dricksvattenförsörjning och krisledning är några av de områden som måste åtgärdas, enligt rapporten ”Nationell risk- och förmågebedömning 2016” som gjorts på uppdrag av regeringen.

Enligt MSB saknar en rad viktiga verksamheter reserv-aggregat för el och riskerar att slås ut vid ström-avbrott. Även när det gäller dricksvatten finns det i många områden inga alternativ om vattenförsörjningen skulle slås ut. I flera landsting saknas också möjlighet att förse sjukhus med vatten om det kommunala vattensystemet inte skulle fungera. Sjukvården saknar också kapacitet att hantera händelser med ett stort antal skadade.

Krig är ett av de scenarier som MSB utgår från när de gör risk- och hotbedömningen. Enligt Säkerhets-polisen bedriver ryska agenter just nu krigsförberedelser i Sverige och samhällsviktiga anläggningar och infrastruktur kartläggs. Särskilt intresse har ryska underrättelsetjänsterna visat för svenska energi- och kommunikationssystem.

Ni säger att Ryssland kartlägger militär och civil infrastruktur i Sverige, vad har ni för belägg för det?

– Det ser ju vi på vilka kontakter som de ryska officerarna har och tar i Sverige. Vi ser också vilka resor de företar i landet. Av det kan man sluta sig till att de har ett intresse för infrastruktur, säger Wilhelm Unge, chefsanalytiker för Säkerhetspolisens kontraspionage.

Vad är det största ”ryska problemet” i Sverige för Säpo?

– Det är ryska företagsaktiviteter som riskerar att skapa beroenden för Sverige genom insteg i svensk infrastruktur som gör att vår försvarsförmåga kan sättas ned. Energi- och telekommunikationer är de sektorer vi är mest oroade för. Det gäller insteg för att kunna påverka överföringssystem, avlyssna eller störa telekommunikationer.

Vad handlar det om konkret: kraftledningar, elnät och datacentraler?

– Ja, det är den typen av problem vi ser. För att skydda riket vill vi inte säga var, när och hur vi har sett dem. Men vi vet att det finns ett sådant intresse och vi vet också att det rent allmänt är en del av den ryska planläggningen. Man vill kunna dominera andra länder – inte minst de före detta Sovjetrepublikerna – genom den typen av medel, alltså inte bara med militära medel. Det är en del av den breddade hotbilden, säger Wilhelm Unge.

Säkerhetspolisen betraktar det ryska hotet som en av sina viktigaste uppgifter. Orsaken är att kartläggningen av infrastrukturen kan ligga till grund för sabotage med syfte att lamslå viktiga samhällsfunktioner.

Bland många svenska myndig-heter prioriteras inte sårbarhet och krisberedskap. Redan förra året slog MSB larm om de omfattande brister som finns i många verksamheter, men trots att en rad åtgärder genomförts under året konstaterar myndigheten att ”bristerna i huvudsak kvartstår”.

I rapporten framgår att många myndigheter prioriterar bort arbetet med krisberedskapen till förmån för det dagliga arbetet.

– Först när det blir störningar och man får anledning att pröva sin verksamhet ökar man sin kunskap, men hamnar man inte så ofta i ett sådant läge så tappar man fokus. Därför är det viktigt att kontinuerligt öva, säger Cecilia Nyström, på MSB.

Särskilt viktigt är det att höga chefer deltar i krisberedskapsövningar, något som inte sker i tillräcklig utsträckning i dagsläget.

MSB skriver att det är ”ytterst ange-läget att aktörerna lever upp till sitt grundläggande uppdrag inom krisberedskapen”.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se
Mattias Carlsson mattias.carlsson@dn.se “

“ Fakta.
MSB bedömer att följande förmågor och arbeten behöver utvecklas ytterligare:
Förmågan att hantera störningar i elförsörjningen.
Förmågan att förebygga och hantera störningar i dricks-vattenförsörjningen.
Arbetet med informations- och cybersäkerhet.
Förmågan att förebygga och hantera störningar i läkemedelsförsörjningen.
Förmågan att förebygga och hantera radiologiska och nukleära händelser. “

DN FREDAG 18 MARS 2016

”Trump ett av de största globala hoten”

“Donald Trump som amerikansk president skulle innebära ett större hot mot världsekonomin och den politiska stabiliteten än ett brittiskt utträde ur EU eller en väpnad konflikt i Sydkinesiska sjön, enligt analysföretaget -Economist Intelligence Unit.

Varje år rankar det brittiska analysföretaget globala hot som kan få stora konsekvenser över hela världen. Donald Trump finns med bland topp tio. Om han blir Republikanernas presidentkandidat och så småningom även USA:s president varnar Economist Intelligence Unit, EIU, för negativa effekter för den globala ekonomin. Trump kan försämra säkerhetsläget och det -politiska klimatet i första hand i USA men också i Mellanöstern.

På den 25-gradiga skalan över de värsta hotbilderna hamnar -Donald Trump på nivå 12. Han anses därmed lika farlig som den ökande jihadistisk terrorismens -destabiliserande effekter på global ekonomi.

Före Trump på hotbildsskalan hamnar en eventuell kraschlandning av den kinesiska ekonomin och att Rysslands inblandning i Ukraina och Syrien övergår i ett nytt kallt krig.

Däremot anses Donald Trump utgöra ett större globalt hot än både Brexit och en väpnad konflikt i Sydkinesiska sjön.

”Hittills har Donald Trump gett mycket få uppgifter om sin politik – och den information som finns tenderar att vara i ständig omvandling”, skriver EIU i en kommentar.

Under primärvalskampanjen har Donald Trump varit extremt fientlig mot frihandel i allmänhet och Nafta i synnerhet och han har upprepade gånger anklagat Kina för att manipulera sin valuta.

EIU varnar för att Trumps fientliga uttalanden mot bland andra Kina och Mexiko snabbt kan trappas upp till ett internationellt handelskrig.

I flera tal och i tv-sända dueller mellan kandidaterna har Trump förordat att familjemedlemmar till terrorister ska dödas. Syrien ska invaderas av USA för att utrota -Islamiska staten och lägga beslag på jihadistgruppens oljetillgångar.

Trump har upprepade gånger sagt att muslimer ska hindras från att resa till USA. Detta kan enligt EIU användas som ett rekryteringsverktyg för jihadistgrupper och därmed försämra säkerhetsläget.

EIU slår fast att det är föga troligt att Trump vinner presidentvalet om han ställs mot Hillary Clinton.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se @

“ **Fakta. Största globala hoten**

1 Kinas ekonomi kraschar.

2 Rysslands inblandning i Ukraina och Syrien leder till nytt kallt krig.

3 Valutaoron övergår i en skuldkris.

4 EU, som utsätts för både yttre och inre hot, börjar krackelera.

5 Grexit följs av att hela euro-zonen bryter samman.

6 Donald Trump blir USA:s -president.

7 Det växande hotet från -jihadistgrupper destabili-serar världsekonomin.

8 Storbritannien röstar för att lämna EU.

9 Spänningarna i Sydkinesiska sjön övergår till väpnad konflikt.

10 Priset på olja chockhöjs.

Källa: Economist Intelligence Unit “

DN TORSDAG 17 MARS 2016

DN LÖRDAG 19 MARS 2016

“Turkiet är inte lösningen

Angela Merkels plan för att hantera flyktingkrisen är varken ädel eller särskilt snillrik. Men vid toppmötet i Bryssel lyckades den tyska förbundskanslern tills vidare uppnå enighet inom EU-kretsen.

Turkiets premiärminister Ahmet Davutoglu kom sedan för att möta EU-ledarna i Bryssel och läsa det finstilta i avtalet. På fredagen nåddes så en uppgörelse.

Under flyktingkrisen har alla länder varit sig själva närmast. De regeringar som till en början hade högre ideal övergav dem skamset i höstas. Gränskontroller restes och vid sidan av dem nya, allt högre barriärer för att söka asyl.

Tyskland har tagit emot över en miljon flyktingar. Även de många människor som nu köar vid Greklands gräns mot Makedonien har siktet inställt på att ta sig dit. Angela Merkel har blivit föremål för både stort missnöje och beundran för sin förmåga att avhålla sig från egna avskräckande insatser.

Men kansler Merkel har också gjort en dygd av nödvändigheten. Tyskland kan inte stänga dörren om sig med mindre än att riskera stort tumult i resten av Europa. Hundratusentals flyktingar befinner sig på tysk mark utan att formellt ha lämnat in en asylansökan. Vart skulle de ta vägen om Berlin plötsligt sa stopp? Vad skulle hända med de som är på väg?

I Sverige eller Österrike skulle flyktingarna knappast välkomnas. Tvärtom skulle migranter såväl som regeringar i hela EU drabbas av

panik, och många rikta sin ilska mot Angela Merkel. Att ensidigt hantera situationen går inte.

Således har en alleuropeisk strategi hela tiden varit Tysklands enda alternativ för att handskas med problemet, och dämpa tillströmningen. För det är, trots allt, Merkels mål.

Det finns också en mycket stark logik i den tyska planens grundlinjer: Ta kontroll över EU:s yttre gräns, pröva migranters asylskäl så fort de anländer och slussa dem vidare under ordnade former.

Men för att samtidigt dämpa flödet krävs också president Erdogans goda vilja. Turkiet utgör därför både lösningen och det stora problemet med den nya planen. Inte minst eftersom EU ingår en pakt som innebär betydande eftergifter mot en regim som i rask takt blir alltmer brutal.

Pengarna är en sak. Förutom generöst bistånd som ska gå till Turkiets flyktingmottagning utlovas visumfrihet och återupptagna förhandlingar om EU-medlemskap.

Allvarliga betänkligheter uppstår också när avtalet ska förverkligas. -”Irreguljära” migranter som anländer till Greklands stränder ska så snart som på söndag kunna skickas tillbaka till Turkiet, är det tänkt.

Jurister undrar dock på vilken rättslig grund avvisningarna ska ske. Regeringen i Ankara når bara halvvägs till den europeiska normen för asylrätt, och EU kan inte utan att bryta mot sina egna lagar avvisa människor som riskerar att hamna i fara. Grekland behöver dessutom massiv byråkratisk och polisiär förstärkning för att ha en chans.

Syrienflyktingar ska visserligen i gen-- gäld flygas direkt från Turkiet till EU-mark. Men denna generositetsklausul är en högst teoretisk konstruktion, eftersom inget land ännu har tagit emot mer än ett fåtal enligt EU:s kvotsystem.

Statsminister Stefan Löfven har hycklat och sagt att poängen med uppgörelsen är att den stryper den dödliga smuggeltrafiken över Egeiska havet. Det får betraktas som en stor bonus ifall det visar sig sant. Resultatet kan mycket väl bli att flyktingar i stället väljer den ännu mer farofyllda, sydliga rutten över Medelhavet.

Ett övergripande mål är hur som helst att minska antalet asylsökande i EU. Det kan ingen förneka.

Om Merkels plan har det sagts att den gör EU alltför beroende av den auktoritäre president Erdogan och hans nycker. Och så är det. Hur Europa ska klara balansgången är svårt att se.

Det stora bekymret i flykting-krisen förblir dock EU:s inre splittring. Medlemsländerna kommer även i fortsättningen ha starkt motstridiga mål. Solidariteten står lågt i kurs. Ungerns premiärminister Viktor Orbán är förstås lika övertygad som tidigare om att EU måste slå vakt om ett etniskt homogent Byllerby-Europa.

Schengensamarbetet räddas inte omedelbart av ett handslag med Erdogan och klyftan mellan syd, nord, öst och väst kommer inte att överbryggas utan stora ansträngningar. Kanske ger Turkietavtalet en chans att läka såren. Planen är ett vågspel, med höga insatser på båda sidor av Egeiska havet – liksom för flyktingarna som söker skydd.

DN “

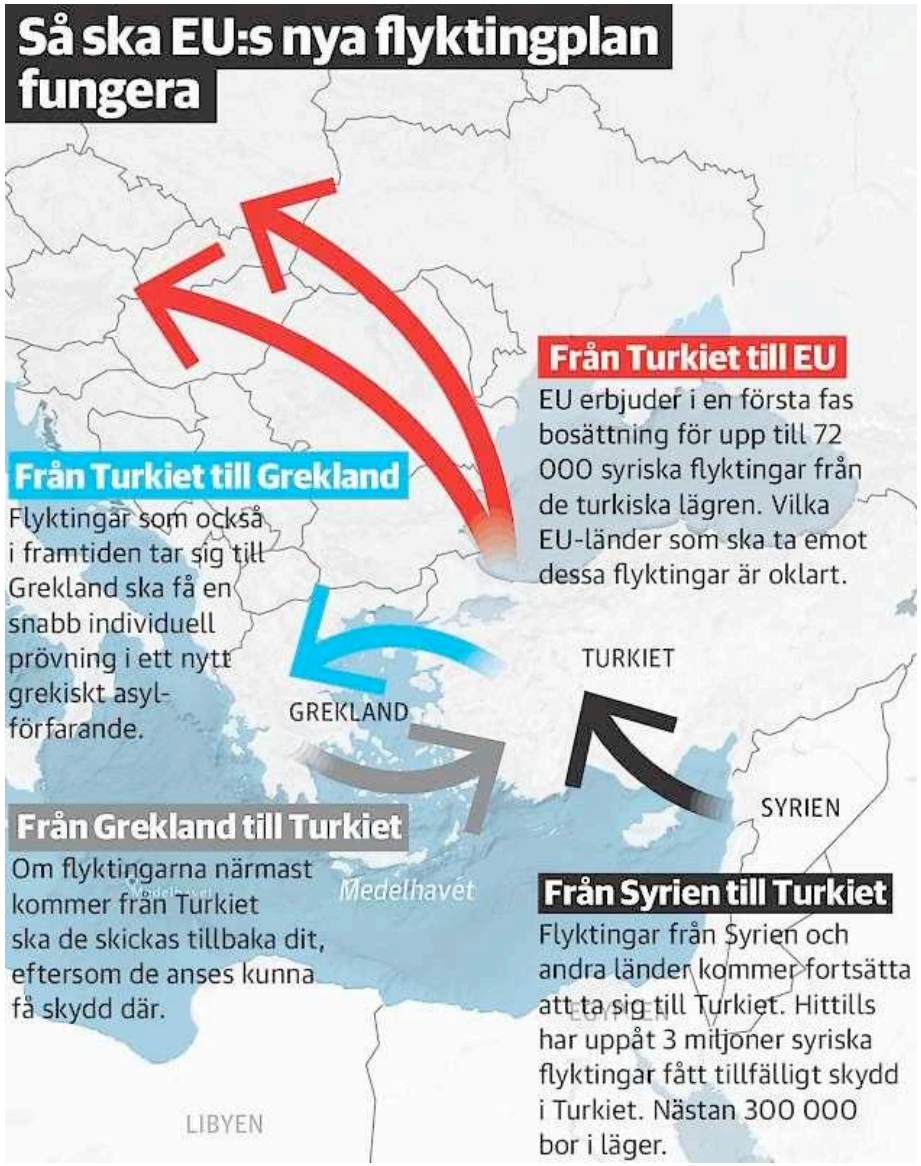

DN LÖRDAG 19 MARS 2016

“Många frågetecken kring det nya avtalet

Bryssel. EU:s uppgörelse med Turkiet är ett långtgående försök att helt stoppa flyktingbåtarna till Grekland. Avtalet ska träda i kraft redan på söndag, men frågan är vad som händer med människorna som befinner sig på flykt och hur de många praktiska problemen ska lösas.

Det är ett annorlunda avtal mellan Turkiet och EU som tecknades på fredag eftermiddag. Överenskommelsen är en säregen blandning av många praktiska och flera långtgående politiska frågor.

EU:s förhoppning är att avtalet ska få helt stopp på flyktingströmmen till Grekland, men för Turkiet har uppgörelsen framför allt politisk betydelse.

– Det här är en historisk dag. Avtalet innebär ett fördjupat och strategiskt samarbete mellan Turkiet och EU, hävdade Turkiets premiärminister Ahmed Davutoglu när allt var klart.

EU-toppmötets värd, Europeiska rådets ordförande Donald Tusk, ville inte beteckna avtalet som historiskt, men genomgripande.

– Jag är ingen profet och vet inte om det vi har kommit överens om är historiskt. Men det innebär helt klart ett genombrott i relationen mellan EU och Turkiet, tyckte Donald Tusk.

Statsminister Stefan Löfven var också nöjd och hoppades att överenskommelsen kan leda till att det upprättas lagliga vägar in i EU för människor som behöver skydd.

– Det här är ett tillfälligt avtal för att få stopp på de farliga resorna. Det kan också bli första steget mot lagliga vägar in i EU, sade Stefan Löfven efter EU-toppmötet.

Uppgörelsen innebär att flertalet flyktingar som når Grekland ska skickas tillbaka till Turkiet.

Men efter kritik från bland annat FN, Europarådet och Amnesty, som påpekat att varje människa har rätt att ansöka om asyl, ska det först göras en individuell prövning i Grekland.

En helt ny domstolsliknande organisation ska därför byggas upp i Grekland. Där ska människor på flykt få sin sak prövad, men det ska gå snabbt och handlar inte om en regelrätt asylutredning.

Flertalet flyktingar som kommer direkt från Turkiet ska kunna skickas tillbaka dit mer eller mindre direkt, eftersom Grekland anser att Turkiet är ett så kallat säkert tredjeland, där människor som behöver det kan få skydd.

Det är oklart hur snabbt den nya grekiska asylprövningen kan komma igång.

Fortfarande anländer ungefär 2 000 människor till de grekiska öarna varje dag. Det kan alltså innebära prövning av 10 000 ansökningar varje vecka.

För att klara det sägs Grekland behöva 4 000 domare, tolkar och poliser och landet ska få hjälp med personal och andra resurser från övriga EU-länder.

Men i princip ska flertalet flyktingar som når Grekland skickas tillbaka till Turkiet. Det gäller också människor som kommer från Syrien.

Tanken är att människor på flykt därmed ska inse att det inte är någon idé att betala för farliga överfarter på Egeiska havet.

I stället ska syriska flyktingar kunna få asyl i EU genom att ansöka om det från läger i Turkiet.

För varje syrisk flykting som skickas tillbaka från Grekland ska EU ta emot en syrisk lägerflykting.

EU erbjuder i en första omgång sammanlagt 72 000 platser för syrier från Turkiet och de ska sedan fördelas mellan EU:s medlemsländer. Vilka EU-länder som är beredda att ta emot syriska flyktingar är oklart.

I utbyte mot att ta emot flyktingarna från Grekland ska Turkiet få ytterligare ekonomiskt stöd, utöver de tre miljarder euro som EU redan utlovat, för att förbättra levnadsförhållanden i de turkiska flyktinglägren.

Efter utdragna EU-interna förhandlingar gick till slut också Cypern med på att EU ska öppna ett nytt så kallat kapitel i förhandlingarna om Turkiets eventuellt kommande EU-medlemskap.

Det är färre än vad Turkiet hade krävt, men accepterades till slut av premiärminister Ahmed Davutoglu.

Om Turkiet uppfyller alla villkor som krävs för detta ska dessutom EU:s visumregler redan i sommar bli öppnare för turkiska medborgare.

Under presskonferensen efter EU-toppmötet sades däremot inte ett enda kritiskt ord om de upptrappade striderna i östra Turkiet eller om de ingrepp som för närvarande sker i landets yttrandefrihet.

I stället passade premiärminister Ahmed Davutoglu på att kritisera det han kallade för ”Europas andra ansikte”.

– Jag tänker till exempel på när en journalist sparkar på en flykting, sade Davutoglu utan att direkt hänvisa till när detta hände i Ungern sommaren 2015.

– Jag tänker också på när vissa européer kastar pengar till flyktingar som om de vore fåglar, fortsatte Davutoglu.

Han refererade därmed till en filmsekvens från Nederländerna som har blivit mycket spridd i Turkiet. Den visar en grupp berusade nederländska fotbollssupportrar som skrattande kastar mynt till romska tiggare.

– Europa har två ansikten. Det andra ser framför er just nu: Tre politiska ledare som arbetar tillsammans för Europas bästa, hävdade Ahmed Davutoglu och pekade på sig själv, Donald Tusk och EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se “

“ **Frågor och svar. DN reder ut vad som gäller**

EU:s nya avtal med Turkiet ska börja gälla så snart som möjligt, men en lång rad praktiska frågor återstår.

1 När ska EU:s nya avtal med Turkiet börja gälla?

Mer eller mindre omgående. EU:s plan är att det ska fungera från och med i morgon, söndag.

2 Varför ska det gå så fort?

Eftersom EU-ledarna är rädda för att ännu fler människor försöker ta sig till Grekland innan avtalet med Turkiet börjar gälla.

3 Varför skulle de göra det?

Därför att flyktingar som anländer till Grekland när avtalet har trätt i kraft kommer att behandlas enligt det nya systemet och skickas tillbaka till Turkiet.

4 Vad händer med flyktingarna som redan finns i Grekland?

De omfattas inte av det nya avtalet. Flyktingar som bor på de grekiska öarna, och de människor på flykt som har fastnat i norra Grekland, ska flyttas till läger på det grekiska fastlandet. Turkiet vill inte att också flyktingar som redan finns i Grekland ska ingå i det nya systemet.

5 Ska de sedan vara kvar i grekiska flyktingläger?

Nej, tanken är att människor som redan finns i Grekland, och som anses behöva skydd, ska omfördelas till andra EU-länder enligt det - system som EU tidigare beslutat om.

6 Men det systemet fungerar ju inte?

Nej, men förhoppningen är att fler EU-länder nu ska ta emot flyktingar eftersom syftet med det nya avtalet med Turkiet är att flyktingströmmen över Egeiska havet helt ska upphöra.

7 Varför ska syriska flyktingar skickas tillbaka till Turkiet och EU i stället ta emot andra syriska flyktingar från turkiska läger?

EU-ledarna hoppas på så sätt få helt stopp på flyktingbåtarna. Det ska helt enkelt inte vara någon mening för människor som behöver skydd att ta sig till Grekland. I -stället ska de kunna söka om EU-asyl i ett turkiskt läger.

8 Allt detta låter väldigt -komplicerat?

Ja, det håller nog också EU-ledarna med om. “

DN LÖRDAG 19 MARS 2016

“Framgång för Erdogan – men han spelar ett högt spel

Analys. Avtalet är en framgång för Turkiets president Erdogan – men frågan är hur mycket EU verkligen betyder för hans undersåtar.

Uppgörelsen med EU innebär att president Recep Tayyip Erdogan ytterligare kan stärka bilden av sig själv som landsfader. Men för Turkiets alltmer utsatta opposition är överenskommelsen det slutgiltiga beviset på att de inte kan räkna med något stöd från EU när det verkligen gäller.

En ofta hörd invändning mot turkiskt EU-medlemskap har ju varit landets brister på människorätts- och pressfrihetsområdet. Men när syriska flyktingar knackar på EU-porten i alltför stor mängd slängs unionens principer överbord.

Att de turkiska myndigheterna för mindre än två veckor sedan bröt udden av oppositionstidningen Zaman med hjälp av polis spelar plötsligt ingen roll. EU-samtalen ska i stället skyndas på. Men ändå är det ett högt spel som Erdogan gett sig in på, när överenskommelsen om Syrienflyktingarna ska förverkligas.

Hittills har Turkiet betraktat syrierna som tillfälliga gäster. Nu ska de integreras med allt vad det innebär av samhällsinsatser.

Och detta sker samtidigt som delar av Turkiet är i inbördeskrig mot den kurdiska minoriteten. Spänningarna med islamistiska extremister ökar. Blodiga terrordåd inträffar allt oftare i turkiska städer.

Som om inte det räckte är Turkiet på kollisionskurs med mäktiga grannen Ryssland, som infört hårda ekonomiska sanktioner. Natopartnern USA håller Erdogans regim på armlängds avstånd, förargad över oblyga turkiska krav på en militär insats mot de syriska kurderna.

Då måste även Erdogan fråga sig om utsikterna till ett turkiskt EU-inträde och lättnader i visumreglerna är en tillräcklig karamell för medborgarna att suga på.

En ny opinionsmätning visar att 65 procent av turkarna inte bryr sig om huruvida Turkiet går med i EU. De tillfrågade i den regeringstrogna tidningen Sabahs enkät jublade knappast. Studenten Alptekins svar återkom i olika varianter i enkäten: ”Jag litar inte på den - europeiska unionen” fastslog han.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

Forskning och framsteg nr 3 2016. Publicerad: 2016-02-22

”Man kan inte bomba bort en idé”

“ Under 2010-talet har jihadistiska sunniextremister expanderat i flera länder, och deras terror har ökat kraftigt. Denna typ av konflikter är mer svårlösta än andra – och de blir allt vanligare. Flera forskare menar nu att den våldsbejakande islamismen även måste bemötas ideologiskt.

TERRORISMFORSKNINGKONFLIKTER

Religiösa konflikter blir allt vanligare, och allt oftare är islamister inblandade. I 47 procent av alla mindre konflikter i världen under 2014 var en självutnämnd islamistgrupp inblandad. Vad gäller större inbördeskrig med över 1 000 döda på ett år, är siffran 73 procent. Det berättar Isak Svensson, som är professor i freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet, och som forskar om fredliga lösningar av jihadistkonflikter.

– Religiöst definierade konflikter är dessutom mer svårlösta än andra konflikter, säger han. Detta har belagts i många studier, men vi vet ännu inte riktigt varför.

År 1975, under kalla kriget, kunde tre procent av världens konflikter definieras som religiösa. År 2014 var siffran 55 procent.

– Det handlar framför allt om en proportionell förändring, fortsätter Isak Svensson. Det totala antalet konflikter i världen har på lång sikt minskat, men de religiöst definierade har ökat något och utgör därför en större andel.

Samtidigt har terrorismen ökat radikalt under 2010-talet, och merparten av offren dödas av islamistiska grupper som Boko Haram, Islamiska staten (IS) och talibaner. Det framgår av *Global terrorism index 2015*.

År 2015 har varit fortsatt oroligt, och även i länder som Nigeria, Afghanistan, Yemen och Egypten har våldet ökat, enligt Uppsala conflict data program, vid Uppsala universitet. Även där är det islamismen som präglar våldet. I Afghanistan intar talibanerna – i konkurrens med IS – allt mer territorier och är starkare än någon gång sedan 2001, enligt den amerikanska tidskriften *Foreign Policy*.

Islamiska staten sprider sig, och har sedan 2015 en global strategi. De har ockuperat allt fler provinser i framför allt Nordafrika och västra Asien – men exporterar också terrorism till Europa och USA. Detta betyder att striden inte bara står i Syrien och Irak; IS vill ha ett apokalyptiskt krig med hela världen.

Denna apokalyptiska stämning spreds redan under arabiska våren 2011. Det menar William McCants, forskare vid Johns Hopkins university och författare till *The Isis apocalypse* (2015), där han tecknar en bild av den domedagsstämning som spreds i arabvärlden i takt med den växande instabiliteten. I en opinionsundersökning av Pew research från 2012 uppgav drygt hälften av arabvärldens muslimer att de trodde på en snar återkomst av den muslimske Messias-figuren Mahdi. Det tilltagande våldet i Syrien och Irak tolkades som förebud om de slutstrider som skulle stå i just detta område. Trakten kring Damaskus hade tidigare pekats ut som valplats för den avgörande striden vid tidens slut.

Det är i dessa sammanhang som man ska förstå att IS under sommaren 2014 lade stora resurser på att erövra den lilla obetydliga staden Dabiq i nordvästra Syrien – eftersom det på 700-talet hade profeterats att domedagen ska infalla när Dabiq har fallit. William McCants, som främst har analyserat arabiska källor, konstaterar att striderna mellan sunnitiska IS under svarta fanor, och shiitiska Hizbollah under gula fanor, har motsvarigheter i gamla profetior om att gula och svarta fanor ska mötas i strider i Levanten i den yttersta tiden. Poängen är, enligt William McCants, att konflikterna i Mellanöstern är djupt inbäddade i religiösa föreställningar.

Dessa omvälvningar och konflikter – som i november fick Sverige att höja nivån för hot om terrordåd från tre till fyra på en femgradig skala – är unika i och med att de har blivit globala och inte är knutna till enbart en konflikt eller ett land. Även om många talar om Syrien eller Irak, så är även länder som Afghanistan, Pakistan, Egypten, Libyen, Yemen och Nigeria höggradigt indragna i denna konflikt, eller serie av länkade konflikter. Det menar Hans Brun, som är terrorforskare vid King's College London.

– Detta gör dagens situation svår att jämföra med andra konflikter, säger han. Man kan inte bomba bort en idé – det är grundproblemet.

Idén är att rita om kartorna och skapa en religiös politisk gemenskap som styrs av sharia. Hans Brun menar att dagens krigföring inte räcker, utan att även själva idén måste bemötas – och de som främst kan argumentera mot de religiösa föreställningarna är sunnimuslimska skriftlärda.

– De har tyngden och auktoriteten att gå in i en teologisk debatt, säger han. Den kan inte föras av utomstående – av shiiter, kristna eller ateister.

– Men detta är svårt – och farligt. Jihadister drar sig inte för att mörda imamer som säger emot dem. Ett exempel är Boko Haram som, när de etablerade sig, satte i system att mörda imamer som inte delade deras syn på islam.

Jihadismen är alltså enligt flera forskare ett problem som även måste bemötas inom islam.

– För mig är grundfrågan kopplingen mellan religion och politik, och det faktum att det finns en idé om den muslimska religiösa gemenskapen – Umma – som ska utgöra den politiska grunden. Det är denna idé som Islamiska staten bygger på, säger Magnus Norell, som är terrorforskare vid både The Washington institute for near east policy och The European foundation for democracy i Bryssel.

Han har nyligen utkommit med boken *Kalifatets återkomst – orsaker och konsekvenser*, (2015), där han påtalar den ideologiska bakgrunden till IS och tecknar bilden av en hel region i växande kaos, där allt fler länder håller på att tappa kontrollen över sina territorier.

Magnus Norell ser den svaga nationella identiteten i många av dessa länder som en delorsak till sönderfallet. En annan är att många länder har styrts av diktatorer med liten legitimitet. Libyen, Syrien, Irak och Yemen är exempel på sådana länder, och de är alla i nuläget i sönderfall.

– Den arabiska våren innebar att Pandoras ask öppnades, och många konflikter blommade ut.

Han menar att den stora frågan handlar om vad islam ska vara.

– Den frågan måste lösas inom islam. Hur ska stater byggas? Hur ska islam kombineras med en sekulär demokratisk stat? Detta måste diskuteras bland muslimerna själva. Det finns inga genvägar. Det tog flera hundra år i det kristna Europa, där man till och med hittar teologiska argument för att kyrka och stat inte ska hänga ihop: ’Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren och Gud det som tillhör Gud.’ Den viktigaste lärdomen av det kristna reformarbetet är uppdelningen mellan religion och politik. Och här har islam ett stort problem eftersom dessa två storheter hänger samman så intimt inom islam.

Magnus Norell menar att stödet för islamistisk extremism är större än vad vi vill tro.

– De representerar självklart inte alla världens muslimer – men vi blir inte hjälpta av att upprepa detta gång på gång. IS attraherar tillräckligt många för att skapa väldiga problem, säger han.

– Ska man reformera islam måste man ta en besvärlig diskussion om vissa passager i Koranen – varför ska vi glömma vissa delar av Koranen om den samtidigt är Guds ord? Detta är ingen lätt fråga, men den måste få en lösning.

Magnus Norell menar att västs viktigaste insats bör vara att stödja de reforminriktade muslimerna i denna inom-muslimska debatt. Detta har varit svårt då de bäst organiserade grupperna i regel har varit islamisterna.

– Även allt fler muslimer säger att detta är något som de själva måste lösa, säger Magnus Norell.

Han pekar till exempel på den debatt som flammat upp i bland annat Egypten efter terrordåden mot tidningen *Charlie Hebdos* redaktion i Paris 2015. Där frågade sig flera offentliga personer åt vilket håll islam var på väg att utvecklas efter dåden.

Magnus Norell är frispråkig och inget förlag i Sverige har velat ge ut hans bok *Kalifatets återkomst*. Han själv gissar att det handlar om beröringsskräck. Andra forskare delar dock i huvudsak hans bild att den stora och långsiktiga frågan handlar om en idé som måste bemötas med mer än bomber.

– Ja, detta är en konflikt inom islam, mellan reformistiska krafter och mer militanta. Men just nu verkar de radikala jihadisterna ha mest momentum, säger Magnus Ranstorp, som är terrorforskare vid Försvarshögskolan.

– Ideologin måste bemötas inifrån, fortsätter han. Det handlar om att bemöta religiösa argument med samma språk.

– Nej, man kan inte bomba bort Islamiska statens grundidé, säger Leif Stenberg, professor i islamologi och föreståndare för Centrum för Mellanösternstudier vid Lunds universitet samt kursansvarig för Sveriges första högskolekurs om Islamiska staten under höstterminen 2015. Han efterfrågar, förutom fred och institutioner i Syrien, en mer synliggjord ideologisk debatt bland muslimer och icke-muslimer om islam.

– Det har funnits en idédebatt i 150 år om vad islam ska vara. Det finns många muslimska teologer som argumenterat mot IS. Men det finns ingen auktoritet likt en påve inom islam; i stället bestäms islams väsen utifrån en pågående debatt. Denna måste fortsätta, men även synliggöras. Samtidigt är det viktigt att känna till att den pågår och vad som driver diskussionen.

Islamiska statens tankegods delas av fler än dem själva. Mer än hälften av de syriska rebellgrupperna delar Islamiska statens mål och ideologi, enligt en brittisk rapport från The centre on religion and geopolitics i december 2015. Det handlar om att cirka 65 000 soldater i femton rebellgrupper kan karakteriseras som salafist-jihadistiska. Det betyder att även om Islamiska staten besegras så lever tankegodset vidare, varför det även behövs en intellektuell och teologisk kamp mot jihadismen.

Även om den absoluta merparten av världens muslimer inte delar Islamiska statens världsbild, så är muslimsk fundamentalism ett relativt omfattade fenomen. Bland muslimer i Europa uppger över 60 procent att religiösa påbud är viktigare än landets lagar, enligt en studie från 2013 av sociologen Ruud Koopmans vid Berlin social science center. Studien bygger på 9 000 telefonintervjuer i sex väst-europeiska länder, och bland självidentifierade muslimer uppger över 70 procent att det bara kan finnas en sann tolkning av Koranen.

Den radikala islamismens startpunkt kan dateras till olika händelser, men rörelsen har radikaliserats på senare år. Isak Svensson ser 1979 som ett av flera tänkbara startskott för rörelsen. Det handlar om den sovjetiska invasionen av Afghanistan som födde en motrörelse i form av mujaheddin, frivilliga kämpar för islam som reste dit. I Irak 2003 föddes också en motrörelse efter USA:s invasion, där motståndet till stora delar formulerades bland sunniradikala element i västra Irak.

Hans Brun ser den shiitiska revolutionen i Iran 1979 som ett annat tänkbart startskott, eftersom detta blev en provokation för många sunniter. Det ledde till en sunnitisk radikalisering och en polarisering mellan sunniter och shiiter, något som har tilltagit på senare år.

– Man kan beteckna dessa sunnitiska grupper som jihadistiska salafister, säger Rickard Lagervall, forskare i islamologi vid Lunds universitet. All salafism är inte militant. Grupper som Islamiska staten, Boko Haram, talibanerna och liknande härrör ur wahhabismen, som kan

beskrivas som Saudiarabiens statsreligion i dag. Denna rörelse uppstod på 1700-talet, och predikar en extremt reaktionär form av islam.

Rickard Lagervall förklarar gruppernas framgångar på 2010-talet som en följd av växande maktvakuum till följd av kollapsande stater.

– Svaga stater är en utmärkt grogrund för terrorism, säger Linus Gustafsson. Han är forskare vid Centrum för asymmetriska hot- och terrorismstudier vid Försvarshögskolan och har nyligen skrivit rapporten ”Våldsbejakande islamistisk extremism och sociala medier”.

– Man kan heller inte bomba bort de ideologiska aspekterna – tvärtom kan bomber öka radikaliseringen.

En annan faktor i Irak, där IS föddes, är att många irakiska sunniter har upplevt att de diskriminerats eller förföljts av det shiitiska styret i Bagdad.

– Många sunnimuslimer såg redan under den amerikanska ockupationen av Irak den Islamiska statens föregångare, al-Qaida i Irak, som den enda beskyddaren, säger Rickard Lagervall.

– IS är en rörelse som söker islams ursprungliga form, som under profetens och de två efterföljande kalifernas levnad, säger Leif Stenberg. Det handlar om att söka svaret på världens problem i islams rötter.

Han betonar att sympatierna för IS är oväntat stora i Europa, och att dessa sympatier inte alltid behöver vara likartade, utan kan vara kopplade till skilda sammanhang.

– Det finns stora problem med utanförskap, men detta måste förstås på nya sätt – inte bara ekonomiskt. Det kan handla om att inte känna sig välkommen trots att man kanske är högutbildad och har god ekonomi, säger han.

En annan förklaring till islamismens framväxt är att andra ideologier har tappat sin attraktion. Socialismen blev diskrediterad efter 1989. Även arabnationalismen har tappat sin lockelse.

– Dessa rörelser uppfyllde inte förväntningarna, säger Isak Svensson. I nuläget lockar islamismen många, och den har ibland radikaliserats, eftersom valframgångar för islamistiska partier i exempelvis Algeriet och Egypten har kuppats bort. Och det finns en tolkningstradition inom islam som menar att religion inte är en privatsak, utan även ett politiskt projekt.

Detta projekt är antinationalistiskt till sin natur, och bygger i stället på en religiöst definierad gemenskap.

– Den våldsamma jihadismen är en ideologi som verkar växa på flera håll i världen. Den bygger på en svartvit världsbild som är extremt auktoritär, och som både är antidemokratisk och våldsbejakande, säger Magnus Ranstorp.

– Den har vuxit fram under lång tid, ofta som en motkraft mot auktoritära stater, och även som en konsekvens av en negativ samhällsutveckling under flera decennier, fortsätter han. Islamismen har på så sätt fyllt ett ideologiskt vakuum. Även den växande konflikten mellan shia och sunni i den muslimska världen driver på den religiösa extremismen och polariseringen. Globaliseringen ger de båda riktningarna kraft att synas och växa, och IS är delvis en bricka i det spelet mellan shiastaten Iran och sunnistaten Saudiarabien.

De flesta forskare ser dystert på den närmaste framtiden, även om Isak Svensson konstaterar att det finns lösningar, fastän det kommer att ta tid.

– Jag är optimist – på lång sikt, säger Isak Svensson. Inga krig pågår för evigt. Lyfter man blicken från de enskilda konflikterna så ser vi att det har gått att hitta lösningar på tidigare konflikter.

Men när religion är inblandad tar det längre tid. Det finns flera hypoteser om varför just de religiösa konflikterna är svårlösta. En har att göra med en lång tidshorisont bland de inblandade. Om man inkluderar evigheten i sin ekvation är man beredd att kämpa längre.

– De religiösa glasögonen gör den enskilda uppoffringen i nuet mindre värd. Sekulära kombattanter gör i regel en annan bedömning av nuet, säger Isak Svensson.

En annan hypotes är att religion i regel gör det mer problematiskt att nå en kompromiss. Om en konflikt rör territorier så kan man kompromissa, men rör det heliga påbud så blir det svårare. Ytterligare en hypotes är att religiösa konflikter snabbt kan bli internationaliserade – frivilliga reser till, andra stater lägger sig i och ytterligare länder finansierar endera sidan.

– Och internationaliserade konflikter är alltid mer svårlösta, så en sådan förklaring har inte alls med religion i sig att göra, säger Isak Svensson.

Hans ser inte framför sig någon typ av förhandlingslösning med IS i nuläget.

– På lång sikt kan man tänka sig att kriget blir för dyrt för IS och att de splittras, eftersom deras led består av en blandning av gamla Saddamanhängare och radikala sunniter, säger Isak Svensson, som även han tror att enbart militära medel riskerar att slå tillbaka och radikalisera allt fler.

Han påpekar även att spridningsrisken inte heller ska överdrivas – det finns islamistiska grupperingar som distanserar sig från den globala jihadismen, till exempel i Filippinerna och Thailand. Där är den lokala dynamiken viktigare.

De andra forskare som Forskning & Framsteg har varit i kontakt med är över lag dystrare.

– Jag är mycket pessimistisk. Det kommer att bli värre, mycket värre. Och det kommer att ta lång tid, säger Magnus Ranstorp.

Han ser framför sig en långsiktig Marshallplan för hela regionen för att vända utvecklingen.

– Jag är inte så optimistisk, nej, säger Leif Stenberg. Hela Mellanöstern måste lösa sina demokratiska, ekonomiska, sociala och religiösa problem innan man kan vara optimist.

Författare: Henrik Höjer “

“ Den militanta jihadismen breder ut sig
IS, Al-Qaida och talibaner breder ut sig. Islamiska statens kärnområde ligger i östra Syrien och västra Irak. Men under 2015 har deras anhängare skapat nio officiella provinser (”wilayat”) i andra länder: Libyen, Egypten, Yemen, Algeriet, Saudiarabien, Afghanistan, Pakistan, Nigeria och Ryssland. Bland bedömare tror man att grupper i Tunisien, Bangladesh, Indonesien och Somalia står på tur att utropa IS-lojala provinser.”

“Jihadister ofta identitetssökande
Människor som ansluter sig till jihadistgrupper, som exempelvis al-Qaida, har många olika skäl. Men enligt *Global terrorism index 2015* kan några faktorer ändå renodlas: De är inga galningar eller psykopater. Sådana är inte ens önskvärda eftersom de i regel är opålitliga. De har ingen entydig socioekonomisk bakgrund. Vissa kommer från fattigdom och arbetslöshet, andra är välutbildade och välbeställda. De har ofta en vag uppfattning om islam. Många kommer från hem där islam inte haft en stark ställning. De har inte blivit aktivt rekryterade, utan snarare sökt sig till jihadisterna på eget bevåg. Identitetssökande är den enskilt starkaste faktorn. “

“ En mur mellan Saudi och Irak
Saudiarabien har byggt en närmare 100 mil lång barriär längs gränsen mot Irak, för att hindra IS-trupper från att passera. Området bevakas av 30 000 saudiska soldater. “

“ De amerikanska bomberna håller på att ta slut. I ett och ett halvt år har USA och deras allierade bombat Islamiska statens ställningar i Irak och Syrien. Hittills har drygt 20 000 missiler och bomber använts, enligt CNN. I december 2015 larmade en amerikansk general om att bomberna och missilerna riskerar att ta slut – de förbrukas snabbare än de kan ersättas. “

“ Sju forskare om framtiden
Hur ser du på utvecklingen under 2016?

Hans Brun, terrorforskare, King’s College London
– Om inte omvärlden utvecklar en global strategi mot IS så kan detta bli riktigt långvarigt och otäckt. Men den stora frågan 2016 är vad som händer om trycket ökar på IS och många frivilliga kämpar återvänder till sina hemländer? Vi kan nog räkna med attacker av ensamvargar, men även försök till attacker av mer storskalig karaktär. Man vill provocera fram angrepp på muslimer i väst för att öka polariseringen i Europa.

Linus Gustafsson, statsvetare, Försvarshögskolan
– De senaste årens utveckling har varit oroväckande. Mycket tyder på att denna utveckling fortsätter.

Rickard Lagervall, islamolog, Lunds universitet
– IS verkar bli mer trängda på marken. I det senaste numret av deras tidning *Dabiq* låter de inte lika segervissa, nu talas det mer om tålamod och motgångar. Men även om IS skulle besegras så finns grupper som al- Qaida och andra kvar. Risken är att jihadistveteranerna bara rör sig vidare till andra konfliktzoner.

Magnus Norell, terrorforskare vid The Washington institute for near east policy och The European foundation for democracy i Bryssel
– Vi kommer att se mer av det vi redan har sett. Fortsatt sönderfall i flera länder, och sannolikt fler terrordåd. Detta är en kraftfull och lockande ideologi som inte kan lösas med enbart militära medel.

Magnus Ranstorp, terrorforskare, Försvarshögskolan
– IS kommer att finnas kvar under lång tid. De flesta underskattar IS och underskattar ideologins kraft. Den radikala jihadismen ökar även polariseringen i Europa, och gör att högerextremismen växer.

Leif Stenberg, professor i islamologi, Lunds universitet
– Jag tror att IS kommer att få det svårare. De är så radikala att de riskerar att isoleras. Deras retorik om apokalypsen kommer förr eller senare att slå tillbaka mot dem. Och om deras expansion avstannar så blir det svårt att förklara att Gud är på deras sida. Men detta betyder

också att vi riskerar att få se fler terrordåd runt om i världen.

Isak Svensson, freds- och konfliktforskare, Uppsala universitet
– IS har bytt strategi under 2015 och blivit ett globalt problem. Till att börja med agerade de enbart lokalt, till skillnad från al-Qaida. Kan omvärlden nå en politisk lösning i Syrien, så finns det hopp om att kunna bekämpa dem där. Och jag tror att vi kan se en lösning i Syrien under 2016. “

“Starkast stöd för IS i Syrien och Nigeria
Andel av befolkningen som sympatiserar med IS i ett antal muslimska länder. Siffrorna bygger på flera olika undersökningar, och är delvis genomförda i länder i krig, varför de ska tolkas med en viss försiktighet. “

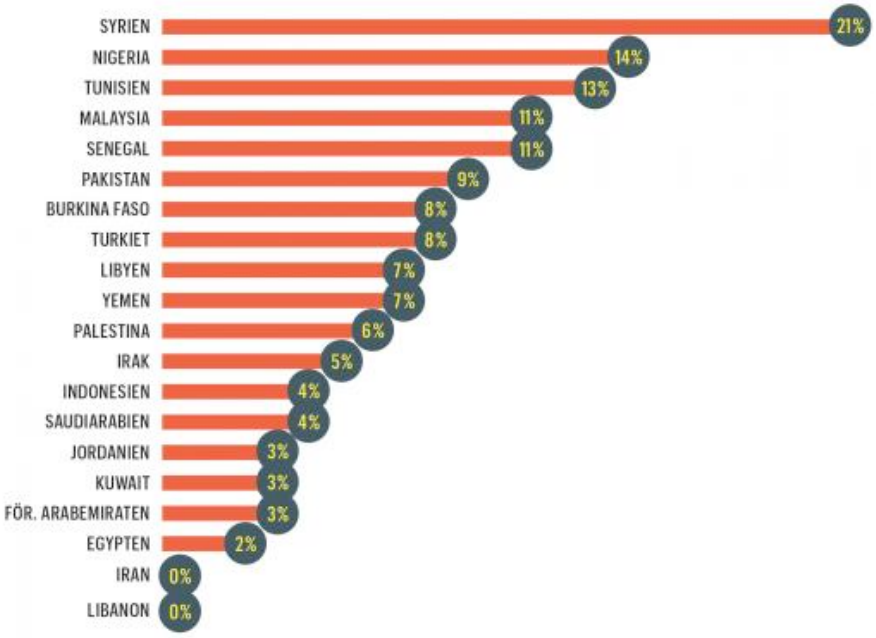

Forskning och framsteg nr 3 2016. Publicerad: 2016-02-19:

”Naturen kompromissar inte”

“Hinner vi laga himlen? Av den koldioxid som vi släpper ut i dag försvinner ungefär hälften ganska snabbt. Resten kommer att stanna kvar i atmosfären i flera hundra år. “

“ I december 2015 i Paris skrev 196 länder under ett klimatavtal som kallats historiskt. Länderna förbinder sig att skära ner sina utsläpp av växthusgaser för att jordens medeltemperatur under det här seklet inte ska öka mer än 2 grader, och helst bara 1,5 jämfört med förindustriell nivå. Frågan är bara om det är realistiskt.

KLIMATKLIMATPOLITIKMILJÖNATURVETENSKAPATMOSFÄRENKOLDIOXIDMETEOROLOGI

– Politiska överenskommelser är nästan alltid kompromisser, och utifrån de problem som vi står inför, både när det gäller klimatet och de ekonomiska utmaningarna, så är Parisavtalet en bra kompromiss. Men utifrån min naturvetenskapliga bakgrund vet jag att det inte går att kompromissa med verkligheten. Naturen kompromissar inte med oss, säger Michael Tjernström, professor i meteorologi vid Stockholms universitet.

– Det som sker det sker. Det finns mycket lite tvivel kring orsaken till uppvärmningen, även om vi inte med säkerhet kan säga exakt hur stor uppvärmningen blir för en viss mängd utsläpp av växthusgaser. Men det ska inte misstolkas som ett förhandlingsutrymme.

Vad säger vetenskapen?

– Den säger att det sannolikt fortfarande är teoretiskt möjligt att nå under 2 graders uppvärmning. Men att nå ner till 1,5 grader är enligt min bedömning inte längre görligt. Vi har nämligen redan intecknat några tiondelars grader för framtiden, menar Michael Tjernström.

– Men på grund av systemets tröghet kommer jordens medeltemperatur att fortsätta öka ett tag till även om vi kunde stoppa alla koldioxidutsläpp i dag. Jorden har redan blivit en grad varmare sedan mitten av 1800-talet. Så för att hålla ökningen på 1,5 grader som mest, måste vi sluta släppa ut koldioxid nu på en gång. Det är fullständigt orealistiskt. Alltså är 1,5 graders-möjligheten redan försvunnen.

Av den koldioxid som släpps ut i atmosfären försvinner i dag ungefär hälften ganska snabbt. Resten kommer att hålla sig kvar i luften i flera hundra år. Därför kvarstår förändringen under mycket lång tid.

Det finns dock en chans att uppvärmningen ska stanna vid ungefär 2 grader, menar Michael Tjernström. Det är en slutsats från den senaste rapporten från FN:s klimatpanel, IPCC, som undersökte ett scenario där utsläppen skulle vända nedåt år 2010 och minska ner till noll till 2050. Därefter skulle utsläppen bli negativa, alltså mer koldioxid skulle fångas in än släppas ut. Det scenariot skulle leda till en uppvärmning på mellan 0,9 och 2,3 grader. Med det alternativet finns det en god möjlighet, men ingen garanti, att kunna hålla sig under 2 grader.

– Fast vi har redan missat den första brytpunkten, alltså en minskning av utsläppstakten från år 2010. Nu ska vi i bästa fall börja fasa ut koldioxiden för att nå nollutsläpp 2070.

I dag ligger världens utsläpp av växthusgaser på nivåer som förr ansågs vara det värsta som kunde hända.

– Om vi tittar på gamla IPCC-rapporter, så har vi faktiskt lyckats följa det värsta scenariot. När man bedömer vad som är det värsta och det bästa som kan hända vill man gärna tro att det mest sannolika blir något mittemellan. Men så har det inte varit, utan vi har konsekvent gjort det som vi tidigare bedömde som sämsta scenario. Så hittills har vi egentligen inte åstadkommit någon förbättring alls.

Frågan är vad Parisavtalet kan bidra med för att något ska bli gjort nu. Misslyckandet från Köpenhamn 2009 bar ändå med sig ett frö till en lösning, då det innehöll en mekanism för att dokumentera ländernas frivilliga åtaganden och mål. I Paris gjorde man dessa frivilliga åtaganden bindande. Alla kom också överens om att regelbundet hålla ett öga på varandra.

– Ändå har det inte redogjorts någonstans för hur det hela ska gå till. Men om alla gör vad de lovat så hamnar vi sammantaget på mellan 2 och 3 graders klimatuppvärmning. Och det är väl en bra kompromiss, jämfört med alternativet att bara fortsätta som förut!

Att förra året var det varmaste som någonsin har uppmätts på jorden tror Michael Tjernström inte är ett övertygande argument för att skynda på åtgärderna. Dessutom säger enstaka år ingenting om de långsiktiga klimatförändringarna. Men det kan ha betydelse för den allmänna opinionen.

– En delförklaring till värmen kan vara att 2015 var ett år med en kraftig El Niño, ett fenomen som gör att Stilla havet släpper ifrån sig mycket värme, vilket påverkar vädret. Mer oroande i så fall är att trots det motsatta, La Niña, som verkar nedkylande, så var åren 2012–2014

ändå relativt varma. Samtidigt är det naturligt med tillfälliga variationer. När det gäller klimatförändringarna måste vi se långsiktigt.

Även om forskningen visar att våra utsläpp av växthusgaser leder till att klimatet blir varmare, så finns det en viss osäkerhet kring hur mycket varmare det blir.

– Det finns saker som vi vet, och så finns det saker som vi vet att vi inte vet. Sedan finns det också sådant som vi inte ens vet att vi inte vet. Det jag känner mig helt säker på är att det dyker upp fler överraskningar, och de kommer inte att vara lätta att hantera – överraskningarna ställer till med problem oftare än de hjälper oss på traven, säger Michael Tjernström.

Författare: Joanna Rose “

Sven Wimnell 17 sept 1997 + 1 februari 2015:
Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.
http://wimnell.com/omr109b.pdf

Filosofins historia.
Bertrand Russel om västerlandets visdom.

Många har skrivit om filosofins historia och hur det blir beror av författarna. Bertrand Russel (1872-1970), välkänd engelsk filosof som isynnerhet behandlade matematikens logiska principer, som skrev populära böcker om filosofi, fysik mm och gjorde inlägg i samhällsfrågor av skilda slag och som fick nobelpriset i litteratur 1950 utkom 1959 med en bok ”Wisdom of the West”, som på ett intressant sätt ger en bild av filosofins historia. Boken har översatts till svenska av Anders Byttner och finns i en tryckning 1989, Forums förlag, ISBN 91-37-09595-1, med titeln ”Västerlandets visdom”. 320 sidor

I det följande citeras valda delar ur boken och citaten är valda så, att de avses ge en lättläst allmän bild av filosofins historia insatt i det allmänna kulturella skeendet. De olika filosofernas åsikter och läror citeras inte i detalj utan antyds mest bara. Citaten avses framför allt ge en bild av de olika epokerna i innehållsförteckningen.

Detta är resultatet av en förkortning av Russels text. En ytterligare nedkortning kan vara lämplig, men får ske vid ett senare tillfälle. Förkortningen gjord den 19 jan 1997. Stavfel o d rättade den 17 sept 1997.

Observera, att Russels bok utkom 1959 och att visdomens utveckling efter detta årtal (och några år dessförinnan) inte behandlas. Bl a Popper och hans verk finns inte med.

Sammanställningen1 februari 2016 innehåller 126 sidor:

	sida
• Prolog	2
• Före Sokrates	3
• Aten	13
• Hellenismen	22
• Den äldsta kristendomen	30
• Skolastiken	37
• Den moderna filosofins uppkomst	51
• Den brittiska empirismen	74
• Upplysningen och romantiken	80
• Utilismen och efteråt	92
• Samtiden	108
• Epilog	123-126

17 sept 1997. Sven Wimnell

Februari 2015:
Boken handlar om filosofernas historia, inte maktens eller demokratins historia. För det behöver man komplettera med andra böcker. Boken har en undertitel:”Den västerländska filosofins historia mot social och politisk bakgrund.” Man behöver inte veta något om filosofi för att kunna läsa boken, men något om den sociala och politiska bakgrunden.

DN SÖNDAG 20 MARS 2016

“ Så lärde sig människan att se världen på nytt under 1600-talet

Att se osedda ting blev på möjligt genom uppfinningen av teleskopet och mikroskopet. Men också 1600-talets konstnärer bidrog till denna revolution i det mänskliga seendets historia, skriver idéhistorikern Ronny Ambjörnsson.

Språket är ett slags arkiv. Det bevarar föreställningar som förlorat sin konkreta innebörd och blivit allmänna uttryck vars betydelse vi kan bortse från. Jag sitter framför ett fönster och skriver. Utanför finns en ekbacke och i ekbacken leker några barn. Jag fäster blicken vid ett av dem… Vad är det jag fäster? Blicken. Vad är då blicken? Uppenbarligen något som utgår från mig själv och häftar fast vid ett av barnen. Det var så man uppfattade seendet under gångna tider och språket är konservativt. Jag kan fortfarande kasta mina ögon på det som intresserar mig utan risk att förlora dem för gott.

Om hörseln finns inga sådana föreställningar. Ljud är något som når oss och liksom tränger in i örat. Hörseln handlar inte om något vi skickar ut, utan om något vi mottar. Hörseln införlivar. Vad gör då synen? Distanserar, har det föreslagits. Men kan det verkligen stämma? En förälskelse påstås ofta vara ”ögonblicklig”. Det säger klick och förälskelsen är ett faktum. Förälskelse är emellertid en omtumlande upp-levelse som gäller hela människan, inte bara kroppen utan även själen. Den kan rimligen inte uppstå genom att man kastar blicken på någon. Uttrycket säger mer om vår tid än om konkreta förhållanden.

Det finns i dag en visuell kultur som omfattar allt fler områden av tillvaron. Det är en kultur som är jämgammal med det moderna samhället. På 1800-talet talades det om en visualitet som kommit att prägla livet – fotografiet och röntgenstrålarna åberopades särskilt. Och redan tvåhundra år tidigare, på 1600-talet, möter oss liknande uttryck som lyfter fram det synliga. Men inte bara det synliga utan också det som tidigare inte varit synligt, som Jupiters månar och bergen på vår egen måne, företeelser oändligt långt borta. Och även det som är oändligt nära, som röda blodkroppar, bakterier i samlad smuts, ett myller av smådjur i det glas vatten jag just för till munnen.

Att se osedda ting blev på 1600-talet möjligt genom uppfinningen av teleskopet och mikroskopet. De blev ett med den vetenskapliga revolutionen och med den empiriska metoden – att se, att höra, att känna lukter, smaka, röra vid. Men synen står i centrum, andra sinnen är underordnade. Och synen görs möjlig av ljuset, som också är det metaforiska uttrycket för den nya, upplysta tiden.

Hur kunde man då veta att det man såg var riktigt? Jupiters månar var kanske optiska fenomen, orsakade av ofullkomligheter i linsglaset. Och de mikroskopiska djuren? Damm på objektivet, kanske? Alls inte orimligt, med tanke på att observatörerna, till exempel Antoni van Leeuwenhoek i Delft, arbetade med en enkel utrustning som de själva konstruerat. När astronomen i Hergés ”Den mystiska stjärnan” förfärad iakttar en himlakropp på väg mot jorden ser han att det är en jättespindel. Tintin kan dock avslöja att teleskopet inte har blivit dammat, spindeln kryper omkring på objektivet.

Ungefär vid samma tid som Leeuweenhoek var verksam med sina mikroskopiska undersökningar i Delft höll en annan Delftbo på med

optiska experiment, nämligen konstnären Johannes Vermeer. Hur måla så att bilden blir lika verklig som verkligheten? Under 1600-talet blev målandet alltmer verklighetstroget, särskilt målningar av små och stilla ting, stilleben. Ett stilleben av konstnären Daniel Seghers sades vara så naturtroget att bina förvirrat kretsade kring blommorna på tavlan.

Målande uppfattades av många på 1600-talet som en syster till vetenskaplig forskning. När Galilei förstod att de mörkare partierna på månen var skuggor orsakade av berg, var det mot en bakgrund av tidigare studier i perspektivlära – han hade under ungdomsåren tänkt sig bli konstnär. Var det den konstnärliga blicken som gjorde det möjligt att tänka nytt? Vermeer använde sig troligen också av optiska hjälpmedel, framför allt *camera obscura*. *Camera obscura* är en sluten låda med ett litet hål i ena väggen som släpper in ljuset. Föremål utanför lådan avbildas upp och ner på den innervägg som är motsatt väggen med det lilla hålet. Den gjorde det möjligt för konstnären att se ett motiv utbrett så att säga på en plan yta.

I en nyutkommen bok, ”Eye of the beholder: Johannes Vermeer, Antoni van Leeuwenhoek and the reinvention of seeing”, argumenterar vetenskapshistorikern Laura Snyder för att Vermeer använde sig av *camera obscura*. Det verkar, menar hon, också som om Vermeer medvetet ändrar på de optiska förutsättningarna för bilden. Varför gör han det? Kanske för att komma underfund med vissa, subtila kvalitéer i en känd miljö, till exempel stillhet – den stillhet han perfekt återger i ”Dam i blått som läser ett brev”. Det är tydligt att det inte bara är geometriska relationer som skapar denna effekt, utan optiska: spelet av ljus och skugga, atmosfäriska förhållanden, luft.

Camera obscura fungerar så att den inte bara planar ut synbilden. Den förminskar och förtätar den också, färgerna blir mer intensiva, skuggorna djupare. De senare visar sig bestå av en kombination av färger, beroende på vad som är i närheten. Skuggorna är inte absoluta, linjen mellan skugga och ljus är inte rak utan kan närmast beskrivas som ett område med både ljus och mörker. I en annan känd målning, ”Flicka med pärlörhänge”, är det inte någon skarp linje mellan flickans näsa och högra kind: också där ett område med olika toner och skiftningar.

För att förstå sådana och liknande förhållanden började de holländska konstnärerna på Vermeers och Leeuwenhoeks tid att experimentera inte bara med *camera obscura* utan även med optiska hjälpmedel som konkava linser och konvexa speglar. Att slipa linser blev under 1600-talet till en verklig feber i Holland. Filosofen Descartes lärde sig slipa linser under sin tid i Amsterdam, Spinoza försörjde sig som linsslipare. Filosofer drogs uppenbarligen till hantverket – att slipa glasbitar kändes kanske som att slipa sina argument.

Genom att koppla samman Leeuwenhoeks mikroskopiska undersökningar med Vermeers optiska experiment vill Snyder fästa uppmärksamheten på en seendets problematik som upptog 1600-talet. Är seendet bara en fråga om geometri och optik? Eller har det med kanske andra och mer grundläggande förhållanden att göra? Varför är bilden i *camera obscura* upp och ned? Är det så vi egentligen ser? Och sedan vänder synintrycket rätt för att det är så vi lärt oss se världen? Vad är seende? Kan det vara någonting vi måste lära oss?

Astronomen Johann Kepler skilde mellan den bild som träffade regnbågshinnan och bilden på näthinnan. Den senare kallade han *pictura*. Men den bild vi upplever – ser – är en skapelse av vårt

intellekt. Från föremålet utgår strålar som han kallar *pencilli*, samma ord som användes för att beteckna konstnärens penslar. Strålarna penslar på nät-hinnan en *pictura* som sedan tolkas av vårt intellekt. Seendet är alltså inte bara sinnesintryck utan också en intellektuell process. Galilei sade sig föredra målning framför skulptur, för skulpturen avbildar tingen bara som de är, måleriet som de framstår. Och vi ser inte världen som den är, utan som den framstår. De holländska realisterna var, kan man säga, egentligen ett slags illusionister, trollkarlar.

Och som trollkarlar bevarade de sina hemligheter. Vermeer tillstår aldrig att han använder *camera obscura*. Rembrandt berättar inte gärna hur han gör sina gravyrer. Till och med recepten för färger hölls gömda, de uppfattades som yrkeshemligheter. Målningarna förväntades skapa förundran. En orsak till förundran är kunskapsbrist. Själva tilltaget att med färg och olja återskapa verkligheten på en platt duk framstod som ett mysterium, en illusion.

Hur är det till exempel möjligt att på en duk återskapa långa linjer som pekar rakt ut mot åskådaren? De måste förkortas nästan till en punkt, men ändå ge intryck av linje. Genom att använda en spegel, föreslår Snyder. Vermeers samtida använde ofta speglar och det är troligt att Vermeer gjorde detsamma.

Jag minns en gång i skolan hur jag i teckningsundervisningen ville återge Läckö slott, som speglade sig så vackert i Vänern. Men Vänern blev bara en åker, hur jag än ansträngde mig. En blå åker. Teckningsläraren visade då att spegelbilder alltid går rakt fram emot betraktaren. Inte snett, som skuggor. Hans påpekande framstod under ett ögonblick som ett mirakel, som om han besatt en övernaturlig gåva. Det var ett ögonblick av förtrollning.

Hur skall man uppfatta alla dessa konkava linser och konvexa speglar? I första hand, naturligtvis, som hjälpmedel till att förvandla verklighet till bild. Men hjälpmedlen gör inte att man kommer närmare motivet. Snarare är det tvärtom, man avlägsnar sig. För att se måste man bryta ner det förtrogna. Man måste tvärtom vänja sig av med sina förväntningar och föreställningar, se som om det vore första gången.

De tidiga mikroskopisterna trodde att det var möjligt urskilja hela människor i en spermie. Enligt preformationsteorin fanns i spermien ett miniatyrfoster, vilket efter samlaget kunde utvecklas i livmodern, som vanligen uppfattades som ett slags ämbar. Att det också finns ett kvinnligt ägg var det inte många som kunde tänka sig, det var knappast förenligt med könsmaktsordningen. Leeuwenhoek sökte under hela sitt liv efter en liten människa, en *homunculus*, i spermien. Men måste till sist tillstå att han aldrig fann någon.

I slutet av 1600-talet publicerade dock hans landsman, Nicolas Hartsocker, en avhandling där han påstod sig ha sett ett sådant miniatyrfoster, vilket också avbildas. I spermien med dess långa svans ser man helt tydligt ett litet människofoster som krampaktigt håller om sina ben. Som om det vore ängsligt att upplösas, som en dröm, en föreställning.

Ronny Ambjörnsson författare och professor i idéhistoria. “

DN SÖNDAG 20 MARS 2016

“ Religionen som våldets motsats.

Fackbok. Karen Armstrong: ”Med Gud på vår sida. Religion och våld genom historien” Övers. Peter Handberg. Natur & Kultur. Det är en modig bok som Karen Armstrong har skrivit. Hon rör sig suveränt mellan perioder och försvarar religionens heder gentemot politiken, skriver Maria Schottenius.

Den brittiska religionshistorikern Karen Armstrong inleder sitt 650-sidiga verk ”Med Gud på vår sida” med berättelsen om syndabocken. I antikens Israel hade översteprästen med sig två getter till templet i Jerusalem på försoningsdagen. Den enda geten offrades för att sona samfundet synder, på den andra getens huvud la han sina händer och överförde på så vis människornas synder till geten, som skickades ut i öknen.

Karen Armstrong använder exemplet för att visa hur religionen på motsvarande sätt gjorts och görs till syndabock. Eftersom hon sysslar med religion får hon ständigt höra hur grym och aggressiv religionen har varit och att den orsakat alla större krig i historien. Hon menar att ”vi rutinmässigt lastar 1900-talets våldssynder på ’religionens’ rygg och driver den ut i den politiska ödemarken”.

Armstrong börjar i jägarsamhällena och fortsätter till jordbrukssamhällen där ägandet av land och försvarandet av egendom genererar krig och där religion används för att motivera och upprätthålla det våld som ingår i strukturen av samhället. I modern tid med en kommersiell ekonomi börjar man skilja på politik och religion.

Karen Armstrong går i sin bok till botten med de större religionerna och visar i sin kartläggning att våldet inte alls har den plats i religionernas fundament som fördomarna säger. Hennes tes är att det i stället är politik som använt religion för att motivera angrepp, inte tvärtom.

Karen Armstrong skriver effektivt och levande, något som hennes svenske översättare Peter Handberg tar vara på. Författaren är inte rädd för att spetsa till resonemangen och göra poängerna tydliga. Boken är indelad i tre delar: Begynnelser, Att bevara freden och Moderniteten, där de två sista kapitlen handlar om Helig terror och Global jihad. Men det finns många sidor och en lång kunskapsväg att gå innan man är där, och här, i dagens islamistiska terrorkrig.

Författaren rör sig suveränt mellan perioderna och religionerna, pekar på skillnader och likheter, som till exempel dem mellan Konfucius, Buddha och Kristus, där följarna odlade ”ett ideal som förespråkade vördnad och osjälviskhet, som en motvikt till krigararistokratins våldsbaserade självbild”.

Trots Paulus ansträngningar fungerade det inte alls för de kristna i det grekisk-romerska samhället. De vördade en man som hade avrättats av en romersk ståthållare och de deltog inte i de offentliga festerna som ordnades i Rom. De passade inte in. Och icke-våldsfilosofin var främmande.

På samma sätt är det med Muhammed och de första muslimerna, som bildade en församling, en ”umma” som gjorde uppror mot ett strukturellt våld och en orättvis och girig kapitalism som hade vuxit fram i Mecka. ”Till skillnad från stammen som besvarade minsta lilla provokation med gruvlig hämnd, skulle muslimerna inte slå tillbaka utan överlämna hämnden åt Allah och konsekvent behandla alla andra med

vänlighet och hövlighet”. Muhammeds seger kunde till stor del förklaras genom attraktionen i den unga rörelsens förespråkande för icke-våld och ”fredens anda”.

I framväxandet av de kristna korstågen är det bra att veta att klostren på medeltiden inte i första hand var en plats för det individuella andliga sökandet, utan ett ställe att ge sysselsättning åt de av adelns söner som inte kunde hoppas på att få äga land. De kunde annars bli en destabiliserande kraft i samhället. Klostrens makt var stor, och rikedomarna enorma. I tider av fred var det svårt för riddarna att försörja sig, de hade inte råd med vapen och hästar – yrkesredskap – så de plundrade. Gränsen mellan krig och plundring var ganska flytande.

Det blev därför lämpligt att ge striden ett andligt värde och förvandla riddarnas krig till en kristen kallelse. Och den 27 november 1095 sammankallade påven Urban II, tidigare munk från Cluny, vid fredsmötet i Clermont i södra Frankrike, det första korståget. ”Muslimerna chockerades av korsfararnas våld” (1099) och de ”hade aldrig upplevt något som massakern i Jerusalem”, konstaterar författaren.

Judarna talade under den här tiden samma språk som de kristna, jiddisch utvecklades först på 1200-talet, det fanns inga getton, de judiska barnen fick latinska namn, men under korstågen blev också judarna förföljda.

Protestanterna gick efter reformationen på i samma stil. Gustav II Adolf lät sina lutherska svenska soldater massakrera de lutherska tyska bönderna 1632, och gav sedan svenskarna fri lejd att plundra sina tyska trosbröder. Religionskrig?

I forna Jugoslavien skedde på 1990-talet etnisk rensning när serbisk milis massakrerade bosniska muslimer. Det är bra att Karen Armstrong inte betraktar detta krig som något annat än huvudsakligen en serbisk aggression, till skillnad från den kränkande men internationellt vanliga inställning som gick ut på att alla parter var lika skyldiga.

När hon skriver om bin Ladens förödande ”krigsförklaring” 1996 mot USA och Israel mönstrar hon också George W Bush och ”kriget mot terrorismen” som enligt Armstrong skulle ”föras mot alla krafter som hotade Amerikas globala ledarskap”. En aggression som speglade en svart-vit livsåskådning hos tongivande nykonservativa ministrar och tjänstemän i presidentens regering. Ingenting i dessa krig har med religion att göra, även om man maktpolitiskt gärna kidnappar sitt folks Gud för att andligt motivera sina krigshandlingar.

Däremot med kolonialiseringen. Och nationalism hjälper till, den ”glider lätt över i en kvasireligiös innerlighet, i synnerhet i tider av stark spänning och starka känslor.”

Religion, menar Karen Armstrong, gör när den är som bäst, sedan århundraden, andra saker. Den bygger upp en känsla av global gemenskap, odlar en känsla av vördnad och förståelse för alla och tar ansvar för det lidande som vi nu ser i världen.

Det vill säga motsatsen till våld. Och en tilltro till ekumenik som också blivit en kraft att räkna med.

Det är en djärv tes Karen Armstrong driver mot alla som nu säger att politik numera handlar om religion. Kan man få ge den här boken som globalt lästips?

Maria Schottenius maria.schottenius@dn.se “

DN SÖNDAG 20 MARS 2016

“ Putins svenska brigad

Det ryska hotet mot omvärlden, inklusive Sverige, blir allt starkare. Ändå finns det svenska debattörer som väljer att ursäkta Putins ageranden och hävdar att det viktigaste är att ”förstå” honom.

Säpos årsbok som presenterades i veckan är oroande läsning. Ryssland ägnar sig förutom åt spioneri också åt att ”påverka det politiska beslutsfattandet- och den allmänna opinionen”. Säpo drar slutsatsen att ”Ryssland genom offentliga uttalanden har försökt påverka debatten om Sveriges säkerhetspolitiska väg-val”.

Den bilden får ytterligare stöd av en ny skrift från näringslivets tankesmedja Frivärld: ”Trolltider – varning för rysk desinformation”. Där skildras hur Kreml blivit allt skickligare på att använda informationen som vapen. Natos tidigare pressofficer Ben Nimmo ger sin version av hur propagandan fungerar – hur Kreml skapat sin egen berättelse om Europa post kalla kriget:

”Narrativet utgår från tesen att USA försöker ta över hela världen och att endast Ryssland har modet och styrkan att stå emot”.

Säkert bidrar bilden av ett aggressivt USA till att ge Vladimir Putin sympatisörer även i väst. Det är en föreställning som vinner genklang inte minst hos delar av den traditionella vänstern, som fortfarande ser Washington och Moskva som lika goda kålsupare och Nato som en aggressionspakt.

Då blir det lättare att blunda för de hårresande kränkningarna av mänskliga rättigheter som Putin bedriver på hemmaplan, med attacker på medier, mord på och trakasserier av oppositionella och en hatisk retorik mot hbtq-personer.

Hur den svenska falangen av Putin-apologeter resonerar framgick på ett seminarium på Utrikespolitiska institutet i torsdags. Rubriken löd ”Ryssland och Östersjöregionen: Ett förändrat säkerhetspolitiskt läge?” Panel var Carolina Vendil Pallin vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och Jan Leijonhielm, före detta chef för Rysslandsstudierna vid samma institut.

Åhörarna i den fullsatta salen fick information som väl inte var ny men desto mer deprimerande. Putinregimen strävar efter att etablera en ny säkerhetsordning. Nato ska undermineras. Gränserna för vad som är krigföring flyttas stadigt med hjälp av informationskampanjer, propaganda och, i nödfall, små gröna män.

Putin har inga egna politiska reformer att erbjuda, i stället ser vi ökad repression, upptrappad personkult – och inte minst ett spelande på det påstådda yttre hotet mot Ryssland.

Presidentens maktställning är till stor del beroende av detta hot. En graf ur tidskriften Economist som visades på seminariet åskådliggjorde hur hans då sjunkande popularitet gjorde en raketstigning vid annekeringen av Krim.

Mer än de flesta länder bedriver Ryssland inrikespolitik genom sin utrikespolitik. Nu är Putins mål att landet åter ska bli starkt och fruktat och att det gamla ryska imperiet ska återskapas med hjälp av dominans över närområdet.

Seminariets frågestund gav luft åt några företrädare för Putins lilla men ihärdiga svenska stödbataljon. Denna består bland annat av exdiplomater och journalister som ogärna ser något som helst ryskt hot, åtminstone inte mot Sverige.

Argumenten är de vanliga: Vi måste förstå Kremls oro för ett expanderande Nato. Rysslands militära budget är mycket mindre än USA:s, för att inte tala om Natos. Det är ju inte bra att journalister mördas eller att Putin anfaller länder som Georgien och Ukraina, men vi måste analysera varför han är så nervös och försöka nå den avspänning som vi hade i Europa under 1990-talet.

Motargumenten är, eller borde vara, självklara. Med vilken rätt skapar Ryssland en ”intressesfär” som dess grannländer inte vill ha med att göra? Ingen tvingar folk som det georgiska eller ukrainska att gå med i Nato eller EU – så varför ska vi låta Ryssland tvinga dem att avstå?

1990-talet och 2000-talets början var mycket riktigt en period av avspänning och nedrustning. Det som har förändrats därefter kan helt tillskrivas Kremls agerande, med invasioner, hätsk retorik, hotfullt uppträdande och ett eskalerande propagandakrig.

Kärnan i resonemanget hos Putins svenska vänner är att det inte är ens fel att två träter. Men det kan det visst vara. Nato hade ingen anledning att träta med Ryssland och gjorde det heller inte. Men Vladimir Putin valde att med våld ändra spelreglerna för den europeiska säkerhetsordningen, och vi bör alla vara oroliga.

DN “

DN SÖNDAG 20 MARS 2016

“ Peter Wolodarski: Trump, järnröret och suget efter en omvälvning.

USA:s politiska arena har på kort tid intagits av en auktoritär - nationalist. Uppmaningar till våld är en del av hans strategi.

För några veckor sedan framträdde Donald Trump i Las Vegas. Det var ett av hans många massmöten det senaste halvåret. Under en del av sitt tal valde han att verbalt angripa en person som uppträtt störande, och som vakter därför avvisat:

”Jag älskar hur det var förr. Ni vet hur de gjorde med personer som betedde sig så där på liknande möten? Man skulle burit ut dem på bår, hörni. Jag skulle vilja slå honom i ansiktet, så känner jag.”

Jubel och applåder.

Inte många veckor senare skedde ungefär det som Trump önskade sig från scenen, bortsett från att han själv inte behövde stå för den fysiska insatsen. Under ett valmöte gick i stället en av hans sympatisörer till angrepp mot en person som protesterat. Medan vakter under ordnade former förde bort mannen från lokalen, gick Trumpaktivisten fram och smockade till honom i ansiktet.

Det nakna våldet finns dokumenterat på video.

I varje demokrati hade en normal presidentkandidat utan att tveka tagit avstånd från misshandeln. Donald Trump är inte en normal presidentkandidat.

Han ägnar sig i stället åt att elda på mer fientligheter.

På ett valmöte i Iowa förra månaden sade Trump så här till sina anhängare:

”Om ni ser några som är på väg att kasta tomater, slå till dem rejält. Allvarligt, banka skiten ur dem. Jag lovar – jag står för advokatkostnaderna.”

Publiken exalterad.

På ett arrangemang i Oklahoma lät det så här, efter att en åhörare protesterat mot Trumps tal och förts åt sidan:

”På den gamla goda tiden skulle de slitit bort honom från den där stolen. Men i dag är alla politiskt korrekta. Vårt land är på väg ned i skiten med att vara så politisk korrekt.”

I Virginia spelade Trump en närbesläktad melodi när en annan person i publiken störde, fast nu med rasistiska undertoner:

”Ut med honom härifrån, tack. Ut med honom. Ut med honom… Är du från Mexiko? Är du från Mexiko? Va? Är du från Mexiko?”

Så här gormar republikanernas ledande presidentkandidat, vid sidan om att kräva deportation av 11 miljoner papperslösa, begära ett totalt stopp för samtliga muslimer vid den amerikanska gränsen och förespråka att USA:s militär ska begå uppenbara krigsbrott – för att nämna några av Trumps många extrema förslag.

Jag har valt att utförligt citera uppmaningarna till politiskt våld, därför att de hittills inte fått tillräckligt med uppmärksamhet i Sverige.

Under amerikanska valrörelser har våld förekommit tidigare, inte minst i Chicago där förra helgens Trump-evenemang ställdes in. 1968 präglades det demokratiska partiets nationella konvent av sammandrabbningar mellan Vietnamdemonstranter och polis. Den gången banade kaoset väg för republikanernas presidentkandidat Richard Nixon.

1912 angrep aktivister varandra med slagträn, även den gången i Chicago, i den upptrissade striden mellan Theodore Roosevelt och William Taft. Det republikanska inbördeskriget öppnade Vita husets dörrar för demokraten Woodrow Wilson.

”Vi ska komma ihåg att vi gått igenom detta tidigare”, påminde presidenthistorikern Doris Kearns Goodwin nyligen i tv-programmet ”Meet the press”. ”Skillnaden är att vi nu kan se förloppet live, precis som 1968, vilket vi inte kunde 1912 eftersom det då saknades bilder. Men som medborgare är det ändå ganska obehagligt.”

Så om politiskt våld inte är nytt, vad är då det nya?

Det som skiljer ut Donald Trump från tidigare ledande presidentkandidater är hans oförblommerade grovheter och våldsuppvigling. De för mer tankarna till perifera gängledare, som förekommer här och där, än till något som ens liknar ett presidentval.

Men för den som vet något om Europas 1900-talshistoria är parallellerna knappast svåra att se. Trump är inte den första som brukat våldsretorik och stått för ett slags auktoritär nationalism. Han är en ny, otäck gren på den fascistiska stam som i olika grad påverkat de europeiska samhällena.

I tider av rädsla och stora sociala förändringar kan dessa strömningar få fäste och förvandlas från marginal- till massfenomen. En man som orerar, pekar med hela handen och lovar att landet ska bli ”stort igen” när det befriats från sina inkompetenta ledare åtnjuter plötsligt popularitet.

Vi lever i turbulenta tider i spåren av finanskrisen och krigen i Mellanöstern. Globaliseringen och digitaliseringen ökar inte stabiliteten, snarare tvärtom.

Nya klyftor och en ny känsla av otrygghet bidrar till att underminera de institutioner som vi lärt oss att leva med. Antipolitiker till höger och -vänster utnyttjar osäkerheten till att spä på misstron och peka ut syndabockar, verkliga som inbillade. Polariseringen späs på, språkbruket förgrovas. Vi ser det också i Sverige, vilket Björn af Kleens och Anette Nantells Östermalmsreportage i dagens DN visar med skrämmande tydlighet.

I veckan sade Donald Trump att en utebliven nominering vid republikanernas konvent i juli kan leda till kravaller. Det kändes mer som ett illa dolt hot än en varning.

Sällan har så många underskattat sprängkraften i budskapet från en järnrörspolitiker av Trumps snitt. Signalerna serveras slag i slag, och populariteten håller i sig.

Ingen som följer presidentvalet i USA kan i efterhand säga: vi förstod inte, vi såg ej vartåt detta var på väg.

Peter Wolodarski twitter.com/pwolodarski “

DN SÖNDAG 20 MARS 2016

”Sverige bör ha en nollvision för växthusgasutsläpp”

Oroande debatt. Parisavtalet förde med sig positiva resultat, men man missade tillfället att peka ut inriktningen för hur målet ska nås. Det vore önskvärt med en tydlig svensk vision om att det ska ske genom ett fossilfritt Sverige – inte genom att vi förlitar oss på framtida negativa utsläpp genom ännu oprövad teknik, skriver fem klimatforskare.

Regeringen bör konkretisera visionen om ett fossilfritt Sverige utan att förlita sig på framtida negativa utsläpp. De senaste veckornas debatt kring Sveriges klimatmål sätter fingret på bristande kunskapsunderlag om konsekvenserna av att förlita sig på framtida teknik för att i efterhand avlägsna växthusgaser ur atmosfären.

Parisavtalet förde med sig många positiva resultat. Den största överraskningen var att de mest sårbara länderna fick gehör för sina krav på tuffare temperaturmål. Världens länder beslöt att begränsa uppvärmningen till väl under två grader, jämfört med förindustriella nivåer, och sträva efter att begränsa den till max 1,5 grader.

Men beslutsfattarna missade ett gyllene tillfälle att peka ut inriktningen för hur vi ska nå målet. Tre dagar innan förhandlingarna avslutades fanns skrivningar om en samhällsomställning med fokus på dekarbonisering. En sådan formulering skulle markerat att det handlar om att ställa om samhällen från fossilbränsleberoendet till renare och effektivare teknik och livsstilar. Avtalet hänvisar istället till en vag formulering om balans mellan växthusgasutsläpp och -sänkor mellan år 2050 och 2099.

Avtalet har fått förespråkare för olika geoengineering-tekniker att vädra morgonluft. Dessa går ut på att antingen avlägsna koldioxid från atmosfären eller begränsa solinstrålningen. I dag publicerar vi vid Linköpings universitet en rapport som kartlägger forskningsläget kring geoengineering. Vi visar att teknikerna ännu är i sin linda och att de är behäftade med stora osäkerheter och miljörisker. Det går inte att förlita sig på dess framtida potential.

Man kan återta redan gjorda utsläpp från atmosfären genom att förbränna biomassa och samtidigt avskilja och sedan deponera den koldioxid som frigörs samt plantera motsvarande mängd ny biomassa (BECCS eller Bio-CCS), permanent öka skogsarealer, göda haven eller på teknisk väg fånga in koldioxid ur atmosfären och sedan deponera den. Nettonegativa utsläpp innebär att vi återtar mer växthusgaser än vi släpper ut. Det skulle göra det möjligt för världens samhällen att uppnå en viss utsläppsbudget på lång sikt, även om man grovt överskrider den de närmaste decennierna.

För att kostnadseffektivt begränsa uppvärmning till väl under två grader förutsätter de flesta scenarier sammanställda av FN:s klimatpanel, storskalig användning av BECCS. Forskningen menar att det kan kräva landarealer motsvarande mellan en till tre gånger Indiens storlek. BECCS har dock ännu bara prövats i liten skala. Flera helt avgörande frågor är olösta, såsom deponeringskapacitet, läckage, hot mot biologisk mångfald, vattenåtgång, tillgång på mark för att odla biomassa och inverkan på möjligheterna att föda en växande världsbefolkning. Vi menar att BECCS i mindre skala mycket väl kan ha en roll i framtida klimatpolitik, men att denna är högst osäker. Eventuella negativa utsläpp från BECCS bör i dagsläget inte planeras in som åtgärd för att nå svenska klimatmål. Kunskapsläget är helt enkelt för osäkert. Däremot är en forskningsstrategi för BECCS motiverad.

En klimatstrategi som bygger på storskaliga nettonegativa utsläpp är oroande av fem anledningar:

1 En förhoppning på framtida negativa utsläpp riskerar att fördröja utsläppsminskningarna och därmed öka kostnaderna för temperaturmålet, om det visar sig att de negativa utsläppsteknikerna inte kan leverera som planerat.

2 Teknikerna är oprövade i stor skala och det finns en stor osäkerhet om det är tekniskt och biofysiskt möjligt att uppnå tillräckliga permanenta negativa utsläpp.

3 De leder sannolikt till oönskade ekologiska, sociala och försörjningsmässiga konsekvenser.

4 Vi går miste om de positiva effekterna av att fasa ut fossilbränslebaserad energi, till exempel positiva hälsoeffekter, energieffektivisering, ökad energisäkerhet och modernisering av städer.

5 Om storskalig BECCS visar sig ogenomförbart så finns det risk att mer oönskade och riskfyllda tekniker för geoengineering kan bli aktuella som en nödbroms.

Diskussionerna kring framtida nettonegativa utsläpp kommer att kunna ha stor betydelse när ländernas klimatbidrag skall utvärderas och successivt skalas upp vart femte år från 2020. Regering och riksdag måste därför noga bedöma konsekvenserna och signalvärdet av svenska strategier för nettonegativa utsläpp. Miljömålsberedningen vill tidigarelägga målet om noll nettoutsläpp till 2045. Men det är problematiskt att de redan nu öppnar för att kompensera 15 procent av utsläppsminskningen jämfört med 1990 års nivå genom negativa utsläpp, bland annat BECCS (DN Debatt 10/2 2016 och SOU 2016:21). Vi menar att man bör gå ett steg längre och inte förutsätta att Sveriges nollutsläpp skall nås med negativa utsläpp.

En sådan politisk linje kan tyckas verklighetsfrämmande, då vi i dag har växthusgasutsläpp från jordbruk och järn- och stålindustrin, som vi i nuläget inte har alternativ för. Men det finns en viktig funktion med att sätta upp mål som med dagens teknik är utopiska. Istället för att utgå från att vi behöver kompensera för framtida stålframställning behövs en storskalig forskningssatsning kring masugnsteknik. Vi kan jämföra med den svenska nollvisionen för trafikdöda som har fått spott och spe för att vara utopisk. Men trafikforskarna Matts-Åke Belin, Evert Vedung med flera har visat att det kan vara en gynnsam politisk åtgärd i sig att sätta upp synbart orealistiska mål. Det kan till exempel öka allmänhetens inblick i problemens art, synliggöra omfattningen av åtgärder som behövs samt sätta press på aktörerna att öka sina ansträngningar.

Det vore därför önskvärt med en tydlig svensk vision om att temperaturmålet ska uppnås genom en samhällsomställning mot ett fossilfritt Sverige samtidigt som vår klimatpåverkan utomlands minimeras. Ambitionen bör vara att svenska nettonegativa utsläpp, till exempel småskalig BECCS eller beskogning, inte räknas av mot Sveriges utsläppsbudget, utan blir vårt bonusbidrag till de globala ansträngningarna att nå temperaturmålen. Det skulle signalera ett tydligt ledarskap för dekarbonisering.

Björn-Ola Linnér, professor vid Centrum för klimatpolitisk forskning och Tema Miljöförändring

Jonas Anshelm, professor vid Tema Teknik och social förändring

Mathias Fridahl, doktor vid Centrum för klimatpolitisk forskning och Tema Miljöförändring

Anders Hansson, docent vid Tema Teknik och social förändring

Victoria Wibeck, biträdande professor vid Centrum för klimatpolitisk forskning och Tema Miljöförändring

Samtliga författare är verksamma vid Linköpings universitet. “

Från Svenskt näringsliv **NYHET Publicerad 21 mars 2016**

“Världens tuffaste klimatmål - men det saknas analys

Miljömålsberedningen vill skärpa klimatmålen. Men det brister i den ekonomiska analysen. Kritiken kommer från näringslivet och Konjunkturinstitutet. ”Det är väldigt viktigt att det finns ett bra besluts-underlag, och det tycker jag saknas här”, säger Eva Samakovlis, forskningschef på Konjunkturinstitutet.

Även om den politiska debatten för ögonblicket är stenhård samarbetar riksdagspolitikerna ofta när det kommer till kritan. Ett exempel är den framtida klimatpolitiken som samtliga riksdagspartier (förutom SD) står bakom.

Nyligen överlämnade Miljömålsberedningen som leds av Anders Wijkman sitt delbetänkande till miljö- och klimatminister Åsa Romson. Förslagen innebär en skärpning av tidigare mål; utsläppen inom Sveriges gränser ska minska med 85 procent till 2045 jämfört med 1990. Tidigare var målet satt till 2050.

Men kritiken har inte låtit vänta på sig. Två huvudinvändningar är att målen presenteras före åtgärderna – i juni kommer slutbetänkandet – och brister i analysen av kostnaderna för att genomföra åtgärderna.

I utredningen hänvisas bland annat till FN:s klimatpanels (IPCC) rapporter där man talar om en kostnad på mellan 1–3 procent av global BNP år 2030 respektive 2–6 procent år 2050. Men Eva Samakovlis, forskningschef på Konjunkturinstitutet, poängterar att dessa beräkningar är ytterst osäkra. Till exempel förutsätter de att alla världens

länder minskar utsläppen direkt, att det införs ett globalt pris på koldioxid och att den tekniska utvecklingen saknar begränsningar.

– Alla dessa antaganden gör att kostnaden underskattas. Det finns också ett antal vinster som kan göras, men de är små i jämförelse, sade hon under ett seminarium arrangerat av Svenskt Näringsliv.

Hon betonar vikten av att de styrmedel och åtgärder som genomförs blir kostnadseffektiva.

– Då kan vi ha mer ambitiösa klimatmål till en lägre kostnad, sade hon.

Svårgenomfört

Klimatpolitiken framgent måste ta hänsyn till att många av de tekniker som krävs för att minska utsläppen ytterligare inte har hunnit lämna forskarnas ritbord.

– Vår huvudinvändning är att målsättningen bygger på att utsläppen ska minska i sektorer där vi idag inte vet hur vi ska klara av att minska utsläppen, till exempel inom jordbrukssektorn och processindustrin. Vi kan konstatera att det finns tekniker på forskningsstadiet, men vi vet inte med säkerhet om de kommer att fungera, sade Maria Sunér Fleming, ansvarig för energi- och klimatfrågor på Svenskt Näringsliv.

Anders Wijkman är ordförande i Miljömålsberedningen. Han håller med om att det inte är optimalt att målet presenteras före åtgärderna. Han försvarar dock den höga svansföringen.

– Målet är mycket ambitiöst, sannolikt det mest ambitiösa som något land gjort i världen, sade han under seminariet.

Han får till viss del understöd av Svante Axelsson, generalsekreterare på Naturskyddsföreningen.

– 85 procents minskning till 2045 i ett land som har kommit så långt är lite lågt, men det är good enough, sade han.

Stor omställning

En omställning till ett mer klimatsmart samhälle kommer också att föra med sig en strukturomvandling, berättade Eva Samakovlis. Mer energintensiva sektorer kommer att ge vika för mindre energiintensiva. I klartext kan det betyda nedläggningar. Men Johan Hultberg, riksdagsledamot och representant för Moderaterna i Miljömålsberedningen, räknar inte med att till exempel den energiintensiva stålindustrin straffas ut. Tvärtom menar han att det nya ramverket tar hänsyn till olika branschers förutsättningar. Det finns ingen anledning till oro bland metallarbetare på ett stålverk.

– Tuffa klimatmål i kombination med jobb och tillväxt, det skapar trygghet, sade han.

Maria Sunér Fleming betonar hur viktigt det är att klimatpolitiken tar hänsyn till olika förutsättningar i olika branscher.

– I det fortsatta arbetet skulle jag önska att man arbetar med olika sektorsstrategier. Utmaningarna ser olika ut i olika sektorer, till exempel transportsektorn. Ett annat område är stålindustrin som har stora utmaningar att komma bort från klimatutsläppen samtidigt som vi vill behålla industrin i landet, sade hon.

Henrik Svidén “

DN 2016-03-11

“ Barbro Hedvall: Svenska modellen är inte hotad men ansatt.

Den är inte hotad – men den har fått skråmor, skriver Barbro Hedvall

Den svenska modellen är ute på vädring. Statsministern oroar sig för dess hälsa, hans motståndare fräser åt tilltaget. En tacksam strid, vi har sett den förut. Socialdemokratin vill – med viss rätt – göra anspråk på upphovsrätten till modellen, men hur uppfattas den i dag?

Få kopplar den sannolikt till Saltsjöbadsavtalet och reglerna på den svenska arbetsmarknaden. Även om de hör dit.

Den svenska modellen i dag är något mycket större, den står helt enkelt för vårt samhälle sådant det är i dag år 2016. Ett samhällsbygge som på flera sätt gör vårt land till världens modernaste.

Många har snickrat på det under det senaste halvseklet. Det långa socialdemokratiska maktinnehavet gjorde det starkt S-präglat. Borgerliga partier har vartefter anslutit sig och de borgerliga regeringsperioderna har visat att det inte finns stöd för att riva bygget. Slutpunkten blev Fredrik Reinfeldts och Anders Borgs Nya moderater som hade ”utanförskapet” som ledord och strävade efter att bryta detta och få med alla. Där ekade Per Albin Hanssons folkhemstal om ett samhälle som inte känner några styvbarn.

Vad är då så märkvärdigt med denna modell? Skola och sjukvård för alla och ett offentligt pensionssystem, visst. Men här är vi numera inte unika bland västerländska välfärdsstater. Unikt är däremot att dessa våra system är individbaserade. Det vill säga att allt – skatt, sjukpenning, föräldraförsäkring, pension, et cetera – utgår från att var och en är självständig och ska svara för sig och sin försörjning.

Detta har betytt och betyder en stor frihet för kvinnor att forma sina liv. Familjen är förhållandevis liten, släktbanden är uttänjda och inte sällan avklippta. Ingen behöver umgås med någon eller vara beroende av någon av släktskäl. Kusiner förekommer blott på kusinträffar.

På samma sätt som och nästan samtidigt som vi har befriat oss från tryckande släktrelationer har vi befriat oss från religionen. Gudstro är en privatsak i så hög grad att vi knappast talar om den ens med den bästa vännen.

Den svenska modellen är alltså sekulär och förnuftig men också mycket ansvarsfull. Miljön i vid bemärkelse har blivit ett överordnat värde. Det började redan på 1960-talet då fåglarna dog av kvicksilverbetning. Ingen slump att FN:s miljöarbete startade med Stockholmskonferensen 1972. Miljöansvaret gäller också oss människor – vi ska sköta oss, vårda våra kroppar, skydda våra barn. På våra arbetsplatser ställer vi närmast överjordiska krav på säkerhet, hänsyn och trygghet.

Och låt vara att individen ska svara för sig själv men bara till en viss gräns.

Svenska modellen tillåter inte extravaganser: inkomstskillnader godtas bara om de är måttliga. Också den som har råd bör dämpa sin konsumtion enligt de gamla grekernas maxim: intet till övermått.

Så här ser jag grunddragen i den svenska modellen. Den står väl nedkörd bland barrskogar och modulhus. Den är ingalunda hotad.

Däremot har den fått skråmor. Den måttlösa entusiasmen över att konkurrensutsätta offentlig verksamhet, new public management som det heter på svengelska, får mig ofta att förundras. Som privatkonsument är jag ingalunda tvingad att välja det billigaste, ja jag behöver inte ens ta reda på alternativ utan kan hålla fast vid mitt gamla klädmärke. Men som skattebetalare ska jag bidra till det ena experimentet efter det andra där företagens möjligheter står före medborgarnas. Tåg och post, skola och bilprovning – allt hör ändå till ett välordnat samhälles inrättningar. Eller borde göra det.

Modellen får också sina törnar av den stora migrationen. Inte bara rent konkret i behovet att ordna det goda samhället för oväntat många nyanlända. Utan också när vår tolerans och våra grundvärderingar prövas.

Det har vi gjort förr. Den svenska modellen har anammats av hundratusentals människor med rötter i andra ”modeller” i mer än ett halvt sekel.

Det är en tålig modell, statsministern behöver inte oroa sig för den. Möjligen för sin snäva syn på den.

Barbro Hedvall “

DN TISDAG 22 MARS 2016

“ Bilden av Sverige. Den svenska modellen har aldrig existerat, skriver Åke Ortmark

Barbro Hedvall skriver (DN 11/3) att den ”svenska modellen” har fått skråmor men att den inte är hotad. Jag håller med om att den inte är hotad. Den har aldrig existerat, inte någon ”modell” som hela folket slagit vakt om med förtjusning.

En mer rättvisande bild av Sverige är en helt annan: starka krafter till vänster och höger kämpar om herraväldet. Vilken modell ska dominera? Kampen döljs ofta i det dagliga parlamentariska spelet, men strax under ytan finns passionerna.

Vi har lyckligtvis ett exakt mått på dessa passioner, nämligen skattekvoten. Hur stor del av inkomsterna i samhället dras in till och fördelas av det offentliga? Är det sextio procent eller mer? Är det fyrtio procent eller mindre? *I vilken riktning går utvecklingen?*

Det är skattekvoten som berättar var ett samhälle befinner sig på vänster – högerskalan. Här går den mätbara skillnaden mellan socialism och liberalism.

Tage Erlander fick på sjuttiotalet (Fackföreningsrörelsen 1974:16/17) frågan hur det gått med socialiseringen, med bestämmanderätten över produktionsmedlen. Han svarade att i dag har ”50 procent av produktionen (genom skatteuttaget) undandragits den kapitalistiska

hushållningen. Kan vi driva upp den (andelen) till 60-70-80 procent så blir välfärdssamhället en form av socialism”.

Socialdemokraten och nationalekonomen Carl Johan Åberg förklarade i sina memoarer 2006 hur mekanismen fungerat: fram till 1950–55 hade Sverige i stort sett samma skattetryck som övriga Västeuropa. När Gunnar Sträng tillträdde som finansminister 1956 uppgick skattekvoten till 27 procent. När han avgick var siffran 48 procent. Sträng var ”en doktrinär socialist”. Han socialiserade ”på bred front människornas inkomster för att sedan med dessa pengars hjälp socialisera en stor del av tjänsteproduktionen”.

De borgerliga partierna har ”anslutit sig” till den S-märkta modellen, menar Hedvall. Men den revolutionäre Fredrik Reinfeldt gick till storms mot denna modell genom en serie stora skattesänkningar. Åren 2006–2014 sänktes skatterna med 140 miljarder. Sverige blev nästan ett vanligt västeuropeiskt land. Det var den liberala modellen.

Vad gjorde Löfven omedelbart efter tillträdet? Började planera för höjda skatter givetvis, trogen sin modell, sin syn på hur människornas problem ska lösas. En ledare som vill förverkliga sina socialistiska ideal.

Och äganderätten över produktionsmedlen? Varför inte göra ett nytt försök med löntagarfonder? sa dåvarande LO-ordföranden Wanja Lundby-Wedin i en bok nyligen. Tanken dör inte.

Åke Ortmark “

Från Wikipedia 22 mars 2016

“ De tre O:na

De tre O:na kallades på 1960-talet journalisttrion Lars Orup, Åke Ortmark och Gustaf Olivecrona. De anses vara de journalister som introducerade skjutjärnsjournalistiken i svensk television.

Inför kommunalvalet 1966 lanserades en ny fränare utfrågningsjournalistik i svensk television. Den gick ut på att ställa raka frågor och kräva svar på sådant som politikerna helst ville undvika. Tidigare hade partiledarna själva fått välja utfrågare och ofta anlitades då likasinnade partipolitiska tidningsredaktörer och frågorna som ställdes var ofta skrivna i förväg och delgivna intervjupersonen så att denne kunde förbereda svar på frågorna. I och med kommunalvalsutfrågningen 1966 upphörde denna intervjuteknik och en betydligt mer aggressiv och debattinriktad kom i dess ställe, under ledning av de tre O:na.

En av dem, som pressades av trion under valrörelsen 1966 var statsministern Tage Erlander. Apropå bostadsbristen i Stockholm och på frågan om vad en ung bostadssökande familj skulle göra, gav han rådet att man får ställa sig i bostadskön. Erlander, som var ovan vid intervjutekniken, hade svårt att redogöra för socialdemokraternas bostadspolitik och bedömare var överens om att intervjun bidrog till socialdemokraternas stora valförlust i kommunalvalet detta år, i vilket partiet fick det sämsta resultatet sedan mellankrigstiden.

De tre O:na blev en tittarframgång och återkom i riksdagsvalet 1968. Skjutjärnsjournalistiken blev sedan en del av tidens polariserings- och konfrontationstrend. “

DN TORSDAG 17 MARS 2016

“ Lag om lägre ingångslön splittrar allianspartierna.

Jobbpolitiken splittrar allianspartierna. Moderaterna säger blankt nej till förslagen från Centern och Liberalerna att lagstifta om lägre ingångslöner. Samtidigt anklagar statsminister Stefan Löfven de borgerliga för att vilja införa fattiglöner.

Under onsdagen möttes de flesta av riksdagspartiernas ledare i en debatt om utmaningarna med att få in fler nyanlända i jobb.

Centern och Liberalerna har föreslagit olika modeller för att lagstifta om lägre ingångslöner för nyanlända om inte arbetsmarknadens parter kan komma överens om en lösning förhandlingsvägen.

Moderaterna är skeptiska till sådana lösningar och inför debatten stängde partiledaren Anna Kinberg Batra dörren till att lagstifta om lönerna.

– En moderatledd regering kommer inte att lagstifta om sänkta löner. Jag tänker inte sätta mig och förhandla om att riva upp den svenska modellen, säger Anna Kinberg Batra.

M har ett förslag som partiet kallar för första jobbetanställning och som innebär att avtalsenlig lön betalas ut för 60–75 procent av arbetstiden och resten av tiden ska utgöras av utbildning. Kritiker till förslaget menar att det i praktiken är ett sätt att införa sänkta ingångslöner.

– Vårt förslag innebär att man får betalt precis enligt den ordning vi har för den tid man jobbar, och att man får möjlighet att utbilda sig för att lära sig jobbet på jobbet. Sådant behöver vi mer av, säger Anna Kinberg Batra.

Men statsminister Stefan Löfven anser att M:s förslag i praktiken innebär en sänkning av lönenivån.

– Det är klart att det sänker inkomsten om du ska jobba 60–75 procent i stället, säger han.

Stefan Löfven ägnade en stor del av riksdagsdebatten åt att angripa de borgerliga partiernas förslag om lägre ingångslöner.

– Vi socialdemokrater kommer aldrig att acceptera statligt satta fattiglöner. Det ska löna sig att arbeta, punkt, säger Stefan Löfven.

Han menar att sänkta ingångs-löner för nyanlända skulle få effekter även på andra lönenivåer.

– Det går inte att sänka ingångs-lönerna för några stycken och tro att det isoleras till bara den gruppen. Det kommer självklart att påverka andra. Det blir en press nedåt på lönerna, säger Stefan Löfven.

Liberalernas partiledare Jan Björklund är kritisk till att Moderaterna stänger dörren för att lagstifta om sänkta löner och att M gör det utan att först ha förhandlat med de övriga allianspartierna. Han håller fast vid att det kan behövas lagstiftning om sänkta ingångslöner.

– Vi har olika uppfattning i den här frågan. Alternativet för de här lågutbildade invandrarna är att antingen ta något enklare jobb eller så kommer de att hamna i åratal av utanförskap och på bidrag. Där har vi uppenbarligen lite olika synsätt på hur allvarligt detta problem är, säger Jan Björklund.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

“ **Fakta. Jobbförslag**
Moderaterna föreslår första jobbetanställning med 25 till 40 procents utbildning. Lön för utfört arbete. Parterna reglerar.

Liberalerna föreslår startjobb med lägre lön, lägre inkomstskatt och avskaffade arbetsgivaravgifter. Om parterna inte kommer överens kan staten införa det.

Centerpartiet vill ha ingångsjobb med lägre löner för unga och nyanlända. Om inte parterna kommer överens om det kan det bli lagstiftning.

Kristdemokraterna vill se introduktionsanställning med jobb till 75 procent av kollektivavtalsenlig lön samt resten obetald utbildning.

Källa: Partierna/TT”

DN TORSDAG 17 MARS 2016

“Nya M slår tillbaka

Regeringens expertmyndighet Konjunkturinstitutet bedömer att arbetslösheten kommer att stiga till över 9 procent fram till 2030. Det är en prognos som, milt uttryckt, är behäftad med osäkerhet.

Förutsägelsen bygger dock på ett enkelt och inte alls orimligt antagande: att arbetsmarknaden kommer att fortsätta att fungera som den gör i dag. Arbetslöshet över 9 procent är helt enkelt följden av att andelen svenskar som är födda utanför Europa ökar.

Alltför många nya svenskar kommer – om inget görs – att bära sysslolöshetens och bidragsberoendets ok.

På onsdagen punkterade Moderatledaren Anna Kinberg Batra det gräl om ingångslönerna som hennes allianskamrater har haft med regeringen. ”En moderatledd regering kommer inte att lagstifta om sänkta löner”, löd hennes besked i Ekots morgonsändning.

Här stängde hon dörren i ansiktet inte minst på Jan Björklund, som under morgonen säkert laddade inför den riksdagsdebatt mellan partiledarna som skulle hållas under onsdagen på Liberalernas initiativ.

Rubriken var ”Vägen in på arbetsmarknaden”. Liberalernas huvudnummer skulle handla om lägstalönerna. Men det moderata utspelet sköt i sank den idé som också Centerpartiet och Kristdemokraterna har fört fram: Om inte fack och arbetsgivare filar ner de höga trösklarna kan borgerliga politiker gripa in och hyvla åt dem, genom lagstiftning.

Till konfliktens bakgrund hör förstås att det pågår en stor avtalsrörelse. Partier på båda sidor av blockgränsen har också medvetet dramatiserat frågan om lönerna och möjligheterna till jobb för nyanlända.

Allianspartierna har provocerat regeringen, och de tre småpartierna har gått längst i både förslag och retorik. Socialdemokraterna har å sin sida villigt gett sig in i striden. De ser en chans att få slåss för den svenska modellen.

Moderaterna har försatts i ett dilemma. Om partiet får bestämma handlar den övergripande konflikten i politiken om jobben och ekonomin, men inte om den svenska modellen. Den har ju länge tjänat landet väl, hette det när Fredrik Reinfeldt var partiledare.

Hela idén med hans projekt var att desarmera Socialdemokraternas klasskampsretorik. Debatter i vilka Moderaterna löpte risken att framstå som antifackliga högerspöken undveks därför nogsamt.

Anna Kinberg Batra drar nu av samma skäl i nödbromsen. Det har visat sig besvärligt att värja sig mot den senaste tidens anklagelser från Stefan Löfven, att högern vill sänka lönerna för vanligt folk. Undersköterskorna sägs vara hotade. En sådan bild, av ett parti som gör anspråk på att dominera det politiska mittfältet, får förstås inte fastna på väljarnas näthinnor.

Den tidigare partisekreteraren Per Schlingmann slog en gång fast att nya Moderaterna ”ska vara ett parti för alla och för hela Sverige och som står för verklig rättvisa”. Det lär också gälla som Kinberg Batras motto.

Att försöka övertyga LO-medlemmar om att de inte berörs av allianspartiernas förslag om statliga minimilöner innebär, enligt den moderata kalkylen, alltså en för stor risk. Dessutom skulle lönelagstiftning innebära ett väsentligt avsteg från den arbetsmarknadsmodell som ger svensk ekonomi stadga – om än samtidigt växande sysselsättningsklyftor.

Utspelet har således sin moderata logik. Men Anna Kinberg Batra riskerar samtidigt att skada alliansen med sin defensiva inställning. I samarbetet ingår en överenskommelse om att småpartierna ska ha utrymme för egna utspel även i kontroversiella hjärtefrågor.

Moderaterna må sedan säga nej i förhandlingar, men det ingår inte i överenskommelsen att partiledaren ställer ultimatum på förhand och öppet sablar ner de andras försök att profilera sig. Kinberg Batras kommentarer på onsdagen måste räknas som ett borgerligt etikettsbrott.

Särskilt vad gäller integrationen och arbetsmarknaden hade en frejdig och spretig debatt gärna fått verka ut. Moderaterna glömmer också att Fredrik Reinfeldts framgång inte bara byggde på systembevarande politik utan också hade ett stänk av radikalism.

Nu framstår det som alltmer troligt att lönespridningen förblir som den är. Att inga radikala reformer sjösätts, att det i stället blir mer av ungefär samma medicin i politiken. Även Moderaterna vet att det leder till en arbetslöshet på 9 procent.

DN “

Världens och mänsklighetens problem.

Man kan numera med hjälp av internet och TV få fram kunskaper om världen. Om djurlivet kan man få program som visar hur sinnrikt djuren är konstruerade och hur skickligt de kan leva sina liv.

Som en konstrast till det står program om mänskligheten. Den har under cirka 5000 år haft skriftspråk under det som kallas historisk tid och man kan få uppgifter om hur mänskligheten har betett sig.

Den större delen under historisk tid har gått åt till förskräckliga maktkamper. Mänskligheten har varit uppdelad i överklasser med makthavare som bestämt vad som ska göras och underklasser som mest bara haft att underordna sig överklasserna.

Under tidernas lopp har funnits försök att ge underklasserna mer makt. Man kan säga att försöken lett till att demokratins princip slog igenom grovt räknat, med variationer i världen, för bara ungefär 90 år sedan

Demokrati innebär att alla ska vara med och bestämma, men i praktiken är det inte så. Önskemålen ligger dock där. Det förutsätter att alla har tillräckliga kunskaper.

1800-talet var i Sverige ett utprägla klasamhälle. Allmän rösträtt blev det 1924 då kvinnorna för första gången fick rösta. 1932-1976 innehade socialdemokraterna regeringsmakten. De borgerliga partierna bestod av folk från 1800-talets överklasser och deras politik har under den demokratiska epoken gått ut på att främja överlassernas intressen.

De bogerliga partierna fick regeringsmakten 2006 och styrde Sverige i åtta år till 2014, då socialdemokraterna fick regeringsmakten med hjälp av miljöpartiet.

Statistik visar, att under de åtta åren har de med låga inkomster fått stora försämringar och de med höga inkomster fått stora förbättringar.

Socialdemokraternas främsta uppgift är att vrida tillbaks borgerlighetens skeva utveckling. Det gäller att förbättra de disponibla inkomster för dem med låga inkomster så att de kan leva ett värdigt liv. Det lär innebära att de med höga inkomster måste sänka sina krav på levnadsförhållanden. Men det bör inte medföra för brutala politiska ingrepp.

I regeringen finns ingen minster för det viktigaste politikområdet: Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, hushållskostnader od

Det behövs en minister för detta område och det föreslås att det ska bli Kristina Persson Minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete. Hon bör också bli minister för hushållsverksamheterna och bl a se till levnadsförhållandena för de lägsta inkomsterna

I projektet om samhällsplaneringes problem har sedan 1960-talet beskrivits hushållskostnader. På senare år det gjorts mycket noga och resultaten visat att de med de lägsta inkomsterna efter skatt får mycket stora underskott. När socialdemokraterna fick regeringsmakten 2014 kunde man vänta sig att det skulle göras något för att förbätra detta. men regeringen har inte visat något intresse för det.

Förmögenhetsskatt bör ej införas. Fastghetsskatten bör ej ändras.

Förslag (enligt kapitel 5):

1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
Bostadsbidragen som gäller för åldrarna 18-28 år utvecklas till att gälla även för åldrarna 29-64 år och där med avtrappning 20% vid stigande inkomst.

2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadstilläggen avskaffas
Regeln 15% innebär en förmögenhetsskatt som tillsammans med vanlig skatt på räntan år 2013 är över 500% av bankavkastningar. För fastigheter innebär regeln en extra förmögenhetsskatt på 7,75% av taxeringsvärdet utöver den avgift för fastigheter som betalas på skattsedeln Se sidan 352 i http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf

3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
Motsvarande belopp betalas som en kollektivavgift av riksdagen till public-serviceföretagen. För riksdagens finansieringen avskaffas inflationsindexregleringen av jobbskatteavdragen och minskas jobbskatteavdragen för alla med 1200 kr per år = 100 kr per månad utom för inkomster under ca 11 000 kr per månad.
TV-avgiften för företag bör behållas som nu.

Lagstiftningsmässigt är det enkelt att genomföra omläggningen. Alla regler om hur publicservice-verksamheterna ska bedrivas blir kvar och riksdagen får som nu göra de lagförändringar om ändringar i det som den vill ha. Riksdagen bestämmer nu vilken omfattning verksamheterna ska ha och vad de får kosta. Det är något som ligger vid sidan om frågan om fördelning av kostnaderna på individerna i svenska folket.

Finansmarknadsministern (MP) tycks nu vilja införa amorteringskrav för bostadslån.

Det är en olämplig högerpolitik som gynnar dem med höga inkomster. Statsministern och finansministern bör som socialdemokrater övertyga finansmarknadsministern om att förslaget inte bör genomföras.

Amorteringskraven är en mycket svår belastning för dem med låga inkomster, de kan inte ha råd att köpa lägenheter. De lägenheter de inte köper blir tillgängliga för dem med högre inkomster, som har stora överskott i sina hushållsbudgetar och väl tål amorteringskraven. Kraven gynnar alltså de högre inkomsterna, vilket knappast kan vara en politik som passar socialdemokraternas ambitioner.

Istället för att försämra för alla husägare kan man försämra för dem som har hus med ovanligt högt värde och ovanligt höga ränteavdrag, vanligen ägare med höga inkomster.

Enligt "Dags att deklarera" får man för underskott av kapital skatterduktion med 30% om underskottet är högst 100 000 kr. Om underskottet är större än 100 000 kr är skattereduktionen 30% av 100 000 plus 21% av den del av underskott som överstiger 100 000 kr (gäller inte ivesteringsavdrag).

Om man sänker underskottsgränsen 100 000 kr till 50 000 kr: skattereduktionen vid underskott 100 000 kr blir 15 000 kr för delen under 50 000 kr och 21 % för delen däröver, 10 500 kr, tillsammans reduktion 25 500 kr, dvs reduktionen minskar med 4 500 kr.Relativt litet. Skattereduktionen för underskott 100 000 kr blir 25, 5% av underskottet.

Om man dessutom sänker procentsatsen 21% till 11 % blir skattereduktionen för delen mellan 50 000 och 100 000 11% av 50 000= 5500 kr och skatterduktionerna tillsammans 15 000 + 5500= 20 500 kr. Skatterduktionen för underskott 100 000 blir 20,5% av underskottet. Kännbart.

Vid underskott över 100 000 kr blir skattereduktionen för delen över 100 00 kr: 11%.

<u>Det är vanligt att politiker och makthavare inte har kunskaper om allting,</u>
För att hjälpa politikerna, och allmänheten, att forma bra politik har forskats fram klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter med 9 huvudområden Det är människornas verksamheter som formar Sveriges och världens framtid.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter. 20 områden
2. Religiösa verksamheter o d. 5 områden
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter. 15 områden
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur. 3 områden
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter. 11 områden
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter. 30 områden
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer. 21 områden
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur. 12 områden
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar.
Allmän geografi. Biografi. Allmän historia. 12 områden
Summa 129 områden
Huvudområdena har delområden enligt en decimalprincip

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

<u>Religion och levnadskunskap.</u> (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé-och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv-och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt.
    Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

Det finns skäl att granska alla läroplaner för grundskolan och gymnasiet. I tidningsartikeln den 11 januari 2016 ”Pseudoteorier jämställs med etablerad vetenskap” nämns att i skolverkets kommentarer till läroplanen för grundskolan framställs naturvetenskapen som en ideologi bland andra. En relativistisk kunskapssyn har fått fotfäste i skolvärlden och den lämnar skoleleverna skyddslösa. Skolan måste vara tydlig med vad vetenskapen säger, skriver fyra forskare och debattörer.

Det finns en överklass och en underklass och det finns mycket att göra för att få ett bättre samhälle som är mer jämlikt. Underklassen bör stödjas och deras levnadsvillkor förbättras. Det är de nuvarande socialdemokraternas uppgift att fortsätta det som de första socialdemokraterna gjorde. De måste förbättra för underklassen.

Kminalvården

Kriminalvårdens generaldirektör Nils Öberg har skrivit en artikel om förbättring av kriminalvården. Förbättringarna går ut på att de intagna ska få utbildning så att de kommer ifrån de kriminella handlingarna och anpassas till samhället.

Grundskolan och gymnasiet ger inte tillräckligt bra kunskaper med hänsyn till det som behövs för att klara de vanliga levnadsförhållandena och det som behövs för förvärvslivet. Alltför många hamnar därför i kriminalitet som det sedan är svårt att komma ifrån.

Därför behövs förbättringar i grundskolan och gymnasiet och förbättringat i kriminalvården.

Enligt forskare är utanförskapsområden grogrund för extremism. där behövs utbildningar.

DN MÅNDAG 21 MARS 2016

”Kort fängelsestraff ger ofta inte det bästa resultatet”

“ Mer frivård. Nära 70 procent av alla fängelsestraff är kortare än sex månader. Att på så kort tid förmå en människa att lämna missbruk och kriminalitet är svårt. Alternativ till korta fängelsestraff finns, men utnyttjas inte tillräckligt. Straff i frihet kan ge bättre resultat och motverka återfall i brott, skriver Kriminalvårdens generaldirektör Nils Öberg.

Ett påföljdssystem ska fylla flera funktioner. Det ska bestraffa, avhålla andra från brott samt genom väl avvägda straffsatser och påföljdsval upprätthålla förtroendet för rättssystemet. Straffet ska också verkställas på sätt som minskar risken för ny kriminalitet. Eftersom en liten andel av befolkningen står för en majoritet av brottsligheten är det återfallsförebyggande arbetet av stor betydelse för tryggheten i samhället. En väl avvägd balans mellan det bestraffande inslaget och Kriminalvårdens rehabiliterande insatser behövs.

Därför är det olyckligt att den kriminalpolitiska debatten så ofta enbart handlar om att göra långa straff längre. Vi behöver prata mer om de korta fängelsestraffen och de alternativa påföljder som verkställs i frihet, under frivårdens ansvar. Utöver fängelse finns böter, villkorlig dom, skyddstillsyn och överlämnande till särskild vård. Skyddstillsyn kombineras ofta med behandling eller samhällstjänst. Kortare fängel-sestraff kan också, om den dömde vill och bedöms lämplig, avtjänas i hemmet med så kallad fotboja.

Grundprincipen för val av påföljd är enkel: allvarligare brott bör leda till fängelsestraff i ett år eller mer, medan mindre allvarliga brott bör leda till någon annan påföljd än fängelse, normalt villkorlig dom eller

skyddstillsyn. Detta kallas för ettårspresumtionen. Undantag ska göras – förutom vid återfall i brott – vid så kallade artbrott, till exempel mened, rattfylleri och vissa misshandelsbrott där korta fängelsestraff i stället ska dömas ut. Med tiden har listan över så kallade artbrott blivit allt längre och undantagen alltmer börjat likna en huvudregel. Såväl den statliga Påföljdsutredningen från 2012 som Högsta domstolen har uttryckt skepsis mot den utvecklingen (SOU 2012:34, NJA 2014 s. 559). Kriminalvården har samma uppfattning.

Vi har tagit fram siffror över antalet lagakraftvunna fängelsedomar per år under åren 2002-2014 där strafftiden är sex månader eller kortare. Siffrorna visar att i genomsnitt 69 procent, mer än två tredjedelar, av domarna är kortare än sex månader. Påföljdsutredningen visade samma sak när den konstaterade att över hälften (54 procent) av fängelsestraf-fen under åren 2008-2010 var kortare än fyra månader. Efter att häkt-ningstiden räknats bort decimeras den faktiska strafftiden ytterligare.

Nära 70 procent av fängelsedomarna är alltså kortare än ett halvår – trots ettårspresumtionen. Det finns givetvis förklaringar, den höga andelen återfall är en, artbrottsutvecklingen en annan. Oavsett orsak är det dags att ifrågasätta om användningen av korta straff är ändamålsenlig i förhållande till vad påföljdssystemet är tänkt att uträtta?

För Kriminalvården får det uppenbara negativa konsekvenser. Vår personal har i mötet med den korttidsdömde svårt att förklara valet av påföljd. Därmed blir det också svårare för den dömde att acceptera sitt fängelsestraff. Vi upplever också att balansen har rubbats mellan bestraffningen och det återfallsförebyggande uppdrag som Kriminalvården har. Incitamentet för en dömd person att aktivt ta ansvar för sin kriminalitet, och genomföra den verkställighetsplan som Kriminalvården upprättar, minskar. Alternativet, att bara sitta av de korta fängelseveckor domstolen dömt ut, är ofta mer lockande.

För att vi ska kunna fylla straffverkställigheten med konstruktiva insatser – behandling, stöd, påverkan och kontroll – krävs inte bara resurser och kompetens utan även tid. Några veckors inlåsning gör varken från eller till för en persons vilja och förmåga att lämna ett kriminellt liv. Det finns mycket goda vetenskapliga belägg för att insatser i frihet gör större skillnad, och svenskt frivårdssystem räknas till ett av världens mest utvecklade. Straff som verkställs i frivård kan göras längre, vara mer ingripande och utformas mer innehållsrikt och individanpassat. I en anstalt begränsas möjligheterna till eget ansvar, ute i samhället måste klienten själv klara av sin tillvaro och hantera de risksituationer som tidigare har lett till kriminalitet.

Samtidigt finns anledning till självkritik. Det är Kriminalvårdens ansvar att se till att straffen i frihet håller så hög kvalitet att såväl allmänheten, lagstiftaren och Sveriges domarkår känner tillit till systemet. Därför gör vi nu en stor satsning på frivården:

1 Ny samtalsmetod. Kriminalvården inför under 2016 och 2017 metodiken Krimstics som kombinerar strukturerade riskbedömningar och intensifierade insatser under övervakningen med ett avsevärt större fokus på det som är frivårdens kärnuppgift, att adressera klientens kriminalitet. Utvärderingar som gjorts av metodiken i Kanada visar på en minskad risk för återfall i brott.

2 Frivårdsapp. Vi utvecklar en mjukvaruapplikation som ska ge frivårdsklienterna tydliga scheman och påminnelser för besök i frivården, psykiatrin eller beroendevården. Det ska vara lätt att göra rätt även när man är dömd för brott. Vi genomför också ett pilotprojekt med övervakning via videolänk för unga.

3 Skärpt misskötsamhetspolicy. Konsekvenserna av att inte sköta sin villkorliga frigivning eller föreskrifterna vid skyddstillsyn ska bli tydligare. Kriminalvården vill att upprepad misskötsamhet ska leda till snabbare och kraftfullare reaktioner och vi har inlett en dialog med övervakningsnämnderna.

4 Intensivare utslussning. Kriminalvården utvecklar det återfallsförebyggande arbetet inför och under utslussning efter ett fängelsestraff. Vi satsar bland annat för att öka vår förmåga att göra korrekta bedömningar av klienternas risker, behov och mottaglighet.

Kriminalvården lanserar också ett utbildnings- och informationsmaterial riktat till landets tings- och hovrätter för att öka kunskapen om de möjligheter och begränsningar de olika påföljdsalternativen innebär. Vi hoppas på en fördjupad dialog och en ökad samverkan med domstolarna.

Vårt perspektiv är enkelt. Människor som har begått brott är en del av vårt samhälle och ska efter verkställighet återvända till det. Kriminal-vårdens personal arbetar med dessa återvändare dagligen i syfte att minska riskerna för att de återfaller i brott. Rätt val av påföljd är en viktig förutsättning för att vårt arbete ska bli framgångsrikt, och våra resurser användas effektivt. Med den utgångspunkten är det mycket svårt att förstå poängen med den utbredda användningen av korta fängelsestraff.

Nils Öberg, generaldirektör Kriminalvården “

DN TORSDAG 24 MARS 2016
”Utanförskapsområden grogrund för extremism”

”Failed communities”. Attentaten i Bryssel visar att utanförskapsområden inte bara riskerar att utgöra grogrund för radikalisering, utan även tjänstgöra som skydd för kända terrorister. En förutsättning för ett framgångsrikt förebyggande arbete är att skygglapparna kastas, skriver terrorforskarna Magnus Ranstorp och Peder Hyllengren.

Tisdagens attentat i Bryssel var ohyggligt, men likväl var det inte oväntat att Europa i närtid skulle drabbas av terrorism ännu en gång. Belgien, och inte minst Bryssel, har varit något av ett europeiskt nav för jihadister och terrorhotnivån i landet har över tid bedömts som hög. Frågan har i viss mån inte varit så mycket om ett attentat skulle inträffa, utan när. Vid sidan om våldsbejakande extremism består detta nav i framför allt stadsdelen Molenbeek av omfattande gängkriminalitet och handel med vapen och narkotika.

Säkerhetstjänst och polis har svårt att verka i dessa områden vilket bidragit till attentatet inte upptäckts i tid. Källor och tentakler in i dessa miljöer – och som sträcker sig ända in i Frankrike – har uppenbart saknats. Detta kan ha bidragit till att Paris-terroristen Salah Abdeslam kunnat hålla sig gömd i stadsdelen, vilket illustrerar ett tilltagande problem där utanförskapsområden inte bara riskerar att utgöra grogrund för radikalisering, utan även tjänstgöra som skydd för kända terrorister.

På ett globalt plan diskuteras ibland vissa stater i termer av ”failed states” – misslyckade stater. I västvärlden finns på vissa håll skäl att diskutera ”failed communities” – misslyckade samhällen. Den belgiske inrikesministern formulerade det träffande när han pratade om

landets misslyckade integration med att konstatera att i USA så har en andra generationens invandrare blivit landets president, här blir fjärde generationens en IS-krigare.

En bidragande orsak till komplexiteten är att det finns en mycket diversifierad profil bland våldsbejakande extremister. Här finns unga tjejer, personer som vill bli kända, de som agerar ensamma och de som ingår i komplexa nätverk. Detta innebär en ytterst svår utmaning för säkerhetstjänster att lägga de pussel som behövs baserat på fragmenterad information.

Genom bland annat Edward Snowdens avslöjanden om hur myndigheter med signalspaning spårar individer har terrorister blivit mer disciplinerade i sin kommunikation. De använder sig allt oftare av kryptering och vet hur säkerhetstjänster lokaliserar dem. Detta medför att säkerhetstjänsterna blir halvblinda – de har en stor volym av personer att hantera och det blir än svårare att hitta nålarna i höstacken när de möter en motståndare som förstår systemens svagheter.

Samtidigt illustrerar attentaten vikten av samordning av insatser. I en liten federal stat som Belgien blir detta svårare – ett flertal olika polismyndigheter ska koordineras. Balansen mellan polisiära underrättelseaspekter och förebyggande arbete är viktig. Belgien har i mångt och mycket inte haft något välutvecklat lokalt förebyggande arbete vilket medfört att områden lämnats öppna för extremister att operera i.

Precis som i Belgien har utanförskapsområden i Sverige varit kraftigt överrepresenterade beträffande extremism och utländska stridande. Vi ser i dagsläget inget som tyder på att den sociala situationen i dessa områden kommer att markant förbättras inom en snar framtid, utan riskerna är överhängande att de fortsätter att utgöra en grogrund för extremism och kriminalitet. Mer behöver göras för att skapa en basal trygghet i dessa områden, vilket inte minst Polismyndighetens rapport om kriminellas inflytande i lokala områden från december 2015 pekar på. Det är sannolikt ingen slump att flera av de områden där kriminella har stort inflytande också stuckit ut avseende extremism och utländska stridande.

Det räcker dock inte att stanna vid sociala orsaker. Det finns en salafist-jihadistisk ideologi som sprids genom personer som verkar i dessa områden, och som legitimerar och lockar andra att påbörja vägen mot våldsbejakande extremism. Med löften om att omvandla deras liv från hopplöshet till hjältar har de haft framgång med att rekrytera nya personer till bland annat IS.

Extrema idéer har betydelse. Det finns en koppling mellan idén om att kvinnor tillhör män och att flickor säljs som sexslavar i Syrien. Den bland islamister vida spridda föreställningen att västvärlden är i krig med islam skapar en intellektuell miljö där steget för potentiella jihadister att ta till våld minskar. I grunden existerar en djup konflikt mellan västvärlden och den salafist-jihadistiska ideologin om hur ett samhälle ska styras och fungera.

Det är då bekymmersamt att stat och kommuner i Sverige fortsätter att betala ut generösa bidrag till föreningar som till exempel bjuder in hatpredikanter, separerar män och kvinnor i sin verksamhet eller har en värdegrund som bakom kulisserna står i konflikt med den liberala demokratin. Den salafist-jihadistiska ideologin är antidemokratisk och våldsbejakande till sin natur och det behövs större kunskap om samspelet mellan ideologi och sociala förhållanden.

Det kan också vara värt att notera att Belgien knappast kan anklagas för att bedriva en utrikespolitik genomsyrad av militära interventioner i muslimska länder och att terroristerna reagerat på det, utan hotet har kommit inifrån. Det är en påminnelse om att en anpassning till salafist-jihadisters önskemål inte medför någon ökad

säkerhet och att de som är beredda att begå attentat inte lider någon idétorka på motiv.

IS har uppmuntrat anhängare och sympatisörer till attentat i Europa, en uppmaning som också hörsammats vid ett flertal tillfällen. Ur ett europeiskt perspektiv är Sverige för tillfället inte ett prioriterat mål, men likväl ett legitimt mål. Personer med både avsikt och förmåga att genomföra attentat finns i Sverige enligt Säkerhetspolisen och den svenska flaggan återfinns i nyproducerade filmer från IS över länder de anser befinna sig i krig med.

Den nationella samordnaren mot extremism har spelat en viktig roll i att få kommuner att börja engagera sig i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Det är ett arbete som behöver fortgå och fördjupas. Problematiken kommer att finnas med oss under lång tid och mer behöver göras för att färre ska dras till extremismens locktoner. Vi har under flera år varnat för denna utveckling. Det har inte alltid varit populärt.

Det har länge funnits ett motstånd lokalt mot att verkligen ta tag i denna fråga. Det har gradvis blivit bättre, men det är ännu inte lika självklart och okontroversiellt för politiker och tjänstemän att engagera sig mot islamistisk extremism som mot till exempel nazism. En förutsättning för ett framgångsrikt förebyggande arbete är att skygglapparna kastas, på den punkten finns mer att göra – i både svenska kommuner och hos vissa svenska forskningsinstitut.

Magnus Ranstorp, forskningschef Centrum för asymmetriska hot- och terrorismstudier (CATS) vid Försvarshögskolan och kvalitetsansvarig vid EU:s Radicalisation Awareness Network – Centre of Excellence

Peder Hyllengren, forskare vid CATS, Försvarshögskolan “

<u>Världsplanering och planering av Sverige.</u>

Regeringen bör inrätta två planeringar: en för Sverige och en för världen.

Den för Sverige bör delas in i sex delplaneringar för de sex nya regionerna. De nuvarande länen tycks vara för många för en bra planering. Med de sex regionerna tycks man kunna få bättre planeringar.

Planeringarna bör följa de fyra planeringsmomenten. hur var det, hur är det, hur kan det bli och hur bör de bli. Planeringarnas innehåll kan lämpligen följa de 22 politikområdena (inklusive politikområdet för hushållsverksamheterna) som på riksnivån leds av ministrarna.

Det behövs också en svensk världsplanering. Den kan lämpligen ske i utrikesdepartementet. Biståndsministerns verksamhet bör vidgas så att det blir en värdsplaneringsminister med planering för varje land i världen eller för grupper av länder med hänsyn till deras olika förhållanden

Planeringarna bör följa de fyra planeringsmomenten. hur var det, hur är det, hur kan det bli och hur bör de bli. Planeringarnas innehåll kan lämpligen följa de 22 politikområdena (inklusive politikområdet för hushållsverksamheterna) som på riksnivån leds av ministrarna. Världsplaneringsministern bör få hjälp från ministrarna i de 22 politikområdena för planering av Sverige. Och tvärtom: ministrarna för Sverigeplaneringar bör få hjälp från värdsplaneringsministern.

Sidas verksamhet bör justeras med hänsyn till att biståndsverksamheten utvidgas till en svensk världsplanering.

Världsplaneringens syfte är att förbättra samverkan mellan Sverige och andra länder och att ge bra underlag för hur vi i Sverige kan förbättra våra sätt att få nytta av andra länder.

Slut på utredningen
För att utredningen inte ska bli för lång måste den avbrytas nu. Men det som just hänt i Bryssel är så stort att det måste nämnas. I det följande något kort om det.

Vad häder sedan?
Regeringen styr Sverige.
Det är svårt att på regeringens hemsida få fram vad den gör och vad den vill. Den har flyktingpoltik och terrorpolitik att ägna sig åt, men problemen är flera.

Flyktingarna som kommit är bara någon procent av befolkningen och borde inte ge så stora problem. Men de kan inte svenska och har ofta dålig utbildning. Många svenskar har också dålig utbildning Arbetsmarknadsministern har ett stort arbete med att få arbetsförmedlingen att fungera.

I "Förslag från analysgruppen Arbetet i framtiden Delrapport 2 21 mars 2016" står hur man minskar arbetslösheten och får alla i arbete.

Det är bostadsbrist. Bostadsbyggandet har försummats många år. Regeringens bostadspolitik lämnar mycket att önska.

Regeringens fördelningspolitik och utbildningspolitik är för dåliga. De med låga inkomster har för stora underskott i sina hushållsbudgetar. Fackföreningarna och arbetsgivarna har svårt komma överens. De borgerliga partierna gör allt de kan för att bli av med socialdemokraterna.

Det finns mycket att återkomma till.

DN LÖRDAG 26 MARS 2016

"Vi ser en renässans för den demokratiska socialismen"

" Vågar S vara med? När den demokratiska socialismen artikuleras klart och tydligt vinner den stort stöd – som nu i det kapitalistiska USA. De socialdemokratiska partierna behöver förnya sig i frågor som ekonomisk demokrati, kampen mot ojämlikheten, klimatet, välfärden och ge en vision om frihet och goda liv åt alla, skriver Daniel Suhonen.

För fem år sedan, den 26 mars 2011 höll den nyvalde partiledaren Håkan Juholt sitt installationstal inför ett fullsatt Stockholm Waterfront. Det var ett tal som medvetet, men inte uttalat försökte bryta mark för de idéer som brukar betecknas som demokratisk socialism men som de sista 30 åren i svensk och europeisk socialdemokrati lyst med sin frånvaro. Juholt talade om ökande klassklyftor och barnfattigdom och att kundvalssystem inom skolan lett fel. Om ett pensionssystem som räddar statsbudgeten men sätter ut kvinnor och arbetargrupper till fattigdom. Juholt talade om socialdemokratins konstituerande uppgift som ett värn mot marknaden och att skapa öar – exempelvis inom välfärdsstat och kultur där marknadens lagar inte ska ha bestämmanderätt.

Jag hade förmånen att bidra med några inspel till Juholts tal och trodde liksom många andra att det skulle innebära en nödvändig förnyelse och vitalisering av den svenska socialdemokratin. Det blev inte så. Då.

Men i dag finns det skäl att se möjligheterna för en renässans för den demokratiska socialismen. I det Demokratiska partiets primärval i USA vinner Bernie Sanders en lång rad delstater i kamp med den mittenorienterade Hillary Clinton. Sanders kallar sig demokratisk socialist vilket lockar eller i vart fall inte avskräcker en betydande grupp väljare. En ung generation har växt upp efter Kalla krigets slut och finanskrisens erfarenheter har visat dem vad ohämmad kapitalism har att erbjuda. I kombination med en konkret reformpolitik som går ut på att skissa upp ett närmast skandinaviskt välfärdssystem med universell sjukvård och fria universitetsstudier och en skarp men rimlig kritik av ett korrumperat ekonomiskt system, vinner Sanders anhängare. Han är också mycket tydlig i att peka på den osunda roll som de mäktiga finansfamiljerna i USA fått i det politiska systemet. Efter en lagändring kan nu närmast obegränsade politiska kampanjmedel strömma till så kallade ”Super pacs” som sedan finansierar kampanjer. Detta skapar en demokratisk obalans och således föreslår Sanders ett system med offentlig finansiering av partiernas valkampanjer.

Lyfter vi blicken ser vi Syriza i Grekland och Podemos i Spanien skaka om grundvalarna för sina länders politiska system. Bägge partierna vinner väljare med i grunden radikala socialdemokratiska program som äter upp förstenade och korrumperade S-partier. Efter Syrizas övertagande av rollen som det dominerande vänsterpartiet talar man om ”pasokifiering” – processen när ett etablerat S-parti eroderar till en spillra av sitt forna jag. Tar vi Storbritannien så har den radikale Jeremy Corbyn tagit makten i Labour och seglat förbi Tories i opinionsmätningarna.

Vad beror detta på? Det finns några trender som spelar in i denna återkomst av en radikalare socialdemokrati:

* **Nyliberalismens fria kapitalism** visade upp sitt misslyckande i finanskrisen 2008 och den följande recessionen.

* **Kommunismen har försvunnit** som attraktivt projekt för en ung generation. Dagens unga vänsteraktivister drömmer om demokratisk socialism och radikala välfärdsreformer.

* **Socialdemokratins implosion** som politiskt projekt. Efter att i 30 år ha anpassat sig till en nyliberal ekonomisk politik har förtroendet och attraktionskraften försvunnit.

* **Fascismen och den nationella revanschismen** har återuppstått i olika skrudar i nästan alla länder när människor vaknar upp i kölvattnet av nyliberalismens misslyckande samtidigt som de två traditionella vänsteralternativen står svarslösa.

Är man anhängare till den demokratiska socialismen är det först lätt att känna sig pessimistisk inför framtiden. Men egentligen finns det goda skäl att vara optimist. Om demokratisk socialism artikuleras på ett klart och tydligt sätt, har den stora möjligheter att vinna stort stöd och många anhängare. Detta visar sig nu i det kapitalistiska USA, men förutsättningarna i de skandinaviska länderna med dess starka värderingar kring jämlikhet och kollektiv välfärd är naturligtvis mycket bättre.

Men en förnyelse av de socialdemokratiska partiernas program i demokratisk socialistisk riktning skulle behöva innehålla några avgörande nygamla moment:

1 Ekonomisk demokrati. Socialdemokratin måste återuppväcka makt- och ägarfrågorna. Vi står inför en omfattande robotisering och informalisering av ekonomin. Globaliseringen hotar de stabila skattebaser som finansierar välfärden. Kanske är det dags att ompröva funktionssocialismen som den konstruerades av Nils Karleby för 90 år sedan? Kanske ska staten äga företag för att bekosta välfärden? Genom pensionskapitalet kan staten på fredlig väg köpa aktier och bolag för styra och ”beskatta” marknaden.

2 Bekämpa ojämlikheten. Ojämlikheten skenar i hela OECD, snabbast i Sverige. Vinsterna tar större del av kakan från lönerna. De rika drar ifrån. Samhället spricker upp. Men socialdemokratin har stillsamt beskrivit dessa trender i snart 40 år utan att göra något år dem. Nu krävs åtgärder som ökar jämlikheten igen:

~~återinför fastighetsskatt, arvsskatt, förmögenhetsskatt och likställ arbets- och kapitalskatterna.~~ Vi behöver också göra om och öka utbetalningarna i pensionssystemet. (**Suhonens förslag är inte bra, de skatter han nämner slår fel, man bör ta skatt från <u>avkastningar</u> av kapital.)**

3 Välfärdsstatens socialism. När Tage Erlander på sjuttiotalet fick frågan om socialismen svarade han att ”50 procent av produktionen (genom skatteuttaget) undandragits den -kapitalistiska hushållningen. Kan vi driva upp den (andelen) till 60-70-80 procent så blir välfärdssamhället en form av socialism”. Sedan millennieskiftet har skattekvoten tvärt om sänkts kraftigt från drygt 50 till dagens 45 procent. En välfärdsstat som skall vara långsiktigt hållbar och generera ett brett stöd i medelklassen kräver en skattekvot på 48-51 procent av BNP. Välfärden bör också skötas utan inblandning från aktörer i den kapitalistiska sfären. Gärna valfrihet och mångfald, men utan kapitalistisk vinstlogik i mjuka välfärdsverksamheter som vård, skola omsorg.

4 Klimatfrågan kräver kollektivt kapital. De flesta stora infrastrukturprojekt i modern tid har krävt att den offentliga sektorn är med och står för planering och finansiering. Klimatomställningen är den största utmaningen i vår tid och kommer kräva en större, inte en mindre stat och möjligheter till låneinvesteringar i keynesiansk anda.

5 Frihet och goda liv åt alla. Den tekniska utvecklingen, klimatomställningen och robotiseringen kommer att omdana arbetsliv och samhälle under kommande decennier. Det ger fantastiska möjligheter att förverkliga ökad frihet för alla. Men i dag utgör framtiden en hotbild. Det saknas positiva gemensamma förslag samtidigt som hela utvecklingen placeras in i dagens kapitalistiska analysram. Kanske ska vi äga robotarna gemensamt? Kan vi i samband med detta korta arbetstiden och frigöra tid för omsorg, bildning och familjeliv?

Min övertygelse är att en vitaliserad demokratisk socialism kommer bidra till en sådan positiv samhällsutveckling. Frågan är inte om denna förnyelse kommer, utan om de svenska socialdemokraterna vågar vara med, när det händer.

Daniel Suhonen, chef för det fackliga idéinstitutet Katalys. Verkade som rådgivare åt Håkan Juholt under hans tid som S-ledare 2011-2012. Skrivit boken ”Partiledaren som klev in i kylan – berättelsen om Juholts fall och den nya politiken”. “

DN LÖRDAG 26 MARS 2016

“Vår mänskliga gemenskap

En demokratisk stat är som bäst dynamisk, jämlik och potentiellt långt större och mäktigare än någon tidigare känd gemenskap. Samtidigt ställer den större krav på sina medlemmar.

I dessa dagar av europeiskt sönderfall finns skäl att fundera över vad gemenskap egentligen innebär. Vari består egentligen vår mänskliga gemenskap?

Dess kanske mest ursprungliga form, fortfarande populär och praktiserad, är familjen. Den hålls samman av medlemmarnas nära biologiska släktskap, av det blod som bekant är tjockare än vatten. Som gemenskap är familjen patriarkalisk, överskådlig, praktiskt handfast, men i sin verkan (maktutövning) ytterst begränsad.

Eftersom vi föds in i den kan den kallas en ödesgemenskap; vare sig man vill eller inte blir man aldrig riktigt av med den. I gengäld uppstår aldrig frågan vem som hör dit och vem inte. På Strindbergs tid kunde mannen fortfarande – som i pjäsen ”Fadren” – plågas av om han verkligen var far till sin kvinnas barn eller inte.

I dag avgörs sådant på en kafferast medelst ett enkelt blodprov.

Klanen eller storfamiljen är ett slags utvidgning av kärnfamiljens gemenskap. Också den fungerar organiskt och auktoritärt, inte som en frivillig sammanslutning baserad på preferenser och val. Klanen är religiöst entydig, kan omfatta hundratusentals medlemmar, men som sällan eller aldrig är att i vår mening betrakta som suveräna individer, utrustade med så kallad fri vilja och därav följande personligt ansvar för sina handlingar. Detta leder till svåra missuppfattningar redan i vårt umgänge med tiggande romer från Balkan eller asylsökande flyktingar.

På oss kan klanens gemenskap verka arkaisk, som något ur det förflutna. Ja – som primitiv. Men också i vår skenbart så moderna värld är den mycket vanligt förekommande, i vårt närområde Mellersta Östern en långt starkare form av gemenskap än någon av dem som erbjuds av en stat eller en nation. Vår okunskap om sådana grundläggande fakta bidrog till vår romantiska vanföreställning om den arabiska våren som början till demokratiska samhällen i Mellersta Östern.

Både familjen och klanen är som gemenskaper ändliga. Deras yttre gränser är strikt fastlagda. Men den fasta form och överskådlighet som varit deras styrka vänds med tiden till svaghet: som enheter är båda för små och kraftlösa för att komma till rätta med en modern, alltså krympande värld.

Först den franska revolutionen uppfinner en större mänsklig gemenskap som alltsedan dess haft enastående framgång. Visserligen skriver revolutionen universalistiska värden – *liberté, egalité, fraternité* – på sina fanor, men detta vaga begrepp ”broderskap” tillåter en dramatisk utvidgning av just det biologiska släktskap som avgränsar både familj och klan. Ty i brödraskapet anar vi konturerna av en helt ny gemenskap: nationen.

Först nationen förmår skapa de stater (ibland tvärtom) som familjen eller klanen inte klarar. Blodet späs nu raskt ut, blir symboliskt tunt, för att alltmer ersättas med språk, territorium och seder och bruk,

inkluderande religiösa sådana. Och nationalstaten uppträder från allra första början med sina karaktäristiska parafernalia: gränsen, myten om ett storslaget förflutet, den exklusiva rätten till ett särskilt territorium, poetiskt omskriven som ”rötter” eller med ett bitterljuvt tyskt ord som *Heimat*.

Men också nationalstaten har som gemenskap blivit för liten; dagens problem är internationella eller globala och på den nationella nivån finns för få eller för svaga politiska instrument att ta itu med dem. En klok man har sagt att Europa består av två slags stater, de som är för små, och de som ännu inte förstått att de är för små.

Bara demokratin kan erbjuda en bokstavligen gräns- och ändlös gemenskap: det är den franska revolutionens *liberté* som gör det möjligt, som löser familjens, klanens och nationens människor från deras band och förvandlar dem till fria individer, till personer som kanske aldrig ens kommer att träffas, ofta förenade av inte mycket mer än sin demokratiska övertygelse. Den demokratiska staten är något så motsägelsefullt som en gemenskap av ett otal enskilda individer.

Friheten hotar att spränga alla tidigare gemenskaper. Och bara den demokratiska staten låter sig förenas med frihet.

En sådan stat är som bäst dynamisk, jämlik och potentiellt långt större och mäktigare än någon tidigare känd gemenskap. Men samtidigt ställer den långt större krav på sina medlemmar och är något skört som riskerar att över en natt försvinna, därför inte något ”givet” som biologins eller nationens gemenskap.

Dessutom vore det ett misstag att tro att vi här har med ett slags lagbunden hierarkisk ordning att göra, att utvecklingen automatiskt förlöper från ”lägre” till ”högre”. Vi delar visserligen samma samtid, men befinner oss i olika historiska tidsskeenden, så att klansamhällen just samtidigt existerar sida vid sida med demokratiska välfärdsstater.

Och ingen ska tro att alla eftersträvar det senare som något önskvärt och ”högre”. Dessutom är återfall fullt möjliga: i det Europa som nu hotas av sönderfall vill politiker som Le Pen, Orbán, Kaczynski eller Åkesson återvända till en traditionellt begränsad nationalstat där omvärlden återigen uppfattas som hot och fiende.

Om den i längden skulle vara förenlig med demokrati är högst osäkert.

Richard Swartz richard.swartz@chello.at journalist, författare och fristående kolumnist- i Dagens Nyheter. “

Terrorn i Bryssel 22 mars 2016.

DN ONSDAG 23 MARS 2016

“ De tre går in – sedan sprängs bomberna.

Det Belgien och Europa i månader har fruktat blev verklighet. Islamiska staten tog sent på tisdagen på sig två blodiga attentat i Bryssel, som dödade minst 30 personer och skadade hundratals. En av tre misstänkta gärningsmän tros ha kommit undan och jagades i natt av belgisk polis.

Strax före klockan åtta på tisdagsmorgonen grep terrorn åter tag i Europa. På Brysselflygplatsen Zaventem exploderade en sprängladdning som snabbt följdes av ännu en.

Båda bomberna var verk av självmordsbombare.

Anna Benson och hennes sambo befann sig på flygplatsen, en våning ner. Plötsligt rasade taket in inför deras ögon.

– Det blev först spöklikt tyst. Sedan började människor springa i panik. Flygplatspersonal kom springandes och skrek: ”terror, terror, explosions”. Jag såg hur skadade och döda bars ut på bårar, säger Anna Benson till DN.

Anställda på flygplatsen vittnar om hur deras arbetsplats på tisdagsmorgonen förvandlades till ett blodbad och om hur de plötsligt fann sig omgivna av döda och svårt skadade människor, med armar och ben avslitna. Bagagevagnar fick tjäna som provisoriska bårar för skadade.

Alphonse Youla bor i Bryssel och gick på sitt pass klockan 4 på tisdagsmorgonen. Hans händer är täckta i blod.

– Jag hörde en första smäll, sedan en andra. Jag hörde också någon skrika på arabiska, men jag förstod inte vad han sa. Det utbröt ett obeskrivligt kaos. Taket kollapsade och det låg offer överallt. Jag hjälpte till att bära bort fem döda människor, jag såg så många skadade, flera som saknade ben. Det fanns även poliser bland de skadade, säger Youla till Le Soir.

Explosionerna fick människor att försöka fly flygplatsen i panik. Mobilfilmer visar hur resenärer gråtande springer ut från terminalbyggnaden.

Bara en dryg timme senare smällde det igen. Den här gången riktade sig attacken mot Bryssels kollektivtrafik – en bomb utlöstes i en tunnelbana vid stationen Maalbeek, mitt i Bryssels hjärta, under morgonrusningen.

Martin Källstrand arbetar för Lars Adaktusson (KD) i EU-parlamentet och var på väg till sitt kontor när han läste på Twitter om explosionen i tunnelbanan. Han var då alldeles intill stationen, som ligger bara minuter från EU-parlamentet.

– Jag hamnade innanför polisens avspärrningar, det luktade rök, och det kom massor av ambulanser, militärer och poliser. Jag uppskattar att jag såg minst tio skadade som låg och väntade på sjukvård, säger han till DN.

Källstrand har bott i Bryssel i 4,5 år och säger att han mer eller mindre har gått och väntat på att något sådant här ska hända.

– Hjärtat slår så klart hårt när man ser sånt där. Människor grät och var i panik. Men jag tror ingen är särskilt förvånad. Det har mer varit en fråga om när det skulle ske, än om.

På bilder från de båda bombplatserna syns enorm förödelse. På tisdagskvällen rapporterades om 14 döda på Zaventem och ett 20-tal vid Maalbeek. Över 230 personer har skadats, i större eller mindre grad. Veronica Nordlund på UD:s presstjänst bekräftar för DN att tre svenskar, två män och en kvinna, skadades i attackerna. Två av dem vårdas på sjukhus, varav en kvinna med allvarliga skador.

– Det är dem vi har kännedom just nu. Vi står i kontakt med anhöriga till ett fåtal svenskar i Bryssel som ännu inte gått att nå, men då ska man veta att det har varit väldigt svårt att komma fram per telefon, säger Veronica Nordlund till DN.

Islamiska staten tog på tisdagseftermiddagen på sig ansvaret för attackerna, vilket rapporterades av nyhetsbyrån Amaq, som enligt Reuters står nära terrorgruppen. Amaq meddelade att självmordsbombare utsända av IS, utrustade med bombbälten och vapen, utförde båda attackerna.

Myndigheterna släppte även – inledningsvis av misstag – övervakningsbilder från flygplatsen, på tre män som misstänks vara inblandade. Två av dem ska enligt riksåklagaren Frédéric Van Leeuw troligen ha sprängt sig själva i självmordsattackerna, medan en tredje misslyckades med sitt uppdrag och befaras ha kommit undan.

Han jagades på tisdagskvällen av belgisk polis.

Ett enormt polispådrag har dragits i gång. Hotnivån i Bryssel har omedelbart höjts till maxnivån fyra, precis som efter terrordåden i Paris i november. I en lägenhet i distriktet Schaerbeek i Bryssel hittades på tisdagskvällen kemikalier, Islamiska statens flagga och en sprängladdning innehållande bland annat små spikar

– Det här är en svart dag i Belgiens historia. Det vi hade fruktat har nu inträffat. Vi måste möta den här tuffa prövningen genom att stå enade, säger premiärminister Charles Michel i belgisk tv.

Nervositeten för fortsatta dåd är stor. Från de belgiska kärnkraftsverken Doel och Tihange har all icke nödvändig personal skickats hem. Flera EU-kontor i Bryssel har evakuerats. Flygplatsen kommer att hålla stängt även under ons-dagen och tre dagars landssorg har utlysts.

Gågatan Anspach håller på att fyllas av otaliga meddelanden i krita på asfalten. ”Be för Belgien”, ”Var inte rädda” och ”Enade mot hatet” är några av budskapen, på mängder av språk, som skrivits ned av förbipasserande belgare och turister.

Public service-kanalen VRT rapporterar att polisen har funnit en kalasjnikov intill en av angriparnas kroppar på flygplatsen. Den typen av vapen har kommit att kopplas till IS-inspirerade angrepp i Europa, exempelvis i Paris den 13 november.

Ett oanvänt bombbälte ska också ha hittats på platsen.

Dåden kommer bara dagar efter att Salah Abdeslam, den misstänkta hjärnan bakom Parisattackerna i november, greps av belgisk polis.

Jan Jambon, Belgiens inrikes-minister, sa så sent som i måndags att Belgien var på alerten inför en möjlig hämndattack.

– Att stoppa en cell kan utlösa att en annan kommer i spel. Vi är medvetna om det, sa Jan Jambon.

Emma Bouvin emma.bouvin@dn.se “

DN ONSDAG 23 MARS 2016

“ Tårar och beslutsamhet efter dåden

En EU-kommissionär i tårar. Fördömanden runtom i världen och från Islams viktigaste lärosäte. Och Eiffeltornet ska lysas upp i de belgiska färgerna efter terrordåden i Bryssel.

EU:s utrikeschef Federica Mogherini brast i gråt under en presskonferens tillsammans med utrikesminister Nasser Judeh i Jordaniens huvudstad Amman. Efter att med vacklande röst talat om dåden i Bryssel klargjorde hon att hon inte tänkte säga något mer.

– I dag är en svår dag, avslutade hon innan känslorna tog över.

-Judeh tog då hand om Mogherini och följde henne ut ur rummet.

– Det här är en tragikens dag, en svart dag, sade Belgiens premiärminister Charles Michel i tv till folket.

Tysklands förbundskansler Angela Merkel förklarade att man kommer att arbeta tillsammans med Bryssel för att finna och bestraffa de ansvariga bakom attackerna. Frankrikes president François Hollande kallar i sin tur dåden ”ett slag mot hela Europa”. Stats- och regeringscheferna i EU:s 28 medlemsländer lämnade ett gemensamt uttalande:

”Vi kommer att vara enade och orubbliga i kampen mot hat, våldsam extremism och terrorism.”

Många uttalanden vittnar också om gemenskap med belgierna i denna stund.

”I solidaritet med invånarna i Bryssel kommer Paris att lysa upp Eiffeltornet i kväll i den belgiska flaggans färger”, skriver Paris borgmästare Anne Hidalgo på Twitter.

Islams viktigaste lärosäte, al-Azhar-universitetet i Kairo, ”fördömer starkt dessa terrorattacker. Dessa avskyvärda brott är ett brott mot Islams toleranta lära”.

Ett uttalande från FN-chefen Ban Ki-Moons kansli påpekar att ”de föraktliga attackerna” slog mot hjärtat av Belgien och EU och hoppas att de ansvariga snart ställs inför rätta.

Turkiets och Rysslands presidenter, Recep Tayyip Erdogan och Vladimir Putin, uppmanar till närmare samarbete mot terrorism.

USA:s president Barack Obama talade under sitt besök på Kuba om solidaritet med belgiska folket.

– Vi ska göra allt vi kan för att hjälpa Belgien med att ställa dem som utförde dessa attacker inför rätta.

Hans landsman Donald Trump, som siktar på att bli Republikanernas presidentkandidat i höstens val, sade i en tv-intervju att västvärlden måste förstärka kampen mot islamistisk extremism.

– Jag skulle stänga våra gränser, sade Trump till Fox News, med anledning av terrordåden i Bryssel.

– Vi är slappa och vi är dumma, fortsatte han.

TT

DN ONSDAG 23 MARS 2016

“Michael Winiarski: Ett sällsynt problematiskt läge för Europa

Drygt fyra månader efter massakern i Paris, det värsta terrordådet i Europa på senare år, slår våldet åter till. Varken politiker, säkerhetstjänster eller allmänhet har ett svar på hur terrorn ska - bemötas.

Terrorister har än en gång slagit till mot ett mjukt mål, i avsaknad av militära eller andra hårda måltavlor att tillgå. Liksom vid händelserna i Paris i november och serien av självmordsdåd i Turkiet är det i huvudsak civila som faller offer för mördarna.

Attackerna riktar sig mot de mest enkla och samtidigt sårbara målen, men för de öppna samhällena är dessa angrepp svårast, för att inte säga omöjliga, att skydda sig mot.

En så kallad lock down av alla kommunikationer – flyg, tåg och tunnelbanetrafik – som myndigheterna har proklamerat kan inte pågå särskilt länge innan stora delar av samhället lamslås. Det är just vad terroristerna -kalkylerar med. När allt så småningom med nödvändighet återgår till det normala är det enkelt att slå till igen.

Nar Salah Abdeslam, den troliga hjärnan bakom Parisattackerna den 13 november, greps i helgen förklarade polisen att det innebar ett hårt slag mot terroristerna. Men tisdagens dåd visar att ett enskilt gripande eller likvidering av en radikal islamist inte nödvändigtvis minskar risken för nya angrepp.

Inte ens när en amerikansk specialstyrka under våren 2011 dödade Usama bin Ladin förlorade de islamistiska terroriströrelserna nämnvärt i styrka. Det mest konkreta var att terrornätverket al-Qaida överflyglades av någonting som skulle visa sig vara ännu värre: Islamiska staten.

Ett totalt krig mot terrorismen, som president François Hollande utlovade efter attackerna i Paris, går inte att vinna. Inte i meningen att ett land helt kan skydda sig mot småskaliga angrepp av lokala attentatsmän och självmordsbombare.

Ingen polisinsats i världen kan skydda vanliga människor på allmän plats från någon som vill skada och döda. Det visarexemplet Israel, trots en av världens mest effektiva säkerhetstjänster. Det kan räcka med att ta till en sax för att skapa skräck i en civilbefolkning.

Tisdagens terrordåd kommer i ett sällsynt problematiskt läge i Europa. I spåren av flyktingvågen, Storbritanniens möjliga utbrytning från EU och de centraleuropeiska ländernas distansering från en gemensam hållning inför migrationen, genomlever EU sin kanske hittills svåraste kris.

Kraven på att stänga de öppna gränserna lär bara bli starkare. Den islamistiska terrorn stärker mer än någonting annat främlingsfientliga stämningar och kraven på ökade gräns-kontroller. Som någon har sagt: Bryssel, som fungerar som EU:s faktiska huvudstad, framstår i dessa dagar allt mer som de jihadistiska nätverkens huvudstad.

Ökade antimuslimska stämningar och starkare stöd för ultra-nationalistiska partier lär komma som ett brev på posten. I Frankrike och Tyskland har stödet för -Nationella fronten och Alternativ för Tyskland växt kraftigt, och i de allmänna valen 2017 kan det få ödesdigra följder för EU:s framtid.

Och även detta, att skada den västerländska demokratin och öka fientligheten mellan majoritets-befolkningarna och minoriteterna – främst muslimer – är något som terroristerna har som mål.

I det läget står EU handfallet. Det fanns de som hoppades på att de tidigare dåden i Frankrike skulle bli startpunkten på en ny enad front mot terrorismen. Men varken Europa eller världssamfundet – trots en ökad insikt om att IS står for något unikt farligt – lyckades övervinna snäva egenintressen.

Det har inte hjälpt att Rysslands, USA:s, Kinas, Storbritanniens, Irans, Turkiets och Saudiarabiens statschefer flera gånger har uttalat sig om att terrorsekten IS står för någonting omänskligt och -barbariskt. Trots att Ryssland i höstas förlorade ett passagerarplan över Sinai, och Turkiet drabbades av en rad terrordåd, fortsatte regeringarna i Ankara och Moskva att driva sina egna agendor, i stället för att resolut slå till mot IS.

För president -Erdogan handlade det om att stärka sin egen maktposition genom att återuppta kriget mot kurderna. När han mot-villigt gick med på USA:s -begäran att ställa upp i flygkriget mot IS i Syrien, passade han på att i själva verket främst -angripa kurdiska styrkor, såväl PKK i Turkiet och Irak som YPG i Syrien (den senare USA:s och Rysslands bundsförvanter).

På grund av flyktingkrisen har Erdogan fria händer att slå till mot kurder och demokratiska friheter i Turkiet. I några fall är det en grupp avkopplad från PKK, Kurdistans frihetsfalkar, som har begått terrordåd, men i de flesta fallen är det IS.

Rysslands president Vladimir Putin har för sin del prioriterat att ge Syriens diktator Bashar al-Assad militär uppbackning, där en av drivkrafterna är Rysslands återkomst som maktspelare i regionen. När ryskt stridsflyg inledde sin insats i Syrien var bombmålen i första hand inte IS, utan andra väpnade oppositionsgrupper mot al-Assad.

Sverige står inte på något vis utanför denna kris. Jihadistiska nätverk har förgreningar i Sverige, och IS har säkerligen svenska måltavlor. Hittills har Sverige varit förskonat från ett större terrordåd. Ingen vet hur länge till.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

“ **Spanien, 11 mars 2004:** Upp-emot 200 döda när terrornätverket al-Qaida utlöser sprängladdningar i kollektiv-trafiken i Madrid.

Storbritannien, 7 juli 2005: Över 50 döda i Londons kollektivtrafik.

Norge, 22 juli 2011: Den norske högerextremisten Anders Behring Breivik dödar uppemot 80 -människor på Utøya och i Oslo.

Frankrike, 7 januari 2015: Tolv personer dödas och elva skadas vid ett angrepp mot satirtidningen Charlie Hebdos redaktion i Paris. -Dagarna efter tar en man gisslan i en butik. Fyra personer, utöver gisslantagaren själv, dör.

Frankrike, 13 november 2015: Omkring 130 personer dödas i attacker mot flera mål i Paris. -Islamiska staten (IS) tar på sig dådet.

Turkiet, 17 februari 2016: En bilbomb i Ankara dödar nära 30 människor och skadar ett stort antal personer, framförallt militärer. Den kurdiska separatistgruppen TAK (Kurdistans frihetsfalkar) tar på sig dådet och hotar med fler attacker.

Turkiet, 13 mars: 35 människor dödas när två självmordsbombare slår till mot Kizilaytorget i Ankara. TAK tar på sig dådet.

Turkiet, 19 mars: Minst fem personer dödas och 39 skadas när en självmordsbombare detonerade en bomb på gågatan Istiklal i Istanbul. IS pekas ut för dådet.
TT “

DN ONSDAG 23 MARS 2016

“ Ewa Stenberg: Säkra liv är inte alltid fria liv

Statsministern säger att Sverige ska göra vad som krävs för att bekämpa terrorismen. Stefan Löfven säger samtidigt att vi vill leva fria liv i ett öppet samhälle. Tyvärr finns det ofta en motsättning mellan de båda målen.

Terrorism är en metod för att injaga fruktan. Genom grymhet mot oskyldiga människor ska stater provoceras att bete sig som terroristerna vill. I går kände vi de kalla kårarna. Det visade sig att de välplanerade och samordnade attackerna i Paris i november följdes av nya attacker i den europeiska unionens hjärta Bryssel. Polissamarbetet i Frankrike, Belgien och unionen har inte lyckats knäcka terrornätverken, trots alla ansträngningar.

Terrorkrisen är långtifrån över. Terrorismen slår hårdast mot människor i Syrien, Irak, Afghanistan, Pakistan och Nigeria. Men den är ett gemensamt problem också för EU, vilket blev plågsamt synligt efter explosionen på den tunnel-banestation som många av unionens folkvalda och tjänstemän brukar passera.

I Sverige visade attentatet hur de borgerliga och regeringen lägger ned sin polemik och ställer sig sida vid sida när de känner att landets säkerhet hotas. De senaste veckornas hårda konflikter och anklagelser var helt bortblåsta när statsminister Stefan Löfven mötte pressen, och detsamma gällde de borgerliga partiledarna.

Det är en rimlig ordning när en katastrof drabbar EU. Efter Paris-attentaten gjorde regeringen upp över blockgränsen om åtgärder för att försvåra för terrorister. Några av lagskärpningarna träder i kraft nu i

vår. Det gäller bland annat förbud mot terrorresor och en begränsning av hur många svenska pass en medborgare får ta ut.

Sannolikt kommer nya åtgärder att diskuteras i kölvattnet av tisdagens attentat. Säkerhets-polisen sänkte förvisso hotnivån för tre veckor sedan, och sade då att -Sverige inte är ett prioriterat mål för terrorister, även om det finns ”ett fåtal aktörer” som har kunskaper, kontakter och vilja att utföra attentat också här i landet.

Minst 135 personer har återvänt till Sverige efter att ha stridit för IS. -Säkerhetspolisen försöker övervaka dem. Ett par har dömts till livstids fängelse och i några fall pågår brottsutredningar.

Säkerhetspolisen har efterlyst kraftfullare verktyg för att kunna övervaka misstänkta terrorister. Myndigheten vill kunna ta sig in i människors datorer och läsa av innehållet. Det kallas hemlig dataavläsning, och också gör det möjligt att använda datorn som mikrofon eller kamera.

Statsminister Stefan Löfven (S) sade på en pressträff i går att en utredning om att ge polisen sådana möjligheter snart ska tillsättas.

Statsministerns huvudbudskap på pressträffen var att Sverige kommer att göra det som krävs för att försvara sig mot terrorismen. ”Det är politikens och demokratins uppgift att också kunna försvara sig”, sade han. Statsministern fortsatte: ”Vi vill leva fria liv i ett öppet samhälle”.

Men just de här två målen hamnar lätt i konflikt med varandra. Säkra liv är inte alltid fria liv. Som i förslaget att staten ska kunna få använda statliga trojaner för att ta sig in i misstänktas datorer. Det kan innebära ett stort ingrepp i människors integritet, när samtal och rum kan avlyssnas. Också personer som inte misstänks för några brott kan filmas eller avlyssnas.

Stefan Löfven sade sig också vara beredd att disktera ett förslag från Moderaterna om att hemlig signalspaning ska få användas som bevis under rättegångar för att kunna döma människor för terrorbrott. Där finns det också stora integritetsproblem.

Sverige står nu inför att bygga upp ett civilt försvar. Det landet hade förr avvecklades när kalla kriget tog slut. I ett sådant försvar ingår också skydd mot it-attacker och sjukvård dimensionerad för katastrofer och krig. Det kommer att få betydelse för samhällets möjligheter hjälpa människor om en terrorattack skulle drabba också Sverige, men det kräver med största sannolikhet nya anslag.

Det finns två sätt att motverka terrorism. Det första är att minska sårbarheten genom att införa olika kontroller, till exempel genom att röntga väskor redan innan någon får gå in på en flygplatsterminal. Det andra sättet är att se till att -terroristerna inte kan ställa till med någon skada, genom att förhindra deras rekrytering, fängsla medlemmar eller bekämpa dem militärt. IS har tagit på sig ansvaret för terrorattentaten i Paris och Bryssel. Det är också IS som Säpo anser utgör det största hotet mot Sverige.

Terrororganisationen IS har växt fram parallellt med att Nato och västländerna bytt strategi och börjat avveckla internationella -militära insatser som den i Afghanistan. Flyginsatsen över Libyen 2011, som Sverige deltog i, bidrog inte till fred utan till kaos i landet – något som IS nu drar nytta av.

Men Sverige och de andra länderna har ingen ny strategi för hur internationell terrorism ska kunna mötas vid källan. I stället minskas biståndet, flyktingmottagandet skärs ned och militära insatser utomlands bantas. Här har ett land som Sverige, som arbetar för en plats i FN:s säkerhetsråd, en möjlighet att peka på lösningar.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se “

DN ONSDAG 23 MARS 2016

“ Löfven: Ännu fler åtgärder krävs.

Sverige ska göra allt som krävs för att terrorattentat liknande det som skett i Belgien inte ska hända här, enligt statsminister Stefan Löfven. Samtidigt utesluter han inte att det kan krävas nya åtgärder i framtiden för att motverka terrorismen.

Efter attentatet i Bryssel lade de svenska partiledarna ned stridsyxan för ett tag och ställde sig mangrant bakom fördömanden terrorn. Statsminister Stefan Löfven kallar attackerna för fega och ynkliga och ett sätt för terroristerna att splittra de europeiska länderna.

– I dag är en svart dag för Europa. Dagens attentat slår mot det demokratiska navet i Europa, säger -Stefan Löfven (S).

Statsministern pekar på att Sverige är på väg att införa en skärpt lagstiftning på flera punkter för att motverka terrorism, bland annat nya passregler och kriminalisering av så kallade terrorresor. Åtgärderna är ett resultat av en block-överskridande uppgörelse mellan regeringen och de borgerliga allians-partierna.

Samtidigt säger han att man nästan kan utgå från att det kommer att krävas mer.

– Vi måste hela tiden öka kunskapen och vara beredda att göra nya saker, framhåller Löfven.

Enligt statsministern är arbetet mot terrorism en del av politikens fundamentala kärna.

– Vi har sett flera terrorattacker i Europa och på andra håll i världen. Det skapar en oro och en förtvivlan som riskerar att förlama samhällen. Just för att terrorismen inte ska nå sina mål om slutenhet och splittring så måste vi göra det som krävs för att bemöta och neutralisera det här hotet, säger Stefan Löfven.

Han understryker att det är -terrorismens uttryckliga strävan att vi ska bli ett mer slutet och oroligt samhälle.

– Det är därför vi i så hög utsträckning som möjligt ska leva livet som vanligt och inte låta oss slutas. För då har de vunnit, säger han.

Sverige sänkte nyligen hotbilds-nivån för terrordåd från 4 till 3 på en 5-gradig skala. Enligt Stefan Löfven är det ett beslut som de ansvariga myndigheterna fattat i samråd. Han vill inte säga om tisdagens attentat innebär en ökad risk för liknande händelser i Sverige.

– Vi kommer göra allt som krävs och allt vi kan för att det inte ska hända. Men jag kan inte garantera att det inte händer. Men det är -politikens och demokratins uppgift att också kunna försvara sig, inte minst mot terrorism säger Stefan Löfven.

Oppositionsledaren Anna Kinberg Batra (M) säger att hon är skakad av terrorattentaten i Bryssel och att tisdagen är en mörk dag för Europa.

– Nu måste vi stå enade i att ta avstånd från terrorismen och bekämpa den. Vi kan aldrig skydda oss mot allt men vi måste alltid försvara öppenhet och demokrati. Det som är viktigast i dag är att vi står enade för att terrorismen aldrig får vinna, säger hon.

Liberalernas partiledare Jan Björklund är inne på samma linje:

– Jag reagerar med sorg och bestörtning men också med en fast beslutsamhet om att försvara vår fria samhällsmodell. I det ingår att spåra upp och krossa den här typen av terrornätverk, säger han.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

DN ONSDAG 23 MARS 2016

Säpo väljer att inte höja Sveriges hotnivå.

Sveriges beredskap mot terrordåd är ”relativt god”. Det beskedet ger inrikesminister Anders Ygeman. Efter attackerna i Bryssel syntes fler svenska poliser på viktiga platser, men Säkerhetspolisen höjer inte hotnivån.

Terrordåden fick en krisgrupp med höga regeringstjänstemän från flera departement att omedelbart sammanträda i regeringskansliet, erfar DN. Detta för att få klarhet i vad som hänt och om det fanns några döda eller skadade svenskar. Ansvarig i regeringen för terror-bekämpning är inrikesminister Anders Ygeman (S).

– Återigen drabbas vi av en -attack mot öppenheten i Europa. Tankarna går till de anhöriga och deras släktingar eller vänner som drabbats av detta, säger Ygeman.

– Vi vill när utredningen fortsätter utesluta eller hitta eventuella länkar till Sverige, fortsätter han.

Hur är vår egen beredskap om ett sådant terrordåd inträffar i Sverige?

– Jag skulle säga att den är relativt god.

Anders Ygeman pekar på att regeringens ”målmedvetna arbete” mot terrorism nu börjar bära frukt. En ny nationell strategi mot terrorism antogs i augusti och regeringen enades före jul med oppositionen om nya terrorlagar.

– Som på ett pärlband träder nu de här åtgärderna i kraft. Om en vecka börjar lagen om kriminalisering av terrorresor gälla och två veckor - senare lagen mot missbruk av svenska pass. Vi kommer också att tillsätta utredningar för att skärpa Säkerhetspolisens verktyg genom hemlig dataavläsning, säger han.

Försvarsminister Peter Hultqvist (S) understryker vikten av att Säkerhetspolisen, Säpo, samarbetar med andra säkerhetstjänster.

– Detta är ett oacceptabelt, oerhört angrepp på ett fritt, öppet demokratiskt samhälle. Det visar vikten av att säkerhetspolisen i de olika länderna måste samarbeta ordentligt för att förebygga den här typen av händelser och eliminera sådana här planer i sin linda. Det är ett svårt men nödvändigt arbete, säger försvarsministern.

Har Sverige tillräcklig beredskap?

– Det jobbas med det hela tiden. Det görs ett väldigt seriöst uppföljande arbete för att undvika den här typen av situationer. Sedan har vi tyvärr sett att det inträffat i Frankrike och nu i Belgien, svarar Peter Hultqvist.

Säpo uppger att man arbetar -”intensivt” ihop med andra länder för att klarlägga läget. Säpo letar efter kopplingar till Sverige och svenska intressen och skriver i ett pressmeddelande:

”Det sker inhämtning av information och underrättelser genom alla våra kanaler som sedan analyseras och omsätts till åtgärder där så krävs. Arbete pågår inom alla relevanta verksamheter för att kunna bedöma eventuella aktiviteter hos extremistmiljöerna.”

Fem dygn efter dåden i Paris den 13 november 2015 höjdes hotberedskapen i Sverige till nivå 4 (högt hot). Men så sent som den 2 mars sänktes den åter till nivå 3 (förhöjt hot).

Nivå 3 var också den hotnivå som gällde när självmordbombaren Taimour Abdulwahab sprängde sig själv i luften intill Drottninggatan i Stockholm den 11 december 2010. Säpo såg på onsdagen ingen anledning att höja hotnivån utan den -ligger kvar på nivå 3.

Polismyndigheten satte i går in fler uniformerade poliser för att bevaka flygplatser och viktiga platser. Det görs också för öka tryggheten för befolkningen.

Om ett större terrordåd inträffar i Sverige ska det mötas av polisens nationella insatsstyrka och de regionala insatsstyrkorna i storstäderna.

Efter terrorattackerna mot USA den 11 september 2001 fick polisen i en lag 2006 rätt att begära hjälp även från Försvarsmakten vid terrordåd. I första hand ska den hemliga Särskilda operationsgruppen (SOG) anlitas, men också bombexperter och helikoptrar.

– Försvarsmakten är beredd att hjälpa polisen om det är så att den typen av hjälp anses nödvändig, lovar Peter Hultqvist.

– Vi har en nära dialog och samverkan med såväl Polismyndigheten som med Säkerhetspolisen. Den pågår kontinuerligt – inte minst nu, säger överbefälhavaren Micael Bydén.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se “

1. Inget hot
2. Lågt hot
3. Förhöjt hot
4. Högt hot
5. Mycket högt hot.

DN ONSDAG 23 MARS 2016

“ Vardagen besegrar terrorn.

Filmen visar en tunnelbanevagn i Bryssel. Det är svart utanför. Det förinspelade bandet går på, med inspelning på franska, flamländska och engelska:

”Får vi be om er uppmärksamhet. En incident har just inträffat på linjen. Vi försöker nu lösa problemet. Tack för ert tålamod.”

Och de tålmodiga människorna väntar, i lugn och ro.

Det kommer att bli svårt att besegra Europa.

Siffran över döda och skadade i Belgiens huvudstad växer hela tiden. Terroristerna slog till mot flygplatsen och tunnelbanan, under den tid då trafiken är som mest intensiv. På eftermiddagen tog IS på sig ansvaret för dåden, vilket knappast kom som en särskilt stor överraskning.

Belgiska myndigheter varnade för jihadistiska attacker som hämnd på förra veckans gripande av den misstänkte Paristerroristen Salah Abdeslam. Dagen efter varningen exploderade bomberna på flygplatsen och i tunnelbanan.

Belgien anklagas ibland för att vara riskabelt ovaksamt mot terrorn. Något tycks det ligga i kritiken.

Frankrike har en helt annan beredskap – då är det förstås frestande för ogärningsmän att gömma sig i grannlandet där språket delvis är detsamma och möjligheterna att korsa gränsen minst sagt goda.

Belgien, liksom hela Europa, måste bli bättre på att bekämpa terrorismen. Gärna med större samverkan över gränserna än vi sett hittills.

Men dagar som dessa är det värt att minnas att ett samhälle med ett hundra-procentigt skydd mot terrorism är ett samhälle som inte är värt att skydda. Den öppenhet som låter oss leva i frihet är samma öppenhet som terroristerna använder för att försöka ta friheten ifrån oss. De försöker, men de kommer inte att lyckas.

Vid attentat som dessa är det ofta samma budskap som upprepas från myndighetshåll: Behåll lugnet. Fortsätt med vardagsaktiviteterna, gå till jobbet, ta hand om familjen – lev som vanligt. ”Be alert but not alarmed”, som brittisk polis uttryckte det på tisdagen.

De lugnande fraserna börjar bli klichéer, något man hör så regelbundet att innebörden nästan går förlorad. Men orden innehåller ett stort mått av sanning.

För visst ställer terroristerna till stor skada och ett omfattande lidande. Liksom administrativa påfrestningar; det kommer att läggas ännu större resurser på övervakning, på polismakt och underrättelsetjänst. Samhället liksom spänner sig, tittar över axeln, iakttar beredskap. Håller sig alert.

För dem som själva skadas eller har anhöriga som drabbas av dåd som de i Bryssel kommer livet aldrig mer att bli detsamma.

Men om enskilda människors sår är permanenta är effekterna på samhället, demokratin och öppenheten tillfälliga. Om några dagar eller veckor kommer planen åter att landa på Zaventemflygplatsen enligt tidtabell. Tunnelbanan kommer att rulla och så småningom stanna även på Maalbeekstationen, där människor kommer att kliva på och av.

Även i övriga Europa, som på flygplatser i Sverige, Storbritannien och Tyskland, vidtogs på tisdagen de vanliga säkerhetsåtgärderna. Men även de monteras snart ner. Kanske blir det nu fler och skärpta kontroller när vi ska flyga, kanske kommer dessa att bli långlivade. Men vi kommer inte att sluta resa för det. New York, Paris, London, Madrid, Ankara, Mumbai – alla är de storstäder som utsatts för de mest avskyvärda terrordåd. Men människorna kommer dit ändå, i stora skaror, som om terrorn aldrig funnits.

Vi behöver knappt uppmanas att leva så normala liv som möjligt. Det sköter sig självt, den stora majoriteten söker normalitet. Minnena lever kvar, men vaksamheten avtar. Det uppstår en vardagens civiliserade jämvikt.

Just den jämvikten är vad terroristerna hatar. De vill ha kamp, blod, upphetsade slagordsskrik. För varje gång hatretoriken tonas ner, för varje gång samhället hanterar terrorhotet resolut men inte hysteriskt, för varje gång medborgarna åter sjunker ner i sitt stillsamma vardagsliv har terrorn förlorat.

Det måste vara oerhört frustrerande för de extrema, för våldets och eldens män och kvinnor, att se hur liten och tillfällig effekt deras ”storslagna ärorika kamp” har på vanligt, vettigt folk.

I återgången till vardagslivets normalitet synliggörs terrorns futtighet, dess maktlöshet. Terrorismens mål är att krossa vardagen. Det är upp till oss alla att se till att det blir tvärtom.

DN 23/3 2016 “

DN ONSDAG 23 MARS 2016

Diktatorer faller med oljepriset.

Oljeprisfallet skapar större politisk än ekonomisk oreda. Särskilt sårbara är diktatorer i länder som tidigare kunnat leva gott på sin oljeexport.

Stora och snabba prisförändringar har skakat om oljemarknaden sedan i juni 2014 och det är till förtret för vissa och till gagn för andra. Även om det förra verkar få störst uppmärksamhet är det senare lika viktigt – om inte viktigare. 70 procents prisfall på ett fat råolja innebär en gigantisk transferering på 3 000 miljarder dollar per år från producenterna till oljekonsumenterna.

Fallande börskurser och ytterligare prissänkningar på olja (och andra varor) har fått som följd att det ofta talas om ännu en global recession. Denna profetia kommer dock med stor sannolikhet att visa sig vara överdrivet dyster. Det dramatiska prisfallet på olja skapar förvisso både vinnare och förlorare, men den största faran är politisk, inte ekonomisk.

Att problembilden nu är en annan än tidigare kan bäst avläsas på flygbiljetterna som tjänstemännen vid IMF använder. I stället för att resa till Aten ger de sig nu av till Baku. Diktaturer i Centralasien som Azerbajdzjan tillhör dem som har drabbats hårdast av prisraset – speciellt eftersom de som före detta Sovjetrepubliker fortfarande är starkt beroende av handel med Ryssland, en annan oljeproducent.

De som gynnas mest av prisraset är svårt skuldsatta oljeimporterande länder i eurozonen: Grekland, Italien och Spanien. Deras exportmarknader i tillväxtekonomierna har fått sig en törn – vilket dämpar förhoppningarna om att handeln ska bli en motor för den ekonomiska återhämtningen – men den negativa effekten vägs gott och väl upp av att energikostnaderna sjunker avsevärt. Tillväxten inom eurozonen kommer att baseras på den ökade inhemska efterfrågan som blir följden, inte på exporten.

USA och Storbritannien är såväl producenter av energi som importörer vilket innebär att påverkan på deras ekonomier är mer invecklad. Energisektorn stod 2013 och 2014 i båda länderna för de största investeringarna och nedskärningar i den kommer att resultera i färre arbetstillfällen och minskad efterfrågan för underleverantörer.

Samtidigt kommer dock konsumtionen att öka. Konsumenterna i båda länderna har hittills sparat det mesta av kostnadssänkningarna som det låga bensinpriset har gett, men i fortsättningen lär de vara mer benägna att spendera.

Nationalekonomer kommer att ägna månader åt att försöka få grepp om varför det låga oljepriset ännu inte har gjort avtryck i konsumtionsstatistiken. Så kommer dock att ske – liksom det har gjort vid tidigare liknande tillfällen. En viktigare fråga har statsvetarna att besvara: Vilka regeringar kommer att falla i år och med vilka följder?

Det är ingen tillfällighet att den senaste krisen i tillväxtekonomierna, 1997–98, också hängde samman med dramatiskt sjunkande oljepris. Då var de största offren en diktator i Indonesien och en skör demokrat i Ryssland. I maj 1998, nio månader efter att finanskrisen i Östasien hade fått sin början, avgick den indonesiske presidenten Suharto som hade suttit vid makten i 31 år.

Ett par månader senare ställde Ryssland in betalningarna på statsskulden eftersom landets valuta befann sig i fritt fall. Den 31 december 1999 avgick president Boris Jeltsin och lämnade över styret till sin nyligen utnämnde premiärminister Vladimir Putin.

Avgörande för vilka regimer som kan komma att möta ett liknande öde nu är – förutom prisraset på olja – deras flexibilitet och förmåga till

kraftsamling. Om man vill försöka förutspå vilka som är i farozonen måste man ställa sig följande frågor: Har en aktuell regim de finansiella reserver som behövs för att dämpa chocken och köpa sig tid för att ställa om sin ekonomi? Har landet i fråga ett stabilt bankväsende? Kan dess politiska system hejda tilltagande folkligt missnöje eller kanalisera det via existerande institutioner? De oljeberoende regimer för vilka svaret på dessa frågor inte är ja befinner sig i knipa.

Denna analysmodell ger insikter som kanske är överraskande. Förståsigpåare har flera gånger förutspått att monarkin i Saudiarabien ska rasa samman, men de kommer än en gång att bli besvikna. Landet producerar olja till lägre kostnader än något annat och även om dess politiska system är stelbent visar regimen ekonomisk flexibilitet genom budgetnedskärningar och genomgripande reformer.

Ryssland kan trots sin kaxighet visa sig vara mer illa ute eftersom dess nuvarande politiska stabilitet inte stöttas av finansiell styrka och ekonomisk flexibilitet. Putin kommer att försöka dölja att han är trängd men det lär komma en stund då sprickorna i muren blir synliga.

De potentiella offren är många och följderna för den geopolitiska stabiliteten illavarslande runtom i världen. Venezuela befann sig i en finansiell kris långt före prisraset på olja och Nigeria liknar i mycket Ryssland 1998 – en skör demokrati som står inför en valutakris.

Beträffande vem som kanske blir näste Suharto är min gissning en eller flera av diktatorerna i Azerbajdzjan, Kazakstan och Turkmenistan. Och hur som helst kommer det här året att bli intressant – och plågsamt om man råkar vara en diktator som klamrar sig fast vid makten i ett oljeexporterande land.

Bill Emmottf d chefredaktör för The Economist.

Översättning: Claes Göran Green “

DN TORSDAG 24 MARS 2016

“ Jihadismen måste stoppas

”Vi kommer att göra allt som krävs, allt vi kan, för att detta inte ska hända här.”

Så sa Stefan Löfven om Sveriges kamp mot den jihadistiska terrorism som på tisdagen valde ut Bryssel som sitt senaste mål.

”Vi som land är beredda att slå till hårt och absolut mot de som har som enda mål att sprida skräck och förstörelse”, fortsatte statsministern.

Det låter bra. Vi kan inte skräda orden i en tid då demokratiska värden, som Sverige och andra västländer kämpat sig till under ett sekel, utmanas. Jämställdhet, religionsfrihet och tryck- och yttrandefrihet är skällsord för dem som vill bygga samhällen med dogmer, piskor och stenar.

Dock är det desto mer oklart exakt vad Löfven kommer att göra, och exakt hur hårt han tänker slå till. De åtgärder som aviserades efter attentaten i Bryssel var sedan länge kända. Det handlar om skärpta straff för olovlig hantering av sprängmedel, kriminalisering av terrorresor, skärpta passlagar och utredningar om polisiära och militära befogenheter att övervaka misstänkta.

Vad Löfven talade tystare om är den ideologiska kamp som krävs mot den våldsbejakande islamismen. Det finns många likheter mellan Sverige och Belgien: områden där en salafistisk islamtolkning tillåtits

att slå rot, en offentlighet som valt att se åt annat håll och en bitvis hård ton mot dem som varnat för spridningen av radikal islamism.

Det svenska samhället måste bli klart tydligare i denna kamp. Den står naturligtvis inte mellan ”islam” och ”svenskhet” utan mellan dem som vill låta religionen förbli en privatsak och dem som vill låta den styra offentligheten – och dessutom tvinga sin egen version av religionen på andra.

Det är alltså inte mot islam argumentationen ska riktas utan mot den extrema tolkningen. I värsta fall tar den sig uttryck i rörelser som IS, al-Qaida och Boko Haram, men även i sin mindre våldsamma form orsakar den individer – i synnerhet mer moderata muslimer – och samhällen stor skada.

Det är bland annat ur denna aspekt som det är tråkigt att läsa en artikel av bland andra Mona Sahlin, nationell samordnare mot våldsbejakande extremism, i Dagens samhälle. Hon har tidigare varit skarp i sin kritik av våldsbejakande islamism, och dagarna efter dåden i Bryssel är behovet av klarspråk stort. I stället slår hon ned blicken och mumlar.

Sahlin kan inte ens nämna ord som islamism eller jihadism utan talar i stället om hur ”vitmaktrörelser, vänsterautonoma och fundamentalistiskt religiösa grupper utgör hot mot vår demokrati”. Därefter går texten över i en appell mot näthat, som om det var en skur av förolämpningar, inte bombsplitter, som drabbade Bryssel.

Artikeln är så märklig att man får hoppas att den är skriven före dåden, med några pliktskyldiga formuleringar påhängda. Men den är likväl ett symtom på en sjuka som länge plågat de västliga demokratierna; oförmåga att tydligt försvara just de värderingar som är deras kärna.

Det började redan med den iranska fatwan mot författaren Salman Rushdie 1989, då många västliga intellektuella och makthavare vägrade ge Rushdie sitt helhjärtade stöd. Det har fortsatt med striden kring Muhammedkarikatyrerna i Danmark, dödshoten och mordförsöken mot Lars Vilks, filmer och konstnärliga verk som plockats ned för att inte stöta och kränka.

Gång på gång har samhället backat i stället för att stå upp för det självklara, nämligen att yttrandefrihet gäller och att ingen kan förvänta sig att gå genom livet utan att någon gång riskera att bli lite kränkt. Vi har dessutom lyssnat för lite på moderata muslimer och för mycket på de organisationer som förespråkar en mer politisk, radikal islam. Och som dessutom ser all problematisering av religionen som islamofobi.

Samtidigt som väst vacklat i värderingarna har ”utanförskapsområden” vuxit fram och lämnats åt sig själva. Belgien har Molenbeek, som terroristerna bakom ett stort antal dåd har koppling till. Där gömmer sig mördarna efter morden, där gör salafister livet till ett helvete för den som inte tänker och lever som de. I Sverige är vi inte där – än. Men kvinnor vittnar om trakasserier i flera områden och den kriminalitet som råder är utmärkt grogrund för extremism. Samhället måste ta tillbaka förlorad mark innan det är för sent. Allt annat är ett stort svek mot framför allt de boende där.

Det finns ingen som helst anledning för Sverige att böja sig för jihadismen. Det är en rörelse vars företrädare förtrycker kvinnor, dödar homosexuella, oliktänkande och konvertiter, och drivs av en glödande, mordisk antisemitism.

DN 24/3 2016 “

Riksdagens snabbprotokoll 2015/16:69
Onsdagen den 24 februari Kl. 09.00–14.18

Det justerade protokollet beräknas utkomma om tre veckor.

Avskrift av riksdagens protokoll gjord av Sven Wimnell 27 februari 2016.

Anf. 1 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....Sida i orginalet.....1

§ 1 Utrikespolitisk debatt.....1

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) 1
Anf. 3 KARIN ENSTRÖM(M)replik.....4
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.... 4
Anf. 5 KARIN ENSTRÖM(M)replik.....4
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....4
Anf. 7 JULIA KRONLID (SD) replik 5
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.... 5
Anf. 9 JULIA KRONLID (SD) replik 5
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik...5
Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN(C)replik..... 5
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik...5
Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN(C)replik.....6
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik...6
Anf. 15 HANS LINDE (V) replik.....6
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik...6
Anf. 17 HANS LINDE (V) replik.....7
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik...7
Anf. 19 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....7
Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik...7
Anf. 21 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....8
Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik...8
Anf. 23 SOFIA DAMM (KD) replik 8
Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik...8
Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik 9
Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik... 9

Anf. 27 KARIN ENSTRÖM (M) 9
Anf. 28 JULIA KRONLID (SD) replik 10
Anf. 29 KARIN ENSTRÖM (M) replik 10
Anf. 30 JULIA KRONLID (SD) replik 11
Anf. 31 KARIN ENSTRÖM(M)replik.....11
Anf. 32 VALTER MUTT (MP) replik..... 11
Anf. 33 KARIN ENSTRÖM (M) replik ..... .11
Anf. 34 VALTER MUTT (MP) replik..... .11
Anf. 35 KARIN ENSTRÖM(M)replik.....12
Anf. 36 HANS LINDE (V) replik.....12
Anf. 37 KARIN ENSTRÖM(M)replik..... 12
Anf. 38 HANS LINDE (V) replik.....12
Anf. 39 KARIN ENSTRÖM (M) replik 13

Anf. 40 JULIA KRONLID (SD) 13

Anf. 41 VALTER MUTT (MP)..... 14
Anf. 42 KARIN ENSTRÖM (M) replik 15
Anf. 43 VALTER MUTT (MP) replik.....15
Anf. 44 KARIN ENSTRÖM (M) replik 16
Anf. 45 VALTER MUTT (MP) replik.....16
Anf. 46 JULIA KRONLID (SD) replik 16
Anf. 47 VALTER MUTT (MP) replik.....16
Anf. 48 JULIA KRONLID (SD) replik 16
Anf. 49 VALTER MUTT (MP) replik.....17
Anf. 50 KERSTIN LUNDGREN(C)replik..... .17
Anf. 51 VALTER MUTT (MP) replik.....17
Anf. 52 KERSTIN LUNDGREN(C)replik..... .17
Anf. 53 VALTER MUTT (MP) replik.....17
Anf. 54 HANS LINDE (V) replik.....17
Anf. 55 VALTER MUTT (MP) replik.....18
Anf. 56 HANS LINDE (V) replik.....18
Anf. 57 VALTER MUTT (MP) replik.....18
Anf. 58 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....18
Anf. 59 VALTER MUTT (MP) replik.....18
Anf. 60 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....18
Anf. 61 VALTER MUTT (MP) replik.....19
Anf. 62 SOFIA DAMM (KD) replik 19
Anf. 63 VALTER MUTT (MP) replik.....19
Anf. 64 SOFIA DAMM (KD) replik 19
Anf. 65 VALTER MUTT (MP) replik.....19

Anf. 66 KERSTIN LUNDGREN (C) 19
Anf. 67 VALTER MUTT (MP) replik.....21
Anf. 68 KERSTIN LUNDGREN(C)replik.....21
Anf. 69 VALTER MUTT (MP) replik.....21
Anf. 70 KERSTIN LUNDGREN(C)replik.....21

Anf. 71 HANS LINDE (V).....21
Anf. 72 KERSTIN LUNDGREN(C)replik..... 22
Anf. 73 HANS LINDE (V) replik.....23
Anf. 74 KERSTIN LUNDGREN(C)replik..... 23
Anf. 75 HANS LINDE (V) replik.....23
Anf. 76 SOFIA DAMM (KD) replik 23
Anf. 77 HANS LINDE (V) replik.....24
Anf. 78 SOFIA DAMM (KD) replik 24
Anf. 79 HANS LINDE (V) replik.....24

Anf. 80 BIRGITTA OHLSSON(L)..... 24
Anf. 81 VALTER MUTT (MP) replik.....25
Anf. 82 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....26
Anf. 83 VALTER MUTT (MP) replik.....26
Anf. 84 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....26
Anf. 85 HANS LINDE (V) replik.....26
Anf. 86 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....27
Anf. 87 HANS LINDE (V) replik.....27
Anf. 88 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....27

Anf. 89 SOFIA DAMM (KD) 27
Anf. 90 JULIA KRONLID (SD) replik 28
Anf. 91 SOFIA DAMM(KD)replik.....29
Anf. 92 JULIA KRONLID (SD) replik 29
Anf. 93 SOFIA DAMM (KD) replik 29
Anf. 94 VALTER MUTT (MP) replik.....29
Anf. 95 SOFIA DAMM (KD) replik 29
Anf. 96 VALTER MUTT (MP) replik..... 29
Anf. 97 SOFIA DAMM (KD) replik 30

Anf. 98 KENNETH G FORSLUND (S).....30
Anf. 99 FREDRIK MALM (L) replik 30
Anf. 100 KENNETH G FORSLUND (S) replik 30
Anf. 101 FREDRIK MALM (L) replik 31
Anf. 102 KENNETH G FORSLUND (S) replik 31
Anf. 103 MARGARETA CEDERFELT(M)replik.....31
Anf. 104 KENNETH G FORSLUND (S) replik 31
Anf. 105 MARGARETA CEDERFELT(M)replik.....31
Anf.106 KENNETH G FORSLUND (S) replik 31

Anf. 107 SOFIA ARKELSTEN (M) 31

Anf. 108 JOHAN NISSINEN (SD) 32

Anf. 109 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) 33
Anf. 110 KERSTIN LUNDGREN(C)replik.....34
Anf. 111 PERNILLA STÅLHAMMAR(MP)replik..... 34
Anf. 112 KERSTIN LUNDGREN(C)replik..... 34
Anf. 113 PERNILLA STÅLHAMMAR(MP)replik..... 34

Anf. 114 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V).....34

Anf. 115 FREDRIK MALM (L).....35

Anf. 116 OLLE THORELL(S).....36

Anf. 117 MARGARETA CEDERFELT (M) 37

Anf. 118 MIKAEL JANSSON (SD).....37

Anf. 119 AMINEH KAKABAVEH (V)..... 38

Anf. 120 KRISTER ÖRNFJÄDER (S).....39

Anf. 121 GÖRANPETTERSSON(M).....39

Anf. 122 MARKUS WIECHEL (SD).....40
Anf. 123 OLLE THORELL (S) replik.....41
Anf. 124 MARKUS WIECHEL (SD) replik 41

Anf. 125 OLLE THORELL (S) replik.....41
Anf. 126 MARKUS WIECHEL (SD) replik 41

Anf. 127 HÅKAN SVENNELING(V)..... 41

Anf. 128 ANDERS ÖSTERBERG (S) 42

Anf. 129 SOTIRIS DELIS (M)..... 43

Anf. 130 ROGER RICHTOFF (SD)..... 44

Anf. 131 ARON EMILSSON (SD) 45

Anf. 132 CARL SCHLYTER (MP)..... 45

Välkomsthälsning

Anf. 1 FÖRSTE VICE TALMANNEN:
Innan vi inleder debatten vill jag gärna välkomna representanterna från den diplomatiska kåren till den utrikespolitiska debatten.

§ 1 Utrikespolitisk debatt

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman, ärade ledamöter, representanter för den diplomatiska kåren, kära åhörare!

Sveriges utrikespolitik ska i denna tid av både hopp och förtvivlan vara aktiv, orädd och konstruktiv. Med sikte på bred samverkan och diplomati ska vi bejaka och bygga vidare på de nya historiska framstegen i det internationella samarbetet, som klimatavtalet och hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Men vi måste också gripa oss an utmaningarna i en tid då aggression och splittring präglar världen. Kriget i Syrien har pågått i fem år. Över 125 miljoner människor världen över är i akut behov av humanitär hjälp på grund av krig, svält och fattigdom. Om de tillsammans utgjorde ett land skulle det bli världens elfte största.

Herr talman, ärade ledamöter! Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med en trovärdig nationell försvarsförmåga.

Hot mot freden och vår säkerhet avvärjs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och på ökat samarbete på bred front: i Norden och Östersjöområdet, tillsammans med Finland, i FN och i OSSE, med Nato och genom en förstärkt transatlantisk länk. Dialog och förtroendeskapande åtgärder är viktiga instrument för stabilitet och avspänning.

Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vårt land ska därför kunna ge och ta emot stöd såväl civilt som militärt.

Den försvarspolitiska överenskommelse som slöts förra året är mycket betydelsefull. Den visar det breda politiska stödet för behovet av att stärka vår nationella försvarsförmåga.

Vår tids ödesfråga – klimatet – utgör ett globalt säkerhetshot. Klimatförändringarna driver nämligen på krig, konflikter och fattigdom. Sverige kommer med kraft att ta sig an uppgifterna i det globala klimatavtalet, med sikte på målet att hålla den globala temperaturökningen väl under två grader och sträva efter att begränsa den till en och en halv grad.

Vi anpassar Utrikesdepartementets arbete till en bredare syn på säkerhet. Terrorism, klimat, migration, pandemier och människosmuggling utgör utrikes- och säkerhetspolitiska utmaningar. Särskilt migrationsfrågorna kommer att kräva mycket arbete på såväl lång som kort sikt. Inom UD stärks arbetet med europeisk säkerhet, liksom arbetet med FN och globala frågor. Vi förstärker även vår utlandsorganisation. Vi öppnar ett generalkonsulat i New York och ambassader på tre kontinenter. Regeringen arbetar med en nationell säkerhetsstrategi.

Situationen i världen manar till en feministisk utrikespolitik. Den syftar till att stärka kvinnors rättigheter, representation och tillgång till resurser. Sverige har under 2015 bidragit till att EU har tillsatt en högnivårådgivare för jämställdhet och till bildandet av ett kvinnligt medlarnätverk. Vi fortsätter arbetet enligt vår handlingsplan för att involvera kvinnor i fredsprocesser. Genom att göra kvinnor delaktiga i fredssamtalen i Syrien kan vi bidra till ett mer hållbart samhälle.

Herr talman, ärade ledamöter! EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena. I år utarbetas en ny global strategi för EU:s utrikespolitiska agerande. Sverige var initiativtagare till strategin och engagerar sig starkt i arbetet. En viktig del handlar om att utveckla EU:s externa krishanteringsförmåga.

Regeringen fortsätter stödet för fred, demokrati och ekonomisk utveckling i Europas grannskap. Den europeiska säkerhetsordningen måste värnas.

Rysslands olagliga annektering av Krim och militära närvaro i östra Ukraina utgör flagranta brott mot folkrätten. Detta är den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen sedan kalla krigets slut. Sanktionerna mot Ryssland måste vara kvar till dess att Minskavtalet uppfyllts. Ukraina ska åter kunna kontrollera sina internationellt erkända gränser. Det är viktigt att bidra till ett starkt, demokratiskt och stabilt Ukraina. Sverige stöder bilateralt och genom EU den ukrainska regeringens reformarbete.

Ett välfungerande samarbete inom Europeiska unionen är en förutsättning för fred och välstånd. Vi behöver ett starkare EU som fortsatt kan stå upp för grundläggande gemensamma värden och principer, inte minst i det europeiska grannskapet. Inre splittring måste motverkas. Det är centralt att Storbritannien stannar i unionen. Överenskommelsen mellan EU:s stats- och regeringschefer ger förutsättningar för detta. Regeringen arbetar för ett socialt Europa där tillväxt, hög levnadsstandard och goda arbetsvillkor förstärker varandra.

EU behöver en ny migrationsordning, baserad på solidariskt ansvar och internationella åtaganden, där asylrätten värnas. Det är möjligt om alla 28 medlemsänder tar sitt ansvar och samarbetet förbättras. Med 60 miljoner människor på flykt kan vi inte ha en situation där vissa länder köper filtar medan andra investerar i taggtråd. Vår EU-politik och utrikespolitik spelar en viktig roll när det handlar om att lösa dessa svåra frågor.

Sverige kommer fortsatt att stå upp för fred och frihet i Europa, som vi gjorde efter terroristdåden i Paris i höstas. Vi var bland de första att svara på Frankrikes begäran om assistans, och det svenska stödet är bland de större. Sveriges bidrag har välkomnats av Frankrike.

Herr talman, ärade ledamöter! Regeringen välkomnar FN:s ansträngningar att nå en uppgörelse i Cypernfrågan. En lösning skulle stärka FN:s auktoritet och EU:s förmåga att hantera utmaningarna i närområdet. Sverige har tagit ett unikt initiativ till samverkan mellan Cyperns religiösa ledare, för de spelar en viktig roll i försoningsprocessen.

Sverige är en drivande kraft för EU:s östliga partnerskap. En stark grannskaps- och utvidgningspolitik förblir ett av EU:s mest strategiska verktyg för att främja fred och välstånd. Genom att hålla dörren öppen för EU-medlemskap främjas viktiga reformprocesser till exempel på västra Balkan och i Turkiet.

Våldsutvecklingen och situationen för mänskliga rättigheter i Turkiet är mycket oroande. Stridigheterna mellan den turkiska regeringen och PKK har intensifierats. Civila, inte minst kurder, drabbas hårt av våld och utegångsförbud. Det upptrappade våldet förhindrar fred och utveckling inte bara i Turkiet utan i hela regionen. Sverige för en dialog med både regering och opposition i landet. Det är angeläget att Turkiet och EU kan visa på konkreta framsteg i genomförandet av den gemensamma handlingsplanen om migration.
Det ofattbara mänskliga lidandet i Syrien är en katastrof och ett allvarligt hot mot hela regionens säkerhet. Halva den syriska befolkningen är på flykt i eller utanför landet. Asadregimens liksom

Rysslands bombningar av oppositionen är oacceptabla och hotar den sköra fredsprocessen. De måste upphöra. Alla parter måste nu acceptera det avtal om eldupphör som har slutits. Genom den nya svenska strategin för Syrienkrisen som omfattar 1,7 miljarder kronor arbetar vi för att människor i Syrien och dess grannländer ska kunna försörja sig och få utbildning. Vi ökar även vårt humanitära stöd till landet.

Vi ingår i kärngruppen i koalitionen mot Daish och bidrar med en svensk väpnad styrka för utbildning av försvarsstyrkor i Irak, främst kurdiska peshmergastyrkor. Inom EU arbetar Sverige för en långsiktig stabiliseringsinsats i Irak. Vi stöttar landets återuppbyggnad, bland annat genom att ge stöd till de områden som har befriats från Daish.

Rädslan och desperationen breder ut sig i Mellanöstern. Vi måste ge ungdomar både i Israel och i Palestina hopp om framtiden. Sveriges erkännande av Palestina syftar till att skapa momentum för tvåstatslösningen. Förnyade internationella ansträngningar krävs. Sverige välkomnar det franska initiativet till en internationell fredskonferens. Målet är att både Israel och Palestina ska kunna leva i fred och säkerhet inom ömsesidigt överenskomna gränser.

Herr talman, ärade ledamöter! I Nordafrika ger regeringen ökat stöd till FN-processen om Västsahara. Målet är att finna en rättvis och ömsesidigt accepterad lösning på konflikten som tillgodoser västsahariernas rätt till självbestämmande.

Sverige kommer att fortsätta stödja och uppmärksamma de demokratiska krafterna i regionen. Vi öppnar en ambassad i Tunisien i juni månad.

Sveriges band till länderna i Afrika är historiskt starka. De stärks nu ytterligare, och vi samarbetar kring ekonomi, utbildning och kultur. Samarbetet mellan svenskt näringsliv och de växande ekonomierna på kontinenten ökar.

Afrikanska unionen tar allt större ansvar för fred och säkerhet. Sverige stöder denna utveckling både politiskt och finansiellt. Tyngdpunkten i det svenska engagemanget för säkerhet och utveckling ligger på Afrikas horn, i Liberia, i Mali och i Stora sjöregionen. Det svenska styrkebidraget till FN-insatsen i Mali är uppskattat.

Den fortsatt starka och dynamiska ekonomiska utvecklingen i Asien erbjuder stora möjligheter. Regeringen fördjupar samarbetet med Indien, världens största demokrati. Vi öppnar en ambassad i Filippinerna. Kontakterna mellan Kina och Sverige blir allt fler. Kinas roll internationellt växer. Med detta följer också ansvar. Regeringen fortsätter den uppriktiga dialogen med Kina om mänskliga rättigheter.

Sverige behåller sitt civila och militära engagemang i Afghanistan. Regeringen stärker också samarbetet med Afghanistan i migrationsrelaterade frågor.

USA är en viktig partner till Sverige, och vi utvecklar och fördjupar vårt redan breda samarbete med landet.

Vi erbjuder ett omfattande stöd till utvecklingsländer för anpassning till ett mer extremt klimat och hållbar teknik. Vi stärker relationerna med de karibiska nationerna, som i likhet med andra små östater är särskilt utsatta för klimatförändringar. Regeringen kommer under året

att anta en regional biståndsstrategi för Asien, inklusive Stillahavsländerna, med särskilt fokus på klimat.

Utöver det strategiska partnerskapet med Brasilien fördjupas relationerna med en rad länder i Latinamerika såsom Chile, Colombia och Peru. I Peru öppnas nu en ambassad. En handlingsplan för vårt arbete med Latinamerika är under utarbetande.

Herr talman, ärade ledamöter! Sveriges mångåriga erfarenheter av fred, jämställdhet och internationell solidaritet har skapat en nyfikenhet kring vårt land och det vi står för. Den svenska modellen väcker intresse världen över.

En stark Sverigebild, där kultur och värderingar hålls fram, är viktig för våra långsiktiga relationer med andra länder. Främjandet av export, import och investeringar i Sverige, i nära samarbete med företagen, utgör en integrerad del av utrikespolitiken liksom ett ansvar för hela regeringen.

Regeringens exportstrategi bidrar till att stärka svenska företags möjligheter på den internationella marknaden och att öka antalet exporterande företag. Detta bidrar till svenska arbetstillfällen. Av Sveriges utrikeshandel går två tredjedelar till andra länder i EU. Därför är en väl fungerande inre marknad i EU av största vikt.

Sveriges ekonomiska utbyte med omvärlden och långa frihandelstradition har bidragit till vår välfärd. Frihandel mellan länder lägger långsiktigt grunden för fred och demokrati. Därför motsätter vi oss protektionistiska tendenser i EU och övriga G20-länder, särskilt åtgärder som drabbar utvecklingsländer.

Sverige arbetar för att nå ett politiskt avslut i år på förhandlingarna om frihandelsavtalet TTIP mellan EU och USA. Ett avtal får stor betydelse för tillväxt och jobb samt stärker den transatlantiska länken. Avtalet ska slutas med respekt för människor och miljö.

Sverige ska bli ett föregångsland för fri och rättvis handel. Hållbart företagande är en del av detta.

I en svår tid har vi som ett av få länder i världen lyckats behålla ett generöst och högkvalitativt bistånd. Enprocentsmålet uppnås och ligger fast. Under året återkommer regeringen till riksdagen med ett nytt policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet.

Vårt utvecklingssamarbete är ett uttryck för Sveriges övertygelse om att vi måste dela på världens välstånd. Inför det humanitära världstoppmötet i Istanbul i maj arbetar vi för ett starkare humanitärt system, med särskilt fokus på kvinnors rättigheter och inflytande. Jag ingår i Ban Ki Moons panel för humanitär finansiering som har lagt fram nyskapande förslag om hur världens humanitära behov ska kunna tillgodoses.

Herr talman, ärade ledamöter! I en tid av globala hot krävs globalt samarbete. Världens ledare enades förra året om Agenda 2030 om globala utvecklingsmål och ett nytt klimatavtal. FN navigerar i en mycket svår terräng, men framsteg görs. FN är världens viktigaste plattform för internationell fred och säkerhet.
Sverige är en aktiv FN-medlem och en kritisk vän. Vårt engagemang gör skillnad och är efterfrågat.

Sverige driver på för en starkare koppling mellan utveckling och fred, ett ökat fokus på förebyggande av konflikt och en stärkt roll för kvinnor i fredsprocesser. Regeringen satsar också långsiktigt på medling.

Det är på denna grund som Sverige nu kandiderar till säkerhetsrådet. Vi tillför kunskap, inte minst om närområdet. Säkerhetsrådet måste ta ett än större ansvar för fred och säkerhet. Vi vill slå vakt om folkrätten och begränsa vetoanvändningen. Rådet behöver reformeras och bättre återspegla världen av i dag.

Vi ser med oro hur världens befintliga kärnvapenarsenaler behålls och hur nya vapen utvecklas. Nordkoreas kärnsprängning tidigare i år understryker nödvändigheten av arbetet för internationell nedrustning och ickespridning.

Det kärntekniska avtalet med Iran visar å andra sidan att det är möjligt att nå framsteg på icke-spridningsområdet.

Sverige arbetar i FN, inom den internationella organisationen för provstoppsavtal och andra multilaterala samarbeten som det humanitära initiativet. Regeringen har bland annat varit delaktig i arbetet inför Nuclear Security Summit i Washington i vår om ett förstärkt arbete mot nukleär terrorism.

Regeringen tillsätter en särskild ambassadör för arbetet med internationell nedrustning.

Herr talman, ärade ledamöter! Respekt för folkrätten är grundläggande. FN-stadgan befäster principen om territoriell integritet. Folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och andra grova övergrepp och kränkningar måste förebyggas och bestraffas.

Journalisterna har blivit måltavlor i världens väpnade konflikter. Förra året dödades över 100 journalister, och alltför många sitter fängslade. Vi stöder fängslade journalister och människorättsaktivister och arbetar för fria medier och starka civilsamhällen detta år då den svenska tryckfrihetsförordningen fyller 250 år.

Arbetsvillkor är i dag en europeisk och global fråga. Global Deal är statsministerns internationella initiativ i samarbete med bland andra ILO och OECD för förbättrad dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare i syfte att skapa bättre jobb, mer jämlikhet och ökad produktivitet.

Att värna varje människas rätt till skydd mot diskriminering är vårt gemensamma ansvar. Det inkluderar antirasism och insatser mot till exempel antisemitism, islamofobi, afrofobi och antiziganism. Sverige är en global röst för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och för varje människas rätt oavsett sexuell läggning eller könsidentitet. Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är grundläggande, och därför överlämnar regeringen en skrivelse till riksdagen om detta och tillsätter en särskild ambassadör för mänskliga rättigheter.

Stöd till svenskar som befinner sig i nöd- och krissituationer utomlands är alltid prioriterad verksamhet i utrikesförvaltningen. Vi arbetar med konsulära ärenden dygnet runt, årets alla dagar.

Herr talman, ärade ledamöter och åhörare! FN- stadgan slår fast att det är ”vi – de förenade nationernas folk” som ska rädda kommande släktled undan krigets gissel. Det betyder att ansvaret är vårt – vi som är Sveriges regering, diplomaten på läktaren, riksdagsledamoten som förbereder sitt anförande, ja, också ni som lyssnar vid radion. Det är också ”vi – de förenade nationernas folk” som ska betyga vår tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna.

Tiden är knapp. Men de globala framsteg som sker parallellt med krigets gissel påminner om den kraft som skapas av gemensamma ansträngningar.

Regeringen kommer fortsatt att axla sitt ansvar i upprätthållandet av internationell fred och säkerhet – i politiskt samförstånd och med folklig förankring. (Applåder)

Anf. 3 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Utrikesministern beskriver i utrikesdeklarationen utförligt hur vår säkerhet bygger på samarbete och samverkan – samarbete och samverkan med andra länder och andra organisationer. Utrikesministern beskriver också en värld som är oroligare än på mycket länge och präglad av kriser och konflikter även i vårt närområde. Ett sådant nytt omvärldsläge kräver ledarskap och nytänkande. Vi ser framför oss förslag om bland annat avtalet om värdlandsstöd. Vi vet att det pågår en säkerhetspolitisk utredning som kommer att presenteras efter sommaren. Vi vet att det pågår en intensiv säkerhetspolitisk debatt.

Därför hade jag hoppats att regeringen i utrikesdeklarationen skulle ge någon indikation på eller några signaler kring att ompröva det kompakta motståndet mot att ens pröva och diskutera vad ett svenskt Natomedlemskap skulle kunna innebära. Jag undrar – jag har frågat utrikesministern detta tidigare, och jag kommer att fråga det igen – vad det är som gör att det tar emot så. Vad är det som gör att det är så svårt att diskutera? Man är öppen för samarbete och samverkan; det senaste exemplet är ju det kommande avtalet om värdlandsstöd. Så, utrikesministern, vad är det som gör att regeringen inte ens vill glänta på dörren till den större diskussionen om vad det skulle innebära för Sverige?

Vi från Moderaternas sida ser detta som någonting som skulle öka Sveriges säkerhet. Det är bättre att lita till försvarsgarantier än till förhoppningar. Jag önskar alltså att utrikesministern förklarar detta.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Kära Karin Enström, tyvärr var detta förutsägbart. Det är väl så här: Om man bara har ett enda verktyg, nämligen en hammare, kommer alla problem att se ut som en spik. Svaret från Moderaternas sida är alltid Nato.

Vi anser att säkerhetspolitiken ska hanteras ansvarsfullt och med bred parlamentarisk uppslutning. Därför var det en tydlig signal till omvärlden när fem riksdagspartier, regering och opposition, i våras enades om försvars- och säkerhetspolitiken. Vi var överens om en översyn i inriktningspropositionen. Efter en månad gick Moderaterna ut och förespråkade Natomedlemskap. Vi var överens om att se över

alla våra samarbeten, och vi tillsatte en utredare som skulle göra just detta för att tillåta ett ordentligt underlag och tillåta en debatt. Vi för också en aktiv debatt. Det dröjde en månad, och sedan hade Moderaterna gått ut och förespråkade Natomedlemskap.

Jag anser att en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik är vår främsta försvarslinje. Den bygger på sammanhållningen i EU, och den bygger på samarbete på bred front i Norden, runt Östersjön, i FN och i OSSE, med Nato och genom den transatlantiska länken. Nu har spänningarna ökat i vårt närområde, och vi lever i en väldigt orolig tid. Då är det viktigt att säkerhetspolitiken inte svajar och att vi inte plötsligt skickar nya budskap om vart vi är på väg. Nu håller vi ihop, tycker jag. Jag skulle önska att jag såg det också från Moderaternas sida. (Applåder)

Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Ja, då får jag väl skicka tillbaka bollen och säga att även utrikesministerns svar var förutsägbart. Att vi har talat om detta tidigare innebär inte att det inte är värt att diskutera. Precis som utrikesministern säger är detta väldigt allvarliga frågor. Det handlar om hur vi på bästa sätt kan värna vår självständighet, vår suveränitet och att vår del av världen är säkrad och kan klara de stora, svåra utmaningar vi kommer att diskutera under hela den här dagen.
Det finns naturligtvis väldigt många aspekter på säkerhet, men det går inte att bortse ifrån att Nato är den centrala aktören för säkerhet och stabilitet i vår del av världen. Därför efterlyser jag fortfarande konkreta argument för att inte ens vilja och våga öppna upp diskussionen. Svaret blir: Nej, vi ska helst inte prata om detta, för vi måste hålla ihop. Där är utrikesministern svaret skyldig.

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det är bra om mitt svar är förutsägbart, säger jag. Vi ska inte svaja i säkerhets- och utrikespolitiken. Vi ska hålla en linje som är tydlig. Vi ska stärka vårt försvar, och vi ska hålla fast vid vår militära alliansfrihet.

Framför allt ska vi bygga på samarbeten. Det var därför vi gav en utredare i uppdrag att se över hur samarbetena ser ut och fungerar, vad vi kan förstärka och vad vi kan göra bättre. Jag skulle förstås önska att Moderaterna ville ansluta sig till detta. Vore det inte bättre för vårt land, i den här osäkra tiden, om vi i stället samlades i utrikes- och säkerhetspolitiken? Debatten har vi ständigt och jämt. Vi möts ju ständigt i diskussioner om Nato. Det är bra och rätt, men vår politik måste signalera enighet och en fast linje. Det är nämligen det som skapar stabilitet och avspänning i området. Det skulle inte signaler om ett Natomedlemskap göra. (Applåder)

Anf. 7 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna ser med stor oro på den eskalerande knivintifadan i Israel. Runt 25 israeler, en amerikansk student och en palestinier har hittills fallit offer för knivterrorn. På den andra sidan har runt hundra palestinska gärningspersoner dödats.

Den 17 januari knivhöggs en sexbarnsmamma utanför sitt eget hem, och dagen därpå skadades en gravid kvinna i ytterligare en attack. Den misstänkta gärningsmannen, en 15-årig palestinier, berättade i förhör att inspirationen till dådet kommit från palestinsk tv, vilken helt kontrolleras av den palestinska myndigheten. Jag vill därför fråga hur utrikesministern aktivt kan verka för att svenska biståndspengar används till att finansiera den palestinska myndigheten – samma myndighet vars propagandamaskin får 15-åringar att försöka knivmörda gravida kvinnor. Varför har Sverige inte ens försökt villkora stödet med att myndigheten slutar med den här typen av propaganda?

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Julia Kronlid för frågan. Jag har varit mycket tydlig i mitt fördömande, inklusive i FN:s säkerhetsråd och här i riksdagen, av de våldsdåd som har utförts av palestinier gentemot israeler. Användning av våld, även under ockupation, är strikt reglerat i folkrätten. Alla inblandade bör göra sitt yttersta för att undvika oproportionerligt våld. Den nuvarande situationen med stor desperation och en situation på marken som utvecklas väldigt negativt med ett besinningslöst våld måste få ett omedelbart slut. Alla parter har ett ansvar att inte bidra till uppvigling, provokationer eller hämnd. Det är därför det också är viktigt att Israels svar är proportionerligt och sker i enlighet med folkrätten.

Sveriges regering är i dialogen med palestinska företrädare mycket tydlig när det gäller vikten av att ta avstånd från våld. Det framför vi ständigt i våra kontakter, och det kommer vi fortsatt att göra.

Anf. 9 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att utrikesministern har varit särskilt tydlig i fördömandet av knivattacker, och jag vill ställa en konkret fråga.

Den 9 november förra året spreds en fruktansvärd övervakningsvideo över världen som visar en svartklädd, maskerad palestinsk kvinna som räcker över sitt id-kort till en israelisk säkerhetsvakt. När vakten tittar bort drar hon fram en kökskniv och hugger mot vakten som ryggar tillbaka, och han undkommer med en lättare skada. Vakten stapplar baklänges och lyckas dra sitt tjänstevapen. Kvinnan fortsätter attacken trots varningsskott, varpå hon skjuts till döds. Är detta, enligt utrikesministern, oproportionerligt våld och en utomrättslig avrättning?

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det vi kan göra, Julia Kronlid, och det den här riksdagen och alla ansvariga politiker kan göra är att göra vårt yttersta för att förhindra att våldet eskalerar i Mellanöstern.

Jag har fördömt våldsdåd. Jag har fördömt våldsdåd på båda sidor och fortsätter att göra det tydligt. Jag vet inte hur många gånger nu som jag har gjort det. Så måste vi engagera oss i en politik för Mellanöstern som förhoppningsvis kan skapa förutsättningar för en tvåstatslösning. Det är det vi fortfarande har att hålla oss till. Då måste vi agera ansvarsfullt och försöka skapa ett klimat som tillåter att man återgår till freds- förhandlingar.

Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Centerpartiet kan på flera punkter instämma i utrikesdeklarationen.

Vi tycker att det är bra med en tydlig markering att Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena är EU. Stödet för journalister och mänskliga rättigheter är naturligtvis centralt för oss alla. Klimatmål på max en och en halv grad är någonting som vi också gärna ser. Vi stöder självklart också en plats i säkerhetsrådet.

Men, herr talman, låt oss analysera lite mer vad som är Sveriges säkerhetspolitiska linje. Utrikesministern säger att den ligger fast, att det är en bred samling. Det är en bred samling med Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna bakom den linjen. Jag tycker inte att den är bred.

Vad menar utrikesministern när hon säger att vår militära alliansfrihet tjänar oss väl? Beskriv gärna det! Hon säger att den bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. På vilket sätt anser utrikesministern att den bidrar till stabilitet och ökad säkerhet i norra Europa?
Jag har läst Finlands presidents nyårstal där han sa: Tillsammans har Sverige och Finland starka band till både väst och öst, och detta ger oss en särställning. Delar utrikesministern den åsikten? Beskriv i så fall på vilket sätt vi har denna särställning.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack, Kerstin Lundgren, för den här frågan!

Sverige kunde nyligen högtidlighålla 200 år av fred som har varat genom både goda och dåliga år. Och det är ingen slump. Det är resultatet av en klok politik av militär alliansfrihet, den som dessutom har gjort Sveriges röst respekterad i världen. Jag tycker att i dessa tider av oro ska vi stå fast vid vår militära alliansfrihet för att bidra till att minska spänningarna. Tror Kerstin Lundgren att det skulle bidra till avspänning om vi plötsligt signalerade någonting helt annat? Bidrar det till avspänning i vårt område?

Under åtta år satt Centerpartiet i en regering som sänkte försvarsanslagen, avskaffade värnplikten och drev att Sverige inte skulle gå med i Nato. Plötsligt svänger Centerpartiet. Ni avskaffade värnplikten hastigt och lustigt med tre rösters marginal, och nu ångrar ni er. Ändå vill ni lika hastigt som ni slängde ut värnpliktsförsvaret nu slänga ut Sveriges militära alliansfrihet. Under mycket lång tid har ju Centern varit för en militär alliansfrihet, och så ändrades det på en kongress. Vi har gjort samma analys av läget i inriktningspropositionen. Nu slängs det tydligen det också åt sidan.

Vi ska fortsatt hålla fast vid vår säkerhetspolitiska analys av läget. Vi ska fortsatt hålla fast vid de avtal och uppgörelser som vi har träffat och den proposition som också Centern var med på. Och vi ska fortsatt hålla fast vid vår säkerhetspolitiska linje, därför att den lämpar sig sällsynt illa för dåligt förankrade och plötsliga omsvängningar.
I Centern har ni visat förut att ni kan tona ned partipolitiken i tider av oro. Är det inte dags att visa det också när det gäller säkerhetspolitiken? (Applåder)

Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Men, utrikesministern, det är en ny verklighet vi upplever, och vi måste förhålla oss till den. Frågan är: Vad är det som tjänar oss väl, och vad är det som tjänar våra grannar väl? Vi menar gemensamt att solidaritet är viktigt.

Jag noterar återigen att vår samarbetspartner Finlands president konstaterade att Finland inte befinner sig i en sådan ställning att de kan ge andra militära säkerhetsgarantier som de inte ens själva har. Det gäller då frågan om stöd till Baltikum.

Från vår sida har vi sagt att vi vill ge säkerhet till Baltikum. Vi vill det därför att det bidrar till att skapa stabilitet och tydlighet och till att stärka freden i vår del av världen. Det gör vi genom att söka medlemskap i Nato, inte genom att vara alliansfria och gå den väg som Finlands president uttalade.

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tror att vi ska vara glada för att Centerpartiet med sitt beslut ställde upp så många villkor att ett Natomedlemskap nog blir i praktiken omöjligt.

Jag tycker att vår säkerhetspolitik ska vila på de tre benen: en fortsatt militär alliansfrihet, ett brett samarbete med alla dessa partner som jag redan har räknat upp, inklusive Baltikum – det är det viktigaste vi kan göra – och att bygga upp vårt eget försvar så att vi äntligen kan få ett försvar att försvara.
(Applåder)

Anf. 15 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Jag vill också börja med att tacka utrikesministern för en utrikespolitisk deklaration som är tydlig när det gäller mänskliga rättigheter, feminism, klimatfrågorna och FN-engagemanget. Utrikespolitiska deklarationer är viktiga. Men vad som är ännu viktigare är hur de omsätts i det dagliga utrikespolitiska arbetet, hur de stora orden vi hört i dag omsätts i de svåra utrikespolitiska avvägningar som regeringen ställs inför varje dag på Utrikesdepartementet. Vad händer med den feministiska utrikespolitiken när budskapet börjar kosta på? Håller regeringen konsekvent fast vid de mänskliga rättigheterna när det engagemanget plötsligt står i konflikt med andra intressen?

Jag skulle därför vilja veta vad de högtidliga orden i dagens utrikespolitiska deklaration om att vi ska betyga vår tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna betyder för regeringens förhållande och relationer till Turkiet.

Nu får vi dagliga rapporter om våld mot civila och brott mot de mänskliga rättigheterna i Turkiet. Det är uppenbart för alla som följer utvecklingen att president Erdoğan blir alltmer auktoritär och att demokratin blir alltmer avlägsen under hans styre. Samtidigt har EU utlovat 3 miljarder euro i stöd till Turkiet för att de ska stoppa flyktingar från att ta sig över Medelhavet in till EU. Sverige ska bidra med över 700 miljoner kronor av svenska skattebetalares medel.
Jag måste erkänna, Margot Wallström, att jag inte får det att gå ihop. Hur ska Sverige med trovärdighet kunna kräva att president Erdoğan

ska respektera de mänskliga rättigheterna samtidigt som din regering är beredd att ge honom 700 miljoner kronor?

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack så mycket, Hans Linde, för frågan! Det är en mycket viktig och svår fråga. Den innehåller alla de komplexiteter som Hans Linde har räknat upp.

Det handlar om att skapa momentum i kontakterna med Turkiet, och det pratade vi om här i går. Vi måste fördöma det som vi ser är brott mot mänskliga rättigheter, en tillbakagång för yttrandefriheten och många problem som har att göra med hur Turkiet hanterar inte minst journalisters ställning, och det hade vi en bra debatt om här i går.
Vi har sett vad som händer i sydöstra Turkiet, där kurderna och den övriga befolkningen är hårt drabbade av utegångsförbud, stridigheter och våld. Det måste vi förstås ta avstånd ifrån, och vi måste engagera oss mer i Turkiet. Och vi måste ibland försöka att göra både och. Vi ska diskutera med hur Turkiet hur vi ska hantera den svåra flykting- och migrationsfrågan, därför att de har en så viktig roll. Vi kommer inte undan detta, utan det måste vi göra.

Vi måste samtidigt hålla Turkiet på EU-spåret för att det finns en process för att se till att man också lever upp till det som är EU:s grundläggande värderingar.

Jag tror att det bästa vi kan göra är att se till att det finns politisk press. Det gör vi till exempel med toppmöten där EU:s ledare träffar president och politiskt ansvariga i Turkiet. Vi måste också se till att det finns en process för hur vi ska driva frågorna framåt. Ibland måste vi också använda ett ekonomiskt stöd för att trycka på för att få rätt resultat.

Ibland måste vi göra både och. För Vänsterpartiet är kanske allt svart eller vitt, men för oss handlar det om att hantera just den komplexa situation som råder i Turkiet. Vi måste därför försöka trycka på och samtidigt driva utvecklingen i rätt riktning. Det tjänar vi också på.

Anf. 17 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Nej, jag tror inte att utrikespolitik alltid är svartvit. Ofta är den komplicerad och snarare en mosaik av olika färger. Men det kommer också lägen då vi ställs inför vägval och tvingas välja sida.
För ett år sedan stod jag och Margot Wallström här och diskuterade Saudiarabien och det militära samarbetsavtalet. Margot Wallström visade prov på mycket stort mod när hon kritiserade Saudiarabien hårt och när hennes regering därefter valde att avbryta samarbetsavtalet. Då gjorde man ett vägval.

Jag hade önskat att i dag se samma mod och samma tydliga vägval för demokrati och mänskliga rättigheter när det gäller Turkiet.
Vilken signal tror regeringen att man skickar till president Erdoğan och till människorna som lider under våldet i Turkiet när man skickar 700 miljoner kronor till den turkiska regeringen?

Jag ska berätta vad jag tror att man skickar för signal. Jag tror att Erdoğan känner att EU är berett att blunda för övergreppen så länge han förhindrar att flyktingar tar sig in i unionen. Jag tror också att

män- niskorna som lider under våldet känner att EU är på väg att förhandla bort deras grundläggande rättigheter.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Pengarna ska användas för att lösa ett problem med flykting- och migrationsströmmar. Människor lider och behöver humanitärt stöd i dag. Tar du bort dessa pengar, Hans Linde, lämnar du människor i sticket som verkligen behöver vår uppbackning och hjälp. Vad är alternativet? Är det att säga att vi inte ska föra någon dialog med Turkiet och inte heller ge några pengar för att lösa akuta, konkreta problem?

Vi måste fortsätta dialogen och sätta politisk press på Turkiet. Vi måste alltså fortsätta på EU-spåret men även hjälpa till när det gäller att lösa flykting- och migrationskrisen.

Anf. 19 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! Berlinmurens fall gör sig bra på bild, men allt började på de polska varven. Det är det postkommunistiska Polens första president Lech Wałęsa som står för detta uttalande. Nio år innan Berlinmuren föll startade som bekant fackföreningsprotesterna vid Gdansk-varvet och ett helt Europa började att förändras.

Jag är därför glad att det för första gången med den rödgröna regeringen tas upp i utrikesdeklarationen att EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena.

Då vore det också klädsamt om man ägnade tid åt det inrikespolitiska värderingsförfall som just nu sker i Polen, Ungern med flera EU-länder. Jag saknar detta i utrikesdeklarationen. Svepande ord om grundläggande värderingar räcker inte för mig som liberal.

Det som händer i Polen kastar en sorglig skugga över frihetskampen där, och Polen är inte ensamt. Det är ett slags Ungern i repris, där populistiska idéer får frodas fritt och domstolarnas oberoende utmanas, pressfriheten urholkas och tonen skärps mot minoriteter dag för dag.

EU:s akilleshäl är kontrollen av hur medlemmarna lever upp till respekten för mänskliga fri- och rättigheter. Kommissionen har nu inlett en granskning av Polens övergrepp mot rättsstaten. Detta arbete måste backas upp bättre av medlemsstaterna så att man kan syna, granska och straffa de länder som inte lever upp till idealen.

Vad är utrikesministern beredd att göra för att se till att pressfriheten säkras i samtliga EU:s 28 medlemsländer? Vi firar som bekant 250 år av svensk pressfrihet i år; det är den äldsta pressfrihetslagen i hela världen. Våra europeiska systrar och bröder förtjänar också detta, så vad vill ministern göra?

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Birgitta Ohlsson för frågan. Det är helt riktigt att svepande ord inte räcker, inte heller att bara tala högt.

Vi har förstås uttryckt oro och arbetar inom EU för att se till att EU:s värden respekteras och inte ifrågasätts. Jag anser att alla medlemsstater

har ett ansvar att leva upp till dessa värden, däribland respekten för rättsstaten och de mänskliga rättigheterna.

Vi välkomnar EU-kommissionens beslut att inleda en strukturerad dialog med Polen. Det är det sätt vi har att verka inom EU för att fortsätta att sätta press på Polen att också leva upp till EU:s grundläggande värderingar. Vi stöder också granskningen som har inletts av Venedigkommissionen inom ramen för Europarådet.

Vi följer förstås alla utvecklingen i Polen och Ungern mycket noga. Själva grunden för EU-samarbetet handlar om att se till att EU:s värderingar respekteras. Det är inom EU vi ska göra detta, och vi ska driva det hårt, vilket vi också gör. Vi har också rapporterat till EU-nämnden våra mått och steg och positioner i denna fråga.

Jag har beskrivit vad regeringen gör för att försvara mänskliga rättigheter, inklusive att inrätta en ambassadör för dessa frågor. I en tid när det rapporteras om hur mänskliga rättigheter och demokrati trycks tillbaka har vi vidtagit en rad olika åtgärder.

Jag tror att Liberalerna är lite avundsjuka på oss, för det stöd de hade för dessa frågor i den förra regeringen var nog inte alltid hundraprocentigt. (Applåder)

Anf. 21 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! Det är sant att utan liberaler i den förra regeringen hade det inte blivit en europeisk politik på denna front. Vi drev på trots stundom konservativt motstånd i denna fråga.

Jag efterlyser ändå en mycket tydligare politik. När Liberalerna ibland hade motstånd och uppförsbacke i alliansregeringen var Socialdemokraterna i opposition en klar och tydlig röst för att vilja syna, granska och straffa de länder som inte respekterade de mänskliga rättigheterna.

För drygt en månad sedan debatterade jag detta med Margot Wallströms regeringskollega Gustav Fridolin. Hans svar var både vaga och svaga. Därför undrar jag om Margot Wallström i regeringen vill lyfta upp det arbete som många av oss har startat, nämligen att EU ska få ett bättre regelverk med ekonomiska och tydliga politiska sanktioner mot EU-länder som totalt trampar på den grund som gör att vi har kunnat ha en union i så många år.

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det är en viktig fråga hur vi använder de instrument som inte minst Birgitta Ohlsson har drivit på för i EU-sammanhang. Det är det vi gör, och vi måste hålla oss till dessa instrument och agera i EU. Säger vi att det är vår viktigaste utrikespolitiska arena är det också dessa instrument vi ska använda.

Vi är mycket aktiva i denna fråga, och vi kommer att fortsätta att vara det. Vi kommer att ha ännu bättre förutsättningar med en ambassadör som driver dessa frågor öppet. Vi kommer givetvis att fortsätta att agera i EU-sammanhang – med gott stöd av Liberalerna, hoppas jag. (Applåder)

Anf. 23 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Det är med glädje Kristdemokraterna noterar att utrikesministern hörsammat vårt krav på att öppna ambassad i Tunis. Tunisien behöver vår närvaro så att vi kan stötta längs resan på den väg de har valt, den demokratiska.

Det gläder mig också att Margot Wallström så tydligt i deklarationen betonar vikten av frihandel.

Men, herr talman, det är såväl ledsamt som förvånande att den rödgröna regeringen inte heller i år talar om religionsfrihet. Det är ofattbart när en så stor andel av flyktingarna är människor som tvingas fly just på grund av sin tro. Hur kan man då bortse från det?

När utrikesministern börjar ange skäl till diskriminering talar hon om antisemitism och islamofobi men nämner inte religionsfrihet som övergripande begrepp. Hon nämner inte kristofobi trots alla kristna som fördrivs från kristendomens vagga i Mellanöstern och trots rapporter om hur kristna flyktingar hotas till livet också här i Sverige av andra medmänniskor som flytt.

Herr talman! Det märks att regeringen inte följer alliansregeringens tydliga linje mot förtryckarstaten Eritrea. Dawit Isaak namnges inte, trots att Sverige firar att tryckfrihetsförordningen fyller 250 år, trots att han har suttit fängslad i 5 268 dagar och trots att han är den enda EU-medborgare som sitter fängslad för sina åsikters skull. Varför nämns han inte?

Lika anmärkningsvärt är det att regeringen tiger om Etiopien – ett land där minst 10 miljoner människor är i desperat behov av mat, ett land vars ledning vår statsminister har mött tre gånger det senaste året. Om landet är så viktigt att ha topprelationer med, varför nämns det då inte här? Vad hjälper det att utrikesministern talar om fängslade journalister i generella termer om statsministern samtidigt umgås med stater som fängslar dem?

Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! På många sätt har Sofia Damm rätt. Jag önskar att jag kunde gå igenom de övriga 192 länderna. Jag önskar att jag kunde räkna upp alla mänskliga rättigheter varje gång. Jag önskar att vi hade plats för allt som borde finnas i en utrikesdeklaration och som gäller allt som vi håller på med.

Vi arbetar ofördrutet för att få Dawit Isaak fri. Det ska ingen behöva tvivla på. Vi rapporterar till de övriga partierna om arbetet och framstegen när det gäller att få Dawit Isaak fri.

Jag kan bara säga att jag tycker att det finns en poäng i allt som Sofia Damm sa. Vi har inte olika åsikter om dessa frågor, utan allt handlar om hur vi arbetar gemensamt för att se till att vi kan försvara grundläggande mänskliga rättigheter. För mig hör religionsutövning till dem. Vi diskuterade i går hur konflikterna i Syrien och Irak har lett till att minoriteter, inte minst kristna grupper, förföljs och dödas och hur viktigt det är att vi försvarar dessa människors rättigheter och förstärker skyddet för dem.

Jag kan bara hålla med Sofia Damm. Jag menar att vi ska arbeta ännu intensivare för att se till att vi försvarar journalisters rättigheter att tala och verka fritt och att vi arbetar för religionsfriheten och respekten för den.

Vi arbetar med Etiopien just nu för att hantera en mycket svår situation med torka och svält. Vi fortsätter att engagera oss för de fängslade journalister, inklusive Dawit Isaak, som finns runt om i världen.

Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar för svaret. Låt oss hoppas att dessa ord blir verklighet.

Det är lite tragikomiskt att i utrikesdeklarationen höra utrikesministern tala om ett momentum för tvåstatslösningen då hon samtidigt gjort sig ovälkommen i Israel. Om det är en diplomatisk triumf, hur ser då ett nederlag ut?

Wallström väcker en hel del frågor med anförandet. Sveriges regering sägs vara en moralisk stormakt som för en feministisk utrikespolitik, men verklighetens avvägningar tycks alltför ofta krocka med slagordspolitiken.

Två timmar härifrån ligger Vitryssland. Där kränker staten mänskliga fri- och rättigheter. Finns det någon plan för Vitryssland nu när sanktionerna gått i sank? Det är ytterligare något jag saknar i deklarationen.

Är det feministiskt att tala om Nordkoreas kärnvapen och tiga om grova MR-brott, exempelvis alla kvinnor som tvingas till sterilisering? Är det feministiskt att tala om Irans kärnvapenprogram men helt utelämna mänskliga rättigheter och kvinnor som stenas till döds?

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Dessvärre hinner jag inte svara på alla sakfrågor, men jag vill säga en sak. I detta allvarliga världsläge, där vi ser en växande främlingsfientlighet och ett EU i gungning, har jag dragit en slutsats: Det är viktigare än någonsin att låta våra värderingar utgöra ryggraden.

Den svenska utrikespolitiken måste utgöra en blandning av kontinuitet och en ambition att göra skillnad. Demokrati och kamp för mänskliga rättigheter utmanar alltid starka intressen. Att kritisera att en ung man straffas för sin blogg eller verka för att göra två parter i en konflikt lite mindre ojämlika har av somliga kallats för odiplomatiskt, men modern diplomati handlar inte om att stryka alla medhårs.

Kritik är ett kvitto på att jag tillhör den skara poliiker som tror att politik är ett verktyg för att uppnå förändring. Det kommer jag att fortsätta att verka för. (Applåder)

Anf. 27 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr talman! Det var decennier sedan händelser i vår omvärld så konkret grep in i vår svenska vardag som de gör i dag.

Vi är en del av en alltmer integrerad och globaliserad värld. Och på samma sätt som vi skördar frukterna av globaliseringen måste vi hantera dess utmaningar. Det gör vi bäst tillsammans med andra som delar vår värdegrund och som liksom vi tror att samarbete gör oss starkare.

Mänskliga rättigheter, demokrati, yttrandefrihet, internationell rätt och en fungerande rättsstat är alla värderingar som vi fortfarande måste kämpa för. De är inte bara europeiska värderingar, utan de är universella.

Vi har kanske aldrig behövt EU så mycket som i dag. I tider när auktoritära vindar åter drar över vår kontinent behöver vi mer av våra gemensamma värderingar och friheter, inte mindre.

I tider av global finansiell och ekonomisk osäkerhet behöver vi mer av ekonomiskt samarbete och frihandel, inte mindre. I tider när terrorismen sprider skräck i världen behöver vi mer av gränsöverskridande samarbete för att hålla vårt land, våra institutioner och våra medborgare säkra, inte mindre.

Samtidigt skakar det europeiska bygget, som under decennier har tjänat oss väl, i sina grundvalar. Eurokrisen har inte blåst över, bara överskuggats av migrationskrisen och hotet om ett brittiskt utträde ur unionen.

EU har misslyckats med att hitta gemensamma lösningar. Kostnaden för det är ökad EU-skepsis och extremistpartier på framväxt.

Det är uppenbart att vi behöver ett EU som är bättre rustat än det är i dag för att möta dagens många och svåra utmaningar. Det vi har uppnått så här långt kan vi inte ta för givet.

Här tror vi moderater att Sverige har en större roll att spela. Genom en mer aktiv EU-politik, skicklig diplomati, goda personliga relationer och alliansbyg- gande kan vi göra skillnad i EU-samarbetet här och nu. Bara genom att försvara de värderingar och de principer som framgångsrikt har byggt Europa kan vi hindra att det undermineras. Vår vision för Europa består – ett enat, fritt Europa i fred. Men vägen dit behöver ständigt anpassas och justeras.

När Europa står starkt står Sverige starkt. När Europa försvagas försvagas Sverige, och riskerna för Sverige ökar.

Herr talman! Vi lever än en gång i en tid då militärt våld och hot om våld har blivit vardag i vårt närområde. Rysslands agerande är inte bara ett hot mot dess grannar utan mot den ordning och det internationella regelverk som har gällt sedan efterkrigstiden. Detta får naturligtvis säkerhetspolitiska konsekvenser för världen, för Europa, för Östersjöområdet och för Sverige. Vår omvärld är i dag osäkrare och oroligare än på mycket länge.

Rysslands illegala annektering av Krim och krigföring i östra Ukraina kan aldrig accepteras, inte heller ockupationen av Georgien eller den destabiliseringspolitik och propagandakrigföring som har blivit Kremls kännetecken.

Det finns många i dag, också i Europa, som ropar efter en återgång till den gamla relationen till Ryssland. Det finns flera argument. De går ut på att vi behöver Ryssland för att skapa fred i Syrien, för dess gas eller av helt andra skäl.

Men den dag vi inte längre är beredda att stå upp för principen att ett stort land inte har större rättigheter än ett litet land och att varje land har rätt att göra sina egna säkerhetspolitiska val har vår egen första försvarslinje fallit.

Jag ser fram emot den dag då vi åter kan välkomna Ryssland in i värmen. Det är den dag då Ryssland med handling visar att man är beredd att respektera Parisstadgan, Minsköverenskommelsen och andra av Ryssland ingångna avtal och åtaganden.

Herr talman! Att närmare 60 miljoner människor i världen i dag är på flykt från sina hem har många orsaker. Syrienkriget är en av många krigshärdar och ett exempel på de sönderfallande stater som människor flyr för sina liv ifrån.

Kriget i Syrien har genom åren ställt det internationella samfundet och FN inför svåra prov – prov som man inte har klarat. FN:s säkerhetsråd har inte tagit sitt ansvar för internationell fred och säkerhet.

De som har fått betala det högsta priset för detta är Syriens befolkning. Vi är nu vid en punkt där det är svårt att se hur ens ett samlat säkerhetsråd skulle kunna föra landet ut ur mörkret.

Vi stöttar den politiska processen och hoppas på en snar lösning. Men de hoppfulla scenarierna är en bristvara. Vi får hoppas att den vapenvila som Ryssland och USA förhandlat fram och som den syriska regimen sägs ha accepterat kommer på plats och får effekt. Men frågan om hur Isil ska bekämpas och besegras kvarstår.

Herr talman! Också utvecklingen i Afghanistan visar att vägen till lugn och stabilitet där alltjämt är lång. Alla goda ambitioner till trots finns det inga enkla och färdiga formler för hur man lyfter ett helt land ur fattigdom eller för hur man bryter en våldsspiral som pågått i decennier.

Samtidigt, herr talman, har vi det senaste halvåret uppnått två historiska framgångar, som för inte så länge sedan verkade omöjliga: Vi har fått ett nytt ambitiöst klimatavtal och nya hållbarhetsmål i Agenda 2030. Det här har kunnat bli verklighet efter många år av hårt arbete, där Sverige haft en ledande roll. Vi har fått stort genomslag för våra prioriteringar. Nu är löften givna, och nu börjar det verkligt svåra arbetet, nämligen att implementera detta i praktiken. Här har Sverige fortsatt en mycket viktig roll att spela genom att vara en respekterad aktör och genom den kunskap och teknik som finns i Sverige.

Herr talman! Vad står vi inför? Vi måste markant öka det humanitära stödet till människor som lider av världens katastrofer. Vi måste effektivisera hela kedjan i det stödet, så att varje krona når fram och

gör skillnad för de mest utsatta människorna. Vi måste vara förberedda på att människor kommer att fortsätta fly dessa trasiga länder och att de kommer att fortsätta söka sig till Europa. Vi måste söka dialog med våra likasinnade och fråga oss hur vår roll i bemötandet av Isils hot kan se ut och hur vi kan svara upp till den FN- resolution som nu finns på plats – den säkerhetsrådsresolution som manar alla medlemsstater att göra allt som står i deras makt för att besegra Isil.

Herr talman! Nato är en central organisation för Europas säkerhet. Vår säkerhetspolitik är i praktiken beroende av Nato när det handlar om att ge och ta emot hjälp i händelse av krig i vårt närområde. Vi måste fördjupa Sveriges samarbete med Nato och utveckla en färdplan för ett svenskt Natomedlemskap. För oss är inte frågan om Sverige ska bli medlem utan hur.

Vi står inför enorma utmaningar och kommer att göra det framöver under en lång tid. Vi vill att regeringen ska fokusera mer på EU-samarbetet för att hitta gemensamma lösningar, att regeringen ska vara beredd att göra mer för att bekämpa terrorn och att regeringen ska öppna dörren för ett Natomedlemskap. (Applåder)

I detta anförande instämde Erik Ottoson (M).

Anf. 28 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Ett budskap från Moderaterna som på senare tid använts som ett skäl till att inte vilja samarbeta med Sverigedemokraterna har varit att Moderaterna löser samhällsproblem som SD inte klarar av. Med tanke på den här argumentationen och att Moderaterna också har sagt att man vill se åtminstone ett tillfälligt stopp för asylinvandringen, en paus för asylmottagningen i Sverige, undrar jag: Vad är det konkret som Moderaterna vill göra? Vilka exakta lagändringar vill Moderaterna genomföra? Vilka politiska förslag vill ni lägga fram här i riksdagen för att rent praktiskt stoppa asylinvandringen, åtminstone tillfälligt? Det räcker inte med lite uppmärksamhet i medierna och någon debattartikel här och var där man har kopierat Sverigedemokraternas förslag. Beslut fattas här i riksdagen, inte på Svenska Dagbladets förstasida. Det är här vi kan förändra konkret och genomföra lagändringar. Jag vill höra hur ni rent praktiskt vill genomföra er politik i flyktingfrågan.

Anf. 29 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Det vi kan konstatera är att de senaste årens konflikthärdar och sönderfallande stater har gjort att vi har fler flyktingar i världen än på mycket länge. Uppemot 60 miljoner människor är på flykt. Vi måste se till att komma åt grundorsakerna till att människor är tvungna att fly. Det handlar om kris- och konflikthantering. Det handlar om att ge humanitärt stöd till de människor som är på flykt. Det handlar naturligtvis också om att engagera sig i utvecklingsarbete, så att man kan få en bättre framtid där man bor.

Det här har även inneburit stora utmaningar och påfrestningar, inte minst för EU, då en gemensam syn på hur man ska kunna lösa frågan har saknats och delvis fortfarande saknas.

Att jag för att på något sätt tillgodose Sverigedemokraternas önskemål ska stå och räkna upp alla de förslag som Moderaterna har utarbetat

under de senaste året ställer jag inte upp på. Vi har en helt annorlunda syn på människors rättigheter, rätten att söka asyl och vårt ansvar för att bidra till en bättre värld.

Sverige ska vara ett öppet och generöst land. Just nu står vi inför mycket stora utmaningar. Det är därför vi har föreslagit ett antal åtgärder som gör att vi kan få ett andrum, en paus i flyktingmottagningen, så att det blir ordning och reda och så att det blir tydligt att alla länder i EU måste ta sitt gemensamma ansvar.

Men vi har inte samma utgångspunkt som Sverigedemokraterna. Vi tror att samarbete är lösningen, inte isolation. Vi tror på att vi ska kunna hjälpa människor både på plats och här i Europa, även i vårt eget land. Vi ser inte det här som ett hot mot vår framtid. Vi ser det som utmaningar.

Anf. 30 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! De förslag som Karin Enström nu pratar om att Moderaterna har skulle jag gärna vilja se på riksdagens bord, så att vi kan titta på dem. Hittills har jag inte sett dem. Kanske kommer då också Moderaterna att fortsätta stödja dem även om Sverigedemokraterna skulle rösta på dem.

Karin Enström talar om att gå till grundorsaken till att människor är på flykt. Ja, vi i Sverigedemokraterna har i många år drivit på för förebyggande arbete och ökat stöd i närområdet. Vi har föreslagit 9 miljarder till krisens närområde. Moderaterna hade i sin budgetmotion 500 miljoner extra till UNHCR och sedan 500 miljoner ytterligare till olika organisationer. På vilket sätt kan Moderaterna med trovärdighet säga att de löser samhällsproblem som vi inte klarar av att lösa, när vi har en mycket mer utarbetad politik för förebyggande arbete i närområdet, med långt mycket mer humanitärt bistånd och långt mycket mer av konkreta förslag på det här området än vad Moderaterna har? Jag tycker att Moderaterna kanske ska vara lite försiktiga innan de anklagar Sverigedemokraterna för att inte ha lösningar på problemen. Vi har också väckt flera konkreta mot- ioner på det här området.

Anf. 31 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Till skillnad från Sverigedemokraterna förhåller vi oss inte i första hand till olika partier i riksdagen, utan till de samhällsproblem som man måste lösa. Det tycker jag att fler partier borde göra. Vi ska titta på vad vi har för samhällsproblem, arbeta med att utveckla vår politik och sedan naturligtvis vinna opinion för de förslag som vi har. Vårt syfte med det är självklart att vi ska komma till regeringsmakten för att kunna genomföra de förslag som vi tror på.

Att säga att alla människor ska hjälpas på plats när konflikterna redan har brutit ut, vilket är ett av Sverigedemokraternas förslag, tror vi inte är den rätta vägen. Det handlar om att komma åt grundorsakerna – inte till att man flyr från flyktinglägret, utan till att man är tvungen att fly från förtryck, krig och våld. Det är där vi moderater kan göra skillnad. Vi har som sagt en helt annan utgångspunkt. Vi vill lösa problemen. Vi förhåller oss inte till andra partier.

Anf. 32 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag instämmer i en del av Karin Enströms omvärlds-analys. Det är naturligtvis en styrka i ett så litet land som Sverige, med 1,4 promille av jordens befolkning, att vi faktiskt är eniga om en hel del, inte minst när det gäller den auktoritära Putinregimens repression inåt och aggression utåt. Där råder det stor enighet mellan våra partier.

Möjligen finns det lite större utrymme för ett vitalt tankeutbyte om vi tittar åt andra hållet. Det är inte så att USA blir helt oproblematiskt som stormakt bara för att Putinregimen är aggressiv. Jag har här ett nummer från januari av The Economist, som definitivt inte är någon radikal tidskrift. Den har god inblick i hur makteliterna tänker, inte minst i västvärlden. Där finns en ganska skrämmande artikel om hur Obamaadminist- rationen vill anslå 1 biljon dollar under den närmaste 30-årsperioden för att rusta upp de amerikanska kärnvapnen. De vill utveckla en ny typ av kryssningsmissil som kan bära både konventionella laddningar och kärnvapenladdningar.

Den tidigare amerikanske försvarsministern Wiliam Perry beskriver tillsammans med den före detta biträdande amerikanske försvarsministern Andy Weber, som hade ansvaret för de nukleära programmen, de nya amerikanska vapnen som unikt farliga – ”uni- quely destabilising type of weapon”.

Jag hör aldrig Moderaterna problematisera den här sidan av upprustningsspiralen. Det skulle vara intressant att höra Karin Enström kommentera det.

Anf. 33 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Jag hoppas att vi är överens om att en värld utan kärnvapen och utan ett behov av så stora militära styrkor, där vi i stället kan lösa konflikter genom dialog och samarbete och inte genom hot och upprustning, skulle vara en ideal värld.

Nu ser inte verkligheten ut så. Då är det bland annat Sveriges uppgift att driva på frågor om nedrustning. Det gäller särskilt kärnvapen: spridning av kärnvapen och både taktiska och strategiska kärnvapen. Här gäller det att vara kritisk mot alla som man ska vara kritisk mot. Det som har varit tydligast under de senaste åren är den uppskruvade kärnvapenretoriken från Rysslands sida. Vi ser också exempel på att man faktiskt övar det här, mer eller mindre dagligen, i övningar som kanske inte är så stora och också i strategiska övningar.

Sverige ska naturligtvis försöka vinna vänner och allierade i den här kampen inom EU och FN för att fortsätta med det viktiga nedrustningsarbetet som ju, med tanke på att vi har en mycket oroligare värld, har kommit i skymundan. Sverige har dessutom unika kompetenser på det här området, inte minst när det gäller den övervakningsregim som finns för att upptäcka till exempel prov av kärnvapen. Det ska vi självklart fortsatt stödja, men det är ingenting som vi kan göra ensamma. På den punkten är vi nog överens.

Däremot ser vi inte det här som ett hinder för att samarbeta med länder som USA, eftersom USA är en central del av Europas säkerhet i och med den transatlantiska länken. Det är också därför som vi tycker att

det är viktigt att värdlandsavtalet med Nato nu kan komma på plats. Jag skulle vilja föra in det i debatten också.

Anf. 34 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för ett ganska utförligt svar, Karin Enström! Jag skulle ändå vilja borra vidare i detta.

Är Moderaterna för att vi ansluter oss till det här hu manitära initiativet om total avveckling av planetens alla kärnvapen? Då kan det faktiskt bli lite svårt att vara Natomedlem. Norge är engagerat i de här frå- gorna, men när man röstade om det i FN:s generalförsamling lade de ned sin röst. Inget Natoland stödde detta. Det har rimligtvis något slags koppling till att Norge är med i en kärnvapenallians.

Ser inte Karin Enström en problematik i att verka för kärnvapennedrustning och samtidigt gå in i en USA-ledd kärnvapenallians?

Anf. 35 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Som jag sa i den första repliken måste vi ändå se världen som den är. Olyckligtvis finns det också en balans mellan och ett hot från olika länder som har kärnvapen i sin arsenal. Kärnvapen skiljer sig ju från många andra vapen i och med att när de väl används blir konsekvenserna mer eller mindre oöverblickbara.

För Sverige och Moderaterna är det viktigt att se vad som gynnar vår säkerhet bäst. Där har vi stora skillnader i synen jämfört med Miljöpartiet. Vi tycker att det skulle vara bra att ha försvarsgarantier och inte bara förhoppningar om att få hjälp och stöd. Vi tror också att ett Natomedlemskap skulle höja tröskeln för den som ens skulle fundera på att vara aggressiv mot eller angripa Sverige.

Det är alltså både någonting som höjer tröskeln för att attackera Sverige och någonting som höjer vår säkerhet. Därför tycker vi också att det värdlandsavtal som nu är på väg är någonting positivt.

Anf. 36 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Karin Enström gjorde föga förvånande ett stort nummer av Natofrågan i tidigare repliker och i sitt anförande. Det är lite oklart om det beror på att Moderaterna verkligen brinner för Natofrågan eller om det helt enkelt är så att Moderaterna efter Carl Bildt saknar andra utrikespolitiska frågor att driva i denna kammare.

Jag hörde Karin Enström här argumentera för att ett Natomedlemskap skulle öka säkerheten för Sverige. Men ett Natomedlemskap skulle också innebära att vi gick in i en försvarsallians med Erdoğans Turkiet och att vi undertecknade ömsesidiga försvarsförpliktelser mellan Stockholm och Ankara. Vi skulle alltså gå in i en försvarsallians med Turkiet som blir alltmer auktoritärt och som dagligen kränker de mänskliga rättigheterna, som nu förvandlar sina egna kurdiska städer till krigszoner, som ligger i konflikt med flera av sina grannländer, som har kränkt folkrätten i Irak det senaste året och som har spelat en entydigt destruktiv roll i det grymma kriget i Syrien.

Hur skulle det göra oss säkrare i Sverige att gå med i en försvarsallians med Erdoğans Turkiet, Karin Enström?

Anf. 37 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Jag håller med om mycket i den kritiska bild som Hans Linde målar upp kring hur det ser ut i Turkiet, inte minst inrikespolitiskt och när det gäller den auktoritära regim, den press och den minskade graden av frihet som råder i landet. Man är omgiven av flera konflikter, och, vilket är väldigt allvarligt, det är en ökad spänning mellan Turkiet och Ryssland.

Ja, vi vet att Turkiet är medlem i Nato. Det gör inte att jag tror att vi skulle bli mindre säkra av att vara Natomedlemmar. Alla Natomedlemmar har bestämt sig för att angrepp på ett enskilt medlemsland ska tolkas som ett angrepp på hela alliansen. Med tanke på hur osäkert det faktiskt ser ut i vårt närområde – jag försökte ge en bild av det i mitt anförande, och jag tror att alla håller med om den mörka bilden – är det, och det är vi överens om i kammaren, samarbete och samver- kan med andra länder och andra organisationer som bygger säkerhet.

I dag är läget så pass allvarligt att vi tycker att skälen för att ytterligare stärka vår säkerhet är tunga. Det är också därför som vi är tydliga med att vi tycker att vi bör sätta upp en färdplan för hur ett svenskt Natomedlemskap ska kunna se ut.

Jag vet att Vänsterpartiet är emot det och alltid har varit emot det, och jag har svårt att se någon nyansskillnad i detta. Men man kan inte bara önska bort de problem och hot som vi står inför. Däremot innebär det inte att vi inte ska vara kritiska när det sker brott mot mänskliga rättigheter och när vi ser att utvecklingen går åt fel håll. Det ska vi göra med kraft. Det måste man kunna göra genom att vara tydlig och inte genom att sluta samarbeta.

Anf. 38 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Det där lyckades Karin Enström sådär med. Det var inte riktigt glasklart varför Moderaterna anser att mina föräldrar hemma i Klågerup i Skåne, mina grannar i Majorna och mina vänner och bekanta runt om i Sverige blir tryggare i sin vardag och hur man garanterar vår gemensamma säkerhet genom att knyta Sverige närmare Ankara och president Erdoğans alltmer auktoritära regim.

Nato är inte ett smörgåsbord. Går vi in i Nato är vi lika mycket allierade med Erdoğan som med våra nordiska grannländer. Det går inte att gå in i en allians bara med våra nordiska grannländer, utan det är lika mycket en militärallians med ömsesidiga försvarsförpliktelser med Turkiet.

Ja, vi befinner oss i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge i Europa. Det finns åtskilliga hot mot säkerheten. Ett av de hoten är det alltmer auktoritära styret i Turkiet. Jag har svårt att se att svaret på detta mycket allvarliga säkerhetspolitiska läge i Europa skulle vara att vi gick in i en försvarsallians med Turkiet.

Anf. 39 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Jag tror inte att det är det enda argumentet som Hans Linde kan rada upp för sitt eget motstånd mot ett samarbete med den centrala organisationen för Europas säkerhet.
Genom att samarbeta och genom att planera och öva ökar man sin militära förmåga, vilket vi kommer att dra nytta av. Samtidigt måste vi kunna vara en tydlig kritiker mot länder som vi samarbetar med, om

det så är EU eller Nato, där utvecklingen går åt fel håll. Där är vi helt överens. Om det är en utveckling som vi inte vill se måste vi öka våra ansträngningar för att genom dialog och med kritik se till att man bryter den negativa utvecklingen.

Hans Linde och jag har helt olika utgångspunkter. Vi tror på samarbete. Vi tror på att det ökar vår säkerhet, som Östersjöstat men också som ett land i Europa.

I det allvarliga läge som vi befinner oss behöver vi som sagt garantier och inte förhoppningar.

Anf. 40 JULIA KRONLID (SD):

Herr talman! Det är mycket som händer i världen just nu, mycket mer än vad som ryms i det här anförandet. Jag vill därför börja med att nämna att Sverigedemokraternas utrikespolitiska program, med våra viktigaste ideologiska utgångspunkter och ställningsta- ganden, finns att läsa på vår hemsida.

Herr talman! Konflikten i Syrien har skapat oerhört lidande. Den hänsynslösa terrororganisationen IS måste stoppas, och Asadregimen måste omedelbart upphöra med sina övergrepp och att använda svält som vapen. Det är positivt att det görs försök till fredsförhandlingar i Genève. Vi får hoppas att den utlovade vapenvilan verkligen träder i kraft på lördag. Att det har givits ett visst humanitärt tillträde till utsatta regioner i Syrien inger också hopp, även om det finns mycket kvar att göra.

En viktig grundförutsättning för en långsiktigt hållbar lösning är att alla parter finns representerade vid förhandlingsbordet, förutom terroristgrupper givetvis. Även om det har funnits vissa enskilda representanter från kurder och kristna anser vi att kurder och kristna som grupper ska vara bättre representerade i fredsförhandlingarna. En långsiktigt hållbar lösning i Syrien måste ta hänsyn även till deras situation.

Herr talman! Sverige och Europa behöver rikta om sin flyktingpolitik helt och satsa mångdubbelt mer i krisens närområde i stället för att skala av alltmer av biståndet för att bekosta en ohållbar asylpolitik i

Sverige. Det är bra att regeringen har börjat ta efter Sverigedemokraternas förslag i vissa migrationsfrågor, men mer behöver göras.

I går deltog jag i en konferens i Bryssel tillsammans med utrikesutskottet i EU-parlamentet. Talmannen för Libanons parlament var där och talade. Han var tydlig med att bistånd till ursprungsländer och närområdet är oerhört viktigt och borde prioriteras i högre utsträckning. Han uttryckte stor besvikelse över att inte fler länder i EU har bidragit till att stödja Libanon.

Syrienkonferensen i London ledde till att betydande bidrag från olika länder utlovades. Det är positivt, men det är inte tillräckligt. Och uppvaknandet kommer på tok för sent.

Jag tror inte att regeringen och utrikesminister Margot Wallström förstår vidden av de problem som den irreguljära migrationen leder till. Rapporterna The Mediterranean Sea: a front door to irregular migrat- ion och Organised crime and migrants behandlades i Europarådets parlamentariska församling i januari, som jag deltog i. I rapporterna slås det bland annat fast

* att migranter på väg till Europa ofta rånas på färden, utsätts för tvångsarbete, sexuellt utnyttjande eller misshandel
* att smugglarna använder sig systematiskt av sjöo-dugliga fartyg och kastar loss i överfullt tillstånd och därmed medvetet riskerar människors liv
* att runt 30 000 personer i Europa arbetar med den illegala människohandeln just nu. Från andra källor vet vi dessutom att Islamiska staten tjänar hundra- tals miljoner dollar på detta.

I rapporterna slås det också fast att anledningen till att människor ändå väljer att ge sig ut på den här resan är att situationen i närliggande länder, som Turkiet och Libanon, där dessa personer ofta har bott i flera år, har blivit ohållbar. Det är mycket tack vare Sveriges och det internationella samfundets misslyckande med att bidra med tillräckliga medel.

Jag vill också tillägga att den irreguljära migrationen är starkt kvinnodiskriminerande. Ensamstående kvinnor, med eller utan barn, är ofta extra utsatta. Det är svårt för dem, om inte omöjligt, att lyckas ta sig till Europa på egen hand via smugglare. Därför kan hjälp i närområdet eller vidarebosättning via UNHCR vara deras enda möjlighet att få hjälp.

Av de som kom till Sverige genom vidarebosätt- ning via UNHCR, den grupp som har låg prioritering hos regeringen, var 75 procent kvinnor och barn. Av de asylsökande, som regeringen prioriterar, som kom på irreguljära vägar var sifforna omvända. 67 procent var män, och 33 procent var kvinnor. Och av de ensamkommande barnen, som inte alltid är barn, var mindre än 1 procent kvinnor. Resten var män. Därför är det dags att lägga om flyktingpolitiken. Det är dags att säga nej till alla former av irreguljär migration, att säga ja till planerad och säker vidarebosättning via UNHCR och att säga ja till kraftigt utökat stöd till närområdet.

Herr talman! Som sverigedemokrater tillerkänner vi varje nations rätt att bevara sin suveränitet, sin territoriella integritet, sin särart, sina traditioner och sin kultur. Vi fördömer starkt när en stat försöker kränka en annan stats territoriella integritet och bryta mot folkrätten.

Med den utgångspunkten har det varit en självklarhet för oss att ställa oss kritiska till Rysslands agerande i Ukraina. Vi stöder fortsatta sanktioner gentemot Ryssland.

Samtidigt förstår vi att värnandet av nationen måste gå hand i hand med värnandet av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. En viktig fråga i vår utrikespolitik är också att stödja minoriteter och folk som med obestridlig historisk rätt till sitt territorium och med stöd i folkrätten strävar efter ökad autonomi eller en självständig demokratisk stat.

Vi är det enda partiet i Sveriges riksdag som vill uppmuntra och erkänna Somaliland, ett område i Somalia som fungerar och förtjänar självstyre. Vi stöder även kurdernas demokratiska strävan i Irak. Och vi stöder de kristnas strävan efter autonomi på Nineveslätten.

Herr talman! Majoriteten i den förra riksdagen, med Socialdemokraterna i spetsen, deklarerade att man ville se ett erkännande av den västsahariska arabiska republiken. Men samma socialdemokrater har nu ändrat sig och vill i stället vänta på att FN-processen, under Ban Ki Moons sista år som generalsekreterare, ska leda till ett fredsavtal. Ett fredsavtal samt att en folkomröstning kommer till stånd, där folket i Västsahara får rösta om sin självständighet, är naturligtvis den viktigaste målsättningen. Vi anser dock att processen har tagit så pass lång tid och att positionerna är så låsta att ett erkännande skulle kunna väcka hopp hos folket i Västsahara och sätta press på Marocko så att processen kan ledas framåt.

Jag vill till och med gå så långt som att påstå att regeringens agerande i frågan sätter ett farligt och potentiellt destabiliserande prejudikat.

Västsaharierna och Polisario har sedan vapenvilan trädde i kraft 1991 inte fört en väpnad kamp för sin självständighet. De har inte någon agenda med målsättning att döda alla marockaner och förinta staten Marocko, och de skjuter inte dagligen in raketer över Marocko. Vi har inte sett någon intifada av västsaharier som knivmördar marockanska kvinnor och barn. Den agendan har däremot Hamas och al-Fatah gentemot Israel. Ändå har regeringen erkänt Palestina men inte Västsahara.

Jag har pratat med folk från Västsahara som undrar om de måste ta till våld för att få Sveriges regerings erkännande. Utrikesminister Margot Wallström bör ta en stund och fundera över om våld verkligen ska löna sig.

Vad gäller Israel vill jag verkligen beklaga alla fruktansvärda knivdåd som har begåtts och beklaga sorgen för alla drabbade. Jag är ledsen att Israel, i sin kamp för att försvara sina medborgare, har anklagats av Sveriges utrikesminister för utomrättsliga avrättningar. Jag vill vara tydlig med att det är ett uttalande som jag inte ställer upp på.

Herr talman! Islamiska statens terrorkampanj är kanske den värsta som världen sett sedan Förintelsen. Jag är glad över att Europarådet i en resolution, Foreign fighters in Syria and Iraq, har erkänt att det som pågår i Irak är ett folkmord. De kristna är en särskilt utsatt grupp, och förföljelsen och utrotningen av dem måste stoppas.

Kampen mot IS sker inte bara där. Den börjar också här i Sverige. Lagen måste skärpas för att stoppa människor från Sverige från att delta i strider och begå människorättsbrott i Syrien.

I detta anförande instämde Heidi Karlsson (SD).

Anf. 41 VALTER MUTT (MP):

Herr talman! Ärade ledamöter! Ärade ambassadörer och alla andra som på olika sätt följer denna debatt!

Vi lever i en tid då auktoritära machomän firar triumfer: Putin, Erdoğan, Orbán, grottmannen Donald Trump med flera. I en sådan tid behövs mer än någonsin en feministisk utrikespolitik som visar på andra vägar framåt för den säregna varelse som kallar sig själv homo sapiens, den tänkande människan. Det är hög tid att vi visar oss värdiga denna bjudande beteckning och börjar tänka framsynt och tar ut riktningen mot de stora möjligheter som finns inom räckhåll om vi förmår tänka i nya banor.

Vi behöver inte odla oförsonlighet och hat mot dem på andra sidan gränsen, vare sig det nu rör sig om politiska, religiösa eller kulturella gränser. Och om vi ersätter hat med tolerans och öppenhet behöver vi inte heller ständigt lägga mer pengar på vapen.

Mellanöstern ökade sin vapenimport under den senaste femårsperioden med hela 61 procent, mer än någon annan region i världen. Det extremt patriarkala Saudiarabien ökade under perioden sin vapenimport med närmast ofattbara 275 procent och blev därmed världens näst största vapenimportör. Denna tsunamivåg av vapen har emellertid inte gjort Saudiarabien till ett tryggt och stabilt samhälle utan tvärtom tilltar våldsspiralerna på ett oroväckande sätt med ökande repression inåt och tilltagande aggressivitet utåt. Det är svårt att se hur det saudiska samhället kan komma ut ur sin återvändsgränd utan att kvinnorna, som i dag utgör 60 procent av landets universitetsstudenter, börjar behandlas som människor.

Herr talman! Om någon importerar vapen är det någon annan som exporterar. Vi i västvärlden förser Mellanösterns auktoritära regimer med väldiga mängder sofistikerade vapen och mottar samtidigt stora flyktingströmmar från denna konfliktfyllda del av världen. Det är hög tid att vi börjar fråga oss om ett orsakssamband föreligger här. Hur smart är det egentligen att exportera vapen till diktaturer? Och hur smart är det att blunda för illdåd som begås av västvänliga autokrater? Har vi ingenting lärt av den arabiska våren? Efter vintermörker kommer alltid en ny vår.

I Turkiet har president Erdoğan återupptagit kriget mot kurderna och fängslar journalister, fackföreningsaktivister och oppositionspolitiker, men ändå behandlar stora delar av omvärlden denne skymningsgestalt med all den respekt han själv förvägrar sina motståndare.

Och i Egypten etableras nu något som alltmer liknar en klassisk militärdiktatur utan att västvärlden nämnvärt protesterar, och när alla demokratiska påverkansmöjligheter upphör rekryterar terrornätverken många nya medlemmar.

Kvinnor är överrepresenterade bland offren för krig och konflikter men kraftigt underrepresenterade bland diplomater och fredsmäklare och, som utrikesministern redogjorde för i utrikesdeklarationen, så arbetar nu regeringen systematiskt med att involvera kvinnor i fredsprocesser och har bland annat tagit initiativ till bildandet av ett kvinnligt medlarnätverk.

Militärt våld bygger sällan långsiktig säkerhet, tvärtom ser vi gång på gång hur en övertro på militära lösningar slungar ned länder i kaos och hopplöshet och skapar grogrund för terrornätverk. Afghanistan, Irak och Libyen åskådliggör hur vanskligt det är att med massiva militära insatser utifrån skapa en positiv utveckling och just nu ser vi hur ryska bomber i Syrien ger upphov till nya flyktingströmmar.

För att åstadkomma verklig utveckling är en smart utformad biståndspolitik ovärderlig, och senare i denna debatt kommer Miljöpartiets biståndspolitiska talesperson Pernilla Stålhammar att redogöra för våra idéer på detta centrala politikområde.

Herr talman! Under fjolårets FN-toppmöten i New York och Paris antogs nya globala hållbarhetsmål respektive ett nytt klimatavtal. Vi måste emellertid komma ihåg att dessa framgångar utgör startlinjer och inte mållinjer som det nu gäller att fylla med konkret innehåll. Och för att detta ska bli möjligt krävs en bred resursmobilisering. Vi har inte råd med att 7,6 biljoner dollar – ungefär 10 procent av globala bnp – ligger och skvalpar i skatteparadis till ingen nytta eller används till parasitär spekulation.

Det är dags att alla högtidliga löften om krafttag mot skatteparadisen som under år kommit från OECD, G20-gruppen med flera sammanslutningar äntligen förverkligas. Och utvecklingsländerna har definitivt inte råd att gå miste om 100 miljarder dollar årligen i uteblivna skatteintäkter på grund av att multinationella storföretag inte betalar skatt i de länder där vinsterna genereras.

Bindande internationell lagstiftning om land-för- land-rapportering av företagens vinster och skatteinbetalningar måste till. Det måste också bli lättare för människor i utvecklingsländerna som på olika sätt drabbas av västerländska företags verksamhet att lagföra dessa företag i deras hemländer. Den här sortens förslag utmålas ibland som företagsfientliga, men jag menar att det förhåller sig precis tvärtom och att förslag som försvårar för oseriöst företagande ger alla de sjysta företagen en komparativ fördel. En fotbollsdomare som ger fulspelarna gult eller rött kort är inte motståndare till själva fotbollen utan till dess avarter.

Utrikespolitik i vår tid handlar inte bara om högnivåkontakter mellan statsledningar utan vi ser hur modern kommunikationsteknik gett rejäl skjuts åt folk- till-folk-kontakter mellan individer, föreningar, kommuner i olika länder. Inte minst för människor i auktoritärt styrda stater kan detta slå upp ett fönster mot omvärlden, något som var otänkbart i tidigare epokers diktaturer. Det är viktigt att vi kommer ihåg att det bor- tom maktägande eliter alltid finns samhällen befolkade av vanliga människor.

Herr talman! Avslutningsvis instämmer jag i allt det som utrikesministern framförde i utrikesdeklarationen.

Anf. 42 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! På sex minuter hinner man inte med att tala om hela världen, men Valter Mutt befann sig långt ute i stora världen. Men han duckade för de frågor som vi närmast står inför. Jag tänker då på det

värdlandsavtal med Nato som just nu inte bara diskuteras utan förbereds för att vi ska kunna fatta beslut här i riksdagen.

För oss moderater är värdlandsavtalet centralt för att Sverige solidariskt ska kunna ge och ta emot militärt stöd till och från våra grannländer. Syftet med avtalet är ju att säkerställa att Sverige ska kunna lämna effektivt stöd i samband med till exempel gemensamma övningar och krishanteringsinsatser. Det kommer att öka vår förmåga att både ge och ta emot militärt stöd, helt i linje med den solidariska säkerhetspolitik som vi har kommit överens om. Avtalet bygger på frivillighet, och all verksamhet som sker på vårt territorium ska vara godkänd av Sverige.

Men det är väl ingen hemlighet att det finns olika uppfattningar om avtalet, särskilt inom Miljöpartiet. Här sprids det myter om allt hemskt som skulle kunna inträffa om avtalet blir verklighet. Det har man full rätt att göra. I ett fritt land kan man uttrycka sig fritt.

Problemet är om man är en del av en regering, vars politik man ska representera. Valter Mutt sa att han helt och hållet instämmer i utrikesministerns anförande, men frågan är hur Valter Mutt ser på värdlandsstödsavtalet. Valter Mutt har spridit en hel del uppgif- ter om hur dåligt det skulle bli och vilket litet inflytande Sverige skulle få. Hur hänger det ihop? Man måste välja sida ibland. Antingen är man med i regeringen eller också får man helt enkelt avgå. Hur ser Valter Mutt på detta?

Anf. 43 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Den här teatern spelas upp varje år. När ni fyra partier ingick i alliansregeringen är det klart att det fanns åsiktsskillnader. Det är ju därför som det finns olika partier. Under den parlamentariska historien har man presenterat sina idéer för väljarna och sedan – om man bildar en koalitionsregering – förhandlar man inom regeringen tills man kommer överens. Det är liksom inga märkligheter som det målas upp som här.

Det är riktigt. I valrörelsen 2014 sa vår dåvarande försvarspolitiska talesperson Peter Rådberg tydligt att vi inte tycker att Sverige ska sluta ett värdlandsavtal med Nato. Det är klart att vi står fast vid det. Hade jag varit statsminister hade det inte blivit något värdlandsavtal. Nu är det en bit bort till det. Därför får man för- handla för att avtalet ska bli minst dåligt.

Karin Enström talar om myter. I så fall talar också mycket erfarna diplomater som folkpartisten Hans Blix, förre FN-ambassadören Pierre Schori, nedrustningsförhandlaren Rolf Ekéus om myter. Har Karin Enström läst den oberoende Natoutredningen som ju har skrivits av några av Sveriges mest kompetenta på området?

Det är klart att man ska titta på detta väldigt seriöst för att få ett avtal med så få risker som möjligt, om vi nu ska ha ett sådant här avtal. Det är väl inga extrema ståndpunkter.

Jag läste det som Christer Winbäck, som numera är vice ordförande i Parlamentariker mot små vapen, har skrivit. Han en av Folkpartiets

skickligaste utrikespolitiker. Under förra mandatperioden satt vi båda i utri- kesutskottet. Parlamentarikerna menar att det bästa vore att det blev en återremiss så att man hann titta på det här ordentligt.

Anf. 44 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Jag vet inte om jag blev så mycket klokare av det här. De största risker jag ser med detta och med det som Valter Mutt nu gör är snarare att man sprider osäkerhet kring vad regeringen egentligen tycker. Det tycker jag är allvarligt.

Självklart ska varje avtal med andra länder och andra organisationer gås igenom noggrant så att man vet vad det är för beslut man fattar. Men nu går man från det till att säga att detta i princip gör Sverige till någon form av avstjälpningsplats för både det ena och det andra, och det är inte sant. Det kan inte vara regeringens mening att skriva under ett sådant avtal.

Tillbaka till kärnan, Valter Mutt! Det finns en risk, som jag ser det, om alltför många i Miljöpartiet är tveksamma och sprider den här typen av osanningar – så skulle jag vilja kalla det – om avtalet. Det är farligare för Sverige. Jag är tvärtom säker på att avtalet ökar Sveriges säkerhet när det väl är underskrivet.

Anf. 45 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Vi kan ju redan i dag ha mycket stora samövningar med Nato, Karin Enström, om man nu gillar det. Det är inga problem. Det är många Natoländer som inte har värdlandsavtal. USA har inte det. Jag har därför egentligen svårt att se varför detta skulle vara så absolut nödvändigt, som Karin Enström beskriver det. Vi ser ju att vi redan i dag har återkommande stora Natoövningar, och det fungerar alldeles utmärkt.

Anf. 46 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja fråga Miljöpartiet hur det kommer sig att ni tillsammans med regeringen vill föra en kvinnodiskriminerande flyktingpolitik. Nuvarande flyktingpolitik från Miljöpartiet och rege- ringen gynnar, trots vissa skärpningar, starkt den irreguljära migratio- nen framför hjälp i närområdet och vidarebosättning via UNHCR.

Denna prioritering får svåra konsekvenser för kvinnor. För ensamstå- ende kvinnor med små barn är det förenat med stora faror att via flyktingsmugglare ta sig till Europa. Det kan till och med vara så svårt och till och med omöjligt att de i stället stannar i närområdet, där läget är allvarligt i och med den stora bristen på humanitärt bistånd. De riskerar också att på vägen utsättas för till exempel sexuella över- grepp.

Humanitär hjälp i närområdet och vidarebosättning via UNCHR kan vara den enda möjligheten för dem att få hjälp. Av de asylsökande som kom den irreguljära vägen 2014 var 67 procent män och 33 procent kvinnor. De som kommer via vidarebosättning är den lågt priorite-rade gruppen av regeringen. Där prioriteras i stället de mest utsatta, och där är en majoritet av dem som kommer kvinnor och barn, ungefär 75 pro- cent.

Hur kommer det sig då att Miljöpartiet fortfarande vill föra en politik som starkt gynnar och med ekonomiska resurser prioriterar den irreguljära migrationen framför hjälp i närområdet, där många kvinnor befinner sig, och framför vidarebosättning? Där har man mycket större möjligheter att hjälpa kvinnor och barn att på ett säkert sätt ta sig till Europa.

Anf. 47 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Julia Kronlid ställer alltid svaga grupper mot varandra. Men jag hör egentligen aldrig några ord från SD om hur man löser de stora konflikter som har skapat de här tragedierna. Jag hör aldrig någonting om det. Jag hör aldrig någonting om resursmobilisering och om Tobinskatter och andra nya finansiella medel, kanske så småning- om globala koldioxidskatter. Jag hör aldrig några nya idéer och något annat än denna tröstlösa visa som går runt, runt och där man ställer olika förtvivlade människogrupper mot varandra.

Vår vision är naturligtvis inte att det ska vara en massa irreguljär flyktingtrafik, utan att det ska finnas öppna och lagliga vägar in mot Europa. Vi har antagit en i mitt tycke bra Syrienstrategi som är mycket ambi- tiös och som har väckt uppmärksamhet runt om i biståndssam- hället också i andra länder.

Försök att lyfta blicken lite! Tänk några nya tankar! Det är inte farligt.

Anf. 48 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag var ganska tydlig i mitt anförande med hur jag ser på vikten av fredsförhandlingar i Syrien. Jag hade förslag på hur jag tycker att man bör finna långsiktiga lösningar för alla grupper i Syrien. Vi vill naturligtvis inte bara ha humanitära insatser i biståndet. Vi har också insatser för långsiktigt arbete, till exempel stöd till vatten och sanitet. Det kanske bara är Valter Mutt som inte har lyssnat.

Jag har en fråga när det gäller irreguljära vägar. Miljöpartiet vill inte att flyktingar ska behöva ta irreguljära vägar. Men hur ska dessa vägar stoppas? Det räcker inte att bara lägga fram ett alternativ och säga: Ni kan även välja den lagliga vägen. Det finns redan lagliga vägar via UNHCR. Men de prioriteras inte – inte av Miljöpartiet, inte av regeringen och inte av många andra länder i Europa. Så länge som smugg- larna tjänar pengar på sina nätverk kommer de att fort- sätta. Det räcker inte att säga: Vi tycker att ni ska sluta! De lyssnar inte på det. Så länge de tjänar pengar kommer de att fortsätta även om det finns alternativ.

De irreguljära vägarna måste stoppas. Hur tänker Miljöpartiet göra det?

Anf. 49 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag tillskrevs nu de mest fantasifulla åsikter: att jag är för kriminella nätverk och så vidare. Det blir lite svårt att bemöta den typen av argument. Det är ett klassiskt retoriskt trick att man tillskriver

någon en åsikt och debatterar mot den i stället för det den andra står för.

Jag tycker ändå att den stora haken i SD:s hela argumentering och analys är att vi måste ha en annan värld. Ni står inte på den barrikad där vi har stått i många år när det gäller att skärpa vapenexportbestämmelserna och bara exportera vapen till demokratier. Jag ser att ni tvärtom är generösa och inte vill ha en restriktiv hållning. Ser ni inte sambandet? Vi har ett massivt utflöde av vapen till Mellanöstern och ett in- flöde av flyktingar. Ser ni verkligen inte sambandet?

Anf. 50 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Allt ryms inte i en utrikesdeklaration; det är alldeles klart. En del är spännande att fundera över när man lyssnar på Valter Mutt. Jag skulle ha kun- nat tänka mig att fråga om den kommande propositionen om skärpt exportkontroll, för när jag lyssnar på Valter Mutt låter det som att det kommer att bli en ny artikelserie från honom i frågan.

Jag lyssnade också på den fråga som ställdes tidigare av Karin Enström om värdlandsavtalet. Där är det också en talade tystnad i utrikesdeklarationen. Det förstår vi när vi läser artiklar av Valter Mutt i frågan. Nu är jag ändå lite nyfiken just i denna fråga: Vill möjligen Valter Mutt avslöja om regeringen nu är enig om att lägga fram värdlandsavtalet eller inte?

Herr talman! Jag har också en helt annan fråga. Jag hörde kritiken – och jag kan instämma i mycket av den – mot vad som gäller Saudi, mänskliga rättigheter, Erdoğans agerande i Turkiet och de övergrepp som sker där och övergreppen i Egypten.

Herr talman! När jag hör hur regeringens samlade röst nu låter funderar jag dock ytterligare lite grann på Valter Mutts hållning till exportstrategin. Den är viktig för regeringen, och det är just de länder som Valter Mutt så kraftfullt uttalar sig mot som har topplacering i exportstrategin. Hur går det ihop, herr talman?

Anf. 51 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack, Kerstin Lundgren, för frågorna! Jag diskuterar inte propositioner som inte är färdigarbetade. Det kanske blir intressant, men inte speciellt meningsfullt.

När det gäller exportstrategierna är vi motståndare till vapenhandeln i världen. Den behöver vi verkligen skruva ned. Men annars är vi inte motståndare till handel. Vi ser gång på gång hur repressiva regimer luckras upp av handel. Exportstrategifrågan förstår jag därför egentligen inte riktigt. Jag tycker att det finns en väldig empiri när det gäller hur hårda länder öppnas steg för steg genom handel som ett instrument. Kerstin Lund- gren får gärna utveckla frågeställningen.

Anf. 52 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Den talande tystnaden fortsätter i de här frågorna från Valter Mutts och Miljöpartiet sida. Den kraftfulla retorik som användes i argumentationen mot de här länderna gäller uppenbarligen

inte när det handlar om exportstrategin, de försök som görs från regeringen och de resor som görs för att öppna för handel.

Jag förstår nu att Miljöpartiet och Valter Mutt är varma anhängare av ekonomisk tillväxt och handel som en del av utveckling och möjligheter i hela världen. Det är naturligtvis välkommet. Jag hörde Valter Mutt säga att man behövde tänka nytt, och jag förstår att också här har Valter Mutt tänkt nytt.

Anf. 53 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för berömmet! Vi har aldrig från Miljöpartiets sida ifrågasatt att det behövs tillväxt i att de fattigaste länderna i vår värld. Kanske måste vi i den överrika delen då något bromsa in.

Jag kritiserade auktoritära ledare, Putin Erdogan, Orbán och så vidare. Vi i Miljöpartiet sätter aldrig likhetstecken mellan regimer och länder. Det finns samhällen bakom regimerna. Handel kan långsiktigt gynna breda befolkningsskikt.

Det känns väldigt udda att på något sätt ställa det mot varandra. Det känns som Åsa Nisse-marxisterna som en gång fanns i Centerns ungdomsförbund är i farten.

Anf. 54 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Strax före jul beslutade Socialdemokraternas och Miljöpartiets regering att bryta det avtal som Sverige tecknat med Globala fonden och minska anslagen till Globala fonden med 300 miljoner kronor i år. Det är en neddragning med 35 procent.

Globala fonden är en väldigt viktig aktör när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Den spelar en väldigt central roll när det gäller att bekämpa hiv, malaria och tuberkulos.

De 300 miljoner kronor som regeringen nu drar in motsvarar kostnaden för att förhindra 800 000 nya fall av de tre sjukdomarna och att ge livräddande medicinsk behandling för omkring 100 000 människor med hiv och 22 000 människor som har smittats med tuberkulos.

Samtidigt som man gör neddragningen väljer rege- ringen att göra andra satsningar. Den har beslutat att man ska ge 700 miljoner ur den svenska statsbudgeten till regeringen i Ankara för att Turkiet ska stoppa syriska flyktingar att ta sig över Medelhavet. Jag måste erkänna, Valter Mutt, att jag har svårt att förstå den prioriteringen.

Är det en smart utformad biståndspolitik, som Valter Mutt tidigare talade om? Jag skulle vilja att Valter Mutt förklarade varför hans regering väljer att ta pengar från arbetet med att ge hivpositiva i Afrika bromsmediciner för att i stället ge pengarna till Turkiets alltmer auktoritära regering.

Anf. 55 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack, Hans Linde, för frågan! Hans Linde är mycket väl medveten om att det har varit något av ett undantagstillstånd där vi har gjort saker som vi naturligtvis inte vill. Neddragningarna i hela biståndsbudgeten är det sista vi skulle vilja. Det är klart att vi har en väldigt stark ambition att återställa medlen till Globala fonden så fort

det går. Men vi vet att det har varit en väldigt speciell situation. Det kan vi inte helt tänka ut ur analysen.

Anf. 56 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Det förklarar inte riktigt regeringens prioritering i detta fall, Valter Mutt. Hade jag och Vänsterpartiet fått bestämma hade man sagt nej till de 700 miljonerna till Erdog an och i stället ökat på anslaget till Globala fonden med 300 miljoner. Det är en be- sparing på 400 miljoner kronor.

Är det så att regeringen verkligen känner att det är viktigt att ge pengar till Erdog an i det här läget kanske man skulle ha kunnat nöja sig med 400 miljoner kronor. Då hade man kunnat hålla det löfte man har gett Globala fonden.

Men ni valde aktivt att göra ett annat val. Ni gjorde en annan prioritering. Ni valde att skära ned på arbetet med hiv, malaria och tuberkulos runt om i världen. I stället valde ni att skicka 700 miljoner kronor till Erdogan.

Det är ändå en prioritering som er regering och din biståndsminister har gjort som ni behöver förklara.

Anf. 57 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Det är inte så att vi skickar pengar till Erdogan personligen. Det låter nästan så på Hans Linde. Vi har en situation i Turkiet där landet har tagit emot miljontals flyktingar från Syrien och Irak. Det ligger naturligtvis inte i omvärldens intresse att Turkiet faller ned i totalt kaos. Man får någonstans kontextualisera det in i en större bild.

Anf. 58 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! När jag läste Aftonbladet i måndags trodde jag nästan att de ryska statsmedierna hade fått en egen spalt. Men det var inte kallakrigetpropaganda med Putin som avsändare, utan det var Miljöpartiets Valter Mutt.

Vi lever i en alltmer osäker värld. Där måste Sverige förstås både kunna ge och ta emot hjälp i händelse av kris eller krig. Det kräver att vi står upp för liberala samhällssystem genom ett starkt svenskt försvar. Det kräver också att vi utökar vårt samarbete med resten av den fria världen. Det är därför som vi som liberaler tycker att det är viktigt att Sverige blir medlem i försvarsalliansen Nato.

Det värdlandsavtal som flera av mina allianskollegor tidigare har lyft fram är därför oerhört centralt. Att godkänna det är ett bra steg på vägen. Det förbättrar vår förmåga att ge och ta emot militär hjälp. Det kom- mer att innebära att Natos snabbinsatsstyrka kommer efter inbjudan – och bara därefter – att ha möjlighet att öva på svenskt territorium, och i ett skarpt läge kommer Nato att kunna delta i Sveriges försvar.

Herr talman! Försvarsminister Peter Hultqvist har det sannerligen inte lätt. På Folk och Försvars konferens i Sälen i januari uppmanade han debattörerna att sluta att sprida myterna om värdlandsavtalet, som tyvärr florerar också i denna debattartikel av Valter Mutt. Vi liberaler

delar försvarsministerns oro på denna front. Vem tjänar egentligen på att detta avtal smutskastas? Vem vill försvåra för samarbete mellan Sverige och resten av medlemmarna i Nato?

Herr talman! Jag vill fråga Valter Mutt: Kommer Miljöpartiet i regeringen att stoppa ett viktigt svenskt värdlandsavtal med Nato? Svenska folket förtjänar ett svar. Vad är det exakt som krävs ska förändras för att ni ska gå med på det? Jag tycker inte att svaren tidigare har varit tillräckligt tydliga.

Anf. 59 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Brigitta Ohlsson! Jag kan upplysa om att jag i hög grad har skrivit artikeln efter långa samtal med Hans Blix som en gång i tiden var utrikesminister för Folkpartiet. Det fanns ett sådant parti en gång, och han är fortfarande med i Folkpartiet. Det är lite nonchalant att vad en av Sveriges allra mest respekterade experter på dessa områden säger avfärdas som myter. Det är en rätt låg nivå.

Det är ganska tydliga saker vi skriver i artikeln. Vi hänvisar till paragrafer i värdlandsavtalet. I 3.1 § talar man om att vi ansluter oss till Natos doktrin. Det tycker vi är djupt bekymmersamt, eftersom Natos doktrin ytterst vilar på kärnvapenavskräckning. Det står i 18 § i Natos så kallade strategiska dokument som antogs på Natotoppmötet i Lissabon 2010. Vi diskuterar i sak, precis som man gör i den oberoende Natoutredningen, där Hans Blix är med.

Jag tycker att vi ska ha en diskussion om detta. Vi ska inte bara avfärda saker på ett väldigt schablonartat sätt, som jag tycker att Birgitta Ohlsson gjorde här nyss. Det är klart att vi kan stå och tala om Putinpro- paganda. Det kanske har sina teatrala poänger. Men det är inte något som borrar på djupet. Har Brigitta Ohlsson läst den oberoende Natoutredningen?

Anf. 60 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! I denna debattartikel oroar sig Valter Mutt med flera för att Nato ska attackera Ryssland från svenskt territorium om Sverige skriver under värdlandsavtalet. Då undrar man om Miljöpartiet och Sveriges regering anser att det är Ryssland som ska oroa sig för en attack från Nato.

Artikeln sprider flera lögner, som jag nämnde tidigare. Det gäller bland annat att kärnvapen per automa- tik ska placeras på svensk mark. För det första går det utmärkt att vara Natomedlem utan att placera kärnvapen. Norge är ett alldeles utmärkt exempel på det. För det andra är Nato en mellanstatlig organisation. Värdlandskapet kräver en inbjudan av Sverige. Nato gör ingenting som inte medlemsstaten eller värdlandet inbjuder till.

För oss liberaler och för hela Alliansen är det självklart att ett samarbete med Nato är den enda garanten för ett starkt försvar och för att vi ska kunna gå vidare på den här fronten. Det är intressant att detta blottar en stor klyfta inom regeringen inför en viktig fråga.

Anf. 61 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tja, stor klyfta – ni hade ju en mycket större klyfta i alliansregeringen på er tid när vissa partier var för Natomedlemskap och andra var emot. Det var en betydligt större klyfta i så fall.

Men det är klart att jag tycker att statsministern har en väldigt tydlig poäng i, om vi nu talar Natomedlemskap, att det är en fördel om Finland och Sverige stannar utanför. Där vilar hans argumentering på ganska tung freds- och konfliktforskning: att man ökar spänningarna i Östersjöområdet om det så att säga blir en 130 mil lång glödande Natogräns mellan Finland och Ryssland.

Vill vi verkligen ha det? Jag tror att det bara gynnar Putinregimen och de mest bakåtsträvande elementen, säkerhetsstrukturerna, i det ryska samhället om de kan peka på vad de då kan kalla ett hot västerifrån. Det behövs inte färre alliansfria länder i vår värld utan fler.

Anf. 62 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Valter Mutt är en intressant utrikespolitiker och en flitig debattör. Jag vill här referera till en annan debattartikel som Valter Mutt skrev i höstas där han i mycket skarpa ordalag fördömde Egyptens ledning. Miljöpartiets utrikespolitiska talesperson uppmanade väst att helt ta avstånd från militärdiktaturen i Kairo. Även i dagens anförande kom detta upp.

På toppmötet i november skrev dock Mutts regering under ett samarbetsavtal med Egypten. Hur kommer det sig? Vi har tillsammans varit i Etiopien med andra ledamöter i utrikesutskottet, och där diskuterade vi just Khartoumprocessen och Vallettatoppmötet med EU-delegationen på plats.

Jag tycker dock att de svar vi fick var ganska vaga om vad detta kommer att innebära i praktiken, och därför skulle jag vilja fråga Valter Mutt hur Miljöpartiet ser på utvecklingen med avtal med den här typen av länder.

Anf. 63 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Carl Bildt sa att världen inte ser ut som Skövde. Det tycker jag var en ganska bra sammanfattning av tillståndet i vår värld.

Det är självklart så att man ibland kan tvingas ha kontakter med regimer som är djupt repressiva, men jag vidhåller faktiskt att jag ser det som djupt problematiskt att den nuvarande regimen i Egypten tillkom genom en kupp mot den folkvalde president Mursi. Sedan kan man tycka vad man vill om honom, men han borde ha avsatts i val och inte i en kupp.

Sedan blev det ju ett väldigt blodigt efterspel när fältmarskalk al-Sisi tog makten, med över 1 000 döda och 40 000 fängslade. Den förre presidenten, Mursi, och många runt honom är dömda till döden i rättegångar som måste beskrivas som skenrättegångar.

Om västvärlden inte tillämpar sina egna ideal utanför Europa tror jag att det verkligen göder terrorismen. Det är ju det vi ser i Egypten nu när stora delar av Sinaihalvön intas av terrorister, den egyptiske riksåklagaren sprängdes i luften och så vidare.

Det här kommer ofrånkomligen om man täpper till dörrar för något slags rimlig demokratisk verksamhet. Jag är väldigt rädd för den utvecklingen, och det var därför jag skrev artikeln.

Anf. 64 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Tack, Valter Mutt, för svaret! Nej, världen ser onekligen inte alls ut som Skövde. Realpolitik kommer också väldigt ofta i fatt plakatpolitiken.

Jag tycker ändå att Valter Mutt är mig svaret skyldig. Hur ställer sig Miljöpartiet till själva avtalet? Här handlar det om migrationspolitik till största delen. Vi kan titta på exempel Eritrea. Utifrån den måttstock som Mutt använt vore det intressant att veta vad som finns kvar för att beskriva det landet, som ju också ingår i den här typen av samarbetsavtal, ett land som eritreaner flyr. Det är den största flyktinggruppen som kommer till Europa från Afrika, och här vill man alltså hindra människor från att fly.

Det är återigen ett exempel på realpolitik, men hur ser Valter Mutt på detta?

Anf. 65 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Det är svåra, angelägna och smärtsamma frågor som Sofia Damm reser. I den bästa av världar skulle mycket se väldigt annorlunda ut. Givetvis är det så.

Jag står naturligtvis bakom regeringens handlingar, ingångna avtal och så vidare. Så är det, så fungerar världen.

Anf. 66 KERSTIN LUNDGREN (C):

Fru talman! Sverige och Europa har alltsedan Berlinmurens fall burits av drömmen om fred, frihet och försoning, förenade i bygget av vårt gemensamma hus med demokrati, mänskliga rättigheter och på rättsstatens grund, med öppenhet mot omvärlden.

Vi trodde alldeles nyss att vi lärt läxan. Murar och taggtråd mellan våra länder stänger såväl ute som inne människor och försämrar välfärden i dag och för kommande generationer. Politisk kortsiktighet riskerar nu att erodera de värden vi kämpat så hårt för att uppnå efter andra världskriget, både här hemma och inom EU.

Det är i tider av kris som vi och våra värden sätts på prov. Det är nu vi måste visa mod, stå fast vid humanism, mångfald, tolerans och öppenhet och visa att dessa inte bara är vackra ord vid högtidliga tillfällen.

Sveriges röst må enligt regeringen vara oberoende, men översatt i handling försvagas den nu. För Centerpartiet är det ingen tvekan. Vi bygger säkerhet för Sverige tillsammans med andra. Vi gör det på folkrättens grund. Vi ska utifrån våra förutsättningar medverka i internationella insatser, såväl fredsskapande och fredsframtvingande som fredsfrämjande. Vi ska svara skyndsamt och generöst när medlemmar i EU begär vår hjälp.

Centerpartiet är alltid berett att medverka till att Sverige tar sitt ansvar. Det handlar i grunden om solidaritet. Det är genom handling vi visar vad solidariteten är värd och också vad vi väntar oss av andra.

Fru talman! Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik är inte neutral. Militär alliansfrihet har historiskt tjänat oss väl, men i dag är det inte längre fallet. Vi bygger en solidarisk säkerhetspolitik tillsammans med våra grannar. Säkerhetspolitikens hårda kärna, vår militära förmåga, förutsätter samarbete.

Centerpartiet välkomnar bilaterala samarbeten med Finland och andra. Vi välkomnar värdlandsavtalet med Nato som en del i att fördjupa vår samlade förmåga.

Men detta rätar inte ut frågetecknen som i dag karakteriserar Sveriges säkerhetspolitik. Centerpartiet hävdar att det nu är hög tid att göra vår uttalade solidaritet trovärdig genom att också starta en process för medlemskap i Nato. Vi vill se den processen starta under året som en förlängning av värdlandsavtalet. Vi ser gärna att vi blir medlemmar tillsammans med Finland men ger dem självklart ingen vetorätt över våra beslut. Utrikesministern behöver här läsa på vad Centerpartiets stämma sa.

Genom tydlighet, transparens och garanterad soli- daritet stärker vi gemensamt vår förmåga att driva på för fred, frihet och försoning i vårt Europa. Centerpartiet strävar tydligt efter nedrustning av kärnvapen. På samma sätt som vi arbetat för att bygga allianser mot personminor och klustervapen är vi beredda att göra det mot kärnvapen, både som EU-medlemmar och som Natomedlemmar. Här finns utrymme för framtida nordiska initiativ.

Fru talman! Vi ser i dag ett alltmer aggressivt, revanschistiskt och nationalistiskt Ryssland. President Putin och hans närmaste sökte folkrättsvidrigt rita om Europas karta med militärt våld. De söker ytterligare destabilisera såväl Ukraina som Georgien, Moldavien och Montenegro, och de driver ett brett och intensivt propagandakrig, detta samtidigt som det ryska civilsamhället tystas och stryps.

Nästan på dagen för ett år sedan mördades en av oppositionens färg-starkaste ledare, Boris Nemtsov, på öppen gata alldeles intill Kreml. Nu hotas andra på samma sätt. Hbtq-personer, journalister och oliktän-kande trakasseras, fängslas och hotas till livet. Ryssland under Putin visar att de avtal och värden de själva skrivit under på inte är något värda.

Minskavtalet såg för ett år sedan dagens ljus. Det skulle inte bara ge vapenvila utan också en väg till att återställa Ukrainas territoriella integritet. Det sista är avgörande för att kunna säkra en hållbar lösning. Den politiska utvecklingen i Ukraina kan inte läsas oberoende från den utveckling vi har sett i östra Ukraina. Ryssland ställer krav på regering och parlament i Kiev, men det ställer inte krav på sig självt att upphöra med sitt avgörande stöd till separatisterna. Kraven från regeringen och EU måste vara tydliga mot angriparen Ryssland – ut ur Ukraina och säkra att Ukraina får fullständig rätt till sina gränser. Det är handling, inte ord, från Ryssland som räknas. Här måste EU hålla sam- man och tydligt hålla sin sanktionslinje. Det handlar om vår gemensamma säkerhet.

Kriget i Syrien är nu inne på sitt femte år. Humanitärt är kriget helt förödande. Halva landets befolkning, 11 miljoner, är på flykt. Det är ett krig med många inblandade, med maktkamp på alla plan. Självklart ska det ges fullt stöd för försök till eldupphör och fullt stöd för

Genèvesamtalen som en knagglig väg till fred. Rysslands bombningar till stöd för al-Asad måste upphöra – likaså Turkiets attacker mot kurderna. Även i Syrien är det handling, inte ord, som avgör. Samtidigt måste det internationella samfundet klara att upprätthålla trycket på och fortsätta att agera för att effektivt stoppa Daish.

Fru talman! Risken är överhängande att vi nu går mot ett än mer splittrat EU, ett mer handlingsförlamat EU där de lägsta ambitionerna blir den gemensamma nämnaren samt att vi ser en ny delning i öst och väst. Det kommer allvarligt att skada EU:s och därmed Sveriges möjligheter att påverka. Populismen växer. Det är önskvärt från Moskvas horisont, men inte för oss som står upp för det fria ordet, för yttrandefrihet, för allas individuella mänskliga rättigheter, för ett oberoende rättsväsen och demokrati. Vi måste driva på för ett EU som förmår att agera som en politisk ledare och inte som en åskådare.

Fru talman! Sveriges utrikespolitik måste sikta till en global hållbar utveckling, bidra till att utrota fattigdom och förtryck, till att möta klimathoten och till en inkluderande tillväxt. Centerpartiet står upp för ett svenskt bistånd på 1 procent av bni. Vi är redo att prioritera för att värna biståndet till de fattigaste och minst utvecklade länderna. Vi vill se ett omtag på parlamen- tarisk grund som formar vår agenda 2030.

Afrika är en kontinent med mängder av möjligheter för framtiden. Sverige ska inte bara med hjälp av bistånd utan också genom att utveckla handel och investeringar medverka till hållbara lösningar. Här finns också en stor insikt om klimatets betydelse för allas våra livsförutsättningar. Det är något att samarbeta om. Att satsa på Afrikas jordbruk ska vara en del av vårt samlade bistånd till hållbar utveckling. De humanitära krisernas omfattning måste mötas. Utmaningen blir att matcha dessa med långsiktiga insatser för

att bryta onda cirklar och för att förebygga nya krig och kriser. Då räcker inte en feministisk utri- kespolitik. Då krävs en utrikespolitik för global och hållbar utveckling.

Anf. 67 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack, Kerstin Lundgren, för ett inspirerande anförande. Jag instämmer i mycket av vad som har sagts, inte minst om möjligheternas Afrika.

Men nu tänkte jag komma tillbaka till Natofrågan. Jag förstår inte riktigt vad omvärderingen egentligen bygger på. Jag är tillräckligt gammal för att komma ihåg Sveriges första kvinnliga utrikesminister – Centerns Karin Söder. Jag tyckte att hon var en mycket engagerad och skicklig nedrustningspolitiker.

Visst kan vi säga att vi inte lever i 70-talets värld, men vi lever ändå på många sätt i en värld där kalla kriget börjar gå i repris och där vi ser svällande militärbudgetar. Nu vill man gå med i den ena alliansen, men de 28 Natoländerna skiljer sig från de 28 EU-länderna på det viset att i Natosammanslutningen är det ett land som är mycket större än de andra. Eller hur?

Under kalla kriget stod USA för 50 procent av Natoalliansens militära utgifter. I dag står USA ensamt för 75 procent. Det är inte fråga om någon jämlik förening, utan ett land är mycket större än de andra. Det

landet har merparten av jordens kärnvapen tillsammans med Ryssland.
Jag har verkligen all respekt för Centerpartiets engagemang i nedrustningsfrågorna, men finns det inte ett tydligt problem med att gå in i en USA-ledd kärnapenallians? Tappar man inte i trovärdighet i fråga om fredsmedling och nedrustningsinitiativ?

Anf. 68 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Jag förstår att Valter Mutt inte förstår. Valter Mutts perspektiv finns i den tid då kalla kriget rådde, då öst och väst var delat, då de baltiska staterna fanns i Warszawapakten och inte i EU och Nato, då Polen fanns i Warszawapakten och inte i EU och Nato, då Tyskland var delat och den östra delen fanns i Warszawapakten och inte i EU och Nato.

I dag ser verkligheten annorlunda ut. För mig, fru talman, handlar det om solidaritet som är trovärdig, inte bara i högtidstal utan också i verkligheten.

Fru talman! Jag frågar mig hur Valter Mutt vill säkra att de baltiska staterna tror på svensk solidaritet. Garanterar Valter Mutt och regeringen att Sverige ställer upp också militärt om olyckan skulle vara framme? Det är ett viktigt klargörande jag gärna vill höra.

Fru talman! Jag hör rädslan för USA. USA- skräcken lyser formligen omkring Valter Mutt. Men vi ska inte bygga vår säkerhetspolitik på rädsla och skräck, utan vi ska bygga den på trovärdighet, transparens och tydlighet. Sverige samarbetar med Nato. Centern hoppas att regeringen lägger fram värdlandsavtalet även om Valter Mutt inte hoppas på det. Det finns mycket att göra, men Sverige är inte trovärdigt i sin säkerhetspolitik när vi inte vågar garantera våra grannar skydd också militärt om olyckan är framme.

Anf. 69 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! USA-skräcken lyser och så vidare! Så är det inte. Jag tar upp sådant som William Perry, amerikansk försvarsminister under många år på 90-talet, tar upp i den artikel jag läste i The Economist. Han varnar för att USA håller på att ta fram unikt farliga vapen. Det är en ny typ av kryssningsmissiler som kan laddas med både konventionella vapen och kärnvapen. Jag är i gott sällskap.

Jag nämnde i ett tidigare replikskifte att Norge kämpar för kärnvapennedrustning, men när Norge röstade i FN:s generalförsamling lade man ned sin röst. Det är just för att i ett Natoland har man inte samma frihet i de livsavgörande frågorna om kärnvapennedrustning som en militärt alliansfri stat har. Jag tycker att den ekvationen är enkel. Just det har inte ändrat sig så mycket sedan kalla krigets dagar.

Anf. 70 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Återigen är det en talande tystnad på mina frågor. Garanterar Miljöpartiet att Sverige ställer upp också militärt om det krävs i Baltikum? Det är tystnad på den frågan.

Fru talman! Våga visa mod också genom att gå med i Nato. Våga visa det som Norge gör, det vill säga modet att stå upp för nedrustning också som Natomedlem.

Fru talman! Vi är övertygade om att om Sverige, Finland, Norge, Danmark och Island tillsammans är Natomedlemmar och sitter med vid bordet, alla med en röst, kommer det att bidra till att utveckla Nato för framtiden och till nedrustning när förutsättningarna i världen finns. Vi hoppas naturligtvis att det inte ska ligga alltför långt bort i tiden.

Anf. 71 HANS LINDE (V):

Fru talman! Sverige står inför ett utrikespolitiskt vägval. Ska Sverige föra en konsekvent och modig utrikespolitik grundad i tydliga värderingar, eller ska det vara ett land som tystnar när det blåser motvind och kompromissar om sina värderingar när de hotar exportaffärer, strategiska allianser eller den goda stämningen under kristallkronorna?

Var Sverige stod under de åtta långa åren med borgerlig regering var uppenbart. Sverige företrädde av en utrikesminister som aldrig ens försökte tvätta bort oljefläckarna på sitt kavajslag. Kvinnors, flickors och hbtq-personers rättigheter lyste med sin frånvaro på den utrikespolitiska dagordningen. Och de stolta orden i denna kammare om frihet och demokrati glömdes snabbt bort när borgerligheten fick chansen att sälja vapensystem i Saudiarabien eller när brotten begicks av USA eller dess allierade.

När Margot Wallström tillträdde som utrikesminister och utlovade en feministisk utrikespolitik föddes ett hopp om att regeringsskiftet också skulle innebära ett skifte mot en mer värderingsstyrd utrikespolitik. Förhoppningarna förstärktes när regeringen erkände Palestina, talade klarspråk om diktaturen i Riyadh och till slut sa upp det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien.

När Margot Wallström har omsatt retoriken om feministisk utrikespolitik i konkreta initiativ har det med rätta berömts – också långt bortom vårt lands gränser.

Men det finns också en annan sida av regeringens utrikespolitik. Löftena om att erkänna Västsahara har svikits. Samarbetet med Nato fördjupas snabbt, och den militära alliansfrihetens trovärdighet urholkas. Den svenska vapenexporten till diktaturer fortsätter. Näringsministern åker i skytteltrafik till förtryckarregimer för att kränga svenska varor. Här har utrikespolitiken känts färgad långt mer av Bildts cynism än av Wallströms feminism.

Regeringen står nu inför ett utrikespolitiskt vägval. Det är svårt att med trovärdighet hävda att man är en feministisk röst i världen samtidigt som Sverige säljer övervakningssystem till diktaturen i Förenade Arabemiraten. Det går inte att både vara en kraft för fred i världen och ingå ett värdlandsavtal med Nato. Och Dambergs exportoffensiv i Teheran, Riyadh och Beijing står i tydlig konflikt med Wallströms retorik om mänskliga rättigheter.

Fru talman! På få områden blir detta utrikespolitiska vägval så tydligt som när det gäller regeringens förhållningssätt till Turkiet.

Sedan i somras har utvecklingen i Turkiet entydigt gått åt fel håll. Över 400 av oppositionspartiet HDP:s kontor har attackerats. Tusentals oppositionella, journalister, akademiker och aktivister har fängslats. I flera städer har man infört undantagstillstånd och utegångs- förbud och förhindrat invånarnas tillgång till vatten, el och hälsovård. De centrala delarna av miljonstaden Diyarbakır har förvandlats till en krigszon. Hitintills har långt mer än 300 civila dödats.

Detta sker i ett europeiskt land, i ett land som befinner sig i en process för att bli medlem i EU.

Nu testas våra värderingar. Nu testas de stolta orden. Menar vi allvar med retoriken om demokrati, om mänskliga rättigheter och om fred och frihet måste EU och Sverige nu tala klarspråk om utvecklingen i Tur- kiet. Vi måste kräva att president Erdoğan upphör med våldet mot civila, att alla som fängslats på politiska grunder släpps fria och att regeringen i Ankara respekterar grundläggande mänskliga rättigheter.

Fru talman! Nu när behovet är som störst av en omvärld som står upp för demokrati och mänskliga rättigheter i Turkiet har EU:s röst tystnat. Och jag måste säga att den svenska regeringen inte har lyckats leva upp till de stolta uttalandena om demokrati och mänskliga rättigheter i sina utrikespolitiska deklarationer.

Den 29 november höll EU och Turkiet ett gemensamt toppmöte. Trots våld och allt fler övergrepp i Turkiet valde EU att utlova viseringslätt- nader och att fler kapitel ska öppnas i Turkiets medlemskapsförhand- lingar. Man utlovade dessutom 3 miljarder euro för att Turkiet ska hindra flyktingar från att ta sig in i unionen. Av dessa ska Sverige bidra med 700 miljoner kronor.

Det har uppenbarligen blivit så viktigt att förmå Turkiet att stoppa flyktingar från att ta sig över Medelhavet in i EU att EU är berett att kompromissa om de mänskliga rättigheterna.

Människorättsorganisationer har kritiserat det här avtalet. Amnesty rapporterade redan i december om att Turkiet använder stödet från EU till att spärra in flyktingar i interneringsläger och tvinga flyktingar att återvända till krigets Syrien.

Det är alltså inte nog att EU har valt att blunda för våldet mot civila och de allt grövre brotten mot de mänskliga rättigheterna de senaste månaderna. Med EU:s och Sveriges miljardstöd till Ankara är risken stor att vi kommer att bidra till ytterligare brott mot de mänskliga rättigheterna. Hade Sverige på allvar velat värna om de flyktingar som befinner sig i Turkiet hade den bästa vägen varit att i stället använda de här resurserna till att ytterligare förstärka FN:s arbete.

Fru talman! Regeringen har många gånger upprepat att EU:s förhållan- de till sitt grannskap ska utgå från en mer-för-mer-princip. Demokra- tiska framsteg ska belönas med fördjupat samarbete. Men när det gäller Turkiet är det helt uppenbart en helt annan princip som gäller: mer för mindre. Det vi har sett är ju att Erdoğans alltmer auktoritära styre på punkt efter punkt har belönats.

Regeringen har inte genomfört det beslut som riks- dagen fattade om att erkänna folkmordet 1915 på armenier, assyrier, syrianer, kaldéer och pontiska greker i dåvarande Osmanska riket. Mikael Damberg har – såklart – pekat ut Turkiet som ett av de mest prioriterade länderna i regeringens exportstrategi. Och nu ska som sagt 700 miljoner betalas ut till Ankara för att hindra att människor på flykt ska kunna söka fristad i Europa. Det är inte svårt att se vilken signal detta skickar till president Erdoğan och till de människor i Turkiet som kämpar för en annan utveckling, för demokrati och mänskliga rättigheter och för fred.

Nu behöver Margot Wallström och regeringen göra sitt val. Gäller den stolta retoriken i dagens utrikespolitiska debatt även för Sveriges relationer till Turkiet? Då behöver man tala klarspråk om Erdoğans alltmer auktoritära styre, konsekvent kritisera brotten mot mänskliga

rättigheter i Turkiet och frysa utbetalningarna till Turkiet fram till den dag då Erdoğan och hans regering respekterar mänskliga rättigheter och demokrati.

Fru talman! Behovet är stort – jag skulle till och med vilja säga enormt – av länder som har modet och viljan att vara en konsekvent och modig röst för mänskliga rättigheter, för solidaritet och för flickors och kvinnors rättigheter. Om regeringen vill att Sverige ska vara ett sådant land har man alla möjligheter. Men nu är det upp till bevis. Det är upp till bevis här och nu.

Anf. 72 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Ja, kritiken mot Erdoğans politik och mot Turkiets agerande när det gäller mänskliga rättigheter och mot journalister och oliktänkande i största allmänhet är naturligtvis helt riktig. Utvecklingen i Turkiet går väldigt fel.

Men, fru talman, jag begärde egentligen inte replik på grund av detta, utan jag tänkte: Här kanske jag kan få svar som jag inte fick i ett tidigare replikskifte med utrikesministern. Vänsterpartiet är ju en del av den breda bas som finns för regeringens militära alliansfrihet.
Nu är jag lite nyfiken, fru talman, på att höra om Hans Linde kan ge en bild av på vilket sätt han ser att alliansfriheten tjänar oss väl.
Jag skulle också vilja höra, fru talman, om Hans Linde kan ge det svar som utrikesministern inte gav när det gäller på vilket sätt vår militära alliansfrihet bi- drar till stabilitet och säkerhet i norra Europa.

Anf. 73 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Det är trevligt att Centerpartiet instämmer i vår kritik mot Turkiet, men jag noterar att Centerpartiet kommer till en helt annan slutsats. Centerpartiet vill att Sverige ska gå in i en militär allians med Turkiet och att vi ska teckna ett värdlandsavtal med en militärallians där Turkiet ingår. Jag måste erkänna att jag inte någon gång har hört Centerpartiet kritisera de 700 miljoner kronor som regeringen har beslutat ge Turkiet. Men det kanske kommer längre fram.

När det gäller den militära alliansfriheten har Vänsterpartiet gjort upp med regeringen i ett par budgetar. Vi hoppas att det finns möjlighet att komma överens och att vi kan göra upp om ytterligare budgetar med viktiga satsningar på välfärden, bostadsbyggandet, infrastrukturen och klimatomställningen. Men Vänsterpartiet ingår inte i regeringen. Vi är ett parti i opposition.

Den utrikespolitiska deklaration som lästes upp här fick jag se samtidigt som övriga ledamöter i oppositionen. När Stefan Löfven tillträdde som statsminister valde vi att lägga ned våra röster.

Vänsterpartiets syn på säkerhetspolitiken är glasklar. Vi är ett parti som konsekvent står upp för militär alliansfrihet. Det är också därför som vi så tydligt sagt nej till värdlandsavtalet. Vi gör det av flera olika skäl. Vi ser att den militära alliansfriheten har tjänat vårt land väldigt väl.

Först och främst har vi haft mer än 200 år av fred. Jag tror att det hade varit mycket svårare att upprätt- hålla freden i Sverige om vi hade lyssnat på dem som genom alla dessa år hade velat att vi skulle gå in i olika militärallianser. Vi ser också att den militära alliansfriheten har gett oss ett utrikespolitiskt handlingsutrymme. Vi har kunnat vara

medlare när andra har sökt konflikt. Vi har kunnat vara de som bygger broar och lägger grunden för fred när andra har sökt krig och konflikt. Det är en viktig roll som jag tror att Sverige behöver spela även i framtiden, också i vårt eget närområde.

Anf. 74 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Det är spännande att höra Hans Lindes och Vänsterpartiets kritik av hur regeringen använder sin budget, den budget som Hans Linde säger att han varit med och förhandlat om, och han säger att han gärna fortsätter att förhandla om regeringens budgetar framöver. Jag utgår från att Hans Linde då också kommer att hantera de pengar som utgör stöd till Turkiet i EU-uppgörelsen, antingen det är 700 miljoner eller mindre – jag har hört olika siffror. För det är väl Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet som förhandlar om den budgeten?

Det var ändå spännande att höra något konkretiserat om vad som gör alliansfriheten så viktig. Hans Linde nämnde 200 år av fred. Ja, vi ska lära av vår historia, men vi ska inte fastna i den. Det är ju en helt ny verklighet just nu.

Anf. 75 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Den budget som ligger på riksdagens bord, som riksdagen också beslutade om i december, står Vänsterpartiet bakom. I den budgeten finns det inget om några pengar till Turkiet. Där finns inte något om neddragningar till globala fonden. Det är beslut som regeringen själv har fattat och själv får ta ansvar för.

Jag är helt övertygad om att den militära alliansfri- heten har möjlighet att tjäna oss väl lång tid framöver. Jag tillhör inte dem som är nostalgiska och blickar bakåt. Jag tror att Sverige har alla möjligheter också i detta mycket allvarliga säkerhetspolitiska läge att spela en viktig roll för nedrustning, försoning och för att hitta vägar ut ur spänningar och konflikter.

Vi ser nu i Europa en tendens, både i delar av väst men också i öst, att vilja återuppbygga gamla Berlinmurar och sänka en järnridå över vår kontinent. Då be- hövs det militärt alliansfria länder som kan stå upp för ett annat Europa.

Anf. 76 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! I förra årets utrikespolitiska deklaraton tyckte jag att Vänsterpartiets inflytande över regeringens politik var något tydligare, i alla fall för en utomstående. Där slogs med tydlighet fast att regeringen skulle återupprätta en bilateral dialog med Kuba och att detta var en hög prioritet.

Sverige och Kuba har nu ingått ett samarbetsavtal om utvecklingssamarbete och politisk dialog, detta i en tid då godtyckliga arresteringar av demokratiaktivister på Kuba har ökat. Kristdemokraterna anser att Sverige, som säger sig stå upp för demokrati och mänskliga rät- tigheter, sänder fel signaler genom detta avtal.

Pierre Schori besökte nyligen Kuba och gav sedan en historieskrivning som det går att ta del av på hemsidan för Sveriges ambassad i Havanna. Där beskriver han ett helt annat Kuba, där bland annat diploma-

tiska relationer återetablerats mellan USA och Kuba och en mur, rest av kalla kriget, har rivits.

Kristdemokraterna samarbetar sedan länge med oppositionen på Kuba och kan konstatera att sett till mänskliga rättigheter är det inte ett helt annat Kuba. För dem som står upp för mänskliga fri- och rättigheter har ingen mur fallit. Förtrycket är fortfarande ristat i sten.

Hans Linde ber många andra här att tala klarspråk om hur vi står upp för mänskliga fri- och rättigheter. Men varför hör man så sällan V stå upp för mänskliga rättigheter och tala klarspråk när det gäller vårt samar- betsavtal med Kuba?

Anf. 77 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiets inställning är att vi i grunden tror att det är mer effektivt med dialog för att förändra, även när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Det är mycket mer effektivt än isolering och blockad.

Det har inneburit att vi har stått upp mot blockaden av Kuba. Vi tror att det är genom utbyte som vi kan påverka och förändra. Jag har också noterat att den blockad som USA upprätthöll mot Kuba under många decennier var något som den förra borgerliga regeringen konsekvent röstade emot i FN-sammanhang.

När det gäller Kuba kan jag tala klarspråk. Jag har inga problem med det. För oss är de mänskliga rättigheterna inte kompromissbara. Vi står upp och kritiserar varje brott mot de mänskliga rättigheterna oavsett var, när eller med vilka motiv de begås runt om i världen. Det innebär också att jag som Vänsterpartiets företrädare vid åtskilliga tillfällen har tagit upp och kritiserat de brott mot de mänskliga rättigheterna som begås på Kuba. Det handlar om inskränkningen av yttrandefriheten och pressfriheten, om politiska fångar och om den totala avsaknaden av fria politiska val och flerpartisystem. På dessa punkter är vi glas- klara i vår kritik.

Men jag tror inte att det är genom isolering och blockad som vi för- ändrar Kuba. Det tror jag att vi gör genom dialog, och den dialogen ska vi använda till att lyfta frågor om demokrati och mänskliga rättigheter.

Anf. 78 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Tack, Hans Linde, för svaret! Att det är mer effektivt med dialog för att nå en förändring tycker jag låter bra. Jag hoppas att Hans Linde kan se det också när vi talar om andra regimer.

Vänsterpartiet har alltjämt framträdande politiker som inte drar sig för samröre med lydorganisationen, som Lars Ohly kallade Svenskkuban- ska föreningen när han gick ur den. På Svenskkubanska föreningens möte i Uppsala sa en kollega till Hans Linde: ”Trots alla svårigheter är Kuba fortfarande ett socialistiskt land och att det finns en medvetenhet om att social- ismen är värd att bevaras.”

Kristdemokraterna hyser förhoppningen att det ku- banska folket ska få leva i frihet, utan rädsla för en regim som inte drar sig för att trakas- sera och arrestera. Det är mitt partis mål att demokrati införs och att

det är folket som väljer. Delar Hans Linde sin partikamrats syn, eller delar han min syn?

Anf. 79 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Jag står till fullo bakom Vänsterpartiets syn när det gäller utvecklingen på Kuba. Den har tre viktiga delar som vi gång på gång har slagit fast i motioner i riksdagen och genom kongressbeslut i vårt parti.

För det första ser vi de grova och omfattande brotten mot de politiska och medborgerliga rättigheterna på Kuba, och vi vill se ett stopp för det. Vi vill se respekt för de mänskliga rättigheterna och ett flerparti-system.

För det andra ser vi samtidigt att Kuba är ett land där man har gjort sociala framsteg. Till exempel är det ett av få länder i Latinamerika som har en fri abortlag- stiftning i dag. Det finns delar av det kubanska sam- hällssystemet där man har nått framsteg.

För det tredje ser vi också att den amerikanska blockaden har varit oerhört destruktiv. Den har försvårat möjligheterna till dialog och utbyte, och jag tror att det därigenom har försvårat möjligheterna till en demokratisering på Kuba. Därför välkomnar jag att man nu öppnar för dialog också mellan Washington och Havanna. Jag tror att det är vägen fram.

Anf. 80 BIRGITTA OHLSSON (L):

Fru talman! Fru utrikesminister! Winston Churchill sa en gång att demokrati är det sämsta statsskicket, det vill säga bortsett från alla andra som har testats.

Demokrati är ett statsskick där fria meningsutbyten inte slutar med en begravning. Demokrati är ett statsskick där en inte behöver vara orolig när det rasslar till vid dörren på natten, för det är bara tidningen.

Men för snart tionde året i rad backar friheten i världen. År 2015 var en mänsklig tragedi. Vi såg hur våldsbejakande islamister med kalasjnikovs mejade ned människor på en rockkonsert i Paris och sålde yazidiska småflickor som sexslavar för 1 350 kronor. Vi ser Daishs hänsynslösa islamistiska terrorism. Vi ser ett folkmord på kristna i Mellanöstern. Vi ser hur militärdiktatorn Asads oljefatsbomber mördar tusentals.

Vi har sett arabiska vårens drömmar om folkstyre grusas brutalt i Egypten. Vi har sett i Europa hur orbániseringen, urgröpningen av demokrati i Ungern, har fått sin polska efterföljare. Landets höger-nationalistiska regering kör rakt mot ett populistiskt och antieurope-iskt dike. Vi ser hur högerextremister, rasister och olika nyanser av brunt växer på europeisk mark. Vi ser ett Europa som slits isär.

Vi såg i helgen hur Uganda misslyckades igen med att hålla val utan att samtidigt fängsla oppositionen. I Etiopien, som jag och några

kamrater besökte för några dagar sedan, finns det inte en enda oppositionspolitiker i parlamentet.

Vi vet att 125 miljoner flickor och kvinnor har fått sina underliv könsstympade och drömmar krossade. Vi ser hur saudiska hbtq-personer riskerar kemisk kastre- ring, fängelse och dödsstraff. Vi såg i oktober hur den belarusiske diktatorn Lukasjenko genomförde ännu ett farsartat val och nu belönas med EU:s lyfta sanktioner. På samma sätt ser vi Turkiets president Erdoğan utnyttja flyktingkrisen cyniskt och på kuppen komma närmare ett EU-medlemskap samtidigt som han slänger kurder, oppositionella, journalister och akademiker i fängelse.

Vi har hört Unicef rapportera om hur den folk- rättsvidriga och grymma ryska invasionen av Ukraina allvarligt har skadat över 200 000 ukrainska barn. Vi har sett hur civila israeler drabbats av palestinska ter- roristers hänsynslösa knivdåd. Och vi har läst Amnestyrapporten om aktivisten i vänsterns nostalgiska pa- radis Venezuela, kvinnan som i häktet dränktes med vatten och fick elektriska chocker på sina könsorgan, bröst och armar.

Fru talman! Vi vet att just i dag har Dawit Isaak suttit fängslad i 5 267 dagar. Och den svenska medborgaren, förläggaren Gui Minhai, sitter fängslad i Kina.

Vi liberaler vill se en demokratisk värld. Vi arbetar för människors frihet genom utrikespolitik, bistånd, handel och säkerhet. Vi vet att det leder till fred och framsteg både ekonomiskt och värderingsmässigt. Därför behöver Sverige en liberal utrikespolitik vid nästa val som står upp för demokratins värderingar och bygger säkerheten med andra likasinnade länder.

I går firades fäderneslandsförsvarares dag i Ryssland. Delar av den ryska armén marscherade på gatorna. President Putin lade blommor på minnesmonument för stupade. Man firar inte bara bortgångna utan också kommande krigshjältar.

Ryssland har på mindre än tio år anfallit två europeiska länder. Ryssland ökar sin militära förmåga för varje dag som går, och Ryssland bedriver ett storskaligt propagandakrig mot länderna kring Östersjön.

Nato avslöjade nyligen att Ryssland redan för tre år sedan övade på kärnvapenattacker mot Sverige. Försvarets forskningsinstitut bedömer att man troligen redan placerat ut kärnvapen i Kaliningrad. Det tar 18 mi- nuter för ryska bombplan att nå Gotland.

Fru talman! Det är allvar nu. Vi talar om ett Ryssland som bombar den syriska civilbefolkningen, som satt skräck i det georgiska folket och som jagar ukrainska barn ur deras hem.

Hur ska en regering, som här, kunna värna mänsk- liga rättigheter när det kan vara krig i vårt närområde inom bara några år? Hur kan en regering säkra svenskars rätt till frihet utan att ens i tanken överväga ett Natomedlemskap?

Vi i Alliansen står redo att förhandla om och diskutera Nato. Vi är samlade inför valet 2018.

Det är glädjande att regeringen i utrikesdeklarationen nämner att EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena. Men retoriken matchar sällan praktiken eller den utförda politiken.

Inom socialdemokratin i dag tycks det vara en Palmerenässans genom den så kallade oberoende rösten. Men världen stannade inte vid 1968 års tidsanda. Mycket har hänt sedan dess. EU-medlemskapet har tillkommit. Vårt Natosamarbete är tajtare än någonsin. Det handlar också om vetskapen att demokratier blir starkare tillsammans och inte solo.

Att ägna oproportionerligt mycket tid åt att attackera Mellanösterns enda långvariga demokrati Israel inger inte förtroende. Att sända ärkesocialisten Pierre Schori i skytteltrafik till diktaturen Kuba, precis som för 40 år sedan, imponerar varken på mig eller på de kubanska före detta politiska fångar som jag talat med. Det inger inte heller förtroende att avvisa verkligt militärt samarbete med Nato.

De kommande månaderna avslutar regeringen kandidaturen till FN:s säkerhetsråd. Statsminister Stefan Löfven har tidigt deklarerat att man ska satsa allt – jag betonar ”allt” – på detta. Vad kampanjen har kostat värderingsmässigt får vi utvärdera längre fram när vi möts i denna kammare.

Fru talman! Knappt hade Storbritannien och Euro- peiska rådet härom-dagen nått en överenskommelse förrän tunga brittiska politiker var ute och avfärdade avtalet. Det är vansinne, enligt mig. Det konservativa partiet verkar ha glömt att de brittiska öarna faktiskt är en del av Europa och faktiskt inte kan brytas loss från berggrunden, som Churchill en gång sa, och bogseras till Kanadas kust.

EU vore fattigt utan Storbritannien, och Storbritannien vore fattigt utan EU. Och Sverige skulle förlora en viktig allierad i fråga om globaliseringen och frihandeln.

Det finns sannerligen mycket som har blivit bättre i Europa och som kan bli bättre. Men kriserna har avlöst varandra det senaste året. Sveken mot världens flyktingar och mot varandra, när det gäller att inte dela solidariskt på ansvaret, är skrämmande. I kriser behöver vi mer samarbete, inte mindre. Därför får debatten om brexit inte resultera i att EU som union paralyseras. Vi måste våga gå vidare. Vill vi bekämpa sexslaveriet behöver vi ett europeiskt FBI. Vill vi stå upp för mänskliga rättigheter måste vi ekonomiskt straffa de länder som bryter mot dem. Det är otroligt viktigt att stå fast vid det.

En av liberalismens grundpelare är att varje individ har rätt att välja sitt eget liv. Men i många kulturer kan kvinnor aldrig vara mer än hushållsslavar, mammor eller hustrur. 19 flickor gifts bort varje minut mot sin vilja. Det händer också i Sverige. Vi behöver en femin- istisk utrikes- och inrikespolitik. Jag säger som suffragetterna i Storbritanni-en: Vi behöver handling, inte ord.

Om det är någon del av världen som behöver feministisk utrikespolitik så är det den där Daish verkar, där modiga kurdiska soldater försvarar irakiska och syriska civila och räddar flickor från sexslaveri. Där måste vi vara tydliga, fru talman.
(Applåder)

Anf. 81 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack för ett i vanlig ordning inspire- rande anförande, Birgitta Ohlsson! Jag instämmer naturligtvis i mycket av det. Det känns som att vi i många stycken står på samma barrikad när det gäller kampen för mänskliga rättigheter.

Men det blir ju lite problematiskt med Natovurmen. Det var inte länge sedan det lades fram en 6 000 sidor lång rapport inför den amerikanska kongressen om ohygglig tortyr och övergrepp som CIA och delar av den amerikanska krigsmakten har begått.

Berör inte detta Birgitta Ohlsson? Drar du inte några slutsatser av att det kan bli knepigt att gå in i den USA-ledda allians som Nato är? Det är inte jag, Miljöpartiet, Vänsterpartiet eller andra som säger det här, utan det är amerikanska politiker som lyfter fram alla de illdåd som har begåtts i demokratins och frihetens namn.

Jag hör aldrig Birgitta Ohlsson ta upp den delen av problematiken. Det skulle faktiskt vara intressant att få höra lite mer om det.

Jag tänker på CIA:s tortyrfängelser för några år sedan i Polen, drönarkriget som har drabbat tusentals oskyldiga civila och att vi har en frontrunner bland presidentkandidaterna på den republikanska sidan, vid namn Donald Trump, som säger: Jag kan mycket väl tänka mig att återinföra waterboarding – skendränkning. Vad i hela friden! Ska den så kallade fria världens ledare tala om att man ska skendränka människor?

Det är en för mig helt obegriplig paradox att Birgitta Ohlsson nästan aldrig talar om detta också.

Anf. 82 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja be Valter Mutt att gå tillbaka till riksdagens protokoll och se vad jag har sagt om brott mot mänskliga rättigheter som också USA har utfört de senaste åren.

Jag var en av dem som tydligast drev Guantánamofrågan när den var mest på tapeten. Jag tycker att det är skamligt att det fängelset har upprättats. Övergreppen i Abu Ghraib kan ingen människa någonsin försvara. Det är otroligt viktigt att vi har samma måttstockar för alla länder.

Jag försäkrar också: Under de år som jag var minister i alliansregeringen och träffade amerikanska företrädare lyfte jag alltid frågan om dödsstraffet, att det naturligtvis är oacceptabelt och måste avskaffas och att tortyr i olika former inte får utföras.

När det gäller det som kanske är symbolen för många av dessa övergrepp, nämligen Guantánamo, får jag ändå säga att det i går var glädjande att höra att den amerikanske presidenten aviserar att han ska göra allt han kan, försöka med all sin kraft – dock har han såklart stort politiskt motstånd – se till att Guantánamo avvecklas under hans sista tid som president.

Att USA är en av världens starkaste krafter för frihet, öppenhet och demokrati i världen innebär inte att vi måste vara tysta och inte får

kritisera, utan vi måste kunna vara en klar och tydlig röst. Jag tycker att jag har varit det mot alliansministrar när jag har suttit som riksdagsledamot, när jag har varit minister och också nu efteråt.

Anf. 83 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack för det kartläggande svaret! Det är naturligtvis riktigt – jag uttryckte mig en aning onyanserat, för jag minns också att Birgitta Ohlsson verkligen har kämpat även på de barrikaderna ibland.

Men drar du, Birgitta Ohlsson, slutsatsen att det är klokt att gå in i Natoalliansen, när vi har ett land som är väldigt mycket starkare än de övriga Natoländerna och som gång på gång gör sig skyldigt till detta. Man ska inte vara historielös utan kan titta på Chilekuppen 1973, titta på Sukarno som avsattes 1965 och gå tillbaka till Iran, med Mossadeq som avsattes 1952 – i USA-ledda kupper mot folkvalda presidenter.

En del amerikaner vill gärna se världen väldigt svartvit, med de goda mot de onda. Men i långa stycken är det de onda mot de onda. Om man inte lever upp till sina egna ideal blir det på något sätt en dålig västernrulle.

Jag tycker att det finns bättre filmer att titta på.

Anf. 84 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! På tal om historielöshet verkar det som om Valter Mutt inte har noterat att det har varit en demokratisk president, Barack Obama, som har styrt Vita huset de senaste åtta åren och att det faktiskt har skett ett enormt skifte i den amerikanska utrikespolitiken på denna front. Vi ska inte stå och spekulera om vad som kommer att hända efter höstens val. Men det är väl enormt viktigt att Sverige är en tydlig och fast röst.

Jag tycker också att frågan kan vidgas. De länder i världen som är frihetens fanbärare har ett extra stort ansvar för att se till att de verkligen lever upp till mänskliga fri- och rättigheter: walk the talk, att man inte slarvar med idealen.

Det gäller USA, och det gäller Europeiska union- ens medlemsstater, att det är viktigt att vi är en mycket tydlig profil.

Anf. 85 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Vi är, Birgitta Ohlsson, långt ifrån eniga om allt, vilket kanske hör till saken, när man jämför en borgerlig liberal företrädare och en socialistisk feminist som jag. Då ska man inte vara överens om allt. Men jag vill ändå vara tydlig med att jag uppskattar att Birgitta Ohlsson är så tydlig när det gäller högerextremism, feminism och hbtq-personers rättigheter.

Jag kan dock inte låta bli att reflektera över att om Birgitta Ohlsson hade fått bestämma hade det inte varit Margot Wallström som hade läst upp dagens utrikespolitiska deklaration utan Carl Bildt. Jag misstänker att det inte hade inneburit att det hade blivit mer feminism eller engagemang för hbtq-personers rättigheter. Mycket kan man nog säga om Carl Bildt, men han har inte skrivit in sig i historieböckerna för sitt starka en- gagemang för kvinnor, flickor och hbtq-personer.

Jag måste också säga att jag mycket uppskattar att Birgitta Ohlsson i debatten lyfter Turkiet och i synnerhet den mycket oroväckande utvecklingen i Ungern och Polen. Birgitta Ohlsson är tyvärr alldeles för en- sam bland de borgerliga företrädarna när det gäller att lyfta de frågorna.

Men det jag inte riktigt förstår är hur Birgitta Ohlsson sedan kommer till slutsatsen att Sverige ska ingå i en militär allians med Erdoğans Turkiet, Orbáns Ungern och den nya ärkekonservativa regeringen i Warszawa. Varför tycker Birgitta Ohlsson och Liberalerna att vi ska ha ömsesidiga försvarsförpliktelser med Turkiet, Ungern och Polen?

Anf. 86 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag får väl återgälda till Hans Linde att i vissa frågor som rör exempelvis minoriteters rättigheter, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, kvinnors rätt till fria, lagliga, säkra aborter och hbtq-personers rättigheter samarbetar vi ofta både i andra länder och här för att se till att de frågorna ska bli tydliga.

Jag kan väl också, om vi ska titta på en feministisk utrikespolitik, konstatera att det väl inte var så att herrar som Göran Persson eller Jan Eliasson skrev in sig så skarpt i den historieboken heller, utan det var faktiskt under Fredrik Reinfeldts och Carl Bildts tid som Sverige exempelvis ingick i Global Equity Fund, som är ett samarbete med USA, som nämndes i debatten ti- digare, för att just stödja hbtq-personers rättigheter världen över. Där har vi haft ett enormt starkt dragstöd av andra västerländska demokratier för att se till att de mest utsatta minoriteterna får stöd på många sätt.

Jag kan också konstatera: När Cecilia Malmström blev den första svenska minister någonsin som deltog i en prideparad i ett annat land genom att delta i Warszawa under mycket svåra förhållanden, då blev hon hi- storisk på det sättet. Jag tror faktiskt att det var fler ministrar i alliansregeringen som hann vara med på den typen av aktiviteter för att stötta frihetskampen än vad vi har sett i den nuvarande regeringen. Det fanns tyd- liga guldkorn där vi gjorde enormt stor skillnad.

Fru talman! Jag instämmer i mycket av den kritik som Hans Linde för fram mot Turkiet. Jag och utrikesministern hade en mycket intensiv diskussion i går i denna kammare, en interpellationsdebatt där många partier deltog – jag hade gärna önskat att Hans Linde hade varit där också. Där diskuterade vi brotten vad gäller pressfriheten, de fasans-fulla angreppen mot kurder, mot oppositionella, oberoende journalister och mot andra. Turkiet går käpprätt åt fel håll.

Men det viktigaste, om man vill trycka på Turkiet just nu, tror jag är att använda sig av EU-spåret. Jag får återkomma till det i nästa inlägg.

Anf. 87 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Jag måste säga att det var ett tappert försök av Birgitta Ohlsson att försöka lansera Carl Bildt som något slags feministisk profil. Jag vet inte riktigt hur många som köper det, om man har följt Carl Bildts verksamhet som utrikesminister och politisk företrädare i Sverige.

Men Birgitta Ohlsson lyckas inte svara på frågan. Varför ska Sverige ingå i en militärallians med Erdoğans Turkiet, Orbáns Ungern och den

nya ärkekonservativa regeringen i Warszawa? Jag har sett att Bir- gitta Ohlsson har kallat Nato ”en ideologisk allians för att säkerställa liberala samhällssystem”.

Skulle alltså Birgitta Ohlsson säga att Turkiet, Polen och Ungern i dag är exempel på liberala samhällssystem? Och vad är grunden för den ideologiska alli- ans som Birgitta Ohlsson vill att Sverige ska bilda med Viktor Orbán och Erdoğan?

Anf. 88 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Ett svenskt Natomedlemskap handlar primärt om det som kanske är den absolut viktigaste uppgiften för alla som sitter i denna kammare. Vi är folkvalda i nationen Sverige och ska försvara nationen Sveriges gränser. Det är det absolut allra viktigaste.

Jag instämmer mycket i den kritik som Hans Linde för fram och som också många i mitt eget parti för fram. Men det är viktigt att se att Natoländer som Norge lyckas bibehålla en mycket tydlig kritik mot Turkiet. Natos nuvarande generalsekreterare, Norges tidigare stats- minister, har flera gånger lyft upp den enorma problematik som vi ser i landet just nu. Det tystar alltså inte ens egen röst.

Ett Natomedlemskap handlar primärt om vårt lands frihet att säkra landet. Att puckla på Turkiet och påtala varje brott mot mänskliga friheter kommer vi att kunna fortsätta göra. Jag tror inte att ett Turkiet utanför, som lämnar olika organisationer, blir säkrare för de minori- teter som pressas oerhört hårt i dag.

Anf. 89 SOFIA DAMM (KD):

Fru talman! Ahmed har en stor grå luvtröja på sig. Han stirrar in i kameran med en blick som inte borde tillhöra ett barn. Men den är hans. Han är en 13-årig pojke i Aleppo i Syrien.

Ahmed berättar att han alltid älskat att få lära sig saker. Men skoltiden är förbi. Regimens oljefatsbomber har dödat hans pappa. Det är inte bara tröjan som är för stor på Ahmed. Hans uppgift är också för stor. Han är familjeförsörjare. Ahmed tillhör de 13 miljoner barn som hindras från skolgång av Mellanösterns konflikter. Det är barn som i stället lär sig räkna genom att räkna sekunderna innan bomberna slår ned. Ahmed lär sig livet genom kriget. Men vad lär kriget i Syrien oss?

Fru talman! Kriget i Syrien borde lära oss flera saker, bland annat vad som sker när USA lämnar ett vakuum och när Europa är för passivt.

För fem decennier sedan talade Konrad Adenauer om EU:s framtid. Han sa: Den politiska unionen bör resultera i att en samordnad utrikespolitik utvecklas för det fria Europa och att den amerikanska partnern inom den euroatlantiska alliansen avlastas genom Europas ökade formering.

Det är ett högaktuellt budskap. Vår värld behöver ett starkt Europa. Vår värld behöver ett starkt USA. Vår värld behöver en fungerande allians mellan de krafter som tror på demokrati, mellan de krafter som tror på frihet och står upp för mänskliga fri- och rättigheter. Vår värld behöver denna allians för att stoppa etnisk rensning, förhindra

folkmord och bekämpa en växande islamistisk extremism. Men vi är inte där.

Kriget i Syrien har lärt oss att USA inte förmår detta på egen hand, och vi ser att världen inte är mer än sitt politiska ledarskap. President Obamas tidigare försvarsminister Chuck Hagel gav i december en inter- vju där han påpekade hur Obamas tal om den röda lin- jen och presidentens egen villrådighet hade förstört den internationella tilliten. När USA inte agerar uppstår inget vakuum. Det finns andra aktörer, aktörer med ett helt annat motiv.

Kriget i Syrien lär oss att när EU:s förmåga att agera brister tycks världen bli en mindre säker plats. Världen behöver ett Europa som visar politisk vilja och handlingsförmåga, inte ett Europa där vi inte längre gemensamt står upp för mänskliga fri- och rättigheter och där krafter gör sitt för att upprätthålla bilden av att EU är en exklusiv klubb med Turkiet som inhyrd dörrvakt.

EU är och ska vara det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige är inte och ska inte vara en oberoende röst. Sveriges internationella samarbete får inte degraderas till det som sker i ett stängt rum i New York där stormakter blockerar varandra och inte vill komma överens, ett rum där Ryssland och Kina röstat emot att kriget i Syrien ska få ett slut och sett till att de som begår ett fruktans- värt folkmord inte ställs inför rätta.

Fru talman! Vi borde ha lärt oss att övergången från diktatur till demokrati är skör. Demokratin måste vårdas för att kunna växa sig stark. Det hopp som skulle ha blivit en frihetens oas i diktaturens öken är nu borta. Vi gjorde försök, men de fullföljdes inte. Irak visar vad som händer när man lämnar för snabbt, och Libyen visar vad som händer då det saknas en plan. I kaoset som uppstod efter Gaddafi har Islamiska staten, Daish, skapat en bastion i denna herrelösa oljestat. Islamiska staten lockar nu rekryter från Niger, Nigeria, Tchad och Senegal till Libyen med ett nytt kalifat. Konse- kvenserna av denna brutala närvaro är tydliga. De har genomfört en rad större attentat, ett sprängdåd på ett lyxhotell i Tripoli och halshuggit 21 egyptiska gästar- betare bara för att de var kristna.

Med Libyen nu under kontroll kan IS attackera två kontinenter. Det är bara 35 mil från Malta och 70 mil från Italien som Islamiska staten nu bygger sin bas.

Fru talman! Det behövs en ny Marshallplan för att återuppbygga stora delar av Mellanöstern med långsiktiga och uthålliga satsningar på att skapa trygghet, arbete och utbildningsmöjligheter i och omkring falle- rade stater. Det behövs framtidstro i området liksom goda krafter i Syrien, Irak, Jemen och Afghanistan som kan vara med och bygga upp fredliga, stabila och på sikt demokratiska länder.

I början av denna månad besökte jag Jordanien tillsammans med vår partiordförande Ebba Busch Thor. På Rädda Barnens skolverksamhet i en fattig stadsdel i Amman berättade en mamma från Syrien för oss att familjen efter tre år hade fattat beslut om att försöka ta sig till Europa. De fyra barnen hade fått möjlighet att gå i hjälporganisationens skola. Men när besparingarna sinat, då de inte hade rätt att arbeta, hade de bestämt sig för att det enda möjliga var att åka till Europa. En del släktingar fanns redan på plats. En del hade överlevt resan, andra inte. Vi talade om de stora ris- kerna med resan, samtidigt som vi lekte med

kvinnans barn och försökte hålla borta tankarna på vad som kunde komma att ske.

Så länge man inte har rätt att arbeta för att tjäna sitt uppehälle och så länge barn står utan skolgång kom- mer människor att ge sig av på undermåliga båtar i hopp om en bättre framtid i Europa. Vi borde ha lärt oss det som Hédi Fried uttryckte på Förintelsens minnesdag: Det handlar inte bara om att överleva. Det handlar om att leva.

Europa behöver en ny migrationspolitik.

Fru talman! Om Europa ska vara demokratins högborg ska man också göra allt i sin makt för att nå fram med hjälp till behövande, stötta upp länder i sin strävan efter säkerhet och demokrati och vara ett värn för män- niskor som söker skydd.

Europa har konflikthärdarna runt sig. I öster har vi Ukraina där ett europeiskt land har styckats upp. Unicef rapporterar att 500 000 barn har påverkats av Ryss- lands agerande i Ukraina. Övergrepp av denna karaktär får aldrig accepteras.

Det är barnen som är förlorarna i en konfliktfylld värld. Ahmed i Aleppo har lärt sig att man inte kan räkna med politikers tal. Vi måste lära omvärlden att den kan räkna med Europa, att den kan räkna med oss. De får inte bli den förlorade generationen. För detta har vi alla ett ansvar. (Applåder)

Anf. 90 JULIA KRONLID (SD) replik:

Fru talman! Sofia Damm, som nyligen besökte Jor-danien – där har vi också varit på besök – talade mycket om vikten av hjälp till närom- rådet och hjälp för att bland annat göra det möjligt för barn att gå i skolan. Det är någonting som jag håller med om, och det är också någonting som kan förebygga att människor inte tvingas eller pressas till att ta de livsfarliga resorna över Medelhavet.

Men hur kommer det sig då att Kristdemokraterna i sin konkreta biståndsbudget inte har budgeterat för ett mycket mer kraftfullt stöd till närområdet? Jag vet att Kristdemokraterna till viss del har budgete- rat för det. Men det är långt ifrån tillräckligt. Jag har inte heller hört något tydligt uttalande från Kristdemokraterna om vad de anser om att ta 30 procent av biståndet för att finansiera en ohållbar asylpolitik i Sverige. Kan vi förvänta oss att Kristdemokraterna kommer att ändra på det i en följdmotion till vårpropositionen? Eller kommer ni bara låta det passera att så mycket av biståndet tas till flyktingmottagning i Sverige? Kan vi också förvänta oss en mer kraftfull ökning av bistån- det till hjälp i närområdet för att göra det möjligt för fler barn att gå i skolan?

Anf. 91 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar för frågan. Jag tycker att Kristdemokraterna visar mycket tydligt i budgetmot- ionen att vi prioriterar annorlunda än regeringen. Vi satsar en halv miljard mer än regeringen på humanitärt bistånd. Men humanitärt bistånd allena kommer aldrig att kunna ge människor framtidstro.

UNHCR och World Food Programme vittnar om att deras budgetar är stretchade, och vi måste alla verkligen satsa. Jag tror också att det är någonting som kommer att synas i vår kommande budget.

Men för att ge framtidstro krävs det privata initiativ. Det krävs att man kopplar samman entreprenörskapsanda och investerare och öppnar upp för frihan- del med dessa länder, så att Jordanien och Libanon – länderna i närområdet – också kan öppna upp för arbetstillfällen. Nyckeln ligger inte bara i biståndsinsatser. Nyckeln ligger så att säga mycket bredare än så för att skapa hopp om framtiden.

Vi kommer absolut att fortsätta följa upp hur vi på ett bättre sätt kan vara effektiva med biståndet men också koppla det till andra områden framöver. Det kommer Sverigedemokraterna och andra partier här i riksdagen att kunna se.

Anf. 92 JULIA KRONLID (SD) replik:

Fru talman! Det är bra med 500 miljoner extra, men det är långt ifrån tillräckligt. Jag håller med om att det är viktigt att stödja både kortsiktigt och långsiktigt. Men här har FN ett program som heter 3RP som har en appell om att de behöver många miljoner. De vill hjälpa både långsiktigt och med humanitärt bistånd. Därför vill vi satsa mycket mer än 500 miljoner. Vi har föreslagit 9 miljarder i bistånd till närområdet.

När vi behandlade biståndsbudgeten senast hade alla allianspartier var sitt förslag. Därför blir det ingenting. Det blir bara pannkaka när vi inte kan fälla regeringen i budgetfrågor.

Min fråga till Sofia Damm är därför om hon tänker verka för en gemensam budget så att vi kan göra verklighet av denna politik, så att vi i denna riksdag kan besluta om en annan biståndsbudget som gör konkret skillnad och så att vi kan hjälpa fler flyktingar i närområdet i stället för att bara göra politiska utspel som inte gör någon skillnad över huvud taget på marken.

Anf. 93 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Självklart ska vi satsa på att stötta länder i konflikternas närområden, men det undantar oss inte ansvaret att se till att vi har ett humant och rättssäkert mottagande av människor som har flytt till vårt land. Vi måste klara av att göra både och.

När det gäller budgetfrågan kommer vi att åter- komma till den. Nu kommer vi i alla fall att se till att vi har bra biståndsbudgetar framöver, och jag hoppas på bra debatter här i kammaren och i utrikesutskottet kring detta.

Anf. 94 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Det har inte handlat så mycket om klimatfrågor i dagens debatt. Jag tänkte därför ta upp en sådan aspekt, och då med utgångspunkt i regeringens nya Arktisstrategi.

Det är ju så att en stor del av världens oljeresurser faktiskt måste stanna under mark om mänskligheten ska ha någon chans att klara tvågradersmålet – eller 1,5-gradersmålet eller, helst, ett ännu lägre mål. Det finns forskningsrapporter som antyder att så mycket som 80 procent skulle behöva stanna i backen. En hel del av dessa fossila fyndigheter finns uppe i Arktis och blir mer tillgängliga nu när polarisarna där uppe smälter.

I den Arktisstrategi vi har tagit fram i regeringen ingår som en punkt att vi vill att endast bolag som kan ta hela kostnaden vid en olycka ska kunna få tillstånd att utvinna olja i Arktis. Det är en ganska rejäl broms. Det är också någonstans sympatiskt att inte låta det som alltför ofta sker i världsekonomin ske, nämligen att vinster privatiseras och förluster förstatligas. Vi menar i stället att de stora oljebolagen, som dessutom är några av världens allra resursstarkaste företag, om de vill borra där uppe verkligen ska kunna ta kostna- derna. Olyckorna kan ju bli katastrofala.

Jag vet att KD har ett gammalt engagemang i klimatet och den typen av frågor, och det är därför jag ställer frågan. Jag vill höra lite om hur ni ser på detta att tvinga bolagen att ta hela kostnaden för eventuella olyckor.

Anf. 95 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar Valter Mutt för frågan. Jag var nästan beredd på att få tala om min USA-linje efter anförandet, men även klimatfrågor hör absolut utrikes- debatten till.

När det gäller den arktiska strategin ska den avhandlas i morgondagens debatt, och vi får alla ladda om i kvällens förberedelser inför den. Frågor som olyckor med oljespill och vad Arktiska rådet kan ha för organisationsstruktur så att det verkligen kan göra skillnad hoppas jag självklart att vi kommer att kunna komma tillbaka till. Rent generellt kan jag säga att Kristdemokraterna har gjort tydliga prioriteringar och satsningar i budgeten kring exempelvis anslaget till den globala fonden, som vi anser vara mycket viktig.

Anf. 96 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Sofia Damm för svaret. Jag vill gärna följa upp detta med företagens ansvar lite grann, för där har vi genom åren haft ett ganska bra samarbete med just KD.

En kanske lite mer principiell fråga är hur ni ser på detta med bindande regelverk. Det finns ju en hel del tecken på att det inte räcker att bara ha frivilliga överenskommelser om att de stora multinationella företagen ska respektera mänskliga rättigheter och miljökrav. Att röra sig lite mer åt det bindande hållet, är det någonting också KD kan tänka sig? Det handlar till exempel om att stärka möjligheterna för utsatta människor i utvecklingsländerna att lagföra västerländska företag i domstolar i företagens hemländer, alltså i den rika världen. Är det någonting KD kan öppna dörren för?

Anf. 97 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar Valter Mutt för följdfrågan. Han och jag har flera gånger här i kammaren diskuterat just företagens och handelns ansvar i utvecklingspolitiken, mer specifikt bland annat kapitalflykt.

När det gäller företagens ansvar kanske våra grundinställningar skiljer sig en del. Jag tycker att Valter Mutt ofta ser företagen som den stora boven och att han inte alltid ser företag och näringspolitik som en stor möjlighet till utveckling. När det gäller bindande eller inte bindande måste man se på de specifika frågorna, men vill man nå en förändring där bindande avtal är rimligt är det klart att det också är det som ska till.

Anf. 98 KENNETH G FORSLUND (S):

Fru talman, ledamöter och åhörare! En dag som denna, när den utrikespolitiska deklarationen avges och utrikespolitiken debatteras, är det lätt att fastna i eländesbeskrivningarna. Därför tänkte jag ta en annan inriktning i mitt inlägg, fru talman, och ta fasta på att världen faktiskt blir bättre totalt sett. Trots det vi ser på tv och läser i tidningar om krig, svält, flykt och annat elände är det så att världen totalt sett blir bättre.

För den sakens skull ska vi inte glömma de problem som finns i världen. Dem måste vi arbeta med. Men låt oss söka hopp i det positiva vi faktiskt lyckats åstadkomma i världen!

I Myanmar/Burma har demokratiseringen inletts. På Kuba smälter inte längre bara isen i rom-och-colan, utan även den politiska isen börjar lossna. I Tunisien går den gröna revolutionen mödosamt vidare, och de- mokratiseringsprocessen har till och med fått Nobelpriset. I Tanzania börjar nu arbetet med att bygga upp sociala trygghetssystem för att stödja över 1 miljon hushåll. Det arbetet sker bland annat med svenska bi- ståndspengar, som har satsas i detta.

FN aktiverar sig nu för det västsahariska folkets självklara rätt till självbestämmande. I Paris slöts i slutet av förra året ett globalt klimat-avtal, och i New York slöts förra året ett avtal om hållbara utvecklings-mål – det vi kallar 2030-agendan.

Vi kan konstatera att det i dag, jämfört med för 20– 25 år sedan, är fler i världen som har ett arbete. Det är färre som svälter, och det är fler som går i skolan – pojkar och, framför allt, flickor. Det är färre väpnade konflikter, men utvecklingen de senaste tio åren har tyvärr sett ut så att antalet dödade i de kvarvarande och uppblossande väpnade konflikterna har ökat.

Fler och fler människor i världen lever i demokratier och har sin rätt att rösta och sin rätt att fritt uttrycka sig. Det är totalt sett, fru talman, en värld som de senaste 20–25 åren faktiskt har blivit bättre.

Sveriges uppgift i världen är att bidra till och förstärka den positiva utvecklingen. Det kan och ska vi göra med utgångspunkt i vår militära alliansfrihet, vår 100-åriga tradition av demokrati, vår 200-åriga fred och vår 250-åriga tryckfrihet. Vi i Sverige har en god grund att stå på i vårt internationella och globala arbete. Det är den grunden vi står på när vi globalt arbe- tar för demokrati, rättvisa, rättigheter, fred och väl-stånd.

Fru talman! Jag är stolt över Sverige, detta glest befolkade, avlånga land långt uppe i norr där barrskogsbältet breder ut sig – detta land där natten och mörkret sträcker sig så långt om vintern och där dagen och lju- set sträcker sig så långt om sommaren. Så mörkt om vintern, så ljust om sommaren – men året runt ett hopp och ett ljus i mörkret för världens fattiga och förtryckta. Det Sverige, fru talman, är jag stolt över och vill ha som grund för vårt fortsatta internationella engage-mang.

(Applåder) I detta anförande instämde Valter Mutt (MP).

Anf. 99 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Jag delar förstås den uppfattning Kenneth G Forslund här ger uttryck för att det blir bättre i världen, såtillvida att det alltid har blivit bättre, i vilket fall de senaste 500 åren. Ekonomin har växt i världen. Vi har klarat av att hantera såväl epidemier som svårare åkommor. Vår hälsa blir bättre, och vi uppnådde väl nästan alla av milleniemålen, om jag inte minns fel.

Men jag tror att det är väldigt viktigt, fru talman, att vi är medvetna om de otroligt stora politiska risker vi står inför nu och inte viftar bort dem. Det kan vara så att om ett halvår vaknar vi upp och Donald Trump är president i USA, Vladimir Putin är president i Ryssand, Marine Le Pen är president i Frankrike, Tayyip Erdoğan är fortsatt president i Turkiet, Asad är kvar i Syrien och så vidare. Det där för oss till vad som är kärnan: Demokratin måste vinnas för varje generation. Vi får aldrig glömma detta och vifta bort det med slentrianmässigt, allmänt optimistiska propåer.

Anf. 100 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Jag utgår från att Fredrik Malm återkommer till någon fråga i sin andra replik.

Fredrik Malm pekar på att i ett 500-årigt perspektiv har naturligtvis allting blivit bättre. Nu tog inte jag ett 500-årigt perspektiv. Jag tog ett perspektiv på 20–25 år. Man skulle möjligen kunna förlänga det till 30 år.

Det är ändå så att världen totalt sett under de senaste decennierna har gjort väsentliga framsteg. När vi ska hantera de eländen som onekligen präglar vår värld tycker jag att det är viktigt att ha detta med oss för att inte tappa tron och hoppet på att det går att bygga en bättre värld, för det är när vi tappar tron och hoppet som extremismen växer och de enkla, snabba och farliga lösningarna får ett ökat stöd bland människor.

Anf. 101 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Det är ändå viktigt att vi inte fastnar i den slentrianmässiga beskrivningen att allt bara blir bättre, för det blir inte det just nu. Den politiska utvecklingen i världen är inne i ett av dess absolut mörk- aste skeenden just nu, om vi jämför med de senaste 20– 30 åren.

När jag engagerade mig politiskt var Boris Jeltsin president i Ryssland. I dag är det Vladimir Putin. När jag engagerade mig politiskt blickade man framåt och såg att det fanns en möjlighet efter kalla krigets fall. Pinochet var borta, apartheid hade försvunnit, Taiwan hade växt fram som den första kinesiska demokratin och så vidare. Det var en helt annan optimism i världen för 20 år sedan än vad det är nu.

Det för oss tillbaka till den grundläggande frågan, den kanske mest slitna klyschan av dem alla, att demokratin måste vinnas för varje generation. Det finns en risk att vi glömmer det om vi bara har en allmän uppfattning att allt hela tiden bara blir bättre. Då är risken att vi inte ser de enorma utmaningar vi står inför.

Anf. 102 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Jag uppfattade tyvärr fortfarande inte någon fråga i Fredrik Malms replik.

Jag håller med om att demokratin måste vinnas av varje generation. Men jag håller inte med Fredrik Malm när han säger att världen bara blir sämre just nu, för vi har faktiskt en dubbel utveckling. Det går åt fel håll på vissa delar av den här planeten, medan det på andra delar av planeten går åt rätt håll. Det går åt rätt håll på Kuba och i Myanmar, i Tanzania, exempelvis. Det tas små steg framåt för människor till att komma dithän att de får leva i den demokrati och den frihet som både jag och Fredrik Malm står upp för, hyllar och vill att hela världens alla människor ska dela.

Anf. 103 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Fru talman! Jag har en fråga till Kenneth G Forslund som kanske handlar om hopp och ljus. Jag tänker på tryck- och yttrandefriheten. Den ser mörka tider i dag. Jag vill gärna höra en kommentar från Kenneth G Forslund till detta.

Jag refererar till dagens radionyheter, där det tydligt talades om att i Kina ska minsann medierna nu- mera förmedla statens politik, nyheter och visioner. Det var ytterligare ett inslag som handlade om Iran och två unga hårdrockare, 21 och 23 år gamla, som har fängslats med motivet att de utgör ett hot mot regimen.

Jag tycker att detta är ytterst allvarligt. Det handlar om tryck- och yttrandefriheten, inte i Sverige men världen över. Vi har en skyldighet och ett ansvar i ett land där tryck- och yttrandefriheten är 250 år gammal att arbeta och verka internationellt för att den ska fin- nas.

Anf. 104 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Jag delar Margareta Cederfelts oro över hur bristen på tryckfrihet tenderar att breda ut sig.

Margareta Cederfelt tog upp Kina och Iran. Tyvärr kan vi lägga länder till den listan som ligger betydligt närmare oss. Vi ser en oroande utveckling till och med i ett antal av EU:s medlemsstater vad gäller tryck- och yttrandefrihet och pressfrihet.

Därför är det viktigt att Sverige, som i år firar sitt 250-årsjubileum av tryckfrihet, står upp för tryckfriheten och pekar på fördelarna och nyttan med den för att bygga demokrati och välstånd.

Precis som Fredrik Malm i det tidigare replikskiftet här pekade på att demokratin måste vinnas av varje generation tror jag att också tryckfriheten måste försva- ras av varje generation. Vi kan aldrig ta den för given och självklar. Vi måste alltid vara beredda att stå upp för och kämpa för den.

Anf. 105 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Fru talman! Tack för svaret, Kenneth G Forslund!

Då uppfattar jag Kenneth G Forslunds svar som att regeringen kommer att använda sitt mandat inom EU, FN och andra organisationer för att aktivt arbeta för tryck- och yttrandefrihet. Låt mig nämna ytterligare ett exempel, Turkiet med över 100 000 stängda hemsidor på internet. Detta är naturligtvis inte acceptabelt. Så här ska det inte gå till.

Sverige kan, om Sverige vill, lyfta fram de här frågorna – det är ytterst viktigt – i de politiska församlingar där Sverige verkar. Kommer så att ske?

Anf. 106 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Det sker i alla kontakter som Sverige har med länder som bryter mot yttrandefrihet, mänskliga rättigheter och demokrati och som tillämpar dödsstraff. Oavsett om det är en socialdemokratiskt ledd regering eller om det är en moderatledd regering är Sverige konsekvent i detta, och det är viktigt att vi är det. Det gör att vi åtnjuter respekt till och med bland dem vi kritiserar för att vi är just konsekventa. Det är inte bara så att vi är konsekventa oberoende av vilken regering som för tillfället styr Sverige, utan vi är också konsekventa i vår kritik mot brott mot mänskliga rätigheter, oavsett vem som begår dem. Det väcker också respekt.

Detta arbete har vi alla från alla partier i den här riksdagen ett ansvar att fortsätta, och jag kan försäkra att Sverige och den nuvarande regeringen fortsätter det arbetet.

Anf. 107 SOFIA ARKELSTEN (M):

Fru talman! Svensk utrikespolitik präglas av en stor samsyn, och så har det varit under en längre tid. Vi står upp för viktiga värderingar, mänskliga rättigheter, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, hbtq-rättigheter, yttrandefrihet, journalisters möjligheter att utöva sitt yrke och en grundläggande positiv syn på ett demokratiskt och inkluderande ledarskap med en balanserad syn på institutionernas roll. Vi står upp för ordning och reda och väljer dialog framför konflikt och konfrontation. Och i dag, i den här debatten, är den dag på året då vi är som mest osams.

Samsynen är viktig för att ansvarsfullt kunna regera med stöd av en majoritet i Sveriges riksdag men också för att kunna regera med stöd av en minoritet eller, som nu, med stöd av en mycket svag minoritet i riksdagen. Som konstruktiv opposition är det viktigt att svensk linje håller över tid och att vi inte backar. Det slår vi vakt om.

Världen saknar inte utmaningar. Konflikter, klimatförändringar och sjukdomar som hiv, zikavirus och ebola påverkar människor, regioner och länder. Sverige försöker bidra till att världen ska bli bättre genom handel, diplomati och bistånd.

En del av Sveriges utrikesengagemang handlar om det konfliktförebyggande arbetet och fredsbyggandet. Det är knepigt, skört, långsamt och svårt att mäta. Fortfarande är flest män involverade i processerna. Motsatsen är vårt bidrag till vaccin och medicin i världen. Det är förhållandevis enkelt, stabilt, snabbt och mätbart, och det involverar främst kvinnor.

Stödet till vaccinalliansen Gavi och Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria är en viktig del i vår biståndspolitik. Effekten

är tydlig. Små barn dör inte längre av sjukdomar som går att förebygga. Det bygger motståndskraft på flera plan och stärker samhällen. Sjukdomarna som är hälsohot i fattiga länder kan förebyggas och behandlas. Vissa sjukdomar kan till och med utrotas.

Resurserna räcker aldrig till när det gäller bistånd, även om Sverige som land är en stor givare och ska fortsätta att vara det. Biståndet har också stort stöd i Sverige, särskilt det humanitära och särskilt när vi varje dag ser hur världen brinner.

Omvärlden förändras, och de humanitära katastroferna pågår under längre tid. Biståndet står inför stora utmaningar. Hela det globala biståndssystemet behöver bli bättre. Det handlar om samordning, ökad effektivitet, nya finansieringsformer och bättre koppling mellan ren krishantering, alltså det humanitära biståndet, och det mer långsiktiga utvecklingsbiståndet.

Samtidigt måste vi hantera världen som den ser ut just nu. Regeringens uppdrag måste vara att prioritera så att svenskt bistånd gör så stor skillnad som möjligt. De nya hållbarhetsmålen är en rimlig möjlighet till nystart, men då krävs struktur och styrning också i Sverige.

Som konstruktiv opposition är jag väldigt orolig över hur Sverige tappar fart i viktiga motvindsfrågor, att regeringen inte tar upp SRHR på mötena och att Miljöpartiets politik leder till att Sveriges bistånd handlar mindre om vaccin och att Globala fonden får minskade anslag trots att Sverige redan har lovat annat.

Just detta spelar roll lite bredare eftersom Sverige har varit ett föredöme, och om vi öppnar upp för att bryta löften kan andra länder också göra det. Det har uppmärksammats av bland annat 159 civilsamhällesorganisationer runt om i världen i en gemensam artikel.

Till detta kommer en mer än lovligt luddig strategi för Syrien, den största humanitära krisen just nu. Normkritiken är möjligen inte det värsta problemet utan snarare utvecklingen mot en geopolitisk mardröm. Den ryska aggressionen och stormaktsambitionerna bidrar till det.

Utvecklingen är möjligen inte regeringens fel. Dock går Miljöpartiet och en del Socialdemokrater till storms mot svenskt samarbete med Nato och odlar omorgsfullt myter om bland annat kärnvapen på svensk mark – trots att vi bygger säkerhet tillsammans med andra och Sverige är värt att försvara.

Det finns en rejäl otydlighet om vad som ska gälla för biståndet, inte så mycket prioriteringsmässigt eftersom tänket från den biståndspolitiska plattformen ännu ligger kvar även om den ska uppdateras med de nya hållbarhetsmålen. Men ekonomiskt är det mycket otydligt.

I höstbudgeten uppgick medel till flyktingmottagning i Sverige till omkring 20 procent av biståndsramen. Sedan kom uppgifter i medierna om uppemot 60 procent, och Sida meddelade att de räknade med 50 procent. Det skapade en stor oro i det civila samhället.

Så landade det på ett slags tak på 30 procent. Beskeden från regeringen var att detta skulle hanteras med senareläggning av redan bortlovade utbetalningar. Men sedan kom information i ett pressmeddelande från Vänsterpartiet att 2 miljarder extra skulle tillföras och betalas före årsskiftet

Hela denna hantering är nu KU-anmäld.

Men det handlar inte bara om stora pengar utan om principer – som det futtiga i att ta bort skatteavdraget för gåvor nu när världen brinner.

Anf. 108 JOHAN NISSINEN (SD):

Fru talman! Förra veckan besökte delar av utrikesutskottet Etiopien och Tanzania. Det var en lärorik och mycket intressant resa, särskilt då Afrika är en fantastisk kontinent som det är svårt att inte bli kär i. Den har också en stor framtida potential.

Både Etiopien och Tanzania har växande ekonomier och strävar efter att en dag kunna stå utan bistånd. De vill samtidigt fortsätta att ha goda relationer till Sverige och ser gärna att svenska investeringar och företag etablerar sig där. Det påpekades flera gånger att svenska företag och investeringar ger länderna större möjlighet att komma ur biståndsberoendet och fortsatt goda relationer till Sverige.

Det var glädjande för mig att se deras ambition att kunna stå på egna ben. Sverige har då lyckats skapa rätt förutsättningar och incitament för dessa länder. Det visar också att sverigedemokratisk politik är verklighetsanpassad och i linje med ländernas egen vilja. Sverigedemokraterna har ett politiskt område som vi kallar utvecklingshandel. Det innebär att ett generöst bistånd för att bekämpa extrem fattigdom och att bidra till lösandet av humanitära kriser är viktigt.

Vi ser dock brister med dagens traditionella bistånd. Det riskerar att försätta länder i bidragsberoende trots att många utvecklingsländer, särskilt i Afrika, har växande marknader.

För att lyfta dessa länder långsiktigt och för att bidragsberoendet ska upphöra behövs hjälp till självhjälp genom företag och handel. Sverigedemokraterna vill hjälpa svenska företag att investera mer i utvecklings- länder. Fler företag och ett ökat entreprenörskap leder till fler arbetstillfällen och ökade skatteintäkter för biståndsländerna.

Vi vill också främja många små entreprenörer i utvecklingsländer. Det gäller inte minst kvinnor, som det är viktigt att stödja med exempelvis utbildning och mikrolån. Vi såg ett tydligt och bra exempel på detta i Tanzania. Det är en organisation som hjälper kvinnor som av någon anledning inte får gå i skolan eller måste hoppa av skolan att starta företag eller få andra möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden.

Exempel på verksamheter som redan stöder företagande är Swedfund, Business Sweden, Exportkreditnämnden och Svenska institutet.

Detta är något vi vill prioritera och vidareutveckla till ett eget område som vi som sagt kallar utvecklingshandel. Att knyta handel och bistånd närmare varandra är något som också Nederländerna har genomfört.

För en hållbar utveckling är det också av vikt att kombinera stöd till företag och handel med åtgärder för att stävja korruption och att inom ramen för utrikespolitiken stödja en demokratisk utveckling där makthavare respekterar mänskliga rättigheter och tar ansvar för den egna befolkningen.

Fru talman! När vi ändå är inne på utvecklingshandel vill jag redogöra för vår generella syn på handel. Sverigedemokraterna har en positiv syn på handel med varor och tjänster. Handel minskar protektionism, för- medlar kontakter och kompetenser mellan länder och världsdelar

och är en stor bidragande faktor till mins- kad fattigdom och ökat välstånd.

Sverigedemokraterna är i grunden ett frihandelsvänligt parti. Vi anser att Sverige inom såväl EU som internationella forum såsom WTO ska verka för en fri och öppen handel och för att motverka protektionism. Sverigedemokraterna är generellt positiva till ett handelsavtal mellan EU och USA, det så kallade TTIP. Vi tror att det kommer att stärka den svenska industrin genom borttagandet av icke-tarrifära och tarrifära handelshinder men även genom att förebygga tillkomsten av nya handelshinder.

Sverigedemokraterna ser positivt på USA:s uttalade indikationer om transparens, deltagande och an- svarstagande. Vår förhoppning är att framtagna stan- dardiseringar styr mot redan befintliga mekanismer inom WTO:s avtal. Avtalet innehåller dock många faktorer, och komplexiteten är påtaglig när det gäller tekniska och icke-tarrifära regelhinder.

Anf. 109 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP):

Fru talman, ärade riksdagskollegor och ni som ser på detta via tv-apparaten där hemma! Tack för att ni lyssnar! Jag talar här i dag i min roll som bistånds- och säkerhetspolitisk talesperson för Miljöpartiet. Fru talman! Vi lever i en orolig tid. Världen befinner sig i en av de största humanitära katastroferna någonsin. Aldrig har så många människor befunnit sig på flykt i världen som nu.

Ryssland fortsätter sin olagliga annektering av Krim. Spänningarna har ökat i Östersjöområdet.

Terrorgrupper som IS i Syrien och Irak och Boko Haram i Nigeria härjar besinningslöst. Oskyldiga dödas i stora antal. Sexuella över- grepp är en del av en vidrig krigföring.

IS fruktansvärda terrorhandlingar sätter skräck i människor världen över. Många är de oskyldiga människor som har fått sätta livet till. Paris, Beirut, Ankara och Bamako – listan kan göras lång.

Fru talman! Vi måste stå enade, och vi måste stå starka och visa handlingskraft, tillsammans. För att kunna göra detta på ett bra sätt måste vi se till helheten. För allt hänger samman: fattigdom och konflikt, brist på MR och demokrati och konflikt, klimatförändringar och fattigdom, klimatförändringar och konflikt. Allt länkar samman i en kedja som kan bygga såväl posi- tiva som negativa spiraler beroende på hur vi agerar.

Fru talman! Därför är jag stolt över att Sverige är det land i Europa som tar emot flest asylsökande. Där- för är det viktigt att vi samtidigt värnar biståndet och fortsätter att vara den största givaren per capita, också i en svår tid. Därför är det viktigt att regeringen skjuter till ytterligare pengar till det humanitära biståndet i en tid där människors, inte minst kvinnors och flickors liv, står på spel i underfinansierade flyktingläger.

Vi satsar 1,5 miljarder på bistånd till Syrienkrisen, där vi på ett nytt sätt gifter samman det humanitära biståndet med det långsiktiga.

Sverige har även tillsatt en ambassadör för humanitära frågor och nu en för mänskliga rättigheter.

Fru talman! År 2015 har det hållits inte mindre än tre stora och mycket viktiga globala konferenser: om utvecklingsfinansiering i Addis Abeba, om hållbara utvecklingsmål i New York och om ett bra klimat-avtal, som vi fick till i Paris.

Nu gäller det bara att världen tar dessa mål och omsätter dem till konkret handling. Regeringen har tillfört 4 miljarder till den gröna klimatfonden, som ska hjälpa utvecklingsländerna att klimatinvestera och klimatanpassa.

Detta i sin tur var en viktig komponent i Sveriges framgång i Paris, där Sverige och vår gröna klimatminister Åsa Romson genom sin viktiga roll bidrog till att världen nådde det ambitiösa målet om en maxökning med 1,5 grader. Världen har enats om 17 globala och gemensamma mål för utveckling.

Regeringen kommer nu att fokusera på genomförandet av Agenda 2030, och med detta kommer en omarbetning av policyramverket för utvecklingssamarbetet att spela en viktig roll. En struktur för ökad samstämmighet mellan politikområden har satts upp i Regeringskansliet.

Fru talman! Vår alliansfrihet har tjänat oss väl i 200 år. Det är klokt och ansvarsfullt att hålla fast vid den politiken, särskilt nu när spänningarna i världen är större än på länge. Då måste Sveriges roll vara att verka för avspänning och säkerhet, såväl i vårt närom- råde som i omvärlden. Alliansen tycks tro att ett Natomedlemskap är en ultimat lösning för det mesta. Jag vill mena att ett Natomedlemskap är en osäkerhetspolitik, inte en säkerhetspolitik.

Vår säkerhetspolitik ska i stället vara en fredspolitik. Visst, Sverige behöver ha ett fungerande försvar. Och vi håller just nu på att återställa det svenska försvar som Alliansen kastade i soptunnan under sin tid i regeringen. Och visst, vi behöver öva med andra länder. Där är vi överens.

Men fokus i Sveriges globala säkerhetspolitik ska vara fredsskapande. Då behöver vi spela på många strängar på vår lyra, såsom den mix av insatser vi har beslutat om för att bekämpa Daish. Humanitära, politiska, militära och biståndsrelaterade delar – alla behövs. Sverige ska bli mer aktivt internationellt vad gäller att medla vid konflikt, att förebygga konflikt och att finnas kvar i postkonfliktländer och hjälpa den sar- gade befolkningen med återuppbyggnad.

Vi ska verka för nedrustning och avveckling av kärnvapen och utser nu en ambassadör för nedrustning. Och inte minst, utan i stället viktigast: Sverige för en feministisk utrikespolitik. Det ska inte längre gå att utesluta 50 procent av världens befolkning från freds- förhandlingar och beslutande forum. Så länge det görs kan man inte tala om demokratiska beslut. Världens kvinnor och flickor ska inte behöva utsättas för hot, förtryck och sexuellt våld. Barnkonventionen ska respekteras överallt.

Anf. 110 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Det är tur att det var Alliansen som hade ansvaret för budgeten under de förra mandatperioderna. Om det hade varit Miljöpartiet hade försvaret förlorat ännu mer. Det ser man om man läser deras budgetar.

Det är också tur att vi nu har gjort upp med regeringen om försvarsbudgeten. Tack vare det kunde vi öka anslagen jämfört med Miljöpartiets och Socialdemokraternas utgångsbud.

Men, fru talman, det som är intressant är om Miljöpartiet och du, Pernilla Stålhammar, kan svara på hur ni gör solidariteten med de baltiska staterna trovärdig. Kan de räkna med att Sverige ställer upp militärt om olyckan är framme?

Anf. 111 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Fru talman! Återigen: Det finns många olika sätt man kan ställa upp på. Jag tror att om Sverige skulle bli angripet på ett eller annat sätt skulle vi inte bara vilja ha hjälp militärt. Det finns andra saker som finns med i våra solidaritetsförklaringar och som också behöver uppfyllas. Sedan kommer vi såklart att göra allt för att inte något sådant ska ske.

Det handlar också om att inte öka spänningarna i Östersjön och att inte spä på den säkerhetspolitiska oro som exempelvis ett Natomedlemskap skulle innebära.

Anf. 112 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Nu hörde jag ett svar: De baltiska staterna kan inte räkna med svenskt militärt stöd.

Regeringen verkar inte beredd att garantera de baltiska staterna det stöd som utlovats genom solidaritetsklausulen. Det gör att regeringen, här företrädd av Miljöpartiet och Pernilla Stålhammar, uppenbarligen talar om solidaritet med våra grannar men menar något helt annat. Det måste de baltiska staterna naturligtvis planera utifrån. Det ökar otryggheten. Det ökar osäkerheten. Det bidrar till att göra Sverige till en säkerhetspolitisk risk, för oss själva men också för våra grannar i Östersjö- området. Det är illa, fru talman.

Anf. 113 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Fru talman! Jag skulle vända på det och säga att den politik som Alliansen och Kerstin Lundgren företräder med ett Natointräde – för det är vad ni vill ha – skulle öka spänningarna och riskerna för de baltiska staterna. Jag ser det så.

Vi behöver arbeta tydligt med avspänning i närområdet, fredsskapande konfliktåtgärder, dialog och en politik som är väldigt tydlig.

Anf. 114 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V):

Fru talman! Kära riksdagskollegor och åhörare! Jag har i mitt anförande valt att koncentrera mig på en fråga i dagens debatt, nämligen Västsahara. Jag besökte de västsahariska flyktinglägren i södra Algeriet strax före jul förra året. I 41 år har de västsahariska flyktingarna bott i lägren under mycket svåra förhållanden, sedan de tvingades bort från sitt land av ockupationsmakten Marocko. Det är en ockupation som strider mot FN och den internationella domstolen i Haag. Inget land i världen har heller erkänt Marockos rätt till landet.

De västsaharier som bor kvar i den ockuperade delen av landet utsätts för systematiska och väl dokumenterade brott mot de mänskliga rättigheterna, såsom godtyckliga fängslanden, tortyr, våldtäkter, mord och förföljelser. Naturresurserna utvinns av ockupationsmakten, och västsaharierna tillåts inte organisera sig.

Precis nu inleder 21 västsahariska politiska fångar en hungerstrejk för att de ska få sin sak rättvist prövad i en civil domstol.

De 21 fängslades i samband med en massprotest under 2010 i det ockuperade Västsahara. De utgör ett tydligt exempel på de brott mot de mänskliga rättigheterna som ständigt pågår i Marocko. Vart jag än kom under mitt besök i flyktinglägret möttes jag av en stor tilltro till Sverige och ett starkt hopp om att Sverige som första västland skulle erkänna

Västsahara och göra gemensam sak med ett stort antal länder i Afrika, men även Sydamerika.

Men i januari kom beskedet om att Sverige inte tänker erkänna Västsahara i nuläget. Detta är inte bara ett historiskt misstag, utan också ett stort svek mot det västsahariska folket. Det är också ett svek mot de svenska väljarna, riksdagens majoritet och regeringspartiernas egna kongresser.

Ett svenskt erkännande skulle ha kunnat leda till att fler länder i framför allt EU hade kunnat följa det svenska exemplet. Ett ökat erkännande skulle ha gett det luttrade västsahariska folket en ökad tro på framtiden. Det skulle befästa fred och säkerhet och flytta fram Västsaharas position i FN.

Vad som är orsaken till denna kovändning från den svenska regeringen är svårt att få grepp om eftersom stora delar av den utredning av Fredrik Florén som lig- ger till grund för beslutet är sekretessbelagd. Jag kan tyvärr befara att den svenska regeringen har lyssnat till påtryckningar från Marocko och dess allierade, framför allt Frankrike. Jag hoppas dock innerligt att jag har fel.

Ett av de huvudargument som används av ambassadör Florén är att kriterierna för ett erkännande inte är uppfyllda eftersom den västsahariska regeringen inte har en effektiv territoriell kontroll över hela det västsahariska området. Vad Florén då bortser från är att detta kriterium inte alls har tolkats på samma sätt när vi har erkänt andra länder under liknande premisser.

Så sent som i november skrev tre av världens främsta experter i internationell rätt och folkrätt, professorerna Ove Bring, Pål Wrange och Said Mah- moudi, på DN Debatt att folkrätten inte hindrar ett erkännande av Västsahara. Tvärtom är de legala förutsättningarna liknande dem som har rått när vi har erkänt Bosnien-Hercegovina, Kroatien och Palestina.

Regeringen säger sig i stället vilja öka sina ansträngningar i FN. Jag vill då påminna regeringen om att FN i dag står tämligen handfallet när det gäller Västsahara och att FN:s ansträngningar hittills inte har varit särskilt framgångsrika.

Marocko gör allt för att sabotera och försvåra FN:s arbete. Marocko försöker med alla medel hindra att den av FN beslutade folkomröstningen ska äga rum, och försöker i stället få världen att erkänna det ocku- perade Västsahara som Marockos södra provinser. Marocko har blockerat FN:s särskilda sändebud för Västsahara, Christopher Ross, från att besöka landet under lång tid. Man försöker även stoppa FN:s gene- ralsekreterare Ban Ki Moons planerade besök till lan- det.

Fru talman! Det är av stor vikt att Sveriges regering utövar påtryckningar på Marocko samt agerar i FN och andra internationella sammanhang för att både FN:s sändebud och generalsekreterare snarast får möjlighet att besöka Västsahara.

Folkomröstningen är det naturliga instrumentet för västsaharierna för att utöva det självbestämmande de har rätt till, enligt FN:s system för avkolonialisering.

Ett svenskt erkännande hade kunnat bryta det stille- stånd som just nu råder i avkolonialiseringsprocessen och gett Västsahara en ökad möjlighet att möta Marocko som en jämlik part.

Jag vill därför vädja till regeringen att ompröva beslutet och snarast erkänna Västsahara. I väntan på detta är det helt nödvändigt att Sverige med kraft intensifierar arbetet för att FN ska genomföra den folkomröstning som parterna kom överens om 1991. FN-styrkan

Minurso bör få ett utökat mandat till att även omfatta övervakning av de mänskliga rättigheterna. Självfallet måste vi också öka biståndet till de västsahariska flyktinglägren.

Anf. 115 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! Just nu är 4 718 230 personer registrerade Syrien-flyktingar hos FN:s flyktingkommissariat UNHCR i grannländerna, i huvudsak i Turkiet, Jordanien, Libanon och irakiska Kurdistan. Av dessa lite drygt 4,7 miljoner människor är 20 procent ännu inte fyllda tolv år. Det betyder att vi har nästan 1 miljon barn under tolv år som sitter i flyktinglägren eller bor under ofta mycket svåra omständigheter i trädgårdar och parker och inneboende i överfulla lägenheter, i källare och så vidare i grannländerna.

Vi kan därtill, fru talman, lägga till internflykting- arna i Syrien eller människor som på olika sätt är beroende av humanitär nödhjälp och som har flytt sina hem från en by till en annan, från en stad till en annan och så vidare. De är ungefär 7 miljoner. Vi har några miljoner – oklart exakt hur många – som fortfarande är interna flyktingar i Irak.

De befinner sig i huvudsak i norra Irak, i Bagdad eller i södra Irak, och de har flytt från andra områden. Därtill har vi 5 miljoner palestinier som är en del av FN:s palestinska organs Unrwas försorg. Det finns ytterligare människor som har flytt från Jemen, Libyen och så vidare. Summan av allt detta är att Förenta nationerna i dag fungerar som någon sorts god man åt kanske 15 miljoner människor i Mellanöstern.

Om vi ser det ur detta perspektiv förstår vi att detta är fullständigt ohållbart. Det är det redan nu, med sönderfallande och sviktande stater som ligger där bredvid och så vidare. Det kommer att leda till en total kollaps på sikt om man inte på något sätt klarar av att hantera detta. Det är ungefär 900 000 syrier som har sökt asyl i Europa, att jämföra

med nästan 5 miljoner i grannländerna och därtill alla interna flyktingar.

Vad kan man göra åt detta, fru talman? Först och främst: Det som givetvis är det absolut viktigaste är att kriget tar slut. När det gäller den vapenvila som nu har aviserats, som USA och Ryssland har enats om och så vidare, är det möjligt att den är en väg framåt. Jag är egentligen tveksam till det, för Syrienkriget har pågått så pass länge att det på något sätt följer sin egen dynamik. Det är svårt från grannländernas och världssamfundets sida att på något sätt medla fram en fred. Möjligen kan vi hoppas på att vissa områden stabiliseras och att man lappar ihop det på något sätt och kallar det för en federation i framtiden. Men jag har svårt att se att omvärlden egentligen kan få slut på det här kriget nu.

Vi måste givetvis stärka den humanitära hjälpen. År 2015 täcktes det totala humanitära hjälpbehovet till Syrien till 62 procent av donationer. Ungefär 40 procent av det behov som fanns kunde man alltså inte täcka.

Låt mig, fru talman, peka på ytterligare tre aspekter på detta. Det är viktigt att Sverige, både regeringen och riksdagen, och inte minst Utrikesdepartementet, vår diplomatiska apparat och så vidare tittar på dessa alltmer noggrant.

För det första måste vi se till hur stabiliteten kan garanteras i de sviktande stater som ännu står på benen. Dit hör till exempel Jordanien, Libanon, irakiska Kurdistan och även Algeriet och Egypten. De står näst på tur om detta sönderfall fortsätter att sprida sig. Det är inte Guds bästa barn som styr i de här områdena. General al-Sisi är inte vår bäste vän. Men på något sätt måste vi se till hur sönderfallet kan hejdas och att man kan skapa stabilitet.

För det andra, fru talman, bör Sverige initiera en givarkonferens av det slag vi gjorde för ungefär tio år sedan. Den hette International Compact with Iraq. Där kan man på olika sätt samla Världsbanken, FN och olika stater – inte bara för att ha någon sorts insamling till det nu akuta hjälpbehovet utan för att blicka lite mer framåt. Det kan specifikt handla om att när områden i Syrien, till exempel Kobane, har stabiliserats men fortfarande är kraftigt sargat av alla strider som har pågått går en sådan här hjälpfond in med mer massiv hjälp. Det kan vara som någon sorts Marshallplan för att hjälpa till att bygga upp områdena så att i alla fall några av flyktingarna har möjlighet att återvända.

Det tredje, tycker jag, herr talman, är att Sverige som engagerad biståndsnation och med en långvarig tradition av att kunna förnya bistånd när det så krävs bör börja titta på hur vi kan initiera en biståndsstrategi för flyktinglägren. Det handlar om samhällelig, individuell och demokratisk utveckling i de här flyktinglägren som inte är temporära utan kommer att bli permanenta och utvecklas till städer. Det behövs för att människor inte i generationer ska tvingas att leva i en till- varo där FN är någon sorts god man som kommer med matkuponger en gång i månaden utan att skolgång, beslutsfattande, utbildning, kvinnors rättigheter och så vidare kan garanteras i de här lägren.

Anf. 116 OLLE THORELL (S):

Herr talman! Jag brukar i de här utrikespolitiska debatterna fokusera på ett ämne. Vi är flera socialdemokrater som deltar i debatten, och vi ägnar oss åt olika delar av utrikespolitiken. Det är ju bra det, därför att utrikesministern är begränsad i tid när det gäller utrikesdeklarationen. Jag skulle gärna tala om Burma och den blandning av demokratiska framgångar och stora utmaningar som väntar där. Behandlingen av rohingyafolket, som är en av världens mest förtryckta och diskriminerade folkgrupper, förtjänar uppmärksamhet.

Jag skulle kunna debattera kärnvapennedrustning. Det gjorde vi i kammaren i går, och det är ett annat viktigt område. Jag skulle då med glädje kunna redovisa den stora kursändring som den nya regeringen gjort. Vi står bakom det humanitära initiativet, och vi driver återigen på i olika internationella forum för nedrustning och icke-spridning. Regeringen meddelade också i dag att man tillsätter en särskild ambassadör för nedrustning, vilket är mycket välkommet. Jag skulle kunna tala länge om hens viktiga uppgifter. Men jag väljer ett annat ämne.

Jag vill säga något om Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd. Det är en stor händelse under det utrikespolitiska år som nu pågår. Vi ansöker alltså om en plats i säkerhetsrådet, som en av de icke permanenta medlemmarna för perioden 2017–2018. Sverige, Italien och Nederländerna är de tre europeiska länder som konkurrerar om två platser, och i juni faller avgörandet.

Om Sverige väljs in kommer det att vara 20 år sedan landet senast var medlem i säkerhetsrådet. Gud förbjude att vi skulle missa den här chansen, för då kommer det att dröja minst lika länge till innan vi får chansen igen.

FN är en viktig pelare i svensk utrikespolitik. Det är inte den enda förstås, men den kompletterar andra pelare i utrikespolitiken. Det finns de som har fört fram kritik som handlar om att det stora engagemang som regeringen visar för FN skulle vara på bekostnad av vårt engagemang för EU. Det stämmer inte alls. De här två engagemangen kompletterar varandra. Det visar sig i rankningen av hur inflytelserika de olika länderna i EU är i utrikespolitiken. European Council on Foreign Relations har mätt detta, och Sverige kommer återigen på plats två efter Tyskland. Det är ett gott betyg, och det ska vi vara stolta över.

Jag är glad över det breda stöd som kandidaturen har haft i utrikesutskottet men också i hela riksdagen.

Vi är måhända ett litet land i utkanten av Europa, men i FN-sammanhang har vi en stolt historia och ett imponerande cv. Ända sedan Folke Bernadottes tid har svenskar spelat en viktig roll i FN, inte minst de när- mare 100 000 svenskar som genom åren har tjänstgjort i 120 internationella uppdrag i runt 60 länder. Andra personer som vi ska vara mycket stolta över och som har varit framstående genom åren är Dag Hammarskjöld, Rolf Ekéus och Hans Blix. Aktuella och framstående personer är Jan Eliasson, visselblåsaren Anders Kompass, Staffan de Mistura, som medlar i Syrienkonflikten – han är till hälften svensk i alla fall – och Birgitta Holst Alani som ska bistå de Mistura i medlandet.

Vi är också en av de största bidragsgivarna till FN per capita men även i faktiska tal. Vi bidrar med mycket så kallat kärnstöd, vilket är pengar till olika FN-organ som inte är öronmärkta för särskilda insatser. Det är mycket uppskattat och ger organen frihet att snabbt kunna agera när kriser uppstår. Det är vi med rätta stolta över. Sveriges cv kommer att hjälpa oss närvi konkurrerar med Italien och Nederländerna om en plats i säkerhetsrådet.

Vi kan i den här kammaren ha olika meningar om delar av utrikespolitiken – huruvida JAS-plan är allena saliggörande, hur vi ska prioritera i biståndet och så vi- dare. Men att FN är en viktig arena för Sverige och att FN har en vital roll att spela i världspolitiken står utom allt tvivel för alla partier i den här riksdagen.

Vi kandiderar för att vi vill bidra med vår röst för fred och rättvisa och för en starkare koppling mellan fred och utveckling. Vi vill se ett ökat fokus på förebyggande av konflikt och en stärkt roll för kvinnor i fredsprocesser. Vi vill se större framgångar än hittills på nedrustningsområdet, inte minst kärnvapennedrustning.

Det här är några anledningar till varför vi vill vara med i säkerhetsrådet. Vi vill helt enkelt vara med och påverka så mycket vi kan i de forum som har störst betydelse. FN har förstås sina brister, det vet vi. Säkerhetsrådet behöver reformeras. Effektiviteten är dålig på sina håll. Syrienkriget visar den förlamning som säkerhetsrådet drabbas av emellanåt när man inte enas om en väg framåt. Men FN är det forum vi har, och vi måste ha rimliga förväntningar på FN.

Jag vill avsluta med något som Dag Hammarskjöld sa. FN skapades inte för att föra oss till himlen utan för att rädda oss från helvetet. (Applåder)

Anf. 117 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr talman! Jag ska i mitt anförande fokusera på två områden. Det har sagts mycket klokt och intressant här under den utrikespolitiska debatten, och jag ansluter mig naturligtvis till det som Karin Enström, moderat vice ordförande i utrikesutskottet, har anfört.

Jag ska börja med att tala om utvecklingen i Turkiet. Det som händer i Turkiet i dag är oroande. Jag har på uppdrag av OSSE deltagit som valobservatör vid de två senaste valen. Vid båda dessa tillfällen påtalade OSSE det eskalerande våldet och att den avbrutna försoningsprocessen mellan regeringen och PKK behöver återupptas för att nå en fredlig lösning mellan kurder och regimen i Turkiet.

Det som vi nu ser är en eskalering av våldet där oskyldiga civila kurder, framför allt boende i de sydöstra delarna, utsätts för ett förfärligt våld som inte borde förekomma i ett europeiskt närliggande land. Omvärlden har ett stort ansvar för att upplysa om och ta upp frågan om våldet mot kurderna i Turkiet vid EU:s förhandlingsbord och på den internationella arenan inom FN. Våldet måste få ett stopp. Civila ska inte utsättas för det våld som de drabbas av i dag. När vi nu pratar om Turkiet vill jag också nämna vad som hände under valrörelsen i form av övergrepp mot tryckfriheten.

Fyra dagar före valdagen – det är valet i november jag talar om – stängdes en av Turkiets största medie- grupper. Tidningen stängdes. Det gällde även tv-kanaler och radiokanaler. Det ska inte gå till på det sättet i ett demokratiskt land. Det är viktigt att regimer respekterar medborgarnas rätt att ta del av oberoende medier. Det är också viktigt att regimer ser till att det finns mångfald när det gäller medier och att de inte försöker begränsa.

Jag skulle vilja säga att den tid då det gick att be- gränsa det fria ordet är över nu. Internet bidrar till att det finns tillgång till nyheter, tillgång till åsiktsfrihet. Det förekommer att regimer stänger hemsidor. I till exempel Turkiet är fler än hundra tusen hemsidor stängda. Men det begränsar inte medborgarnas möjligheter att uttrycka sig; det försvårar. Och det är inte acceptabelt.

När jag talar om tryckfrihet och yttrandefrihet tänker jag också på alla fängslade journalister världen över. Det finns mycket att göra när det gäller det. Dawit Isaak är en av dessa fängslade journalister. Men det finns många fler. Det har nämnts tidigare i dag. Vitryssland är ett exempel. Det är bra att oppositionella har frigetts och att journalister har frigetts. Men det är inte tillräckligt. Det gäller att regimer visar också på en bredare front att det råder frihet – mediefrihet och yttrandefrihet.

I dag på morgonen kom ett nytt bakslag mot det fria ordet, vilket jag nämnde i ett tidigare replikskifte. Kina, en stor regim som inte är känd för att vårda det fria ordet, deklarerade ytterligare inskränkningar. Medierna ska ägna sig åt att stödja regimen. Medierna ska stödja den marxistiska regimen.

Det ska inte gå till på det sättet i en fri värld. Omvärlden måste ta tydligt avstånd från den utvecklingen. I Sverige har vi under 200 år haft en tryckfrihetsförordning som garanterar det fria ordet. Det är bra. Det är positivt. Men vi har också en skyldighet att ta upp och driva frågan, att våga föra ordet vidare på den internationella arenan så att fler länder och fler med-borgare får möjlighet att, utan risk för sina liv, ge uttryck för det fria ordet.

Anf. 118 MIKAEL JANSSON (SD):

Herr talman! Man kan spela säkerhetspolitik med dåliga kort på hand. Men det är inte att rekommendera. I dåliga tider kan säkerhetspolitiken komma att synas, och då vill man inte sitta med bara par i tvåor på hand.

I verkligheten blir vi synade hela tiden. Därför ska man aldrig ha en för svag militär förmåga. Den ska vara relevant för sin tid, och den ska kunna utgöra ett fundament för vidare upprustning vid snara behov.

I modern tid har vi inte alltid varit i takt med tiden. Vår beredskap var inte särskilt god när andra världskriget bröt ut. Däremot rustade vi så snabbt vi kunde i och med krigsutbrottet och under kalla kriget. Vi blev välrustade och var det fram till mitten av 1990-talet. Vårt försvar var krigsanpassat och skapade därför en tröskeleffekt till skydd för freden. Krigsspel låg till grund för en krigsplanering där vi skulle ha få svaga länkar i kedjan och ingen riktigt svag länk. Skillnaden mot i dag är markant.

Försvaret är i dag fredsanpassat, vilket gör att ked- an egentligen inte ens sitter samman. I fred räcker det att några system kan producera under ett antal timmar, till exempel hur många timmar vi har stridsflyg i luften oaktat hur många plan vi har uppe samtidigt. Däremot fungerar inte ett fredsanpassat luftförsvar som helhet mot en avancerad motståndare i skarpt läge.

Frågan om behovet av upprustning av det svenska försvaret har vi sverigedemokrater drivit hårt alltsedan den drastiska nedrustningen tog fart på 1990-talet. Vi har kämpat ensamma i frågan. Så var det när vi tog plats i riksdagen 2010. Men sedan kom det som kallas trendbrottet i och med försvarsbeslutet 2015.

I dag är SD inte längre ensamma i försvarsfrågorna. Det finns majoritet för att vi åter ska bygga ett invasionsförsvar. Det finns i dag majoritet för att vi åter ska ha värnpliktsutbildning. Det är bra. Det saknas bara en faktor; försvarsanslaget måste höjas kraftigt. I den kampen är vi fortfarande ensamma.

Försvarsministern har troligen slagits inom regeringen för högre anslag, men det är trots allt en rödgrön regering. Och det kan förklara en hel del.

Det är tråkigare att vi är ensamma i oppositionen om att vilja höja försvarsanslaget kraftigt. Förlåt, herr talman, men när jag lyssnar på Moderaternas försvarspolitiska företrädare förs tanken till ansvarslös pacif- ism.

Vi kan bara konstatera att med nuvarande anslag viker försvarsförmågan fortfarande i stället för att stegra. Det är pinsamt. Sveriges försvarsförmåga är viktig för den säkerhetspolitiska balansen. Oavsett om Ryssland och Kina bildar allians eller inte är det tydligt att USA kommer att få balansera Kina och att Europa kommer att få ba- lansera Ryssland. Sveriges och Finlands roller i det förra kalla kriget kan komma att bli ungefär likadana i ett kommande kallt krig. Ett rustat Sverige och ett rustat Finland, gärna i allians med varandra och neutrala i förhållande till stormakter, kan vara en avspännande faktor, en fredsfaktor.

En viktig fråga som vi ska ta ställning till i denna kammare är värdlandsavtalet med Nato, Host Nation Support.
Sverigedemokraterna har inte slutligt bestämt sig om detta avtal, men vi granskar frågan mycket kritiskt.

Jag ska avsluta med att förtydliga hur vi har analyserat avtalets delar, genom att svara på några frågor om värdlandsavtalet som jag tycker fångar in ämnet bra.

Fråga 1: Om riksdagen ratificerar värdlandsavtalet, har Nato sedan rätt att sätta upp en militärbas i Sverige när de vill utan Sveriges tillstånd? Svar: Nej, det bestämmer Sverige i så fall självt.

Fråga 2: Kan Sveriges regering eller dess valda ombud säga ja till eller be om en Natobas i Sverige utan att förankra detta i riksdagen? Svar: Ja, i princip. Jag förutsätter dock att en samlingsregering bildas om det är ett skymningsläge. Om det är lugnare förutsätter jag att riksdagen eller åtminstone krigsdelegationen äger frågan.

Fråga 3: Påverkar ett svenskt värdlandsavtal den militära balansen i Östersjön? Svar: Ja. Att Nato even- tuellt kan sätta upp en militär bas i Sverige, relativt fort och enligt förberedda rutiner, påverkar styrkebalansen.

Fråga 4: Om Nato har upprättat en militär bas i Sve- rige, gäller då deras rättskipning på basområdet? Svar: Ja, något annat är inte rimligt.
Fråga 5: Om Nato har upprättat en militär bas i Sverige med hjälp av värdlandsavtalet, har Nato då rätt att bedriva krig, utan Sveriges tillstånd, mot vem de vill och med basen som stöd?

I detta anförande instämde Heidi Karlsson (SD).

Anf. 119 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr talman! Tack, allesammans! I dag har man lyft fram mänskliga rättigheter på flera områden, kurdernas situation och Turkiet. Jag vill här använda mina minuter för att särskilt lyfta fram Mellanöstern där utvecklingen är mer oroväckande för varje dag som går. Det är oskyldiga människor, barn och kvinnor som får betala priset.

Herr talman! Förra veckan åkte jag till Diyarbakır i Kurdistan i Turkiet. Jag bevittnade då själv det pågående kriget i staden Diyarbakır i Surkommunen. Det förekommer skottlossning i sex stadsdelar. När man kommer dit möter man militära pansarvagnar, tankvagnar och militära posteringar i miljonstaden. Jag vaknade till ljudet av raketer och bomber och somnade också till det ljudet. Jag kunde inte tro mina ögon att det pågår ett krig i en miljonstad som Diyarbakır och att omvärlden blundar för detta.

Om vi i Sverige och EU inte tvingar Turkiet till fredsförhandling med kurderna kommer vi snart att ha 400 000 människor som redan i dag är på flykt i sitt eget område Kurdistan i Turkiet. Det var FN:s rapportör som presenterade denna siffra för EU-parlamentet. Det finns alltså 400 000 kurder som är internflyktingar på grund av krig och på grund av det utegångsförbud som Turkiet har infört i 40 procent av de kurdiska om- rådena.

Vad gör vi i Sverige och EU? Jo, vi bidrar till att Turkiet ska få miljoner euro för att stoppa flyktingar som Turkiet har medverkat till att orsaka i 40 procent av de kurdiska områdena. Vi vet att Turkiet spelar ett maktspel. Sverige och kanske andra länder har en god ambition. Man vill faktiskt göra något konkret, men problemet är att det finns ingen dialog och ingen lösning. Turkiet spelar ett maktspel när det kommer till förhållningssättet mot kurderna, mänskliga rättigheter och yttrandefrihet. Om man stöder fred och kurderna är man terrorist.

Senast var det 1 000 människor – professorer och akademiker – som skrev ett upprop om att de vill ha fred. Enligt Erdoğan skulle samtliga vara terrorister och åtalas för att de hade nämnt detta. Så när vi i talarstolen här i dag pratar om fred och kurderna är vi enligt deras definition vara terrorister. Så är problemet med Turkiet.

Turkiet har också bombat kurderna i Syrien, de som, trots alla brister och alla hot från regimen, Isis och andra militanta jihadister, har lyckats skapa ett annorlunda samhälle där kvinnorna och andra miniroteter har skapat fred. Men sedan en vecka tillbaka bombar Turkiet även där varje dag.

Om kurderna skulle få en någorlunda självständighet i regionen skulle det skapa osäkerhet och instabilitet, enligt Iran. Därför ska Iran och Turkiet till varje pris förhindra kurderna, och detta är oroväckande. Kurderna krigar inte om de får mänskliga rättigheter. Det finns inga minoriteter som flyr, till exempel yazidier, assyrier, syrianer och andra minoriteter, om det inte är krig, förföljelser och diktatur.

Vad gör vi i Sverige och i EU? Jo, man har mer och mer inlett affärer med dessa regimer. Med Iran har man redan gjort det, och där är det snart val. Där finns det stark oro för mänskliga rättigheter, det vet vi. Det förekommer summariska avrättningar av kurder, socialister och

liberaler. En grupp artister som har sjungit en sång som är kritisk till regimen har fått livstids fängelse.

Så här pågår det under Asadregimen. Han förföljer sitt eget folk och mördar människor. Det är väldigt oroväckande. Detta pågår i hela regionen. Och vem är det som betalar priset? Jo, det är faktiskt oskyldiga, främst kvinnor och barn.

Under kriget i Turkiet har man mördat över 105 kvinnor och flera minderåriga barn. Anhöriga får inte ens ut deras kroppar, trots att enligt den turkiska kon- stitutionen ska döda kroppar tas om hand. Det förekommer till och med orättvisor när man vill begrava sina barn eller andra som har mördats. Därför är det väldigt viktigt att vi här i dag uppmärksammar de orättvisor mot kvinnor och barn som sker i kriget i Turkiet och i andra länder.

Anf. 120 KRISTER ÖRNFJÄDER (S):

Herr talman! Jag vill i det här viktiga forumet, den utrikespolitiska debatten, lyfta fram det arbete som IPU gör.

Interparlamentariska unionen, IPU, är en global organisation för självständiga staters parlament. Den grundades för mer än hundra år sedan i syfte att arbeta för fred och mellanfolkligt samarbete.

Organisationen har för närvarande 167 nationella parlament som medlemmar. IPU bildades 1889 och de senaste 30 åren har medlemsantalet mer än fördubblats, något som tydligt visar organisationens vitalitet och relevans för parlamentariker runt om i världen i dag.

Bland organisationens uppgifter ingår att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder och verka för de parlamentariska institutionernas utveckling. Att hjälpa till med att bygga upp demokratiska funktioner, arbetssätt och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet. Svenska Sida är en stor bidragsgivare till IPU, och ger stöd åt en rad demokratifrämjande projekt och kapacitetsuppbyggnad av parlament runt om i världen.

Herr talman! I Sveriges riksdag har vi en aktiv delegation som arbetar för att föra Sveriges talan inom en rad viktiga utvecklingsfrågor. Vi sitter med i ett flertal kommittéer och arbetsgrupper inom IPU. Den första svenska IPU-gruppen bildades i riksdagen 1892. Det innebär att Sverige 2017 har varit medlem i IPU under 125 år. Det planerar den svenska IPU-delegationen att uppmärksamma genom olika arrangemang i riksdagen.

IPU har också genom åren närmat sig FN och har sedan 2002 observatörsstatus i FN:s generalförsamling och permanent närvaro i både Genève och New York.

Jag vill därför passa på att nämna att den svenska IPU-delegationen deltog nyligen, för två veckor sedan, i FN:s årliga parlamentariska hearing i New York, som är en stående verksamhet för delegationen. Huvudte- mat var den globala narkotikaspridningen och hur värl- dens parlament kan samarbeta för att bekämpa de globala problemen rörande narkotika, och om hur arbetet mot korruption och hälsofrämjande arbete kan understödjas.

Det var en mycket viktig hearing där Sverige varit drivande. Idén till FN-hearingen lades fram av IPU-delegationens förste vice ordförande Anti Avsan, Moderaterna, som i höstas valdes till ordförande i IPU:s fjärde permanenta kommitté för FN-frågor. Avsan har också utsetts att ingå i regeringsdelegationen som i april deltar i Ungass 2016, United Nations General Assembly Special Session, som kommer att utvärdera den rådande globala narkotikapolitiken och lägga upp riktlinjer för framtiden.

Herr talman! Flera IPU-seminarier har anordnats under 2015 i riksdagen med IPU-delegationen som arrangör. Ett seminarium handlade om den globala narkotikaproblematiken och ägde rum i maj. I panelen deltog olika representanter inom området, och det var väldigt framgångsrikt.

Herr talman! Jag vill också nämna att jag i våras sände ut ett brev till alla riksdagsledamöter angående den då aktuella kampanjen för United Nations Parlia- mentary Assembly, Unpa. Kampanjen handlade om upprättandet av en rådgivande parlamentarisk försam- ling inom Förenta nationerna. Förslaget gick ut på att skapa en ny institution i form av en parlamentarisk för- samling inom FN som initialt kunde vara sammansatt av nationella parlamentariker, men som stegvis skulle kunna få utvidgade befogenheter och väljas direkt. I mitt brev påminde jag om att det redan finns en global parlamentarisk församling i vilken riksdagens ledamöter ingår, nämligen IPU. Jag anser det viktigt att påminna om detta även i detta forum.

Herr talman! Det här var en liten redovisning av vad som har hänt. Vi inom IPU-delegationen kommer att jobba vidare under 2016. Vi ser fram emot det arbetet och lovar att hålla en hög profil för Sveriges räkning.

Anf. 121 GÖRAN PETTERSSON (M):

Herr talman! Jag tänker använda min talartid till en uppmaning till mina riksdagskollegor. Europa står in- för ett antal var för sig mycket stora utmaningar. Vi har fortfarande restföljder av finanskrisen, vi har flykting- strömmar från sönderfallande stater och vi har ett aggressivt och expansivt Ryssland. Samtidigt som vi står inför dessa utmaningar ser vi ett USA som står inför ett mycket oförutsägbart presidentval.

I detta läge är det viktigare än på mycket länge att EU:s stater håller ihop. Jag uppmanar därför alla riksdagsledamöter att vid sina möten med europeiska parlamentskollegor lägga vikt vid att ge stöd för den europeiska sammanhållningen.

Det var min korta uppmaning. Och ganska snart kommer jag att lämna kammaren för att åka till OSSE:s vintermöte och där leva efter min egen uppmaning.

Anf. 122 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Flera av företrädarna för såväl regeringspartierna som flera oppositionspartier har i flera år pratat om Sverige som en humanitär stormakt. Man har talat om vårt land som ett föredöme för övriga värl- den, då vi under lång tid har haft Europas mest liberala migrationspolitik. Man kallar oss humanitär stormakt, då vi formellt sett lägger 1 procent av bni på bistånd, vilket gör oss till ett av världens mest generösa givare.

Herr talman! Visst låter det här bra, men det gör oss inte per automatik till en humanitär stormakt. Jag tänkte ta några exempel.

Upp till 30 procent av biståndet stjäl man rakt av för att bekosta mottagandet av asylsökande. Enprocentsmålet har genast reducerats till ett 0,7-procentsmål, då pengarna har stulits från människor som sväl- ter, fryser och törstar ihjäl i länder långt härifrån. Det är skamligt. Av de faktiska biståndspengarna går endast en liten del till humanitärt stöd eller till nödvändig- heter som rent vatten och sanitet. Är detta att vara en humanitär stormakt, herr talman, när det finns över 60 miljoner människor på flykt runt om i världen och när tusentals barn dör varje dag som följd av att de inte har något så enkelt som rent vatten?

Jag tänkte lyfta fram ytterligare aspekter som minst sagt är aktuella här i dag. Jag talar nämligen om den fruktansvärda situationen i Syrien. Miljontals männi- skor lider som följd av den tragedi vi ser där i dag, och Sverige bör i detta avseende agera för att främja vapenvila. Ut- rikesministern talade i sitt huvudanförande om hur territoriell integritet

står fast i folkrätten. Det är fina ord, men faktum är att regeringen i stor utsträckning gynnar de grupper som motarbetar just folkrätten.

I vår del av världen får man konflikten att låta så enkel. Asadregimen, Daish eller den så kallade Islamiska staten samt al-Qaida-gruppen al-Nusra ses som de onda, samtidigt som man ser den så kallade Fria syriska armén som de goda demokraterna. Vad skönt om det vore så enkelt! Och vad skönt om de Natostödda rebellerna var så demokratiälskande och sekulära som man önskade!

Men, herr talman, det är inte så enkelt. Faktum är att hundratals grupper slåss mot varandra och att allianserna i Syrien förändras hela tiden. Vi kan ta Fria syriska armén som exempel. Efter att den fått stöd med bland annat vapen från flera av västländerna vet vi i dag att det lösa nätverk som kallas Fria syriska armén i själva verket också består av brutala salafistgrupper med stöd från Turkiet och Saudiarabien. Ledaren för rebellernas förhandlare i FN råkar dessutom komma från den Saudistödda och av vissa stater terrorklassade salafistgruppen Jaysh al-Islam, som har haft som mål att ersätta Asadregimen med en islamistisk stat. Dess förre ledare har önskat livet ur samtliga shiiter och alawiter i Damaskus.

På sina håll har delar av gamla Fria syriska armén anslutit sig till Jaysh al-Islam, al-Nusra och Ahrar ash- Sham, som står långt ifrån de mänskliga rättigheter som vi här ser som självklara. De respekterar inte mi- noriteter som inte passar in i deras världsbild. Är det verkligen dessa människor man ska stötta? För att vilja få bort en regim, oavsett hur brutal den är, måste det finnas ett legitimt alternativ.

Herr talman! Vi har nåtts av de glädjande nyhet- erna om en framtida vapenvila. Regimen är positiv till detta, och flertalet grupper har anslutit sig. Frågan är dock hur detta kommer att gå. Som jag nämnde tidi- gare består många av rebellgrupperna av islamister som samarbetar med syriska al-Qaida, som ju inte ingår i vapenvilan.

Frågan är hur bra det kommer att gå med vapenstilleståndet. Det mest anmärkningsvärda i detta sammanhang är att den kurdiska sekulära milisen YPG och dess allians Syrian Democratic Forces helt utestängts från freds- samtalen i FN efter påtryckningar från islamisterna i Turkiet. Denna grupp kan ses som den mest effektiva gruppen i kampen mot Daish och har för länge sedan lyckats få till en vapenvila med Asadregimen. I gruppen ingår inte bara kurder utan även araber, shiiter, alawiter, kristna och sunnimuslimer. Att inte heller Sverige stöder denna grupp mer kan i sammanhanget ses som ett enormt svek. I kombination med att Sverige av många redan ses som en fristad för jihadister och som en av västvärldens största exportörer av jihadister är det minsta vi kan göra att stötta sekulära grupper som kämpar för demokrati och mot extremism.

I stället väljer regeringen att skicka bistånd till or- ganisationer som Islamic Relief och Syria Recovery Trust Fund. Dessa organisationer har sedan slussat vidare pengar till brutala salafistgrupper, som de jag ti- digare nämnt. Detta vet utrikesministern. Hon deltog för inte så länge sedan i en interpellationsdebatt mot mig och vägrade då svara på om det är okej att regeringen skickar svenska skattemedel till grupper som dessa. Hon får gärna svara på det i dag i stället om hon befinner sig här.

Herr talman! Regeringens agerande är inte värdigt ett land som kallar sig humanitär stormakt och säger sig förtjäna en plats i FN:s säkerhetsråd. Vi kan så mycket bättre än så.

I detta anförande instämde Mikael Jansson och Ro- ger Richtoff (båda SD).

Anf. 123 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag begärde replik apropå detta med Sverige som en humanitär stormakt.

Om man tittar i Sverigedemokraternas budget, som är något annat än det ordflöde man hör från partiet, ser man att det skärs ned. Det är sju partier i Sveriges riksdag som står upp för enprocentsmålet inom biståndet och ett parti som inte gör det.

Ni vill under de närmaste fyra åren skära ned på budgeten och avsätta 47 miljarder kronor mindre. Ni vill gå ned till 0,7 eller 0,75 procent av bni. Hur kan det vara mer humanitärt och storsint än 1,1 procent av bni?

Det är hyckleri och spelad omtanke. Ni har alltid tyckt att det kommit för många invandrare hit. Nu har ni hittat en strategi där ni säger: Vi ska hjälpa dem i närområdet. Men det är bara ett annat sätt att säga: Vi vill inte ha hit dem.

Anf. 124 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det är lite fult det där. Om man läser vår budget ser man tydligt att Sverigedemokraterna lägger ungefär 9 miljarder på stöd till UNHCR. Grundläggande för att människor ska kunna få en framtid värd att leva i är att de får tillgång till exempelvis skola och de grundläggande förnödenheter som behövs i bland annat FN:s flyktingläger.

Sverigedemokraterna lägger betydligt mer pengar än regeringen eller för den delen något annat parti i Sveriges riksdag på just humanitärt stöd. Vi avsätter 9 miljarder till FN:s flyktingläger. Det är enorma belopp som kommer att göra en stor skillnad. Det är därför vi kan vara stolta med att säga att vi har Sveriges mest humana flyktingpolitik. Det finns inget annat parti i Sveriges riksdag som kan hjälpa så många som oss.

De nedskärningar som Olle Thorell nämnde tidi- gare handlar inte om humanitärt stöd. Det vet nog Olle.

Anf. 125 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag vet, och jag kan också räkna, läsa tabeller och förstå dem. Jag försöker inte dölja sanningen bakom en ordmatta om låtsasidéer.

Detta är fakta. Ni avsätter 47 miljarder mindre till utlandet under fyra år. Ni gör höjningar till närområ- deshjälpen men drar ned biståndet med 16 miljarder. Det är summa 31 miljarder under fyra år.

Sedan kan man lägga till 12 miljarder mindre till Migrationsverket, 30 miljarder mindre till migrationspolitiken och 90 miljarder som man ska spara på välfärdsområdet när man låtsas att det inte finns några flyktingar.

Det är pajaskonster i politiken som inte är värdigt Sveriges riksdag eller ett parti som säger sig vilja ha makt.

Anf. 126 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Detta är väldigt märkligt. Vi som alla andra partier fokuserar vår budget på vår politik. Är det så att färre människor kommer till Sverige, vilket färre gör med vår politik, behöver vi inte lägga lika mycket som regeringen på vissa saker. Vi har plus minus noll när det kommer till det som Olle Thorell pratade om. Det blir mer till de befintliga invånare vi har här just för att färre kommer till Sverige.

När det kommer till de människor som faktiskt flyr är det ren hyckleri av regeringen. Man når inte upp till enprocentsmålet. Man gör nedskärningar med upp till 30 procent av biståndsbudgeten. Vad ska man säga till alla dem som flyr från al-Asads regim, Islamiska staten eller vad det nu må vara?

Ska man säga att det är viktigare att bekosta de människor som har kommit ända till Sverige och kunnat betala flyktingsmugglare för att ta sig hit? Är det verkligen rimligt att man tar pengar från hårt utsatta människor till dem som tar sig från Danmark till Sverige? Det tycker inte jag.

Anf. 127 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Israels ockupation av Palestina har skapat en av världens mest segdragna konflikter. Jag hade möjligheten att resa tillsammans med en grupp riksdagsledamöter i början på januari på en studieresa till Israel och Palestina i syfte att lära mig mer om människors förhållanden i konflikten framför allt i de delar som inte så ofta uppmärksammas i den politiska debatten här i Sverige.

I Israel finns det i dag 45 byar med över 100 000 invånare som Israel inte erkänner. De som bor där saknar bostadsadress men framför allt offentlig service såsom elnät, skolor och fungerande vägar. Att behandla den arabiska minoriteten på detta sätt är inte annat än en rasistisk politik, och det måste upphöra från Israels sida.

Israel måste också släppa de politiska fångar som finns. Vi träffade sonen och hustrun till den palestinske politikern Marwan Barghouti. De berättade om förhållandena för de palestinska fångarna. I dag sitter 6 200 palestinier i fängelse. Av dem är 16 medlemmar av parlamentet. Det är inte värdigt en demokratisk stat. För att skapa försoning och respektera de mänskliga rättigheterna är det dags att Israel släpper sina politiska fångar.

Vi hade också möjlighet att besöka flyktinglägret Kalandia som funnits sedan 1948 och dess närliggande checkpoint. Vi träffade pappan till en av de pojkar som attackerat den israeliska militären vid checkpointen. Han beskrev hur den israeliska militären i princip varje natt sökte igenom flyktinglägret och hur man regel- bundet attackerade människor och demolerade hus. För många i flyktinglägret har hoppet

försvunnit. Situ-ationen är farlig och spänd, och framför allt många palestinier har därför valt knivattacker som utväg.

Vår resa var en unik upplevelse. Det är tyvärr vardagen för många palestinier som lever i Israel. De lever under omänskliga förhållanden. Jag hoppas att Sverige kan ta ytterligare ett kliv för att gynna fredsförhandlingarna mellan Israel och Palestina. Vänsterpartiets utgångspunkt är folkrätten och respekten för mänskliga rättigheter. Vi tvekar därför inte att ta avstånd från brott mot folkrätten och mot mänskliga rättigheter som också har begåtts av palestinska grupper

Men knivattacker mot civila och raketbeskjutningar ursäktar inte Israels ockupation och folkrättsbrott. Att Israel portar Sveriges utrikesminister och signalerar att det ska bli svårare för politiska delegationer att resa till Israel och Palestina är mycket allvarligt. Vi befinner oss i ett läge där svenska politiker mer än någonsin behöver resa till Palestina för att se de verkliga förhållandena som råder på plats.

Att utrikesminister Margot Wallström vill tillsätta oberoende utredningar om de tänkbara utomrättsliga avrättningarna är högst rimligt. Israels ambassadör i Sverige jämförde attackerna med Anton Lundin Pettersons attack på en skola i Trollhättan. Den principiella skillnaden är att i Sverige utreds händelserna. I Palestina straffas de attackerandes familjer genom att inte beviljas tillstånd att resa till sitt arbete, och deras hem genomsökt nattetid för att slutligen demoleras. Det är inte värdigt en demokratisk stat.

Sedan 1975 ockuperas den tidigare spanska kolonin Västsahara av Marocko. Ockupationen har av Internationella domstolen i Haag bedömts som rättsvidrig. FN vill att det västsahariska folket självt ska få avgöra sin framtid i en folkomröstning. Det är en folkomröstning som systematiskt har förhalats av ockupationsmakten Marocko.

Regeringen beslutade nyligen att inte erkänna Västsahara som stat trots att båda regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet vid sina kongresser har beslutat om ett erkännande och trots att riksdagen har fattat beslut om att Västsahara ska erkännas.

EU förhandlar just nu med Marocko om ett djupgående och omfattande frihandelsområde kallat DCFTA. EU-domstolen dömde nyligen att EU:s avtal med Marocko om gynnsamma exportmöjligheter av jordbruks- och fiskeprodukter stred mot folkrätten då det omfattade ockuperade områden i Västsahara. Trots detta överklagade regeringen och de andra medlems- staterna beslutet.

Jag och Vänsterpartiet anser att Sverige bör agera för att alla förhandlingar om handelslättnader och fördjupat samarbete med Marocko bör villkoras med att Marocko respekterar folkrätten och genomför en folk- omröstning i Västsahara i enlighet med FN:s beslut. Näringsutskottet hade nyligen möjlighet att träffa Marockos talman med en liten delegation. Det var uppenbart att talmannen inte delade FN:s beskrivning av ockupationen, utan han kallade Västsahara konsekvent för södra Marocko.

Samtidigt var det uppenbart att det svensk-marockanska handelsutbytet är väldigt litet och lär så förbli. Trots det har regeringen närmat sig den marockanska ockupationsmakten med all tydlighet under de senaste officiella besöken.

Att gömma sig bakom en FN-process som regeringen gör duger inte. Processen står i princip still. Regeringen behöver öka pressen på Marocko i stället för att understödja handel och därigenom understödja ockupationen.

I förra veckan besökte jag Etiopien och Rwanda tillsammans med finansutskottet. Finansutskottet valde att resa dit för att studera Afrikas framväxande ekonomier. Flera av ekonomierna har de senaste decennierna haft tvåsiffrig årlig tillväxt. Det märks att ut- vecklingen har gått fort.

Många människor har lyfts ur fattigdom även om alldeles för många söder om Sahara fortfarande behöver vårt stöd till ett bättre liv. Samtidigt är de framväxande demokratierna väldigt sköra. Varken Etiopien eller Rwanda lever upp till de krav som jag ställer på fungerande demokratier.

Etiopien är en enpartistat som har fördrivit många ur oppositionen ur landet. Rwanda har ett flerpartisystem, men den offentliga debatten och politiska alternativ trycks tillbaka av tidigare splittring och folkmord. Trots det får Rwanda ett litet plus för stor transparens och vilja hos politikerna att få bort den lilla korruption som fortfarande finns. Tyvärr duger inte det när man gör om konstitutionen för att sittande presi- dent Kagame ska kunna sitta kvar.

Vi i Sverige behöver fortsätta med våra stora bi- ståndsinsatser och samtidigt utveckla handel och företagande i Afrika. Samtidigt får vi inte glömma bort att demokratiska rättigheter inte kommer per automatik med välstånd.

Anf. 128 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Herr talman! Ledamöter! Åhörare! Jag tänker tala om Syrien. Det finns ett skämt som just nu vandrar runt i Mellanöstern. Det kunde ha varit roligt om det inte varit sant. Jag tänkte dra skämtet här så att ni får en bakgrund till det jag tänker tala om:

Bashar al-Asad kommer till en skola strax utanför Damaskus. Han håller ett långt tal för barnen. Efter att ha pratat oavbrutet i 45 minuter frågar han barnen: Är det nu någon som har några frågor? Ni kan fråga vad som helst.

Då räcker Tamer upp handen och säger: Jag har tre frågor: Varför är din familj så rik? Varför ärver ni makten inom familjen? Varför har så många inom armén namnet Asad?

President al-Asad blir självklart ställd av de så öppna frågorna. Detta är han inte van vid. Plötsligt ringer klockan, och det blir rast varpå han säger: Jag svarar dig efter rasten.

Efter rasten kommer barnen in igen och sätter sig ned. al-Asad säger: Var det nu någon som hade några frågor? Mohanad räcker upp handen och säger: Jag har en fråga. Var är Tamer någonstans?

Det här skämtet visar och ringar in den brutalitet som regimen står för. Yttrandefriheten respekteras inte det minsta.

I Syrien finns det ett regimvänligt slagord som på svenska lyder ungefär så här: Du, o store president al- Asad, för dig är alla problem

små. Anas Shala som bodde i Damaskus skrev förra året på Facebook: Du, o lille president Asad, för dig är alla problem stora.

Den Facebookuppdateringen gjorde att Anas Shala blev angiven och försvann. Troligen kommer han ald- rig mer att komma tillbaka. Hans släktingar vet inte var han är. Så talar den brutala verkligheten i Syrien i dag.

Herr talman! Den brutala verklighetens ansikte vi- sar sig inte minst just nu i staden Aleppo. Staden grundades för minst 5 000 år sedan, är dubbelt så stor som Stockholm och har ungefär 2 miljoner invånare. Aleppo är Syriens folkrikaste stad och sitt lands kultur- och handels-centrum. Det är inte ovanligt att handels- männen där talar sex språk flytande.

Det är vedervärdigt, det som sker i Aleppo. Bomber som sägs vara riktade mot Daish träffar i stället civila. Sjukhus bombas. Flyktingar jagas i döden. I omringade byar svälter människor till döds. Skolor läggs i grus. Krigsförbrytelserna kommer slag i slag. Så ser det ut inför vapenvilan.

Herr talman! Daish är en av de värsta terrorsekter som någonsin funnits. Brutaliteten med vilken de drar fram är enorm. Vi har sett bilderna på folk som korsfästs och lemlästas, och senast nu i måndags kunde vi läsa om Mohamed al-Hassan, tio år, som fick se sina små-syskon halshuggas.

Sverige var ett av de första EU-länderna som sva- rade på Frankrikes begäran i kampen mot Daish. Frankrike har tackat Sverige för den hjälpen. Sverige insats gör att Frankrike kan frigöra resurser från Nord- afrika och i stället använda dem mot Daish. Sveriges bidrag lättar också på Frankrikes ekonomiska börda. Tack vare Sveriges bidrag visar EU också en enighet i kampen mot Daish och terrorismen. Det svenska bidraget är på en rimlig nivå. Vi bidrar konkret och praktiskt i kampen mot terrorismen, och för det är jag stolt.

Utöver att kämpa mot terrorism handlar det om att ge människor ett drägligt liv när de lever som flyktingar. Jag vill med det här anförandet lyfta fram Sverige som ett litet land som spelar en stor roll för män-niskor och stater.

Sverige har bidragit med 1,9 miljarder kronor i humanitärt bistånd till Syrienkrisen sedan 2011 och i utvecklingsbistånd sammanlagt 345 miljoner kronor, in- klusive de nya bidragen till Syria Recovery Trust Fund och Madadfonden. Det är bra, och det visar också att Sverige bidrar till både förståelse och fred.

Avslutningsvis vill jag säga att Sveriges bidrag till en säkrare värld framför allt sker genom politisk dialog och diplomati, handel och internationellt utvecklings- samarbete. Så byggs verklig säkerhet i begreppets breda bemärkelse. Det handlar om insikten att säkerhet bara existerar om den är gemensam och inte står i mot- sats till någon annans. (Applåder)

Anf. 129 SOTIRIS DELIS (M):

Herr talman! Ledamöter! På sex minuter är det min ambition att prioritera och konstruktivt framföra mina synpunkter på och kritik mot regeringens utrikespoli tik.

Sverige behöver världen, och världen behöver Sverige. Det är en lämplig rubrik på min ansats.

Vi lever i en värld som präglas av osäkerhet, oro och ängslan inför framtiden. I vår närhet visar Vladimir Putin musklerna och provocerar genom Rysslands ingrepp i Ukraina, ockupationen av Krim samt inblandning i Syrienkrisen. Frågan är därför motiverad om Sverige är rätt rustat att hantera situationen såväl diplomatiskt som, om så behövs, försvarsmässigt.

Lite längre ned i geografin rasar sedan ett antal år tillbaka Syrienkriget, där oskyldiga dör i tusental medan hundratusentals flyr för livet till omkringliggande länder som Jordanien, Libanon och Turkiet. Efter en tid flyr dessa till Europa via Turkiet och Grekland. Vi lever i en brutal värld, herr talman, där ett människoliv inte är mycket värt.

Ljuspunkter finns med bland annat nya hållbarhetsmål och klimatavtal, men dessa är få. Vi ser nu hur murar inom Europeiska unionen reses på initiativ av Visegradländerna – Polen, Slovakien, Tjeckien och Ungern. Deras bidrag till att lösa flyktingkrisen begränsas till just murar och negativa kampanjer mot flyktingar. Jag antar att de enda som välkomnar denna politik här hemma är Sverigedemokraterna.

Vi ser också att murpolitiken leder till att Grekland i dag och fler andra sydeuropeiska länder i morgon riskerar att förvandlas till mänskliga varulager. Detta är en stor utmaning för Europeiska unionen, inte för de enskilda länderna.

Herr talman! På andra ställen i världen pågår försök att stabilisera demokratier, förstärka de demokratiska institutionerna och genom bistånd och frihandel bana väg ur fattigdom världen, en väg som går via ekonomisk tillväxt och handel.

Frihandel, näringsfrihet och öppenhet mot omvärlden är för oss moderater grunden för ökat tillväxt och välstånd. Höga krav bör dock ställas på våra samarbetspartner i biståndet om effektiv medelsanvändning och transparenta system för redovisning. Det är vi skyldiga Sveriges skattebetalare.

Herr talman! Sverige bör även fortsättningsvis föra en aktiv utrikespolitik som väcker respekt i omvärlden. På många sätt råder samsyn mellan regeringen och oppositionen, men det finns också olikheter. Vi moderater vill se ett reformerat FN med förmåga att skydda medborgarna i världen. Vi vill även se ett resurseffektivt FN. Vi vill se EU som plattformen för vår utrikes- och säkerhetspolitik. EU-medlemskapet innebär att Sveriges förmåga att påverka den internationella politiken stärks.

Herr talman! Utvecklingen av grannskapspolitiken ska syfta till att stärka dessa värden. Vårt närområde, Norden och Baltikum, är en viktig bas för Sveriges internationella agerande. Att vi har levt i fred och frihet under de senaste 200 åren ska ej tas som garanti för att så

kommer att ske även framöver. Sverige är ett litet land med stark position på världsarenan. Den positionen måste vi bejaka genom att klokt hantera utrikespolitikens alla verktyg för att förstärka våra relationer med vår omvärld.

Herr talman! Efter denna korta utrikespolitiska exposé vill jag komma till ett antal kritiska reflektioner över regeringens rådande utrikespolitik.

Dessvärre har vi under regeringens tid vid makten sett oroande tecken på att ovanstående ansatser och ambitioner till att stärka Sveriges ställning i världen på vissa områden har försvagats. Handling och priorite- ringar har ersatts av momentum och andra klatschiga uttryck. Regeringens utrikespolitik präglas av en längtan till Palmenostalgi och tal om neutralitetspolitikens 80-tal. Världen förändras mycket snabbt, och här krävs av ett litet land som Sverige skicklig manöverförmåga och lyhördhet för utvecklingen.

Regeringen har visat en ambition att genom offentliga tillrättavisningar markera gentemot andra om vad rätt och korrekt är. Må vara så att kritiken som framförts och framförs mot andra länder har grunder och motiv. Sättet att framföra kritiken har dock skapat pro- blem för Sverige. I de sammanhangen är det viktigt att inte bara ha rätt, herr talman, det gäller också att få rätt.

Herr talman! En annan punkt som jag vill stanna upp vid i regeringens förda politik är att prioriteringsagendan har flyttats från EU-arenan till förmån för en övertro på FN som den centrala plattformen för vår utrikes- och säkerhetspolitik. Denna obalans i priorite- ringarna och vår noterade frånvaro från den europeiska arenan skapar frågor och väcker förvåning hos våra europeiska vänner. Vi får inte glömma att Sverige är medlem i EU och är en naturlig och viktig spelare i dess utrikespolitik.

Ytterligare ett område som regeringen har satt locket på är Nato. Nato är en säkerhetsorganisation. Till skillnad mot anti-Natokrafterna i Sverige som använder till och med lögner i sina kampanjer är min erfarenhet att Nato också är en fredsorganisation. De mångåriga motsättningarna mellan till exempel Natoländerna Turkiet och Grekland skulle med hög sanno- likhet ha lett till krigshandlingar. Tack vare bland annat Nato har dessa tråkigheter undvikits.

Herr talman! Vi kan i dag konstatera att utrikespolitiken direkt påverkar Sveriges inrikespolitik och dess samhälle på olika fronter. Sverige kan göra mer på det utrikespolitiska området. Regeringen har hittills inte fullt ut kunnat utnyttja Sveriges politiska räckvidd.

Anf. 130 ROGER RICHTOFF (SD):

Herr talman! Det har pratats mycket om flyktingpolitiken. Jag kommer kanske att få tid att kommentera detta. Partiföreträdare från Moderaterna försöker tävla om att stänga alla gränser till Sverige. Socialdemokraterna gör det likaså. Har man glömt bort det? Moderaterna kämpar, herr talman, för att stänga gränserna.

Med detta sagt vill jag kommentera utrikesministerns tal i dag. En av hennes och regeringens största meriter är att göra Sverige till ovän med många länder.

Jag ska nämna några exempel. Jag tycker att hon saknar den fingertoppskänsla man bör ha som utrikesminister.

Först har vi Israel. Jag hade hoppats att utrikesministern skulle be Israel om ursäkt. Jag gör det! Uttalandet efter Parisdåden när utrikesministern kopplade ihop terroristernas terrorhandlingar med Israel och att man måste förstå att dåden är ett uttryck för förtrycket i Israel är helt otroligt. Det har också fått Israel att reagera kraftigt. Lite mer fingertoppskänsla måste man ha.

Israel har inte nöjt sig med förklaringarna utan har gjort en diplomatisk markering genom att kalla upp den svenska representanten. Det är en skarp markering. Skärpning i detta stycke!

Som om det inte räckte med utrikesministern, herr talman, försökte miljöpartisten Maria Ferm haka på. I en debatt i SVT, som ni kanske såg, anklagade hon Ungern för att sätta asylsökande i fängelse. Vad är san- ning? Detta har Lilla Mackay svarat på. På ungerska ambassadens officiella Facebooksida kan ni läsa hennes svar. Bland annat framgår det att det är fråga om åtta asylanter som olagligen tog sig in – och hanterades precis enligt det regelverk som Sverige också ska följa – och ytterligare 24 för våldsamt upplopp. Det är fråga om en yttre gräns. Statsministern stod i kammaren i går och talade om att det är viktigt att upprätthålla de yttre gränserna. Tack, Ungern, ni gör det!

Det finns synpunkter på att man inte tillåter ut- ländska medborgare att ta sig genom landet för att söka asyl i andra länder. Ungern hindrar ingen från att söka asyl, men däremot från att resa igenom landet utan att söka asyl. Det är precis så det ska vara. Enligt EU- domstolen följer Ungern sedan flera år de gemensamma asylreglerna. Vi borde tacka dem för detta. Statsministern sa så i går. Det är viktigt att upprätthålla de yttre gränserna.

Socialdemokraterna pratar ofta om att alla länder ska ta sitt ansvar. Det gör Ungern. Man har i första hand ansvar för sin egna befolkning. Du kan söka asyl i Ungern, men du kan inte resa igenom Ungern utan att söka asyl. Så är det.

Enligt Schengenavtalet är det en skyldighet för varje medlemsstat vid en yttre gräns att bevaka den gränsen och inte släppa igenom personer som saknar Schengenvisum, utom i fall då dessa personer lämnar in en asylansökan i det första EU-landet. Det har även Sverige skrivit under på. Vad är problemet? Varför angriper man Ungern för att landet gör så? Det är helt otroligt. Skärpning på det stycket också!

Nu är inte utrikesministern här, men om hon hör debatten kanske hon kan återkomma vid tillfälle. Kan hon ge några konkreta exempel på hur regeringens utrikespolitik ska minska flyktingtrycket? Det skulle jag vilja veta.

Natofrågan har debatterats. Jag har några frågor kvar som Mikael Jansson inte hann med. Om Nato upprättar en militärbas i Sverige enligt värdlandsavtalet, har då Nato rätt att utan Sveriges tillstånd föra fram och använda kärnvapen från basen? Man kan ju aldrig veta, men om Nato anser att det ligger i organisationens intresse finns det en osäkerhet om man tänker göra så eller inte.

Vår önskan är att alla partier gör en ordentligt kritisk granskning. Vi väntar på den slutliga skrivningen i avtalet för att kunna ta slutlig ställning. Vi ska alla vara kritiska.

Herr talman! Det pratas om att ge stöd till Baltikum. Ja, det ska vi göra. Men vi måste försöka tänka lite bredare än så. Vad är det för stöd vi ska ge? Är det soldater? Okej; Baltikum angrips. Vi skickar soldater. Om Ryssland är angriparen finns de nästa dag i Sverige. Vi förklarar dem krig. Är det vad vi ska ha? Nej, det ska vi inte ha.

I detta anförande instämde Mikael Jansson och Heidi Karlsson (båda SD).

Anf. 131 ARON EMILSSON (SD):

Herr talman! Världen har kommit närmare i tid och rum. Vi reser med lätthet. Men våra länder står fortfarande, likt varje familj, i var sitt kvarter med var sin grund i tanke och kulturell kompass. På vårt norra halvklot, i det nordligaste av Europa, bildar de nordiska länderna en familj med djupa relationer baserade på den unika berättelsen om Norden.

Den nordiska familjen är världens tionde största ekonomi. Våra grannländer är några av våra viktigaste handelspartner. Norden är den nordiska modellen, de gemensamma kulturyttringarna, det gränsöverskridande samarbetet. Norden är den skandinaviska språkförståelsen, gemensamma värderingar om välfärdsstaten och sociala skyddsnät, ljusa sommarnätter och vemodigt vintermörker, historisk samvaro samt pulse- rande och gränsöverskridande arbetsmarknadsreg- ioner.

Norden är på tapeten. Norden står inför prövningar och inför oändliga möjligheter. Norden nalkas en nyrenässans, om vi vill och vågar. Vad är då målet? Jag skulle säga ett Norden med öppen planlösning och många mötesplatser. I vilket syfte då? Jo, vi har byggt en solid samhällsmodell. Tillsammans kan vi reformera den för att bevara någonting i grunden gott och ömsesidigt. Hur då? Genom samförstånd, samverkan och samvaro och genom att bygga vidare på tilliten. Det handlar om vår tillit mellan människor och till myndigheter.

I Norden kan vi se tillbaka på 200 år av inbördes frihet och fred och drygt 60 år av formaliserad politisk samverkan genom Nordiska rådet.

Redan på 50-talet uppnådde vi en vardaglig integration mellan våra länder som EU än i dag inte har lyckats närma sig.

Herr talman! Norden står inför prövningar men också inför möjligheter. Danmark har aviserat långsiktiga gränskontroller gentemot Tyskland. Här har vi en möjlighet att arbeta för en gemensam nordisk strategi för gemensam nordisk gränsbevakning.

Med en gemensam nordisk yttre gräns utifrån gemensamma resurser skulle vi ta ansvar för Norden i ett läge då EU:s yttre gräns i många avseenden har koll- apsat. Med en gemensam nordisk yttre gränskontroll kan vi också se följande fördelar:

* ordning och reda i en orolig tid
* avlastning för polisen i våra respektive länder
* fördjupad samverkan på riktigt och en konkretion av orden ”tillsammans är vi starkare”
* möjlighet att slopa våra nationella gränskontroller internt för god mobilitet inom Norden, såväl för gränspendlare som för företag och handelsutbyte.

Den nordiska samarbetsministern Kristina Persson och hennes kollegor har aviserat att de är intresserade av den danska idén och har börjat samtala om den. Persson bekräftade vid frågestunden här den 11 februari att man har tagit initiativ till diskussioner om hur man kan gå vidare med den här idén.

Inrikesminister Ygeman har uttalat att mobiliteten i Öresund måste underlättas för att samverkan ska kunna stärkas. Det är inte bara nödvändigt utan också möjligt. Vi ser en ökad gränspolissamverkan i till exempel Norrbotten. Vi ser att vi kan samverka över nationsgränserna och anpassa vår lagstiftning efter gemensamma syften och mål.

Men det är viktigt att regeringen är en drivande kraft för att samla de nordiska länderna till en lösning alla kan känna sig bekväma med. Finland har meddelat att man initialt säger nej till den typ av gemensam nordisk gräns som har diskuterats. Den svenska regeringen behöver i samråd med Danmark visa att det rör sig om gemensamma krafttag med gemensamma resurser och ekonomiska medel. Varken Danmark eller något annat nordiskt land ska stå ensamt i denna prövning.

Jag kan bara applådera att Moderaterna är med på tåget. Frågan är när Alliansens övriga partier tydligt ska stiga på.

Det här är en möjlighet till tätare utbildningsutbyte och ekonomisk tillväxt. Det är en möjlighet att återigen gå mot ett internt mer gränslöst Norden samtidigt som vi behåller kontrollen över Norden externt. Nordens sak är vår, och vår sak är Nordens. Tillsammans kan vi lägga kraft och konkretion bakom den vida spridda devisen ”tillsammans är vi starkare”.

Utrikesministern sa i sin utrikesdeklaration i morse att vi vill se ett starkare EU. Jag skulle säga att vi vill se ett starkare mellanstatligt Norden och ett svagare överstatligt EU. Det har framtiden för sig. Norden är Sveriges viktigaste och inrikes mest folkförankrade utrikespolitiska fråga. Vi kan knyta starka band på en stark grund.
I detta anförande instämde Mikael Jansson och Heidi Karlsson (båda SD).

Anf. 132 CARL SCHLYTER (MP):

Herr talman! Jag må vara sist i debatten, men jag ska ta upp den fråga som borde komma först i varjeutrikespolitisk debatt: hur man bygger fred och goda relationer.

Jag kommer också att tala om behovet av innovation. För att räkna hur många gånger det ordet kommer upp i den här kammaren varje år bör man nog ha gått en högre årskurs i matematik.

Men var är innovationen och nytänkandet i fredspolitiken? Jo, vi hörde utrikesministern ta upp ämnen som har varit frånvarande här i många år – att vi ska bygga upp möjligheten att förebygga konflikter.

Med det menar jag civil krishantering. År 1999 fattade EU ett beslut om att bygga en civil insatsstyrka med medlare, diplomater, skattetekniker, livsmedelstekniker, ingenjörer, poliser och jurister för att hjälpa till att bygga upp länder innan första kulan är avlossad. Vi väntar fortfarande på att EU ska bygga upp den här styrkan. Här kan Sverige bli en föregångare.

Utrikesministern talade också om fri och rättvis handel. Det är grunden för att bygga upp goda relationer med andra länder – att se till att resurserna räcker och ha ett aktivt klimatarbete. Då bygger vi fred och undviker konflikt. Det är det som är den första försvarslinjen.

Vi kan aldrig bli en militär stormakt, och det tjänar föga till att bli en liten kugge i en annan militär stormakt. Vi ska bli en fredsstormakt.

Vad kan vara bättre i en debatt än att avsluta med lite nya idéer? Då talar jag om kommunal utrikespolitik. Det är förbjudet på många sätt i Sverige i dag, men det finns globala organisationer. Jag har till och med skrivit en liten folder om det. Alla som känner mig vet ju att jag alltid har med mig mina foldrar överallt. En heter just Kommunal utrikespolitik. Men jag är inte ensam om de här idéerna. Det finns United Cities and Local Governments, Förenta kommunerna, sedan drygt tio år tillbaka. Det finns International Council for Local Environmental Initiatives.

När kommuner samarbetar finns det ingen stormakt som kan invadera några andra som inte lyder eller tycker likadant. De måste samarbeta med konsensus. Ingen kommun har någon militär, utan det måste ske i samtal.

Chansen att satsa mer på kommunala samarbeten ger oss också möjligheten att gå in i länder som annars hade varit stängda för diplomatiskt inflytande. Det finns exempel på kanadensiska och svenska kommuner som har samarbetat med kinesiska. De upptäcker till exempel att mer demokrati i skolsystemet är en väldigt bra idé. ”Det kan vi ta upp!”

Att bygga upp demokrati underifrån är mindre känsligt när man gör det på kommunal nivå, så jag hoppas att vi någon gång kan ha en debatt här i kammaren om just kommunal utrikespolitik. Det är ett nytt sätt att bygga relationer på jämbördig grund.

En annan bra idé tycker jag är att ha ett fredsministerium. Costa Rica ligger före oss där. Vad skulle hända om Sverige hade ett helt

ministerium som syftade till att bygga och skapa fred? Då kanske vi aldrig behöver vapnen som vi köper för dyra pengar. Vi kanske kan undvika behovet av dem. Det är den bästa investeringen, och den kostar väldigt lite.

I ekonomin brukar vi tala om marginalnytta. Här finns det en gigantisk marginalnytta. Det finns en global brist på folk som arbetar för att bygga upp freden. Sverige skulle kunna spela en unik roll – gärna i samarbete med Irland, Finland och Österrike, som också är neutrala länder. Tillsammans skulle vi kunna bygga upp en global resurs som innerligt väl behövs. Jag hoppas att vi en dag här i kammaren debatterar dessa frågor.

Den utrikespolitiska debatten var härmed avslutad.